NICOLAE CEAUȘESCU

ROMÂNIA PE DRUMUL DESĂVÎRȘIRII CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE

3

NICOLAE CEAUȘESCU

ROMÂNIA
PE DRUMUL DESĂVÎRȘIRII CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE

RAPOARTE, CUVÎNTĂRI, ARTICOLE

Ianuarie 1968—martie 1969

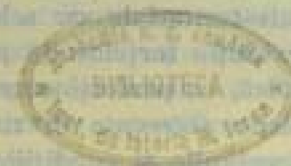
EDITURA POLITICĂ — BUCUREȘTI, 1969

EXPUNERE
CU PRIVIRE LA ÎMBUNĂTĂȚIREA ORGANIZĂRII ADMINISTRATIVE A TERITORIULUI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Prezentată la sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale

— 15 februarie 1968 —

Stimați tovarăși deputați,

Comisia centrală de partid și de stat supune dezbaterii Marii Adunări Naționale propunerile cu privire la organizarea județelor și municipiilor, stabilite pe baza principiilor aprobate de Conferința Națională a Partidului Comunist Român. Parte componentă a ansamblului de măsuri pentru perfecționarea conducerii vieții economice și sociale, reorganizarea administrativ-teritorială constituie o acțiune de importanță deosebită care va exercita o influență pozitivă asupra dezvoltării multilaterale a patriei noastre, asupra bunăstării și fericirii întregii națiuni. *(Aplauze puternice).*

Viața arată că progresul general al societății este indisolubil legat de organizarea judicioasă a teritoriului și a administrației locale, care favorizează amplasarea rațională a forțelor de producție pe cuprinsul țării, dezvoltarea armonioasă a diferitelor zone și localități. Perfecționarea structurii administrativ-teritoriale reprezintă o pîrghie importantă pentru realizarea la un nivel superior

a funcțiilor organizatorice și politice ale statului socialist, oferă un cadru prielnic progresului economic și social-cultural al țării, creează condiții pentru valorificarea deplină a resurselor și inițiativei locale, pentru participarea largă a maselor populare la conducerea activității de stat ; în acest fel, democrația socialistă, caracteristică orînduirii noastre, va cunoaște o nouă dezvoltare.

Măsurile pe care le supunem examinării Marii Adunări Naționale izvorăsc din **necesitatea punerii de acord a organizării administrativ-teritoriale cu schimbările calitative intervenite în evoluția forțelor de producție și în repartizarea lor geografică, cu perfecționarea relațiilor de producție, cu modificările petrecute în structura populației, în profilul, dimensiunile și condițiile de viață ale orașelor și comunelor de pe întreg cuprinsul țării.** Victoria socialismului la orașe și sate, avîntul continuu al industriei, agriculturii, transporturilor, comerțului au determinat atragerea tot mai largă a diferitelor localități și zone la activitatea economică a țării, extinderea legăturilor dintre acestea, integrarea lor activă în complexul unitar al economiei naționale. Procesul de edificare a noii orînduiri a fost însoțit de o tot mai intensă participare a oamenilor muncii la dezbaterea și soluționarea problemelor generale ale localităților unde trăiesc, precum și ale întregii țări. Experiența acumulată de mase în conducerea treburilor obștești, în gospodărirea orașelor și comunelor constituie un bun de mare preț al societății noastre, un bogat izvor de tărie și vitalitate al orînduirii socialiste.

Actuala organizare administrativ-teritorială a jucat un rol pozitiv în înfăptuirea sarcinilor construcției socialiste, în mobilizarea maselor la realizarea politicii partidului, însă, datorită profundelor schimbări petrecute în societatea noastră în cele aproape două decenii de cînd a fost stabilită, ea nu mai corespunde pe deplin noii etape de

dezvoltare. Practica a dovedit că regiunile reprezintă unități teritoriale prea întinse pentru a putea rezolva în mod operativ problemele tot mai complexe ale dezvoltării economiei, ale vieții social-culturale ; raioanele se interpun ca o verigă suplimentară ce întîrzie și îngreuiază înfăptuirea directivelor organelor centrale, determinînd în același timp o dispersare nerațională a forțelor. Împărțirea administrativ-teritorială în vigoare generează numeroase suprapuneri de atribuții în activitatea regiunilor și raioanelor, afectează inițiativa unităților de bază, diminuează răspunderea organelor locale, duce la menținerea unui aparat administrativ nejustificat de mare.

Măsurile aprobate de Conferința Națională a partidului pornesc de la necesitatea înlăturării acestor neajunsuri, a deschiderii unor noi posibilități pentru manifestarea capacităților creatoare ale poporului nostru, creșterea inițiativei și responsabilității organelor locale, valorificarea mai bună a potențialului material și uman al tuturor orașelor și comunelor țării, în scopul ridicării nivelului de viață material și spiritual al oamenilor muncii.

Un principiu esențial al perfecționării organizării administrativ-teritoriale a țării îl constituie apropierea conducerii centrale de unitățile de bază — orașul și comuna. În concordanță cu acest principiu se creează județele, ca unică treaptă administrativ-teritorială între organele centrale și unitățile de bază, eliminîndu-se în acest fel verigile intermediare inutile.

Complexitatea și diversitatea crescîndă a problemelor pe care le ridică dezvoltarea actuală a țării, necesitatea de a utiliza cît mai judicios resursele fiecărei localități, de a lua în mai mare măsură în considerare specificul local impun extinderea atribuțiilor și răspunderilor orașelor și comunelor. Învestite cu competențe mai largi, organele acestor unități vor dispune de autonomie spo-

rită și de posibilități mai mari pentru a desfășura o muncă rodnică, pentru dezvoltarea economiei locale, gospodărirea rațională a orașelor și comunelor, intensificarea vieții culturale.

Îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale asigură aplicarea mai eficientă a principiului centralismului democratic, creează condiții pentru ridicarea întregii activități a organelor locale ale puterii și administrației de stat pe o treaptă calitativ superioară, potrivit cu sarcinile complexe ce revin în etapa actuală județelor, municipiilor, orașelor și comunelor.

Propunerile cu privire la organizarea județelor și municipiilor sînt rezultatul unor studii îndelungate efectuate cu participarea organelor locale de partid și de stat, a unui număr însemnat de oameni de știință și specialiști — geografi, economiști, sociologi, istorici, etnografi. Aceste propuneri, a căror înfăptuire vizează ansamblul activității sociale, viața tuturor cetățenilor, au fost supuse unei largi dezbateri publice, întrunind adeziunea întregului popor. Zecile de mii de sugestii făcute în adunări publice, în presă, în scrisorile adresate conducerii partidului și statului de către oamenii muncii au contribuit la definitivarea împărțirii administrativ-teritoriale a țării.

În vederea cunoașterii mai aprofundate a dorințelor masei cetățenilor din localitățile unde s-au propus modificări însemnate, Comisia centrală de partid și de stat a organizat în aceste localități largi adunări populare. Pe baza acestor consultări, a studierii multilaterale a sugestiilor făcute, comisia a ajuns la concluzia că este necesar să se mai înființeze încă patru județe față de 35 prevăzute inițial.

Cele patru județe ce se propun a se constitui în plus sînt următoarele:

— **Județul Mehedinți,** cu reședința la Turnu Severin, care va cuprinde localitățile din actualele raioane Turnu Severin și Vînju Mare, o parte a comunelor raioanelor Strehaia, Calafat și Filiași, precum și orașul Orșova. În noul județ se asigură legături mai lesnicioase cu orașul reședință decît în condițiile apartenenței la județele Gorj și Dolj.

— **Județul Sălaj,** cu reședința la Zalău, care se va compune din localitățile raioanelor Șimleu și Zalău, precum și o parte din comunele raioanelor Dej, Huedin și Cehul Silvaniei. Înființarea județului Sălaj contribuie la dezvoltarea mai intensă din punct de vedere economic și social-cultural a acestei zone.

— **Județul Covasna,** cu reședința la Sfîntu Gheorghe, care va cuprinde localitățile din raioanele Sfîntu Gheorghe și Tîrgu Secuiesc. Aceasta asigură dezvoltarea economică-socială mai corespunzătoare a tuturor localităților din acest județ, cît și condiții mai bune pentru organizarea județului Harghita.

— **Județul Brăila,** cu reședința la Brăila, va reuni localitățile din raioanele Brăila și Făurei ; crearea lui corespunde mai bine criteriilor avute în vedere la stabilirea județului, ținînd seama de faptul că în anii socialismului orașul Brăila a devenit un puternic centru industrial.

La delimitarea județelor s-a ținut seama, totodată, de o serie de propuneri privitoare la schimbarea apartenenței administrative a peste 100 de comune, în funcție de legăturile tradiționale și căile de comunicație spre diferitele reședințe de județe. Totodată s-a ținut seama de numeroasele sugestii venite din regiunea Crișana și se propune schimbarea denumirii județului Crișana în Bihor.

Comisia centrală de partid și de stat supune aprobării Marii Adunări Naționale propunerile de organizare ad-

ministrativ-teritorială a **României în 39 de județe.** *(Vii aplauze).*

Noua hartă administrativă a țării corespunde pe de-a-ntregul intereselor generale ale societății și ale cetățenilor. Modul în care s-a desfășurat acțiunea de delimitare a județelor reprezintă una dintre cele mai grăitoare expresii ale dezvoltării democrației socialiste, ale participării efective și nemijlocite a maselor la făurirea destinelor țării noastre. *(Aplauze).* Se poate afirma cu deplin temei că această organizare administrativ-teritorială a țării este opera întregului nostru popor.

Județele ce urmează a fi constituite reprezintă unități teritoriale complexe din punct de vedere economic și social-cultural, echilibrate ca suprafață, număr de locuitori și potențial economic, capabile să asigure valorificarea la un nivel superior a resurselor materiale de pe întreg cuprinsul țării, în scopul ridicării bunăstării întregului popor. **Pornind de la tradițiile istorice locale, de la nivelul actual de dezvoltare economică, de la relațiile statornicite în anii construcției socialiste, noile județe reunesc orașele și comunele în zone viabile, cu largi posibilități de progres.**

Suprafața unui județ este în medie de aproape 6 100 km p.

Gruparea județelor după suprafață este următoarea :

— pînă la 5 000 km p. . . . . . . 10 județe ;
— de la 5 000 la 7 000 km p. . . . 19 județe ;
— peste 7 000 km p. . . . . 10 județe.

Rezultă, așadar, că jumătate din totalul județelor au o întindere apropiată de cea medie. În funcție de condițiile naturale, starea căilor de comunicație, precum și de legăturile dintre localități au fost însă constituite și județe cu o suprafață diferită de proporțiile medii.

Populația ce revine în medie pe un județ este de peste 450 000 de locuitori, gruparea lor din acest punct de vedere fiind următoarea :

— pînă la 350 000 de locuitori . . . . 8 județe ;
— de la 350 000 la 550 000 de locuitori . 21 județe ;
— peste 550 000 de locuitori . . . . 10 județe.

Această grupare evidențiază că, și în privința numărului de locuitori, mai mult de jumătate din județe se situează în jurul mediei pe țară.

La delimitarea noilor unități administrativ-teritoriale s-a urmărit ca în cadrul lor să existe un număr de orașe menite să joace un rol însemnat în progresul economic și social-cultural al județului. Astfel, pe teritoriul a 16 județe se găsesc 2—3 orașe, în 12 județe între 4—6 orașe, iar în 10 județe mai mult de 6 orașe. În 7 județe (Bihor, Caraș-Severin, Constanța, Prahova, Sibiu, Brașov, Hunedoara), în care există 6 sau mai multe orașe, populația urbană reprezintă 42—68% din totalul populației, adică mai mult decît media pe țară. În viitor, în județele Ilfov, Botoșani, Brăila, Covasna, Vaslui, Bistrița-Năsăud, Ialomița, Iași, Buzău, Sălaj, care au pînă la 3 orașe, va fi necesar ca, în cursul industrializării socialiste, al progresului general al economiei naționale, să se asigure dezvoltarea orașelor existente, apariția de noi localități urbane și centre muncitorești.

Delimitarea județelor se întemeiază pe analiza multilaterală **a factorilor economici,** are în vedere asigurarea unui cadru mai favorabil pentru repartizarea rațională a forțelor de producție, a obiectivelor economice pe teritoriul țării, pentru ridicarea mai rapidă a unor zone insuficient dezvoltate. Potrivit principiilor adoptate de Conferința Națională, s-a urmărit ca fiecare județ să dis-

pună de obiective industriale, să aibă condiţii pentru o dezvoltare economică multilaterală — premisă esenţială a folosirii bogăţiilor naturale şi a resurselor de muncă ale ţării, a creşterii nivelului de viaţă. Astfel, 20 de judeţe au fiecare peste 20 de întreprinderi industriale de importanţă republicană.

După volumul producţiei industriale globale, situaţia celor 39 de judeţe se prezintă astfel :

— pînă la 2 miliarde lei . . . . . . 14 judeţe ;
— de la 2—4 miliarde lei . . . . . . 8 judeţe ;
— de la 4—6 miliarde lei . . . . . . 9 judeţe ;
— peste 6 miliarde lei . . . . 8 judeţe.

Din aceste date rezultă că, deşi în anii construcţiei socialiste s-au realizat progrese în repartizarea raţională a forţelor de producţie pe teritoriul ţării, totuşi se menţin unele zone mai puţin dezvoltate din punct de vedere industrial, cărora va trebui să li se acorde o atenţie sporită în viitor. Menţinerea unor astfel de zone se explică într-o anumită măsură prin faptul că, ani de zile, fondurile de investiţii au fost alocate cu precădere oraşelor reşedinţă de regiuni ; în prezent, aproximativ 40% din producţia industrială a ţării este concentrată în Bucureşti şi actualele oraşe reşedinţe de regiuni. Eliminarea disproporţiilor care mai există în repartizarea teritorială a forţelor de producţie, intensificarea dezvoltării tuturor judeţelor constituie în continuare unul din obiectivele principale ale politicii economice a partidului nostru.

Pe baza orientării stabilite de Congresul al IX-lea, repartizarea investiţiilor din actualul cincinal asigură amplasarea şi dezvoltarea unor obiective industriale în judeţele Gorj, Mehedinţi, Olt, Harghita, Buzău, Suceava, Ialomiţa, Vîlcea şi Covasna, creîndu-se condiţii favorabile progresului industrial mai rapid al acestora.

Pe măsura creşterii potenţialului economiei naţionale, încă în anii 1969—1970, în perioada 1971—1975 şi în cincinalele următoare vor trebui alocate investiţii sporite pentru construirea de noi unităţi productive şi social-culturale, pentru ridicarea economică a judeţelor mai puţin dezvoltate.

Trebuie subliniat că înfăptuirea acestui obiectiv este înlesnită de faptul că aceste judeţe dispun de importante resurse naturale şi de muncă pentru realizarea în viitor a unei susţinute activităţi industriale. De asemenea, avînd o însemnată bază de materii prime agricole, toate judeţele au posibilitatea dezvoltării unei variate industrii producătoare de bunuri de larg consum.

Noile judeţe cuprind zone pedoclimatice diverse, care favorizează dezvoltarea multilaterală a agriculturii. Cu excepţia a 9 judeţe situate cu precădere în zona de munte, în toate celelalte terenurile agricole ocupă mai mult de jumătate din suprafaţă. Condiţii prielnice pentru creşterea producţiei de cereale au mai ales un număr de 13 judeţe situate îndeosebi în zona de şes, care deţin 55% din suprafaţa arabilă şi dau peste 60% din producţia de grîu şi porumb a ţării. Judeţele din zona de deal dispun de importante bazine pomiviticole ; astfel, 12 judeţe cuprind trei cincimi din întreaga suprafaţă ocupată cu livezi, iar 13 judeţe concentrează aproape 70% din suprafaţa viilor. Varietatea condiţiilor naturale, experienţa ţărănimii noastre, posibilităţile existente pentru lărgirea bazei furajere permit tuturor judeţelor dezvoltarea creşterii animalelor — importantă ramură a agriculturii.

Baza tehnică-materială existentă, înfăptuirea prevederilor cincinalului privind creşterea gradului de mecanizare şi chimizare a producţiei agricole, extinderea lucrărilor de hidroamelioraţii favorizează dezvoltarea intensivă şi multilaterală a agriculturii noastre socialiste. Comite-

tele de partid județene și consiliile populare vor trebui să acorde o atenție deosebită modernizării agriculturii, dezvoltării cu precădere a acelor ramuri agricole pentru care există cele mai prielnice condiții în județele respective.

La dimensionarea județelor s-a avut în vedere ca **rețeaua de căi de comunicație** — căi ferate, drumuri naționale, județene și comunale — să permită legături cît mai directe, ușoare și rapide între localitățile din cuprinsul județului și reședința lui. Județele au o rețea ramificată de diferite căi de comunicații care se îmbină și se completează reciproc.

Creșterea rapidă a forțelor de producție, amplificarea și diversificarea legăturilor dintre unitățile teritoriale, dintre întreprinderi și celelalte organizații socialiste sporesc considerabil rolul transporturilor și telecomunicațiilor, impun măsuri care să asigure dezvoltarea căilor de comunicație, repartizarea lor judicioasă pe cuprinsul țării și al fiecărui județ.

În alegerea orașelor reședință de județ s-a avut în vedere ca acestea să ocupe o poziție cît mai centrală pentru a asigura legături multiple și rapide cu toate orașele și comunele din cuprinsul județului. Chiar și în cazurile în care acest criteriu nu s-a putut realiza pe deplin, localitățile mărginașe se află în general la o distanță mai mică, au legături mai bune și gravitează în mai mare măsură spre reședința județului din care fac parte.

Stabilite pe baza nivelului actual de dezvoltare și a perspectivelor evoluției lor viitoare, orașele reședință sînt chemate să joace un rol stimulator în intensificarea întregii vieți politice și social-economice pe întinsul județelor. În cadrul preocupărilor partidului și statului pentru dezvoltarea economică și culturală a tuturor orașelor se va acorda o atenție deosebită reședințelor de județ care în prezent sînt insuficient dezvoltate din punct de vedere

economic și edilitar-gospodăresc, pentru ca ele să poată exercita o influență crescîndă asupra localităților din cuprinsul județelor.

În organizarea noilor unități administrativ-teritoriale s-a urmărit asigurarea condițiilor necesare dezvoltării în fiecare județ a unei bogate **activități culturale și sociale.** Rețeaua de învățămînt general asigură în toate județele cuprinderea copiilor de vîrstă școlară. De asemenea, în toate județele există licee teoretice și de specialitate. Astfel, 16 județe au între 15—25 de licee, 7 județe au mai mult de 25 de licee, iar 16 județe au sub 15 licee. Trebuie arătat că, la o populație relativ egală, în unele județe numărul elevilor din licee variază între limite destul de largi. Astfel, în județele Buzău, Botoșani, Ialomița, Neamț, Olt revin la 1 000 de locuitori între 12—17 elevi, față de 26—32 de elevi în județele Brașov, Hunedoara și Constanța. În cursul aplicării măsurilor de perfecționare a învățămîntului de toate gradele, organele centrale — mă refer la Ministerul Învățămîntului — și consiliile populare vor trebui să se preocupe de îmbunătățirea repartizării pe teritoriu a rețelei școlare, a bazei materiale și a cadrelor didactice.

Unitățile administrativ-teritoriale propuse a fi create dispun în medie de 160 de cinematografe, aproximativ 270 de biblioteci și 300 de cămine culturale și case de citit, iar 24 de județe au cel puțin un teatru sau instituție muzicală — ceea ce constituie o importantă bază materială pentru activitatea culturală.

Procesul susținut de electrificare a localităților, dezvoltarea producției proprii de radio și televizoare și creșterea an de an a veniturilor bănești ale populației de la orașe și sate creează condiții pentru pătrunderea în tot mai multe cămine a emisiunilor de radio și televiziune, element al progresului și civilizației actuale.

Pentru a îmbunătăţi informarea populaţiei şi a-i oferi posibilităţi sporite de a-şi spune cuvîntul în problemele economice, cetăţeneşti, culturale pe plan local, pentru mai buna cunoaştere a realizărilor şi a experienţei pozitive dobîndite de unităţile industriale, agricole, de deservire, pentru intensificarea activităţii politico-educative în rîndul maselor, fiecare judeţ va avea presă proprie.

Noua organizare administrativ-teritorială creează condiţii pentru îmbunătăţirea muncii cultural-artistice pe plan local. Toate judeţele vor trebui sprijinite să dezvolte şi să diversifice activitatea instituţiilor culturale, să utilizeze raţional importantele fonduri ce le sînt puse la dispoziţie pentru dezvoltarea culturii noastre socialiste.

Judeţele dispun de un număr important de unităţi pentru ocrotirea sănătăţii — spitale, dispensare, policlinici, case de naşteri. În acest sector se menţin însă deosebiri însemnate : în judeţele Olt, Sălaj, Teleorman, Bistriţa-Năsăud, Ialomiţa, Buzău şi Tulcea, la un medic revin între 1 400 şi 1 700 de locuitori, iar numărul paturilor de asistenţă medicală în spitale la 1 000 de locuitori este de numai 3—5, ceea ce este cu mult sub media pe ţară. Existenţa unor importante neajunsuri în amplasarea reţelei sanitare, în repartizarea cadrelor medicale între judeţe şi mai ales între mediul urban şi cel rural face necesar ca Ministerul Sănătăţii, consiliile populare să ia măsuri pentru mai buna utilizare a fondurilor destinate dezvoltării bazei materiale a ocrotirii sănătăţii, pentru distribuirea şi folosirea mai judicioasă a personalului sanitar.

Un mare număr de judeţe au condiţii favorabile pentru dezvoltarea turismului, a staţiunilor balneoclimaterice, pentru amenajarea unor locuri de agrement şi odihnă care vor trebui valorificate din plin de noile organe judeţene, municipale, orăşeneşti şi comunale.

Împărţirea administrativ-teritorială a ţării reflectă grija partidului şi statului nostru pentru **aplicarea consecventă a politicii naţionale, pentru asigurarea în fapt a deplinei egalităţi în drepturi a tuturor cetăţenilor indiferent de naţionalitate.** *(Aplauze puternice, îndelungate).* În decursul veacurilor, în unele ţinuturi ale ţării noastre, împreună cu românii au trăit maghiari, germani, sîrbi şi alte naţionalităţi. Ei au luptat umăr la umăr împotriva asupritorilor şi a exploatatorilor comuni, pentru înfăptuirea năzuinţelor lor de libertate, o viaţă mai bună şi progres social. Valorile materiale şi spirituale acumulate de-a lungul timpului pe aceste meleaguri, marile înfăptuiri dobîndite în anii socialismului întruchipează talentul, priceperea şi energiile creatoare ale tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naţionalitate — adevăraţii făuritori ai istoriei ţării noastre. *(Vii aplauze).* Este meritul orînduirii socialiste, al partidului şi statului de a fi realizat înfrăţirea poporului român şi a naţionalităţilor conlocuitoare, de a fi asigurat lichidarea oricăror forme de discriminare naţională, deplina egalitate în drepturi a tuturor cetăţenilor ţării. *(Aplauze).* Societatea noastră socialistă, în care au dispărut pentru totdeauna clasele exploatatoare, se caracterizează prin comunitatea intereselor fundamentale şi strînsa coeziune a celor ce muncesc în activitatea consacrată înfloririi patriei comune — Republica Socialistă România. *(Aplauze puternice).*

Politica naţională marxist-leninistă a Partidului Comunist Român, deplina egalitate în drepturi a tuturor cetăţenilor se reflectă în participarea reprezentanţilor oamenilor muncii de toate naţionalităţile în organele centrale şi locale ale puterii de stat, unde se dezbat şi se hotărăsc problemele care privesc prezentul şi viitorul ţării, în participarea lor la întreaga activitate economică, politică, socială a patriei noastre. Astfel, în Marea Adunare Naţională

86,1% dintre deputați sînt români, 8,6% — maghiari, 2,1% — germani, 3,2% — de alte naționalități, corespunzător structurii naționale a populației țării. Dintre cei peste 155 000 de deputați în organele locale ale puterii, peste 11 800 sînt maghiari, aproape 2 800 sînt germani și peste 2 400 — de alte naționalități. Folosirea limbii materne în învățămînt se asigură prin funcționarea a peste 1 700 de școli și secții și a peste 220 de licee și secții în limbile naționalităților conlocuitoare, frecventate de 240 000 de elevi; iar unui număr de 60 000 de elevi aparținînd naționalităților conlocuitoare care frecventează școli cu limba de predare română li se asigură învățarea limbii materne ca obiect de studiu. La Universitatea Babeș-Bolyai, Institutul de arte plastice și Conservatorul din Cluj, la Institutul de medicină și farmacie, Institutul pedagogic și Institutul de artă teatrală din Tîrgu Mureș se predă și în limba maghiară. În țara noastră se editează anual, într-un tiraj de aproximativ 3 500 000 de exemplare, numeroase manuale și alte lucrări în limbile naționalităților conlocuitoare. Cele 28 de publicații în limba maghiară, 6 în limba germană, 2 în sîrbă, precum și publicațiile în limbile altor naționalități conlocuitoare însumează aproximativ 600 000 de exemplare. O însemnată contribuție la dezvoltarea vieții culturale a țării aduc teatrele, ansamblurile și alte instituții de artă în limbile naționalităților conlocuitoare care funcționează în Cluj, Timișoara, Tîrgu Mureș, Oradea, Sibiu, București, Satu Mare, Sfîntu Gheorghe și altele. Toate aceste forme de activitate, susținute și încurajate de statul nostru, permit cetățenilor din rîndurile naționalităților conlocuitoare să se bucure de avantajele democrației socialiste, de drepturile garantate prin Constituție pentru toți cetățenii patriei noastre. *(Aplauze).*

Noua organizare administrativ-teritorială a țării asigură condiții și mai bune pentru înfăptuirea egalității în

drepturi a tuturor cetățenilor, pentru ca în localitățile în care trăiesc naționalități conlocuitoare să fie aplicate prevederile constituționale privind folosirea limbii materne în administrația de stat, școli și în instituții de cultură. Pe măsura dezvoltării potențialului economic al întregii țări și a îmbunătățirii repartiției teritoriale a forțelor de producție, egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor, indiferent de naționalitate, capătă un fundament tot mai trainic, sporesc posibilitățile pentru ridicarea nivelului de trai al întregii populații. Strîns uniți, sub conducerea partidului, cetățenii țării — români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități — muncesc cu însuflețire pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale, punîndu-și toate forțele și capacitatea lor creatoare în slujba propășirii și înfloririi națiunii noastre socialiste. *(Vii aplauze).*

Stimați tovarăși deputați,

Măsurile adoptate de Conferința Națională — ținînd seama de procesul obiectiv al urbanizării, însoțitor firesc al industrializării — prevăd **creșterea rolului orașelor și centrelor muncitorești.** În funcție de importanța și perspectivele de dezvoltare se propune organizarea localităților urbane în **municipii și orașe** de diferite categorii. Vor fi organizate ca municipii orașele mai importante, cu o populație mai numeroasă, care au un rol însemnat în viața economică, politică, socială și cultural-științifică a țării, cu îndelungate tradiții istorice, precum și cele care au condiții favorabile pentru o dezvoltare mai susținută în viitor. Municipiile vor dispune de o autonomie mai mare decît alte centre urbane în utilizarea fondurilor materiale și bănești puse la dispoziția lor, în conducerea și organizarea activităților locale economice, edilitar-gospodărești și culturale.

Municipiul București, capitala Republicii Socialiste România, va avea o organizare proprie, corespunzătoare rolului său de principal centru politic, economic, cultural și științific al țării.

Municipiul București, celelalte municipii, precum și orașele mai importante vor putea avea în subordine, ca unități distincte, alte orașe, precum și comune suburbane situate în imediata lor apropiere și care au strînse legături cu activitatea din aceste centre urbane.

În propunerile supuse dezbaterii s-a prevăzut a se organiza ca municipii, în afara capitalei, un număr de 30 de orașe. În urma dezbaterii publice și a propunerilor făcute de cetățeni, Comisia centrală de partid și de stat a ajuns la concluzia că mai pot fi organizate ca municipii orașele Tîrgoviște, Tîrgu Jiu, Călărași, Sighișoara, Turnu Măgurele, Sighetul Marmației, Gheorghe Gheorghiu-Dej, Tulcea, Lugoj, Deva, Focșani, Tecuci, Dej și Odorhei — localități cu bogate tradiții sau cu un rol însemnat în viața județelor din care fac parte. Din cele 44 de viitoare municipii, 28 sînt reședințe de județ, iar 20 dau fiecare o producție industrială de peste 1 miliard de lei anual.

Din cele 142 de orașe care nu vor fi municipii, 20 au peste 20 000 de locuitori, iar 59 au o populație între 10 000 și 20 000 de locuitori. Un număr de 65 de orașe dau o producție industrială între 100 000 000 și 500 000 000 de lei, iar 15 orașe de peste 500 000 000 de lei. În politica de repartizare teritorială a forțelor de producție este necesar să se urmărească atît progresul diferitelor județe în ansamblul lor, cît și dezvoltarea localităților urbane și creșterea rolului lor în viața economică și socială a țării.

Dezvoltîndu-și potențialul industrial și social-cultural, extinzîndu-și legăturile cu zona înconjurătoare, orașele vor exercita o influență economică, organizatorică și culturală asupra unui număr crescînd de localități rurale.

Aceasta va contribui la valorificarea mai intensă a resurselor materiale și a forței de muncă, va accelera pătrunderea elementelor de civilizație în mediul rural, va apropia condițiile de viață ale populației sătești de cele ale orașului.

O latură esențială a acțiunii de îmbunătățire a organizării administrativ-teritoriale este **transformarea comunelor în unități administrative puternice,** cu răspunderi depline pentru activitatea economică, social-culturală și gospodărească ce se desfășoară pe teritoriul lor. O sarcină de mare importanță a organelor județene de partid și de stat, ce urmează a fi constituite, este stabilirea în următoarele cîteva luni a viitoarelor localități rurale din componența lor, potrivit factorilor naturali, economici, demografici, sociali, culturali, tradițiilor și particularităților existente în diversele zone, ținîndu-se seama de propunerile făcute de oamenii muncii în această privință. În delimitarea comunelor și satelor va trebui să se asigure acestora dimensiuni corespunzătoare, un important potențial demografic, profilul social-economic adecvat resurselor locale, o puternică bază materială cuprinzînd unități agricole de stat și cooperatiste, unități comerciale, de servicii, căi de comunicații, precum și dotări social-culturale care să le permită să reprezinte entități viabile, cu largi perspective de dezvoltare economică și social-culturală.

Constituirea unor comune mari, potrivit criteriilor adoptate de Conferința Națională a partidului, va duce la creșterea puterii lor economice prin dezvoltarea activității industriale, agricole, meșteșugărești și de deservire, va crea posibilități pentru folosirea mai intensă a resurselor locale și a forței de muncă, pentru efectuarea unor lucrări sociale și edilitare de mai mare amploare, intensificarea vieții culturale.

În viitor va trebui să se asigure fiecărei comune atît o bază materială trainică pentru creșterea și diversificarea producției, cît și școală de învățămînt general, cămin cultural, bibliotecă, cinematograf, dispensar, magazine, unități pentru prestări de servicii — ceea ce va permite desfășurarea unor activități complexe, ridicarea nivelului de civilizație și apropierea treptată a condițiilor de viață ale populației de la sate de cele de la orașe, factor esențial al desăvîrșirii construcției socialiste și al creării premiselor pentru construirea societății comuniste. *(Aplauze îndelungate).*

Stimați tovarăși,

Reorganizarea administrativă a țării creează condiții pentru **creșterea rolului organelor locale ale puterii de stat** și îmbunătățirea activității acestora, pentru participarea tot mai activă a maselor largi populare la viața economică și politică. Noile unități administrative ce se vor constitui vor fi conduse de consilii populare județene, municipale, orășenești și comunale.

Organe reprezentative ale cetățenilor din unitățile administrativ-teritoriale, consiliile populare vor fi alese în conformitate cu principiile care stau la baza sistemului nostru electoral : votul universal, egal, direct și secret, principiul participării cetățenilor la organizarea și conducerea alegerilor, al responsabilității deputaților față de alegători.

Consiliile populare vor avea sarcina de a conduce activitatea locală, asigurînd dezvoltarea economică, social-culturală și edilitar-gospodărească a județelor, orașelor și comunelor, apărarea proprietății socialiste și personale, exercitarea drepturilor cetățenești, respectarea legalității socialiste și menținerea ordinii publice.

Folosind competențele și responsabilitățile sporite ce li se acordă, manifestînd inițiativă și spirit gospodăresc, organele locale ale puterii de stat vor trebui să se preocupe permanent de utilizarea judicioasă a mijloacelor materiale și financiare proprii, de valorificarea tuturor posibilităților și resurselor locale.

O sarcină de mare importanță a consiliilor populare este sistematizarea orașelor și comunelor, dezvoltarea lor armonioasă pe baza unor planuri de perspectivă care să asigure o repartizare rațională a obiectivelor economice, a dotărilor social-culturale și tehnice-edilitare, încadrarea lor într-un ansamblu modern de localități pe întregul teritoriu al țării.

Sistematizarea teritoriului țării va trebui să asigure o mai bună concentrare a unităților productive, a fondului locativ, utilizarea mai deplină a suprafețelor de construcție, eliminarea cu desăvîrșire a oricărei risipe de teren, a neajunsurilor serioase care se manifestă încă în amplasarea noilor construcții industriale, agricole și de locuit. Se impune ca în cel mai scurt timp să se elaboreze măsuri pentru sistematizarea tuturor localităților și să se perfecționeze reglementările cu privire la folosirea fondului funciar pentru construcții sau alte activități neagricole. Este de datoria ministerelor și a celorlalte instituții centrale, a organelor de partid și de stat să manifeste o grijă deosebită pentru folosirea și gospodărirea judicioasă a fondului funciar — patrimoniu național, de care este strîns legată creșterea producției materiale, bunăstarea întregului popor, viitorul patriei noastre.

Consiliile populare județene au sarcina să se ocupe intens de dezvoltarea industriei locale și a altor activități economice care pot contribui la satisfacerea mai completă a cererii de consum a populației. Ele vor trebui să acorde atenție îmbogățirii sortimentului de mărfuri potrivit spe-

cificului local, îmbunătățirii calității produselor și serviciilor, să adopte măsuri pentru reducerea costurilor de producție și creșterea rentabilității unităților din economia locală.

Consiliile populare județene au datoria să se preocupe cu mai multă stăruință de dezvoltarea construcțiilor de locuințe, atît proprietate de stat cît și proprietate personală, de îmbunătățirea condițiilor de transport în comun, de organizarea unui comerț modern și civilizat, de lărgirea activităților edilitar-gospodărești, de înfrumusețarea continuă a localităților din cuprinsul județelor.

Pornind de la experiența de pînă acum în administrația locală de stat și ținînd seama de rolul și atribuțiile pe care le vor avea consiliile populare județene, s-a ajuns la concluzia că este necesară îmbunătățirea structurii aparatului propriu și restrîngerea numărului acestuia, precum și organizarea pe criterii mai judicioase a unităților din subordinea organelor județene. În concordanță cu principiile de perfecționare a conducerii și planificării economiei naționale, activitățile economice din subordinea consiliilor populare — industria locală, gospodăria comunală și locativă, proiectare și construcții, prestări de servicii și altele — vor fi organizate pe baza gestiunii economice proprii. Aceasta obligă atît întreprinderile, cît și organele locale ale puterii de stat să se ocupe cu mai multă răspundere de îmbunătățirea muncii în sectoarele respective, de desfășurarea unei activități care să corespundă mai bine cerințelor cetățenilor.

Pentru activitatea în domeniul învățămîntului, ocrotirii sănătății, asistenței sociale, culturii și artei, pentru problemele financiare, agricole, de comerț și altele se vor înființa instituții executive și unități de specialitate cu dublă subordonare : atît față de consiliile populare județene, cît și față de organele centrale de resort. Instituțiile

executive și unitățile de specialitate vor asigura organizarea și desfășurarea în bune condiții și în mod unitar în cuprinsul județului a activităților de care ele răspund.

În noua organizare administrativ-teritorială vor fi simțitor lărgite atribuțiile și competențele **consiliilor populare municipale și orășenești** și ale comitetelor lor executive. Sarcina de înaltă răspundere de a organiza la un nivel de civilizație tot mai înalt viața a zeci și zeci de mii de cetățeni impune extinderea sferei de activitate a acestor organe, creșterea aportului lor la soluționarea multiplelor probleme pe care le ridică modernizarea orașelor patriei noastre. Consiliile populare municipale și orășenești vor trebui să acorde toată atenția realizării investițiilor pentru activitățile economice, sociale și edilitare locale, să se preocupe într-o mai mare măsură de construcția de locuințe și edificii pentru învățămînt, cultură și ocrotirea sănătății, de dezvoltarea prestațiilor de servicii.

Ele au datoria să adopte măsuri bine fundamentate pentru continua dezvoltare a localităților urbane, să antreneze activ masele de cetățeni la realizarea acțiunilor de interes obștesc, să dovedească o grijă permanentă pentru satisfacerea cerințelor populației.

Atribuții crescute în organizarea și conducerea vieții economice și social-culturale din mediul rural vor reveni în viitor **consiliilor populare comunale.** Ele vor trebui să asigure dezvoltarea industriei meșteșugărești și de artizanat, a prestărilor de servicii, ceea ce va permite valorificarea mai bună a resurselor locale și a forței de muncă. Consiliile populare comunale sînt chemate să-și sporească aportul la dezvoltarea edilitar-gospodărească a satelor, la îmbunătățirea condițiilor de trai ale țărănimii.

Pentru a-și perfecționa munca, pentru a răspunde în mai mare măsură cerințelor populației, consiliile popu-

lare comunale vor trebui să dezbată pe larg cu țăranii, intelectualii, cu toți locuitorii satelor, problemele economice, sociale și cetățenești ale localităților lor, să-i atragă într-o mai mare măsură la dezvoltarea și înfrumusețarea satelor noastre.

Îndeplinirea sarcinilor pe care etapa actuală le pune în fața consiliilor populare județene, municipale, orășenești și comunale necesită **perfecționarea stilului și metodelor de muncă ale organelor locale de stat,** creșterea mobilității și întărirea răspunderii acestora. În acest scop, vor trebui să fie înlăturate cu hotărîre tendințele manifestate în munca unor organe de stat de a îndruma numai prin instrucțiuni și circulare, de a îngrădi inițiativa unităților în subordine, de a soluționa cu mari întîrzieri problemele administrației locale și ale cetățenilor. Combaterea oricăror fenomene de birocratism și formalism este o condiție indispensabilă pentru ca noile consilii populare să acționeze ca organe de lucru, să rezolve operativ sarcinile ce le revin, problemele care apar pe plan local.

Garanția desfășurării cu rezultate superioare a activității organelor locale o constituie respectarea neabătută a principiului muncii și conducerii colective, principiu de bază în organizarea vieții politice și de stat din țara noastră. Se impune ca hotărîrile și deciziile consiliilor populare, ale comitetelor executive să fie rodul unor largi consultări și dezbateri, al experienței și cunoștințelor tuturor factorilor chemați să îndeplinească sarcinile stabilite. Deputații în consiliile populare, membrii comitetelor executive, lucrătorii din celelalte instituții locale trebuie să fie conștienți de răspunderea colectivă și personală pe care o poartă pentru elaborarea hotărîrilor și îndeplinirea lor, pentru buna desfășurare a muncii organelor locale.

În întreaga lor activitate consiliile populare trebuie să acorde o atenție deosebită creșterii rolului deputaților,

aleși dintre cei mai buni muncitori, țărani și intelectuali. Ei sînt chemați să folosească întreaga lor autoritate pentru a atrage masele de cetățeni la gospodărirea treburilor obștești. Cu cît se vor întări legăturile organelor de stat locale cu masele populare, cu cît cetățenii își vor exercita mai intens drepturile și libertățile garantate de Constituție, cu atît se vor manifesta mai deplin potențialul creator al poporului, forța și eficiența democrației noastre socialiste. *(Vii aplauze).*

Organele administrației de stat, aparatul lor, lucrătorii din unitățile acestora, ca și cei din oricare sector de activitate, trebuie să dea dovadă de receptivitate și solicitudine față de cererile, propunerile și sesizările cetățenilor. Rezolvînd cu operativitate și în bune condiții cerințele acestora, tratînd cu respect problemele pe care ei le ridică, lucrătorii din aparatul de stat își îndeplinesc una din îndatoririle lor principale. În societatea socialistă, unde puterea aparține poporului, lucrătorii din administrația de stat, indiferent de sarcinile și funcțiile pe care le dețin, trebuie să fie exemplu în aplicarea și respectarea legilor, să slujească cu devotament interesele cetățenilor, ale maselor de oameni ai muncii. *(Aplauze).*

În vederea constituirii județelor și municipiilor, a îmbunătățirii modului de funcționare a organelor locale ale puterii și ale administrației de stat, sînt supuse spre examinare și aprobare Marii Adunări Naționale proiectele de legi pentru modificarea unor articole ale Constituției, organizarea administrativă a teritoriului, asigurarea conducerii locale în perioada pînă la alegerea consiliilor populare. Fără îndoială că Marea Adunare Națională, examinînd aceste măsuri, le va aproba deoarece ele corespund pe deplin cerințelor dezvoltării țării noastre. ***(Aplauze puternice).***

Stimați tovarăși,

Noua împărțire administrativ-teritorială, sporirea însemnată a atribuțiilor organelor de conducere ale județelor, orașelor și comunelor impun **creșterea rolului conducător al partidului, îmbunătățirea organizării și metodelor organelor locale de partid în îndrumarea și conducerea activității de stat, economice, politice, sociale și obștești.**

Corespunzător sarcinilor complexe ce revin unităților administrativ-teritoriale de bază, se vor crea comitete de partid în toate orașele și comunele, ceea ce va contribui la îndrumarea mai concretă și operativă a activității pe plan local.

Viața a arătat că este necesară o conlucrare mai eficientă și mai strînsă între organele de partid și consiliile populare, o mai bună coordonare a tuturor activităților din cuprinsul unităților teritoriale respective. Măsura preconizată ca primul secretar al comitetului de partid județean sau orășenesc să poată fi ales în același timp și președinte al comitetului executiv al consiliului popular județean sau orășenesc, iar alte cadre de partid să poată îndeplini și funcții de conducere în organele locale ale administrației de stat va contribui la o mai bună folosire a cadrelor, la înlăturarea suprapunerilor și paralelismelor existente în prezent între activitatea organelor locale de partid și de stat. Creșterea răspunderii personale a cadrelor de conducere din organele locale de partid și de stat va determina rezolvarea mai operativă a problemelor economice, sociale, culturale și cetățenești. În acest fel se va manifesta mai din plin rolul de conducător al partidului nostru în toate domeniile activității economice-sociale din țară. *(Aplauze).*

Problemele complexe pe care le ridică dezvoltarea actuală a economiei, științei și culturii noastre, necesitatea perfecționării conducerii întregii vieți sociale cer din partea organelor de partid și de stat o grijă deosebită pentru recrutarea, promovarea și calificarea cadrelor. Viața arată că bunul mers al construcției socialiste, progresul economic, tehnic-științific, gradul de valorificare a resurselor materiale și de muncă depind în mod decisiv de competența cadrelor, de pregătirea lor profesională și politică, de priceperea și inițiativa cu care ele elaborează și rezolvă sarcinile încredințate.

De aceea, comitetele județene de partid și consiliile populare vor trebui să acorde o atenție deosebită cadrelor de conducere, creșterii și promovării în munci de răspundere a celor mai buni oameni în toate domeniile de activitate.

Aceasta este garanția îndeplinirii în cele mai bune condiții a marilor sarcini trasate de Congresul partidului pentru dezvoltarea țării noastre pe calea socialismului și comunismului. *(Aplauze).*

Rolul conducător al partidului se realizează prin participarea directă și contribuția concretă a organelor de partid, a tuturor comuniștilor la îndeplinirea sarcinilor și hotărîrilor stabilite, la transpunerea în viață a politicii partidului și statului. În acest scop, comitetele județene, orășenești și comunale de partid, ce se vor constitui potrivit viitoarei structuri administrativ-teritoriale a țării, vor trebui să-și perfecționeze stilul și metodele de muncă, să studieze mai profund condițiile concrete în care acționează, punînd în centrul preocupărilor ridicarea eficienței și rolului activității partidului.

Comitetele județene și orășenești de partid au sarcini importante în rezolvarea problemelor economice pe plan

teritorial, în coordonarea întregii activități economice din raza lor. Ele vor trebui să se preocupe de mobilizarea și valorificarea rezervelor de care dispun întreprinderile pentru creșterea producției și a productivității muncii, reducerea cheltuielilor de fabricație, sporirea rentabilității economice, îmbunătățirea calității producției.

O preocupare centrală a organelor locale de partid trebuie să fie înfăptuirea hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului pentru perfecționarea organizării și conducerii industriei, construcțiilor, circulației mărfurilor, transporturilor, a întregii activități economice.

În această amplă acțiune, ele au datoria să studieze problemele care apar în cursul aplicării măsurilor preconizate, să sintetizeze și să generalizeze experiența pozitivă, să participe la definitivarea acestor măsuri.

În soluționarea problemelor economice, comitetele județene se vor sprijini pe comisiile economice care-și vor desfășura activitatea sub îndrumarea și conducerea lor. Constituite din activiști de partid și de stat, cadre din economie și specialiști cu experiență în problemele tehnice și economice-financiare, aceste comisii vor exercita controlul asupra întreprinderilor și instituțiilor economice republicane și locale, urmărind modul cum se aplică hotărîrile de partid și de stat și cele ale comitetelor județene de partid în domeniul economic. Ele vor analiza periodic mersul îndeplinirii sarcinilor de plan, vor propune organelor centrale și locale măsuri pentru perfecționarea activității economice.

Sarcini importante revin comitetelor județene și orășenești de partid în conducerea activității ideologice, a învățămîntului și culturii, pe care le vor îndruma nemijlocit. Ele vor trebui să se ocupe în mai mare măsură de îmbunătățirea muncii de propagandă pentru cunoașterea

liniei generale a partidului, a politicii sale interne și internaționale, a obiectivelor principale ce stau în prezent în fața societății noastre. O atenție deosebită trebuie să se acorde educării oamenilor muncii, tineretului în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului, cunoașterii și respectului pentru trecutul glorios de luptă al partidului, al clasei muncitoare, al poporului nostru. Este necesar ca munca politică-educativă să cultive mai intens atitudinea combativă față de concepțiile înapoiate și influențele ideologiei burgheze, să contribuie mai mult la afirmarea eticii noi, socialiste, la îmbogățirea vieții spirituale a oamenilor muncii.

Sarcinile mari ce le avem de îndeplinit cer ca fiecare organizație de partid să-și sporească forța mobilizatoare, să acționeze cu competență, concentrînd capacitățile creatoare ale colectivului din locul unde își desfășoară activitatea spre înfăptuirea țelurilor trasate de partid. Organele și organizațiile de partid trebuie să stimuleze prin toate mijloacele inițiativa oamenilor muncii, să asigure o largă consultare a cetățenilor, participarea lor efectivă la discutarea și rezolvarea problemelor construcției socialiste, manifestarea nestînjenită a spiritului lor creator.

În întreaga activitate politică și educativă, un rol important revine organizațiilor de masă și obștești — sindicatelor, Uniunii Tineretului Comunist, organizației de femei —, chemate să-și sporească aportul la mobilizarea oamenilor muncii, la rezolvarea problemelor vieții noastre sociale.

O cerință obiectivă a creșterii rolului conducător al partidului în societate este dezvoltarea democrației de partid, atragerea tuturor comuniștilor la elaborarea hotărîrilor, sporirea contribuției lor la înfăptuirea politicii partidului. Obținerea de noi realizări în toate domeniile

de activitate necesită sporirea exigenței, a spiritului critic față de lipsuri și neajunsuri, față de tot ceea ce frânează mersul nostru înainte. Fiecare comunist are datoria de a milita cu energie neslăbită pentru aplicarea hotăririlor partidului, de a fi un exemplu în îndeplinirea obligațiilor de muncă, în respectarea disciplinei și normelor de conviețuire socialistă, vădind înalte calități profesionale, politice și spirituale. Pentru comuniști nu există țel mai înalt decît acela de a-și pune toate forțele în slujba intereselor generale ale socialismului, a prosperității patriei, a bunăstării poporului nostru. Acționînd în acest fel, organizațiile de partid vor îndeplini una din prevederile fundamentale ale Constituției, care vorbește despre rolul important și hotăritor pe care îl are partidul în conducerea întregii activități sociale. *(Aplauze puternice).* De aceea am considerat că este bine ca, prezentînd Marii Adunări Naționale propunerile pentru noua organizare teritorial-administrativă a țării, să mă refer și la rolul și sarcinile care revin organelor de partid în înfăptuirea acestora. *(Aplauze).*

Stimați tovarăși deputați,

Măsurile pentru îmbunătățirea împărțirii administrative a țării vor înlesni mai buna organizare și coordonare pe teritoriu a factorilor care determină dezvoltarea economică, social-politică și culturală a României, perfecționarea legăturilor dintre organele centrale și locale, creșterea eficienței și operativității organelor de conducere ale județelor, orașelor și comunelor, antrenarea mai largă a maselor la conducerea statului și la rezolvarea problemelor vieții sociale și obștești.

Fiecare județ, oraș și comună trebuie să considere drept o sarcină primordială sporirea continuă a bunurilor materiale și spirituale ale societății, valorificarea mai bună a eforturilor și energiei creatoare a celor ce muncesc, înflorirea tuturor localităților patriei, ridicarea necontenită a nivelului de trai al populației.

Noua organizare administrativ-teritorială constituie cadrul în care își vor desfășura de-acum înainte activitatea partidul și statul nostru, întregul popor, în vederea înfăptuirii obiectivelor desăvîrșirii construcției socialiste și creării condițiilor pentru trecerea la construcția societății comuniste. Această acțiune de însemnătate națională constituie o materializare a uneia dintre principalele sarcini stabilite de Congresul al IX-lea și Conferința Națională a partidului în domeniul perfecționării vieții economice, sociale și de stat a țării noastre. Ea ilustrează consecvența cu care partidul nostru înfăptuiește linia sa politică generală, sarcinile actualei etape de dezvoltare socialistă a țării, își îndeplinește îndatorirea față de națiunea română. *(Aplauze îndelungate).*

Urmînd cu încredere Partidul Comunist Român, clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, întregul nostru popor muncește cu însuflețire pentru a da viață programului elaborat de Congresul al IX-lea. Rezultatele obținute în primii doi ani ai cincinalului demonstrează realismul acestui program, constituie o bază trainică pentru noi și tot mai mari succese în edificarea noii orînduiri. Asigurînd bunul mers al construcției socialiste în patria sa, dezvoltarea forțelor de producție, perfecționarea relațiilor sociale, înflorirea democrației socialiste, partidul nostru își îndeplinește suprema îndatorire față de poporul român și, în același timp, își aduce contribuția internaționalistă la întărirea forțelor socialismului, la creșterea influenței și prestigiului lor în lumea contemporană, la cauza păcii în lume. *(Vii și puternice aplauze).*

Avem deplina convingere că întregul nostru popor, strîns unit în jurul Partidului Comunist Român, va munci cu și mai mult avînt pentru realizarea grandioaselor sarcini ale desăvîrșirii construcției socialiste, punîndu-și priceperea și inepuizabila sa capacitate creatoare în slujba progresului și prosperității patriei noastre socialiste. *(Aplauze puternice; întreaga asistență, în picioare, ovaționează îndelung).*

CUVÎNTARE LA MASA TOVĂRĂȘEASCĂ OFERITĂ DE COMITETUL CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN CU PRILEJUL CELEI DE-A 50-A ANIVERSĂRI A ZILEI SALE DE NAȘTERE

— 26 ianuarie 1968 —

Îmi este greu să exprim sentimentele ce le încerc față de atenția și căldura cu care tovarășii mei de muncă, reprezentanții organizațiilor de partid, obștești, ai oamenilor muncii, ai uniunilor de creație, ai oamenilor de știință le-au manifestat la adresa mea cu ocazia împlinirii a 50 de ani. În aceste manifestări, în conținutul scrisorii Comitetului Central, a Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri, în telegramele și mesajele primite, în cuvintele ce mi-au fost adresate în aceste zile din inimă de mii de muncitori, țărani și intelectuali, văd o prețuire a muncii partidului nostru, a activității Comitetului Central și guvernului țării, care înfăptuiesc neabătut hotărîrile Congresului al IX-lea de dezvoltare continuă a României în toate domeniile de activitate, de asigurare a progresului social și spiritual al națiunii noastre, de ridicare a bunăstării întregului popor.

Fără îndoială — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu în continuare —, ceea ce partidul nostru a realizat într-o perioadă relativ scurtă nu ar fi fost posibil fără sprijinul permanent al poporului, al clasei muncitoare, al țărănimii,

al intelectualităţii, fără unitatea partidului nostru, fără hotărîrea sa de a servi cu abnegaţie, cu credinţă poporul pe care îl reprezintă şi pe care e hotărît să-l slujească cu credinţă nestrămutată. Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a relevat unanimitatea şi entuziasmul cu care clasa muncitoare, ţărănimea, intelectualitatea, oamenii muncii români, maghiari, germani, de alte naţionalităţi muncesc înfrăţiţi, ştiind că tot ceea ce se face în această ţară serveşte intereselor lor, fericirii întregului popor.

Ca membru al partidului şi al conducerii sale, am căutat, în limita priceperii mele, să servesc partidul, să servesc poporul ; din cei 50 de ani de viaţă, 35 de ani, ca membru al partidului, m-am străduit să fac totul pentru ca poporul, al cărui fiu sînt, ai cărui fii sîntem cu toţii, să ducă o viaţă liberă şi independentă.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a subliniat apoi importanţa programului elaborat de Congresul al IX-lea, completat şi dezvoltat de Conferinţa Naţională a partidului. Realizarea acestui program — a arătat vorbitorul — cere eforturi deosebite. Societatea pe care noi o înfăptuim şi pe care dorim s-o dezvoltăm continuu nu numai că a lichidat exploatarea omului de către om, dar asigură tuturor cetăţenilor patriei condiţii tot mai bune de viaţă materiale şi spirituale ; ea trebuie să asigure posibilitatea manifestării personalităţii fiecărui cetăţean, a fiecărui om, a fiecărui fiu al poporului nostru, fără deosebire de naţionalitate, astfel ca fiecare să-şi poată pune din plin priceperea, forţa în slujba progresului general al naţiunii noastre socialiste.

Am discutat zilele acestea — a spus în continuare tovarăşul Nicolae Ceauşescu — cu reprezentanţii unor partide comuniste şi muncitoreşti. Trei dintre oaspeţi se găsesc aici, în mijlocul nostru. Între multele probleme care frămîntă astăzi viaţa internaţională şi mişcarea comunistă

pe care le-am discutat este şi aceea ca edificarea socialismului să se desfăşoare în aşa fel încît să arate oamenilor muncii din toate ţările că socialismul este singura soluţie ce asigură manifestarea deplină a personalităţii umane, aspiraţie pe care nu poate şi nu va putea să o realizeze nici o altă societate. Noi dorim să muncim în aşa fel încît şi muncitorul, şi ţăranul, şi scriitorul, şi pictorul, şi compozitorul, şi omul de ştiinţă, fiecare la locul său de muncă, să poată crea, să poată pune tot ceea ce are mai de preţ în slujba omului, a bunăstării sale.

În continuare vorbitorul a arătat : Mai avem multe de făcut. Mai sînt multe greutăţi de învins. Mai trebuie să acceptăm şi unele privaţiuni ; ele sînt necesare tocmai pentru a asigura mersul mai rapid înainte. Dar ceea ce aş dori să subliniez acum, tovarăşi, aici, în faţa Comitetului nostru Central, este că va trebui să găsim toate mijloacele pentru ca socialismul să se realizeze în tot ceea ce are el mai bun, mai desăvîrşit. Vom face totul ca naţiunea noastră socialistă să devină tot mai puternică, mai înfloritoare. Numai aşa ne vom face datoria faţă de clasa muncitoare, faţă de popor. Ridicînd continuu edificiul socialismului în România, noi considerăm că ne îndeplinim în acelaşi timp şi o importantă îndatorire internaţionalistă.

Referindu-se la unele probleme ale mişcării comuniste internaţionale, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a subliniat hotărîrea partidului nostru de a face totul pentru a-şi aduce contribuţia la înlăturarea divergenţelor actuale din mişcarea comunistă şi muncitorească, la întărirea unităţii ţărilor socialiste, a mişcării comuniste, a întregului front antiimperialist. Sîntem ferm hotărîţi să nu participăm la nici o acţiune care ar putea dăuna acestei unităţi, dîndu-ne în acelaşi timp aportul la orice acţiune menită să servească cauza unităţii mişcării comuniste, a unităţii

clasei muncitoare internaționale, a tuturor forțelor progresiste din întreaga lume.

Noi considerăm că deasupra deosebirilor de păreri existente în mișcarea muncitorească trebuie să stea interesele supreme ale clasei muncitoare internaționale, ale socialismului. Fiecare comunist, în special cei cărora partidul sau poporul respectiv le-a încredințat o muncă de răspundere, are înalta îndatorire de a pune mai presus de orice interesele unității, interesele dezvoltării continue a solidarității internaționale.

Vorbitorul a arătat că această unitate și solidaritate trebuie să se desfășoare la un nivel superior, lichidîndu-se practicile negative ale trecutului care au adus daune mișcării comuniste. Astăzi nu mai este posibilă existența nici unui fel de centru conducător în mișcarea comunistă ; a impune altor partide puncte de vedere neconforme liniei politice a acestora înseamnă a aduce grave prejudicii intereselor partidelor respective, cauzei unității mișcării comuniste.

Solidaritatea mișcării comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste este necesar să pornească de la respect, de la încredere, de la dreptul fiecărui partid de a-și elabora linia sa politică corespunzător condițiilor în care își desfășoară activitatea. Numai acel partid care se orientează în activitatea sa pornind de la interesele poporului său se va putea bucura de încrederea acestuia, își va putea aduce contribuția la eliberarea propriului popor, la bunăstarea și fericirea lui, la cauza generală a socialismului și comunismului.

În ceea ce mă privește — a spus în continuare tovarășul Nicolae Ceaușescu — vreau să vă asigur pe dumneavoastră, întregul partid, întregul popor că nu voi precupeți nici un efort pentru a servi cu credință partidul și poporul, pentru a asigura înfăptuirea programului de bunăstare și

fericire elaborat de Congresul al IX-lea. Împreună cu întregul colectiv de conducere, cu întregul Comitet Central, cu întregul partid, cu întregul popor, voi munci fără odihnă pentru a dovedi că sînt fiu credincios al partidului comunist, al poporului român, făcînd totul pentru prosperitatea și fericirea patriei noastre, pentru întărirea independenței și suveranității sale în cadrul independenței tuturor popoarelor lumii.

În încheiere, tovarășul Nicolae Ceaușescu a ridicat paharul pentru partidul nostru comunist, pentru poporul român, constructor al socialismului, pentru viitorul său fericit.

MESAJ ADRESAT CELEI DE-A II-A CONFERINȚE A NAȚIUNILOR UNITE PENTRU COMERȚ ȘI DEZVOLTARE

— 3 februarie 1968 —

Domnule președinte,

Cea de-a II-a Conferință a Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare îmi oferă plăcuta ocazie de a vă adresa dumneavoastră și tuturor participanților un cordial salut din partea Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România și al meu personal.

România vede în Conferința Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare un eveniment de o deosebită importanță pentru promovarea cooperării economice internaționale. Notînd cu satisfacție preocupările largi ale Conferinței în domeniul comerțului și dezvoltării, ne exprimăm speranța că ea va găsi căi și mijloace de sprijinire efectivă a eforturilor proprii ale țărilor angajate în procesul dezvoltării.

În această ordine de idei, România, care se găsește ea însăși angajată într-un complex proces de dezvoltare economică, împărtășește preocupările țărilor în curs de dezvoltare pentru accelerarea dezvoltării lor economice, eliminarea barierelor artificiale și practicilor discriminatorii

care mai persistă în comerțul mondial, lichidarea decalajului acestor țări față de țările dezvoltate.

În zilele noastre a devenit tot mai evident faptul că nu există soluții trainice pentru marile probleme economice care preocupă comunitatea internațională decît în perspectiva unei păci durabile. Pacea lumii și progresul economic al popoarelor sînt indivizibile.

Nădăjduim ca lucrările sesiunii să se desfășoare într-un spirit de înțelegere și cooperare, de abordare realistă și constructivă a problemelor comerțului și dezvoltării, pentru găsirea unor soluții realiste și acceptabile tuturor țărilor, soluții care să se bazeze pe respectarea principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Respectarea acestor principii este cu atît mai necesară cu cît actuala configurație internațională cuprinde țări aflate la nivele foarte diferite de dezvoltare și cu sisteme social-politice diferite.

România este gata să colaboreze la identificarea unor asemenea soluții, care să izvorască din practica pozitivă a relațiilor și cerințelor economice internaționale. Îmi exprim speranța că lucrările conferinței și rezultatele sale vor îndreptăți așteptările legitime pe care fiecare țară, fiecare popor, și în special țările și popoarele care se află astăzi angajate în imensul efort al dezvoltării economice, le asociază cu această manifestare a responsabilității colective internaționale în domeniul comerțului și dezvoltării.

În acest spirit, urez succes deplin eforturilor conferinței pentru identificarea soluțiilor capabile să transforme relațiile economice într-un instrument activ și eficace al dezvoltării tuturor națiunilor, al cooperării și înțelegerii internaționale, al păcii.

CUVÎNTARE
LA CONSFĂTUIREA PE ȚARĂ A UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

— 10 februarie 1968 —

Dragi tovarăși,

Consfătuirea pe țară a activului Uniunii Tineretului Comunist a dezbătut probleme de mare însemnătate pentru activitatea viitoare a tineretului din patria noastră. În centrul discuțiilor a stat Hotărîrea Comitetului Central al partidului cu privire la îmbunătățirea activității Uniunii Tineretului Comunist și a muncii de educare a tinerei generații.

Consider necesar să subliniez în fața activului U.T.C. din întreaga țară înalta apreciere pe care Comitetul Central al partidului o dă activității desfășurate de organizația tineretului, contribuției prețioase pe care a adus-o la educarea și formarea tinerei generații, la întreaga activitate de edificare a orînduirii socialiste în România. *(Aplauze puternice).*

De la înființare, Uniunea Tineretului Comunist s-a aflat în primele rînduri ale luptei tineretului pentru progres social. Membrii U.T.C., înfruntînd prigoana, teroarea și închisorile regimului burghezo-moșieresc, au fost orga-

nizatorii luptei maselor largi ale tineretului împotriva asupririi, pentru cucerirea drepturilor economice și politice, pentru apărarea libertăților democratice, împotriva fascismului și a războiului.

Tineretul și-a adus aportul de seamă la înfăptuirea actului istoric de la 23 August 1944 care a dus la răsturnarea dictaturii fasciste și a deschis drumul înfăptuirii revoluției populare în România. Răspunzînd chemării partidului comunist, mii și mii de tineri uteciști s-au înrolat voluntar în războiul pentru eliberarea patriei și zdrobirea definitivă a fascismului. Vor rămîne veșnic în memoria tineretului, a întregului nostru popor eroismul și abnegația tinerilor comuniști care și-au dat viața pentru libertatea și independența patriei, pentru bunăstarea și fericirea poporului român. *(Vii și puternice aplauze).*

În anii construcției socialiste, tineretul a participat cu entuziasm la lupta și munca întregului nostru popor pentru făurirea noii orînduiri sociale. În tot ce s-a înfăptuit în acești ani în România, sub conducerea partidului comunist, este încorporată și munca generațiilor tinere. Merită subliniat, în mod deosebit, faptul că, în decursul anilor, zeci și sute de mii din cei mai buni uteciști au intrat în rîndurile partidului comunist, mulți din ei devenind activiști de bază ai partidului și statului. Cu un elan deosebit participă tineretul la înfăptuirea hotărîrilor Congresului al IX-lea al partidului.

Apreciind rolul important pe care îl joacă tineretul în societate, înțelegînd că viitorul patriei noastre socialiste este legat de educarea și pregătirea tinerei generații, partidul și guvernul au acordat și acordă o atenție deosebită formării multilaterale a viitorilor constructori ai socialismului și comunismului în patria noastră.

M-am referit, pe scurt, la activitatea de pînă acum a U.T.C.-ului, a întregului tineret, pentru a sublinia și ca

această ocazie prețuirea pe care partidul și guvernul o dau aportului adus de tineretul țării la toate realizările de însemnătate istorică obținute de poporul nostru pe drumul construcției socialiste. *(Aplauze puternice).*

Dragi tovarăși,

Întregul popor înfăptuiește cu entuziasm programul elaborat de Congresul al IX-lea al partidului de dezvoltare și înflorire multilaterală a patriei noastre socialiste.

În primii doi ani ai cincinalului, planul producției industriale a fost nu numai realizat, dar și depășit, ceea ce ne dă garanția că prevederile întregului cincinal vor fi îndeplinite și depășite.

Succese deosebite s-au obținut, de asemenea, în creșterea producției agricole, cerealiere și animaliere. Merită subliniat că, în ce privește creșterea animalelor, sarcinile cincinalului sînt aproape de pe acum realizate la toate speciile, ceea ce va avea urmări deosebit de importante pentru dezvoltarea agriculturii noastre.

Se îndeplinesc sarcinile stabilite de Congresul partidului privind învățămîntul, știința, cultura. Vă sînt cunoscute măsurile preconizate de partid privind îmbunătățirea învățămîntului de toate gradele, măsuri care vor avea o influență de mare însemnătate pentru formarea și educarea tinerei noastre generații.

În acești ani au fost luate o serie de măsuri privind ridicarea nivelului de viață al oamenilor muncii. Au fost majorate salariile mici, au fost sporite pensiile și s-a introdus un nou sistem de pensionare, iar în prezent, pe baza hotărîrilor plenarei Comitetului Central al partidului din toamna anului trecut, sînt în curs de aplicare măsurile privind majorarea salariilor pentru toți salariații ; aceasta creează condiții pentru a realiza, pînă în anul 1970, pre-

vederile înscrise în Directivele Congresului al IX-lea privitoare la creșterea salariului real cu circa 25%.

Pe baza sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea au fost adoptate o serie de măsuri privind îmbunătățirea activității în toate domeniile.

Conferința Națională a partidului a adoptat un program multilateral — în curs de aplicare — în vederea îmbunătățirii și perfecționării întregii activități economice și sociale. Stadiul de dezvoltare în care se găsește țara noastră impune ca o necesitate obiectivă renunțarea la o serie de forme organizatorice și metode de muncă perimate și adoptarea altora care să corespundă noilor condiții economice-sociale din România. În acest cadru se înscriu și măsurile privind îmbunătățirea activității Uniunii Tineretului Comunist, a muncii de educare a tinerei generații.

Relevînd succesele obținute de Uniunea Tineretului Comunist în activitatea sa, nu putem trece însă peste faptul că, în decursul anilor, în munca organizațiilor de tineret s-au manifestat și unele lipsuri, că au existat și o serie de greșeli. În Hotărîrea Comitetului Central al partidului s-a vorbit despre ele și de aceea nu voi mai insista acum asupra lor.

Consider însă că este necesar să menționez că, față de marile transformări sociale care au avut loc în țara noastră, formele organizatorice și metodele de lucru ale Uniunii Tineretului Comunist au rămas cu mult în urmă. În fond, cu mici deosebiri, Uniunea Tineretului Comunist are aceeași formă organizatorică și folosește aproape aceleași metode de lucru ca în primii ani de după eliberare. După cum se știe, în cei peste 20 de ani ce au trecut de la eliberarea țării s-au produs multe transformări în societatea noastră, în activitatea diferitelor instituții și organizații care au menirea de a asigura formarea și educarea

tineretului. De aceea și sarcinile și activitatea U.T.C. trebuie să țină seama de aceste transformări, să adopte forme corespunzătoare noilor condiții. Menținerea acelorași forme și metode învechite de lucru are o influență negativă asupra eficienței activității U.T.C.-ului, o împiedică să se desfășoare la un nivel corespunzător cerințelor tineretului, noilor condiții și să-și aducă pe deplin aportul la formarea multilaterală a tinerei noastre generații. De aceea, Comitetul Central al partidului a apreciat că sînt necesare măsuri hotărîte pentru îmbunătățirea activității Uniunii Tineretului Comunist, a întregii munci de educare și formare a tinerei generații. Discuțiile care au avut loc în organizațiile de tineret, cît și dezbaterile din această consfătuire au subliniat în mod unanim că aprecierile partidului sînt juste, că ele corespund realităților societății noastre.

Pentru a defini mai bine rolul și sarcinile U.T.C. în noile condiții trebuie să pornim de la obiectivele principale ale activității U.T.C., de la rolul tineretului în societatea noastră socialistă. După cum cunoașteți, una din preocupările centrale ale partidului și guvernului, a întregii societăți este creșterea, formarea și educarea tinerei generații pentru a fi gata să ducă mai departe făclia progresului și civilizației, să asigure înflorirea continuă a națiunii noastre socialiste. *(Vii aplauze).*

Munca de educare a tineretului trebuie să se bazeze pe tot ceea ce a creat mai bun omenirea pînă acum, pe cunoașterea trecutului glorios de luptă și muncă al țării noastre, pe minunatele creații științifice, literar-artistice, pe tot ceea ce poporul nostru a făurit în decursul veacurilor — și care reprezintă o moștenire minunată pe care trebuie s-o prețuim și să o folosim la justa ei valoare. *(Aplauze).* Întreaga activitate de educație trebuie să sădească în inimile tineretului patriotismul socialist, dra-

gostea față de patrie, hotărîrea de a munci și lupta, de a-și pune întreaga pricepere în slujba înfloririi națiunii noastre socialiste, bunăstării poporului român. *(Vii aplauze).*

O atenție deosebită trebuie acordată educării tinerei generații în spiritul prieteniei frățești între tinerii de diferite naționalități, care vor avea menirea să ducă mai departe ceea ce au făurit în comun părinții lor, să asigure progresul și ridicarea pe culmile cele mai înalte de civilizație a patriei lor comune — Republica Socialistă România.

Munca de educație trebuie să cultive în sufletul tineretului sentimentul nobil al solidarității internaționale cu lupta tineretului de pretutindeni, pentru libertate, împotriva războiului și imperialismului, pentru progres social.

Întreaga activitate de formare și educare a tinerei generații trebuie să ducă la pregătirea tineretului pentru muncă și viață. Pentru desfășurarea acestei munci, societatea noastră socialistă dispune de toate mijloacele necesare.

Doresc să subliniez, în primul rînd, grija pe care o acordă partidul și statul nostru îmbunătățirii condițiilor materiale, creșterii copiilor și a tineretului patriei noastre, grija pentru apărarea sănătății, pentru formarea unui tineret multilateral dezvoltat.

Un rol de o deosebită însemnătate în întreaga muncă de educație și de formare a tinerei generații îl are școala. Începînd cu învățămîntul preșcolar și terminînd cu cel superior, școala dispune de cele mai variate mijloace de educare și de formare a tineretului de toate vîrstele. Actualmente, pînă la vîrsta de 14—15 ani, întregul tineret urmează cursurile școlii de 8 ani, iar pe baza recentelor hotărîri privind îmbunătățirea învățămîntului, întregul tineret va urma învățămîntul de 10 ani ; o parte însemnată

va urma liceul, iar după aceea zeci de mii de tineri vor frecventa cursurile învățămîntului superior. Iată deci că, în acest cadru, sînt create condiții ca tineretul patriei noastre să învețe, să primească cunoștințele necesare — științifice, culturale, istorice, de educație patriotică — să se pregătească temeinic pentru muncă, pentru activitatea sa viitoare.

Doresc să subliniez, de asemenea, că în școlile de toate gradele își desfășoară activitatea peste 150 000 de educatori, învățători, profesori secundari și universitari, care depun o muncă plină de abnegație pusă în slujba educării copiilor și tineretului, a răspîndirii culturii și științei în orașele și satele patriei. Acest valoros corp didactic are menirea de mare cinste și răspundere de a educa și forma tineretul țării noastre.

După cum știți, tovarăși, este un merit al partidului nostru, al politicii sale marxist-leniniste că a știut să găsească căile de unire a tuturor eforturilor intelectualității noastre pe drumul servirii poporului, al construcției socialiste. Putem spune astăzi că atît intelectualitatea mai în vîrstă, care și-a format pregătirea în anii regimului burghezo-moșieresc, cît și intelectualitatea nouă, creată în perioada construcției socialiste, acționează ca un tot unitar, înfăptuind neabătut politica partidului ; intelectualitatea constituie un sprijin de nădejde în întreaga muncă de răspîndire a științei și culturii în rîndurile tineretului și ale tuturor oamenilor muncii, în ridicarea nivelului general de cultură al întregului nostru popor. *(Vii și puternice aplauze).*

Comitetul Central al partidului și guvernul țării sînt convinse că și în viitor corpul didactic, intelectualitatea noastră își vor îndeplini cu cea mai mare răspundere misiunea ce le revine, că vor face totul pentru a răspunde

cu cinste înaltelor îndatoriri ce le au față de patrie, față de popor. *(Aplauze îndelungate).*

Iată de ce partidul și guvernul consideră că rolul principal, în condițiile actuale, în formarea și educarea tinerei generații revine școlii, iată de ce socotim că trebuie luate toate măsurile pentru ca școala să-și îndeplinească în cele mai bune condiții rolul pe care îl are în societatea noastră socialistă.

Societatea noastră socialistă, statul dispun de mijloace de foarte mare eficacitate, cum sînt : radioul, televiziunea, presa, care aduc o contribuție însemnată la întreaga activitate de educare a tinerei generații. Cred că tovarășii care lucrează în aceste sectoare de activitate vor ține seama de criticile care li s-au adus în această consfătuire, că vor lua măsuri pentru a îmbunătăți activitatea instituțiilor respective, că se vor îngriji ca radioul, televiziunea, presa să se ocupe mai mult de problemele tineretului, să promoveze în programele sau în paginile lor mijloace menite să sprijine mai eficient întreaga operă de formare și educare a tinerei generații.

În educarea și formarea tineretului, un rol important revine literaturii și artei. Avem și în acest domeniu lucruri bune — nu doresc să vorbesc acum despre rezultatele obținute în creația noastră literară și artistică în general. Mă refer în special la literatura și arta pentru tineret. S-au realizat, în acest domeniu, multe progrese, există o serie de tineri scriitori, artiști, compozitori care dau opere valoroase ; aceasta nu înseamnă că ei nu pot realiza opere și mai bune, că nu trebuie să depună în continuare eforturi ca operele lor să se situeze la nivelul cerințelor tineretului nostru, atît din punct de vedere al formei artistice cît și din punct de vedere al conținutului, să servească educației în spirit comunist, să contribuie la

mobilizarea tinerei generații în munca și lupta pentru construcția socialismului și comunismului. *(Vii aplauze).*

Tineretul așteaptă de la oamenii de litere și artă să creeze opere tot mai multe, care să corespundă gusturilor, cerințelor, specificului vîrstei sale și care să poată contribui la deschiderea de noi orizonturi pentru tînăra generație a patriei noastre, să o înflăcăreze și să o îmbărbăteze în învățătură, în muncă, în viață.

O contribuție importantă la educarea și formarea tineretului aduce de asemenea activitatea cultural-artistică de masă ce se desfășoară pe întreg cuprinsul țării.

Forțelor armate ale patriei noastre le revine un rol deosebit de important în educarea și călirea tinerei generații, în formarea cetățenilor în spiritul unei înalte conștiințe patriotice, în pregătirea tineretului pentru a apăra cuceririle revoluționare ale poporului, cauza socialismului și păcii.

Putem spune, tovarăși, că societatea dispune de mijloace foarte variate pentru a asigura creșterea, formarea și educarea unui tineret cu înalte idealuri de progres și pace, constructor al celei mai avansate societăți — societatea comunistă. Trebuie adăugat însă că datorită unor deficiențe — printre care și faptul că nu există o coordonare unitară a întregii activități — nu întotdeauna aceste mijloace dau rezultatele așteptate. De aceea este necesar să se asigure o mai bună coordonare, o unire a eforturilor tuturor instituțiilor și organizațiilor în opera nobilă de educare a tinerei generații. În această muncă, un loc de seamă revine Uniunii Tineretului Comunist, ajutorul de preț al partidului în munca desfășurată în rîndurile tineretului. *(Vii aplauze).*

Este necesar ca între instituțiile de stat și obștești și Uniunea Tineretului Comunist să existe o strînsă colaborare, activitatea organizațiilor de tineret completînd activitatea instituțiilor de stat cu noi forme, corespunzător cerințelor diferitelor categorii de tineri. Conducerea U.T.C., organizațiile de tineret nu trebuie să copieze sau să repete activitatea acestor instituții de stat, ci ele trebuie să se străduiască, cu sprijinul întregului tineret, pentru a găsi forme și metode care să completeze această activitate.

Este necesar ca Uniunea Tineretului Comunist să manifeste mai multă inițiativă în adoptarea unei game largi de forme organizatorice și de metode de lucru, să renunțe cu mai multă hotărîre la unele practici rigide, închistate, să dea posibilitate tineretului ca el însuși să găsească cele mai potrivite forme de manifestare în toate domeniile de activitate.

În cadrul consfătuirii s-au făcut în această direcție multe propuneri foarte interesante. Ele vor trebui studiate și introduse în practică. Aș dori să subliniez că este în mod deosebit necesar să se lase organizațiilor județene de tineret și organizațiilor din școli, universități, întreprinderi, comune mai multă inițiativă în organizarea diferitelor manifestări, în adoptarea unor forme cît mai variate de activitate. Cu cît vom ști să realizăm în cel mai scurt timp aceasta, cu atît munca U.T.C. — activitate care trebuie să cuprindă întregul tineret — va da rezultate mai bune. Îmi exprim speranța că se va realiza acest lucru, că Comitetul Central al U.T.C. va acorda mai multă încredere inițiativei organizațiilor locale, că aceasta va fi numai în folosul muncii de creștere și de educare a tineretului nostru. *(Aplauze).* Cu cît vom asigura un cîmp larg de inițiativă organizațiilor județene și organizațiilor de tineret din instituții și întreprinderi, cu atît mai mult se va dezvolta și îmbunătăți munca în rîndurile tineretului! Dacă Uniunea Tineretului Comunist trebuie să se ferească de ceva, apoi cred că în primul rînd ar trebui să se ferească de șablonizarea muncii, de uniformizarea ei, de

adoptarea unor forme și metode rigide care fac ca activitatea organizației să fie neatractivă pentru masele largi de tineret. Trebuie să se lucreze în așa fel încît tinerii să înțeleagă că această organizație este a lor, că de felul cum ei vor ști să-și desfășoare inițiativa depinde rezultatul întregii activități a U.T.C.-ului. Organizațiile de tineret, ele însele trebuie să găsească formele cele mai potrivite, să adopte metode care să îmbogățească, în general, însăși activitatea Comitetului Central al U.T.C. și întreaga muncă de educare a tineretului din patria noastră.

Întreaga muncă educativă trebuie să contribuie la formarea omului nou, constructor al socialismului și comunismului, cutezător, entuziast, gata de acțiune, dornic de a-și pune toată priceperea în slujba întregului popor, a patriei socialiste. În munca de formare și educare a tinerei generații o deosebită atenție trebuie acordată pregătirii tineretului pentru activitatea practică, pentru munca de sporire continuă a valorilor materiale și spirituale ale poporului — hotăritoare pentru progresul multilateral al societății noastre. În această privință, în cadrul consfătuirii s-au făcut numeroase propuneri legate de activitatea viitoare a tineretului. Este necesar să fie studiate toate aceste propuneri, să fie reluate tradițiile de muncă patriotică, de organizare a unor mari șantiere ale tineretului, care au o deosebită însemnătate pentru formarea și educarea tinerei generații.

O altă sarcină de onoare care revine Uniunii Tineretului Comunist este organizarea activității de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei.

Este de înțeles, tovarăși, că atîta timp cît există imperialismul și se menține deci pericolul unui nou război, tineretul patriei noastre, societatea trebuie să se preocupe permanent de întărirea forțelor sale armate, spre a fi gata să respingă orice agresiune imperialistă, să asigure apă-

rarea patriei. Pregătirea militară a tineretului este de aceea una din sarcinile de mare însemnătate și de onoare pe care Comitetul Central al partidului și guvernul o încredințează Uniunii Tineretului Comunist. În această privință, apreciez ca foarte pozitiv faptul că aici s-a propus ca activitatea de pregătire militară să se organizeze în așa fel încît să poată cuprinde și tinerele fete, care reprezintă mai mult de jumătate din generația tînără a țării. Trebuie să găsim în acest scop formele necesare potrivite — să începem de la instrucția militară, de la tir, de la a învăța pe tinerele fete să tragă cu arma, pînă la zborul cu avionul. Nu există în această privință domeniu de activitate care să fie rezervat exclusiv numai pentru băieți. Toți sînt cetățeni egali în drepturi și toți trebuie să aibă acces la întreaga pregătire! Trebuie să organizăm astfel întreaga pregătire, încît toți să poată fi gata să-și apere patria. *(Aplauze puternice).* Avem deplina încredere că Uniunea Tineretului Comunist, cu sprijinul Ministerului Forțelor Armate, al celorlalte organizații care au anumite sarcini în această direcție, va răspunde în bune condiții încrederii acordate de partid și guvern.

Uniunea Tineretului Comunist va trebui de asemenea să se ocupe intens de activitatea sportivă a tinerilor, de activitatea turistică și, în general, de organizarea într-un mod cît mai plăcut a timpului liber al tineretului.

După cum vedeți, tovarăși, în hotărîrile Comitetului Central al partidului, în materialele pe care le-am dezbătut, se prevăd măsuri care vor duce la schimbări esențiale și în structura organizatorică și în metodele de lucru ale U.T.C. și ale Uniunii Naționale a Studenților. Este de înțeles că înfăptuirea acestor măsuri necesită o activitate intensă și perseverentă, cere să fie bine înțeles sensul și orientarea dată în această privință de Comitetul Central al partidului. Este vorba, tovarăși, de a face din organi-

zaţia noastră de tineret o organizaţie care să corespundă noilor condiţii în care îşi desfăşoară activitatea tineretul nostru. Organizaţiile de tineret trebuie să ţină seama în munca lor de situaţia cu totul schimbată de astăzi faţă de cea existentă în anii ilegalităţii, de cea de după 23 August şi chiar din anii de construcţie socialistă.

În legătură cu îmbunătăţirea substanţială a metodelor de lucru este necesar să se renunţe la excesul de şedinţe — de foarte multe ori plictisitoare — din practica muncii U.T.C. Trebuie înţeles că eficacitatea muncii U.T.C.-ului, de educare şi formare a tineretului, nu constă în a ţine un număr mai mare de şedinţe, pentru că nu în şedinţe se formează caracterul şi viziunea despre lume, despre societate a tineretului, ci în şcoală, în activitatea de însuşire a ştiinţei şi culturii, în activitatea din întreprinderi şi instituţii, în munca practică, alături de întregul popor. Aici se creează adevăratul caracter, adevăratul om al societăţii noastre socialiste! Şedinţele multe au devenit o piedică în calea activităţii noastre. De aceea nu trebuie să se manifeste nici un regret pentru excesul de şedinţe! *(Aplauze).* Oare prin aceasta ar dispărea caracterul U.T.C.-ului de organizaţie politică a tineretului? Dimpotrivă, aceasta va sublinia şi mai mult caracterul ei de organizaţie politică care formează tineretul nostru tocmai pentru construcţia societăţii socialiste şi comuniste — care este una din sarcinile centrale ale activităţii U.T.C. Tocmai prin aceste măsuri vom crea condiţii ca Uniunea Tineretului Comunist să-şi îndeplinească în condiţii mai bune rolul său de ajutor al partidului în munca desfăşurată în rîndurile tineretului, rolul său de organizaţie politică care pregăteşte şi formează zeci şi sute de mii de viitori membri de partid, de conducători încercaţi ai luptei şi muncii poporului nostru pentru comunism, pentru înflorirea continuă a naţiunii noastre socialiste. *(Aplauze puternice).*

Dragi tovarăşi,

După cum se ştie, guvernul şi partidul ţării noastre duc o politică externă de dezvoltare continuă a relaţiilor cu toate ţările socialiste, cu toate statele, fără deosebire de regim social, considerînd că aceasta corespunde atît intereselor poporului nostru, cît şi intereselor tuturor popoarelor, cauzei păcii în lume.

Nu doresc să mă refer acum la problemele internaţionale. Vă sînt cunoscute aprecierile, orientarea, activitatea partidului şi guvernului nostru în această privinţă. Ele au fost expuse pe larg la Marea Adunare Naţională în iulie anul trecut, la Conferinţa Naţională a partidului. Aş vrea numai să subliniez că evenimentele au confirmat şi confirmă în întregime aceste aprecieri, ceea ce arată că linia politică în problemele vieţii internaţionale, elaborată de partid şi guvern, este pe deplin justă, că trebuie să facem totul pentru traducerea ei în viaţă.

Uniunea Tineretului Comunist trebuie să fie şi în această direcţie un militant activ, aducîndu-şi contribuţia la înfăptuirea politicii externe a partidului şi guvernului. Ea trebuie să desfăşoare o activitate proprie în această privinţă, să dezvolte colaborarea cu organizaţiile de tineret din ţările socialiste, cu organizaţiile de tineret din toate ţările. Organizaţia noastră de tineret poate avea un rol mult mai activ în lărgirea colaborării cu un şir de organizaţii de tineret din Europa şi de pe toate continentele care se pronunţă pentru lupta împotriva imperialismului, pentru eliberare naţională, apărarea independenţei şi suveranităţii, pentru respectarea dreptului fiecărui popor de a-şi hotărî singur destinul, pentru pace. De aceea este necesar ca U.T.C.-ul să dea dovadă de mai multă iniţiativă şi în această direcţie, lărgindu-şi relaţiile cu toate organizaţiile, atît cu cele din F.M.T.D. cît şi cu alte organizaţii de tineret — cum sînt organizaţiile socialiste, organizaţii progre-

siste care luptă pentru eliberare națională, organizații cu caracter religios și altele —, cu toți cei care doresc ca, împreună cu noi, să lupte împotriva imperialismului, pentru prietenie și colaborare între popoare, pentru pace.

Mai mult ca oricine, tineretul este interesat în lichidarea stărilor vechi de lucruri, în asigurarea securității europene și a păcii în lume, în înfăptuirea unei politici de egalitate deplină între popoare, de neamestec în treburile altor state. Tocmai de aceea tineretul este chemat să joace un rol activ în înfăptuirea politicii externe a țării noastre, în lupta pentru apărarea păcii. Noi sîntem convinși că și în această direcție Uniunea Tineretului Comunist și Uniunea Națională a Studenților își vor aduce o contribuție activă la promovarea liniei politice elaborate de partidul și guvernul nostru, a ideilor nobile ale păcii și progresului.

Dragi tovarăși,

În adoptarea măsurilor privind îmbunătățirea activității Uniunii Tineretului Comunist și a muncii de educare a tinerei generații, Comitetul Central al partidului a pornit de la faptul că în viitor organele și organizațiile de partid trebuie să acorde mai multă atenție conducerii și îndrumării organizațiilor U.T.C., că educarea și formarea tineretului este una din sarcinile principale și permanente ale întregului partid, ale tuturor organizațiilor, ale fiecărui membru de partid. Desigur că aceasta impune și îmbunătățirea muncii organizațiilor de partid, a metodelor și a felului în care au îndrumat pînă acum organizațiile tineretului, în găsirea de noi forme corespunzătoare, care să țină seama de noua orientare, de noile sarcini ce revin U.T.C.

Sîntem convinși că organizațiile noastre de partid vor ști să găsească, împreună cu tovarășii care își desfășoară munca în rîndurile tineretului, formele cele mai potrivite pentru ca, prin eforturi unite, să asigure traducerea în viață în cele mai bune condiții a hotărîrilor stabilite de partid.

În încheiere, tovarăși, doresc să subliniez că partidul, Comitetul său Central are deplină încredere că C.C. al U.T.C., organizațiile U.T.C. și întregul tineret vor ști să înfăptuiască neabătut aceste măsuri, vor fi în primele rînduri, alături de întregul popor, în transpunerea în viață a politicii partidului nostru de dezvoltare a industriei, agriculturii, a științei, culturii, de ridicare a bunăstării poporului. Ne exprimăm convingerea că tineretul patriei noastre se va dovedi la înălțimea încrederii pe care partidul și poporul nostru o au în tînăra generație! Vom putea privi cu încredere viitorul, știind că avem un tineret care își va face datoria față de patrie, față de națiunea noastră socialistă. *(Vii și îndelungate aplauze).*

Vă rugăm, tovarăși, să transmiteți tuturor utecistilor, întregului tineret, salutul Comitetului Central al partidului și urări de succese și sănătate. *(Aplauze puternice, urale. Asistența, în picioare, ovaționează îndelung).*

CUVÎNTARE LA ADUNAREA ACTIVULUI DE PARTID DIN JUDEȚUL PRAHOVA

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat

— 17 februarie 1968 —

Stimați tovarăși,

În cursul zilei de astăzi, în virtutea legii votate de Marea Adunare Națională cu privire la noua organizare administrativ-teritorială a țării, în întreaga țară are loc constituirea comitetelor județene de partid și a consiliilor populare județene provizorii. O dată cu intrarea în funcțiune a noilor organe locale de partid și de stat se înfăptuiește una din hotărîrile de mare însemnătate ale Conferinței Naționale a partidului cu privire la perfecționarea conducerii vieții sociale din patria noastră. Se deschide o nouă etapă în activitatea organelor de partid și de stat cu repercusiuni adînci pentru întreaga dezvoltare viitoare a societății noastre socialiste, pentru ridicarea bunăstării întregului popor. Nu mă voi mai referi la importanța și principiile de bază ale noii organizări administrativ-teritoriale de care am vorbit pe larg în expunerea prezentată la Marea Adunare Națională. Aceste măsuri — parte integrantă a programului de perfecționare a conducerii generale a activității economice și sociale — creează un ca-

dru organizatoric mai bun pentru desfășurarea muncii creatoare de edificare a noii orînduiri sociale în România. Prin înlăturarea unor verigi intermediare, conducerea centrală se apropie mai mult de unitățile de bază, de oraș și de comună, al căror rol sporește în întreaga activitate economică, socială, de construcție a societății socialiste. Se va asigura, totodată, o și mai largă participare a maselor populare la conducerea treburilor de stat și obștești, precum și dezvoltarea și perfecționarea democrației noastre socialiste — caracteristica de bază a orînduirii noastre noi.

Cu prilejul acestui important eveniment permiteți-mi să vă felicit și să vă transmit salutul călduros al Comitetului Central, Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri, dv., comitetului județean de partid și consiliului popular județean provizoriu, tuturor membrilor de partid și celorlalți cetățeni ai județului Prahova.

În configurația județului Prahova se reflectă în modul cel mai pregnant principiile ce caracterizează noua organizare administrativ-teritorială a țării. Județul dv. constituie o unitate administrativă complexă, echilibrată, cu o însemnată forță economică, precum și cu largi și multiple posibilități de dezvoltare. Deși ca suprafață județul Prahova se află sub media pe țară, dacă ținem seama de densitatea demografică de circa 149 de locuitori pe kilometru pătrat — cea mai mare densitate existentă în țara noastră — și care face ca populația să atingă cifra de aproximativ 700 000 de locuitori, județul dv. se înscrie în rîndul județelor mari ale României. Relieful, condițiile pedoclimatice creează cadrul optim pentru dezvoltarea unei activități economice multilaterale. Județul Prahova se numără, de asemenea, printre județele fruntașe în ce privește numărul orașelor. Cu 11 orașe și cu o pondere a populației

urbane de circa 56%, cu 295 de salariați la mia de locuitori, Prahova poate fi considerat și din acest punct de vedere unul din județele importante ale țării.

Dispuneți în același timp de o dezvoltată bază energetică și de materii prime complexe — zăcăminte de petrol, gaze, cărbune, de mari resurse de mase lemnoase, de materiale de construcție și altele. Cu excepția municipiului București — capitala țării —, județul Prahova se află în fruntea județelor noastre în privința volumului producției industriale, precum și al producției pe locuitor. Cele 67 de întreprinderi republicane, producția globală de peste 14 miliarde de lei — reprezentînd circa 7% din producția întregii economii naționale —, perspectivele de dezvoltare în continuare a industriei asigură județului Prahova posibilități largi pentru a-și aduce o contribuție tot mai importantă la opera de industrializare socialistă a țării, la creșterea bunăstării întregului popor. Dispunînd de o suprafață agricolă de peste 268 000 ha, din care jumătate teren arabil, de mari suprafețe de vii, livezi și pășuni, județul Prahova se bucură totodată de bune condiții pentru practicarea unei agriculturi intensive, îndeosebi pentru dezvoltarea viticulturii, pomiculturii, legumiculturii și creșterii animalelor.

În același timp, în domeniul agriculturii, județul moștenește de la fosta regiune și unele lipsuri. Îmi exprim încrederea că noul comitet județean de partid și consiliul popular județean se vor preocupa mai mult decît fostul comitet regional și sfat popular regional de dezvoltarea agriculturii, în special de viticultură, pomicultură și creșterea animalelor. Este de datoria dv. ca și pe această cale să vă aduceți contribuția la înfăptuirea programului elaborat de Congresul al IX-lea privind modernizarea și dezvoltarea agriculturii din țara noastră. Aveți pentru

aceasta toate condițiile și desigur că în anii următori veți dobîndi și în acest domeniu rezultate pe măsura celor obținute în industrie.

În județul Prahova există o puternică bază pentru dezvoltarea activității de cercetare științifică, precum și pentru înflorirea învățămîntului. Așa cum s-a amintit aici, începînd din acest an dispuneți și de un institut de învățămînt superior, și cu cele 27 de licee teoretice și de specialitate, cu 20 de școli profesionale, cu 437 de școli de cultură generală, județul Prahova se situează la loc de frunte și în domeniul condițiilor necesare instrucției publice a populației.

Există, de asemenea, largi posibilități pentru dezvoltarea unei intense activități culturale, artistice și politice de masă, precum și pentru înfăptuirea sarcinilor trasate de partid în vederea îmbunătățirii continue a ocrotirii sănătății populației. Ținînd seama de numărul paturilor la mia de locuitori și de numărul medicilor, vă situați printre județele cu o situație bună în privința rețelei sanitare.

Rezultă deci că, atît din punct de vedere economic cît și social, științific și cultural, dispuneți de tot ceea ce este necesar pentru a desfășura o activitate rodnică, pentru a face ca județul Prahova să se înscrie între județele fruntașe ale țării și în industrie, și în agricultură, și în activitatea de ridicare a nivelului cultural al cetățenilor, de sporire a bunăstării materiale și spirituale a celor ce muncesc. Depinde de dv., de activul de partid și de stat, de comitetul județean de partid, de consiliul popular, de organizațiile de partid, de munca pe care o veți desfășura pentru a uni eforturile tuturor cetățenilor în vederea înfăptuirii măreților sarcini ale construcției socialiste. Îmi exprim convingerea că veți ști să răspundeți cu cinste acestei înalte misiuni.

Tovarăşi,

Sarcini deosebite revin comitetului judeţean de partid; el va trebui să lucreze nemijlocit cu organizaţiile de partid din oraşe, din întreprinderi, din comune. S-ar părea că aceasta va solicita un efort sporit activiştilor de partid. Într-adevăr, dacă ne gîndim că au dispărut organizaţiile raionale, că comitetul judeţean trebuie să lucreze direct cu un număr mult mai mare de organizaţii de partid cu care în trecut se lucra prin intermediul comitetelor raionale şi orăşeneşti, rezultă că pe umerii tovarăşilor aleşi în comitetul judeţean, în biroul comitetului judeţean, ai activului de partid vor apăsa răspunderi mai mari decît asupra fostului comitet regional. În acelaşi timp însă se creează condiţii mai bune, aş putea spune chiar mai uşoare decît în trecut. Să nu uităm că o parte însemnată a muncii era consacrată înainte instruirii birourilor raionale, aparatului acestora, că instrucţiunile ajungeau din această cauză destul de anevoios jos. Prin dispariţia verigii intermediare se uşurează din acest punct de vedere munca comitetului judeţean şi a activului de partid şi mai ales sporeşte certitudinea că hotărîrile partidului, directivele Comitetului Central, ale comitetului judeţean vor ajunge în condiţii mai bune şi nealterate, dacă se poate spune, la masa membrilor de partid; există deci o garanţie sporită că politica partidului va fi mai bine cunoscută şi mai bine aplicată în viaţă.

De aceea apreciez că munca comitetului judeţean va fi mai rodnică, va da rezultate mai bune decît în trecut. Desigur, aceasta presupune o mai bună organizare a activităţii, ridicarea simţului de răspundere al fiecărui activist de partid, creşterea răspunderii şi îmbunătăţirea muncii organizaţiilor de partid din întreprinderi şi comune. Aceasta va avea o importanţă deosebită în ridicarea rolului conducător al partidului în întreaga activitate de construcţie a

societăţii socialiste. Este ştiut că, pînă la urmă, rolul conducător al partidului nu se înfăptuieşte doar prin hotărîri, oricît de bune ar fi ele, ci prin energia şi priceperea cu care fiecare organizaţie de partid, fiecare membru de partid acţionează pentru înfăptuirea în viaţă a politicii partidului. Sîntem încredinţaţi că noua organizare administrativ-teritorială şi, pe această bază, noua organizare a partidului asigură condiţii mult mai bune pentru exercitarea eficientă a rolului pe care poporul l-a încredinţat partidului nostru comunist de a conduce destinele naţiunii române socialiste.

Este necesar ca noul comitet judeţean de partid să manifeste o preocupare mai intensă pentru cunoaşterea cadrelor, a activiştilor de partid, pentru promovarea în munci de conducere în organele de partid şi de stat a celor mai buni tovarăşi avînd temeinice cunoştinţe profesionale în domeniul respectiv, pricepere organizatorică, pregătire politică corespunzătoare, calităţi care să le permită să înfăptuiască neabătut, în mod exemplar politica partidului şi guvernului nostru. Dispunem de cadre minunate în întreaga ţară; în judeţul Prahova există, de asemenea, cadre suficiente în toate domeniile de activitate, bine pregătite, în stare să-şi îndeplinească sarcinile în cele mai bune condiţii.

Succesele obţinute de aceste cadre în muncă pînă în prezent sînt o garanţie că şi în viitor se vor achita cu cinste de sarcinile ce le vor reveni. Sînt convins că comitetul judeţean de partid, cu sprijinul activului de partid, aplicînd îndrumările şi directivele Comitetului Central, va duce o muncă bună şi în această direcţie, va obţine şi în acest domeniu de activitate rezultatele pe care le aşteaptă Comitetul nostru Central.

Experienţa din ultimul timp şi, printre altele, chiar felul cum s-au dezbătut măsurile privind îmbunătăţirea organizării administrativ-teritoriale relevează participarea

tot mai largă a comuniștilor la dezbaterea celor mai importante probleme ale politicii partidului și statului, la găsirea soluțiilor și adoptarea hotăririlor privind activitatea de construcție socialistă. Este știut că nu a existat hotărire mai importantă adoptată de Comitetul Central care să nu fi fost pusă în dezbaterea activului de partid, a membrilor de partid și care să nu fi fost adusă în fața tuturor cetățenilor patriei noastre. Tocmai participarea activă, cu simț de răspundere a activului de partid, a membrilor de partid la discutarea și elaborarea măsurilor și hotăririlor mai importante ale partidului ne dă garanția că acestea corespund condițiilor concrete din țara noastră. Devenind astfel un bun al întregului partid, al întregului popor, hotăririle partidului și statului sînt înfăptuite și traduse în viață cu toată fermitatea și hotărîrea de întreaga populație a țării.

În aceasta rezidă de altfel esența democrației noastre de partid, esența democrației noastre socialiste. Noile organe locale de partid și de stat vor trebui să acorde și în viitor toată atenția discutării celor mai importante probleme cu activul, cu masa membrilor de partid, cu cetățenii. Este de datoria lor să-i atragă pe cei mai buni specialiști în discutarea și elaborarea soluțiilor privind dezvoltarea viitoare a activității județului, să mobilizeze cele mai bune cadre din toate domeniile la înfăptuirea practică a directivelor organelor centrale și a propriilor lor hotăriri. În aceasta constă garanția că activitatea de partid se va perfecționa neîncetat, că partidul nostru își va îndeplini tot mai bine rolul de conducător al poporului pe drumul construcției socialismului și comunismului.

O importanță deosebită pentru îndeplinirea cu succes a marilor sarcini trasate de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională, pentru perfecționarea continuă a muncii noastre în toate domeniile o are promovarea consecventă

a criticii și autocriticii în activitatea de partid. Numai creînd toate condițiile pentru desfășurarea largă a criticii, numai adoptînd o atitudine intransigentă față de lipsuri, dezvăluind și recunoscînd cu sinceritate și curaj neajunsurile și cauzele lor, vom putea asigura adoptarea celor mai bune soluții cerute de viață, de realitate, vom putea îndrepta lipsurile, vom asigura mersul tot mai ferm înainte al operei pe care o înfăptuim. Critica și autocritica constituie o lege esențială a dezvoltării noastre sociale și folosirea ei în activitatea noastră este o dovadă a seriozității, a tăriei și forței partidului nostru.

Una din datoriile principale ale organelor și organizațiilor de partid și de stat este întărirea continuă a disciplinei de partid și de stat, vegherea la respectarea și aplicarea strictă a legilor statului. Cu cît dezbatem mai larg problemele conducerii statului, cu cît antrenăm mai amplu masele comuniștilor, ale tuturor oamenilor muncii în întreaga activitate socială, cu atît mai mult se cere ca fiecare membru de partid, fiecare activist de partid și de stat, fiecare cetățean, la locul lor de muncă, să acționeze pentru realizarea hotăririlor, pentru traducerea în viață a legilor adoptate. Nimănui nu-i este îngăduit să nesocotească sau să tărăgăneze aplicarea lor. Aceasta este de asemenea o lege de fier a dezvoltării noastre, a democrației socialiste, a activității de construcție socialistă, o lege care garantează victoria în lupta pentru înflorirea continuă a patriei.

O îndatorire importantă de care trebuie să ne ocupăm cu atenție este creșterea în continuare a rîndurilor partidului cu cei mai buni oameni din toate domeniile de activitate, muncitori, țărani, intelectuali, care prin munca lor dovedesc voința și capacitatea de a înfăptui neabătut politica partidului. Trebuie să ne preocupăm totodată de ridicarea nivelului politic și ideologic al tuturor comuniști-

lor, de întărirea unității partidului. Fiecare organizație și organ de partid, toți membrii de partid trebuie să acționeze ca un tot unic — în aceasta constă forța de neinvins a partidului nostru, tăria de a învinge orice greutăți, capacitatea de a asigura victoria în lupta pentru înfăptuirea marilor aspirații ale poporului român.

Fără îndoială că organizația de partid din județul Prahova, comitetul județean, toate organele și organizațiile de partid își vor îndeplini cu cinste sarcinile care le revin, dovedindu-se și în viitor un detașament puternic al întregului nostru partid.

Tovarăși,

Sarcini noi de cea mai mare importanță revin consiliilor populare comunale, orășenești, consiliului popular județean. Printre acestea un loc de seamă ocupă problemele privitoare la sistematizarea și buna gospodărire a orașelor. Există rezultate bune în județul dv., în orașele din Prahova în ce privește activitatea urbanistică, edilitară. Dar nu s-ar putea spune că nu mai sînt lipsuri în această privință. Va trebui ca noul comitet executiv al consiliului popular județean să acorde mai multă atenție problemei gospodăririi orașelor și satelor. Sînt încă numeroase cazuri de risipă a terenurilor agricole și în orașe și în sate. Trebuie să fie luate măsuri pentru a se interzice scoaterea din agricultură a oricărei suprafețe de teren, fără o temeinică justificare, pentru folosirea rațională a suprafeței existente, a întregului fond funciar, redîndu-se treptat agriculturii noi suprafețe prin concentrarea construcțiilor industriale și de locuințe atît la orașe, cît și la sate. Tovarășii care lucrează în sectorul de proiectare și sistematizare trebuie să înțeleagă că nu putem admite sub nici un motiv risipa fondului funciar, a acestei mari bogății naționale. În această direcție avem o însemnată răspundere și față de

prezent și față de viitorul națiunii noastre. Lăsînd la o parte fanteziile arhitectonice risipitoare, să folosim fantezia și priceperea în a economisi avuția poporului, în a ridica construcții frumoase și ieftine, restrîngînd cît mai mult suprafața orașelor și satelor.

Posibilități mari oferă județul Prahova pentru dezvoltarea turismului. Pentru valorificarea acestor condiții este necesar ca consiliul popular județean să se ocupe serios de îngrijirea drumurilor, a străzilor din localitățile montane, care într-adevăr au o importanță deosebită și vor cunoaște o dezvoltare mare în viitor.

Aveți pentru aceasta toate condițiile și trebuie să apelați, așa cum se făcea și înainte, la populație pentru a contribui la întreținerea drumurilor, la buna gospodărire a orașelor. Îmi exprim convingerea că în cel mai scurt timp vor simți și locuitorii și turiștii care vor veni în județ că în această privință s-a schimbat ceva. Se va resimți cred că în activitatea consiliului popular județean s-a schimbat nu numai numele, ci și felul de a acționa.

Așa cum am arătat la Marea Adunare Națională, organele locale ale puterii de stat — atît județene, cît și cele orășenești și comunale — vor dispune de mai multă autonomie, precum și de mijloacele necesare pentru administrarea mai independentă în toate domeniile de activitate. Aceasta impune totodată necesitatea de a se schimba stilul, mentalitatea, felul de muncă al organelor locale. Trebuie lichidate cu hotărîre manifestările de birocratism ; în activitatea tuturor organelor locale ale puterii de stat să fie cît mai puține referate și cît mai multă muncă concretă de rezolvare a problemelor, de satisfacere a cerințelor juste ale oamenilor muncii. Numai astfel ele își vor putea îndeplini datoria, vor căpăta încrederea și se vor bucura de sprijinul unanim al cetățenilor.

Tovarăşul Balalia, primul secretar al comitetului judeţean de partid şi preşedintele comitetului executiv al consiliului popular judeţean provizoriu, a arătat că îmbinarea celor două funcţii reprezintă o mare răspundere. Noi credem că această îmbinare va contribui la simplificarea muncii, la lichidarea paralelismelor şi va da rezultate bune. Fără îndoială că, cu sprijinul entuziast al activului de partid şi de stat, al comuniştilor, al tuturor cetăţenilor, tovarăşul Balalia îşi va putea îndeplini în bune condiţii aceste atribuţii.

În faţa comitetului judeţean de partid şi a consiliului popular judeţean provizoriu stau sarcini imediate de o însemnătate deosebită. În zilele următoare trebuie luate măsuri pentru a se constitui în cel mai scurt timp toate organele judeţene, astfel încît să se poată desfăşura în mod normal activitatea în toate domeniile. Această reorganizare să nu ducă în nici un fel la neglijarea vreunui sector de activitate. Atrag atenţia îndeosebi asupra problemelor legate de aprovizionarea şi deservirea populaţiei, care trebuie să fie urmărită zilnic, pentru a se desfăşura în cele mai bune condiţiuni. În nici un fel această reorganizare să nu fie resimţită în mod negativ de populaţie. Este de dorit, dimpotrivă, ca chiar în cursul organizării să obţinem rezultate mai bune în acest domeniu şi populaţia să fie mai bine aprovizionată şi deservită.

În cursul reorganizării şi simplificării aparatului de partid şi de stat se creează necesitatea ca o parte a activiştilor, a funcţionarilor să fie îndreptată spre alte sectoare de activitate. Avem posibilitatea de a asigura condiţii de muncă pentru toţi tovarăşii. În această ordine de idei este demn de amintit că anul trecut am avut greutăţi în ce priveşte asigurarea unor sectoare cu forţe de muncă. Nu există nici o greutate pentru a asigura locuri de muncă tovarăşilor care nu vor mai fi încadraţi în aparatul de

partid şi de stat. Trebuie acordată însă o atenţie deosebită repartizării rapide în muncă a acestor tovarăşi, şi doresc să subliniez că aceasta trebuie făcută în primul rînd în sectoarele producţiei de bunuri materiale — factorul hotărîtor al progresului societăţii noastre socialiste. După cum ştiţi, Comitetul Central şi guvernul au stabilit ca salariaţii ce vor fi plasaţi în alte locuri de muncă să primească timp de trei luni salariul avut anterior în cazul în care noul salariu va fi inferior acestuia. De asemenea, dacă va apărea necesitatea ca unii tovarăşi să urmeze anumite cursuri de perfecţionare, s-a stabilit ca aceştia să primească timp de 6 luni salariul lor actual, iar după absolvire să fie repartizaţi în locuri de muncă corespunzătoare pregătirii dobîndite. Aceste măsuri reflectă grija, solicitudinea pe care Comitetul Central şi guvernul o acordă tovarăşilor care trebuie să treacă în alte locuri de muncă, pentru a avea asigurate condiţii de viaţă şi de muncă corespunzătoare. Este de datoria comitetului judeţean de partid şi a consiliului popular judeţean să acorde cea mai mare atenţie soluţionării judicioase a acestor probleme.

Tovarăşi,

În centrul atenţiei organelor noi de partid şi de stat trebuie să stea realizarea în cele mai bune condiţii a prevederilor de plan de către fiecare întreprindere şi unitate economică. Activitatea în întreprinderi trebuie să se desfăşoare în cele mai bune condiţii, fiecare întreprindere să-şi îndeplinească toate sarcinile ce-i revin. Trebuie acordată mai multă atenţie ridicării calităţii produselor cu atît mai mult cu cît judeţul Prahova ocupă un loc important în asigurarea unor produse pentru export. De calitatea produselor pe care le livraţi depinde atît activitatea altor întreprinderi din ţară, cît şi posibilitatea ca produsele noastre să circule în mod competitiv pe piaţa internaţio-

nală. Trebuie acordată mai multă atenție măsurilor indicate de Comitetul Central pentru lichidarea pierderilor planificate. Și în județul dv. un număr de întreprinderi, în loc de a aduce beneficii, primesc anual fonduri de la bugetul statului, deci trăiesc pe seama altor întreprinderi economice. Este necesar să se ia toate măsurile pentru ca în cursul acestui an să se pună capăt acestei stări de lucruri.

A început acum un an acțiunea de organizare științifică a producției și a muncii. Ea a dat rezultate bune, dar unele întreprinderi au crezut că e suficient s-o aibă în vedere cîteva luni și apoi s-o dea uitării. Comitetul județean de partid, organizațiile de partid, conducerile întreprinderilor trebuie să acorde toată atenția continuării acțiunii de organizare științifică a producției și a muncii. Această acțiune trebuie înțeleasă nu ca o campanie, ci ca o preocupare permanentă, de lună de lună, de zi de zi. Nu se va putea spune niciodată că, chiar acolo unde s-au introdus măsurile preconizate, s-a terminat treaba și nu mai e nimic de făcut.

Măsurile de perfecționare trebuie continuate, aduse noi și noi îmbunătățiri în organizarea producției și a muncii. Acesta este un proces legic, o necesitate obiectivă a activității economice, a operei de construcție socialistă. Această acțiune trebuie să stea permanent în centrul organelor de partid și de stat, al organizațiilor de partid, al conducerilor întreprinderilor, al tuturor oamenilor muncii.

De asemenea, este necesar să se acorde o mai mare atenție reducerii consumurilor specifice, gospodăririi mai bune a resurselor materiale. Avem încă consumuri exagerat de mari, cheltuielile materiale de producție sînt prea ridicate. Avem rezerve uriașe pentru a obține creșterea venitului național, pentru dezvoltarea economiei și ridicarea bunăstării celor ce muncesc. De asemenea, comitetul județean de partid va trebui să ia toate măsurile ca în acest an să realizăm nu numai volumul total al investițiilor, ci să asigurăm darea în folosință la timp a tuturor capacităților de producție. Și aici, ca și în alte părți, deși anul trecut s-a realizat integral volumul investițiilor, un număr însemnat de capacități nu a intrat în producție. Din această cauză, economia a fost lipsită de produsele planificate la capacitățile noi, înregistrînd pierderi serioase care, pînă la urmă, se reflectă în venitul național, în nivelul de viață al oamenilor muncii.

Măsurile adoptate pentru perfecționarea conducerii vieții sociale creează condiții favorabile dezvoltării construcției socialiste, înfăptuirii obiectivelor stabilite de Congresul al IX-lea. Întregul popor înfăptuiește neabătut programul dezvoltării societății socialiste. Realizările din primii doi ani în industrie, în agricultură demonstrează că sarcinile planului cincinal nu numai că se realizează, dar se și depășesc, că avem toate condițiile pentru ca pînă în 1970 să înfăptuim mai mult decît prevedeau Directivele Congresului al IX-lea. Se vor crea astfel condiții ca societatea noastră să dispună de mai multe bunuri materiale și spirituale, ca nivelul de trai al poporului, gradul de civilizație al vieții sale să cunoască o dezvoltare tot mai intensă. Înfloresc, de asemenea, știința, cultura, învățămîntul. Sînt cunoscute măsurile preconizate de partid în direcția aceasta, rezultatele obținute pînă acum, perspectivele ce se deschid în aceste domenii. Se înfăptuiesc prevederile de ridicare a nivelului de viață al oamenilor muncii. Prin măsurile luate încă anul trecut de mărire a salariilor tuturor oamenilor muncii cu salarii mici, prin hotărîrile din toamnă privitoare la începerea ridicării din acest an a salariilor tuturor salariaților se creează condiții ca pînă în 1970 să se înfăptuiască cu succes sarcina trasată de Congresul al IX-lea de creștere a salariului real cu

circa 25%. În aceeași categorie se înscriu măsurile de mărire a pensiilor, elaborarea noii legi a pensiilor, care îmbunătățesc viața pensionarilor și se răsfring în același timp în viața tuturor familiilor. Cresc, de asemenea, veniturile țărănimii muncitoare, se aplică hotărîrea de a se acorda pensii țăranilor cooperatori. Putem spune, tovarăși, că în acest fel în toate domeniile de activitate, inclusiv în domeniul creșterii bunăstării materiale și culturale a poporului, se înfăptuiește programul elaborat de Congresul al IX-lea al partidului.

Anul acesta a început, de asemenea, în condiții bune. În prima lună planul a fost depășit. Avem toate condițiile ca și în acest an să realizăm prevederile planului. La toate aceste succese au adus o contribuție de seamă și oamenii muncii din județul Prahova.

Stimați tovarăși,

Opera pe care o înfăptuiește poporul român de construcție socialistă are, fără îndoială, o mare importanță pentru dezvoltarea națiunii noastre socialiste, are o mare însemnătate națională. Conducînd această operă cu succes, partidul își îndeplinește sarcina sa fundamentală în societate, aceea de organizator și conducător în lupta de făurire a noii orînduiri, de realizare a progresului general al țării, de ridicare a bunăstării întregului popor.

În același timp, partidul nostru își îndeplinește astfel o importantă sarcină internațională. Succesele interne în construcția socialistă au o mare însemnătate internațională, între sarcinile interne și cele internaționale existînd o unitate indisolubilă. Cu cît fiecare țară socialistă obține succese mai mari în construcția socialistă, cu cît crește puterea materială și spirituală a fiecărei națiuni socialiste, cu atît sporesc forța și influența în lume a întregului sistem mondial socialist.

Partidul nostru își aduce prin întreaga sa activitate o contribuție activă la lupta împotriva imperialismului, la victoria cauzei socialismului, păcii și progresului social în întreaga lume.

Desfășurarea vieții internaționale confirmă pe deplin principiile politicii externe a partidului și statului nostru, justețea direcțiilor în care ne ducem activitatea pe plan mondial. Tot mai multe forțe se ridică împotriva politicii și acțiunilor agresive ale imperialismului și în primul rînd a politicii și activității agresive a imperialismului american. Tot mai largi forțe și tot mai mulți oameni politici se pronunță pentru încetarea bombardamentelor S.U.A. asupra R. D. Vietnam, pentru încetarea agresiunii împotriva poporului vietnamez. Desfășurarea luptelor din Vietnamul de sud, succesele obținute de forțele patriotice împotriva forțelor reacționare saigoneze și împotriva intervenționiștilor americani, demonstrează forța Frontului Național de Eliberare, capacitatea de luptă a unui popor care s-a ridicat pentru a-și apăra libertatea, dreptul de a-și hotărî singur soarta, fără nici un amestec din afară. Partidul și guvernul țării noastre consideră că este absolut necesar să se pună capăt agresiunii din Vietnam, să fie încetate imediat și necondiționat bombardamentele și actele de agresiune împotriva R. D. Vietnam, iar poporul vietnamez să fie lăsat să-și rezolve singur problemele vieții sale fără amestec din afară.

Ne îngrijorează situația din Orientul Apropiat, faptul că în această regiune continuă să se mențină încordarea și că asistăm la ivirea în continuare a unei serii de conflicte locale. Aceasta creează un mare pericol pentru pacea în această zonă a lumii, precum și pentru pacea generală. De aceea considerăm că este necesar să se depună eforturi pentru a se ajunge cît mai curînd la retragerea trupelor israeliene din teritoriile ocupate, la soluționarea pașnică

a problemelor litigioase, inclusiv a refugiaților arabi, la asigurarea securității granițelor tuturor statelor din această zonă, a independenței lor naționale. Trebuie înțeles că menținerea încordării nu servește decît imperialismului internațional și reacțiunii din aceste state. Trebuie făcut totul pentru a se ajunge la o soluționare pașnică a conflictelor din Orientul Apropiat.

Problema securității în Europa continuă să stea, de asemenea, în centrul preocupărilor partidului și statului nostru. Apreciem că s-au obținut noi rezultate pozitive în acest domeniu, că există condiții favorabile pentru a întreprinde noi acțiuni pe calea îmbunătățirii relațiilor dintre statele europene pentru întărirea climatului de securitate de pe continent. În acest scop este necesar ca toate statele, toate guvernele să pornească de la realitățile existente în momentul de față în Europa, și nu de la dorințe și utopii. Considerăm că trebuie asigurată recunoașterea granițelor existente, recunoașterea celor două state germane, asigurarea participării lor, împreună cu celelalte națiuni europene, la normalizarea și îmbunătățirea relațiilor dintre state, la crearea securității europene.

Așa cum este cunoscut, partidul și guvernul nostru consideră că existența blocurilor militare, a pactului agresiv N.A.T.O. constituie o piedică în calea dezvoltării, încrederii și colaborării între state. După părerea noastră trebuie intensificate eforturile pentru desființarea pactului agresiv N.A.T.O. și, o dată cu aceasta, a pactului de la Varșovia. Aceasta ar avea o influență pozitivă asupra climatului politic din Europa, asupra îmbunătățirii relațiilor dintre state, asupra întăririi păcii pe continentul nostru și în întreaga lume.

Sînt, de asemenea, necesare măsuri pentru lichidarea bazelor militare și retragerea trupelor străine de pe teritoriile altor state ; atîta timp cît bazele militare și trupele

străine vor continua să existe pe teritoriul altor state, este greu să se poată vorbi de înfăptuirea riguroasă a principiului respectării independenței și suveranității altor state. Înfăptuirea securității europene presupune dezvoltarea între state a unor relații de tip nou care să pornească de la respectul independenței și suveranității naționale a fiecăruia, de la neamestec în treburile altor state, de la încredere și colaborare. Trebuie înțeles că securitatea Europei este strîns legată de respectarea securității și independenței fiecărui stat. Apreciem că este necesară intensificarea activității pe toate planurile pentru realizarea de noi pași pe calea creării condițiilor necesare înfăptuirii securității europene.

Omenirea este pe drept cuvînt preocupată de pericolul pe care îl reprezintă existența armelor nucleare. De aceea, este necesar să se depună eforturi susținute pentru a se ajunge la încetarea cursei înarmărilor nucleare, la lichidarea stocurilor existente ; aceasta este singura cale reală care va putea feri omenirea de pericolul unui război termonuclear. Neproliferarea armelor atomice, a cărei însemnătate este incontestabilă, trebuie înfăptuită în condițiile asigurării tuturor națiunilor care renunță la aceste arme că nu vor fi niciodată victimele vreunei agresiuni atomice sau a amenințării cu folosirea armei nucleare împotriva lor. Este un drept legitim al fiecărui stat care renunță la arma atomică de a avea siguranța că nu se va atenta la independența și suveranitatea lui națională. O importanță deosebită capătă în viitor folosirea energiei atomice în scopuri pașnice. Se poate spune că de aceasta depinde însuși progresul economic viitor al fiecărei țări. De aceea, accesul la cercetări în acest domeniu, la folosirea în scopuri pașnice a energiei nucleare trebuie asigurat, fără nici o îngrădire, tuturor statelor.

O problemă deosebit de importantă a epocii noastre este sprijinul ce trebuie acordat ridicării economice a țărilor slab dezvoltate. Acesta este un imperativ de cea mai mare importanță în momentul de față în viața omenirii, a cărui soluționare va avea o inrîurire uriașă asupra dezvoltării sociale viitoare, asupra climatului politic internațional. Este de înțeles că menținerea unor zone largi ale globului la un nivel de subdezvoltare, de subnutriție, nu poate fi decît o piedică în calea dezvoltării colaborării între popoare, nu poate aduce decît prejudicii cauzei păcii, progresului social și civilizației generale.

Noi considerăm că țările mici și mijlocii au un rol tot mai important în viața internațională, că este necesar să se țină seama de punctul lor de vedere în soluționarea problemelor de pe agenda mondială. Este necesar ca ele să acționeze cu fermitate pentru a-și aduce contribuția activă la cauza păcii și progresului, nelăsînd ca problemele lumii să fie rezolvate numai de marile puteri.

Tovarăși,

În viața politică contemporană se afirmă tot mai mult rolul partidelor comuniste și muncitorești, al tuturor forțelor antiimperialiste și democratice. Creșterea continuă a influenței lor în lume impune să se găsească căile pentru realizarea unității de luptă a tuturor acestor forțe. Aceasta este principala garanție că ele își vor putea îndeplini rolul ce le revine în lupta împotriva imperialismului și reacțiunii, pentru înfăptuirea aspirațiilor progresiste ale popoarelor. Apreciem că drumul spre consolidarea unității acestor forțe este restabilirea legăturilor, normalizarea relațiilor între partidele comuniste și muncitorești. Trebuie făcut, după părerea noastră, totul pentru a se pune capăt actualei stări de încordare din mișcarea comunistă și muncitorească și nu trebuie întreprins nimic care ar putea adăuga noi

elemente de încordare, de înrăutățire a relațiilor dintre partidele comuniste și muncitorești. În acest spirit considerăm că o consfătuire internațională poate fi justificată numai în măsura în care contribuie la dezvoltarea colaborării între toate partidele, între toate forțele antiimperialiste, la întărirea unității lor. Partidul Comunist Român a hotărît să participe la consfătuirea consultativă de la Budapesta cu dorința de a contribui, împreună cu alte partide, la găsirea celor mai bune căi pentru normalizarea relațiilor între partide, pentru pregătirea în spiritul cel mai democratic a unei consfătuiri mondiale care să ducă la întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești. Aceasta se poate realiza numai pornind de la principiile marxist-leniniste ale egalității depline între partide, ale respectului independenței fiecărui partid, ale neamestecului în treburile interne, ale respectului reciproc, ale dreptului fiecărui partid de a-și elabora linia politică corespunzător condițiilor din țara unde își desfășoară activitatea.

Considerăm că unitatea și colaborarea între partidele comuniste și muncitorești trebuie să pornească de la creșterea forței fiecărui partid în parte, de la întărirea unității rîndurilor fiecărui partid. Numai pe această bază se va putea realiza o adevărată unitate internaționalistă, se va putea asigura creșterea rolului mișcării comuniste și muncitorești în societatea contemporană. Respectarea neabătută a acestor principii creează condiții pentru realizarea la un nivel superior a unității de luptă a partidelor comuniste și muncitorești, face ca internaționalismul proletar să capete un conținut nou, superior.

Partidul Comunist Român va milita și în viitor neabătut pentru a-și aduce contribuția la îmbunătățirea relațiilor între partide, la dezvoltarea colaborării și întărirea unității lor. Vom dezvolta colaborarea cu toate partidele,

fie că participă sau nu la reuniunea consultativă sau la altă consfătuire, considerînd că în acest fel ne vom îndeplini îndatorirea de detașament activ în lupta împotriva imperialismului, pentru pace și progres social, ne vom achita de misiunea internaționalistă ce ne revine față de clasa muncitoare de pretutindeni.

În încheiere, doresc să exprim deplina satisfacție a Comitetului Central pentru felul cum comuniștii, toți oamenii muncii din județul Prahova, la fel ca întregul partid și popor, înfăptuiesc politica internă și externă a partidului și guvernului. Îmi exprim convingerea că și în viitor vă veți aduce activ contribuția la realizarea mărețului program de dezvoltare multilaterală a patriei noastre, de înflorire a națiunii noastre socialiste. Vă urez dv., comitetului de partid județean, consiliului popular județean, comuniștilor, tuturor cetățenilor județului noi și noi succese în muncă, sănătate și fericire. *(Cuvîntarea a fost subliniată în repetate rînduri de aplauzele entuziaste, aprobative ale participanților la adunarea activului de partid și de stat din județul Prahova).*

CUVÎNT DE SALUT LA FESTIVITĂȚILE DE LA PRAGA CONSACRATE CELEI DE-A 20-A ANIVERSĂRI A VICTORIEI OAMENILOR MUNCII DIN CEHOSLOVACIA DIN FEBRUARIE 1948

— 22 februarie 1968 —

Stimați tovarăși,

Este un prilej de vie satisfacție pentru noi să participăm la aniversarea a 20 de ani de la victoria din februarie 1948 — eveniment de importanță istorică în destinele Cehoslovaciei, în lupta poporului cehoslovac pentru făurirea unei vieți mai bune și fericite.

Îngăduiți-mi să vă transmit dumneavoastră, comuniștilor cehoslovaci, întregului popor salutul frățesc, călduros al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, al întregului popor român, să vă felicit din toată inima cu ocazia acestei sărbători memorabile care marchează două decenii de la cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare, în frunte cu partidul comunist, de la trecerea la noua etapă istorică, a edificării orînduirii socialiste pe pămîntul Cehoslovaciei. *(Aplauze prelungite).*

Comuniștilor români, poporului nostru le sînt bine cunoscute lupta și eforturile eroice depuse de proletariatul cehoslovac, de oamenii muncii din patria dumneavoastră pentru transformarea revoluționară a societății, pentru

înfăptuirea aspirațiilor seculare de libertate, independență națională și dreptate socială ale maselor, pentru lichidarea exploatării omului de către om și instaurarea relațiilor de producție socialiste.

Republica Socialistă Cehoslovacă înfățișează tabloul unei țări cu o economie puternică, cu un nivel de trai ridicat, în care forțele de producție, viața socială cunosc o continuă dezvoltare. Partidul și poporul nostru urmăresc cu caldă simpatie și se bucură din inimă de succesele pe care le obțineți în opera de construcție a socialismului. Sîntem încredințați că, sub conducerea Partidului Comunist din Cehoslovacia, a Comitetului său Central în frunte cu primul secretar, tovarășul Alexander Dubcek, oamenii muncii din patria dumneavoastră vor asigura progresul tuturor domeniilor vieții economice, înflorirea științei, culturii și artei, întărirea continuă a orînduirii noi, dezvoltarea democrației socialiste, ridicarea continuă a bunăstării întregului popor cehoslovac. *(Vii aplauze).* Aceasta reprezintă o contribuție importantă la întărirea forței întregului sistem socialist, la cauza democrației, progresului și păcii.

Popoarele român și cehoslovac sînt legate prin vechi și bune raporturi de colaborare și prietenie frățească. Fiii înaintați ai popoarelor noastre, luptătorii pentru progres social, forțele revoluționare din România și Cehoslovacia au fraternizat nu o dată și s-au întrajutorat în luptă, năzuind spre aceleași țeluri inspirate de interesele vitale ale popoarelor lor, de nevoile dezvoltării progresiste a societății. Împreună cu celelalte detașamente ale clasei muncitoare, animate de o caldă solidaritate internaționalistă, Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Cehoslovacia au luptat încă de la înființare, umăr la umăr, pentru țelul eliberării de exploatare a maselor celor ce muncesc, pentru construirea socialismului, împotriva imperialismului și reacțiunii. Popoarele român și cehoslovac au înscris în timpul celui de-al doilea război mondial emoționante pagini de eroism și spirit de sacrificiu în lupta comună pentru eliberarea de sub jugul tiraniei hitleriste, și-au cimentat prietenia în focul bătăliilor în care soldații români și cehoslovaci, alături de ostașii sovietici, și-au vărsat sîngele pentru eliberarea Cehoslovaciei, pentru înfrîngerea definitivă a fascismului. *(Vii aplauze).*

În epoca în care partidele comuniste din cele două țări au devenit partide de guvernămînt, colaborarea dintre popoarele român și cehoslovac s-a ridicat pe un plan nou, superior, s-a dezvoltat multilateral, pe baza comunității orînduirii sociale, a unității țelurilor supreme, a concepției despre lume și viață a proletariatului — marxism-leninismul. Prietenia româno-cehoslovacă, căreia partidul și guvernul nostru îi acordă o mare însemnătate, își întemeiază forța și trainicia pe relațiile politice tovărășești, internaționaliste, dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Cehoslovacia, pe alianța de nezdruncinat dintre statele noastre socialiste. Apreciem că există toate condițiile pentru înflorirea multilaterală a relațiilor de colaborare prietenească dintre partidele, statele și popoarele noastre. *(Aplauze).*

Succesele obținute de țările noastre, de toate țările socialiste în dezvoltarea forțelor de producție, în înflorirea vieții materiale și spirituale a popoarelor, colaborarea frățească, unitatea și coeziunea strînsă dintre ele chezășuiesc forța și influența în lume a sistemului mondial socialist, contribuția lui la lupta împotriva imperialismului, la cauza socialismului, păcii și progresului social.

Oamenii muncii din România, muncind cu elan și abnegație pentru înfăptuirea programului de desăvîrșire a construcției socialiste, elaborat de Congresul al IX-lea și dezvoltat în mod creator de recenta Conferință Națională,

sporesc tot mai mult potențialul economic al țării, obțin succese remarcabile în înflorirea continuă a națiunii noastre socialiste, în ridicarea nivelului de viață material și spiritual al poporului.

Partidul Comunist Român, îndeplinindu-și înalta misiune istorică încredințată de popor de a conduce țara neabătut, pe calea progresului și civilizației socialiste, acordă totodată cea mai mare atenție îndatoririlor sale internaționaliste, acționînd permanent ca factor activ în lupta pentru afirmarea năzuințelor înaintate ale omenirii contemporane, pentru salvgardarea păcii mondiale, pentru prietenia și colaborarea între popoare.

Intensificarea activității agresive a imperialismului în diferite colțuri ale globului, întreținerea unor surse de conflict și încordare între state impun unirea eforturilor tuturor forțelor revoluționare și progresiste, ale tuturor popoarelor pentru apărarea păcii și securității internaționale.

Solidar cu lupta eroică dusă de poporul vietnamez împotriva intervenționiștilor americani, poporul român se pronunță pentru încetarea imediată și necondiționată a bombardamentelor aviației americane împotriva Republicii Democrate Vietnam, pentru oprirea oricăror acte de război, astfel ca poporul vietnamez să-și poată rezolva singur problemele vieții interne fără nici un amestec din afară. *(Aplauze puternice)*.

Realitățile vieții politice de pe continentul european demonstrează existența unor condiții favorabile pentru așezarea pe baze sănătoase a raporturilor dintre state.

A aborda în mod lucid, realist și eficace problema securității europene înseamnă a acționa consecvent pentru dezvoltarea colaborării între toate forțele care se pronunță pentru lichidarea discriminărilor în viața internațională, pentru pace și colaborare între toate țările, a conlucra cu

guvernele, partidele și organizațiile politice, cu personalitățile vieții sociale și conducătorii de state, indiferent de convingerile și concepțiile lor politice, care se situează pe această platformă. Deosebit de important în eforturile pentru crearea securității europene este să se pornească de la realitățile istorice create în Europa după cel de-al doilea război mondial, de la recunoașterea existenței celor două state germane, de la garantarea inviolabilității frontierelor tuturor țărilor.

Viața scoate tot mai pregnant în relief însemnătatea pe care ar avea-o pentru instaurarea unor relații interstatale europene sănătoase lichidarea blocurilor militare, desființarea pactului agresiv N.A.T.O. și ca urmare și a Tratatului de la Varșovia, lichidarea bazelor străine din Europa, retragerea tuturor trupelor străine în granițele lor naționale. Țara noastră este hotărîtă să depună și în viitor eforturi neslăbite pentru realizarea acestor aspirații vitale ale popoarelor europene care ar avea, fără îndoială, repercusiuni dintre cele mai fericite asupra întregului climat politic internațional.

Un aport considerabil la destinderea generală ar avea înlăturarea pericolului războiului termonuclear. Singura cale care poate asigura eliberarea omenirii de coșmarul unui asemenea război este lichidarea stocurilor atomice existente, interzicerea producerii în viitor a unor noi astfel de arme distrugătoare, oprirea cursei înarmărilor atomice.

Rezolvarea numeroaselor probleme litigioase existente pe agenda vieții internaționale, dezvoltarea colaborării între popoare, apărarea păcii solicită contribuția activă a fiecărui stat, mare sau mic, a fiecărui popor — acesta este unul din imperativele majore ale zilelor noastre. Poporul român, partidul și guvernul țării noastre desfășoară o intensă activitate internațională în slujba cauzei păcii și

securității, pentru dezvoltarea colaborării și cooperării cu toate statele, indiferent de orinduirea lor socială, pe baza principiilor independenței și suveranității naționale, ale egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, ale avantajului reciproc.

Un rol hotăritor în lupta împotriva imperialismului și reacțiunii, pentru zădărnicirea războiului, pentru pace și progres social au țările socialiste, partidele comuniste și muncitorești, clasa muncitoare internațională, forțele progresiste și antiimperialiste de pretutindeni. Partidul Comunist Român, guvernul țării noastre au militat și vor milita neabătut pentru cimentarea colaborării frățești dintre țările socialiste, pentru coeziunea mișcării comuniste și muncitorești internaționale — de care depinde unitatea de voință și acțiune, forța și succesul în luptă ale întregului front antiimperialist. După părerea partidului nostru, normalizarea relațiilor între partidele comuniste pe baza egalității și respectului reciproc, a dreptului fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător linia politică, strategia și tactica revoluționară, a neamestecului în treburile interne, evitarea oricărui pas care ar putea să adincească divergențele existente, folosirea tuturor posibilităților pentru dezvoltarea colaborării între toate partidele, între forțele antiimperialiste constituie calea sigură a afirmării crescinde a rolului uriaș pe care aceste forțe sînt chemate să-l îndeplinească în lumea contemporană.

Animat de convingerea fermă că ceea ce unește partidele comuniste și muncitorești este elementul hotăritor și fundamental, partidul nostru va milita și în viitor neabătut pentru unitatea mișcării comuniste și muncitorești mondiale, spre binele și interesul clasei muncitoare internaționale, al forțelor progresiste de pretutindeni.

În încheiere, permiteți-mi, dragi tovarăși, să folosesc acest prilej pentru a transmite Partidului Comunist din Cehoslovacia, tuturor comuniștilor, înzestratului dumneavoastră popor urările cele mai fierbinți de succes în măreața operă de construcție socială pe care o întreprindeți, să urez Cehoslovaciei socialiste prietene un viitor fericit de prosperitate și progres. *(Aplauze).*

Trăiască prietenia româno-cehoslovacă! *(Aplauze puternice).*

Trăiască Partidul Comunist din Cehoslovacia! *(Aplauze puternice).*

Trăiască unitatea mișcării comuniste, a tuturor forțelor antiimperialiste! Trăiască pacea și colaborarea între popoare! *(Vii și prelungite aplauze).*

CUVÎNT CU OCAZIA PRIMIRII LA PALATUL CONSILIULUI DE STAT, ÎN AUDIENȚĂ DE PREZENTARE, A ȘEFILOR CULTELOR DIN ROMÂNIA

— *29 februarie 1968* —

Vă rog să-mi îngăduiți să vă exprim dv., conducători ai cultelor, mulțumiri pentru caldele aprecieri pe care le-ați făcut la adresa politicii guvernului, a patriei noastre, pentru urările ce le-ați adresat Consiliului de Stat și mie personal. Noi vedem în acestea o prețuire a politicii promovate de statul nostru, politică îndreptată spre construirea unei vieți noi, spre făurirea unor condiții de trai din ce în ce mai bune pentru întregul popor.

Consider că nu există îndatorire mai înaltă decît aceea de a sluji neabătut interesele poporului, de a face ca România socialistă să devină mai prosperă, mai puternică, cu drepturi egale și suverane în rîndul națiunilor lumii.

Cetățenii patriei s-au convins că, în politica sa, statul nostru se călăuzește de interesele supreme ale națiunii noastre, ale păcii și progresului în lume — și tocmai de aceea întregul popor, fără deosebire de naționalitate sau de credință religioasă, muncește cu însuflețire pentru înfăptuirea programului de dezvoltare economică și culturală a țării.

Eforturile poporului român sînt orientate constant spre creșterea puterii economice a țării, spre dezvoltarea industrială a tuturor zonelor patriei, a agriculturii, științei, culturii, spre ridicarea bunăstării sale. Economia se dezvoltă în ritmuri susținute, s-au obținut succese însemnate în toate domeniile de activitate. Recentele măsuri pentru îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a țării, ca și toate măsurile adoptate în ultimul timp de îmbunătățire a conducerii întregii societăți, vor contribui la mai buna repartizare a forțelor de producție, la intensificarea dezvoltării tuturor județelor, la participarea mai activă a cetățenilor la conducerea treburilor de stat și obștești.

Unul din izvoarele forței societății românești contemporane îl constituie largul democratism ce caracterizează toate domeniile de activitate, viața noastră politică, economică, culturală.

Socialismul a adus împlinirea aspirațiilor celor mai înalte ale tuturor celor ce muncesc din patria noastră, a asigurat și asigură egalitatea deplină în drepturi a tuturor cetățenilor, indiferent de naționalitate și credință religioasă — fii egali ai marii noastre familii — Republica Socialistă România.

Societatea noastră se bazează pe comunitatea de interese și de țeluri a tuturor categoriilor sociale, pe unitatea întregului popor, care prin eforturile și inteligența sa ridică țara pe noi trepte de civilizație și progres. Constituția și legile țării exprimă voința și interesele întregului popor, asigură afirmarea liberă a aptitudinilor și capacităților sale.

Acesta este cadrul social-politic în care au loc dezvoltarea continuă a democrației noastre socialiste, lărgirea drepturilor și libertăților cetățenești, crearea condițiilor propice pentru afirmarea deplină a principiilor umanismului, pentru participarea efectivă a tuturor cetățenilor țării

la exercitarea puterii de stat, la conducerea economiei, culturii și științei.

Dv. ați exprimat aici mulțumirile și aprecierile conducătorilor cultelor, ale tuturor slujitorilor acestora față de politica statului nostru, care asigură condiții pentru activitatea tuturor cultelor, care cere tuturor să servească cu credință interesele patriei, ale poporului.

Noi apreciem contribuția cultelor, a dv., conducătorii acestora, la opera de zidire a României noi, simțămintele pe care le-ați exprimat față de politica internă și externă promovată de partidul și statul nostru, față de măsurile întreprinse pentru progresul și prosperitatea patriei, ca și pentru apărarea cauzei păcii și colaborării între popoare.

Fără îndoială că prin activitatea dv., pusă în slujba intereselor supreme ale patriei și poporului, puteți contribui, alături de toți factorii statului nostru, la promovarea acestei politici atît în țară, cît și în străinătate.

Pe noi ne îngrijorează faptul că într-o parte sau alta a lumii nu popoarele își hotărăsc soarta, ci aceasta este hotărîtă prin amestec din afară, cu ajutorul armelor. Dv. puteți aduce o contribuție în susținerea politicii externe a statului nostru, de colaborare între popoare, de încetare a agresiunii și bombardamentelor în Vietnam, pentru a lăsa poporul vietnamez să-și hotărască singur soarta. De altfel, toate popoarele, indiferent de mărimea lor, trebuie să fie lăsate să-și hotărască singure calea de dezvoltare și progres social. Numai pe această bază se poate asigura o conviețuire pașnică, se pot crea condiții pentru propășirea fiecărei națiuni în cadrul comunității mondiale. Noi am dori — și ne exprimăm convingerea — că dv., ca și pînă acum, veți susține această activitate politică atît în țară, cît și în relațiile pe care le aveți cu alte culte din străinătate.

Avem convingerea că prin munca unită a tuturor cetățenilor patriei noastre, români, maghiari, germani, de alte naționalități — indiferent de credințe religioase și concepții filozofice —, vor fi înfăptuite mărețele țeluri ce ni le-am propus, națiunea noastră liberă și independentă va păși mai departe pe calea bunăstării și fericirii întregului nostru popor.

Vă urez tuturor sănătate, fericire personală dv., slujitorilor cultelor, și credincioșilor pe care îi reprezentați în îndeplinirea tuturor năzuințelor de mai bine pentru poporul nostru.

EXPUNERE LA CONSFĂTUIREA DE LA COMITETUL CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN CU CONDUCĂTORII ORGANELOR DE PARTID ȘI AI CONSILIILOR POPULARE JUDEȚENE

— 22 martie 1968 —

Stimați tovarăși,

Prima consfătuire de lucru cu conducătorii organelor de partid și ai consiliilor populare județene are menirea de a face bilanțul muncii desfășurate pentru traducerea în viață a hotăririlor Conferinței Naționale și a măsurilor stabilite de Comitetul Central al partidului în legătură cu noua împărțire administrativ-teritorială a țării, de a analiza sarcinile de viitor ale noilor organe de partid și de stat județene.

Desfășurarea întregii acțiuni de reorganizare administrativ-teritorială a țării s-a înfăptuit cu consultarea largă a maselor de cetățeni, a întregului activ de partid și de stat, ceea ce a permis ca măsurile adoptate să corespundă cu adevărat condițiilor economice-sociale specifice țării noastre și totodată să se realizeze bine și într-un timp relativ scurt. Aceasta a relevat încă o dată forța și capacitatea politică-organizatorică a activului nostru de partid și de stat, a întregului partid.

Doresc să exprim la această consfătuire înalta apreciere pe care conducerea partidului și statului o dă acti-

vității intense desfășurate de activul de partid și de stat, de membrii de partid, de toți oamenii muncii pentru traducerea în viață a hotăririlor privitoare la reorganizarea administrativ-teritorială a țării stabilite de Conferința Națională.

Putem aprecia că în înfăptuirea hotăririlor Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale îndreptate spre perfecționarea conducerii și planificării economiei, a conducerii întregii activități sociale din patria noastră s-au făcut progrese însemnate. Măsurile adoptate în ultimii ani privind perfecționarea conducerii în economie, în știință, cultură, în alte domenii ale activității sociale au deschis calea promovării noului în toate sferele construcției socialiste. Aceasta exercită o puternică influență pozitivă asupra dezvoltării multilaterale a societății noastre.

Asigurarea mersului înainte al operei pe care o întreprindem, perfecționarea continuă a societății socialiste impun ca o necesitate stringentă cunoașterea, înțelegerea aprofundată a legilor obiective ale dezvoltării sociale ; numai astfel putem dirija în mod conștient făurirea noii orînduiri. În acest proces complex, rolul primordial revine partidului comunist — forța politică conducătoare a societății noastre. Avînd misiunea de organizator și conducător al întregii activități sociale, partidul trebuie să fie în stare să sesizeze la timp contradicțiile ce apar în sînul societății, să înlăture cu hotărîre tot ceea ce este vechi și perimat în viața socială, ceea ce nu mai corespunde noilor condiții sociale și ține în loc mersul înainte pe calea democrației socialiste, a progresului și civilizației.

Partidul trebuie să promoveze cu curaj noul în toate domeniile de activitate — aceasta fiind o lege fundamentală a edificării cu succes a socialismului, a transformării revoluționare a societății omenești. Nu trebuie uitat nici un moment că legea dialecticii acționează și în socialism,

că lupta între vechi și nou se manifestă și în societatea noastră ca o puternică forță motrice a progresului, avînd un rol determinant în dezvoltarea economică-socială. Comuniștii, înarmați cu concepția despre lume și viață a clasei muncitoare — materialismul dialectic și istoric —, trebuie să înțeleagă particularitățile acestui proces dialectic și să acționeze pentru a evita apariția unor contradicții antagoniste în societate, a unor ciocniri violente între nou și vechi; ei trebuie să militeze neobosit, în primele rînduri ale luptei sociale, pentru asigurarea victoriei noului asupra vechiului. Trebuie să spunem că, în trecut, în activitatea partidului nostru s-au manifestat pregnant și tendințe conservatoare, tendințe de nesocotire a legilor obiective, care au adus daune serioase operei de construcție socialistă. E o fericire pentru partid, pentru poporul român, pentru cauza construcției socialiste din țara noastră faptul că Congresul al IX-lea, Comitetul Central au pășit cu hotărîre pe calea lichidării tendințelor conservatoare, de rigiditate și anchilozare în viața economică, socială și politică.

În înfăptuirea liniei trasate de Congresul al IX-lea am obținut, fără îndoială, succese remarcabile în toate domeniile de activitate. Mai avem însă multe de făcut pentru a ridica munca noastră în toate compartimentele societății la înălțimea hotărîrilor Congresului, pentru a da viață directivelor Conferinței Naționale, care a dezvoltat în mod creator programul elaborat de Congres. Este necesar ca partidul să unească eforturile întregului popor pentru promovarea în continuare a spiritului novator, înaintat în construcția socialismului, generat de Congres și Conferința Națională, pentru lichidarea cu hotărîre a atitudinilor retrograde, de rutină și închistare atît în economie și cultură, cît și în gîndirea social-politică, să adapteze în continuare formele de organizare și metodele de muncă

la condițiile noii etape de dezvoltare socială prin care trecem.

Făurirea socialismului și comunismului este un proces de lungă durată. În cadrul său se impune, în primul rînd, realizarea unei asemenea dezvoltări a forțelor de producție care să asigure satisfacerea din belșug a cerințelor materiale și spirituale ale tuturor membrilor societății. În această direcție, după cum se știe, România a obținut în anii construcției socialiste realizări uriașe. Dezvoltarea industriei, agriculturii, științei, culturii a dus la lichidarea stării de înapoiere în care se găsea țara în trecut, a creat condițiile pentru ridicarea continuă a nivelului de trai material și cultural al întregului nostru popor. Cu toate acestea, sîntem încă departe de a putea afirma că România s-a ridicat la nivelul țărilor dezvoltate din punct de vedere economic. Sînt încă necesare eforturi intense și de lungă durată pentru a asigura transformarea României într-o țară cu o industrie puternică și o agricultură înaintată, în stare să satisfacă din plin toate cerințele membrilor societății.

Socialismul presupune, în al doilea rînd, crearea celor mai largi posibilități pentru manifestarea liberă a personalității fiecărui membru al societății. Ca urmare a dezvoltării impetuoase a forțelor de producție, a progresului științei și culturii, a adîncirii continue a democrației noastre socialiste s-au creat largi posibilități pentru toți membrii societății de a-și manifesta talentul, energia și aptitudinile. Fără îndoială însă că și în această direcție mai avem multe de făcut. Trebuie să militãm cu consecvență și hotărîre, în spiritul înaltelor principii ale umanismului socialist, pentru a deschide fiecărui membru al societății posibilități nelimitate în vederea manifestării nestingherite a personalității sale, pentru a-i crea condiții de a-și

aduce contribuția la înflorirea societății socialiste, la progresul și prosperitatea patriei.

Societatea socialistă, în care au fost lichidate pentru totdeauna clasele exploatatoare, în care puterea se află în mîinile celor ce muncesc, creează condițiile pentru realizarea celei mai depline democrații. Democrația socialistă înseamnă asigurarea participării active a tuturor membrilor societății la conducerea treburilor obștești și de stat, la viața publică, înseamnă manifestarea plenară a fiecărui individ în sinul societății.

După cum se știe, în ultimii ani partidul nostru a supus dezbaterii întregului popor cele mai importante probleme ale politicii sale interne și externe. Asigurarea dezvoltării și perfecționării democrației socialiste impune continuarea și în viitor, cu tot mai multă fermitate, a dezbaterii cu masele largi a problemelor cruciale privind dezvoltarea societății noastre. Cu cît fiecare cetățean al patriei va cunoaște mai bine politica partidului, își va putea exprima mai liber părerea asupra diferitelor probleme ale politicii noastre interne și externe, ale vieții economice, sociale, culturale, cu atît va exista mai multă garanție că hotărîrile și măsurile adoptate corespund pe deplin năzuințelor poporului, cerințelor de progres ale patriei noastre. Desigur, în cadrul dezbaterii largi a problemelor care privesc viața poporului pot apărea păreri diverse, unele chiar greșite. În aceasta nu trebuie să vedem nimic dăunător pentru interesele dezvoltării societății noastre. Nu trebuie să existe din această cauză teamă sau reținere în organizarea dezbaterii publice a problemelor politicii noastre. Dimpotrivă, tocmai dezbaterea largă ajută la lămurirea problemelor, la ridicarea conștiinței politice a maselor, la dezvoltarea răspunderii tuturor cetățenilor față de patrie, față de cauza construcției societății socialiste, față de interesele păcii și socialismului în lume.

Partidul nostru acordă o atenție deosebită dezvoltării științei și culturii, ca unul din factorii de seamă ai desăvîrșirii construcției socialiste, ai mersului înainte pe toate planurile vieții materiale și spirituale. Făurirea societății noi se bazează pe cunoașterea și aplicarea cuceririlor celei mai înaintate științe despre viață și societate — marxism-leninismul —, pe rezultatele revoluției tehnice-științifice mondiale care dinamizează dezvoltarea forțelor de producție, creșterea bunăstării maselor.

Instaurarea noilor relații de producție a determinat apariția unor raporturi noi între clasa muncitoare, țărănime și intelectualitate, lichidarea divergențelor de interese dintre acestea, dezvoltarea colaborării dintre toate clasele și păturile societății în vederea atingerii țelului comun: făurirea orînduirii socialiste și comuniste, progresul multilateral al patriei. Lichidarea dominației capitaliștilor și moșierilor a pus capăt pentru totdeauna în țara noastră oricărei opoziții dintre intelectualitate și celelalte categorii sociale. Orînduirea socialistă a creat tuturor claselor și păturilor sociale, întregului popor condiții pentru participarea activă și conștientă la opera de edificare materială și spirituală a patriei. Alături de muncitori și țărani, intelectualii sînt chemați să lucreze nu numai pentru făurirea unor valoroase opere de știință și cultură, ci și pentru a-și aduce contribuția la întreaga viață socială a patriei, pentru a participa la conducerea treburilor de stat și obștești, la eforturile generale pentru progresul societății. Socialismul este creația tuturor celor ce muncesc, atît cu brațele cît și cu mintea, de la orașe și de la sate, uniți într-o mare și armonioasă familie socialistă.

Este un adevăr axiomatic că elaborarea căilor înaintării continue spre comunism, găsirea celor mai bune soluții pentru multitudinea problemelor pe care le ridică viața se pot asigura numai prin participarea activă a spe-

cialiștilor din toate domeniile, a tuturor categoriilor de cetățeni ai patriei. Nimeni, nici o persoană nu poate pretinde că deține monopolul adevărului absolut cu privire la căile dezvoltării vieții sociale, nimeni nu poate afirma că se află în posesia ultimului cuvînt atît în domeniul practicii, cît și al gîndirii sociale, filozofice. Marxismul, creat pe baza celor mai avansate cuceriri ale gîndirii și practicii sociale, pe baza întregului tezaur al culturii mondiale, este o știință vie, în neîntrerupt proces de îmbogățire și dezvoltare. El își trage seva din gîndirea și experiența maselor, din noile descoperiri ale cercetării științifice, din creația culturală și artistică, din generalizarea succeselor obținute pe întregul front al cunoașterii umane. Partidul trebuie să creeze și în viitor condițiile cele mai prielnice pentru dezvoltarea gîndirii social-politice, pentru intensificarea cercetărilor în toate domeniile cunoașterii, valorificînd rezultatele acestei efervescențe creatoare în opera de desăvîrșire a construcției socialiste, în asigurarea mersului înainte al societății.

Consider necesar să subliniez aceste probleme în fața conducătorilor organelor locale de partid și de stat, acum, cînd dezbatem sarcinile pentru activitatea viitoare a comitetelor județene de partid și consiliilor populare județene, cărora le revine un rol de seamă în întreaga activitate de perfecționare a societății socialiste. Organele județene de partid și de stat trebuie să desfășoare o muncă susținută pentru a asigura lichidarea hotărîtă a stărilor de lucruri anacronice, perimate, în vederea mersului tot mai hotărît înainte, pe calea desăvîrșirii construcției socialiste. Ele trebuie să creeze condiții pentru dezvoltarea continuă a democrației socialiste, pentru participarea largă a tuturor cetățenilor patriei noastre — muncitori, țărani, intelectuali, fără deosebire de naționalitate — la elaborarea și înfăptuirea întregii politici a partidului și statului nostru.

Noua organizare administrativ-teritorială a țării, crearea județelor, noua organizare a orașelor și comunelor ce urmează a fi definitivată în următoarele luni au o deosebită importanță pentru desfășurarea operei de desăvîrșire a construcției socialiste, pentru crearea condițiilor de trecere la făurirea societății comuniste. Prin lichidarea verigilor intermediare, prin apropierea organelor de partid și de stat de unitățile de bază se creează un cadru organizatoric mai adecvat realizării operative și la un nivel calitativ superior a sarcinilor curente și de perspectivă. Dar nici un cadru organizatoric nu rezolvă de la sine problemele. Hotărîtor pentru înfăptuirea măsurilor stabilite de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională, pentru asigurarea mersului rapid înainte în toate sectoarele societății socialiste este felul în care organele de partid și de stat, organizațiile de partid, comuniștii vor ști să muncească, să-și ducă la îndeplinire sarcinile ce le revin. Noua structură organizatorică impune ca încă de la început să se realizeze o cotitură hotărîtoare în munca de partid și de stat; fără aceasta nu se poate asigura realizarea în bune condiții a marilor sarcini care ne revin.

Atribuțiile sporite ce le sînt încredințate, sarcinile perfecționării conducerii și planificării economiei naționale fac să crească răspunderea organelor locale de partid și de stat în întreaga viață economică. Comitetele județene de partid trebuie să pună în centrul activității lor înfăptuirea planurilor de dezvoltare economică a tuturor întreprinderilor republicane și locale din raza lor de activitate. Munca fiecărui comitet județean, municipal, orășenesc sau comunal, a fiecărei organizații de bază, a fiecărui comunist trebuie judecată după felul în care militează și înfăptuiesc hotărîrile de dezvoltare economică-socială din raza terito-

rială în care lucrează, după contribuția adusă la dezvoltarea generală a țării.

După cum se știe, în primii doi ani ai cincinalului planul producției industriale a fost nu numai realizat, dar și depășit. Planul pe 1968 prevede o creștere mai mare a producției industriale decît cea înscrisă în cincinal. În primele două luni ale anului acesta producția industrială a fost, de asemenea, realizată cu o depășire importantă. O dată cu preocuparea pentru înfăptuirea prevederilor planului, este necesar să acordăm o atenție deosebită îmbunătățirii continue a calității producției în toate ramurile economice. Aceasta constituie în momentul de față una din cerințele esențiale, de importanță hotărîtoare pentru ridicarea nivelului economiei românești. Este necesar să se acorde cea mai mare atenție realizării sarcinilor Conferinței Naționale, a indicațiilor Comitetului Central al partidului privind creșterea eficienței întregii noastre activități economice, reducerea cheltuielilor de producție, a consumului de materii prime și materiale aflate încă la un nivel nejustificat de mare.

În mod deosebit doresc să mă opresc asupra investițiilor, care au o importanță hotărîtoare pentru dezvoltarea economiei patriei noastre. Investițiile prevăzute în 1968 s-ar putea spune că sînt decisive pentru realizarea obiectivelor actualului nostru cincinal. Anul acesta se prevede a fi puse în funcțiune circa 650 de capacități de producție și obiective social-culturale ; trebuie luate toate măsurile pentru a se asigura realizarea lor la termen și în bune condiții. Subliniez acest lucru deoarece și anul trecut, cu toate progresele realizate, un mare număr de obiective nu au intrat în producție. Comitetele județene și orășenești de partid, organizațiile de partid trebuie să asigure ca toate unitățile productive să lucreze la capaci-

tatea proiectată, să realizeze parametrii prevăzuți în proiectul tehnic-economic.

După cum se știe, anul trecut am obținut o serie de rezultate în acțiunea de îmbunătățire a organizării științifice a producției și a muncii, dar ele constituie doar un început. Aceste realizări au evidențiat marile rezerve de care dispun întreprinderile noastre, posibilitatea de a obține, cu mijloacele existente, producții suplimentare. Este de aceea necesară continuarea cu perseverență a acțiunii începute, perfecționarea continuă a organizării producției și a muncii, descoperirea de noi rezerve și capacități de producție, valorificarea superioară a mijloacelor materiale și umane de care dispunem.

Există, tovarăși, toate condițiile ca și anul acesta nu numai să realizăm, dar să și depășim prevederile planului ; se vor crea astfel condiții și mai bune pentru înfăptuirea planului pe 1969—1970, pentru îndeplinirea și depășirea prevederilor cincinalului.

După cum se știe, în primii doi ani sarcinile planului cincinal au fost realizate și în agricultură cu o depășire substanțială. În toate județele există condiții pentru dezvoltarea producției agricole sau a unor ramuri ale acesteia. Comitetele județene și consiliile populare trebuie să analizeze temeinic condițiile din fiecare județ și să stabilească măsuri concrete pentru dezvoltarea într-un ritm mai intens a producției agricole, atît cerealiere cît și animaliere.

Ținînd seama că lucrările agricole din această primăvară sînt întîrziate, se impune luarea unor măsuri energice pentru accelerarea executării însămînțării și a celorlalte lucrări. Trebuie făcut totul pentru asigurarea condițiilor necesare obținerii în acest an a unei bogate recolte de cereale. Se impune îngrijirea cu toată atenția a culturilor de toamnă, precum și realizarea la timp a însămînțărilor de porumb, a celorlalte cereale. Trebuie acor-

dată totodată o atenție sporită culturii plantelor tehnice care ocupă o suprafață mare și care au un rol important în producția noastră agricolă. În toamna anului trecut, în baza indicațiilor Comitetului Central al partidului, a fost elaborat un plan special privind producția legumicolă. Comitetele județene și consiliile populare, organele agricole trebuie să ia toate măsurile pentru realizarea integrală a prevederilor acestui plan, pentru asigurarea unei producții mari de legume care să satisfacă în întregime cerințele de consum ale populației și necesitățile de export. Nu se mai poate admite să ne întîlnim cu situația de anul trecut în aprovizionarea cu legume ; dispunem de tot ceea ce este necesar pentru a asigura o producție mai mare în legumicultură, pentru a aproviziona bine populația.

În județele cu pondere viticolă și pomicolă se impun măsuri hotărîte pentru lichidarea neajunsurilor care s-au manifestat în anii trecuți în îngrijirea viilor și pomilor, pentru executarea în cele mai bune condiții a lucrărilor pomiviticole. Asigurarea creșterii rapide a producției pomiviticole este impusă de necesitatea satisfacerii în condiții mai bune a nevoilor de consum ale populației, avînd totodată drept consecință creșterea veniturilor oamenilor muncii din agricultură. La Consiliul de Miniștri s-au adoptat un plan de măsuri și o hotărîre care vor fi trimise județelor și în care se prevăd măsuri de îmbunătățire a muncii în acest domeniu de activitate.

De o atenție specială trebuie să se bucure sectorul zootehnic, asigurarea sporirii mai rapide a efectivelor de animale. Pe baza indicațiilor Comitetului Executiv al Comitetului Central s-au stabilit în această direcție sarcini superioare celor cuprinse în planul cincinal, privind îndeosebi efectivul de vaci și scroafe. Trebuie înțeles că de sporirea rapidă a numărului de animale depinde asigurarea aprovizionării în condiții tot mai bune a populației

cu carne, lapte și alte produse animaliere. Fără aceasta nu vom putea rezolva satisfacerea cerințelor crescînde ale consumului. Este necesar să depunem eforturi pentru a depăși prevederile planului cu privire la sporirea numărului de animale. Comitetele județene de partid, consiliile populare, organele agricole trebuie să ia toate măsurile pentru a asigura îndeplinirea acestor sarcini. Pentru a obține cît mai rapid cantități suplimentare de carne este necesar să punem un accent mai mare în această perioadă pe sporirea numărului de oi și de păsări. Se impune ca în 1970 să avem circa 6 000 000 de bovine, din care 3 000 000 de vaci, și circa 8 500 000—9 000 000 de porci, din care circa 850 000 de scroafe. Astfel vom crea o bază bună pentru viitor, pentru dezvoltarea la nivelul corespunzător a zootehniei din țara noastră. Iată de ce atrag atenția și rog să fie luate toate măsurile pentru realizarea sarcinilor suplimentare de creștere a efectivului de animale. Aceasta impune, desigur, și asigurarea bazei furajere pentru cooperativele agricole, pentru toți producătorii, diminuînd într-o anumită măsură cantitățile prevăzute pentru fondul central. Creșterea animalelor nu poate fi înfăptuită fără creșterea corespunzătoare a cantităților de furaje. Trebuie să urgentăm realizarea programului adoptat acum un an privind fabricarea furajelor combinate.

Comitetele județene și consiliile populare trebuie să acorde mai multă atenție îndrumării activității întreprinderilor agricole de stat, îmbunătățirii activității acestora în conformitate cu sarcinile trasate de Comitetul Central al partidului. Observațiile juste făcute în cadrul discuțiilor cu privire la munca trusturilor agricole, la necesitatea asigurării unei conduceri mai directe în județe a unităților agricole de stat vor putea fi soluționate pînă la sfîrșitul acestui an. În acest scop vom găsi, desigur, și aplica soluții mai bune, dar pînă în toamnă trusturile vor continua să-și

desfășoare activitatea pentru a nu dezorganiza munca în agricultura de stat. Asigurîndu-se consultarea largă a organelor județene, va trebui să punem ordine în îndrumarea acestor unități, să îmbunătățim formele organizatorice de conducere a unităților agricole de stat.

Crearea Uniunilor Cooperativelor Agricole de Producție a dus la îmbunătățirea îndrumării și conducerii unităților cooperatiste. Comitetele județene de partid și consiliile populare trebuie să manifeste însă o preocupare sporită față de activitatea uniunilor și cooperativelor agricole, să le acorde un ajutor permanent în vederea întăririi lor economice-organizatorice, astfel ca fiecare cooperativă agricolă să devină o unitate cu rezultate bune în producția vegetală și animală, capabilă să asigure venituri sporite membrilor săi.

Crește răspunderea consiliilor populare în aprovizionarea populației cu produse alimentare și industriale, în buna deservire a cetățenilor. Dar trebuie să spunem că există și o serie de fenomene negative în organizarea aprovizionării pieței. S-au creat astfel în comerț importante stocuri de mărfuri nevîndute. Din păcate, noi nu cunoaștem ce reprezintă aceste mărfuri, probabil multe produse sînt stocate de ani de zile și nu mai pot fi valorificate, altora li se pot găsi anumite întrebuințări. Consiliul de Miniștri va trebui să organizeze un studiu asupra stocurilor de mărfuri și în același timp să asigure un sistem de cunoaștere, cel puțin trimestrială, a compoziției acestor stocuri. Trebuie să procedăm, așa cum s-a mai recomandat, de altfel, și cum fac și țările avansate cînd rămîn la sfîrșitul anului cu stocuri de mărfuri : să introducem sistemul soldurilor în comerț. Chiar dacă unele mărfuri se vor vinde sub prețul de cost, aceasta e mai avantajos decît să fie ținute în depozit, cheltuindu-se bani pentru păstrarea lor. Tovarășii care se ocupă de comerț și cooperația

de consum trebuie să ia toate măsurile pentru a pune ordine în acest domeniu.

Consiliile populare, organele comerciale și cooperatiste nu trebuie să admită nici un fel de delăsare sau neglijență în sectoarele aprovizionării și deservirii populației ; în acest domeniu trebuie executat un control permanent, iar acei funcționari care nu-și îndeplinesc îndatoririle față de oamenii muncii trebuie trași la răspundere public, cu toată severitatea. Trebuie înțeles odată că nu cetățenii sînt la dispoziția aparatului de stat și de partid, a funcționarilor, ci invers. Aparatul de partid, de stat, funcționarii sînt la dispoziția cetățenilor ; ei sînt puși pentru a răspunde cerințelor populației. Să întărim controlul opiniei publice, al maselor largi populare asupra tuturor sectoarelor de deservire, asupra felului cum aparatul administrativ-funcționăresc își îndeplinește îndatoririle. Comitetele județene, consiliile populare trebuie să se ocupe mai îndeaproape de educarea cadrelor administrative și totodată să ia o poziție mai fermă față de acei care nu-și îndeplinesc datoria.

Tovarăși,

În lunile următoare vor fi luate în continuare o serie de măsuri pentru traducerea în viață a hotărîrilor Conferinței Naționale privind perfecționarea conducerii și planificării economiei, a întregii activități sociale. Vor fi constituite comitetele de direcție în întreprinderi și sîntem convinși că aceasta va contribui la îmbunătățirea muncii în întreprinderile industriale, la ridicarea activității economice în întreaga țară. Această acțiune va trebui să se desfășoare în mod organizat, asigurîndu-se desfășurarea de la început, în cele mai bune condiții, a activității noilor organe colective de conducere a întreprinderilor. Va începe, de asemenea, constituirea centralelor industriale preconizate de Conferința Națională, se va trece la aplicarea

măsurilor de perfecționare a planificării și activității financiare. Vor fi luate, de asemenea, o serie de măsuri în învățămînt, sănătate, în domeniul culturii și în alte sectoare de activitate.

Acest bogat program de acțiuni cu caracter economic-social prevăzut pentru lunile următoare, și care este menit să dea viață hotărîrilor Conferinței Naționale, cere din partea comitetelor județene de partid, a tuturor organelor de partid și de stat o activitate susținută, intensă, o vie muncă organizatorică și politică. Aplicarea în viață a tuturor acestor măsuri impune creșterea răspunderii organelor economice, sporirea rolului organizațiilor de partid, al organelor de partid și de stat, îmbunătățirea continuă a activității lor, aplicarea cu fermitate a principiului de bază al vieții noastre sociale — munca colectivă —, întărirea răspunderii fiecărui activist, a fiecărui membru de partid atît față de atribuțiile directe ce-i revin, cît și față de îndeplinirea sarcinilor noastre generale.

Simplificările aduse în organizarea administrativ-teritorială, înlăturarea paralelismelor din munca diferitelor organe de partid și de stat au creat condiții pentru desfășurarea la un nivel superior a întregii activități de partid și de stat. Ținînd seama de multiplele probleme pe care le au de rezolvat în activitatea zilnică, comitetele județene de partid și consiliile populare trebuie să se adreseze direct tovarășilor care răspund de diferitele sectoare de activitate la Consiliul de Miniștri și Comitetul Central, vicepreședinților Consiliului de Miniștri și secretarilor Comitetului Central, solicitînd ajutor în rezolvarea problemelor ce intră în competența acestora.

Este necesar ca la Comitetul Central și la Consiliul de Miniștri să organizăm mai bine studierea problemelor pe care le ridică activitatea comitetelor județene, asigurînd rezolvarea lor în termenul cel mai scurt. Nu trebuie să

rămînă nici o problemă care să nu primească în timpul cel mai scurt răspuns din partea organelor centrale de conducere.

Faptul că aceeași persoană îndeplinește astăzi și funcția de prim-secretar al comitetului județean și pe aceea de președinte al consiliului popular creează condiții pentru rezolvarea mai eficace și mai operativă a sarcinilor. Mulți din tovarășii prim-secretari au apreciat, pe baza experienței de pînă acum, ca deosebit de pozitivă această măsură. Așa cum spuneau unii tovarăși aici, acum sînt puși nu numai în situația de a da îndrumări și sfaturi, ci și de a acționa nemijlocit pentru realizarea în viață a hotărîrilor de partid și de stat. Primii secretari ai comitetelor județene de partid au început să se ocupe de multe probleme pe care înainte le considerau minore, să le dea importanță și să insiste pentru rezolvarea lor. Aceasta va constitui un ajutor prețios pentru Comitetul Central, pentru Comitetul Executiv, pentru Consiliul de Miniștri, în vederea lichidării unor neajunsuri statornicite în practica noastră în decursul anilor, a îmbunătățirii metodelor și formelor noastre de activitate. Desigur, pe baza experienței de o lună este încă devreme să se tragă concluzii, totuși se poate spune că începutul este bun.

E normal ca în țara noastră, unde partidul comunist este partid de guvernămînt, îndeplinind rolul de forță conducătoare a națiunii, organele și organizațiile de partid, cele mai bune cadre ale partidului să acționeze nemijlocit în munca de înfăptuire a politicii partidului. Faptul că multă vreme în unele sectoare s-a desfășurat activitate paralelă pe linie de partid și de stat a creat neajunsuri, a dus la risipirea forțelor și energiilor. Această situație a generat și alte consecințe negative : nefiind direct răspunzători de un anumit sector de activitate, unii activiști de partid s-au rupt de problemele activității practice, aceasta

dăunîndu-le atît lor, cît și activității partidului. În viitor este necesar să se pună un accent tot mai mare pe participarea nemijlocită a cadrelor de partid, a activiștilor de partid, de stat și ai organizațiilor de masă la realizarea în practică a hotărîrilor și sarcinilor partidului.

Prin realizarea noii împărțiri administrativ-teritoriale s-a realizat o îmbunătățire calitativă a compoziției aparatului de partid și de stat, al organizațiilor obștești, precum și reducerea sa într-un procent de peste 30%. Cei mai mulți dintre activiștii de partid și lucrătorii din aparatul de stat rămași disponibili au fost de pe acum repartizați în muncă. Este o sarcină de seamă a comitetelor județene de partid și consiliilor populare să asigure ca în cel mai scurt timp absolut toți lucrătorii disponibili să fie încadrați în muncă, pentru a-și putea aduce contribuția la activitatea generală a poporului, la eforturile pentru înflorirea patriei noastre.

Va trebui ca și în viitor să se dea atenție reducerii aparatului administrativ-funcționăresc. Trebuie să spunem că există încă tendința la unele instituții județene — și mai ales la ministere — de a crea scheme umflate, de a concentra un aparat administrativ numeros. Revine comitetelor județene de partid și consiliilor populare județene sarcina să vegheze cu atenție la încadrarea fiecărei instituții județene, municipale sau orășenești, înlăturîndu-se cu toată hotărîrea supraîncărcarea schemelor, asigurîndu-se numărul de cadre strict necesar bunei desfășurări a activității. Dezvoltarea economiei naționale pe o linie de maximă rentabilitate și eficiență cere nu creșterea aparatului funcționăresc, ci cuprinderea forței de muncă în primul rînd în sfera producției materiale. Numai astfel se poate asigura folosirea rațională a resurselor de muncă ale țării, se poate evita creșterea cheltuielilor neproductive, se poate asigura progresul rapid al patriei noastre.

În discuții purtate în cadrul consfătuirii au fost ridicate, pe bună dreptate, o serie de probleme legate de munca viitoare a organelor județene, care, potrivit hotărîrilor, au dublă subordonare — atît față de consiliile populare, cît și față de ministere. Din cele relatate se pare că unele ministere au înțeles dubla subordonare în sensul scoaterii unor instituții județene de sub conducerea consiliilor populare.

În fond, se pare că nu a fost înțeles ceea ce trebuie să realizăm prin măsurile de îmbunătățire a organizării teritorial-administrative, prin înființarea noilor organe județene. Atunci cînd s-a pus problema ca instituțiile economice, de învățămînt, sănătate, cultură să nu mai funcționeze ca secții ale consiliilor populare, s-a pornit nu de la ideea ca ele să fie scoase de sub conducerea și îndrumarea consiliilor populare, ci de la necesitatea de a le asigura mai multă operativitate în muncă, mai multă răspundere și autonomie. Noi am pornit de la principiul că ele trebuie să-și desfășoare activitatea în întregime sub conducerea și sub îndrumarea consiliilor populare județene. Organele conducătoare ale întregii activități din județ sînt comitetul județean de partid, consiliul popular județean. Ele răspund de întreaga activitate economică, socială și culturală de pe teritoriul respectiv. Dubla subordonare înseamnă totodată răspunderea ministerului pentru îndrumarea și controlul aplicării unei politici unitare în domeniile respective de activitate, asigurînd ca în întreaga țară să se înfăptuiască în mod unitar hotărîrile de partid și de stat.

Cred că e necesar ca în cel mai scurt timp să se elaboreze legea de organizare și funcționare a consiliilor populare, precum și regulamentele de activitate ale celorlalte organe județene. Aceste documente trebuie să fie publice, iar la întocmirea lor să fie consultate comitetele județene de partid și consiliile populare. Pînă atunci, tre-

buie respectate legile în vigoare, care n-au fost abrogate, și întreaga activitate trebuie desfășurată pe baza acestor legi. Nimeni nu poate să abroge o lege, o hotărîre a Consiliului de Miniștri cu de la sine putere. Trebuie să înțelegem că respectarea și aplicarea neabătută a legilor este una din cerințele elementare ale muncii noastre, o obligație a tuturor organelor de partid și de stat.

Stimați tovarăși,

Creșterea rolului conducător al partidului nostru în întreaga viață socială, dezvoltarea democrației interne de partid fac necesar ca în viitor să se acorde mai multă atenție îmbunătățirii muncii organelor conducătoare de partid. Comitetele județene, comitetele orășenești și comitetele comunale de partid trebuie să desfășoare o activitate susținută atît pentru elaborarea hotărîrilor și măsurilor, cît și pentru aplicarea lor în viață. Membrii organelor de partid trebuie să participe efectiv la întreaga conducere a activității politice și sociale din localitățile sau instituțiile unde își desfășoară activitatea. Rolul aparatului de partid trebuie să fie nu de a înlocui organele de partid, ci de a le ajuta în studierea problemelor și pregătirea materialelor de care au nevoie acestea pentru a-și putea îndeplini sarcinile în modul cel mai competent. Este necesar să acordăm mai multă atenție atragerii în munca comitetelor de partid a unui larg activ obștesc din rîndul muncitorilor, țăranilor, intelectualilor. Trebuie să devină o practică curentă consultarea celor mai buni specialiști din domeniile de activitate care fac obiectul analizei și măsurilor ce urmează a fi luate de comitetele respective de partid. Numai în măsura în care comitetele județene de partid vor ști să se sprijine pe cei mai buni activiști și specialiști, atrăgîndu-i nemijlocit la elaborarea soluțiilor ce se impun, ele își vor putea îndeplini în condiții bune rolul ce le revine în îndrumarea activității din județul respectiv.

Dispariția verigilor intermediare între județe și comune impune comitetelor județene de partid o legătură permanentă, directă, cu toate organizațiile de partid. Trebuie combătute tendințele, manifestate pe alocuri, de a se recurge la verigi intermediare deghizate.

Pentru buna desfășurare a activității comitetelor județene, a birourilor și secretariatelor acestor organe, este necesară o pregătire temeinică și o studiere atentă a tuturor problemelor ce urmează a face obiectul analizelor. Delimitîndu-se mai precis atribuțiile în cadrul organelor de partid, lichidîndu-se orice fel de paralelism, trebuie vegheat în același timp să nu se diminueze în nici un fel rolul comitetului județean ca organ suprem de conducere a activității între conferințele județene.

Organizarea judicioasă a muncii și controlul permanent asupra îndeplinirii hotărîrilor au de asemenea un rol de însemnătate primordială în activitatea organelor de partid. Este necesar să se introducă mai hotărît în munca activiștilor de partid practica de a raporta periodic în fața organelor sau organizațiilor de partid din care fac parte despre activitatea lor, despre felul cum acționează pentru îndeplinirea sarcinilor ce le sînt încredințate. Repartizînd cele mai bune cadre în domeniile hotărîtoare ale construcției socialiste, organele de partid trebuie să exercite un control direct, și nu prin intermediul aparatului, asupra felului cum își desfășoară acestea activitatea. Analizarea în organele și organizațiile de partid a activității membrilor acestora care răspund de diferite domenii de activitate va ridica controlul la un nivel superior, va asigura o îmbunătățire simțitoare a activității de partid și de stat. Este necesar să dezvoltăm spiritul critic și autocritic, creînd condiții pentru o analiză obiectivă, princi-

pială, dar în același timp exigentă, a activității fiecărui activist sau membru de partid. Dezbaterea critică, analiza autocritică a activității acestora constituie o dovadă a forței și tăriei organelor noastre de partid, o garanție a îmbunătățirii continue a muncii. Este absolut neîntemeiată teama sau reținerea că folosirea criticii poate dăuna autorității sau prestigiului unui activist de partid sau de stat. Doar este cunoscut că activitatea cadrelor de conducere, a comuniștilor, a tuturor activiștilor se desfășoară în mijlocul maselor. Munca lor este cunoscută de mase și apreciată după calitatea și rezultatele ei. Dacă e să vorbim de scăderea autorității unor activiști de partid sau de stat, apoi aceasta se poate datora numai felului defectuos în care ei își îndeplinesc sarcinile sau faptului că ei comit abateri de la normele și morala noastră de partid; singurul mijloc de a-și spori autoritatea în fața maselor este de a lucra cu pricepere, cu energie, entuziasm și competență pentru îndeplinirea obligațiilor ce le revin, de a întări permanent legăturile cu masele, de a rezolva în mod competent și la timp problemele ridicate de mase. Criticarea neajunsurilor și lipsurilor ajută tocmai la îmbunătățirea muncii, la creșterea răspunderii și autorității activiștilor în fața maselor.

Una din sarcinile de mare răspundere ale comitetelor județene de partid este creșterea și promovarea cadrelor. Dispunem de numeroase cadre cu temeinică pregătire de specialitate care aduc o contribuție substanțială la soluționarea problemelor construcției socialiste în cele mai diverse domenii de activitate. Rămîne și pentru viitor îndatorirea de a promova în posturi de răspundere oameni cu o temeinică pregătire de specialitate și politică-ideologică. Partidul nostru îmbină în mod armonios folosirea cadrelor vechi, cu o bogată experiență și cu putere de muncă, cu promovarea curajoasă a cadrelor tinere, for-

mate în procesul construcției socialiste. Va trebui să lichidăm neajunsurile care s-au manifestat în trecut în acest domeniu, practica de a menține în muncă tovarăși ce dovedesc că nu pot face față sarcinilor, care nu pot îndeplini funcțiile încredințate, pentru că aceasta le dăunează atît lor, cît și sectoarelor de activitate în care funcționează.

Fiecare activist de partid și de stat trebuie să înțeleagă necesitatea imperioasă de a depune neslăbite eforturi pentru ridicarea pregătirii sale profesionale, politice, ideologice. Trebuie lichidată cu desăvîrșire concepția, care a domnit un timp, că este suficient ca cineva să aibă o origine socială bună sau un trecut bun pentru a putea fi menținut într-o anumită muncă. Desigur, calitățile moral-politice au importanța lor incontestabilă, dar numai acestea nu pot asigura rezolvarea marilor sarcini ale construcției noii orînduiri socialiste. Datoria activiștilor de partid și de stat este de a fi printre primii în însușirea științei și culturii, de a-și lărgi necontenit orizontul politic și ideologic, de a se pregăti temeinic în sfera în care activează. Numai așa își vor putea îndeplini rolul de organizatori și conducători ai activității sociale!

Organele și organizațiile de partid trebuie să acorde o atenție deosebită lărgirii cunoștințelor activiștilor de partid și de stat, pregătirii politice, ideologice și culturale a tuturor comuniștilor, educării în spirit socialist a tuturor oamenilor muncii. Se cere, în primul rînd, asigurarea unei informări largi și permanente a membrilor de partid asupra tuturor problemelor politicii noastre interne și externe, dezbaterea în partid a acestor probleme, crearea condițiilor ca fiecare membru de partid să le poată judeca în cunoștință de cauză, să-și poată exprima liber părerea, aducîndu-și astfel contribuția la elaborarea tuturor hotărîrilor.

Noi am îmbunătățit mult informarea activului de partid și de stat, a comuniștilor, a maselor. Dar nu putem

spune că nu mai e loc de îmbunătățire a acestei activități. În direcția aceasta doresc să reamintesc hotărîrea care există de mult ca tovarășii cu munci de conducere în partid, în stat, de la Comitetul Central pînă jos, să participe activ la informarea membrilor de partid, a maselor asupra problemelor politicii noastre, să facă expuneri în fața activului și membrilor de partid și în fața cetățenilor.

Primii secretari ai comitetelor județene de partid să ia măsuri pentru ca, începînd cu ei, cel puțin o dată pe lună, activiștii de partid să meargă în fața muncitorilor, țăranilor, intelectualilor, să ia cuvîntul și să lămurească politica noastră. Munca de popularizare a politicii partidului să nu fie lăsată, cum se face uneori, numai pe seama propagandiștilor. Propagandiști trebuie să fie în primul rînd activiștii de frunte ai organelor de partid. Aceasta este concepția partidului nostru despre propagandă. Propagandiștii care nu sînt în situația de a cunoaște preocupările comitetului județean, de exemplu, și de a clarifica în cunoștință de cauză problemele și întrebările care se ridică răspund în mod șablonard. Unii reproduc mecanic articole de presă, alții folosesc citate de acum 100 de ani sau apelează la hotărîri ; hotărîrile sînt bune, dar numai explicarea hotărîrilor, pe care pînă la urmă fiecare le citește, nu ajută la înțelegerea problemelor. De aceea, pentru a lărgi activitatea noastră de propagandă, pentru a face să fie mai bine înțeleasă politica noastră de întregul partid, de întregul popor, trebuie ca, începînd de sus și pînă jos, cei mai buni activiști să participe la această muncă.

Organele și organizațiile de partid au datoria să analizeze și să dezbată diferitele fenomene ale dezvoltării sociale, să se preocupe de înțelegerea justă de către fiecare comunist a concepțiilor noastre despre lume și viață. Pentru aceasta nu este suficientă însă memorarea mecanică a

unor teze sau citate din clasici sau lectura, mai mult sau mai puțin superficială, a hotărîrilor de partid și de stat. Este necesară ridicarea cunoștințelor științifice, filozofice, de cultură generală ale tuturor membrilor de partid, fiecare trebuind să se străduiască să-și lumineze mintea cu tot ceea ce a descoperit mai de preț omenirea pînă acum. Numai astfel membrii de partid pot fi militanți activi în combaterea unor concepții străine, a influențelor ideologiei imperialiste, a manifestărilor retrograde, a cosmopolitismului, naționalismului, șovinismului și altor concepții și teorii antisocialiste, numai așa pot deveni propagatori ai ideilor socialismului științific. Numai astfel vor putea comuniștii să-și îndeplinească rolul de avangardă în societate. Noi nu putem să apărăm sau să promovăm ideologia noastră izolîndu-ne de mișcarea internațională a ideilor. Noi putem să facem ca marxism-leninismul să capete influență tocmai confruntîndu-l cu concepțiile idealiste sau de altă natură. În această confruntare să fim în stare să demonstrăm ideile noastre nu prin măsuri administrative, nu impunîndu-le printr-un ucaz, ci prin muncă științifică de lămurire. Iată de ce consider că trebuie să punem accentul pe ridicarea generală a nivelului de cunoștințe al activului nostru, al comuniștilor, al poporului, astfel ca concepția noastră să devină un bun al tuturor. Numai dacă însușirea acestei concepții se va face pe baze științifice, ea va fi trainică, va asigura mersul hotărît înainte în viața socială, ideologică și politică. Întreaga activitate de propagandă a partidului nostru trebuie să servească acestor țeluri, să fie orientată în această direcție. Se impune ca presa, publicațiile cultural-artistice, științifice să abordeze mai pregnant în paginile lor problemele actuale ale politicii externe și interne ale partidului nostru, ale dezvoltării sociale contemporane, ale activității științifice și de creație literar-artistică, să militeze activ împotriva concepțiilor și

influențelor idealiste, pentru promovarea concepției materialist-dialectice și istorice despre lume și viață. Trebuie să spunem că în această direcție nu întotdeauna publicațiile noastre se dovedesc la înălțime. Comitetele de partid au datoria de a îndruma aceste publicații, ca și întreaga activitate ideologică, de a exercita un control permanent și eficient asupra conținutului lor, de a se preocupa de ridicarea continuă a nivelului de cunoștințe politice și ideologice al celor ce lucrează în acest domeniu.

Totodată este necesar să atragem în mai largă măsură în munca activului de partid, în activitatea noastră politică, socială, un număr și mai mare de specialiști din domeniul tehnic, din domeniul științelor sociale, al altor științe umaniste, din domeniul artei și culturii.

Sigur, tovarăși, noi trebuie să facem loc în paginile presei noastre unei confruntări libere de păreri, dar aceasta nu înseamnă că trebuie să stăm pasivi față de ideile retrograde, că trebuie să nu milităm și să nu arătăm care este concepția noastră. Trebuie să înțelegem că, dacă facem drum schimbului de păreri în știință, artă și literatură, în toate domeniile vieții sociale, trebuie să exprimăm cu putere și poziția noastră ideologică, filozofia noastră, principiile noastre politice, estetice, etice. Iată de ce primii secretari ai comitetelor județene, organele de partid și de stat trebuie să se ocupe de îndrumarea atentă a întregii activități cultural-educative. Vorbind de îndrumarea activității politice-ideologice și cultural-științifice, trebuie înțeles că aceasta se realizează nu pe cale administrativă, ci prin dezbaterea largă a problemelor cu oamenii de știință și cultură, cu creatorii, astfel ca aceștia să înțeleagă și să-și însușească concepția înaintată a partidului nostru despre lume și viață și să devină ei înșiși militanți activi pentru propagarea ei.

Comitetele județene de partid vor trebui să acorde o atenție deosebită îndrumării activității consiliilor populare în îndeplinirea atribuțiilor sporite ce le revin acestora în viața socială a județelor respective. O sarcină de seamă a noilor organe județene este buna gospodărire a tuturor localităților, îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă ale locuitorilor. Acționînd în strînsă legătură cu masa cetățenilor, studiind atent preocupările și cerințele oamenilor muncii de toate categoriile, organele județene trebuie să asigure cu maximum de operativitate rezolvarea problemelor pe care le ridică viața, progresul multilateral al țării.

Ținînd seama că pentru urmărirea unui șir de probleme nu mai există secții la partid și la consiliile populare, că în locul acestora au fost create instituții județene speciale, cu dublă subordonare, este necesar ca organele județene să controleze, să conducă și să îndrume îndeaproape activitatea acestora. Instituțiile nou create trebuie să răspundă nemijlocit de realizarea tuturor sarcinilor din domeniul respectiv de activitate. Comitetele județene de partid vor trebui să analizeze periodic felul în care aceste organe, conducătorii lor își îndeplinesc atribuțiile și să ia măsurile necesare pentru îmbunătățirea continuă a muncii lor.

Tovarăși,

Activitatea comitetelor județene, a tuturor organelor și organizațiilor de partid, munca consiliilor populare și a celorlalte organe locale de stat trebuie să se soldeze cu obținerea de noi succese în realizarea hotărîrilor adoptate de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a partidului. Întreaga noastră activitate urmărește dezvoltarea mai rapidă a societății socialiste, perfecționarea continuă a orînduirii noastre noi.

Problema îmbunătățirii activității economice și sociale se pune, după cum cunoașteți, într-un fel sau altul, în mai toate țările socialiste. Aceasta este o necesitate obiectivă a mersului înainte al noii orînduiri, de satisfacerea căreia depind, pînă la urmă, dezvoltarea și întărirea fiecărei țări socialiste, întărirea sistemului socialist mondial, creșterea influenței socialismului în întreaga lume. Desigur, problemele îmbunătățirii activității de conducere a construcției socialiste se rezolvă în mod diferit de la țară la țară, în conformitate cu condițiile economice sociale concrete, cu particularitățile naționale și istorice, corespunzător cărora fiecare partid își elaborează linia politică, soluțiile practice. Este, desigur, util și necesar să fie cunoscută experiența altor partide și a altor țări socialiste, dar în elaborarea și stabilirea măsurilor concrete trebuie pornit întotdeauna de la situația specifică din țara respectivă. Studierea experienței altor partide trebuie să se bazeze, după părerea noastră, pe relații de încredere și respect reciproc, pe dreptul fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător politica, de a adopta căile și mijloacele pe care le crede de cuviință în vederea îndeplinirii sarcinilor ce-i revin în societate. Este necesar să privim cu încredere activitatea desfășurată de fiecare partid și popor pentru dezvoltarea economică și socială, pentru asigurarea mersului înainte pe calea construcției socialiste. Trebuie avut în vedere că nici un partid, nici un popor care au cucerit prin lupte grele victoria orînduirii socialiste nu sînt dispuse să renunțe la ele, iar preocupările îndreptate spre îmbunătățirea formelor organizatorice și a metodelor de muncă servesc progresului, socialismului în țara respectivă și în întreaga lume.

Stimați tovarăși,

Liniile directoare ale politicii și activității internaționale ale partidului nostru, care au fost definite cu claritate în documentele Congresului al IX-lea, ale Conferinței Naționale și în sesiunea din iulie 1967 a Marii Adunări Naționale, își păstrează deplina valabilitate, justețea lor fiind confirmată de desfășurarea evenimentelor pe plan mondial. În politica noastră externă am acordat și acordăm cea mai mare atenție dezvoltării relațiilor de prietenie și cooperare cu toate țările socialiste, colaborării cu toate țările, indiferent de orînduirea socială, întăririi solidarității cu partidele comuniste și muncitorești frățești, unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a tuturor forțelor antiimperialiste. În acest spirit, plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 14 februarie a.c. a hotărît, după cum se știe, ca o delegație a partidului nostru să participe la întîlnirea consultativă de la Budapesta, pentru a-și aduce contribuția, împreună cu partidele participante, la pregătirea unei consfătuiri internaționale a partidelor frățești în vederea restabilirii unității în sinul mișcării comuniste, a normalizării relațiilor dintre partide. Este regretabil că în desfășurarea întîlnirii și-au făcut loc practici care au pus delegația noastră în imposibilitatea de a participa în continuare la lucrări. După părerea noastră, în situația creată, rămînînd la întîlnire, delegația noastră ar fi trebuit să se angajeze în polemică, ceea ce ar fi contribuit nu la netezirea căilor spre îmbunătățirea relațiilor dintre partide, ci la ascuțirea divergențelor, și așa destul de mari, care există astăzi în mișcarea comunistă. Aceasta n-ar fi corespuns cu linia, cu orientarea dată de Comitetul nostru Central, care a hotărît ca delegația noastră să militeze la întîlnire pentru îmbunătățirea relațiilor dintre partide și să facă totul pentru a nu se ajunge la ascuțirea acestora. Tocmai din

dorința de a nu face nimic pentru adincirea divergențelor în mișcarea comunistă, pentru a nu ne face părtași la criticarea și blamarea altor partide, în ședința plenară extraordinară a C.C. al P.C.R. din 1 martie a.c. s-a hotărît ca delegația noastră să nu mai participe la întîlnirea consultativă de la Budapesta. Așa cum a afirmat plenara, partidul nostru va acționa și în viitor, cu toată consecvența, pentru dezvoltarea colaborării cu toate partidele frățești, independent dacă au participat sau nu la întîlnirea consultativă de la Budapesta, pentru întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești.

Considerăm că acum, cînd imperialismul intensifică războiul agresiv din Vietnam, punînd în pericol pacea și securitatea popoarelor, este necesar mai mult ca oricînd să nu se facă nimic care să agraveze situația din mișcarea comunistă și antiimperialistă, ci, dimpotrivă, să se acționeze cu toată răspunderea pentru apropiere și colaborare între partide, pentru apărarea și întărirea unității lor și a tuturor forțelor antiimperialiste. Partidul nostru își va aduce și în viitor întreaga sa contribuție la dezvoltarea relațiilor dintre partidele comuniste și muncitorești, pe baza marxism-leninismului și a internaționalismului socialist, a respectării suveranității și egalității partidelor, va milita neobosit pentru unitatea mișcării comuniste — condiția esențială a succesului în lupta împotriva imperialismului, pentru pace și progres social.

Pe bună dreptate omenirea este astăzi profund preocupată de problema pericolului unui război termonuclear; ea își concentrează eforturile pentru găsirea căilor de îndepărtare și lichidare a primejdiei unei asemenea conflagrații distrugătoare. Evident, calea sigură pentru a face ca popoarele să nu devină niciodată victimele unui atac atomic este dezarmarea nucleară, lichidarea stocurilor existente de arme atomice, interzicerea producerii unor

asemenea arme. Dar întrucît un asemenea deziderat cere o luptă îndelungată și nu se poate realiza dintr-o dată, în slujba acestei cauze pot juca un rol important și unele măsuri parțiale, cum este, de pildă, interzicerea proliferării armei atomice. România consideră că un tratat de neproliferare care să asigure pași concreți spre dezarmarea nucleară, să ofere garanții statelor ce renunță de bunăvoie la procurarea armei atomice, să permită desfășurarea nestînjenită a cercetărilor științifice sub egida unui control echitabil, ar putea juca un rol important în lupta omenirii pentru pace și securitate.

Este cunoscut faptul că, pe baza conlucrării statelor membre ale Comitetului de la Geneva, proiectul Tratatului de neproliferare a fost îmbunătățit, incluzînd, într-o formă sau alta, unele din propunerile exprimate de o serie de țări, printre care și propuneri făcute de România. Noi considerăm aceasta un lucru pozitiv, învederînd efectul pe care îl poate avea continuarea dezbaterii aprofundate, răbdătoare, a problemei neproliferării, într-un cerc larg de state, luarea în considerare a propunerilor popoarelor, manifestarea unui spirit de receptivitate față de cerințele opiniei publice. Țara noastră își exprimă părerea că, perseverînd pe această cale, este posibilă îmbunătățirea în continuare a Tratatului de neproliferare, astfel încît el să corespundă și mai bine cerințelor țărilor iubitoare de pace, să devină un instrument eficient în lupta pentru îndepărtarea pericolului atomic, pentru întărirea securității internaționale, pentru dezvoltarea încrederii și colaborării între popoare.

În încheierea consfătuirii noastre vreau să exprim convingerea conducerii de partid și de stat că organele de partid și de stat județene, întregul nostru activ, vor milita cu toată energia, cu competență și abnegație, pentru traducerea în viață, pe tot cuprinsul țării, a vastului pro-

gram de muncă creatoare elaborat de Partidul Comunist Român. Realizînd țelurile acestui program, asigurînd perfecționarea continuă a conducerii vieții noastre sociale, progresul multilateral al societății, dezvoltînd democrația socialistă, ridicînd nivelul de trai material și spiritual al poporului, ne îndeplinim datoria de onoare față de poporul român și ne aducem în același timp contribuția la întărirea socialismului, la cauza luptei antiimperialiste, a păcii și progresului în lume.

CUVÎNTARE LA ÎNTÎLNIREA CU ACTIVUL DE PARTID DIN JUDEȚUL CONSTANȚA

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat

— 11 aprilie 1968 —

Stimați tovarăși,

Doresc să exprim în fața activului comitetului județean de partid impresiile pe care le-am adunat în cursul vizitei făcute azi în județul dv., al întîlnirilor cu muncitorii, țăranii, intelectualii, cu miile și zecile de mii de locuitori ai acestor meleaguri, care ne-au ieșit în întîmpinare. Subliniez încă o dată că în manifestările calde cu care ne-a înconjurat peste tot populația vedem o expresie a legăturilor trainice ale partidului cu masele largi ale celor ce muncesc din patria noastră.

Am vizitat cîteva întreprinderi din județul dv. Putem spune că muncitorii, tehnicienii, inginerii înfăptuiesc cu elan sarcinile lor mari, că activitatea pe care o desfășoară reprezintă o contribuție de preț la înfăptuirile clasei noastre muncitoare, clasă care deține rolul hotărîtor în orînduirea socialistă, în producția de bunuri materiale, în făurirea vieții noi, în asigurarea progresului general al societății. Doresc să felicit încă o dată muncitorii din județul dv. pentru aportul lor la opera de edificare a socialismului în România. *(Aplauze).*

Ne-am întîlnit cu țărani cooperatori. Deși timpul a fost scurt, am putut discuta despre realizări și despre ceea ce trebuie făcut în continuare în agricultura județului Constanța, care are perspective minunate de dezvoltare. Trebuie să subliniez în fața activului de partid și de stat din Constanța că plecăm cu impresii deosebit de pozitive despre felul în care țărănimea cooperatistă lucrează pentru sporirea producției agricole, despre succesele obținute în modernizarea agriculturii. Împreună cu clasa muncitoare, întreaga noastră țărănime aduce o contribuție de mare însemnătate în făurirea socialismului. Felicit țărănimea cooperatistă din județul Constanța pentru activitatea și rezultatele obținute în înflorirea agriculturii noastre. *(Aplauze).*

Ne-am întîlnit cu ingineri, cu învățători, profesori, cu oameni de știință. Vreau să subliniez contribuția de seamă pe care o aduce intelectualitatea din județul dv., ca de altfel intelectualitatea din întreaga țară, alături de muncitori și țărani, la înfăptuirea marilor sarcini ale construcției socialiste. Este evident că fără contribuția inginerilor și oamenilor de știință nici producția agricolă, nici producția industrială nu ar putea progresa așa cum trebuie. Muncitorii, țăranii, intelectualii constituie un tot unitar al societății noastre socialiste ; prin munca lor unită se asigură dezvoltarea patriei. Numai în măsura în care această unitate se va cimenta tot mai mult — ca rezultat al progresului economic, social și cultural, al dispariției treptate a deosebirilor dintre activitatea muncitorului și a intelectualului pe baza ridicării nivelului de cultură și tehnic al clasei muncitoare — se pot asigura ridicarea activității productive la un nivel superior, construcția victorioasă a socialismului și comunismului în patria noastră. *(Aplauze).*

Partidul nostru a subliniat și subliniază permanent rolul important pe care îl au știința, cultura, în opera de construcție socialistă, necesitatea ridicării continue a nivelului tehnic, științific, cultural al tuturor oamenilor muncii. Aceasta este o cerință de bază a progresului societății socialiste. Trebuie să spunem că, prin politica sa în domeniile învățămîntului, științei și culturii, partidul nostru a reușit, într-o perioadă destul de scurtă, să obțină unele rezultate fără precedent în istoria României. Este încă o dovadă a justeței politicii marxist-leniniste a partidului nostru, a conducerii sale. *(Aplauze).* Doresc la această întîlnire cu activul de partid să aduc felicitări întregii intelectualități din județul Constanța pentru munca depusă alături de toți oamenii muncii, pentru contribuția sa la toate realizările materiale și spirituale de pe aceste meleaguri, să-i urez succes în activitatea de viitor. *(Aplauze).*

Unitatea între muncitori, țărani și intelectuali, care se ridică azi pe o treaptă superioară, constituie baza de granit a întregii noastre societăți, forța ei de neînvins, garanția victoriilor viitoare în construcția socialismului și comunismului în patria noastră. Faptul că toate forțele sociale ale țării urmează neabătut politica Partidului Comunist Român se datorește consecvenței cu care el a militat și militează pentru dezvoltarea națiunii socialiste, punînd mai presus de orice interesele vitale ale poporului român. Au vorbit despre aceasta aici, ca și cu ocazia altor întîlniri, și tovarăși care au luptat în ilegalitate. Partidul nostru se bucură de recunoașterea generală ca forță conducătoare a societății. Aceasta nu pentru că este înscris în lege, în Constituția patriei. Recunoașterea rolului său conducător este rezultatul faptului că partidul și-a îndeplinit și își îndeplinește cu cinste îndatoririle față de popor. El și-a cîștigat acest rol servind cu credință poporul, luptînd pentru fericirea și bunăstarea lui. *(Aplauze).*

Nu există azi în România om cinstit, de bună-credință, care să nu recunoască că ceea ce s-a înfăptuit sub conducerea comuniștilor constituie epoca de aur a patriei. Viitorul patriei este legat de partidul comunist, și numai urmînd neabătut politica comuniștilor poporul își poate realiza visul de fericire și prosperitate. *(Aplauze).*

Abordînd unele probleme ale activității desfășurate în diferitele domenii ale vieții sociale din județ, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus :

Cunoscînd rezultatele pe care le-ați obținut în dezvoltarea industriei și agriculturii, avem încrederea deplină că oamenii muncii din Constanța, comitetul județean, organele comunale și orășenești de partid, comuniștii vor înfăptui neabătut politica partidului, vor obține succese tot mai mari. Ceea ce s-a realizat pînă acum în județul dv. ne dă dreptul să manifestăm încredere deplină în forța, în capacitatea oamenilor muncii, a comuniștilor, a organelor conducătoare din județ. Noi apreciem organizația de partid din Constanța ca o organizație puternică, în stare să unească eforturile tuturor comuniștilor, ale tuturor oamenilor muncii, spre înfăptuirea programului Congresului partidului, a hotărîrilor Conferinței Naționale, a directivelor Comitetului Central. Felicit organizațiile de partid, comuniștii, activul de partid, comitetul județean pentru felul cum își îndeplinesc sarcinile încredințate de conducerea partidului. Vă urez succese tot mai mari în activitatea dv. *(Aplauze).*

Am subliniat în întîlnirile de astăzi una din constantele politicii partidului nostru, aceea de a se consfătui permanent cu oamenii muncii și de a elabora împreună cu întregul popor căile pentru progresul mai rapid al patriei. Doresc să spun activului de partid să acorde o atenție și mai mare decît pînă acum întăririi legăturilor cu masele oamenilor muncii, consultării permanente cu acestea nu numai asupra problemelor mari ale politicii interne și externe, dar și asupra problemelor legate de propășirea continuă a județelor, orașelor, comunelor, întreprinderilor, cooperativelor. Soluțiile pe care le adoptați, măsurile pe care le stabiliți în vederea înfăptuirii directivelor generale să fie rezultatul gîndirii maselor largi. Pe această bază se va asigura unirea eforturilor tuturor pentru înfăptuirea sarcinilor ce ne stau în față. Trebuie să înțelegem, tovarăși, că democrația noastră socialistă se bazează tocmai pe consultarea, pe atragerea largă a maselor la conducerea treburilor țării. Noi înțelegem democrația nu în sens burghez — de pălăvrăgeală, indisciplină, anarhie. Înțelegem democrația ca participare activă a cetățenilor la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului, la asigurarea mersului rapid pe calea perfecționării continue a societății socialiste, la crearea condițiilor pentru trecerea la făurirea societății comuniste. Numai astfel democrația socialistă se manifestă din plin, își dovedește forța, vitalitatea, dovedește superioritatea orînduirii noastre noi. *(Aplauze).*

Conferința Națională a dezvoltat în mod creator Directivele stabilite de Congresul al IX-lea. Am și trecut la înfăptuirea unora din hotărîrile Conferinței Naționale. Mă refer la reorganizarea administrativ-teritorială, la constituirea noilor organe de partid și de stat județene și orășenești. Se află în curs de definitivare delimitarea teritorială a comunelor și constituirea noilor organe de partid și de stat comunale, care trebuie să se termine pînă la sfîrșitul lunii mai, începutul lunii iunie. De pe acum trebuie să spunem că, așa cum se desfășoară, această acțiune este privită cu interes, cu simț de răspundere de către țărănime și sîntem convinși că ea va duce la o îmbunătățire substanțială a vieții satelor. Și alte măsuri urmează să fie aplicate. A fost elaborată hotărîrea privind organizarea comitetelor de direcție în întreprinderi — aceasta este însă

numai o parte și, aș spune, nu cea mai importantă în ce privește industria. În cursul acestui an vom lua măsuri de organizare mai bună a activității financiare, de planificare, de aprovizionare — probleme de fond ale vieții noastre economice. Activul de partid și de stat va trebui să acorde în lunile care vin o preocupare permanentă acestor probleme. Avem, de asemenea, sarcini mari în pregătirea cadrelor necesare conducerii diferitelor domenii de activitate. Urmează să fie adoptate și alte măsuri, cum este legea la care m-am referit astăzi, privind apărarea fondului funciar, căreia conducerea partidului îi acordă o importanță deosebită. A fost supus de curînd spre dezbatere Codul penal, care are, de asemenea, o însemnătate foarte mare în viața noastră socială. Trebuie să se acorde toată atenția dezbaterii, studierii, consultării oamenilor muncii asupra prevederilor Codului penal, pentru că, după Constituție, această lege are o valoare esențială pentru așezarea unor norme de drept cît mai corespunzătoare societății noastre. Nu este un secret pentru nimeni că în decursul anilor s-au comis unele abuzuri. Este drept că ele aparțin trecutului, dar adoptarea noului Cod penal trebuie să împiedice cu hotărîre repetarea lor. Conducerea partidului și statului nostru acordă o atenție deosebită acestei probleme. Codul penal trebuie să asigure respectarea cu sfințenie a legalității socialiste, astfel ca nimeni, sub nici o formă, să nu o poată încălca, să nu poată comite abuzuri. Trebuie să excludem pentru totdeauna bunul plac, arbitrariul, în activitatea socială, legile țării fiind obligatorii pentru toată lumea. *(Aplauze).* Principala răspundere pentru aplicarea legilor revine partidului nostru, conducerii sale, activului de partid și de stat. Ei trebuie să fie exemplu de respectare a legalității, să nu admită nici pentru ei, nici pentru nimeni, cea mai mică încălcare a legilor patriei. Aceasta este una din cerințele esențiale ale

democrației noastre socialiste. *(Aplauze).* Sîntem partid de guvernămînt. Avem răspunderea destinelor patriei. Trebuie să așezăm întreaga ordine a societății pe bază de legi, care să corespundă condițiilor economice și sociale din patria noastră. Dacă undeva apar nepotriviri, ele nu trebuie soluționate în mod arbitrar și aducînd corecturi și modificări legii. Numai veghind la respectarea legii vom asigura ca societatea noastră să fie cu adevărat cea mai dreaptă societate din lume. *(Aplauze).* Viața cere să perfecționăm continuu societatea noastră, democrația noastră. Dar uneori se vorbește numai despre o latură a acestui proces care e importantă, dar nu singura. Nu trebuie să ne scape din vedere o a doua latură extrem de importantă a democrației socialiste — răspunderea celor însărcinați, învestiți cu răspunderi în stat și în partid, răspunderea pe care o are fiecare comunist, fiecare cetățean al țării pentru destinele patriei noastre. În dezbaterea problemelor privind dezvoltarea societății noastre să pornim de la răspunderea fiecăruia — mai mare sau mai mică, în raport cu învestirea pe care o are —, a fiecărui cetățean, țăran, muncitor, intelectual, bătrîn sau tînăr, bărbat sau femeie, pentru destinele patriei noastre. Nimănui nu-i este admis să nesocotească interesele patriei. Aceia care nu își fac datoria ies, cum se spune, afară din rînd. Ei trag înapoi dezvoltarea societății. În democrația socialistă trebuie să se îmbine consultarea largă, expunerea liberă a părerilor, discuțiile critice și autocritice cu simțul de răspundere al tuturor în fața poporului, căruia fiecare dintre noi trebuie să-i dea socoteală. În acest spirit recomand activului nostru de partid din Constanța să-și organizeze și să-și desfășoare activitatea.

În cuvîntările pe care le-am ținut astăzi am vorbit despre cîteva aspecte ale situației internaționale și despre felul în care partidul și guvernul țării noastre au acționat

și vor acționa în viitor în politica internațională. De aceea, nu aș dori să mai revin acum asupra acestor probleme. Esențial este că, în fața pericolului pe care-l reprezintă imperialismul, trebuie asigurată unirea tuturor forțelor antiimperialiste, unitatea țărilor socialiste și partidelor comuniste și muncitorești internaționale. Întrebarea care se pune este ce ar trebui făcut și de ce se întîmpină greutăți în direcția aceasta? Sigur, nu e ușor de răspuns la aceste întrebări. Divergențele nu au căzut din cer. Ele sînt rezultatul unor stări de lucruri, unor anomalii, unor încălcări ale principiilor care trebuie să stea la baza relațiilor dintre țările socialiste, din sînul mișcării comuniste internaționale. Și în viitor pot apărea păreri deosebite într-o problemă sau alta. Noi nu o dată am arătat, și nu numai noi, și multe alte partide, că în dezvoltarea socială, pornind de la condiții istorice, economice, naționale deosebite, pot apărea moduri diferite de înțelegere, interpretare și rezolvare a unor probleme.

Aceasta nu trebuie însă să ducă la ascuțirea divergențelor, la neînțelegeri; existența acestor deosebiri de păreri sau rezolvarea diferită a unor probleme nu trebuie să impieteze asupra unității de acțiune în problemele unde avem același punct de vedere, adică în problemele fundamentale, mari, ale dezvoltării sociale, ale luptei antiimperialiste.

După părerea noastră, lichidarea amestecului de orice fel în treburile altor partide și țări socialiste este calea spre lichidarea divergențelor, spre unitate și colaborare internaționalistă. În acest spirit partidul nostru va milita și în viitor, considerînd că în felul acesta își aduce contribuția la cauza generală a socialismului și comunismului. *(Aplauze).*

Aș dori, tovarăși, în încheiere, să urez activului de partid, tuturor comuniștilor, activului de stat, tuturor celor ce muncesc din județul Constanța succese tot mai mari în activitatea pentru înflorirea județului, pentru prosperitatea patriei.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a toastat pentru partidul comunist, pentru poporul român — constructor al socialismului.

CUVÎNTARE LA ÎNTÎLNIREA CU ACTIVUL DE PARTID DIN JUDEȚUL TULCEA

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat

— 12 aprilie 1968 —

NOUA ETAPĂ A CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE CERE PERFECȚIONAREA STILULUI ȘI METODELOR DE MUNCĂ ALE ORGANELOR DE PARTID ȘI DE STAT

Stimați tovarăși,

Sîntem la încheierea vizitei noastre în județul Tulcea, de fapt, la încheierea vizitei din Dobrogea. Cu toate că a fost scurtă, vizita în județul dv. ne-a prilejuit contacte cu mii și zeci de mii de muncitori, țărani, intelectuali de pe aceste meleaguri. Am putut constata entuziasmul cu care cetățenii înfăptuiesc politica partidului de construcție socialistă în România. Am vorbit despre aceasta la mitingul din orașul Tulcea, la întîlnirea cu cooperatorii. Ceea ce doresc să subliniez este că toate realizările din Tulcea se datoresc felului în care organizațiile de partid, comuniștii, organele de partid și de stat știu să organizeze și să conducă activitatea economică și socială. În toate succesele este încorporată munca, priceperea, entuziasmul întregului activ de partid și de stat, ale tuturor comuniștilor și de aceea doresc să felicit din inimă comuniștii, activul de partid, Comitetul județean și Consiliul județean din Tulcea. *(Aplauze).*

Pentru a asigura înfăptuirea programului elaborat de Congresul al IX-lea, a hotărîrilor Conferinței Naționale privind perfecționarea conducerii economiei și a întregii

vieți sociale sînt necesare eforturi intense. În primul rînd însă este necesară îmbunătățirea activității organelor și organizațiilor de partid, a organelor și instituțiilor de stat. Comitetele județene de partid, consiliile populare județene sînt chemate ca, printr-o legătură nemijlocită cu organizațiile de partid și cu consiliile populare orășenești și comunale, să asigure ca hotărîrile și directivele organelor centrale de partid și de stat să ajungă la timp și nealterate la organizațiile de bază, la comuniști, la cetățeni, mobilizînd membrii de partid, întreaga populație la înfăptuirea lor. Noi apreciem că reorganizarea teritorial-administrativă, apropierea organelor de conducere de unitățile de bază vor crea un cadru mult mai bun pentru asigurarea transpunerii în viață a hotărîrilor și directivelor organelor superioare de partid și de stat. Pentru aceasta este însă necesar ca în munca comitetelor județene, a organelor de partid și de stat să se producă o îmbunătățire substanțială, ca tovarășii care lucrează în aceste organe și care mulți ani au lucrat fie la regiuni, fie la raioane să se debaraseze de unele deprinderi și practici negative în îndrumarea, conducerea și rezolvarea problemelor, să-și perfecționeze stilul și metodele de muncă. În primul rînd este necesar să se acorde o atenție mai mare studierii temeinice a problemelor pe care le ridică viața, nevoile de dezvoltare a județului. În această activitate trebuie să antrenăm cei mai buni specialiști din județ, să apelăm la sprijinul specialiștilor din ministere și instituții centrale, care au datoria să ajute la elaborarea soluțiilor și măsurilor celor mai corespunzătoare condițiilor din județul sau localitatea respectivă. Să apelăm, de asemenea, la consultarea largă a cetățenilor din județ, a muncitorilor, țăranilor și intelectualilor. Trebuie să fie clar pentru toți că numai în măsura în care vom lărgi această consultare vom asigura participarea cetățenilor la elaborarea diferitelor soluții, la

găsirea căilor celor mai bune pentru înfăptuirea hotăririlor de partid și de stat, numai în această măsură vom asigura succesul activității noastre. Avem experiență în această direcție — și bună, și rea. Să folosim ceea ce este bun pentru a perfecționa în continuare activitatea noastră, să renunțăm la ceea ce a fost rău în trecut. În ultimii ani îndeosebi cele mai multe hotăriri de partid și de stat au fost supuse dezbaterii publice. Dar dacă problemele generale ale dezvoltării țării noastre și ale politicii internaționale au fost și sînt dezbătute larg cu cetățenii patriei, nu întotdeauna organele locale știu să atragă larg cetățenii în găsirea soluțiilor și rezolvarea problemelor privind dezvoltarea vieții economice, culturale, științifice din județele și localitățile respective. De aceea aș ruga activul de partid din județul Tulcea, care, într-un anumit sens, începe o muncă nouă, să imprime de la început un ritm și un spirit nou în întreaga activitate.

Mă uit la fețele dv. și am impresia că cea mai mare parte sînteți tineri. Aveți deci la îndemînă și acest atu, atuul tinereții care dă îndrăzneală, dă elan și entuziasm, receptivitate față de tot ce e nou. Nu vreau în nici un fel să supăr pe tovarășii mai în vîrstă. De altfel acum nu știu unde să mă plasez nici eu, între cei în vîrstă sau între cei tineri. Am trecut de 50 de ani, dar eu mă plasez totuși între tineri. *(Aplauze).*

Trebuie să spun în același timp că existența în activitatea de partid a unor tovarăși cu experiență este un lucru bun. După cum știți, partidul nostru a știut să îmbine experiența politică și de partid a cadrelor în vîrstă cu elanul generației tinere. De fapt, vorbind de tinerețe, m-am gîndit nu atît la ani, cît la tinerețea spirituală, la simțul receptivității față de nou, la dorința și capacitatea de a acționa pentru mersul înainte al patriei noastre. Comuniștii, promotori ai noului, militanți pentru reînnoirea continuă a

dezvoltării sociale, sînt de regulă tineri, indiferent de vîrstă. *(Aplauze).* Am spus de regulă, pentru că, din păcate, și printre comuniști se mai găsesc oameni puțin receptivi la nou, care se obișnuiesc cu vechiul și nu mai reușesc să renunțe la el, deși acest vechi devine o piedică în calea mersului înainte. Trebuie să ajutăm pe tinerii comuniști, activul mai tînăr să-și însușească experiența partidului și să promoveze cu curaj noul, și în același timp să-i ajutăm pe cei ce dau semne de îmbătrînire politică, de scădere a receptivității la nou să se debaraseze de atitudinea conservatoare, să sprijine cu elan noul în activitatea noastră. În acest fel, partidul nostru va reuși să-și îndeplinească rolul de conducător al transformărilor înnoitoare din societatea noastră, al mersului înainte spre comunism. *(Aplauze).*

În urma hotăririlor adoptate de Conferința Națională au fost luate o serie de măsuri în diferite domenii ale vieții sociale. Sînt în curs de elaborare și pregătire alte măsuri de importanță deosebită pentru activitatea noastră economică și socială. Unele privesc îmbunătățirea conducerii economice, a sistemului de planificare, de finanțare a economiei noastre, ceea ce are o influență deosebită asupra descătușării inițiativei, a mobilizării eforturilor colectivelor de conducere din întreprinderi. În județul dv. există în special întreprinderi de industrie alimentară — așa se și explică prezența ministrului industriei alimentare aici. Ați obținut rezultate bune. Aveți însă și o întreprindere veche care continuă să lucreze prost. Cred că se va reuși să se lichideze această stare de lucruri, să se introducă și aici noul, să încetăm de a mai avea întreprinderi subvenționate din bugetul statului. A vorbit aci tov. Coman, primul secretar al comitetului județean de partid, de exploatarea stufului care de ani de zile creează greutăți. Nu numai că se lucrează în pierdere, dar nu se realizează

planul, nu se dă cantitatea de stuf cerută de combinatul chimic. Aceasta are repercusiuni negative asupra unor întregi domenii de activitate. Să sperăm că comitetul județean de partid, organizațiile de partid din aceste întreprinderi vor face totul pentru a asigura funcționarea la întreaga capacitate, în cele mai bune condiții tehnice și de eficiență economică a unităților. Mai cu seamă că ne gîndim ca în viitor să ajutăm și mai mult dezvoltarea industrială a Tulcei. Dar ca să putem veni în întîmpinarea acestei doleanțe trebuie să asigurați în primul rînd buna funcționare a întreprinderilor existente. Trebuie să avem încrederea că veți ști să le gospodăriți și pe cele noi. Sigur, vina pentru lipsurile existente nu o poartă numai organizația de partid. Principala vină revine ministerelor. Dar și dv. puteți avea și trebuie să aveți un cuvînt greu de spus. Activul de partid, conducerile întreprinderilor trebuie să oblige ministerele să găsească soluțiile necesare, să trimită specialiști care să ajute la rezolvarea în cel mai scurt timp a problemelor, care să asigure ca întreprinderile să funcționeze în condiții bune.

Județul Tulcea are mari posibilități de dezvoltare agricolă. Trebuie să vă ocupați de organizarea bună a muncii în toate unitățile agricole. Am vizitat astăzi o fermă de creștere a porcilor cu 5 000 de capete — Întreprinderea de stat „Kogălniceanu". Nu mă refer la risipa de pămînt, pentru că aceasta am constatat-o aproape peste tot, este o problemă generală. Proiectul de lege care a fost publicat are drept scop tocmai să pună capăt acestei risipe, lipsei de grijă pentru această avuție națională. Dar ce fel de gospodării de stat sînt acelea care realizează planul de stat sub indicatorii economici planificați și chiar sub cei realizați anul trecut ? Indicațiile date de Comitetul Central, de guvern sînt ca la întocmirea planurilor să se țină

seama de rezultatele anterioare ; în nici un caz nu pot fi înscriși în plan indicatori care să ducă la scăderea eficienței economice a unităților respective. Comitetul județean și organele agricole trebuie să analizeze serios această problemă valabilă pentru toate sectoarele de activitate.

Dv. aveți aici un număr mare de oi și posibilități largi de creștere a ovinelor, dar aveți totuși o producție de lînă mică, media fiind de 2 kg și ceva pe cap de oaie. Faptul că există cooperative care obțin la 9 000 de oi 6,5 kg de lînă pe cap de oaie arată că este posibil ca în cîțiva ani, pe întregul județ, să se obțină o producție mult mai ridicată de lînă. Ce înseamnă aceasta pentru economia județului, pentru dezvoltarea cooperativelor, pentru economia noastră națională nu e nevoie să mai subliniez. Noi achiziționăm astăzi, prin contracte, 24 000 de tone de lînă la o producție de 2 kg și ceva pe cap de oaie. Dublarea acestei producții ar dubla practic cantitatea de stofă pe piață. Iată de ce este necesar să asigurăm creșterea producției de lînă folosind experiența cooperativelor cu cele mai bune rezultate.

Comitetul județean de partid trebuie să analizeze în scurt timp problemele acestea și să elaboreze un program de activitate, stabilind și ce măsuri concrete de ajutor sînt necesare din partea Consiliului Superior al Agriculturii și chiar din partea guvernului. Trebuie, de asemenea, un program de măsuri pentru lichidarea neajunsurilor în prelucrarea stufului, în activitatea întreprinderii de conserve, care de ani de zile lucrează cu rezultate proaste. Încă anul acesta trebuie să se asigure lichidarea acestor neajunsuri. Aveți specialiști aci, cereți și sprijinul specialiștilor din București în întocmirea acestui program. Consultați-vă cu oamenii, și acolo unde aveți nevoie de sprijin din partea Comitetului Central al partidului cereți-l și vom căuta să

vă ajutăm pentru a rezolva în cele mai bune condiții aceste sarcini.

Dacă comitetul județean, consiliul popular vor analiza temeinic, sistematic problemele, cred că în cîțiva ani de zile județul dv. va putea să cunoască o dezvoltare puternică, găsindu-și o rezolvare corespunzătoare și problemele Deltei Dunării. Studiați aceste probleme, uniți pe toți specialiștii, cereți organelor centrale să-și trimită reprezentanții, și sub conducerea comitetului județean de partid să se găsească soluțiile pentru asigurarea folosirii mai bune a bogățiilor pe care le oferă Delta. Nu este domeniu de activitate unde comitetul județean de partid și consiliul popular să nu aibă un cuvînt de spus. În ansamblul măsurilor luate de partid și guvern, un loc important revine tocmai sporirii răspunderii comitetelor județene și consiliilor populare. Depinde acum de dv., de activul de partid și de stat, de felul cum veți ști să acționați pentru a îndeplini aceste sarcini de mare răspundere. Sînt convins că veți răspunde cu toată priceperea, cu tot entuziasmul la sarcinile sporite ce vă revin și că veți obține rezultate bune. În orice caz cred că munca va merge incomparabil mai bine decît în trecut.

Au fost puse în discuția maselor o serie de probleme, printre care și Codul penal. Comitetul Central și guvernul atribuie un rol deosebit adoptării acestui cod, chemat să așeze pe baze noi, corespunzător dezvoltării economice-sociale a patriei noastre, relațiile de drept din societatea românească. Aș ruga comitetul județean de partid, consiliul popular, activul nostru de partid să organizeze studierea temeinică de către oamenii muncii din toate domeniile de activitate a acestui proiect de cod, pentru a cunoaște părerile, propunerile oamenilor muncii. Noi dorim ca noul Cod penal care, după Constituție se clasează

pe locul doi în legislația societății noastre, să ducă la întărirea spiritului de legalitate socialistă în patria noastră. Nu este un secret pentru nimeni că în decursul anilor au fost comise și greșeli, abuzuri și încălcări ale legalității socialiste; în timp s-a creat și mentalitatea că în definitiv legile pot fi înlocuite prin părerea unuia sau altuia. Noi, după cum știți, la o plenară din anul trecut am dezbătut unele aspecte ale acestei probleme. Va trebui ca o dată cu noul Cod penal să asigurăm încetățenirea respectului pentru lege, înfăptuirea neabătută a tuturor legilor. Nimeni nu-și poate permite să încalce legile țării, nimeni nu-și poate permite să acționeze altfel decît scrie în legile țării. Trebuie să fie clar că normele stabilite în legile țării sînt obligatorii pentru toată lumea și că aceasta este una din condițiile esențiale ale legalității, ale democrației socialiste. *(Aplauze).* De aceea, pînă la votare, Codul penal trebuie să fie dezbătut larg, cunoscut și înțeles de mase. Să punem accentul în dezbaterea cu masele largi de oameni ai muncii, cu organele noastre de partid și de stat tocmai pe aceste probleme esențiale ale legalității și democrației socialiste. O dată cu introducerea noului Cod penal trebuie să punem capăt cu desăvîrșire tuturor fenomenelor negative din trecut, să luăm măsuri pentru a asigura ca în viitor sub nici o formă, în nici un fel să nu mai poată avea loc abuzuri și încălcări ale legilor și legalității socialiste. Să asigurăm ca aceia care își vor permite asemenea manifestări în societatea noastră să sufere consecințele de rigoare. *(Aplauze).*

Aș dori ca, în încheiere, să subliniez încă o dată că Comitetul Central al partidului, guvernul țării noastre acordă deplină încredere tuturor organelor noastre de partid și de stat locale. Considerăm că organizația de partid

din Tulcea este o organizație puternică, capabilă, în stare să îndeplinească în bune condiții sarcinile ce-i stau în față.

Nu mă voi mai referi aici la problemele internaționale pentru că am vorbit despre ele în cuvîntările precedente. Vreau să închei, urînd activului de partid din Tulcea, tuturor comuniștilor, activului de stat succese tot mai mari în activitatea lor. Îmi exprim convingerea că județul Tulcea nu va fi printre ultimele în înfăptuirea sarcinilor trasate de partid și guvern. Vă doresc succes, multă sănătate și fericire. *(Aplauze puternice, prelungite).*

CUVÎNT LA DEJUNUL OFERIT ÎN ONOAREA PREȘEDINTELUI REPUBLICII SOMALIA, DR. ABDIRASHID ALI SHERMARKE

— 16 aprilie 1968 —

Vă rog să-mi permiteți ca, în numele Consiliului de Stat și al poporului român, să vă adresez un cordial salut de bun venit în Republica Socialistă România și să exprim deosebita noastră plăcere de a ne întîlni cu dumneavoastră, oaspeți dragi ai pămîntului românesc.

Cu toată distanța ce desparte România și Somalia, cele două popoare nutresc sentimente reciproce de stimă și prețuire, năzuind să dezvolte în continuare, pe planuri multiple, legăturile dintre ele. În cursul șederii dumneavoastră în România veți avea prilejul de a cunoaște nemijlocit prietenia și afecțiunea pe care poporul român le poartă poporului somalez.

În țara noastră se bucură de o caldă apreciere eforturile poporului dumneavoastră și rezultatele sale în dezvoltarea economiei și culturii naționale, în consolidarea independenței și suveranității Republicii Somalia.

Preocupat de progresul țării sale, poporul român, devenit stăpînul destinelor sale, este angajat în înfăptuirea unei vaste opere constructive. În timpul călătoriei dumneavoastră prin țara noastră veți putea vedea o parte din

realizările obținute de poporul român în această operă, în dezvoltarea industriei, agriculturii, pe tărîm cultural și social, în edificarea societății socialiste.

Avînd ca obiectiv principal ridicarea bunăstării sale, înflorirea patriei, poporul român este profund interesat în menținerea și consolidarea păcii în lume, în extinderea colaborării pașnice și în apropierea dintre popoare.

Aceste țeluri sînt exprimate de politica externă a statului nostru, care, dezvoltînd prietenia și alianța cu celelalte țări socialiste, promovează totodată relații politice-diplomatice și de colaborare economică și cultural-științifică cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea lor socială și politică.

În întreaga sa activitate internațională, România militează pentru respectarea independenței și suveranității naționale, a neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi a statelor, avantajului reciproc, pentru apărarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta — principii ce stau la temelia politicii noastre internaționale.

Călăuzită de aceste principii, România socialistă își manifestă solidaritatea cu mișcările de eliberare națională din Africa, Asia și alte regiuni ale lumii, sprijină lupta tinerelor state împotriva colonialismului și neocolonialismului, pentru consolidarea independenței cucerite, pentru progres economic și înfăptuirea unor înnoiri sociale.

În acest sens, îmi este plăcut să arăt că România a stabilit relații diplomatice cu noi state din Africa și întreține legături de colaborare în diferite domenii cu un mare număr de țări africane, a căror prezență activă pe arena internațională o privim cu satisfacție. Relațiile prietenești de colaborare dintre Republica Socialistă România și Republica Somalia, care cunosc o evoluție favorabilă, cores-

pund, după părerea noastră, atît intereselor popoarelor noastre, cît și intereselor păcii și colaborării internaționale.

În calea realizării dorinței generale a popoarelor de a conviețui pașnic, de a-și organiza viața potrivit voinței lor stau obstacolele ridicate de politica cercurilor imperialiste agresive, care recurg la presiuni economice și politice, se amestecă brutal în treburile interne ale unor țări, organizează comploturi și intervenții armate. Atentatele imperialismului la independența și libertatea popoarelor constituie surse de încordare în relațiile internaționale, pun în primejdie pacea lumii.

Poporul român a salutat și sprijină declarația guvernului Republicii Democrate Vietnam cu privire la luarea contactelor cu reprezentanții Statelor Unite ale Americii în vederea încetării bombardamentelor pentru a putea începe convorbirile. Noi considerăm că Statele Unite ale Americii, dacă doresc terminarea războiului din Vietnam, trebuie să înceteze definitiv și necondiționat bombardamentele și orice acte de război împotriva R. D. Vietnam. Singurul în măsură să hotărască asupra soartei sale, a vieții sale politice este poporul vietnamez.

La îmbunătățirea situației internaționale ar contribui înlăturarea încordării ce se menține în Orientul Apropiat, retragerea neîntîrziată a trupelor israeliene din teritoriile ocupate, respectarea dreptului la existență, integritate de stat și independență a tuturor țărilor din Orientul Apropiat, reglementarea pașnică a problemelor din această zonă cu respectarea intereselor tuturor popoarelor.

Un imperativ al evoluției sociale contemporane îl constituie ridicarea economică a țărilor în curs de dezvoltare, valorificarea resurselor lor naturale și de muncă prin eforturile pentru progresul forțelor de producție și diversificarea economiei naționale, eliminarea barierelor artificiale și a practicilor discriminatorii care mai persistă în

comerțul mondial. Dezvoltarea schimburilor reciproc avantajoase, a cooperării tehnice-științifice între națiuni se reliefează în zilele noastre ca o importantă cale a progresului.

După părerea noastră, în actuala perioadă istorică, țările mici și mijlocii au un rol tot mai important în soluționarea problemelor internaționale. Prin inițiativele și acțiunile lor, ele pot aduce o contribuție valoroasă la însănătoșirea climatului internațional, la statornicirea unor raporturi de echitate și respect reciproc între toate statele lumii.

Pornind de la considerentul că în condițiile actuale pacea lumii depinde de eforturile și contribuția activă a tuturor țărilor, România militează pentru încetarea cursei înarmărilor, înlăturarea pericolului războiului nuclear, pentru securitate și destindere internațională, promovarea colaborării între toate statele, pentru crearea unei ambianțe de încredere și înțelegere între popoare.

Sînt convins că vizita Excelenței Voastre în țara noastră constituie un moment important în dezvoltarea și întărirea legăturilor prietenești dintre România și Somalia, dintre popoarele noastre. Vom face totul ca șederea dumneavoastră în România să fie cît mai plăcută și rodnică.

În încheiere, președintele Consiliului de Stat a toastat în sănătatea președintelui Somaliei, a doamnei Rukia Mohallim Dahir, a personalităților somaleze prezente, pentru prosperitatea poporului somalez, pentru progresul Republicii Somalia, pentru prietenia româno-somaleză, pentru pace în întreaga lume.

CUVÎNTARE LA CONFERINȚA PE ȚARĂ A UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI

— 19 aprilie 1968 —

Stimați tovarăși,

Permiteți-mi ca, în numele Comitetului Central al Partidului Comunist Român, al Consiliului de Stat și al guvernului, să adresez un cald salut delegaților la Conferința pe țară a artiștilor plastici, tuturor pictorilor, sculptorilor, graficienilor, decoratorilor, a căror artă este menită să împodobească viața, să redea frumusețile naturii, marile momente și figuri ale trecutului, realitățile societății noastre de astăzi. *(Aplauze furtunoase).*

Partidul nostru, întregul popor acordă o înaltă prețuire artiștilor plastici — detașament important al intelectualității României socialiste —, muncii și creației lor închinate progresului spiritual al națiunii noastre socialiste. *(Aplauze).*

Conferința dumneavoastră a dezbătut pe larg, timp de cîteva zile, activitatea desfășurată de Uniunea Artiștilor Plastici în perioada ultimilor ani, rezultatele muncii de creație în acest domeniu, problemele fundamentale de care depinde înflorirea continuă a artei plastice românești. Caracteristica dezbaterilor o constituie ținuta înaltă, un profund spirit de responsabilitate pentru destinele cul-

turii socialiste a țării noastre, pentru îndeplinirea înaltei meniri ce revine artistului în societatea noastră socialistă. Un aport de seamă la clarificarea problemelor teoretice ale artei plastice, la analizarea stadiului în care se găsește creația artistică din acest domeniu, la conturarea direcțiilor ei de dezvoltare în viitor a adus și dezbaterea publică purtată în perioada premergătoare conferinței în coloanele presei.

Este cunoscut că, în epoca socialismului și cu deosebire în ultimii ani, țara noastră a cunoscut o puternică efervescență pe planul vieții și creației artistice. Arta — ca și știința și cultura în general — aduce o contribuție de mare importanță la opera de edificare a noii orînduiri sociale, la îmbogățirea vieții spirituale a poporului, la mersul înainte al patriei noastre pe calea progresului și civilizației.

Dacă ne referim numai la genurile de artă pe care le practicați dumneavoastră, este de ajuns să amintim numărul sporit de expoziții de pictură, sculptură, grafică, artă decorativă, de grup și personale, deschise în capitală și în principalele centre culturale ale țării, lucrările de artă monumentală care au împodobit o serie de construcții noi ridicate în epoca socialismului, prezența, deseori elogiată, a artiștilor noștri la marile manifestări de artă plastică internaționale.

În rîndul creatorilor de artă plastică din țara noastră există personalități proeminente, figuri de maeștri venerabili care și-au cucerit prin operele lor admirația tuturor iubitorilor de frumos și care, în pofida vîrstei înaintate, au rămas în artă mereu tineri, simt și trăiesc cu mare intensitate clocotul vieții noi a patriei noastre socialiste. *(Aplauze puternice).* Alături de ei s-au ridicat generații noi ce-și vădesc din plin talentul și forța creatoare, dovedindu-se în stare să preia și să ducă mai departe ștafeta

luminoasă a marilor tradiții ale culturii românești, să păstreze și să sporească prestigiul înaltei școli de artă plastică formată de-a lungul timpului pe meleagurile țării noastre. Tezaurul spiritual al țării noastre este opera comună a artiștilor români, maghiari, germani și de alte naționalități care au trăit pe aceste meleaguri ; el a fost creat de-a lungul timpurilor și este îmbogățit în epoca socialismului cu noi opere pătrunse de suflul înnoitor al vremurilor minunate pe care le trăiește poporul nostru, contribuind la educarea patriotică, la cultivarea frăției între oamenii muncii, a internaționalismului întregului nostru popor. *(Vii aplauze).*

Am vizitat expoziția retrospectivă, inaugurată cu cîteva zile înainte de deschiderea conferinței, în care se înmănunchează elocvent rodul muncii dumneavoastră din ultimii ani. Am putut admira cu acest prilej lucrări de înaltă măiestrie artistică, opere inspirate din trecutul și prezentul poporului nostru, din frumusețile naturii patriei, creații de valoare aparținînd tuturor generațiilor de artiști plastici din România.

Succesele în arta noastră plastică au fost relevate atît în presă cît și în dezbaterile conferinței și ele se bucură de aprecierea caldă a întregului popor. O serie de delegați care au luat cuvîntul în conferință, cît și criticii și artiștii care s-au pronunțat în cadrul discuțiilor desfășurate în prealabil în coloanele presei, au evidențiat pe bună dreptate și unele neajunsuri în activitatea artiștilor plastici, au făcut critici la adresa unor lucrări neizbutite, a unor tendințe de îndepărtare de realitate, de golire a artei de conținut, de mesaj social-uman. În cadrul discuțiilor s-a subliniat necesitatea dezvoltării spiritului de responsabilitate a fiecărui artist față de rodul muncii sale, a sporirii eforturilor pentru maturizarea talentului, pentru îmbunătățirea mijloacelor de exprimare, pentru oglindirea mai

pregnantă a vieții și activității poporului român, pentru contribuția tot mai activă a artei plastice la formarea omului nou al societății socialiste. *(Aplauze).*

Aspirațiile spre perfecționare, spre desăvîrșire sînt proprii întregii noastre societăți. Congresul al IX-lea al partidului, după cum știți, a deschis perspective largi în toate domeniile vieții sociale, iar recenta Conferință Națională a dezvoltat și concretizat în mod creator Directivele Congresului. În prezent, partidul nostru conduce o vastă activitate de adaptare a întregii organizări economice, administrative, a formelor și metodelor de muncă la cerințele noi ale vieții, ale practicii construcției sociale. Perioada desăvîrșirii socialismului nu e numai o perioadă de intensă dezvoltare a forțelor de producție, ci și de continuă perfecționare a relațiilor de producție sociale, de creare a condițiilor pentru valorificarea superioară a întregului potențial material și spiritual al națiunii noastre socialiste.

După cum știți, partidul și statul iau măsuri pentru îmbunătățirea conducerii și planificării economiei în vederea dezvoltării neîntrerupte a bazei tehnice-materiale a socialismului, a producției de bunuri materiale — sfera principală ce determină progresul social, creșterea nivelului de civilizație și bunăstare al societății. Unul din obiectivele centrale ale partidului și guvernului îndreptate spre acest scop, care găsesc un puternic ecou în rîndurile oamenilor muncii, este ridicarea calitativă a întregii activități economice.

Prin munca harnică, plină de abnegație a clasei muncitoare, a țărănimii, a intelectualității, a tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, se dezvoltă într-un ritm susținut industria socialistă a patriei, se ridică nivelul agriculturii de stat și cooperatiste, crește continuu avuția materială a națiunii noastre. Vastul program constructiv elaborat de Congresul al IX-lea, planul cincinal de dezvoltare economică a patriei se înfăptuiesc cu succes; am putea spune că cu fiecare an, cu fiecare lună, cu fiecare zi ce trece, țara noastră devine tot mai bogată, România socialistă este tot mai puternică și mai înfloritoare. *(Aplauze îndelungate).*

Superioritatea orînduirii socialiste constă în aceea că, desființînd exploatarea omului de către om, asigură egalitatea în fapt a tuturor membrilor societății, posibilitatea manifestării plenare a energiei și talentului fiecărei personalități în viața socială, spre binele patriei. O atenție neslăbită acordăm dezvoltării și perfecționării continue a democrației socialiste. Tot ceea ce întreprindem astăzi în țara noastră poartă girul asentimentului întregului popor, exprimă interesele vitale fundamentale ale tuturor categoriilor populației, reprezintă o chintesență a înțelepciunii și voinței colective a națiunii noastre socialiste. *(Vii și puternice aplauze).* Una din particularitățile principale ale democrației noastre socialiste, asupra căreia partidul pune un accent tot mai puternic, este dezbaterea largă a principalelor măsuri și hotărîri care privesc destinele țării, participarea intensă a maselor la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a României, la conducerea și rezolvarea multiplelor treburi ale statului. Această largă participare la viața socială, la stabilirea soluțiilor de dezvoltare corespunzător condițiilor țării noastre, intereselor poporului român, incumbă o înaltă responsabilitate tuturor cetățenilor, închinarea tuturor eforturilor lor intereselor supreme ale patriei, dezvoltarea respectului civic față de legile țării, față de legalitatea noastră socialistă. *(Aplauze).*

Cunoașteți, de asemenea, că România se afirmă tot mai activ în viața politică internațională, militînd cu toate forțele în sprijinul aspirațiilor progresiste ale tutu-

ror popoarelor, pentru socialism, democrație și pace. Dezvoltăm legăturile de prietenie frățească cu toate țările socialiste, cu partidele comuniste și muncitorești și cu alte forțe democratice și progresiste contemporane, lărgim colaborarea cu toate țările lumii, indiferent de orînduirea lor socială. În întreaga sa activitate internațională, țara noastră promovează cu fermitate și consecvență principiile independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne — principii profund echitabile, a căror respectare a devenit una din problemele de bază al contemporaneității, una din condițiile principale ale menținerii păcii în lume. Politica noastră externă corespunde intereselor naționale ale României și, în același timp, cauzei generale a socialismului, intereselor mișcării revoluționare, antiimperialiste de pretutindeni. Există o unitate indisolubilă între politica internă și externă a partidului și statului, ambele reflectînd țelurile fundamentale ale patriei noastre socialiste — detașament activ al sistemului socialist mondial, al luptei pentru progres și pace în lume. *(Vii aplauze).*

Îndeplinindu-și misiunea sa istorică în România, partidul nostru comunist pleacă de la premisa că știința și cultura sînt părți componente indisolubile ale procesului de edificare socialistă și comunistă a țării. Răspîndirea științei și culturii în masele largi, ridicarea nivelului de cunoștințe generale ale întregului popor reprezintă o premisă hotărîtoare pentru atingerea stadiului superior al societății noastre — comunismul, pentru crearea condițiilor ca oamenii să poată face să țîșnească din ce în ce mai bogat izvoarele avuției materiale și spirituale ale patriei noastre. Numai pe baza înfloririi neîntrerupte a artei și culturii și a propagării largi a acestora în mase se poate accelera procesul de lichidare a vechilor men-

talități, de ridicare a conștiinței socialiste a oamenilor muncii.

Socialismul este opera comună a tuturor membrilor societății, fie că lucrează cu brațele sau cu mintea, la orașe sau la sate, rodul îmbinării armonioase a eforturilor oamenilor muncii din toate domeniile vieții sociale. Alături de clasa muncitoare, de țărănime, intelectualitatea țării noastre participă activ la conducerea treburilor statului, muncește cu elan, împreună cu întregul popor, pentru dezvoltarea multilaterală a patriei, pentru ridicarea generală a culturii noastre, pentru edificarea cu succes a societății socialiste și comuniste. *(Aplauze puternice).*

Așa cum s-a relevat pe drept cuvînt în cadrul conferinței, regimul nostru a creat condiții de dezvoltare a artei care nu au fost cunoscute niciodată în trecut în România, a făcut și face eforturi însemnate pentru întărirea bazei materiale a vieții cultural-artistice. În același timp, partidul și statul încurajează dezvoltarea nestînjenită a personalității tuturor artiștilor, o amplă și laborioasă activitate de cercetare și experimentare artistică pentru perfecționarea continuă a măiestriei, a mijloacelor de exprimare, o largă diversitate de stiluri și maniere de creație care să îmbogățească și să lărgească continuu paleta artei noastre contemporane. *(Aplauze).* Este de la sine înțeles că, așa cum nici un domeniu al vieții sociale nu stă pe loc, nu se mortifică, ci urmează o linie de neîntreruptă dezvoltare dialectică, tot astfel nici arta nu se poate închide în canoane și tipare stabilite odată pentru totdeauna, nu se poate opri din evoluția ei la un anumit stadiu. Legile progresului impun artei noastre socialiste să parcurgă un neîntrerupt proces de dezvoltare și perfecționare. Fiind puternic influențată de dinamica dezvoltării societății, de progresele obținute în domeniile atît de vaste ale cunoaș-

terii, de evoluţia gîndirii şi sensibilităţii omului, arta progresează şi se primeneşte neîncetat, aspirînd spre forme mereu mai înalte de exprimare, spre un conţinut tot mai bogat.

Numitorul comun al artei noastre socialiste este concepţia filozofică marxist-leninistă, idealul de înaltă responsabilitate socială al artistului socialist. Este de notorietate generală faptul că semnul distinctiv al marii arte a fost întotdeauna şi continuă să fie exprimarea celor mai nobile aspiraţii ale omenirii, confundarea artistului cu cele mai progresiste, mai revoluţionare idealuri ale epocii în care trăieşte şi creează, cu năzuinţele şi interesele supreme ale poporului său, căruia trebuie să-i închine întreaga existenţă, întregul său talent. În cadrul conferinţei, numeroşi tovarăşi, atît din rîndul generaţiei vîrstnice cît şi al celei tinere, au subliniat că arta trebuie închinată poporului, făuritorul tuturor valorilor sociale, că ea trebuie să se adreseze celor mulţi, să-i ajute şi să le lumineze mintea şi cugetul, să se ridice spre înţelegerea cît mai profundă a frumosului. Aceasta indică seriozitatea şi profunzimea dezbaterilor, constituind în acelaşi timp o garanţie că în viitor arta noastră plastică se va afirma tot mai puternic ca factor activ în progresul general al patriei socialiste. *(Aplauze îndelungate).*

Istoria demonstrează că din tot ce s-a creat pe planul artei de-a lungul timpurilor, umanitatea a selectat şi păstrat în patrimoniul culturii universale operele în centrul cărora s-au aflat omul, viaţa, natura, realitatea multilaterală a existenţei. Nu au rezistat în faţa timpului — supremul judecător al oricărei activităţi umane — lucrările artiştilor care au ignorat realitatea sau nu au înţeles-o, care s-au închis în „turnul de fildeş", care şi-au propus să creeze numai pentru o mînă de „aleşi".

Întotdeauna s-au înfruntat în artă curente şi concepţii diferite, opuse, însă istoria ne arată că din aceste înfruntări nu a învins moda, prin natura sa efemeră, ci au triumfat şi au dăinuit operele artiştilor în care s-au reflectat cu profunzime şi cutezanţă frămîntările societăţii, idealurile şi aspiraţiile omenirii, lucrările artiştilor care, inovînd, revoluţionînd arta, au pus-o în slujba umanităţii, a progresului, a dreptăţii, libertăţii şi fericirii omului pe pămînt. *(Aplauze).*

Lumea contemporană oferă tabloul unor puternice încleştări şi ciocniri între orînduirea veche şi concepţia nouă despre organizarea societăţii umane, între forţele retrograde, reacţionare şi forţele noului, ale progresului, între ideologia proletariatului şi cea a burgheziei, între diferite curente filozofice. Desigur, aceste adînci frămîntări sociale nu pot să nu se reflecteze, într-un mod sau altul, şi în artă, să nu-şi pună amprenta asupra curentelor existente în domeniul creaţiei artistice. Există în epoca noastră, în toate ţările lumii, artişti de seamă care-şi închină eforturile creatoare cauzei libertăţii şi independenţei popoarelor, idealului nobil al păcii, salvării societăţii umane de dezastrul unui război nuclear, care-şi ridică cu putere glasul în apărarea exploataţilor şi asupriţilor, împotriva forţelor reacţionare ce se opun progresului social. Artei pătrunse de responsabilitate socială i se opun însă şi astăzi — şi nu mă refer numai la arta plastică, ci la toate genurile artistice — curente care neagă necesitatea preocupării pentru om, care cultivă forme şi imagini în sine, lipsite de orice mesaj social-uman. Cauzele care generează asemenea orientări sînt desigur complexe şi ele nu pot fi cuprinse într-o definiţie unilaterală, simplificatoare. Dar printre acestea se înscriu şi concepţiile filozofice care consideră omul şi existenţa o absurditate, un nonsens şi care închid orice perspectivă de înţelegere

a semnificației vieții și a luptei duse în cadrul societății umane pentru o viață mai bună. Așa cum s-a spus pe bună dreptate în conferință, prin asemenea concepții societatea capitalistă de azi încearcă să-i izoleze pe artiști de principalul beneficiar al creației lor — publicul larg, poporul. Ca întotdeauna însă, și în epoca noastră, arta cu cea mai largă rezonanță este arta creată pentru om, pentru înălțarea lui spirituală, arta izvorită din clocotul vieții sociale, din marile frămîntări ale omenirii contemporane, din dorința oamenilor de a trăi mai bine și mai frumos.

Noi trăim într-o societate nouă, în care relațiile sociale dintre oameni s-au schimbat în mod radical, în care a fost lichidată pentru totdeauna exploatarea omului de către om, cu întregul ei cortegiu de fenomene și manifestări nefaste. În societatea noastră exercită o puternică influență asupra gîndirii oamenilor filozofia materialistă, dialectică — principală armă ideologică a poporului în lupta pentru o viață mai bună și mai fericită. În țara noastră se afirmă cu putere principiile umanismului socialist, a cărui esență este eliberarea de exploatare, lichidarea inegalității sociale și, pe această bază, înflorirea multilaterală a personalității omului, valorificarea în cîmpul social, spre binele colectivității, a capacității și talentului fiecărui membru al societății, a întregului potențial uman al patriei. *(Aplauze).*

Inspirîndu-se din acest nou climat filozofic și social, arta țării noastre poate aduce în concertul internațional o bogată și valoroasă contribuție originală. Societatea noastră socialistă oferă un teren nelimitat de manifestare a forței de creație, a talentului și ingeniozității artiștilor. Marile transformări revoluționare care au schimbat din temelii structura și înfățișarea societății, suflul înnoitor care a cuprins toate compartimentele vieții, deplasările

adînci care au loc în etica socială, în viața spirituală a omului, oferă artiștilor teme și subiecte de o mare generozitate și forță emoțională, pot germina creații de mare valoare și durabilitate, în toate genurile artei.

În cadrul conferinței s-a subliniat că artistul trebuie să fie legat trup și suflet de interesele patriei socialiste, că idealul său cel mai înalt este de a crea o artă a acestei țări, a acestui popor, o artă care să răspundă necesităților acestui măreț moment istoric pe care îl trăiește România. Aceasta oglindește înalta conștiință patriotică de care sînt animați artiștii din țara noastră, definește crezul propriu artistului cetățean. Pentru abordarea temelor majore ale actualității, pentru realizarea unor opere reprezentative ale timpului nostru, este necesar ca artistul să cunoască viața și preocupările poporului, activitatea tumultuoasă de edificare a orînduirii noi, oamenii înnobilați de idealul socialismului, care înfăptuiesc cu elan politica partidului, ridicînd pe noi culmi de civilizație patria noastră. *(Aplauze).* Toate acestea cer, totodată, artiștilor să participe activ la întreaga viață socială, la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a țării.

În cadrul societății românești, un rol de mare însemnătate în conducerea și rezolvarea diferitelor probleme ale obștei artiștilor, în educația comunistă și cetățenească a acestora îl au uniunile de creație. Ele trebuie să organizeze dezbaterea vie a problemelor concepției despre artă, să analizeze problemele majore ce trebuie să facă obiectul artei noastre contemporane. Numai astfel se poate asigura progresul continuu al creației artistice, triumful concepției despre viață a clasei muncitoare, a poporului român, constructor al socialismului, concepție în stare să fertilizeze inteligența, talentul și fantezia tuturor oamenilor de artă. Fără îndoială că dezbaterile conferinței, propunerile și sugestiile delegaților vor duce la îmbună-

tățirea activității uniunii dumneavoastră și, în același timp, se vor resimți în mod pozitiv în noile opere de artă care vor vedea lumina zilei în viitor. Conferința a pus în fața comitetului nou ales, a biroului uniunii îndatoriri de mare răspundere, de îndeplinirea cărora depinde în mare măsură dezvoltarea continuă a creației plastice din țara noastră. Permiteți-mi să felicit, în numele conducerii de partid și de stat, noul comitet al Uniunii Artiștilor Plastici, biroul, pe președintele de onoare și pe președintele activ al uniunii, să le urez succes în îndeplinirea sarcinilor ce le-au fost încredințate de conferință, a îndatoririlor pe care le au în fața poporului român. *(Aplauze puternice).*

În conferință au fost ridicate numeroase probleme privitoare la sarcinile ce revin Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, unor organe centrale și locale de stat, la relațiile cu celelalte uniuni de creație ; este necesar ca Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă să examineze cu atenție și seriozitate problemele ridicate, asigurind soluționarea lor corespunzătoare și la timp.

În conferință s-a vorbit, de asemenea, de rolul ce revine publicațiilor culturale în viața artistică. Este de la sine înțeles că libertatea de creație, garantată în societatea noastră, nu implică pasivitate din partea presei, a criticii de specialitate, a uniunilor, față de orientarea pe care o capătă unul sau altul dintre genurile artistice, față de conținutul operelor de artă. Critica literară și artistică, presa, radioul, televiziunea și celelalte instrumente de propagandă existente în societatea noastră au datoria să afirme cu putere principiile înaintate ale artei, să ia atitudine critică împotriva unor tendințe nesănătoase în artă, să promoveze cu convingere și pasiune operele de valoare certă, inspirate din realitățile țării noastre, să contribuie activ la orientarea artei patriei noastre spre idealurile nobile ale umanismului socialist. Este necesar să crească spi-

ritul de răspundere al criticilor și al organelor și instituțiilor culturale față de modul în care se dezvoltă arta noastră, față de felul cum se continuă tradițiile înaintate ale creației românești în noile condiții sociale, față de soarta dezvoltării culturii socialiste a României.

Bucurîndu-se de încrederea și devotamentul întregului popor, exercitîndu-și rolul conducător încredințat de societate în toate domeniile de activitate, partidul comunist poartă răspunderea în fața națiunii pentru întreaga operă de înflorire a patriei, pentru dezvoltarea artei și culturii, pentru îmbinarea ei armonioasă cu eforturile generale de progres și prosperitate ale României. Partidul Comunist Român va face totul pentru a-și îndeplini înaltele sale îndatoriri față de popor, față de națiunea noastră socialistă. *(Aplauze puternice, îndelungate).* Comuniștii care lucrează în domeniul artei au înalta datorie de a se situa în primele rînduri pentru propășirea artei și culturii românești, militînd neobosit pentru o creație inspirată din viața poporului român, din tradițiile sale, din realitățile sociale noi ale patriei. Comuniștii își vor îndeplini misiunea atunci cînd toți creatorii vor milita cu pasiune, cu un profund spirit de răspundere pentru înflorirea artei și culturii românești. *(Aplauze).*

În activitatea intensă pe care o desfășoară oamenii muncii, sub conducerea partidului, pentru desăvîrșirea construcției socialiste, pentru ridicarea nivelului de civilizație materială și spirituală a patriei, artiștilor plastici le revine un rol de cinste. Sîntem convinși că ei vor aduce și în viitor o contribuție valoroasă la înfăptuirea programului partidului de înflorire a patriei, vor făuri noi opere cu care poporul român să se poată mîndri, care să îmbogățească patrimoniul valorilor sale spirituale. Nu vom avea nimic împotrivă dacă veți reuși să plăsmuiți opere mai bune, mai

frumoase decît au creat înaintașii. Urez tuturor, din adîncul inimii, să atingeți acest țel. *(Aplauze).*

Dați-mi voie să închei, dorind delegaților la conferință, tuturor artiștilor plastici din patria noastră succes deplin în această activitate nobilă, talent și forță pentru a făuri opere care să dăinuiască peste veacuri, care să încînte și să însuflețească atît generațiile de azi, cît și cele de mîine în efortul pentru propășirea națiunii noastre socialiste. *(Întreaga asistență se ridică, ovaționează îndelung).*

CUVÎNTARE LA ÎNCHEIEREA DEZBATERILOR PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ, PROFESIONAL, TEHNIC ȘI SUPERIOR ÎN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Plenara C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie 1968

Plenara Comitetului Central al partidului a dezbătut astăzi o problemă deosebit de importantă pentru dezvoltarea societății noastre — perfecționarea învățămîntului de toate gradele în Republica Socialistă România. Discutarea acestei probleme și adoptarea, în cadrul plenarei, a măsurilor corespunzătoare sînt menite să asigure realizarea în practică a Directivelor stabilite de Congresul al IX-lea al partidului cu privire la ridicarea pe o treaptă superioară a învățămîntului în țara noastră. Partidul nostru acționează cu fermitate și prin aceste măsuri pentru a asigura ca întreg programul elaborat de congres să fie realizat în toate domeniile de activitate, pentru a crea condițiile necesare ca dezvoltarea — materială și spirituală — a societății noastre să se desfășoare în cele mai bune condiții.

Sînt cunoscute realizările obținute în anii construcției socialiste în dezvoltarea învățămîntului din țara noastră. Fără îndoială, reprezintă un mare succes faptul că, într-o perioadă relativ scurtă, am lichidat starea de înapoiere pe care am moștenit-o în acest domeniu ; de la 35% populație

analfabetă și semianalfabetă, cît aveam în 1945, am ajuns la lichidarea neștiinței de carte și la învățămîntul obligatoriu de 8 ani; avem astăzi circa 140 000 de studenți, iar peste 60% din tinerii absolvenți ai școlii de 8 ani sînt cuprinși în învățămîntul mediu și profesional. Toate acestea reprezintă realizări însemnate; ele demonstrează consecvența cu care partidul desfășoară politica sa de ridicare a nivelului de cultură și de instruire a poporului nostru.

O realizare deosebită este învățămîntul gratuit pentru toate gradele, asigurarea în practică a dreptului deplin pentru toți copiii patriei de a urma orice formă de învățămînt. Statul socialist acordă burse pentru aproape 60% din studenți, creîndu-le astfel condiții de a învăța fără nici un fel de griji de ordin material. Putem spune deci, pe drept cuvînt, că regimul nostru socialist a asigurat tineretului condiții de învățătură la care nici nu se putea visa în timpul regimului burghezo-moșieresc. Aceste condiții — materiale și morale — pentru instruirea tineretului au avut și au un rol deosebit nu numai în dezvoltarea învățămîntului și culturii, dar și în ridicarea generală a economiei, a întregii activități sociale din România.

Desigur că și în ce privește perfecționarea conținutului învățămîntului s-au obținut pe parcurs o serie de rezultate bune. Reforma învățămîntului din 1948 și măsurile luate ulterior au avut o mare importanță în această privință. Dar acum, cînd analizăm situația învățămîntului nostru și stabilim noi măsuri de perfecționare a acestei activități, cred că este bine să ne ocupăm și de unele neajunsuri ce s-au manifestat în acest domeniu, spre a trage învățămintele necesare și a face ca în viitor asemenea lucruri să nu se mai repete.

Cred că scurtarea duratei învățămîntului — măsură care s-a aplicat în învățămîntul mediu o dată cu reforma din 1948 — a constituit una din marile greșeli, nu numai

organizatorice, dar și de fond, ale acestei reforme. Această greșeală a avut repercusiuni negative pentru o perioadă destul de lungă asupra dezvoltării învățămîntului și pregătirii cadrelor în țara noastră. De asemenea, faptul că în dezvoltarea învățămîntului au fost practic nesocotite tradițiile progresiste ale școlii românești a dus la adoptarea unor măsuri care s-au dovedit necorespunzătoare pentru țara noastră. Aceasta, deși se știe că, în trecut, în România învățămîntul — cu toate limitele sale din punct de vedere social, cu caracterul său de clasă, cu lipsa de accesibilitate pentru tineretul muncitoresc și țărănesc — a avut totuși o serie întreagă de părți pozitive și a jucat, în perioadele respective de dezvoltare a țării, un rol important în progresul societății românești. De aceea, este de neînțeles de ce s-a renunțat la o serie de lucruri bune realizate în trecut. Aceasta a dăunat dezvoltării învățămîntului, a avut urmări negative asupra conținutului și a orientării sale. Ne este cunoscut că au fost subapreciate și neglijate o serie de ramuri importante ale învățămîntului, mai cu seamă în domeniul științelor moderne, care — este știut — au un rol deosebit în dezvoltarea și progresul societății. Neglijarea acestor ramuri a contribuit nu numai la rămînerea în urmă a învățămîntului, la faptul că un număr mare de tineri care au ieșit de pe băncile școlii în acești ani nu au putut să primească o pregătire la nivelul cerințelor științei și tehnicii mondiale, dar a avut, în același timp, consecințe serioase asupra dezvoltării economiei, culturii, științei din țara noastră.

Introducerea studierii științelor social-economice în învățămînt a reprezentat, fără îndoială, un factor de mare însemnătate în instruirea tineretului patriei noastre. Dar și în organizarea acestor forme de învățămînt, în predarea disciplinelor respective au fost și mai sînt încă multe neajunsuri. În cadrul plenarei s-au referit la această

problemă tovarășul Valter Roman și tovarășul Leonte Răutu. Trebuie să subliniem, tovarăși, că față de importanța pe care o are predarea acestor științe pentru tineretul universitar, și în general pentru tineretul nostru, nu s-a reușit ca acest învățămînt să corespundă pe deplin cerințelor, cu toate că, teoretic și în cadrul multor hotărîri, i-am acordat atenție. Desigur, la aceasta au contribuit și contribuie încă și acum unele atitudini rigide și dogmatice care mai persistă în legătură cu înțelegerea și interpretarea diferitelor fenomene noi ivite în dezvoltarea socială, în predarea unor cunoștințe care nu mai corespund condițiilor de astăzi ale dezvoltării societății. În general, conținutul ideologic al învățămîntului nu este la nivelul cerințelor de astăzi ale societății noastre ; este nevoie să analizăm cu toată seriozitatea această situație, să tragem concluziile ce se impun.

Așa cum s-a subliniat în plenară, procesul de îmbunătățire a învățămîntului, de formare a cadrelor nu a reușit să țină pasul cu cerințele de dezvoltare ale țării noastre. Dacă în ce privește numărul de cadre didactice formate în acest timp am putea să fim mulțumiți, sînt totuși de adus critici serioase în ce privește nivelul lor de pregătire, îndeosebi al cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală și din licee. Tovarășii care s-au ocupat de acest domeniu de activitate, Ministerul Învățămîntului nu au acționat cu fermitate, nu au avut în această privință un plan concret, bine corelat cu întreaga dezvoltare a învățămîntului nostru și care să asigure pregătirea cadrelor necesare la nivelul impus de dezvoltarea științei mondiale. Acest lucru este valabil, într-o anumită măsură, și pentru o serie de cadre care răspund de învățămîntul superior. Firește, cauzele sînt multiple, iar faptul că o perioadă îndelungată învățămîntul nostru nu a avut suficiente legături și contacte cu învățămîntul din alte țări poate numai în parte

justifica lipsa de preocupare serioasă ce s-a manifestat în acest domeniu.

La plenară s-au subliniat, pe drept cuvînt, o serie de lipsuri în organizarea procesului de învățămînt, în asigurarea cu manuale, în organizarea practicii, precum și în ce privește crearea altor condiții materiale fără de care nu se poate concepe un învățămînt modern, care să corespundă cerințelor actuale. Toate aceste neajunsuri au fost pe larg dezbătute în adunările cu cadrele din învățămînt și cu oamenii muncii din alte sectoare de activitate, din economie, cultură ; s-a arătat și cu acest prilej că avem încă de lichidat o serie de deficiențe în aceste domenii, că trebuie să acționăm cu hotărîre, să stabilim măsuri eficiente pentru înlăturarea lor. Fără aceasta nu vom putea asigura îndeplinirea în bune condiții a sarcinilor ce se prevăd în studiul pe care îl dezbatem astăzi.

Pentru toate aceste lipsuri și neajunsuri — care au fost relevate și discutate și în cadrul plenarei noastre — au partea lor de răspundere atît tovarășii din conducerea Ministerului Învățămîntului, cît și tovarășii care răspund de problemele școlii în cadrul Comitetului Central și al guvernului. Ei trebuiau să fie, după părerea mea, mai autocritici față de activitatea desfășurată, pentru că nu ne-am adunat aici numai spre a face declarații despre frumusețea măsurilor pe care le adoptăm. Trebuie să cunoaștem clar ceea ce n-a fost bun și să vedem limpede ce trebuie să facem pentru ca treburile să meargă mai bine. Conducerea Ministerului Învățămîntului nu este de loc străină de lipsurile care s-au manifestat în acest domeniu — și ne exprimăm speranța că, atunci cînd o să prelucrăm în continuare materialele plenarei, tovarășii din conducerea ministerului vor analiza în spirit critic situația. Este adevărat că în ultimii ani au fost luate o serie de măsuri care, într-o anumită măsură, au dus la lichidarea

unor neajunsuri, la îmbunătățirea desfășurării învățămîntului. Dar nici astăzi nu am putea spune că învățămîntul nostru nu mai are carențe de genul celor la care m-am referit sau de altă natură, că nu mai avem multe de făcut pentru perfecționarea lui. Cu atît mai necesar era ca tovarășii care se ocupă de învățămînt să analizeze în plenară dacă nu lipsurile din trecut, cel puțin deficiențele actuale și să arate cum înțeleg să acționeze pentru lichidarea acestora.

Așa cum s-a subliniat nu o dată, Comitetul Central al partidului nostru, guvernul dau o înaltă apreciere activității cadrelor didactice, care aduc o contribuție deosebit de valoroasă la educarea și formarea tinerei generații, la înarmarea ei cu cunoștințe de cultură generală, la educarea și formarea omului nou al societății noastre. Aceasta nu înseamnă însă că profesorii, învățătorii, cadrele didactice în general — și mă refer la cadrele din învățămîntul de toate gradele — nu mai au încă multe de făcut pentru a-și îndeplini în condiții tot mai bune rolul și atribuțiile importante pe care le au.

De asemenea, s-a subliniat nu o dată — și consider că este bine să subliniez și acum — că tineretul patriei noastre răspunde cu cinste eforturilor făcute de societate, că el se străduiește să învețe și să-și ridice nivelul de cunoștințe în toate domeniile de activitate. Avem un tineret care, cu întreaga sa energie, cu tot elanul, cu toată tinerețea sa, se pregătește să-și îndeplinească rolul și misiunea de răspundere de a duce mai departe dezvoltarea societății noastre. Putem spune, tovarăși, fără nici un fel de ezitare, că ne declarăm mulțumiți de felul cum tineretul nostru învață, de felul cum muncește pentru a deveni apt să-și îndeplinească înaltele îndatoriri ce-i revin în societatea noastră socialistă.

Măsurile pe care le-am dezbătut în plenară urmăresc să așeze învățămîntul de toate gradele pe baze moderne, să asigure ridicarea lui la nivelul cerințelor actuale ale dezvoltării științei, culturii, ale construcției socialiste în țara noastră. În cadrul măsurilor de perfecționare a învățămîntului trebuie să ținem seama de progresul rapid al științei, de necesitățile viitoare ale societății socialiste și comuniste, de perspectivele ce se deschid țării, pentru că ceea ce discutăm și hotărîm astăzi își va spune practic cuvîntul și își va arăta roadele peste unul sau două cincinale — cînd tinerii care urmează acum învățămîntul de 10 ani sau îl vor începe în anul viitor vor termina școala, vor intra în universități, în institute de învățămînt superior sau în școli profesionale. Iată de ce trebuie să ținem seama că măsurile pe care le adoptăm astăzi vor trebui să fie strîns legate și să asigure satisfacerea cerințelor care vor apărea mîine în dezvoltarea economiei, științei, culturii, să răspundă pe deplin necesității de a avea în toate domeniile de activitate cadre bine pregătite, în stare să facă față sarcinilor sporite de viitor. Aceasta fără să mai spunem că și în prezent sînt sectoare unde nu avem cadre suficiente și nu putem face față, din această cauză, unor sarcini importante. M-aș referi în acest sens la electronică, ca să nu mai vorbesc de energia nucleară și de alte domenii hotărîtoare pentru dezvoltarea economiei naționale și pentru progresul întregii noastre societăți.

Este cunoscut că făurirea societății comuniste este legată indisolubil de ridicarea nivelului de cultură al întregului popor, că aceasta este o cerință obiectivă a construcției noii orînduiri sociale. Noi, care acționăm în mod conștient în direcția făuririi societății comuniste, cunoaștem că dezvoltarea bazei materiale este hotărîtoare; dar fără o dezvoltare a științei, a gîndirii tehnice, a nivelului general de cultură al poporului nu vom putea asigura nici

progresul bazei materiale a societății, pentru că aceste două laturi ale activității noastre sînt strîns legate, se condiționează reciproc. Dacă vrem să construim baza materială a societății comuniste, trebuie, tovarăși, să făurim, în același timp sau chiar cu un anume avans, cadrele științifice necesare în toate domeniile, spre a putea asigura progresul economic și social al României.

Ne-am obișnuit să vorbim adesea despre perspectivele dispariției treptate a deosebirilor esențiale dintre munca intelectuală și cea fizică. Ștergerea acestor deosebiri este una din cerințele dezvoltării societății noastre, ea se impune ca o necesitate și trebuie să acționăm în această direcție. Cum vom realiza acest lucru ? Va trebui să facem aceasta nu pe calea reducerii sau ținerii în loc a nivelului general de dezvoltare culturală, ci pe calea perfecționării continue a procesului de învățămînt, de instruire a tinerelor generații. O asemenea cerință se impune tot mai mult o dată cu dezvoltarea tehnicii, cînd locul muncii manuale îl ia mașina, pe care omul trebuie să o stăpînească și să o dirijeze tot mai bine. Fără cunoștințe, fără învățămînt mediu sau cel puțin de 10 ani — și trebuie spus că în țările avansate există tendința de a se generaliza liceul și învățămîntul de 12 ani — nu vom putea realiza acest lucru. S-a arătat aici, pe bună dreptate, că sîntem rămași în urmă în această privință. Noi vrem să lichidăm cît mai rapid această situație. Dacă dorim să avem mașini electronice, să cibernetizăm economia, să automatizăm și să chimizăm procesele de producție, apoi fără cadre cu pregătire medie și superioară nu vom putea face aceasta. Dacă nu pregătim și nu formăm asemenea cadre, vom rămîne în continuare la un nivel nesatisfăcător în ce privește dezvoltarea acestor domenii de activitate. Consider că trecerea la învățămîntul de 10 ani este o necesitate obiectivă, esențială

pentru progresul și dezvoltarea viitoare a societății românești.

Așa cum foarte bine au spus cîțiva tovarăși aici, școala este principalul factor de dezvoltare a științei și, totodată, un prețios instrument de educare comunistă a tineretului patriei noastre. Ea se află astăzi în mîinile noastre, ale statului socialist, și ea trebuie să servească în întregime tocmai îndeplinirii programului general elaborat de partid, perspectivelor pe care le avem, făuririi societății socialiste și comuniste.

În studiul pe care l-am discutat în cadrul plenarei sînt prevăzute o serie de măsuri privind îmbunătățirea învățămîntului profesional și a învățămîntului tehnic, pregătirea de muncitori calificați. Nu este un secret pentru nimeni, tovarăși, că întîmpinăm unele neajunsuri în economia noastră tocmai din cauză că avem o foarte mare lipsă de cadre de specialitate, de muncitori calificați — mai cu seamă în întreprinderile noi unde se cer muncitori cu o înaltă calificare. Dacă nu mă înșel, avem asigurate numai circa 20—25% din cadrele necesare pregătite prin școli profesionale. Am prevăzut în cadrul planului cincinal să asigurăm pregătirea prin școli profesionale a circa 30% din necesarul total de muncitori calificați. De aceea, cred că măsurile propuse aici privind îmbunătățirea organizării învățămîntului de calificare a muncitorilor și maiștrilor și, în general, a învățămîntului profesional sînt juste și binevenite. Va trebui însă să mai studiem anumite aspecte — și cînd spun aceasta mă refer în primul rînd la durata acestor forme de învățămînt. Să avem în vedere că, după ce vom introduce învățămîntul de 10 ani, tînărul care va intra în școala profesională va avea cunoștințe de matematică, fizică, chimie la nivelul școlii medii din trecut ; în asemenea condiții este de înțeles că și durata învățămîntului profesional va trebui să fie, într-un fel, corectată.

Cred că ar trebui să atragem aici atenția unor tovarăși miniștri care dovedesc încă puțină înțelegere față de această problemă și care militează în continuare pentru menținerea unei durate mari a învățămîntului profesional. Or, se știe, sînt anumite ramuri și meserii unde procesul de însușire a cunoștințelor necesare nu depășește 6 luni. De exemplu, în industria ușoară, la pregătirea de muncitori pentru textile, unde în general există cursuri de 3—4 luni. Și la noi, înainte, calificarea și școlarizarea nu depășeau 6 luni. În prezent avem școli profesionale cu o durată de 3 ani. Este adevărat că acum se mai reduce ceva din durata acestor școli, dar există încă tendința din partea unor cadre de conducere din ministere de a menține această situație. Tovarășii care s-au ocupat și se ocupă cu acest sector de activitate — nu numai din ministere, ci și din comitetele sau organele centrale de sinteză — nu dovedesc nici ei o justă înțelegere a problemei. Este nejustificat și costisitor să menținem cursurile școlilor profesionale la o durată de 3 ani în condițiile cînd vom avea învățămînt de 10 ani. Trebuie să ne preocupăm în continuare de a îmbunătăți formele de învățămînt profesional, de a scurta durata acestui învățămînt, ținînd seama de experiența mondială în acest domeniu de activitate. Dacă în unele țări tinerii cu 10 ani de învățămînt de cultură generală și cu 6 luni de învățămînt profesional pot să lucreze în fabrici, este posibil să se realizeze acest lucru și la noi. Nu cred că tinerii noștri sînt mai puțin pricepuți sau mai puțin dotați pentru a-și însuși într-o asemenea perioadă meseriile respective.

Se prevede — și de fapt s-a și pus în practică — diversificarea învățămîntului mediu sau liceal prin crearea liceelor tehnice, care s-a dovedit — așa cum reiese din felul cum au fost primite de tineret și de părinți — că au o bună perspectivă de dezvoltare în țara noastră. Fiind

mai bine specializate și profilate pe anumite ramuri, ele ne vor da tineri cu cunoștințe mai aproape de cerințele diferitelor domenii de activitate, vor ușura procesul de calificare și intrarea în producție a tineretului. Mă refer îndeosebi la acei tineri care nu vor putea să intre în învățămîntul superior. Trebuie să avem în vedere că nu numai acum, dar și în viitor, cel puțin jumătate din numărul absolvenților nu vor intra în învățămîntul superior, că într-o perioadă destul de lungă nu vom putea încă să cuprindem în învățămîntul superior pe toți absolvenții liceelor. Acest lucru nu este posibil în nici o țară. Nu înseamnă însă că va trebui să reducem numărul elevilor în învățămîntul mediu, ci va fi necesar să explicăm tinerilor și să luăm măsuri ca după absolvirea liceelor ei să poată să se perfecționeze, să se specializeze în diferite domenii de activitate unde se cer cunoștințe medii.

Consider că măsurile de îmbunătățire și organizare a învățămîntului superior vor asigura condiții corespunzătoare pentru crearea cadrelor necesare pentru activitatea productivă, pentru domeniul culturii, cît și pentru cercetarea științifică. Este necesar să punem un accent mai mare pe măsurile de perfecționare a învățămîntului nostru superior — care are, de asemenea, o bună tradiție, și unde am avut și avem cadre de valoare, recunoscute și pe plan mondial, care s-au dovedit în stare să rezolve probleme deosebit de importante ale dezvoltării științelor. Deși nu o dată am discutat despre importanța unor asemenea măsuri, de la discuții și pînă la realizări practice s-a făcut încă prea puțin. Eu prețuiesc discuțiile din plenară, observațiile și propunerile făcute aici, precum și dezbaterea publică care s-a desfășurat timp de cîteva luni, faptul că studiile de dezvoltare a învățămîntului au fost elaborate pe baza consultării largi a sute și sute de cadre din învățămîntul de toate gradele, a conducerilor ministe-

relor, a specialiștilor, că s-a studiat în această privință și experiența altor țări cu un învățămînt avansat. Toate acestea ne dau temeiul să spunem că materialul prezentat în plenară, cu observațiile care au fost făcute, poate să fie adoptat și să constituie o directivă pentru Ministerul Învățămîntului, pentru tovarășii care lucrează în acest domeniu, în vederea elaborării legii învățămîntului. Fără îndoială că cele mai multe din problemele dezbătute vor fi înscrise în cadrul legii ; dar sînt și propuneri și aspecte care nu sînt de domeniul legii, dar care vor trebui să constituie pentru Ministerul Învățămîntului o îndrumare în activitatea sa viitoare. Ministerul Învățămîntului va trebui să studieze în continuare cu multă atenție propunerile, problemele ridicate, să țină seama de ele și mai ales să nu uite că printre criticile, justificate, făcute în cursul dezbaterilor și întocmirii materialelor au fost și din acelea care au arătat că nu întotdeauna Ministerul Învățămîntului reține, studiază și rezolvă la timp problemele ridicate de centrele universitare, de școlile noastre, de cei care lucrează nemijlocit în acest domeniu.

În cadrul legii vom prevedea în viitor mai multe drepturi universităților și institutelor superioare, o mai largă autonomie universitară ; în același timp vom asigura mai multe posibilități conducerilor acestor institute, școlilor să rezolve o serie de probleme în spiritul legilor și directivelor generale, încît să nu mai fie nevoie ca pentru fiecare lucru să se ceară aprobarea Ministerului Învățămîntului sau a Comitetului Central al partidului.

Pe drept cuvînt, în cadrul plenarei s-a subliniat necesitatea îmbunătățirii serioase a programelor, a perfecționării elaborării manualelor și, în general, a unei mai bune documentări și informări a cadrelor din învățămînt, îndeosebi din cel superior. Am făcut mult, tovarăși, în această direcție în ultimul timp, dar cred că va trebui ca ministerul

și tovarășii care se ocupă de acest sector să analizeze în continuare și să stabilească noi măsuri pentru a asigura ca toate catedrele noastre să fie la curent cu ceea ce este nou în domeniul respectiv, să creeze posibilitatea ca întregul corp didactic să studieze și să-și ridice nivelul de cunoștințe. Se vor evita astfel situațiile cînd la unele cursuri se predau diverse teorii — mă refer nu la cele din domeniul științelor sociale, ci la diverse teorii tehnice — care în alte țări au fost de mult lăsate pe planul doi sau trei ; în schimb, nu se predau cunoștințe esențiale de care depinde progresul științei respective. Desigur, pentru această stare de lucruri răspunderea o poartă nu numai cadrele respective, ci și Ministerul Învățămîntului, care nu s-a ocupat și nu se ocupă suficient ca toate programele de învățămînt să fie aduse la zi, să asigure materiale necesare unei bune informări a cadrelor, spre a face posibil ca acestea să predea într-adevăr cele mai noi cunoștințe în domeniul lor de activitate.

Este, de asemenea, necesar să ținem seama de criticile făcute în ce privește înzestrarea laboratoarelor, care sînt rămase în urmă din acest punct de vedere. Va trebui să facem eforturi în această privință și, firește, ne va costa bani. Ne va costa însă și mai mult dacă vom ține timp de cinci ani un student să învețe pe aparatură pe care n-o mai întîlnește în nici o fabrică, dacă el va învăța lucruri care practic nu-i vor folosi la nimic, alegîndu-se doar cu niște cunoștințe generale de istorie a tehnicii. În aceste condiții, cînd studentul se va duce mîine să lucreze în fabrică, îi va trebui un an sau doi, cîteodată și mai mult, ca să cunoască și să se familiarizeze cu tehnica și mașinile actuale ; iar cînd va merge la un institut al Academiei sau la un institut departamental de cercetări, îi va fi necesară, de asemenea, o perioadă îndelungată pînă să cunoască aparatura și să lucreze cu utilajele noi pe care le întîlnește

acolo. Dacă nu ținem seama de aceste lucruri, atunci ce fel de cadre vom pregăti, tovarăși ? Sînt de acord cu ce s-a spus aici despre cursurile postuniversitare. Dar dacă și acolo se învață tot pe aparatură învechită, atunci numai de perfecționare nu se poate vorbi.

Instituțiile noastre de învățămînt superior trebuie să dispună de utilaj modern pentru a putea pregăti în bune condiții pe studenți, pentru a face ca aceștia, cînd vor merge în producție, să fie ei în stare să împingă, să dezvolte noul, nu abia să-l învețe și să se deprindă cu el. Din acest punct de vedere, eu consider că trebuie puțin completat chiar materialul nostru prezentat în plenară, precizîndu-se mai cu seamă unele măsuri concrete, precum și eforturile financiare necesare, pentru ca, într-o perioadă de timp, să punem ordine și în domeniul dotării laboratoarelor. Sînt, în privința utilării laboratoarelor, multe lucruri pe care va trebui să le importăm ; sînt însă și multe utilaje și aparate pe care va trebui să le producem în țară, dar nu lăsînd această sarcină numai pe seama unor unități ale Ministerului Învățămîntului, care singure nu pot să facă acest lucru. Dacă atelierele și unitățile ministerului pot produce diferite utilaje pentru grădiniță, pentru școala de 8 ani, apoi acest lucru este mult mai greu pentru licee și formele superioare de învățămînt. Trebuie să creăm întreprinderi specializate în acest scop, care să asigure utilajele și aparatura necesare pentru învățămîntul nostru ; să ne punem aceasta ca una din sarcinile noastre importante și să luăm măsuri hotărîte în domeniul acesta de activitate.

Pe drept cuvînt s-a subliniat în plenară că, în întreaga activitate de îmbunătățire a procesului de învățămînt, un rol hotărîtor îl are corpul didactic, chemat să desfășoare o activitate multilaterală atît în pregătirea și instruirea elevilor și studenților, cît și în educarea generală, cetățenească, a tineretului. Am realizat, în acest sens, multe lucruri bune. Aici s-a vorbit despre necesitatea ca profesorii, conferențiarii, celelalte cadre didactice din învățămîntul superior să se ocupe fiecare, nemijlocit, de un grup de studenți. Este un lucru foarte bun, pe care va trebui să-l introducem și noi. Să creăm condiții ca aceste cadre să aibă o legătură mult mai strînsă cu studenții, să-i cunoască bine, să-i sprijine îndeaproape în procesul de învățămînt. Noi am mai discutat despre aceste lucruri, dar nu s-a făcut prea mult în direcția aceasta. Trebuie să combatem atitudinile de comoditate, de înțelegere îngustă a obligațiilor didactice — obligații care nu se termină de loc o dată cu încheierea orei de curs.

Trebuie să facem ca profesorul, învățătorul să se afle cît mai mult în mijlocul elevilor, să trăiască împreună cu ei, să-i supravegheze în recreații, să le organizeze jocurile, să meargă cu ei în excursii — așa cum se făcea și în trecut. Cînd vorbim de rolul important pe care îl au învățătorul, profesorul în educarea copiilor, nu trebuie să limităm acest rol numai la predarea cunoștințelor la orele de curs, ci să înțelegem întreaga activitate de educare a copiilor. Consider că e necesar să analizăm temeinic lucrurile din acest punct de vedere, să punem mai bine în valoare experiența pe care o avem în privința aceasta. Sînt aici tovarăși care cunosc această experiență și cred că e bine s-o promovăm ca pe o îndatorire didactică fundamentală.

S-a vorbit în plenară despre felul cum se predau unele discipline filozofice, ideologice din învățămînt. Am relevat mai înainte unele neajunsuri pe care le mai avem în această privință. Înarmarea elevilor din învățămîntul mediu și a studenților, îndeosebi, cu temeinice cunoștințe filozofice și ideologice constituie una din cerințele fundamentale ale dezvoltării unui învățămînt modern în țara noastră. Desigur, tovarăși, în această privință un rol important au, în

primul rînd, cadrele care predau științele sociale ; dar aceasta nu este o obligație care ține numai de domeniul lor de activitate. Problema conținutului ideologic al învățămîntului nostru este și trebuie să fie o problemă a conducerii universităților și institutelor de învățămînt superior. Nu numai în filozofie sau în oricare altă disciplină socială, ci în întregul proces de învățămînt trebuie să se reflecte concepția noastră filozofică despre lume și viață, materialismul dialectic și istoric. În mod deosebit aceasta trebuie să se manifeste la universitate — care, prin natura sa, este un focar al științelor umaniste, al propagării materialismului dialectic. Dar, din păcate, întîlnim aici, chiar la catedrele de științe sociale, unele confuzii ideologice, concepții greșite, față de care nu numai că nu se ia atitudine, dar există toleranță și îngăduință. Să nu uităm nici un moment că asemenea concepții, care servesc forțelor reacționare și imperialiste, mai există, că ele mai pătrund din afară și sînt preluate și la noi sub diferite forme. Consider că este necesar să luăm măsuri hotărîte spre a face ca învățămîntul nostru superior să fie un focar de luptă împotriva a tot ceea ce este retrograd și învechit, împotriva tuturor concepțiilor idealiste, mistice, reacționare. Cadrele care predau marxism-leninismul, toate cadrele didactice din întregul nostru învățămînt au îndatorirea să militeze activ pentru educarea tineretului în spiritul concepției despre lume și societate care stă la baza politicii partidului nostru. Învățămîntul nostru este un valoros instrument de educare în mîinile societății socialiste și, în consecință, trebuie să promoveze, prin întreaga sa activitate, concepția noastră, ideologia noastră.

Așa cum am mai subliniat și cu alte prilejuri, coexistența pașnică între state nu înseamnă de fel coexistență și cu concepțiile burgheziei, nu înseamnă renunțarea la lupta ideologică pentru promovarea materialismului dialectic și istoric, ci, dimpotrivă, impune intensificarea eforturilor pentru triumful marxism-leninismului, al filozofiei noastre. Promovarea largă a ideologiei noastre este o sarcină a tuturor conducerilor instituțiilor de învățămînt, a tuturor celor care lucrează în acest sector — pînă la profesorul universitar, la rector, la ministrul învățămîntului. Analizarea rezultatelor activității acestor cadre trebuie judecată în contextul rezultatelor generale obținute în ridicarea nivelului științific și tehnic al învățămîntului, în promovarea concepției noastre materialist-dialectice, în formarea și educarea generației noi și situarea ei pe poziții active de luptă împotriva a tot ceea ce este învechit și servește forțelor reacționare, imperialismului. Tot ceea ce am înfăptuit în acești ani de construcție socialistă s-a realizat sub conducerea partidului nostru marxist, care are la bază concepția revoluționară despre lume ; am învins tocmai pentru că în întreaga noastră politică, în întreaga noastră activitate ne-am condus și ne conducem după această ideologie. Promovarea cu consecvență a acestei concepții constituie, în continuare, garanția victoriei noastre în lupta pentru construcția socialismului și comunismului !

Nu putem și nu trebuie să acceptăm nici un fel de concesie, sub nici o formă, față de confuzii sau concepții străine idealurilor noastre. Mă refer la concesii de ordin ideologic. Partidul nostru nu admite sub nici o formă măsurile administrative în lupta ideologică ; combătînd abuzurile și diferitele practici străine care au avut loc în trecut, partidul nostru nu slăbește, ci, dimpotrivă, sporește preocuparea pentru lupta ideologică ; va trebui să militâm neîncetat, cu toată stăruința, pentru promovarea concepției noastre despre lume și viață.

Desigur, noi acordăm o mare atenție tradițiilor progresiste minunate pe care le-a acumulat de-a lungul

istoriei sale poporul român. Dar, preocupîndu-ne de cultivarea respectului și dragostei pentru aceste tradiții, valorificîndu-le, preluînd de la ele tot ceea ce este bun și servește mersului nostru înainte, nu trebuie să uităm nici un moment că în trecut au existat în țara noastră — și nici nu puteau să nu existe — și concepții retrograde, reacționare, care au servit claselor asupritoare. Față de toate acestea trebuie să luăm poziție hotărîtă. Firește, chiar și în cazul unor personalități progresiste din trecut trebuie să acționăm cu discernămînt, să analizăm bine ce preluăm — pentru că nu putem să luăm totul în bloc. Să avem în vedere că aceste personalități au avut și limite — și nici nu se putea altfel — generate de dezvoltarea socială, de epoca în care au trăit, de nivelul de cultură ș.a.m.d. Trebuie să preluăm ce e valoros, progresist în activitatea acestor personalități, dar să avem și o atitudine critică față de ceea ce este greșit în creația lor. Nu înseamnă, prin aceasta, că negăm sau că lovim în cineva. Noi procedăm în felul acesta chiar față de activiștii de partid, față de cadrele de partid; cînd greșesc le criticăm — și asta nu înseamnă că le lovim; ce au făcut bine remarcăm, subliniem. Înseamnă oare că, dacă preluăm ceea ce a fost bun, valoros în poeziile lui Goga, trebuie să uităm că acesta totuși, într-o serie de scrieri, în politică, s-a situat pe poziții reacționare, retrograde? Desigur că trebuie să criticăm această latură a activității sale.

Noi nu trebuie să uităm că a existat în România o îndelungată activitate fascistă, că legionarii — această bandă de asasini — au exercitat o influență nefastă, au promovat concepțiile lor retrograde, șovine și reacționare, dăunînd grav intereselor poporului nostru.

Doresc să subliniez, în continuare, răspunderea mare pe care o are presa noastră — ziarele, revistele literare

și celelalte publicații — în legătură cu aceste probleme. Este o îndatorire fundamentală a presei să nu admită în paginile ei nici un fel de concepții străine, de materiale confuze, indiferent sub ce fond s-ar manifesta. Trebuie să criticăm pe acei comuniști care lucrează în aceste sectoare și care dovedesc pasivitate, neatenție sau lipsă de combativitate în această privință. Asemenea stări de lucruri se mai întîlnesc — așa cum a spus aici tovarășul Tudor Ionescu — și la radio și televiziune, în cinematografie și în alte sectoare ale culturii.

Dacă vorbim de educarea comunistă a tineretului, trebuie spus că învățămîntul oferă în acest domeniu un complex întreg de mijloace menite să contribuie la formarea concepției despre lume și viață a tineretului. Trebuie să învățăm să folosim cît mai bine aceste mijloace! Dezbătînd problema perfecționării învățămîntului, trebuie să acordăm o atenție mai mare — atît în studiu cît și în lege — activității practice de educare mai ales în domeniile care au o importanță hotărîtoare pentru progresul societății. Este necesar să luăm măsuri pentru a îmbunătăți activitatea organizațiilor de partid și de U.T.C. din cadrul învățămîntului, să sporim rolul și contribuția acestora la buna desfășurare a întregului proces de învățămînt, la ridicarea nivelului ideologic al studenților, la intensificarea muncii de educare a tineretului din școli și universități în spiritul înaltelor idealuri ale societății noastre.

Consider că, la rîndul lor, comitetele județene de partid și comitetele municipale și orășenești au, ca una din sarcinile principale și permanente, îndatorirea de a se preocupa în mod susținut de buna desfășurare a învățămîntului, de îndrumarea întregii munci de educare și instruire din școli și facultăți. Numai așa, atît studenții,

cît și profesorii lor își vor putea îndeplini cum se cuvine sarcinile ce le revin.

Acestea au fost, tovarăși, cîteva lucruri pe care eu am ținut să le subliniez în fața plenarei Comitetului Central, considerind că ele au o importanță deosebită pentru progresul învățămîntului nostru superior și, în general, al întregului învățămînt din România.

CUVÎNTARE LA ADUNAREA ACTIVULUI DE PARTID AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

— 26 aprilie 1968 —

Stimați tovarăși,

Dați-mi voie să încep prin a transmite activului de partid din capitală, tuturor comuniștilor un salut călduros din partea Comitetului Central al Partidului Comunist Român !

Plenara Comitetului Central al partidului a dezbătut timp de patru zile probleme de o mare însemnătate, care vor exercita o puternică influență pozitivă asupra dezvoltării societății noastre socialiste. Hotărîrile plenarei au trezit un puternic ecou și au fost primite cu deosebită satisfacție de toți membrii de partid, de întregul popor. Aceste hotărîri demonstrează încă o dată principialitatea și consecvența cu care Comitetul Central al partidului înfăptuiește neabătut linia politică și Directivele trasate de Congresul al IX-lea pentru perfecționarea conducerii activității economice-sociale, dezvoltarea continuă a democrației de partid și a democrației socialiste în țara noastră.

Doresc să subliniez în fața activului de partid al capitalei că lucrările plenarei s-au desfășurat într-o atmosferă

de puternic entuziasm și într-un spirit de înaltă principialitate, exigență și răspundere, ceea ce demonstrează că Comitetul nostru Central îndeplinește cu cinste sarcinile puse de Congres, îndreptățește încrederea pe care i-au acordat-o partidul și poporul.

După cum știți, la primul punct al ordinii de zi s-a discutat problema învățămîntului de cultură generală, profesional și tehnic și superior. În plenară au fost relevate marile realizări obținute în anii socialismului în dezvoltarea învățămîntului și în formarea de cadre de specialitate pentru toate sectoarele de activitate. O contribuție de seamă au adus în această privință unitățile de învățămînt din București — cel mai puternic centru de învățămînt din România.

Totodată, în plenară s-au subliniat în mod justificat o serie de lipsuri ce s-au manifestat în această perioadă în organizarea și desfășurarea procesului de învățămînt. Nu doresc să revin asupra celor spuse la plenară despre lipsurile existente în unele instituții de învățămînt superior din capitală, deoarece am convingerea că criticile aduse vor fi reținute de cadrele didactice și de studenți și că se vor lua toate măsurile pentru îmbunătățirea activității, pentru ridicarea nivelului învățămîntului.

Trebuie să se acționeze cu toată fermitatea pentru înfăptuirea directivelor Comitetului Central privind învățămîntul, deoarece realizarea lor este indispensabilă pentru a asigura ca învățămîntul nostru să corespundă tot mai bine cerințelor mereu crescînde pe care societatea le pune în fața sa.

Desăvîrșirea socialismului și procesul creării condițiilor pentru trecerea în viitor la comunism impun ca o necesitate obiectivă, o dată cu dezvoltarea bazei materiale și perfecționarea relațiilor de producție, ridicarea nivelului general de cultură al întregului popor, progresul rapid

al științei și învățămîntului. Socialismul și comunismul sînt rezultatul a tot ceea ce a creat pînă acum omenirea mai bun, mai avansat în domeniul producției materiale și al cunoașterii umane.

Prin această prismă privim sarcinile învățămîntului nostru de toate gradele și îndeosebi ale învățămîntului superior, care are un rol principal în educarea și formarea tineretului pentru muncă și viață. Întreaga activitate a școlii și universității trebuie să înarmeze tineretul cu cele mai înaintate cunoștințe științifice, cu concepția despre lume și societate a proletariatului — materialismul dialectic și istoric.

În această privință, o mare răspundere revine corpului didactic. Comitetul Central apreciază, după cum știți, în mod deosebit activitatea cadrelor didactice și îndeosebi din învățămîntul superior. Îmi exprim convingerea că întregul corp didactic va milita cu toată hotărîrea pentru îndeplinirea sarcinilor de mare răspundere ce-i revin, pentru progresul și prosperitatea României socialiste.

Avem un tineret studențesc care dovedește multă seriozitate în învățătură, în felul în care se pregătește pentru a fi gata să-și aducă contribuția la dezvoltarea multilaterală a patriei. Sîntem convinși că studenții din capitală, ca de altfel toți studenții din țară, întregul tineret din patria noastră, vor munci cu și mai mult elan pentru ridicarea nivelului lor de cunoștințe, pentru a răspunde preocupării permanente și încrederii pe care le-o acordă partidul, statul, întregul popor.

Învățămîntul superior trebuie să fie un centru puternic pentru promovarea științei înaintate și a ideologiei noastre. Am subliniat la plenară anumite neajunsuri ce se manifestă în acest domeniu de activitate în unele instituții de învățămînt, îndeosebi în universitate. Se impune, de aceea, cu multă acuitate necesitatea sporirii combati-

vității față de orice concepții idealiste, față de orice confuzii ideologice, inclusiv unele idei retrograde sau chiar reacționare, care, din păcate, își mai fac loc și față de care nu întotdeauna se ia poziție corespunzătoare.

Organizațiile de partid trebuie să fie în primele rînduri și să militeze mai energic pentru îmbunătățirea activității în învățămîntul superior, pentru creșterea combativității corpului didactic, a studenților față de tot ceea ce este străin concepțiilor noastre, pentru ridicarea nivelului general științific și ideologic al învățămîntului. Sarcini de răspundere revin, de asemenea, organizațiilor Uniunii Tineretului Comunist. Comuniștii, fiecare membru de partid trebuie să militeze neobosit pentru triumful marxism-leninismului, pentru victoria filozofiei noastre împotriva tuturor concepțiilor filozofice străine.

Consider că este necesar să se acorde mai multă atenție întăririi organizațiilor de partid din universități și institutele de învățămînt superior prin primirea unui număr mai mare de studenți în partid. Este o greșeală faptul că s-a neglijat și s-a subapreciat primirea unui număr mai mare de studenți în partid, că s-a mers pe linia de a se aprecia că n-ar fi necesar să avem un număr mai mare de studenți membri de partid, că vor avea timp să devină membri de partid cînd vor intra în producție.

Trebuie să rezolvăm într-un timp scurt, în mod pozitiv, această lipsă, să trecem la primirea unui număr mai mare de studenți în partid, să creăm în toate facultățile și în toți anii de studii organizații de partid studențești. Aceasta este o cerință obligatorie pentru a asigura buna desfășurare a activității educative în rîndul studenților, buna funcționare a organizațiilor de tineret, succesul eforturilor noastre pentru formarea intelectualilor de mîine ai patriei noastre.

Comitetul municipal de partid București trebuie să acorde mai multă atenție muncii de partid din învăță-

mînt și îndeosebi din învățămîntul superior. Aș dori să menționez în această ordine de idei necesitatea ca comitetul municipal să analizeze în cel mai scurt timp activitatea comitetului de sector care se ocupă de învățămîntul superior, să-l ajute să-și îndeplinească așa cum trebuie datoria, să ia măsuri pentru întărirea lui cu cadre care să-i asigure o activitate corespunzătoare sarcinilor înalte ce-i revin. Subliniez, tovarăși, că nu este vorba de un oarecare comitet de sector; aici trebuie să avem oameni cu o bună pregătire ideologică, științifică, tovarăși care să aibă cunoștințele și priceperea de a mobiliza cei 30 000 de studenți, miile de profesori și de lucrători din corpul didactic, pentru a crea din această considerabilă forță intelectuală un sprijin activ al întregii munci de formare a unui tineret intelectual nou, constructor al socialismului și comunismului.

Plenara a dezbătut modul cum se realizează sarcinile trasate de Congresul al IX-lea cu privire la creșterea rîndurilor partidului. După cum știți, partidul numără astăzi peste 1 760 000 de membri. Compoziția socială corespunde, în general, structurii societății noastre. Muncitorii și țăranii reprezintă peste 70% din numărul total al membrilor de partid. Este îmbucurător că în rîndul partidului sînt aproape 300 000 de intelectuali, o forță uriașă, care întrece cu mult numărul total al intelectualilor pe care-i avea întreaga Românie dinainte de război. Subliniez, de asemenea, că în unele domenii, din totalul categoriei respective de intelectuali, aproape 40%, și cîteodată chiar mai mulți, sînt membri de partid. Putem fi mulțumiți de felul cum se desfășoară activitatea partidului în rîndul intelectualilor și de contribuția lor la înfăptuirea politicii partidului.

Plenara a constatat că organizațiile de partid, comuniștii își îndeplinesc cu cinste misiunea de organizatori

și îndrumători ai întregii activități de dezvoltare a societății noastre, fiind urmați cu încredere de masele largi ale poporului, de toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate. Creșterea rîndurilor partidului constituie încă o dovadă a încrederii de care el se bucură în rîndul maselor largi ale celor ce muncesc.

Organizația din București este organizația cea mai puternică numericește a partidului și, totodată, cu activitatea cea mai complexă. Ea își îndeplinește în bune condiții marile sarcini ce-i stau în față. Comitetul Central dă o înaltă apreciere felului în care comuniștii din București, activul comitetului municipal își desfășoară munca politică-organizatorică, înfăptuind neabătut, în toate domeniile, linia generală a partidului.

Preocupîndu-se necontenit de ridicarea bunăstării întregului popor, partidul nostru are în centrul activității sale grija față de om, rezolvarea tuturor problemelor ridicate de cei ce muncesc.

O expresie a acestei preocupări este analiza făcută de plenara Comitetului Central cu privire la modul cum sînt soluționate scrisorile și sesizările oamenilor muncii. Aș dori să arăt în primul rînd că însuși numărul mare de scrisori adresate Comitetului Central al partidului reflectă încrederea poporului nostru în partid și în Comitetul său Central, convingerea profundă a oamenilor muncii că, adresîndu-se partidului, conducerii sale, problemele pe care le ridică își vor găsi o rezolvare corespunzătoare. Trebuie totodată să subliniem că prin aceste sesizări și scrisori, dintre care cele mai multe sînt întemeiate, partidul, organele sale primesc un sprijin puternic în descoperirea unor neajunsuri, în elaborarea măsurilor pentru îmbunătățirea activității în diferite domenii, pentru rezolvarea problemelor ce se ridică pe teren, în activitatea practică.

Comitetul Central a atras atenția activului de partid și de stat, tuturor funcționarilor din ministere și din consiliile populare că trebuie să acorde mai multă atenție soluționării operative și în bune condiții a tuturor sesizărilor juste ale oamenilor muncii. Cred că nu mai e nevoie să insist aici pentru a sublinia că aceasta este o îndatorire de onoare a fiecărui activist de partid, a fiecărui membru de partid, a fiecărui funcționar al statului nostru, o condiție spre a-și îndeplini așa cum se cuvine sarcinile și a răspunde încrederii partidului și poporului.

Tovarăși,

Plenara Comitetului Central, analizînd starea pregătirii de luptă și politice a forțelor armate ale țării, a constatat cu deplină satisfacție că armata noastră se găsește la un bun nivel de instruire și că este oricînd gata să-și îndeplinească cu cinste misiunea sacră încredințată de partid și guvern ca apărătoare a pămîntului patriei, a cauzei păcii.

Statul nostru a făcut și face mari eforturi financiare și materiale pentru înzestrarea forțelor noastre armate cu tehnica modernă de luptă. Este de înțeles că, atîta vreme cît există imperialismul și, ca urmare, se menține pericolul de agresiune și război, inclusiv pericolul unui război mondial, este necesar să facem totul pentru a asigura întărirea continuă a forțelor noastre armate, a capacității lor de luptă pentru apărarea patriei. După cum ați putut afla, plenara Comitetului Central a hotărît să fie luate noi măsuri pentru a asigura forțelor noastre armate tehnica de luptă necesară și modernă. În acest sens, au fost stabilite măsuri pentru a produce la noi în țară o parte mai mare a mijloacelor de apărare, importînd în special acea tehnică de luptă a cărei producție în țară

nu se justifică economic sau nu se poate realiza la un nivel satisfăcător.

Urmărind cu consecvență să asigure armata noastră cu tot ce-i este necesar pentru a-și putea îndeplini în orice moment misiunea, Comitetul Central și-a exprimat și își exprimă încrederea deplină că militarii forțelor noastre armate vor depune eforturi neobosite spre a-și ridica în continuare nivelul pregătirii de luptă și politice, spre a învăța să folosească în orice condiții de luptă armamentul din dotare, a fi oricînd gata să-și îndeplinească datoria față de patrie, față de cauza socialismului.

Tovarăși,

Plenara Comitetului Central, discutînd problema reabilitării unor activiști de partid și de stat, a trecut în revistă activitatea partidului și a conducerii sale de-a lungul unei întregi perioade istorice. Aceasta pentru că nu putem analiza și stabili cauzele care au dus la o serie de abateri, fără a ține seama într-adevăr de întreaga perioadă și de tot ce s-a întîmplat pe atunci.

Desigur s-ar putea pune întrebarea dacă era necesar sau nu să analizăm acum aceste probleme, dacă nu era mai bine să considerăm că la noi nu avem nimic de reabilitat. S-ar putea ridica, de asemenea, și o altă întrebare : punînd în discuție aceste probleme, nu se va umbri oare activitatea partidului dintr-o perioadă de o deosebită importanță, eroică ? Cred că la aceste întrebări se poate răspunde fără nici o ezitare : nu, nu umbrim în nici un fel activitatea eroică a partidului, pentru că noi nu confundăm activitatea uriașă desfășurată de partid cu abuzurile și nelegiuirile înfăptuite de oameni cărora le este străin spiritul de partid.

Prezidiul și Comitetul Executiv, Comitetul Central al partidului procedează foarte just și răspund unor înalte

îndatoriri ce le revin în fața partidului și a poporului — de a lămuri lucrurile cu deplină obiectivitate, de a preciza adevărul și a arăta dacă arestarea și reprimarea unor activiști de partid și de stat au fost sau nu întemeiate. Trebuie să facem aceasta cu întreaga noastră conștiință de membri de partid.

Desigur, tovarăși, facem acest lucru stăpîniți de o mare amărăciune, deoarece vreme îndelungată ne-am obișnuit să gîndim și să declarăm public, cu multă satisfacție, că la noi nu avem nimic de reabilitat, că în România nu s-au petrecut abuzuri și încălcări ale democrației de partid și ale legalității socialiste. Mai mult, s-a spus că a fost o mare fericire pentru noi că am avut pe cineva care a apărat activul de partid și de stat. Și iată că deodată sîntem nevoiți să constatăm că avem și noi obligații de reabilitare — și, din păcate, că avem mulți activiști de partid de reabilitat. Unii post-mortem, alții care mai sînt în viață și au suferit diferite sancțiuni și represiuni. Avem, ca să mă exprim astfel, sentimentul că ne-am trezit brusc dintr-un vis frumos și constatăm că realitatea este cu totul alta. La această concluzie s-a ajuns pe baza unei analize temeinice a faptelor, care demonstrează că în această perioadă au fost comise multe abuzuri, că cei care le-au organizat și-au pătat mîinile cu sîngele lui Pătrășcanu și al altor activiști de partid și de stat.

Avem de aceea obligația morală și politică să restabilim adevărul, așa cum este el. Numai astfel ne îndeplinim datoria de comuniști, pe care partidul și poporul i-au investit cu o mare răspundere. Făcînd lumină deplină în aceste probleme de mare însemnătate, ne exprimăm înaltul spirit de răspundere în fața partidului, a poporului, pentru cauza socialismului în România.

Dezvăluirea abuzurilor și ilegalităților comise în acea perioadă nu numai că nu va diminua, ci, dimpotrivă, va întări și mai mult autoritatea și prestigiul partidului nostru în fața poporului, care va vedea în el un partid ce știe în mod curajos să dezvăluie lipsurile, să lupte pentru înlăturarea lor, să restabilească adevărul și să asigure întărirea legalității socialiste în România.

În istoria zbuciumată a poporului nostru s-au săvîrșit multe abuzuri și crime împotriva poporului, dar clasele dominante, partidele burghezo-moșierești au căutat întotdeauna să le justifice, să ascundă realitatea și adevărul. Istoria, timpul — supremul judecător — au făcut însă întotdeauna dreptate și au condamnat pe făptașii nelegiuirilor. Noi sîntem comuniști și nu putem proceda în același fel, nu putem lăsa ca istoria și timpul să aducă lumină. Noi sîntem aceia care avem datoria și sarcina să facem dreptate — și s-o facem astăzi, cînd sînt în viață cei care cunosc realitățile și care știu cum s-au petrecut lucrurile. A lăsa aceasta pe seama istoriei și a timpului ar însemna a contribui poate la ascunderea adevărului și la falsificarea lui. Pentru că dacă astăzi se găsesc oameni ca Drăghici, care încearcă să înșele partidul și poporul, să nege faptele chiar în fața celor care le-au cunoscut direct fiindcă s-au petrecut sub ochii lor, cu mult mai greu ar fi fost mai tîrziu de restabilit adevărul.

Partidul nostru comunist este puternic tocmai prin aceea că știe să analizeze critic și autocritic propria sa activitate. Aceasta este o dovadă a forței și seriozității sale. În același timp, aceasta constituie și garanția sigură că se vor lua măsurile necesare pentru îndreptare, că se va face totul pentru ca în viitor să nu se mai poată produce asemenea fapte reprobabile.

Doresc să subliniez în fața activului de partid seriozitatea și înalta răspundere cu care Comitetul Central a analizat aceste probleme. Procedînd în acest fel, Comitetul Central își îndeplinește cu cinste misiunea încredințată de congres de a asigura conducerea între congrese a întregii activități politice-sociale, sarcina trasată de Congresul al IX-lea de a restabili normele leniniste în partidul nostru, democrația de partid, democrația socialistă, de a lichida o dată pentru totdeauna abuzurile și ilegalitățile și de a trage la răspundere pe cei vinovați.

Am ascultat raportul comisiei de partid și relatările multor tovarăși care au luat cuvîntul în plenara Comitetului Central sau care au vorbit aici. Putem să tragem concluzia că în acea perioadă au fost comise multe abuzuri, au avut loc grave cazuri de reprimare a unor activiști de partid și de stat, dintre care cazul Pătrășcanu este poate cel mai flagrant și cel mai grăitor. Dar nu este singurul.

După cum s-a arătat în plenară, comisia de partid desemnată de Comitetul Executiv a studiat timp de doi ani și jumătate, cu concursul unui număr mare de activiști de partid, dosare însumînd peste 50 000 de file, străduindu-se să descurce firele acelei înscenări monstruoase care a fost cazul Pătrășcanu. Comisia, formată din vechi membri de partid, a analizat actele, a discutat cu un mare număr de oameni, atît din cei implicați în proces, cît și cu cei care au întreprins ancheta, ajungînd la concluziile de care ați luat cunoștință.

Pentru felul cum și-au îndeplinit sarcina încredințată, plenara Comitetului Central a exprimat mulțumiri tovarășilor din comisie, tuturor activiștilor care au lucrat pentru restabilirea adevărului. Acum este în afară de orice îndoială că arestarea și condamnarea lui Pătrășcanu nu au nici o justificare, că a avut loc de fapt o înscenare odioasă, că Pătrășcanu este victima unui asasinat mișelesc.

Merită de remarcat că aceasta s-a întîmplat în 1954, cînd în alte țări socialiste, în Uniunea Sovietică începuse să se ia curs spre dezvăluirea unor astfel de ilegalități și spre reabilitarea victimelor acestora. De aceea este și mai de neînțeles de ce tocmai atunci s-a ivit această grabă de a-l judeca și a-l executa după două zile, în mod precipitat, prin împușcare pe la spate.

De asemenea, comisia, analizînd acuzațiile ce i se aduceau lui Foriș, că ar fi fost agent al dușmanului, a constatat că el este nevinovat, că a fost executat fără să existe temeiuri legale și chiar fără judecată, că deci și în acest caz a avut loc de fapt un asasinat.

Din studierea și a altor cazuri și procese, între care procesul Luca, procesul de la Canal și altele, se evidențiază, de asemenea, netemeinicia multor acuzații și multor condamnări din acele vremuri. Toate acestea constituie acte pe care partidul nostru le reprobă și le condamnă cu toată hotărîrea. Ele sînt însă, totodată, acte de drastică acuzare și condamnare la adresa acelora care le-au inițiat și înfăptuit. Ele îl acuză și îl condamnă pe Alexandru Drăghici, ca organizator și înfăptuitor al acestor acțiuni criminale împotriva activului de partid și de stat, îl acuză și-l condamnă pe Gheorghiu-Dej, care a inițiat și patronat aceste acțiuni.

Va trebui, de asemenea, să stabilim adevărul și în ce privește sancționarea unor activiști de partid și de stat, care au avut de suferit în perioada respectivă.

În fața faptelor atît de evidente, subliniate și completate pe larg de membrii Comitetului Central, poziția adoptată în plenară de Alexandru Drăghici apare cu totul de neînțeles. Logica, bunul-simț îl obligau să vină în fața Comitetului Central și să arate deschis cum s-au întîmplat toate acestea, să arate care este partea sa de răspundere,

să ajute Comitetul Central și partidul să restabilească adevărul.

Or, în loc să facă acest lucru în mod cinstit, el s-a situat pe poziția de a justifica totul, de a încerca să demonstreze ceea ce nu se poate demonstra. A încercat să susțină și acum în fața Comitetului Central, în fața dovezilor evidente, că de fapt reprimările erau întemeiate. În loc să reprobe și să condamne abuzurile, arestările și represiunile, să exprime regrete pentru cele săvîrșite, el a căutat să le justifice, declarînd cinic că de fapt îi pare rău că n-a reușit să-și asigure dovezi suficiente pentru a justifica crimele, că activitatea celor din subordinea lui a fost slabă și că de aceea comisia de partid a putut să demonstreze netemeinicia acuzațiilor.

Realitatea este că cei care au săvîrșit aceste acte au manifestat slăbiciuni tocmai pentru că nu au procedat cinstit, pentru că s-au bazat pe minciuni și falsuri, iar minciunile și falsurile nu pot fi la nesfîrșit acoperite. Drăghici a venit și a declarat cu cinism în fața plenarei că în activitatea securității ar fi admise, ca o practică, înscenările — denumite de el „legende" —, că ar fi admise constrîngerile morale, recurgerea la falsificări și provocări, afirmînd că așa a procedat și siguranța burghezo-moșierească cu comuniștii.

Aceasta este, tovarăși, o insultă la adresa organelor noastre de securitate, a orînduirii noastre socialiste. Nu este în etica comuniștilor, în etica societății noastre socialiste recurgerea la falsuri, la înscenări, la mistificări. Este drept, acestea sînt metode care au existat în practica siguranței burghezo-moșierești, dar noi am luptat împotriva lor.

Organele noastre de securitate și de justiție au fost create în societatea noastră în scopul apărării cuceririlor revoluționare ale poporului, al luptei împotriva dușmani-

lor socialismului, ca organe ce trebuie să fie pătrunse de spiritul respectului față de lege, al respectului față de om, față de ideile socialismului. Se poate afirma că Drăghici, prin comparația ce a făcut-o cu organele de represiune ale claselor exploatatoare, a recunoscut un adevăr, deoarece el a procedat cu comuniștii așa cum proceda și siguranța burghezo-moșierească. Firește că un om cu astfel de concepții n-avea ce căuta în fruntea unui organ de o asemenea importanță, care cere multă integritate morală, multă cinste, mult spirit partinic și conștiință comunistă — adică tocmai ceea ce el n-a avut niciodată.

Aș vrea să subliniez că, în cuvîntul său la plenară, Drăghici a căutat să se sustragă de la răspunderea ce-i revenea pentru represaliile împotriva activiștilor de partid, pentru condamnarea și asasinarea lui Pătrășcanu, referindu-se la lupta dusă de organele de securitate contra elementelor dușmănoase, contrarevoluționare, care au fost lichidate în acele vremuri. Este adevărat, tovarăși, că, în primii ani ai construcției socialiste, clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea, cu intelectualitatea înaintată și cu alte forțe populare, sub conducerea partidului comunist, a dus o luptă dîrză împotriva dușmanului, repurtînd victorii în toate domeniile de activitate. Au fost lichidate pentru totdeauna clasele exploatatoare, forțele politice reacționare, s-au făurit noi relații de producție și, pe această bază, s-a cimentat unitatea întregului popor în jurul partidului.

Lichidarea forțelor reacționare este opera luptei unite a maselor populare, este rezultatul politicii marxist-leniniste a partidului nostru. În decursul anilor s-a încercat să se acrediteze la securitate ideea că aceasta a dus de fapt lupta cu dușmanul. Încă în 1956 am criticat această concepție, subliniind că nu securitatea, ci partidul a fost organizatorul și conducătorul luptei împotriva dușmanului, că nu activitatea represivă este hotărîtoare, întrucît nici o activitate de acest fel nu poate lichida burghezia, nu poate lichida moșierimea. Numai activitatea revoluționară de transformare a societății și de construcție socialistă poate asigura victoria în această luptă. Dar dacă noi am desființat clasele dominante, reacțiunea, aceasta se datorește nu măsurilor represive, ci tocmai victoriilor strălucite obținute de poporul nostru în construcția socialistă, muncii eroice a întregului popor sub conducerea Partidului Comunist Român.

Așa cum am mai spus nu o dată, organele securității statului și alte organe de stat au avut și își au rolul lor în această luptă. Nu o dată Comitetul Central a dat o înaltă apreciere activității acestor organe, aportului lor la cauza generală, faptului că și-au îndeplinit cu cinste sarcinile încredințate de partid și guvern. La plenara din iulie anul trecut s-a vorbit pe larg despre aceste probleme și nu consider că trebuie să ne mai oprim acuma asupra lor. Azi noi nu discutăm despre munca organelor de securitate, ci analizăm abuzurile și reprimările săvîrșite împotriva unor activiști de partid și de stat.

Este, desigur, normal ca în acest cadru să analizăm munca acelor tovarăși care au lucrat la securitate, răspunderea lor față de ce s-a întîmplat. Nimeni nu se poate sustrage de la această răspundere ascunzîndu-se sub paravanul luptei împotriva dușmanului. Activiștii de partid nu erau dușmani, ci, dimpotrivă, tovarăși de luptă contra dușmanului de clasă — unii dintre ei cu un trecut care reprezintă o mîndrie pentru partid și popor, cum a fost Lucrețiu Pătrășcanu. Dacă vorbim de lupta împotriva dușmanului, atunci normal era nu să se caute dușmani în partid, ci să se facă totul pentru unirea forțelor revoluționare ale poporului, pentru a asigura victoria în lupta cu dușmanul, pentru construcția socialismului. Or, în loc

de atitudine tovărășească, de grijă, de apărare a activului de partid, mulți activiști au suferit represiuni, aducîndu-se mari daune cauzei socialismului, partidului nostru, slăbindu-se tocmai frontul de luptă împotriva dușmanilor construcției societății socialiste.

Vinovați de abuzurile săvîrșite sînt numai și numai aceia care au patronat sau au avut direct răspunderi în această privință — între care un rol de frunte l-a îndeplinit Drăghici Alexandru.

Nu există domeniu de activitate în care Drăghici să nu fi împins securitatea de a se erija în organ suprem de conducere, pe deasupra partidului, a Comitetului Central, a comitetelor regionale, a ministerelor. Aceste practici s-au răsfrînt și asupra a diferite domenii ale activității artistice sau cercetării științifice — cu rezultate profund negative, determinînd crearea unei atmosfere de neîncredere și suspiciune și contribuind la rămînerile în urmă ce se manifestă în unele din aceste sectoare.

E adevărat, tovarăși, acestea aparțin unei perioade din trecut, dar e necesar să vorbim de ele acum, pentru că au adus grave daune și trebuie să ne asigurăm ca asemenea fapte să nu se mai poată repeta.

În plenară, Drăghici a făcut de asemenea declarații că n-ar fi dat personal ordine pentru maltratări și pentru falsuri.

Oare așa să fie, tovarăși ? Faptele, cei care le-au simțit, se poate spune pe pielea lor, dovedesc cu totul altceva. Realitatea este că în întreaga activitate la Ministerul de Interne, Drăghici a încurajat abuzurile, le-a organizat și a comis el însuși abuzuri — și încă nu puține. El n-a fost numai un instrument, ci are răspunderea directă pentru tot ce s-a întîmplat la Ministerul Afacerilor Interne.

În cuvîntul său, Drăghici a făcut zeci de referiri la Gheorghiu-Dej, declarînd că acesta nu putea să-i însceneze acuzații lui Pătrășcanu și, ca atare, nici el n-ar fi putut face acest lucru. Fără a dori să discutăm acum despre toate aspectele activității lui Gheorghiu-Dej, trebuie arătat ca un fapt că el a fost pornit împotriva lui Pătrășcanu, a îndrumat permanent anchetarea cazului. Acest lucru l-a dovedit și comisia de partid, l-a declarat de altfel de nenumărate ori și Drăghici, care a arătat că Gheorghiu-Dej primea toate declarațiile celor anchetați, le studia și făcea pe ele adnotări, îndrumînd cum să se ducă în continuare ancheta și ce răspunsuri să se obțină. Există documente, tovarăși — deși o parte dintre ele, conform declarațiilor lui Drăghici, au fost distruse în 1960 din ordinul lui Gheorghiu-Dej — și aceste documente poartă pe ele asemenea adnotări și îndrumări. Distrugerea acestor documente, ca și trimiterea în judecată a unora sau înlesnirile de a părăsi țara acordate altora dintre cei implicați în acest proces, dovedește că s-a căutat în mod insistent și cu perseverență ștergerea urmelor rămase după această înscenare, în speranța că niciodată nu se va mai putea descoperi adevărul.

Desigur, Gheorghiu-Dej are merite incontestabile, după cum a avut și serioase lipsuri și greșeli, dar la ordinea de zi a discuțiilor noastre nu este analiza activității sale. Probabil, așa cum au cerut mulți membri ai Comitetului Central al partidului, va trebui odată să facem și o asemenea analiză. Ceea ce se poate spune acum este însă că nici un fel de merite ale lui Gheorghiu-Dej nu pot să-i scuze abuzurile și răspunderea sa în asasinarea lui Pătrășcanu, ca și în multe ilegalități comise împotriva unor activiști de partid și de stat.

În aprecierea activității oricărui tovarăș, partidul nostru pornește de la analiza obiectivă și lucidă a faptelor,

nu de la mituri. Noi nu avem nevoie de idoli. Noi nu avem nevoie să facem din oameni portdrapel. Marxism-leninismul respinge și a respins astfel de concepții ca străine ideologiei clasei muncitoare. Portdrapelul nostru este marxism-leninismul, concepția despre lume și viață a proletariatului.

Sînt de acord cu acei tovarăși care au subliniat în adunarea de azi gravele răspunderi ce-i revin lui Chișinevschi. Este adevărat că el a avut o activitate intensă și dăunătoare în domeniul artei, culturii, învățămîntului, în domeniul ideologic pe care le-a îndrumat mult timp, cu rezultate deosebit de negative pentru partidul nostru, pentru poporul nostru. Dar el a avut, de asemenea, o activitate susținută și în alte domenii, avînd răspunderi directe, nemijlocite și din cele mai grave pentru asasinarea lui Lucrețiu Pătrășcanu, ca și pentru alte abuzuri judiciare și ilegalități săvîrșite în acea perioadă.

Ancheta făcută și prezentată Biroului Politic de către Alexandru Drăghici s-a bazat pe declarații false, obținute prin schingiuiri și presiuni morale, și cuprindea acuzații cu caracter absolut imaginar, fără nici un temei legal, urmărind în mod premeditat să conducă la executarea lui Pătrășcanu. În acest fel, Gheorghiu-Dej și Alexandru Drăghici, care, așa cum reiese din cercetările comisiei de partid, cunoșteau adevărul, au indus în eroare Biroul Politic.

Trebuie să subliniem că o mare răspundere poartă și membrii Biroului Politic de atunci, care s-au mulțumit cu concluziile prezentate fără a cere dovezi certe, așa cum impuneau atît răspunderile lor deosebite în partid, cît și gravitatea cazului care privea un militant de frunte al partidului.

Despre munca lui Drăghici s-a discutat de mai multe ori, iar în ședința Biroului Politic din aprilie 1956 s-a

hotărît chiar schimbarea lui de la Ministerul Afacerilor Interne. A fost o hotărîre care prevedea ca ministrul de afaceri interne să nu mai fie membru al Biroului Politic, ceea ce implica schimbarea imediată din funcție a lui Drăghici. Această măsură n-a fost însă aplicată, datorită opoziției manifestate de Gheorghiu-Dej și Alexandru Drăghici.

Tot la acea ședință a Biroului Politic, vorbind despre munca M.A.I., am arătat: „În ce privește Ministerul Afacerilor Interne, spiritul de partid continuă să fie slab, după cum tot slab este controlul de partid. Tovarășul Drăghici crede că poate face orice pentru că are legături cu Gheorghiu-Dej și nu răspunde față de nimeni altcineva. Manifestările nesănătoase de la Ministerul Afacerilor Interne se datoresc în bună parte influenței și atitudinii tovarășului Drăghici. Tovarășul Drăghici nu muncește cu cadrele; el desconsideră oamenii, din aparatul de securitate sînt scoși sub pretexte diferite un număr însemnat de membri de partid. Numai în 1954 au fost scoși vreo 900 de membri de partid. De trei ani, adică de cînd este Drăghici acolo, Ministerul Afacerilor Interne nu are un colectiv de conducere închegat. Aceasta este rezultatul poziției lui Drăghici față de cadre. Îi place să se înconjoare cu oameni lingușitori. Îndrumează slab munca de securitate". Realitatea, tovarăși, este că o dată cu venirea lui Drăghici la Ministerul Afacerilor Interne a început prigoana împotriva comuniștilor vechi, ilegaliști care lucrau în securitate, a început aruncarea lor afară din M.A.I.

În anii care au urmat s-a stabilit, e adevărat, să fie luate o serie de măsuri, s-a discutat și despre un șir de abuzuri, s-a preconizat întărirea controlului de partid la securitate și la Ministerul de Interne. Pe parcurs, unele măsuri s-au aplicat, dar în bună parte numai jos,

la regiuni, și de loc la Ministerul Afacerilor Interne, unde Drăghici nu accepta prezența partidului, unde el se considera totul, pe deasupra partidului.

Cu atît mai absurdă, contravenind flagrant adevărului, apare declarația făcută în plenară de Alexandru Drăghici, care spunea că el ar fi introdus linia partidului la M.A.I. Ne putem întreba : care linie ? Căci ceea ce s-a întîmplat în această perioadă la M.A.I., abuzurile și ilegalitățile săvîrșite nu reprezintă în nici un fel linia partidului nostru. O asemenea afirmație a lui Drăghici calomniază partidul, politica sa profund umanistă, care pornește de la grija pentru om și care face totul pentru dezvoltarea personalității umane, și nu pentru abrutizare, așa cum a procedat Drăghici în activitatea lui.

Nu vreau să fac o analiză a activității lui Lucrețiu Pătrășcanu. Calomniile exprimate de Drăghici în plenară despre Lucrețiu Pătrășcanu constituie o revoltătoare insultă, nu numai la adresa acestui militant al partidului nostru, ci și la adresa întregului partid, pentru că Lucrețiu Pătrășcanu a fost unul din activiștii și conducătorii de seamă ai partidului, ai poporului român. L-am cunoscut puțin pe Pătrășcanu atît înainte de război cît și după acesta. Era un om de mare valoare intelectuală, un om de vastă erudiție și cultură marxist-leninistă, un remarcabil conducător de partid. Desigur, avea și el lipsurile sale, dar nu știu dacă se găsește om pe lume care să poată susține că este perfect și nu are nici un fel de lipsuri. Partidul nostru, poporul român se pot mîndri cu oameni ca Pătrășcanu. Noi dorim, tovarăși, ca în rîndurile intelectualității de astăzi să avem cît mai mulți oameni ca Pătrășcanu, luptători hotărîți pentru cauza socialismului și comunismului, a umanismului socialist !

Lovindu-se în Pătrășcanu, s-a lovit în partid, în capacitatea sa de luptă, în forța sa ideologică.

Tovarăși,

Analizînd toate acestea, se pune pe drept cuvînt întrebarea : cum s-au putut întîmpla asemenea fapte ?

S-a vorbit despre atmosfera generală de suspiciune și de neîncredere ce exista în această perioadă față de cadrele de partid și de stat. Au fost făcute aici referiri la influența proceselor și condamnărilor care au avut loc în perioada acelor ani într-o serie de țări socialiste. Toate acestea au contribuit fără îndoială — și ar fi greșit să nu recunoaștem — la crearea și la accentuarea unei atmosfere de neîncredere și suspiciune.

Dar, după părerea mea, nu putem explica ceea ce s-a petrecut în România numai referindu-ne la ceea ce s-a petrecut în alte țări. Pentru a înțelege mai bine cum s-a ajuns la asemenea situație, cred că este necesar să ne referim în primul rînd la unele stări de lucruri din partidul nostru, care a trecut printr-o grea luptă fracționistă. În realitate, urmările acesteia au continuat să se facă simțite și după ce, formal, ea a fost lichidată. Această situație s-a resimțit și în timpul războiului cu adînci influențe negative asupra capacității de luptă a partidului ; ea s-a reflectat și în anii de după reintrarea partidului în legalitate și chiar după cucerirea puterii de către clasa muncitoare. Cauzele represiunilor trebuie căutate în situația care a domnit în partid, în faptul că după 23 August luptele fracționiste au continuat într-o formă sau alta în partid — iar Pătrășcanu a fost una din victimele acestor lupte, și nu singura. La toate acestea trebuie să adăugăm și unele trăsături de caracter personale ale lui Gheorghiu-Dej și ale lui Drăghici.

Numai în acest context ne putem referi și analiza condițiile în care s-au petrecut abuzurile și încălcările de care s-a vorbit aici.

Aici s-a vorbit despre cultul personalității. Unii obișnuiesc să pună totul pe seama acestui cult, pentru că se pare că e mai ușor așa. Dar a proceda astfel nu înseamnă a face o analiză justă, marxist-leninistă, pentru că practicile pe care le discutăm aici nu țin, de fapt, de cultul personalității. Asemenea practici izvorăsc din concepțiile burgheziei, ale reacțiunii ; ele își au izvorul și sînt caracteristice stărilor de înapoiere economică, socială, politică, culturală a oamenilor, mentalității înapoiate a celor care au înfăptuit aceste abuzuri ; izvorăsc, de fapt, din ignorarea și încălcarea principiilor de organizare și de muncă ale partidului nostru, din nesocotirea normelor de bază ale societății socialiste. Ca urmare, trebuie să privim aceste abuzuri, aceste încălcări, aceste crime nu ca un însoțitor imanent al socialismului — cum încearcă să explice unii —, ci ca fenomene care vin din afara socialismului și n-au ce căuta în socialism.

În analizarea cauzelor care au dus la aceste ilegalități trebuie să privim lucrurile cu seriozitate, cu răspundere și să știm să lăsăm la o parte patimile, să lăsăm la o parte amărăciunile, să judecăm lucrurile cu calm și să stabilim ceea ce este just, ceea ce este necesar să facem.

În activitatea de conducere a destinelor țării trebuie să ținem seama și să ne călăuzim nu după sentimente, ci după ceea ce este în mod obiectiv necesar și just, pentru a asigura dezvoltarea ascendentă a partidului și a societății noastre.

Analizînd ceea ce s-a întîmplat în această perioadă în partidul nostru, cred că se impune să tragem toate învățămintele și să luăm asemenea măsuri — organizatorice, politice —, încît niciodată să nu se mai poată întîmpla asemenea fapte.

În primul rînd trebuie să acționăm cu mai multă hotărîre pentru întărirea rolului conducător al partidului, să veghem ca în organele de securitate, de justiție să domnească un puternic și sănătos spirit de partid. Partidul trebuie să exercite un control și o îndrumare permanentă asupra întregii activități din acest sector, acordînd mai multă atenție muncii de educare politică a tuturor lucrătorilor din organele de securitate. Este necesar să dezvoltăm și mai mult democrația de partid, să creăm toate condițiile ca membrii de partid să-și poată spune deschis părerea.

Înfăptuirea principiilor de bază ale partidului presupune drepturi depline membrilor de partid de a-și spune părerea asupra oricărei probleme, de a avea păreri deosebite într-o problemă sau alta.

Este adevărat — așa cum au remarcat unii tovarăși în plenară — că, pentru a se lua o hotărîre, nu este neapărat necesară realizarea unanimității. Statutul partidului nostru prevede norme și situații cînd hotărîrile se pot lua cu majoritate simplă sau cu majoritate de $^2/_3$, în raport de importanța hotărîrilor, a măsurilor care urmează să fie adoptate. Desigur, nu este rău dacă în discutarea problemelor se ajunge la unanimitate, dar acest lucru nu trebuie absolutizat, exprimarea unei păreri diferite nu trebuie privită ca o sursă de suspiciune, deoarece exprimarea părerii proprii este un drept elementar, categoric și inalienabil al oricărui membru de partid. Ceea ce este realmente obligatoriu este îndatorirea ca odată hotărîrile luate, ele să fie înfăptuite de toți membrii de partid ; trebuie să se realizeze o strînsă unitate de acțiune pentru realizarea hotărîrilor. Nu este îngăduit nimănui să încalce sau să se abată

de la o hotărîre adoptată pînă la o nouă rediscutare și, eventual, pînă la luarea altei hotărîri.

Este necesar să crească și mai mult rolul Comitetului Central în viața partidului nostru. Este adevărat, acum în Comitetul Central se dezbat multe probleme, dar consider că aceasta nu este suficient ; trebuie ca membrii Comitetului Central să participe mai activ la procesul de elaborare a diferitelor hotărîri și materiale care urmează a fi transformate în lege sau supuse dezbaterii plenarei. Iar acesta este numai un aspect ; este necesar să mergem mai departe, să facem ca fiecare membru al Comitetului Central să participe cît mai activ la aplicarea în viață a acestor hotărîri, la întreaga viață de partid. Aceasta este valabil și pentru membrii comitetelor județene și, în general, ai tuturor organelor noastre de partid. În acest fel răspunderea și controlul se vor întări, iar posibilitatea de a se comite abuzuri sau de a se lua hotărîri fără o consultare colectivă va fi tot mai limitată, va putea fi evitată.

Este necesar să se aplice și să se respecte cu strictețe principiul muncii colective — principiu suprem al activității partidului. Toate hotărîrile trebuie să fie rodul dezbaterii largi, principiale și temeinice în cadrul organelor de partid. Acestea poartă răspunderea pentru hotărîrile pe care le adoptă, pentru activitatea lor colectivă, după cum fiecare activist trebuie să răspundă personal atît pentru propria sa activitate, cît și a organului de partid din care face parte, pentru hotărîrile pe care acesta le adoptă.

Trebuie să dezvoltăm și mai mult democrația noastră socialistă. Am făcut mulți pași înainte în acest sens — și mai avem încă de făcut. Trebuie să ajungem acolo ca omul să se simtă pe deplin liber, stăpîn pe sine însuși, să facem ca nici unui cetățean al acestei țări, fie el ministru, activist de partid sau simplu om al muncii, să nu-i

mai fie teamă niciodată că, plecînd la muncă, s-ar putea să nu se mai întoarcă acasă — așa cum se întîmpla în perioada la care ne referim și pe care, din fericire, am depășit-o de mult.

Socialismul trebuie să realizeze asemenea condiții ca omul, stăpîn al mijloacelor de producție, făuritor al tuturor valorilor materiale și spirituale, să fie într-adevăr în centrul atenției, să aibă rolul principal în societate, să se bucure și să beneficieze nestînjenit de drepturile și libertățile adevăratei democrații socialiste — premisa fundamentală a înfloririi depline a personalității umane. Aceasta înseamnă, în fond, socialismul pentru care am luptat, pe care îl făurim și-l desăvîrșim în România. Să întărim continuu legalitatea socialistă. Respectul legilor trebuie să reprezinte o obligație pentru toți activiștii de partid și de stat. Legea trebuie să fie respectată în primul rînd de aceia care sînt chemați să vegheze la aplicarea ei.

Nu poate exista democrație socialistă, nu se poate vorbi de legalitate atunci cînd sînt nesocotite, cînd sînt încălcate legile. Legile sînt făcute de noi, de clasa muncitoare, țărănime, intelectualitate, și dacă unele din ele mai au pe undeva anumite lipsuri, carențe, să le modificăm, să le perfecționăm ; dar nu se poate admite nimănui să nesocotească aceste legi, să le încalce.

Este necesar să aplicăm, de asemenea, cu fermitate hotărîrile Conferinței Naționale cu privire la creșterea rolului guvernului și al Marii Adunări Naționale, organe care trebuie să-și exercite pe deplin atribuțiile prevăzute de Constituție ; ele au un rol de mare importanță în întărirea respectului față de lege, în asigurarea legalității și dezvoltarea democrației socialiste în România. Să asigurăm un asemenea cadru organizatoric și juridic, încît să nu se mai poată în nici un fel lua măsuri peste capul or-

ganelor legale. Trebuie să înțelegem că nici o hotărîre, nici o dispoziție nu poate înlocui legea. Să punem capăt, odată pentru totdeauna, vechilor practici și încercărilor de a înlocui hotărîrile de partid și legile pe linie de stat cu dispoziții sau indicații, care nu pot în nici un fel să țină loc de hotărîri de partid sau de legi ale statului. Firește, în cadrul procesului de aplicare a legilor și a hotărîrilor există muncă de îndrumare, de control, de ajutor, dar acestea trebuie să se facă în concordanță cu normele partidului și cu legile de stat, să corespundă acestora, să se încadreze în legalitatea noastră socialistă.

Adoptarea măsurilor de reabilitare a lui Lucrețiu Pătrășcanu și a celorlalți, hotărîrile luate de plenară vor avea o mare importanță pentru activitatea partidului, pentru dezvoltarea democrației socialiste în patria noastră. Ele vor contribui la sporirea încrederii oamenilor muncii în partid, vor dovedi că partidul este ferm hotărît să pună cu desăvîrșire capăt la tot ceea ce a fost negativ în trecut, că este capabil să ia toate măsurile pentru ca nimeni și niciodată să nu mai poată fi arestat și condamnat pe nedrept, pentru ca toți cetățenii țării noastre să se simtă cu adevărat membri ai unei societăți socialiste.

Stimați tovarăși,

În încheiere, mă voi referi la unele probleme internaționale care au făcut obiectul discuțiilor în plenara Comitetului Central al partidului.

Este cunoscută politica externă a țării noastre, în centrul căreia se află colaborarea multilaterală cu țările sistemului mondial socialist. România dezvoltă legăturile sale de colaborare cu toate țările, indiferent de orînduirea lor, acordă o atenție deosebită lărgirii relațiilor sale cu țările care luptă pentru consolidarea independenței lor na-

ționale, pentru progres economic și social. La baza relațiilor cu toate statele, țara noastră așază principiile egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, respectării suveranității naționale și a dreptului fiecărui popor de a-și hotărî soarta. Aceste principii se afirmă tot mai mult ca baza sigură a colaborării trainice între toate popoarele, a păcii în lume.

Mă voi referi pe scurt la lucrările Comitetului Politic Consultativ al țărilor participante la Tratatul de la Varșovia, lucrări care au avut loc în luna martie la Sofia. Sesiunea a fost convocată la cererea României, cu scopul de a se face un schimb de păreri în legătură cu tratatul de neproliferare a armelor nucleare. Din partea altor state au fost propuse pe ordinea de zi și alte probleme.

La întîlnire s-a adoptat în unanimitate o declarație de solidaritate cu lupta poporului vietnamez.

În legătură cu aceasta, doresc să subliniez că țara noastră consideră că este necesar să înceteze bombardamentele și toate actele de război împotriva Republicii Democrate Vietnam. Statele Unite ale Americii să pună capăt tărăgănelilor și să vină în întîmpinarea poziției adoptate de Republica Democrată Vietnam în scopul ajungerii la tratative.

În ce privește neproliferarea armelor nucleare, țările participante și-au expus pozițiile lor. Poziția țării noastre vă este cunoscută și nu mă voi mai referi la ea acum. Delegația țării noastre n-a avut împuternicirea să hotărască la Sofia aprobarea tratatului în forma actuală, aceasta urmînd să fie decisă de Comitetul Central și guvern la momentul cuvenit. În acest sens s-a și ajuns la încheierea lucrărilor Comitetului Politic Consultativ. Seara, la sfîrșitul recepției, tovarășul Jivkov m-a informat că unele delegații doresc să semneze o declarație separată în care să afirme hotărîrea lor de a semna tra-

tatul de neproliferare. I-am spus că este dreptul fiecărui partid să procedeze cum crede de cuviință, dar, după părerea mea, nu este bine să se semneze la Sofia o declarație separată. După cum cunoașteți, a doua zi, seara, a apărut o declarație separată a șase țări ce au participat la întîlnirea Comitetului Politic Consultativ, care a avut loc la Sofia.

România s-a pronunțat și se pronunță pentru un tratat de neproliferare. Considerăm însă că trebuie să se depună în continuare eforturi pentru a se obține îmbunătățirea acestui tratat, îndeosebi în ce privește angajamentul de a se întreprinde măsuri privind trecerea la dezarmarea nucleară, acordarea de garanții țărilor care renunță la arma nucleară că nu se va folosi împotriva lor această armă și nu vor fi supuse șantajului cu ea, asigurarea posibilității folosirii nelimitate de către toate statele a energiei nucleare în scopuri pașnice. Activitatea desfășurată timp de peste un an la Geneva în cadrul Comisiei de dezarmare a dovedit că, dacă se acționează în această direcție, se pot obține încă îmbunătățiri. Să facem în așa fel încît tratatul de neproliferare să corespundă în condiții cît mai bune intereselor tuturor popoarelor, cauzei socialismului, securității și păcii în lume.

La întîlnirea de la Dresda țara noastră n-a fost invitată. Nu facem pentru aceasta nici un reproș nimănui. Ceea ce ne-a reținut însă atenția este faptul că la această întîlnire s-au pus în discuție probleme ale activității C.A.E.R.-ului și ale Comandamentului Forțelor Armate Unite ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia. Considerăm că discutarea unor asemenea probleme, care se referă la organisme internaționale la fondarea cărora România a luat parte, nu se poate face numai de către *unele* țări membre. Ne miră faptul că s-a discutat despre

Comandamentul militar al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, deoarece la Sofia s-a hotărît de către toate delegațiile ca miniștrii forțelor armate să elaboreze, într-un termen de șase luni, propuneri pentru îmbunătățirea activității acestui comandament. De asemenea, este de neînțeles de ce s-a pus în discuție la Dresda activitatea C.A.E.R.-ului, cînd organismele acestuia se întîlnesc cu o regularitate, s-ar putea spune, matematică.

Așa cum a dovedit experiența de pînă acum, asemenea acțiuni și procedee nu sînt de natură să contribuie la întărirea acestor organisme, la sporirea încrederii, colaborării și unității țărilor socialiste.

După cum se știe, la Consfătuirea ținută la București în iulie 1966, toate statele s-au pronunțat pentru desființarea Pactului N.A.T.O., concomitent cu a Tratatului de la Varșovia; în același timp a fost afirmată hotărîrea tuturor statelor participante ca atîta timp cît va exista N.A.T.O. să fie menținut și Tratatul de la Varșovia. În spiritul acestei declarații comune a statelor participante la Consfătuirea de la București, țara noastră este hotărîtă să-și aducă contribuția sa nemijlocită la activitatea Comitetului Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia, inclusiv la activitatea Comandamentului militar al statelor participante la acest tratat.

Ca țară socialistă, România — fie că Tratatul de la Varșovia va exista, fie că nu — va milita neabătut pentru întărirea colaborării cu țările socialiste în toate domeniile, inclusiv în domeniul militar.

De asemenea, țara noastră se pronunță pentru dezvoltarea colaborării cu țările din cadrul C.A.E.R., în spiritul Statutului și al principiilor fundamentale adoptate de statele membre. În același timp, militām pentru dezvoltarea multilaterală a colaborării economice, științifice cu

toate țările sistemului mondial socialist, considerînd că în felul acesta ne îndeplinim îndatorirea atît față de poporul nostru, cît și față de cauza socialismului în întreaga lume.

În ce privește Consfătuirea partidelor comuniste și muncitorești, nu o dată partidul nostru a afirmat cu claritate poziția sa, arătînd că se pronunță pentru dezvoltarea contactelor, a legăturilor bi și multilaterale între partide, inclusiv pentru o consfătuire a partidelor comuniste și muncitorești, care să ducă la întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Activitatea desfășurată în ultimii ani demonstrează pregnant consecvența cu care partidul nostru aplică această politică.

În ce privește lucrările comisiei pregătitoare, care au loc în aceste zile la Budapesta, trebuie să arătăm că ne-a fost trimisă din partea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar o scrisoare prin care Partidul Comunist Român este invitat să trimită o delegație la lucrările acestei comisii. Comitetul Central a analizat această problemă și a ajuns la concluzia că pentru a putea lua în considerare participarea la consfătuire, la lucrările comisiei pregătitoare și, în general, la pregătirea consfătuirii este necesar să se realizeze în prealabil un acord public că atît la comisia pregătitoare, cît și la consfătuire nu vor fi atacate și criticate alte partide frățești, indiferent dacă acestea participă sau nu la lucrările comisiei sau la consfătuire. De ce punem în felul acesta problema, tovarăși? Pentru că practica, experiența de pînă acum au demonstrat că tocmai atacurile la adresa altor partide au contribuit într-o măsură însemnată la înrăutățirea relațiilor, la adîncirea divergențelor, la starea de lucruri existentă astăzi în mișcarea comunistă și muncitorească internațională. Considerăm că și în viitor trebuie să stăm pe această poziție, pentru că ea corespunde cerințelor actuale din mișcarea comunistă, necesităților de normalizare a relațiilor dintre partide, ale întăririi unității lor de luptă împotriva imperialismului. Subliniind acest deziderat nu ne gîndim în nici un fel să îngrădim dreptul altor partide de a-și expune părerile pe care le împărtășesc; dar atunci cînd organizăm împreună o consfătuire internațională este absolut firesc că trebuie să ajungem în prealabil la o înțelegere, la un acord reciproc acceptabil asupra caracterului întîlnirii, asupra spiritului în care se vor pune și se vor dezbate problemele.

Partidul nostru este hotărît să militeze neabătut și să acționeze cu toată fermitatea pentru dezvoltarea legăturilor sale cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu mișcările de eliberare națională, cu toate forțele antiimperialiste, să acționeze pentru normalizarea relațiilor dintre partide, pentru întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești, fiind convins că în felul acesta își îndeplinește datoria sa de detașament activ al clasei muncitoare internaționale.

Tovarăși,

După cum vedeți, plenara Comitetului Central a dezbătut probleme importante și a luat hotărîri de mare însemnătate pentru activitatea partidului și țării noastre.

Merită subliniat faptul că în discuțiile care au avut loc aici s-a evidențiat unanimitatea cu care activul de partid din capitala patriei noastre sprijină întreaga politică internă și externă a României, a partidului nostru comunist.

Îmi exprim convingerea că activul de partid, comuniștii, toți cetățenii capitalei, la fel ca întregul partid și

întregul popor, vor înfăptui cu toată hotărîrea linia generală a partidului stabilită la Congresul al IX-lea și la Conferința Națională. Sînt convins, de asemenea, că organizația de partid a municipiului București va sta mereu în primele rînduri în lupta pentru obținerea de noi și noi victorii în desăvîrșirea construcției socialiste, în creșterea bunăstării poporului, în ridicarea națiunii noastre socialiste pe culmile înalte ale societății comuniste

CUVÎNTARE LA ADUNAREA FESTIVĂ ORGANIZATĂ CU PRILEJUL ÎMPLINIRII A 20 DE ANI DE ACTIVITATE A FABRICII DE CONFECȚII ȘI TRICOTAJE BUCUREȘTI

— 30 aprilie 1968 —

Dragi tovarăși,

Este pentru noi o mare plăcere de a lua parte la această manifestare sărbătorească a puternicului colectiv al Fabricii de confecții și tricotaje București prilejuită de împlinirea a 20 de ani de la intrarea în funcțiune a întreprinderii. Dați-mi voie să vă transmit cu acest prilej un salut călduros din partea Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România. *(Vii și puternice aplauze).*

Fabrica dv. a fost construită prin munca entuziastă a mii de tineri brigadieri, dintre care mulți au continuat apoi să lucreze aici, iar unii sînt astăzi muncitori fruntași, maiștri, au funcții de conducere în această întreprindere. Se poate spune că, o dată cu dezvoltarea fabricii, a crescut și colectivul de muncitori, tehnicieni și ingineri, devenind astăzi un colectiv puternic închegat, care își îndeplinește cu cinste sarcina de a da patriei produse de bună calitate, rezistente și cît mai frumoase.

În cei 20 de ani de la înființare, întreprinderea dumneavoastră a obținut succese mari. Ea este astăzi cea mai

mare fabrică de confecții și tricotaje din România. Produsele fabricii dv. se bucură de o bună apreciere atît în țară, cît și în străinătate. În ultimii ani au fost luate o serie de măsuri pentru îmbunătățirea activității întreprinderii, ceea ce a dus la creșterea producției, productivității muncii, la sporirea beneficiilor.

Am vizitat astăzi două din sectoarele întreprinderii. Ne-a făcut o impresie deosebit de plăcută sectorul de prototipuri, care oglindește nivelul tehnic înalt al întreprinderii, preocuparea colectivului de a perfecționa continuu producția, de a realiza pe această cale o folosire cît mai rațională a mijloacelor materiale și de a pune la îndemîna muncitorilor mijloace de producție mai bune, pentru a obține producții sporite, de calitate ridicată. De aceea, tovarăși, doresc ca, în numele conducerii de partid și de stat, să vă felicit pentru rezultatele pe care le aveți în activitatea dv. *(Aplauze prelungite, urale).*

Prin munca desfășurată de întregul colectiv, de conducerea întreprinderii, dumneavoastră aduceți o contribuție activă la înfăptuirea sarcinilor stabilite de Congresul al IX-lea al partidului privind dezvoltarea industriei bunurilor de consum, asigurarea populației muncitoare cu îmbrăcăminte, încălțăminte și, în general, cu mărfuri mai multe, mai bune, mai frumoase, pentru ridicarea bunăstării materiale a poporului nostru.

Cu prilejul acestui mare eveniment din viața întreprinderii și a colectivului de salariați — împlinirea a 20 de ani de activitate — și pentru activitatea bună desfășurată în producție, întreprinderea a fost decorată cu „Ordinul Muncii" clasa I, iar un număr de tovarăși au primit ordine și medalii ale Republicii Socialiste România. *(Vii și puternice aplauze).*

Înmînînd ordinele și medaliile, am remarcat că, dacă în întreprindere aproape 80% sînt femei, apoi la acordarea

decorațiilor s-a întîmplat ca proporția să fie aproape inversă — mai mulți bărbați. *(Aplauze).* Nu vreau să-i supăr cu nimic pe bărbați, dar cred că rezultatele obținute de întreprindere nu pot fi despărțite de munca femeilor, care formează marea majoritate a colectivului întreprinderii. *(Aplauze).* Cred că tovarășii din conducerea de partid și de stat care sînt aici vor fi de acord cu mine de a mai acorda un număr de ordine și medalii numai pentru femei. *(Aplauze puternice).*

Aș dori, cu prilejul înmînării acestor înalte distincții, să felicit călduros pe toți tovarășii, întreg colectivul întreprinderii, și pe toți cei decorați pentru distincțiile primite, pentru cinstea ce li s-a făcut. *(Vii aplauze).* Totodată, aflînd că creșa întreprinderii dumneavoastră nu satisface toate cerințele, am stabilit ca încă în acest an să fie construită o creșă pentru 100 de locuri. *(Aplauze prelungite).*

Dragi tovarăși,

După cum știți, partidul și guvernul acordă o atenție deosebită dezvoltării industriei, care constituie baza întregului progres economic-social în România. În cadrul industrializării s-a dat o atenție deosebită industriei bunurilor de consum, în scopul satisfacerii tot mai depline a cererilor maselor largi ale întregului nostru popor. Este de înțeles că trebuie să acordăm și mai multă atenție creșterii producției acestui sector, și, în acest sens, Congresul al IX-lea a prevăzut, după cum știți, un spor destul de mare față de trecut. După Congres au mai fost luate în continuare o serie de măsuri care au făcut să crească cu mult producția bunurilor de consum. Este necesar ca, o dată cu sporirea producției, să acordăm și mai multă atenție îmbunătățirii calității. Mă refer atît la creșterea durabilității și rezistenței, cît și la îmbunătățirea execuției, a aspectului estetic al produselor. Este de înțeles, tovarăși,

că oamenii vor îmbrăcăminte mai bună, că femeile vor să se îmbrace mai frumos; este aceasta o dorință firească — și toată lumea știe cît este de plăcut să fii bine îmbrăcat și hrănit, să duci o viață civilizată. De aceea trebuie să facem totul pentru a da o producție care, prin calitățile sale, să bucure și să înfrumusețeze viața oamenilor muncii, constructori ai socialismului. *(Vii aplauze).*

Sînt convins că întreprinderea dumneavoastră, care produce multe lucruri frumoase, va face totul pentru a lucra și mai bine, pentru a da produse de calitate mai bună, mai frumoase, contribuind astfel la ridicarea nivelului general al producției industriei ușoare din țara noastră. *(Aplauze puternice).*

După cum se știe, rezultatele din primii doi ani ai cincinalului sînt bune. Ele demonstrează că avem toate condițiile pentru a îndeplini nu numai sarcinile puse de Congresul al IX-lea, dar și pentru a da o producție mult mai mare. Avem succese însemnate în toate domeniile de activitate. Întregul popor muncește cu elan sporit pentru înfăptuirea vastului program de dezvoltare a patriei, de ridicare a bunăstării materiale și culturale a celor ce muncesc.

Politica internă și externă a României, ce corespunde pe deplin intereselor vitale ale întregului popor, se bucură de aprobarea unanimă a tuturor cetățenilor patriei, care o înfăptuiesc neabătut, știind că de aceasta depind bunăstarea, progresul națiunii noastre socialiste. *(Aplauze prelungite).*

Recentele hotărîri ale plenarei Comitetului Central al partidului confirmă încă o dată fermitatea și consecvența cu care Comitetul Central înfăptuiește programul elaborat de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a partidului.

În centrul preocupărilor partidului și statului nostru este omul, pentru fericirea căruia comuniștii și-au închinat și-și închină întreaga lor activitate, întreaga lor viață. *(Vii și puternice aplauze).*

Lichidarea lipsurilor din munca noastră, demascarea unor abuzuri care au avut loc în trecut au drept scop perfecționarea întregii activități, dezvoltarea continuă a democrației socialiste, crearea unor asemenea condiții în care omul să se poată dezvolta multilateral, să-și poată valorifica toate aptitudinile, să poată fi cu adevărat omul societății socialiste, liber și stăpîn pe destinele sale. *(Aplauze puternice, îndelungi).*

Întregul popor vede în măsurile recentei plenare a Comitetului Central hotărîrea nestrămutată a partidului și guvernului de a întări legalitatea socialistă, de a asigura și garanta drepturile și libertățile cetățenești prevăzute în Constituția țării.

Societatea socialistă pe care o edificăm reprezintă forma cea mai înaltă a democratismului și umanismului. Sîntem ferm hotărîți să nu precupețim nimic pentru a realiza socialismul și comunismul în forma sa cea mai avansată, atît din punct de vedere material, cît și din punct de vedere spiritual. Numai așa vom putea spune că am desăvîrșit construcția socialistă în România. *(Vii și puternice aplauze).*

Muncind pentru edificarea socialismului în patria noastră, noi ne îndeplinim, fără îndoială, în primul rînd îndatorirea față de poporul nostru, care ne-a acordat încrederea și în fața căruia răspundem de îndeplinirea programului de construire a socialismului. În același timp, noi ne îndeplinim și îndatorirea față de mișcarea revoluționară internațională, față de cauza păcii și socialismului în lume. *(Aplauze puternice).* Sîntem ferm hotărîți să nu precupețim nimic pentru a ne îndeplini neabătut atît

sarcinile naționale, cît și cele internaționaliste. În aceasta vedem îndatorirea noastră de comuniști, de detașament al mișcării comuniste internaționale. *(Aplauze îndelungi).*

În încheiere, dați-mi voie să urez harnicului colectiv al Fabricii de confecții și tricotaje București succese tot mai mari în activitatea sa pentru îndeplinirea sarcinilor ce-i revin din hotărîrile Congresului al IX-lea al partidului, să-i doresc să-și aducă o contribuție tot mai activă la bunăstarea și fericirea întregului nostru popor. *(Aplauze puternice).*

Vă doresc la toți multă sănătate și fericire personală, tovarăși ! *(Aplauze prelungite, urale, ovații).*

CUVÎNT LA MASA TOVĂRĂȘEASCĂ OFERITĂ DE COMITETUL CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN CU PRILEJUL ZILEI DE 1 MAI

— 1 Mai 1968 —

Stimați tovarăși,

Această masă este închinată tradiționalei zile de 1 Mai, sărbătoarea primăverii, ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc din întreaga lume. Mulți dintre dumneavoastră au participat la numeroase sărbători de 1 Mai în condițiile grele ale regimului burghezo-moșieresc. Era în tradiția mișcării noastre muncitorești, a partidului nostru de a sărbători 1 Mai ca zi de luptă împotriva asupririi, pentru drepturi și libertăți democratice, pentru o viață mai bună, pentru o societate în care cei ce muncesc să se simtă cu adevărat stăpîni pe munca lor, pe destinele patriei lor.

Sărbătorim acum 1 Mai în condițiile în care clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, întregul popor a devenit stăpîn pe destinele sale și, sub conducerea partidului comunist, făurește orînduirea pentru care s-au jertfit mulți din luptătorii de frunte ai poporului român. Putem spune, într-adevăr, că pentru noi, astăzi, 1 Mai e o zi de sărbătoare, în care poporul nostru trece în revistă victoriile obținute în construcția socialismului, în făurirea vieții noi, în dezvoltarea continuă a economiei, științei, culturii, în

ridicarea nivelului său de viață. Sint minunate victoriile pe care poporul român le-a obținut sub conducerea partidului în făurirea noii orinduiri sociale.

Aceste victorii au fost dobîndite pentru că partidul nostru a știut să învingă greutățile, a știut să conducă poporul român, în condiții grele, din succes în succes pe calea socialismului. Tot ceea ce a cucerit poporul român se datorește faptului că el i-a avut în frunte pe comuniști, care au dat totul, unii chiar viața, pentru fericirea maselor muncitoare.

Știm, tovarăși, că în această luptă au existat, așa cum am subliniat la ultima plenară, și o serie de greșeli, s-au comis și unele abuzuri. Se știe însă că acestea nu caracterizează partidul nostru, ele au fost și sint condamnate de partid, de poporul român. În decursul veacurilor, poporul nostru a trecut prin multe greutăți, dar întotdeauna a dat dovadă de omenie, de umanism, de dragoste pentru toți oamenii muncii. Lui nu i-a plăcut, nu-i place și nu-i va plăcea niciodată nedreptatea și mai cu seamă nedreptatea împotriva propriilor săi fii de seamă, a militanților ridicați din rîndurile sale.

Iată de ce Comitetul Central a considerat ca o obligație în fața partidului, a națiunii, să restabilească adevărul, să dezvăluie abuzurile care s-au comis. Noi am pornit la luptă pentru a făuri societatea socialistă, considerînd că aceasta trebuie să fie cea mai dreaptă societate din lume ; de aceea trebuie să înlăturăm tot ceea ce nu este în firea și în caracteristica acestei societăți, să luăm toate măsurile pentru ca niciodată să nu mai poată avea loc în societatea noastră socialistă abuzuri și ilegalități.

Noi ne îndeplinim prin aceasta și o îndatorire față de clasa muncitoare internațională, care privește cu simpatie și speranță spre țările care construiesc socialismul. Avem obligația internaționalistă față de clasa muncitoare, față de

toate popoarele care doresc să făurească orînduirea socialistă, să demonstrăm că socialismul, orînduirea noastră nouă este incomparabil superioară orînduirii vechi, capitaliste.

Am realizat mult în domeniul dezvoltării bazei materiale a socialismului, în ridicarea nivelului de trai al poporului. Oamenii spun însă, pe bună dreptate : e bine că se ridică fabrici, că se dezvoltă agricultura, știința, cultura, dar ne interesează și cum trăiesc oamenii, și cum se manifestă personalitatea umană în viața socială. Există, într-adevăr, posibilitatea ca socialismul să asigure dezvoltarea multilaterală a personalității umane ? Noi răspundem : da. Numai socialismul asigură această posibilitate, pentru că el este orînduirea socială cea mai dreaptă, în care au fost lichidate odată pentru totdeauna clasele exploatatoare, inegalitățile economice, au fost create condițiile pentru asigurarea egalității depline a cetățenilor, pentru manifestarea multilaterală a personalității umane. Iată sensul hotărîrilor ultimei plenare a Comitetului nostru Central. Iată de ce întregul popor a primit aceste hotărîri cu încredere deplină în partid, în Comitetul Central. Demonstrația de astăzi din capitală a dovedit cu cită încredere, cu cit entuziasm urmează poporul nostru partidul, Comitetul Central. El este convins că partidul nostru, conducerea sa vor face totul pentru a asigura desăvîrșirea construirii socialismului în România pe plan material și spiritual, pentru a crea poporului o viață demnă de orînduirea socialistă și comunistă. Aceasta este sarcina și îndatorirea fiecărui comunist, începînd de la conducerea de partid și de stat pînă la ultimul membru al partidului. Vom putea spune că ne-am îndeplinit îndatorirea față de popor numai atunci cînd vom asigura o viață îmbelșugată, o existență materială și culturală înaltă pentru fiecare membru al societății. Pentru aceasta, tovarăși, am luptat în condiții grele,

am fost gata să ne dăm viaţa, şi mulţi dintre noi chiar şi-au dat-o.

Acum, cînd îndeplinim rolul de cinste de partid conducător al naţiunii române socialiste, trebuie să facem totul pentru a îndreptăţi încrederea poporului. Sînt convins că fiecare membru de partid, indiferent de funcţia pe care o are, va munci neabătut, îşi va îndeplini îndatorirea sacră faţă de partid, faţă de poporul căruia îi aparţine.

Propun să ridicăm acest pahar pentru partidul nostru comunist, pentru poporul român constructor al socialismului, urîndu-i viaţă îmbelşugată, fericită în societatea comunistă.

În sănătatea dumneavoastră, tovarăşi !

CUVÎNTARE LA ADUNAREA POPULARĂ DE LA CRAIOVA

Cu prilejul vizitei în România a preşedintelui Republicii Franceze, generalul Charles de Gaulle

— 16 mai 1968 —

Domnule preşedinte,
Dragi locuitori ai Craiovei,

Vizita preşedintelui Franţei, generalul Charles de Gaulle, şi a doamnei de Gaulle în România prilejuieşte o adevărată sărbătoare a străvechii prietenii româno-franceze, care capătă astăzi un conţinut nou, determinat de lupta comună pentru pace în Europa. În cele cîteva zile petrecute pe pămîntul patriei noastre aţi avut posibilitatea, distinşi oaspeţi, să vă întîlniţi cu numeroşi locuitori, muncitori, ţărani, intelectuali, femei şi bărbaţi, bătrîni şi tineri, să vă formaţi o imagine despre intensa muncă de construcţie paşnică, despre amploarea eforturilor pe care le depune poporul român pentru dezvoltarea economiei şi culturii, pentru ridicarea ţării pe treptele mai înalte ale civilizaţiei şi progresului. Astăzi aţi vizitat una din vechile noastre aşezări cu un glorios trecut istoric, bogat în pagini de luptă pentru libertate şi neatîrnare şi cu un prezent înfloritor, ce exprimă pregnant prefacerile adînci petrecute în viaţa economică şi socială a patriei noastre româneşti. Cele trei întreprinderi moderne pe care le-aţi

vizitat astăzi v-au dat posibilitatea să cunoașteți uriașa activitate desfășurată de poporul nostru pentru a asigura progresul multilateral al României, pentru crearea unei industrii la nivelul exigențelor revoluției tehnice-științifice mondiale, pentru modernizarea agriculturii și a celorlalte ramuri economice, pentru valorificarea tot mai eficientă, la un nivel superior, a potențialului material și uman al țării. În același ritm se dezvoltă știința, cultura, învățămîntul, se ridică nivelul de trai, poporul nostru fiind hotărît ca prin munca sa, prin eforturile sale în colaborare cu toate popoarele lumii să-și făurească o viață demnă și liberă. În spiritul principiilor care călăuzesc orînduirea noastră socialistă, ne preocupăm de a asigura toate condițiile — atît pe plan material, cît și spiritual — pentru ca omul societății noastre să se poată dezvolta și împlini multilateral, să-și poată afirma nestingherit personalitatea în interesul său și al întregii colectivități.

La rîndul său, poporul român cunoaște marile realizări ale poporului francez în dezvoltarea industriei moderne, a tehnicii, a gîndirii științifice, el prețuiește contribuția importantă pe care Franța a adus-o de-a lungul veacurilor — și o aduce și în prezent — la îmbogățirea tezaurului de civilizație materială și spirituală a omenirii, la cauza progresului și păcii în întreaga lume. În aceasta se materializează spiritul inventiv și nobila pasiune creatoare ce însuflețesc poporul francez. Subliniind aceste realizări, urăm din toată inima poporului prieten francez succese tot mai mari în înfăptuirea idealurilor sale de progres și prosperitate, în munca închinată înfloririi multilaterale a patriei sale, cauzei păcii.

Muncind pentru propășirea națiunii române, sîntem animați de respect pentru viața și destinele altor popoare, de năzuința de a trăi în bună înțelegere și colaborare cu toate națiunile lumii.

În acest context, poporul român acordă o atenție deosebită legăturilor cu poporul francez. Prietenia româno-franceză și-a afirmat vitalitatea de-a lungul timpului, fiind pătrunsă de spiritul unei adînci solidarități umane. Se cunoaște din paginile istoriei că nu o dată în trecut cetățeni ai patriei noastre au luptat alături de poporul francez — în revoluția din 1848, în timpul Comunei din Paris, în războiul din 1918 — și întotdeauna ei au știut să lupte vitejește, să-și dovedească prietenia trainică ce i-a legat de veacuri și care-i leagă și în prezent.

Desigur, românii și francezii trăiesc în condiții social-politice diferite, dar dezvoltarea colaborării lor în domeniile amintite este atît în interesul României și al Franței, cît și al cooperării și destinderii internaționale. Sîntem convinși că prietenia și colaborarea româno-franceză vor rezista oricăror împrejurări și vor fi întotdeauna de nezdruncinat.

Sîntem bucuroși să remarcăm că tradiționalele legături dintre țările și popoarele noastre au înregistrat în ultimii ani o continuă amplificare. Întîlnirile între conducătorii de stat ai celor două țări se înscriu ca verigi importante ale întăririi și dezvoltării acestor legături. În această ordine de idei amintesc vizita făcută în Franța în 1964 de președintele guvernului român, Ion Gheorghe Maurer, precum și vizitele altor reprezentanți ai celor două țări.

Vizita dv. în România, domnule președinte, convorbirile și schimbul rodnic de opinii pe care îl întreprindem marchează fără îndoială un moment de însemnătate deosebită în istoria relațiilor dintre cele două țări. Această vizită va avea o contribuție de seamă pentru cauza Europei, pentru cauza păcii în întreaga lume.

Constatăm cu satisfacție că în ultimii ani schimburile economice dintre România și Franța au sporit simțitor și

s-au diversificat, au fost îndeplinite prevederile acordului comercial de lungă durată încheiat în 1965. O ilustrare elocventă a acestui proces pozitiv o constituie cooperarea în domeniul producţiei de autoturisme — acordul încheiat cu firma Renault pentru construirea uzinei de lîngă Piteşti, care va începe să producă în cursul acestui an. În vizita pe care aţi făcut-o astăzi la termocentrală aţi putut constata cum împreună, românii şi francezii îşi unesc eforturile pentru a da lumină electrică, am putea spune pentru a da lumină şi trăinicie prieteniei româno-franceze.

Rezultate bune s-au înregistrat şi în domeniul relaţiilor culturale şi ştiinţifice, care se sprijină pe o fructuoasă şi îndelungată tradiţie de conlucrare apropiată între savanţi români şi francezi, de înrîurire reciprocă pe tărîmul creaţiei artistice şi culturale.

Convorbirile pe care le-am avut în cursul acestor zile au relevat dorinţa şi hotărîrea României şi Franţei de a intensifica colaborarea economică, politică, tehnică-ştiinţifică şi culturală între Franţa şi România, de a înlesni celor două popoare să-şi facă cunoscute în mod reciproc realizările în creaţia materială şi spirituală. În scopul intensificării schimburilor noastre, am căzut de acord să creăm o comisie guvernamentală mixtă, care să asigure o dezvoltare şi mai intensă colaborării noastre în toate domeniile de activitate.

Sîntem convinşi că cele stabilite împreună în cursul acestor zile vor prinde viaţă, că vor face ca prietenia dintre Franţa şi România să devină — dacă se poate spune — un model de relaţii între două ţări independente, stăpîne pe destinele lor. Fără îndoială că această colaborare poate progresa mult mai mult în viitor, manifestîndu-se cu putere şi în domeniul soluţionării problemelor majore ale vieţii internaţionale contemporane, ale eforturilor pentru aşezarea relaţiilor politice europene pe baze sănătoase.

România şi Franţa pot aduce o contribuţie însemnată la destinderea internaţională, la dezvoltarea cooperării, încrederii şi prieteniei dintre popoarele Europei, dintre popoarele întregii lumi, şi sîntem convinşi că aşa va fi.

Este un adevăr cunoscut că astăzi s-au acumulat în lume numeroase probleme litigioase între state, o serie de factori de animozitate, de o neîncredere şi suspiciune între ţări, care prezintă în sine un pericol de noi conflicte şi războaie. Noi, cu toţii, purtăm în memorie faptul că Europa a fost de două ori în decursul primei jumătăţi a secolului al XX-lea teatrul unor dramatice încleştări armate — provocate de imperialismul militarist german — care au pricinuit suferinţe şi pagube incalculabile omenirii. Ştim cu toţii că în cel de-al doilea război mondial, datorită eroismului şi sacrificiilor poporului sovietic — care a dus pe umerii săi greul acestui război —, luptei celorlalte puteri ale coaliţiei antifasciste, omenirea a putut fi salvată de dominaţia celui mai despotic şi mai inuman regim politic — duşman înverşunat al democraţiei, progresului şi civilizaţiei. Este cunoscută lupta eroică desfăşurată în cursul celui de-al doilea război mondial de poporul francez — în cadrul căruia dv., domnule preşedinte, aţi avut un rol de seamă — împotriva ocupanţilor fascişti, pentru înfrîngerea maşinii de război germane. Se ştie, de asemenea, că, în ultima parte a războiului, România a participat activ, cu toate forţele sale, la zdrobirea armatelor fasciste, la victoria asupra Germaniei naziste.

Evocăm acest trecut astăzi, pentru că, ignorînd lecţiile necruţătoare ale istoriei, cercurile neonaziste revanşarde încearcă să se impună din nou în viaţa politică. Desigur, aceasta provoacă îngrijorarea justificată a popoarelor noastre, ca şi a întregii opinii publice din Europa, din întreaga lume. Reînvierea acestor forţe face necesar ca toate ţările care doresc pacea să-şi unească eforturile

pentru a nu mai permite nimănui să amenințe securitatea continentului, să tulbure munca pașnică a omenirii, să pericliteze libertatea popoarelor.

Condiția principală pentru asigurarea unei adevărate atmosfere de pace și securitate în Europa este stabilirea unor relații de încredere și cooperare între toate statele continentului, întărirea încrederii între popoare, colaborarea lor în toate domeniile lor de activitate. Ca țară socialistă, România dezvoltă colaborarea, prietenia și alianța cu Uniunea Sovietică — care joacă un rol remarcabil în arena mondială, în apărarea păcii și securității —, cu țările socialiste vecine, cu toate țările socialiste, acționînd împreună cu acestea în spiritul aspirațiilor de libertate și progres ale tuturor popoarelor.

Pentru crearea securității pe continentul nostru, o importanță deosebită au înțelegerea și acceptarea schimbărilor intervenite în dezvoltarea istorică postbelică, a realităților create în viața politică europeană, asigurarea inviolabilității granițelor stabilite după ultimul război mondial, inclusiv recunoașterea granițelor Oder-Neisse. Recunoașterea existenței celor două state germane și, implicit, dezvoltarea unor relații normale cu acestea ar contribui, după părerea noastră, atît la lichidarea reziduurilor celui de-al doilea război mondial, cît și la crearea condițiilor ca poporul german să poată participa cu întregul său potențial la înfăptuirea aspirațiilor de pace și securitate în Europa.

Normalizarea raporturilor între statele europene presupune, totodată, lichidarea situației anacronice a împărțirii Europei în blocuri militare, prin desființarea Pactului Atlanticului de Nord și, concomitent, a Tratatului de la Varșovia, retragerea trupelor străine de pe teritoriile altor țări, lichidarea bazelor militare străine, luarea unor măsuri eficiente în vederea dezarmării, a lichidării unui pericol termonuclear. A acționa pentru unirea tuturor națiunilor în vederea apărării păcii și securității în Europa înseamnă a răspunde intereselor esențiale ale tuturor popoarelor europene, a asigura condiții pentru accelerarea progresului material și spiritual al continentului, exercitînd astfel o înrîurire binefăcătoare asupra întregii atmosfere internaționale, asupra luptei popoarelor pentru pace și securitate în întreaga lume.

În cursul discuțiilor noastre, am putut constata că atît Franța, cît și România doresc să-și aducă o contribuție activă la făurirea unirii națiunilor europene în lupta pentru pace și progres social.

România acționează cu consecvență pentru instaurarea în întreaga viață internațională a normelor de justiție și morală, la a căror temelie să stea dreptul inalienabil al fiecărui popor de a dispune singur de destinele sale, de a-și alege calea dezvoltării sociale conform voinței și intereselor sale supreme. După părerea noastră, acesta este un principiu fundamental pentru asigurarea mersului înainte al omenirii, pentru înfăptuirea coexistenței pașnice, pentru salvgardarea păcii și securității popoarelor.

Ne pronunțăm cu perseverență și energie pentru lichidarea tuturor formelor de asuprire colonială, de dominație a unui stat asupra altuia, de presiuni și ingerințe în treburile altor țări, de spoliere a bogățiilor naționale, a rodului muncii altor popoare, pentru respectarea strictă a independenței și suveranității naționale, a egalității în drepturi între toate statele și națiunile lumii.

Cele mai elementare criterii de echitate cer să se facă totul pentru lichidarea decalajului dintre țările slab dezvoltate și statele cu un nivel ridicat al forțelor de producție, care constituie un factor generator de conflicte și animozități, de înveninare a atmosferei internaționale. Sprijinim eforturile tinerelor state independente pentru

dezvoltarea lor economică și socială, pentru ridicarea nivelului de trai material și spiritual al popoarelor lor.

Războiul agresiv din Vietnam demonstrează ce surse de pericole grave pentru pace creează încălcarea și nesocotirea principiilor la care m-am referit. Ne exprimăm speranța că întîlnirile de la Paris dintre reprezentanții Statelor Unite ale Americii și Republicii Democrate Vietnam vor duce la încetarea totală și necondiționată a bombardamentelor și a altor acte de război împotriva Republicii Democrate Vietnam. Soluția definitivă în problema vietnameză este retragerea trupelor Statelor Unite ale Americii, asigurarea și respectarea dreptului sacru al poporului vietnamez de a hotărî singur asupra destinelor sale.

La îmbunătățirea situației internaționale ar contribui într-o măsură importantă înlăturarea încordării ce se menține încă în Orientul Apropiat. În momentul de față, un imperativ esențial al creării condițiilor pentru soluționarea pașnică a acestui conflict este retragerea trupelor israeliene de pe teritoriile ocupate, asigurarea condițiilor pentru existența liberă și dezvoltarea nestînjenită a fiecărui stat, respectarea în acest sens a rezoluției Consiliului de Securitate.

O preocupare constantă în politica externă a României este dezvoltarea relațiilor de cooperare cu toate statele balcanice, socialiste și nesocialiste, crearea în această regiune geografică a unei atmosfere de pace, securitate și bună vecinătate.

Politica noastră externă pleacă de la premisa că fiecare țară — mare sau mică — trebuie să-și aducă contribuția la soluționarea acestor probleme vitale, la normalizarea vieții internaționale. Astăzi, mai mult ca oricînd, este necesar să se facă totul pentru excluderea războiului din

viața omenirii, pentru dezvoltarea colaborării pașnice dintre popoare.

Sîntem convinși, domnule președinte, că vizita dv. va constitui un nou stimulent pentru dezvoltarea prieteniei tradiționale romîno-franceze, pentru conlucrarea României și Franței la destinderea politică pe continentul nostru, la salvgardarea păcii și securității internaționale. Considerăm că România și Franța pot să pășească împreună, alături de celelalte popoare, pentru a crea o lume fără grija unui război, o lume a păcii și colaborării. În acest cadru vedem noi vizita dumneavoastră, viitorul prieteniei romîno-franceze.

Trăiască prietenia romîno-franceză !

Trăiască cauza păcii și colaborării în Europa și în întreaga lume ! *(Cuvîntarea a fost subliniată în repetate rînduri de ovații, urale și aplauze îndelung repetate. Se aud urări pentru trăinicia și dezvoltarea continuă a prieteniei romîno-franceze).*

CUVÎNTARE LA MITINGUL DIN MUNICIPIUL PITEŞTI

Cu prilejul vizitei în România a preşedintelui Republicii Franceze, generalul Charles de Gaulle

— 17 mai 1968 —

În acest vechi oraş românesc, care în anii puterii populare cunoaşte o puternică dezvoltare, aş dori să subliniez, la fel ca domnul preşedinte Charles de Gaulle, că prietenia dintre Franţa şi România — cu vechi rădăcini — se dezvoltă, în noile condiţii, ca unul din factorii meniţi să contribuie la asigurarea păcii şi securităţii în Europa şi în întreaga lume.

Vizita preşedintelui Franţei în România s-a transformat într-o adevărată manifestare sărbătorească a prieteniei româno-franceze. Dintotdeauna Franţa şi România au fost alături, ele nu s-au aflat niciodată una împotriva celeilalte. Ne exprimăm speranţa că întotdeauna România şi Franţa vor fi împreună! Am fost împreună şi la bine şi la rău, şi în timpuri grele şi în timpuri bune — cum se spune în ţara noastră. Azi, cînd în faţa omenirii se deschid perspective pentru aşezarea relaţiilor pe baze noi, cînd se poate obţine înlăturarea pericolului unui nou război, cînd toate forţele pot fi consacrate progresului material şi spiritual, prietenia franceze-română se înscrie ca un factor activ în lupta pentru progres şi pace.

Sînt în întregime de acord cu cele spuse aici de domnul preşedinte al Franţei cu privire la îndatoririle care ne revin. Vreau să subliniez încă o dată că, fără nici o îndoială, ceea ce dorim noi să facem corespunde intereselor popoarelor noastre. Dar interesele Franţei şi României, ale francezilor şi românilor nu sînt interese egoiste, nu sînt îndreptate împotriva unui alt popor, ci, dimpotrivă, ele corespund pe deplin intereselor tuturor popoarelor din Europa, din întreaga lume, pentru că servesc progresul, servesc pacea, cooperarea dintre popoare.

Am citit că un corespondent de presă şi-a format o imagine nu prea fericită despre această vizită şi despre întîlnirile noastre. Nu vreau să mă refer la cineva anume. Trebuie însă să înţelegeţi, domnilor — şi mă adresez tuturor corespondenţilor străini —, că discuţiile dintre generalul de Gaulle şi mine, dintre reprezentanţii guvernelor român şi francez n-au avut în nici un moment scopul de a dezbina, cum spun unii, sau de a încerca să rupă anumite prietenii. Dimpotrivă, au fost discuţii şi preocupări comune pentru întărirea prieteniei între noi şi, în acelaşi timp, a prieteniei cu toate popoarele din Europa, fără deosebire de regim social; sîntem convinşi că numai pe această cale se poate asigura pacea şi securitatea în Europa şi în lume.

Discuţiile şi preocupările noastre au urmărit nu numai întărirea prieteniei dintre noi — această prietenie e bună şi are perspective bune —, ci şi cum să acţionăm pentru a dezvolta o prietenie mai strînsă şi cu alte popoare, pentru a face din Europa o forţă puternică a progresului şi a păcii. Considerăm că aceasta corespunde intereselor tuturor naţiunilor din Europa, tuturor naţiunilor lumii.

Manifestările călduroase ale locuitorilor Bucureştiului, Craiovei, Slatinei, Piteştiului, ale comunelor pe unde am trecut oglindesc prietenia dintre poporul român şi poporul

francez. Aceste manifestări demonstrează totodată unitatea de granit a poporului român în jurul politicii partidului și guvernului nostru. Aceasta demonstrează că poporul român este strîns unit și hotărît să facă totul pentru a ridica patria sa pe culmile progresului și civilizației, să-și aducă contribuția activă la cauza păcii și cooperării între toate națiunile lumii.

Fie ca prietenia româno-franceză să triumfe în veci!

Fie ca cooperarea româno-franceză să contribuie și mai mult la cauza unității și colaborării popoarelor din Europa, la cauza păcii în lume! *(Cuvîntarea a fost subliniată în repetate rînduri de ovații, urale și aplauze îndelung repetate. Se aud urări pentru trăinicia și dezvoltarea continuă a prieteniei româno-franceze).*

MESAJ ADRESAT MUNICIPIULUI BRĂILA CU PRILEJUL A 600 DE ANI DE EXISTENȚĂ

— 26 mai 1968 —

COMITETULUI MUNICIPAL DE PARTID, CONSILIULUI POPULAR MUNICIPAL, LOCUITORILOR MUNICIPIULUI BRĂILA

Stimați tovarăși,

Cu prilejul aniversării a 600 de ani de existență a municipiului Brăila, străveche așezare românească, am deosebita plăcere să vă adresez, în numele Comitetului Central al Partidului Comunist Român, al Consiliului de Stat, al guvernului și al meu personal, un fierbinte salut, cele mai bune urări de prosperitate și fericire!

Împreună cu dumneavoastră, întregul nostru popor ia parte cu bucurie la sărbătorirea acestui oraș cu un bogat trecut istoric, ale cărui destine sînt strîns legate de lupta poporului român pentru apărarea ființei sale naționale, pentru neatîrnare și progres social, și care a înscris pagini luminoase în istoria mișcării muncitorești și revoluționare din țara noastră.

În anii socialismului, Brăila a devenit un important centru industrial al țării, cu fabrici și combinate moderne, un oraș în care pulsează ritmul viu, caracteristic României contemporane. Oamenii muncii din orașul dumneavoastră aduc o importantă contribuție la înfăptuirea programului

de edificare a societății socialiste, la progresul și prosperitatea întregii țări.

Tradițiile culturale ale municipiului Brăila — care a dat țării cunoscuți oameni de știință, cultură și artă — se îmbogățesc continuu prin dezvoltarea învățămîntului, a așezămintelor culturale, prin răspîndirea culturii în masele largi ale celor ce muncesc. În pragul celui de-al șaptelea secol de existență, Brăila trăiește o nouă tinerețe, avînd perspective largi și luminoase de viitor.

Vă felicit din inimă pentru marile succese în dezvoltarea economică, social-culturală, edilitară a orașului și vă doresc tuturor, muncitori, intelectuali, activiști de partid și de stat, femei și bărbați, tineri și vîrstnici, sănătate și fericire, noi și tot mai mari succese în munca pentru propășirea municipiului dumneavoastră, în pas cu înflorirea întregii noastre patrii socialiste !

MESAJ ADRESAT ORAȘULUI SLATINA CU PRILEJUL A 600 DE ANI DE EXISTENȚĂ

— 26 mai 1968 —

COMITETULUI ORĂȘENESC DE PARTID, CONSILIULUI POPULAR ORĂȘENESC, LOCUITORILOR ORAȘULUI SLATINA

Stimați tovarăși,

Cu prilejul aniversării a 600 de ani de existență a orașului Slatina, îmi face o deosebită plăcere să vă adresez, în numele Comitetului Central al Partidului Comunist Român, al Consiliului de Stat, al guvernului și al meu personal, un fierbinte salut și cele mai bune urări de prosperitate și fericire !

Prezentă în decursul veacurilor — cum atestă vechile hrisoave și vestigiile istorice — în lupta poporului român pentru libertate, dreptate și progres social, străvechea așezare a Slatinei cunoaște în anii socialismului o adevărată renaștere pe toate tărîmurile, care dă orașului dumneavoastră o nouă înfățișare și îi conferă un rol activ în dezvoltarea societății noastre.

Marea uzină de aluminiu, construită aici în cadrul programului de industrializare a țării, generează o puternică dezvoltare social-edilitară a orașului, un intens proces de modernizare, ale cărui influențe pozitive se răsfrîng asupra întregii zone înconjurătoare, făcînd să pătrundă larg binefacerile civilizației socialiste.

Ca reședință de județ, orașului dumneavoastră i se deschid largi perspective de dezvoltare economică și urbanistică, întărindu-ne convingerea că Slatina va deveni tot mai înfloritoare, un important centru economic, social și cultural al țării, cu o puternică forță de înrîurire asupra dezvoltării întregului județ Olt. Sîntem încredințați că prin munca și stăruințele dumneavoastră veți aduce o contribuție tot mai însemnată în ampla activitate creatoare, desfășurată cu energie și însuflețire de întregul nostru popor, pentru edificarea României socialiste.

La acest plăcut jubileu, doresc din toată inima muncitorilor, intelectualilor, activiștilor de partid și de stat, tuturor locuitorilor Slatinei sănătate, fericire în viața personală, noi succese în munca nobilă pentru înflorirea orașului și a județului, a patriei noastre dragi !

CUVÎNT LA DINEUL OFICIAL OFERIT DE IOSIP BROZ TITO, PREȘEDINTELE REPUBLICII SOCIALISTE FEDERATIVE IUGOSLAVIA

Cu prilejul vizitei delegației de partid și de stat a Republicii Socialiste România în Republica Socialistă Federativă Iugoslavia

— 27 mai 1968 —

Dragă tovarășe Tito,
Stimată tovarășă Iovanka Broz,
Tovarăși și prieteni,

Este deosebit de plăcut pentru noi să ne aflăm din nou pe pămîntul ospitalier al Iugoslaviei prietene, între tovarăși apropiați. Îngăduiți-mi să mulțumesc călduros președintelui Iosip Broz Tito pentru amabila sa invitație ca delegația română de partid și de stat să viziteze frumoasa dumneavoastră țară. Ne-au produs o puternică impresie manifestările pline de cordialitate cu care locuitorii Belgradului, ai acestui străvechi și înfloritor oraș, ne-au întîmpinat din primele clipe ale sosirii noastre aici. Noi vedem în toate acestea o puternică expresie a relațiilor de strînsă prietenie și colaborare tovărășească dintre România și Iugoslavia, a prețuirii și stimei reciproce care animă partidele, statele și popoarele noastre.

Poporul român cunoaște și apreciază marile realizări pe care popoarele Iugoslaviei, sub conducerea Uniunii Comuniștilor, le-au dobîndit în edificarea noii orînduiri,

în dezvoltarea creației materiale și spirituale, în ridicarea nivelului lor de trai. În România se bucură de o înaltă considerație activitatea îndelungată pe care a desfășurat-o tovarășul Tito, eminent om de stat și luptător revoluționar, în fruntea Uniunii Comuniștilor, pentru obținerea tuturor succeselor de pînă acum ale Iugoslaviei socialiste.

Prietenia dintre poporul român și popoarele Iugoslaviei, întemeiată pe tradiția unor îndelungate relații de bună vecinătate, a dobîndit în anii socialismului amploarea și trăinicia pe care i-o conferă țelurile comune și colaborarea în opera de construire a noii societăți, idealurile internaționalismului socialist. Contactele și convorbirile fructuoase ce le-am avut în ultimii ani, vizitele dumneavoastră, tovarășe Tito, în România, precum și vizitele noastre în Iugoslavia au contribuit la adîncirea și amplificarea relațiilor de colaborare și cooperare dintre țările noastre, la întărirea și dezvoltarea prieteniei româno-iugoslave. Constatăm cu satisfacție că prevederile acordurilor și convențiilor încheiate cu prilejul acestor vizite s-au îndeplinit și se îndeplinesc cu succes, într-un spirit de colaborare sinceră, reciproc avantajoasă. Schimbul de mărfuri între România și Iugoslavia înregistrează în acest an — potrivit protocolului comercial semnat la Belgrad — o creștere de aproape 47% față de realizările anului 1967.

O vie întruchipare a acestor relații o constituie construirea prin cooperare a marelui complex hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier — expresie grăitoare a capacității de creație a specialiștilor și constructorilor iugoslavi și români, simbol al prieteniei și colaborării frățești, bazate pe deplina egalitate în drepturi între două state socialiste, suverane și independente. Remarcăm, de asemenea, că se dezvoltă cu succes cooperarea româno-iugoslavă în construcția de mașini, precum și în domeniul cercetării geologice. Cunosc o evoluție pozitivă relațiile

de colaborare tehnică-științifică, culturale și în alte domenii de activitate.

Îmi exprim convingerea că schimbul de păreri pe care îl vom face ne va da putința să găsim noi căi și mijloace de a concretiza marile posibilități de dezvoltare în continuare a colaborării și cooperării multilaterale dintre țările noastre. În mod deosebit țin să evidențiez perspectivele pe care dezvoltarea construcției socialiste în țările noastre le deschide pentru adîncirea cooperării reciproc avantajoase în producția industrială, în știință și tehnică.

Doresc să subliniez cu acest prilej modul asemănător în care conducerile partidelor și țărilor noastre abordează problemele fundamentale ale vieții internaționale contemporane, ale normelor și principiilor care trebuie să guverneze relațiile dintre state. România și Iugoslavia se manifestă activ în viața internațională ca țări puternic însuflețite de dorința de a-și aduce contribuția la întărirea colaborării între state, la statornicirea unei ambianțe de încredere și apropiere între popoare, la apărarea păcii.

Partidul Comunist Român și Republica Socialistă România pun în centrul politicii lor externe dezvoltarea și lărgirea relațiilor de prietenie și colaborare pe toate planurile cu țările socialiste. Acordăm o atenție deosebită dezvoltării relațiilor noastre politice, economice, cultural-științifice cu țările socialiste vecine, cu Uniunea Sovietică — care, cu uriașul său potențial material și uman, joacă un rol remarcabil în lumea contemporană, în apărarea păcii și securității —, cu Bulgaria și Ungaria, amplificăm legăturile noastre de prietenie și colaborare cu toate celelalte țări socialiste. În acest cadru, relațiile de bună vecinătate și de strînsă conlucrare între România și Iugoslavia se înscriu ca un aport pozitiv la lărgirea și intensificarea legăturilor de colaborare și cooperare dintre țările socialiste, la întărirea forțelor socialismului, la cauza

păcii și prieteniei între popoare. Țara noastră dezvoltă, în același timp, relații multilaterale cu toate țările, indiferent de orînduirea lor socială, militează pentru o largă colaborare între state, pentru apropiere între popoare și destindere în viața internațională.

Este cunoscut că în lume există cercuri imperialiste, reacționare și revanșarde, care se opun dezvoltării unor relații normale între state, exercită presiuni economice, politice și de altă natură, se amestecă în mod brutal în treburile interne ale altor popoare, încălcînd independența și suveranitatea lor națională. După părerea noastră, fiecare țară — mare sau mică — își poate aduce contribuția la promovarea unor relații normale între state, de încredere și apropiere între popoare, poate contribui la progresul civilizației omenirii, la rezolvarea problemelor cruciale ale contemporaneității, la apărarea păcii și zădărnicirea unui nou război mondial. În această ordine de idei, aș dori să subliniez importanța deosebită pe care o are respectarea în viața internațională a principiilor suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi, avantajului reciproc — ca singura bază pe care se pot clădi relații normale, raționale între toate statele lumii.

Una din problemele acute de rezolvarea căreia depinde într-o măsură importantă normalizarea situației internaționale, asigurarea păcii și securității, o constituie în prezent încetarea războiului din Vietnam. Republica Socialistă România, care a acordat tot sprijinul său eroicului popor vietnamez în lupta împotriva agresiunii imperialismului american, salută cu satisfacție și urmărește cu deosebită atenție convorbirile care se desfășoară între reprezentanții Republicii Democrate Vietnam și ai Statelor Unite ale Americii cu scopul de a se ajunge la un acord menit să netezească drumul spre tratative de pace. Este

necesar ca Statele Unite ale Americii să înceteze bombardamentele și orice acte de război împotriva Republicii Democrate Vietnam! Soluția pentru lichidarea definitivă a războiului din Vietnam este retragerea trupelor Statelor Unite din Vietnam și crearea tuturor condițiilor ca poporul vietnamez să-și poată exercita pe deplin dreptul său sacru de a hotărî singur asupra destinelor sale.

Opinia publică mondială este, de asemenea, profund interesată în înlăturarea încordării care se menține de multă vreme în Orientul Apropiat. Socotim că o condiție esențială a soluționării pașnice și durabile a conflictului din Orientul Apropiat este retragerea trupelor israeliene de pe teritoriile ocupate, recunoașterea dreptului la existență și suveranitate al țărilor din această zonă a lumii, reglementarea în spiritul echității a celorlalte probleme, cu respectarea intereselor tuturor popoarelor de aici.

Poporul român privește cu profundă simpatie și acordă sprijinul său popoarelor care luptă pentru scuturarea jugului dominației străine, împotriva intervențiilor brutale ale imperialismului în viața lor socială și de stat. Pe deplin solidari cu mișcarea de eliberare națională din țările Asiei, Africii, Americii Latine, acordăm tot sprijinul eforturilor pline de însuflețire ale popoarelor din aceste țări pentru lichidarea oprimării coloniale, pentru dezvoltarea de sine stătătoare a economiei și culturii lor pe drumul progresului social și al păcii. Considerăm că este necesar să se facă totul pentru lichidarea decalajului existent între țările slab dezvoltate, rămase în urmă — ca o consecință a asupririi, a exploatării și a lipsei îndelungate de libertate —, și statele cu un nivel mai ridicat de dezvoltare. Aceasta este o cerință majoră nu numai a progresului social, dar și a asigurării unei stabilități politice în lume, a înlăturării unor surse de neînțelegeri și conflicte între state.

În politica noastră externă acordăm o mare importanță statornicirii unui climat de securitate pe continentul european. În acest sens dezvoltăm relații cu toate țările europene, indiferent de orînduirea lor socială.

Una din condițiile hotărîtoare ale înfăptuirii securității europene este luarea în considerație și acceptarea schimbărilor intervenite pe continentul nostru după și ca urmare a celui de-al doilea război mondial, recunoașterea inviolabilității granițelor existente, inclusiv a graniței Oder-Neisse. O deosebită însemnătate pentru normalizarea relațiilor pe continentul nostru are recunoașterea existenței celor două state germane — Republica Democrată Germană, stat al oamenilor muncii, iubitor de pace, și Republica Federală a Germaniei —, dezvoltarea unor relații normale cu ambele țări. Aceasta ar avea drept consecință lichidarea unei importante surse de încordare de pe continentul nostru și ar da posibilitate poporului german să participe cu toate forțele sale la lupta pentru pace și securitate a țărilor europene.

Realizarea securității în Europa presupune, totodată, lichidarea bazelor străine de pe teritoriile altor țări, desființarea blocului agresiv N.A.T.O. și, concomitent cu aceasta, a Tratatului de la Varșovia, luarea unor măsuri eficiente în vederea dezarmării și înlăturării pericolului nuclear. Avem convingerea că activitatea multilaterală desfășurată de toate statele din Europa în această direcție, eforturile lor comune pentru statornicirea unei atmosfere de încredere și colaborare vor asigura înfăptuirea securității europene și vor contribui, în același timp, la apărarea păcii mondiale. Considerăm că România și Iugoslavia, acționînd împreună, pot aduce o contribuție de seamă la cauza securității europene, a cooperării pe continentul nostru și în lume.

Sînt cunoscute eforturile pe care România și Iugoslavia le depun pentru a asigura liniștea și pacea în zona Balcanică, în această regiune care în trecut a fost terenul a numeroase conflicte și războaie. Folosim acest prilej pentru a reafirma hotărîrea noastră de a acționa cu perseverență pentru întărirea și dezvoltarea relațiilor de colaborare pașnică între țările balcanice, indiferent de orînduirea lor socială, în interesul popoarelor acestor țări, al securității europene și destinderii internaționale.

Evenimentele vieții internaționale contemporane scot tot mai puternic în evidență procesul continuu de creștere și afirmare a unor importante forțe sociale care se ridică pentru transformarea revoluționară a societății, pentru înlăturarea relațiilor bazate pe asuprire și exploatare, pentru progres social și pace. Succesul luptei impune eforturi susținute pentru unirea tuturor acestor forțe, pentru întărirea unității lor. În condițiile de astăzi, progresul societății, zădărnicirea acțiunilor agresive ale imperialismului, asigurarea păcii depind în mod hotărîtor de unitatea țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor democratice și progresiste. Dezvoltarea unor relații frățești între partidele comuniste și muncitorești, bazate pe stimă și încredere reciprocă, pe egalitate și neamestec în treburile interne, pe respectarea dreptului fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător linia sa politică internă și externă corespunzător condițiilor concrete în care-și desfășoară activitatea și de a-și îndeplini nestingherit rolul de răspundere încredințat de popor de a conduce toate sectoarele vieții sociale din țara sa, va asigura o solidaritate trainică internaționalistă între aceste partide, întărirea unității lor de luptă pentru pace și progres social. Partidul Comunist Român, animat de sentimentul responsabilității internaționaliste, nu precupețește și nu va precupeți nici

un efort pentru a-și aduce contribuția la întărirea acestei unități.

Acționînd consecvent pentru lărgirea relațiilor sale cu toate partidele comuniste și muncitorești, partidul nostru este hotărît să-și dezvolte continuu legăturile prietenești cu mișcările socialiste, cu alte organizații progresiste din țările capitaliste și din tinerele state independente, cu forțele antiimperialiste, încredințat că aceasta servește progresului social, apărării păcii și securității popoarelor.

Avem satisfacția să subliniem aici că relațiile tovărășești dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia se dezvoltă în spiritul stimei și respectului reciproc, al sentimentelor frățești, internaționaliste. Dezvoltarea colaborării și a contactelor dintre conducerile partidelor noastre, legăturile strînse dintre organizațiile de partid și obștești, schimburile de experiență servesc pe deplin construcției socialiste din ambele țări, prosperității și înfloririi popoarelor român și iugoslav, cauzei socialismului și păcii.

În încheiere, doresc să-mi exprim convingerea că vizita pe care o facem, convorbirile pe care le vom avea vor contribui la întărirea prieteniei și colaborării frățești româno-iugoslave, în interesul cooperării și colaborării pe continentul nostru și în lume, al promovării prieteniei între popoare.

Propun, dragi tovarăși, să toastăm :

Pentru prietenia și colaborarea dintre partidele, popoarele și țările noastre !

Pentru fericirea și prosperitatea popoarelor Iugoslaviei socialiste !

Pentru Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia !

În sănătatea președintelui Iosip Broz Tito !

În sănătatea soției sale, Iovanka Broz !

În sănătatea dumneavoastră, a tuturor celor prezenți !

CUVÎNTARE
LA MITINGUL DIN ORAȘUL KRANI
Cu prilejul vizitei delegației de partid și de stat a Republicii Socialiste România în Republica Socialistă Federativă Iugoslavia

— 29 mai 1968 —

Stimați tovarăși și tovarășe,
Dragi prieteni,

Doresc, înainte de toate, să exprim, în numele delegației române de partid și de stat, calde mulțumiri pentru sentimentele de ospitalitate și simpatie cu care am fost primiți în orașul dumneavoastră, pentru plăcutul prilej ce ni s-a oferit de a vizita Uzinele „Iskra". Adresez tuturor locuitorilor orașului un salut frățesc din partea delegației noastre, a întregului popor român.

Ne aflăm de trei zile în Iugoslavia prietenă. În acest răstimp ne-am întîlnit cu locuitorii Belgradului, ai Liublianei și ai Novi Sadului, am fost oaspeții lucrătorilor de la sistemul de hidroamelioraţii al canalului Dunăre-Tisa-Dunăre și ai celor de la Combinatul agricol Emona. Sîntem profund mișcați de manifestările pline de cordialitate cu care am fost întîmpinați pretutindeni.

Vizita în orașul dumneavoastră ne-a dat posibilitatea să cunoaștem viața, preocupările și realizările cu care pe drept cuvînt se pot mîndri cetățenii acestei înfloritoare localități a Sloveniei socialiste. Orașul dumneavoastră

— oraş cu o străveche şi bogată istorie — a cunoscut din plin în anii socialismului o puternică dezvoltare, a devenit un important centru industrial şi cultural. Ne-au făcut o bună impresie nivelul tehnic ridicat al Uzinelor „Iskra", gama largă de echipamente de automatizare şi telecomunicaţii, de aparate electronice şi produse electrotehnice de înaltă ţinută, ce se fabrică aici, modernele laboratoare de cercetări cu care este înzestrată întreprinderea.

Ceea ce am văzut în cursul vizitei noastre aici la dumneavoastră, precum şi în alte locuri, relevă realizările remarcabile ale ţării dumneavoastră, eforturile rodnice pe care popoarele iugoslave, sub conducerea Uniunii Comuniştilor, le desfăşoară în opera de construcţie socialistă; ele constituie o vie ilustrare a forţei ideilor socialismului, cărora oamenii muncii din Republica Socialistă Federativă Iugoslavia le dau viaţă cu succes. Bucurîndu-ne din inimă de toate aceste realizări, vă felicităm cu căldură şi vă urăm noi succese în măreaţa operă constructivă pe care o desfăşuraţi pentru înflorirea patriei, pentru ridicarea nivelului de viaţă, material şi spiritual, al tuturor cetăţenilor Iugoslaviei socialiste.

Tovarăşi,

Permiteţi-mi să vă împărtăşesc, pe scurt, unele din preocupările actuale ale poporului român. În prezent, oamenii muncii din România sînt angajaţi cu toate forţele lor în lupta pentru realizarea programului de desăvîrşire a construcţiei socialiste, elaborat de Congresul al IX-lea şi dezvoltat de Conferinţa Naţională a Partidului Comunist Român din decembrie anul trecut. Prin munca lor harnică şi avîntată, prin promovarea susţinută a tehnicii şi tehnologiei moderne în toate domeniile de activitate, prin desfăşurarea unei ample acţiuni de organizare pe baze ştiinţifice a producţiei şi a muncii, industria ţării

se dezvoltă în ritmuri înalte, creşte eficienţa întregii activităţi economice. Dăm o mare atenţie dezvoltării susţinute a ramurilor de bază ale industriei — hotărîtoare pentru progresul tehnic general al ţării.

Prin elaborarea unei noi structuri de organizare a industriei, în cadrul căreia se acordă largi atribuţii, competenţe şi responsabilităţi centralelor industriale şi întreprinderilor, s-au creat condiţii mai bune ca muncitorii, tehnicienii, inginerii să participe nemijlocit la conducerea colectivă a fiecărei unităţi industriale, la soluţionarea problemelor activităţii lor tehnice-economice.

Acordăm o importanţă deosebită mecanizării şi chimizării agriculturii, creării condiţiilor ca acest important sector al economiei noastre să asigure an de an producţii sporite, să satisfacă tot mai larg necesităţile aprovizionării populaţiei cu produse alimentare şi a industriei cu materii prime.

Dezvoltăm susţinut ştiinţa, cultura, învăţămîntul — într-un cuvînt facem ca în întreaga ţară să se desfăşoare tot mai intens creaţia materială şi spirituală a poporului român, să crească nivelul său de viaţă.

Complexul de măsuri luate în timpul din urmă pentru îmbunătăţirea tuturor formelor şi metodelor de conducere a vieţii sociale, noua organizare administrativ-teritorială a ţării, măsurile privind întărirea legalităţii şi asigurarea drepturilor şi libertăţilor constituţionale ale cetăţenilor ilustrează preocupările partidului şi guvernului nostru pentru desăvîrşirea continuă a noilor relaţii sociale, pentru ridicarea pe trepte tot mai înalte a întregii opere de edificare socialistă din patria noastră.

Izvorîte din realităţile şi necesităţile obiective ale societăţii noastre, măsurile pe care le înfăptuim răspund în cel mai înalt grad intereselor poporului, întăresc orînduirea noastră, adîncesc şi perfecţionează întregul proces de

conducere a vieții sociale din țara noastră, dau un nou și puternic impuls dezvoltării economice și social-culturale a întregii țări. Totodată, preocupările pentru dezvoltarea democrației socialiste asigură un cadru larg și adecvat pentru afirmarea plenară a tuturor forțelor creatoare ale națiunii, pentru înflorirea personalității fiecărui cetățean, în spiritul înaltelor principii ale umanismului socialist.

Dragi tovarăși,

Vizita pe care o facem în țara dumneavoastră a prilejuit o caldă și emoționantă manifestare a prieteniei româno-iugoslave — prietenie care își trage rădăcinile dintr-un îndelungat trecut de lupte și aspirații comune. Situate în această frămîntată zonă a Europei, popoarele noastre și-au putut păstra și afirma ființa națională numai printr-o eroică rezistență și îndelungată luptă împotriva asupritorilor, pentru libertate, independență națională și progres social. Din vitregiile istoriei, din suferințele îndurate, popoarele noastre au rămas cu o nestinsă sete de libertate și independență, pe care nu au reușit să o înăbușe nici chiar forțele întunecate ale fascismului în încercarea lor de a-și impune dominația brutală asupra Europei și dincolo de granițele continentului nostru.

Victoria socialismului în țările noastre a dat temeiuri noi și dimensiuni tot mai ample prieteniei româno-iugoslave, care și-au găsit un puternic izvor în noua orînduire, în dorința comună de a conlucra și coopera ca buni vecini, pe multiple planuri, în vederea realizării aspirațiilor de progres și bunăstare ale celor două popoare, pentru pace și securitate în Europa și în lume.

Relevăm cu deplină satisfacție că în ultimii ani relațiile dintre România și Iugoslavia s-au intensificat și multiplicat, realizîndu-se cu succes măsurile stabilite cu ocazia întîlnirilor prietenești între conducătorii de partid și de

stat ai celor două țări. Extinderea relațiilor de colaborare dintre statele noastre se reflectă în creșterea și diversificarea, an de an, a schimburilor comerciale, în adîncirea cooperării industriale și tehnico-științifice, reciproc avantajoase, în lărgirea legăturilor cultural-artistice și turistice, a schimburilor de delegații pe linie de partid și de stat, precum și între organizațiile de masă și obștești. Așa cum am mai avut prilejul să arăt, o grăitoare expresie a acestor relații de strînsă colaborare o constituie construirea prin cooperare a marelui complex hidroenergetic de la Porțile de Fier, pe care popoarele noastre îl înalță ca un simbol al prieteniei indestructibile dintre ele, ca mărturie strălucită a capacității lor creatoare.

Doresc să relev că, în cadrul convorbirilor pe care le-am avut cu tovarășul Tito, cu ceilalți conducători de partid și de stat iugoslavi — convorbiri desfășurate într-un spirit constructiv, de profundă stimă și înțelegere reciprocă, caracteristice raporturilor dintre prieteni și tovarăși —, am găsit noi posibilități de a intensifica colaborarea româno-iugoslavă în interesul reciproc al ambelor popoare.

Țin, de asemenea, să remarc cu satisfacție că, în cursul schimbului de păreri în care am abordat unele probleme fundamentale ale vieții internaționale actuale, am ajuns la concluzii comune. Am dat în cadrul convorbirilor noastre o atenție deosebită luptei pentru realizarea securității europene, pentru promovarea unui climat de pace, încredere și colaborare pe continentul nostru — și am constatat că între noi există un deplin acord în ce privește modul de abordare a acestor probleme. România este hotărîtă să-și aducă și în viitor întreaga sa contribuție la normalizarea vieții politice pe continentul european, la dezvoltarea contactelor bilaterale și multilaterale între țări și popoare. În centrul politicii țării noastre stă dezvoltarea susținută a relațiilor multiple de colabo-

rare politică, economică, tehnică-științifică cu toate țările socialiste, de care sintem legați prin identitatea de scopuri în făurirea noii orinduiri sociale, prin idealurile solidarității internaționaliste. Socotim deosebit de important să se depună toate eforturile pentru dezvoltarea și perfecționarea continuă a relațiilor de colaborare dintre țările socialiste, incit acestea să reprezinte un model de relații între state egale în drepturi și suverane. În același timp, România își lărgește raporturile de colaborare cu toate țările, indiferent de orinduirea lor socială.

Sintem întru totul de acord în a considera că o condiție esențială a menținerii și consolidării păcii și securității pe continentul nostru și în lume, a dezvoltării colaborării internaționale o constituie respectarea, în relațiile dintre state, a principiilor suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc. Socotim că numai pe această bază se pot dezvolta raporturi normale și trainice între state.

Este o realitate evidentă a zilelor noastre că aspirațiilor popoarelor spre dezvoltare liberă, de sine stătătoare, spre relații de egalitate și respect reciproc li se opun forțe reacționare, imperialiste; călăuzite de dorința lor de a-și extinde dominația în lumea contemporană, ele se amestecă brutal în treburile altor popoare, exercită presiuni și întrețin factori de animozitate, de neîncredere între popoare, care pot da naștere la conflicte armate și războaie.

Noi considerăm că fiecare țară — mare sau mică — își poate aduce contribuția la apărarea păcii și zădărnicirea unui nou război mondial, la rezolvarea problemelor fundamentale ale vieții internaționale contemporane.

După cum am mai arătat în cursul vizitei pe care o facem în țara dumneavoastră, noi socotim că în fața țărilor și popoarelor, a forțelor păcii și progresului stă îndatorirea majoră de a asigura soluționarea a numeroase probleme aflate la ordinea zilei în viața internațională, cum sint: problema vietnameză, conflictul din Orientul Apropiat, lupta pentru dezarmare, înlăturarea pericolului termonuclear și altele. Și există, după părerea noastră, condiții pentru realizarea acestor deziderate ale omenirii.

Viața demonstrează că în apărarea păcii și civilizației se ridică la luptă forțe politice și sociale tot mai importante. Socialismul, care și-a dovedit superioritatea, exercită o influență tot mai puternică asupra destinelor întregii omeniri. Tot mai multe popoare se conving că numai calea socialismului le chezășuiește dezvoltarea liberă și prosperă, făurirea viitorului lor fericit.

Lupta pentru a apăra pacea și civilizația omenirii impune unirea tuturor forțelor antiimperialiste, democratice și progresiste, acțiunea lor unită pentru a bara calea războiului și conflictelor armate. Hotăritoare în această luptă este unitatea țărilor socialiste și a mișcării comuniste și muncitorești. Schimbul de păreri între partidele comuniste, desfășurat în spiritul internaționalismului socialist, considerarea și respectarea reciprocă a dreptului fiecărui partid de a hotărî singur, fără amestec din afară, asupra elaborării și înfăptuirii politicii sale contribuie la dezvoltarea solidarității între partide, a unității lor în lupta împotriva imperialismului, pentru progres social și pace.

Stimați tovarăși,

Îmi exprim convingerea că dezvoltarea relațiilor dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia, dintre România și Iugoslavia servește cauzei unității țărilor socialiste, a forțelor antiimperialiste, colaborării și păcii pe continentul nostru și în lume.

Să facem în așa fel încît prietenia româno-iugoslavă să servească drept model pentru relațiile dintre țările socialiste, pentru cauza păcii în lume.

Permiteți-mi, dragi tovarăși, ca, în încheiere, să urez tuturor locuitorilor orașului Krani mult succes în munca ce o desfășoară, sănătate și fericire, dumneavoastră și familiilor dumneavoastră.

Trăiască prietenia româno-iugoslavă ! *(Aceste cuvinte au fost rostite în limba slovenă).*

CUVÎNTARE LA PLENARA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN DIN 19 IUNIE 1968

Stimați tovarăși,

La ordinea de zi a plenarei Comitetului Central figurează cîteva probleme deosebit de importante legate de sistemul retribuției în societatea noastră, precum și măsuri privind introducerea controlului social asupra averilor, raționalizarea cheltuielilor valutare necomerciale. Dezbaterea acestor probleme este determinată de necesitatea de a înfăptui cu mai multă fermitate principiile socialiste în domeniul retribuției, de a elimina și preveni disproporțiile nejustificate în sfera veniturilor populației, de a lega mai strîns repartiția fondului de consum de aportul pe care-l aduce fiecare la construcția socialismului în domeniul său de activitate și de posibilitățile de care dispune economia noastră în etapa actuală.

Așa după cum se știe, ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii este țelul fundamental al orînduirii noastre socialiste, ocupînd locul central în întreaga activitate a Partidului Comunist Român. În anii construcției socialiste, o dată cu dezvoltarea economiei, a sporirii venitului național, nivelul de viață al

întregului popor a cunoscut o creștere permanentă. Datorită dinamismului forțelor de producție, fondul de consum pe locuitor este în prezent de peste 2,5 ori mai mare decît în 1950.

Măsurile sistematice luate de partidul și statul nostru pentru majorarea salariilor au asigurat creșterea neîntreruptă a veniturilor salariaților. Anul trecut, salariul real a fost de 2,5 ori mai mare decît în 1950, în condițiile creșterii de 2,2 ori a totalului salariaților, ale sporirii numărului de persoane salariate într-o familie. În același interval de timp, ca urmare a măririi producției agricole, veniturile reale ale țărănimii, pe persoană, au crescut de aproape 3 ori.

Congresul al IX-lea al partidului a trasat un vast program de dezvoltare multilaterală a patriei noastre socialiste, de ridicare a ei pe noi trepte ale civilizației și progresului, de îmbunătățire a condițiilor de viață ale întregului popor.

Realizările de seamă obținute în primii doi ani și jumătate ai actualului cincinal în dezvoltarea producției industriale și agricole, în sporirea productivității muncii, reducerea cheltuielilor de producție și ridicarea eficienței economice, în întărirea potențialului material al țării au permis partidului și statului să ia o serie de măsuri pentru creșterea nivelului de trai al celor ce muncesc, pentru satisfacerea în mai bune condiții a necesităților de consum ale populației. În 1967 s-a luat — cu un an mai devreme decît s-a prevăzut în cincinal — măsura de a se majora salariile mici din toate ramurile de activitate, asigurîndu-se creșterea salariului tarifar minim la 700 de lei lunar și trecerea a peste 1 000 000 de salariați în categorii de salarizare mai ridicate.

Recenta hotărîre a partidului și guvernului care prevede o nouă majorare generală a salariilor, în medie cu

12,3%, va asigura în 1970 oamenilor muncii salariați venituri suplimentare de peste 10,5 miliarde de lei. La sfîrșitul cincinalului, salariul mediu va depăși 1 400 de lei, față de 1 115 lei în 1965. Creșterea salariului nominal, precum și alte măsuri preconizate de partid vor permite realizarea sarcinii importante trasate de Congresul al IX-lea de a asigura sporirea salariului real cu 20—25% în 1970 față de 1965.

Pe lîngă cîștigurile directe obținute pe calea retribuirii muncii, cetățenii țării noastre beneficiază de fondurile alocate de stat pentru acțiuni social-culturale, fonduri ce au sporit de 7,5 ori în perioada 1950—1967. Eforturile făcute de statul nostru în acest domeniu sînt ilustrate de faptul că în 1968 volumul cheltuielilor social-culturale finanțate de la buget se ridică la 30,6 miliarde de lei, revenind în medie pe locuitor 1 565 de lei. Învățămîntul de toate gradele este complet gratuit ; peste 60% din studenți și un număr important de elevi beneficiază de burse ; elevii din școlile profesionale primesc întreținerea gratuită din partea statului. Țara noastră cheltuiește anual peste 12 200 de lei pentru un student și aproape 1 200 de lei pentru un elev din școlile de cultură generală. Suma afectată din bugetul statului pentru învățămînt se ridică la peste 8 miliarde de lei. Importante fonduri au fost mobilizate din bugetul statului ca urmare a majorării pensiilor și aplicării noului sistem de pensionare, a cărui principală caracteristică este asigurarea cuantumului de venituri la bătrînețe în directă legătură cu valoarea muncii sociale prestate, cu contribuția adusă în timpul activității la progresul economic și cultural al țării. La rîndul ei, asigurarea ocrotirii sănătății populației solicită din partea statului alocații ce se ridică la 5,9 miliarde de lei. Se cheltuiesc fonduri tot mai mari pentru ajutoare de asigurări sociale. Alocațiile de stat pentru copii însumează aproape

3,4 miliarde de lei anual. Finanțarea activității culturale se ridică la aproape 850 000 000. Importante sume cheltuiește statul pentru îmbunătățirea condițiilor de locuit și a serviciilor edilitare.

Pe baza hotărîrilor Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale, partidul înfăptuiește un amplu program de măsuri care vizează perfecționarea planificării, conducerii și organizării întregii activități economice și sociale din patria noastră, instaurarea mai deplină a principiilor socialismului în toate compartimentele societății, stimularea energiilor maselor, participarea tot mai activă a celor ce muncesc la elaborarea și aplicarea politicii partidului și statului, la conducerea treburilor obștești. În cadrul acestui program, un loc de seamă ocupă îmbunătățirea sistemului de retribuire, domeniu deosebit de important de manifestare a noilor raporturi sociale, pîrghie esențială în mobilizarea potențialului de muncă al țării, în satisfacerea cerințelor maselor în raport cu contribuția adusă la dezvoltarea societății, în crearea unor relații de strînsă colaborare a tuturor cetățenilor în efortul pentru propășirea patriei.

Noul sistem de salarizare, elaborat de partid și guvern și care se află în curs de experimentare într-o serie de întreprinderi, reprezintă o îmbunătățire radicală a modului de repartiție în țara noastră, o așezare mai judicioasă a salarizării între diferitele sectoare ale creației materiale și spirituale din societate, o aplicare mai riguroasă a principiului socialist care proclamă deviza : de la fiecare după posibilitățile sale, fiecăruia după munca sa. Postulatul fundamental de la care pornește noul sistem de salarizare este îmbinarea armonioasă a intereselor generale și individuale, asigurarea unei legături organice între veniturile și contribuția concretă pe care fiecare salariat o aduce la activitatea economică și social-culturală. Consecința pozi-

tivă primordială a lichidării exploatării omului de către om constă tocmai în faptul că unica sursă de venituri pentru toți membrii societății este munca, aportul efectiv în sfera producției materiale, a științei, învățămîntului, culturii. Poziția egală față de mijloacele de producție, aflate în stăpînirea celor ce muncesc, se traduce în criteriul, unic pentru toți, al repartiției după cantitatea și calitatea muncii depuse.

Noul sistem de salarizare va exercita un însemnat rol pozitiv în valorificarea resurselor materiale și umane ale țării, în stimularea efortului pentru ridicarea activității în toate domeniile la un nivel calitativ superior. Creșterea ponderii salariului tarifar, ca element determinant al salariului total, va asigura o mai bună stabilitate a veniturilor oamenilor muncii, un echilibru mai cert și mai exact al cîștigurilor. Diferențierea salariilor în cadrul aceleiași categorii tarifare sau funcții în raport cu calitatea lucrărilor efectuate, inițiativa și operativitatea în muncă va stimula și mai mult eforturile oamenilor muncii pentru ridicarea pregătirii profesionale, pentru perfecționarea calificării, pentru creșterea eficienței activității economice și sociale. Stabilirea cu o cît mai mare precizie a obligațiilor de serviciu, introducerea normelor de muncă fundamentate științific vor întări răspunderea personală pentru îndeplinirea sarcinilor și respectarea riguroasă a disciplinei, vor crea condiții mai bune pentru ca veniturile salariaților să corespundă muncii efectiv prestate.

Largi posibilități de stimulare a colectivelor de salariați în continua perfecționare și dezvoltare a activității economice se creează prin acordarea unor premii în cursul anului pentru realizări deosebite cu efect cert și imediat, precum și a unor premii anuale, gratificații, pentru îmbunătățirea principalilor indicatori sintetici de eficiență. În cursul experimentării și aplicării noului sistem de sala-

rizare vor fi introduse forme de retribuire care să răsplătească și în domeniul cercetării științifice, al învățămîntului, culturii și artei munca mai rodnică, de calitate superioară.

O dată cu diferențierea stimulativă a salariilor în funcție de cantitatea, calitatea și răspunderea socială a muncii depuse, noul sistem de salarizare urmărește și stabilirea unui raport mai echitabil între salariile diferitelor categorii de oameni ai muncii, eliminarea decalajelor prea mari și nejustificate între venituri.

Diferența dintre veniturile minime și maxime existente în societatea noastră nu poate fi tratată abstract, ignorîndu-se stadiul de dezvoltare în care ne aflăm, mărimea venitului național și a fondului de consum. Dorim și facem totul pentru a asigura satisfacerea în cît mai bune condiții a necesităților materiale și spirituale ale tuturor membrilor societății — acesta este țelul principal și permanent al partidului. Atingerea sa este însă condiționată de eforturile întregului popor pentru dezvoltarea producției materiale, pentru ridicarea productivității muncii sociale, pentru creșterea avuției naționale; numai astfel putem pune la dispoziția societății cantități tot mai mari de bunuri de consum și servicii. Calea sigură a realizării unui belșug tot mai mare de produse este dezvoltarea susținută a forțelor de producție, creșterea neîncetată a acumulărilor socialiste, a venitului național. Dezvoltînd baza tehnică-materială a societății, așezăm o temelie trainică ridicării nivelului de trai al întregului popor, făuririi orînduirii socialiste și comuniste. Înfăptuirea consecventă a politicii de industrializare, de modernizare a agriculturii și a celorlalte ramuri economice, creșterea acumulărilor reprezintă de aceea un imperativ esențial, o înaltă obligație patriotică a tuturor cetățenilor față de prezentul și viitorul țării.

În condițiile cînd întregul nostru popor depune eforturi eroice pentru dezvoltarea continuă a economiei, științei și culturii, cînd resursele fondului de consum, deși în continuă creștere, sînt limitate, nu poate fi admisă existența unor venituri care depășesc în mod exagerat nivelul general de trai, posibilitățile actuale ale țării. Aceasta este o problemă socială deosebit de importantă, căreia, dacă nu-i acordăm întreaga atenție, poate genera fenomene negative în viața societății noastre socialiste. Veniturile excesive pot duce la deformarea opticii unor persoane asupra realităților noastre sociale și economice, cu consecințe negative asupra muncii, modului de viață și comportamentului lor în societate. Profund străină oricăror tendințe de uniformizare a retribuției, a veniturilor, orînduirea noastră socialistă, instaurînd egalitatea socială și politică a tuturor cetățenilor, impune asigurarea unui raport echitabil între veniturile personale, eliminarea contrastelor izbitoare, nejustificate în nivelul de trai.

Or, trebuie să constatăm că, de-a lungul anilor, în sistemul nostru de retribuție s-au încetățenit o serie de forme străine principiului socialist al repartiției după cantitatea și calitatea muncii și care îmbracă, în ultimă instanță, aspectul unor anomalii atît de ordin economic, cît și social și etic. Asemenea carențe în sistemul de retribuire au generat disproporții flagrante și nejustificate în nivelul de trai al unor categorii ale populației, apariția în tabloul vieții noastre sociale a unor persoane privilegiate, ale căror venituri nu reprezintă nici echivalentul real al aportului lor la crearea avuției naționale, nici expresia posibilităților materiale pe care societatea noastră le poate oferi în condițiile actuale membrilor săi. Fără îndoială că o atare situație este de natură să creeze nemulțumiri în rîndurile opiniei publice, afectînd principiul

echității sociale, pe care partidul nostru are datoria să-l promoveze neabătut în cadrul orînduirii socialiste.

Se știe că sub motivul, mai mult sau mai puțin întemeiat, al lipsei de cadre, s-au creat condiții ca unele persoane să cumuleze, paralel cu activitatea lor de bază, un număr de funcții remunerate. Rezultatul a fost apariția unor salariați cu venituri exagerat de mari, care nu corespund întru totul contribuției lor efective la dezvoltarea economiei și culturii noastre, la progresul societății românești. Este un lucru elementar că un om, oricît de capabil și multilateral ar fi, nu poate îndeplini mai multe atribuții cu aceeași intensitate și competență, nu poate satisface rigorile mai multor funcții care solicită în aceeași măsură timp, efort, concentrare, perseverență, activitate practică, organizatorică. Viața arată cu elocvență că, în asemenea cazuri, o parte din funcțiile cumulate suferă, sînt îndeplinite superficial, ceea ce se repercutează în mod negativ asupra sectoarelor respective de activitate. La aceasta se adaugă faptul că sistemul cumulului de funcții remunerate reprezintă o serioasă barieră în calea afirmării noilor contingente de cadre de specialitate și administrative, un impediment în valorificarea deplină a potențialului nostru științific, cultural, a forțelor ridicate în anii regimului socialist.

Desigur, se pot ivi și în viitor situații cînd unele persoane, după îndeplinirea integrală și în timpul legal stabilit a obligațiilor de serviciu, vor presta, în orele libere, anumite munci cu caracter ocazional, provizoriu, utile societății. Pentru asemenea situații — reglementate prin hotărîri speciale ale Consiliului de Miniștri — și care în nici un caz nu pot fi remunerate prin salariu fix, se poate prevedea plata cu ora sau în acord, în funcție de cuantumul și rezultatele activității prestate. În general însă, Comitetul Executiv propune, după cum ați văzut, introducerea regulii ca fiecare persoană să fie retribuită pentru o singură funcție îndeplinită în activitatea de partid sau de stat, în orice domeniu al vieții sociale, lichidarea sistemului de retribuire a funcțiilor cumulate. Credem că aplicarea acestei prevederi va contribui atît la o mai justă echilibrare a veniturilor populației, cît și la îmbunătățirea activității economice-sociale, la crearea unui climat mai bun de afirmare nestingherită a valorilor în principalele posturi cu caracter administrativ sau de specialitate din țara noastră.

Un alt anacronism al sistemului nostru de retribuție, care nu-și găsește nici o justificare rațională, este sistemul remunerării cu indemnizații fixe, pe viață, a titlurilor și distincțiilor științifice, didactice, artistice și sportive. Printre acestea se numără, de pildă, titlurile de doctor sau doctor docent; ele sînt obținute, evident, în urma unui efort de perfecționare științifică, ca urmare a dobîndirii unei calificări superioare. Acest nivel mai înalt de pregătire este firesc să se exprime într-o activitate mai fecundă și mai valoroasă, remunerată corespunzător principiului socialist al cantității și calității muncii. Este însă oare normal ca, indiferent de contribuția efectivă pe care o aduce la activitatea domeniului respectiv, un om să primească din partea statului, a societății, numai în baza înscrisului care îi atestă titlul o rentă viageră? Acest lucru este valabil pentru toate persoanele care primesc indemnizații pe viață, în baza consacrării lor prin titluri onorifice. Desigur, titlurile de academician, artist al poporului, profesor emerit, maestru emerit sau altele reprezintă expresia prețuirii pe care poporul o acordă unor oameni de artă și cultură care se disting prin capacitățile și talentul lor, care au adus o contribuție valoroasă la eforturile generale pentru dezvoltarea economiei și culturii, la înflorirea vieții spirituale a națiunii noastre. Re-

compensa materială ce li se cuvine din partea societății nu trebuie să se concretizeze însă în remunerarea automată a titlului, ci în plata activității de creație efective pe care o prestează, a rezultatelor muncii de cercetare științifică, a operelor literar-artistice făurite sau a activității de interpretare artistică.

Sistemul remunerării pe viață a titlurilor nu este de natură să stimuleze efortul pentru perfecționarea științifică sau culturală neîntreruptă, pentru intensificarea activității de creație, pentru creșterea aportului fiecăruia la dezvoltarea societății socialiste. De aceea Comitetul Executiv a propus desființarea remunerării titlurilor și distincțiilor științifice, culturale, sportive și, paralel cu aceasta, perfecționarea sistemului de retribuire a oamenilor de știință, cultură și artă pe baza principiului socialist al cantității și calității muncii prestate. În cadrul acestui sistem va trebui să se asigure ca o serie de funcții științifice, didactice și administrative importante din ierarhia vieții noastre sociale să poată fi ocupate numai de persoane care dețin titluri de doctor sau doctor docent. Paralel, va trebui să se asigure remunerarea corespunzătoare, în funcție de valoarea lor, a operelor științifice create de aceștea, a rezultatelor obținute în munca de cercetare. Vor trebui introduse, de asemenea, modalități pentru remunerarea diferențiată a muncii artistice, de creație și interpretare, în raport cu cantitatea și nivelul calitativ al acesteia, cu contribuția ei la ridicarea prestigiului instituțiilor artistice, la lărgirea numărului de cititori și spectatori. În ce privește oamenii de știință și cultură care datorită vîrstei nu mai pot da întreaga măsură a capacității lor, ei trebuie să se bucure de pensii care să reflecte răsplata societății pentru contribuția adusă în timpul activității la dezvoltarea culturii noastre socialiste.

Atît chestiunea desființării cumulului de funcții remunerate, cît și cea a lichidării indemnizațiilor pentru titluri și distincții vor fi supuse dezbaterii și aprobării actualei sesiuni a Marii Adunări Naționale și avem încredințarea deplină că ele vor întruni adeziunea acestui înalt for. Ne întărește în această convingere și faptul că numeroși oameni de știință și cultură s-au pronunțat în mod public în acest sens, că în rîndul intelectualității noastre există un puternic curent de opinie pentru perfecționarea formelor de remunerare a activității cultural-științifice, pe baza principiilor echitabile ale societății noastre socialiste, care să permită o mai bună selecție a valorilor, o recompensare mai justă, mai diferențiată a talentului, a capacității și efortului, a rezultatelor muncii.

În scopul lichidării disproporțiilor prea mari în sistemul veniturilor, Comitetul Executiv și guvernul au hotărît luarea unor măsuri de reducere a cîștigului din salariu al unor cadre cu munci de răspundere în organele și instituțiile de partid și de stat centrale și locale.

Avînd în vedere că o serie de cetățeni obțin venituri pe alte căi decît salariul, va fi necesar ca statul să utilizeze mai eficient decît pînă acum și pîrghia impozitelor.

Trebuie să spunem că și în acest domeniu se manifestă o serie de neajunsuri care diminuează rolul sistemului de taxe și impozite ca factor de echilibrare a veniturilor în societate, de realizare a unui raport rațional între cîștigurile diferitelor categorii de cetățeni. În acest scop va trebui aplicat mai consecvent și deplin principiul progresivității impozitelor, menit să împiedice constituirea unor venituri excesive. Totodată, este necesar ca sistemul de impozite să fie astfel stabilit încît pentru surse de venituri similare să se plătească impozite similare, eliminîndu-se situațiile anormale existente în prezent, cînd, pentru aceeași sursă de venit, diferite categorii de populație plă-

tesc impozite diferite. Sistemul de impozite și taxe plătite de populație poate și trebuie să devină un instrument mai activ în promovarea principiilor echității sociale în sfera veniturilor.

Aplicarea măsurilor amintite în vederea înfăptuirii mai ferme a principiilor socialiste de retribuire, perfecționarea sistemului de salarizare, introducerea impozitului progresiv pe venituri sînt de natură să favorizeze pe oamenii muncii cu venituri mai reduse — ridicarea nivelului lor de viață fiind permanent în atenția partidului și guvernului.

O altă problemă care face obiectul preocupării conducerii partidului și statului este raționalizarea cheltuielilor valutare necomerciale, reducerea lor la strictul necesar.

Analiza cheltuielilor efectuate în străinătate pentru activități necomerciale arată că în acest domeniu există posibilități de economisire a disponibilităților valutare ale statului, luîndu-se măsuri în această direcție. De asemenea, Comitetul Executiv a luat hotărîri pentru o mai bună organizare și o mai judicioasă apreciere a oportunității și necesității unor deplasări în străinătate, pentru reducerea numărului membrilor delegațiilor și revizuirea cuantumului diurnelor ce se plătesc acestora cu ocazia deplasărilor peste graniță. Este de datoria tuturor ministerelor și organelor centrale să se preocupe în continuare de economisirea rezervelor valutare ale țării, să vegheze ca activitatea noastră în exterior să se realizeze la un nivel calitativ ridicat, cu cheltuieli cît mai mici.

Una din problemele sociale care fac, de asemenea, obiectul preocupărilor partidului și statului este aceea a disproporțiilor în venituri provenite din activități ilicite, din practicarea speculei de către o serie de indivizi și, mai ales, din infracțiunile comise în dauna avutului

obștesc. Există oameni ce provoacă indignarea îndreptățită a cetățenilor prin aceea că cheltuiesc incomparabil mai mult decît pot cîștiga prin muncă cinstită, decît le oferă funcția pe care o ocupă în ierarhia societății. Fără îndoială că veniturile suplimentare pe care le obțin aceștia sînt însușite prin încălcarea normelor ce caracterizează relațiile sociale în orînduirea noastră, prin lezarea principiilor eticii socialiste și a intereselor generale ale poporului.

Pentru lichidarea unor asemenea surse de îmbogățire necinstită și mai ales a furtului și delapidărilor din averea statului, pentru împiedicarea oricărui fel de înavuțire în afara muncii prestate în folosul societății sînt necesare întărirea și perfecționarea activității organelor noastre de justiție și de miliție, precum și sporirea rolului opiniei publice în viața socială, creșterea vigilenței și combativității oamenilor muncii, dezvoltarea diferitelor forme de control obștesc. Una din cele mai importante îndatoriri ale partidului și statului, ale fiecărui cetățean este apărarea avutului obștesc, păstrarea integrității patrimoniului nostru socialist — singura bază a bunăstării materiale, a progresului și civilizației națiunii noastre socialiste. În același timp, statul are obligația de a apăra pe cetățeni împotriva speculei, furtului, de a apăra și garanta proprietatea personală realizată prin muncă.

Paralel cu activitatea de preîntîmpinare, descoperire și sancționare a infractorilor din avutul statului, a celor care trăiesc de pe urma speculei și a altor activități ilicite, Comitetul Executiv propune promulgarea de către Marea Adunare Națională a unei legi în baza căreia să se poată exercita controlul provenienței averilor dubioase. Potrivit acestei legi, persoanele care sfidează prin modul lor de viață masa cetățenilor ce trăiesc din muncă cinstită vor putea face obiectul unui control al societății în vederea

justificării veniturilor de care dispun. Cei ce nu vor putea justifica proveniența sumelor pe care le cheltuiesc vor trebui să plătească statului un impozit reprezentînd 80% din aceste sume, iar cei care se dovedește că au frustrat statul vor fi deferiți justiției. Noi considerăm că aceasta este o măsură echitabilă, corespunzătoare spiritului de dreptate al societății socialiste, menită să stăvilească tendințele de încălcare a normelor noastre sociale, să combată goana după o viață ușoară, fără muncă, să evite apariția disproporțiilor nejustificate în nivelul de trai al populației.

Iată, tovarăși, un șir de măsuri de ordin social pe care le preconizează Comitetul Executiv în cadrul preocupării permanente a partidului nostru pentru perfecționarea societății socialiste, a relațiilor dintre oameni, pentru aplicarea în viață a principiilor de dreptate și echitate socială, proprii orînduirii noastre socialiste.

Procesul complex al desăvîrșirii construcției socialismului, al creării condițiilor pentru trecerea treptată spre comunism presupune nu numai dezvoltarea ascendentă a bazei tehnice-materiale a societății, ci și lichidarea unor forme de organizare socială nerațională, îndepărtarea fermă a tarelor moștenite din trecut, continua purificare morală a vieții sociale, asigurarea unei remunerări juste care să stimuleze și să recompenseze efortul consacrat propășirii patriei. Prin modul în care edificăm noua orînduire în țara noastră, prin priceperea și consecvența cu care știm să dezvoltăm democrația socialistă — care oferă poporului posibilitatea participării la guvernarea țării, la elaborarea și înfăptuirea politicii ei interne și externe —, prin fermitatea cu care promovăm și aplicăm nobilele idei ale umanismului socialist, ale dreptății și echității sociale, noi demonstrăm în practică superioritatea societății eliberate de exploatare. Prin tot ceea ce facem urmărim să asigurăm condiții pentru promovarea a tot ce este mai valoros în societatea noastră, pentru afirmarea nestingherită a tuturor capacităților umane, pentru punerea pe primul plan, ca suprem criteriu de apreciere a omului, a muncii și creației entuziaste închinate societății, patriei.

Un rol important în desfășurarea acestui vast și complex proces de perfecționare socială revine organelor și organizațiilor de partid și de stat centrale și locale, comuniștilor, tuturor oamenilor muncii din patria noastră. Ei trebuie să vegheze cu străşnicie la traducerea în viață a politicii partidului și statului, la aplicarea neabătută a legilor țării, la generalizarea în sinul societății a concepției de viață comunistă. Numai astfel vom asigura perfecționarea continuă a noilor relații de producție, vom putea realiza cu adevărat idealul măreț de a face din orînduirea noastră, cea mai dreaptă, mai nobilă și mai umană societate din cîte a cunoscut vreodată istoria. Socialismul trebuie să evolueze continuu, bazîndu-se pe viziunea avansată a clasicilor marxism-leninismului, a gînditorilor umaniști ai trecutului, adaptîndu-se condițiilor contemporane; el trebuie să se afirme ca orînduirea celei mai largi democrații, a celui mai profund umanism social, a unor relații de înaltă etică între membrii societății, în stare să asigure posibilități nelimitate pentru înflorirea deplină și multilaterală a personalității umane, pentru crearea omului societății comuniste.

Stimați tovarăși,

La ordinea de zi a plenarei noastre se înscriu și unele probleme actuale ale activității economice, unele măsuri legate de înlăturarea efectelor secetei, de asigurarea îndeplinirii în bune condiții a prevederilor planului și realizarea venitului național prevăzut.

După cum se știe, în primăvara acestui an, unele zone agricole ale țării — Cîmpia Dunării, Oltenia, Dobrogea

și sudul Moldovei — au fost bîntuite de seceta care s-a prelungit timp îndelungat și care în parte mai dăinuie și astăzi. Pe baza indicațiilor conducerii partidului și guvernului au fost luate măsuri de combatere a consecințelor secetei, măsuri care au dat rezultate deosebit de pozitive. Totodată, după cum ați luat cunoștință, s-a întocmit un plan special, prevăzînd acțiuni și măsuri suplimentare în vederea înlăturării urmărilor economice pe care le creează reducerea producției agricole.

Doresc să remarc în fața plenarei că țărănimea, mecanizatorii, inginerii și tehnicienii, organele și organizațiile de partid și de stat, răspunzînd chemării Comitetului Central și guvernului, au desfășurat o muncă neobosită, pătrunsă de înalt patriotism, au asigurat efectuarea unui important volum de lucrări agricole pentru preîntîmpinarea și înlăturarea efectelor determinate de secetă. Ca urmare a măsurilor luate, a muncii intense depuse, precum și a îmbunătățirii în ultima perioadă a situației umidității în cea mai mare parte a țării, starea de vegetație a culturilor s-a ameliorat. Avem asigurată producția agricolă necesară aprovizionării normale a populației cu produse agroalimentare, precum și a industriei cu materii prime agricole. Aceasta dovedește superioritatea agriculturii noastre socialiste, capacitatea ei de a face față unor situații grele, rolul deosebit pe care îl are întărirea bazei tehnice-materiale a agriculturii, căreia partidul și statul nostru îi acordă o atenție deosebită.

Amintindu-ne ce consecințe a avut asupra agriculturii noastre seceta din perioada 1946—1947, ne dăm seama care ar fi fost situația astăzi dacă nu am fi avut agricultura cooperativizată, dacă nu am fi asigurat mecanizarea muncilor agricole, dacă nu am fi dispus de o cantitate mai mare de îngrășăminte. Totodată, aceasta demonstrează o dată mai mult cît de greșit a fost că nu s-a realizat planul

de irigații și de producere a îngrășămintelor prevăzut în cincinalul trecut. Dacă am fi avut acum 1 000 000 ha de teren irigat, dacă am fi avut îngrășămintele prevăzute să fie produse în 1965, situația ar fi fost incomparabil mai bună, am putea spune chiar că nici nu am fi resimțit efectele secetei.

Doresc, tovarăși, să apreciez în fața plenarei efortul depus de clasa muncitoare, de toți lucrătorii din industrie pentru realizarea utilajelor necesare agriculturii, precum și activitatea rodnică desfășurată de oamenii muncii din industrie pentru compensarea, prin rezultatele superioare obținute în creșterea producției industriale, a efectelor economice ale secetei. Sîntem la jumătatea anului ; mai avem o perioadă lungă în care, prin măsurile prezentate în fața plenarei, putem înlătura consecințele negative create de reducerea producției agricole. O deosebită atenție trebuie acordată valorificării tuturor rezervelor existente în agricultură. Este necesar să se asigure exploatarea, la întreaga capacitate, a tuturor sistemelor de irigație în funcțiune, iar acțiunea de masă pentru întreținerea culturilor să fie continuată în toate județele țării.

Mai mult ca oricînd, în acest an, organele și organizațiile de partid, organele agricole, toți lucrătorii din agricultură au îndatorirea de a pregăti și desfășura în mod exemplar recoltarea, transportul și depozitarea cerealelor într-un termen scurt și fără pierderi. Aceeași grijă trebuie să fie acordată strîngerii, păstrării și gospodăririi chibzuite a furajelor în toate unitățile, pentru a asigura hrana animalelor. O deosebită importanță are adoptarea măsurilor necesare pentru ca, în toate județele, șeptelul să fie menținut și sporit, potrivit prevederilor de dezvoltare a zootehniei.

O preocupare neslăbită a organelor de partid și de stat, a tuturor unităților agricole trebuie să o constituie reali-

zarea fondului de stat de produse agricole, îndeplinirea obligațiilor asumate prin contracte.

Pentru realizarea unei cît mai mari producții agricole în acest an, este necesar să însămînțăm, în culturi duble, cu porumb și furaje, circa 1 000 000 ha, precum și o suprafață suplimentară de 25 000—30 000 ha cu legume în culturi duble și succesive, iar în toamnă o suprafață cît mai mare de culturi protejate în solarii. Aceste sarcini trebuie privite cu tot simțul de răspundere de fiecare cooperativă agricolă de producție și fermă de stat, de fiecare cooperator și lucrător din agricultură. În acest sens, este necesar ca fiecare întreprindere agricolă de stat, fiecare cooperativă să-și întocmească un plan de însămînțări suplimentare. Trebuie, de asemenea, ca și pe suprafețele țăranilor cu gospodării individuale să se facă însămînțări suplimentare pentru creșterea producției de legume și pentru asigurarea furajelor necesare creșterii animalelor.

Lucrătorii din întreprinderile agricole de stat, din fermele agricole sînt chemați să facă totul pentru a smulge pămîntului maximum de roade, pentru a spori rapid producția de păsări și animale în vederea satisfacerii cerințelor de aprovizionare cu produse agroalimentare. De asemenea, în fața țăranilor cooperatori stă sarcina de a-și valorifica întreaga energie și pricepere pentru folosirea tuturor posibilităților de creștere a producției vegetale și animale, de sporire a contribuției la fondul central. O datorie de onoare revine în aceste împrejurări specialiștilor din agricultură, mecanizatorilor ; ei trebuie să fie în fruntea acțiunii patriotice de combatere a efectelor secetei, să militeze activ pentru efectuarea tuturor muncilor agricole pe baza regulilor științei agrotehnice.

Trebuie să menționez că în aprovizionarea populației cu legume se manifestă unele deficiențe — și acestea nu atît ca rezultat al secetei, pentru că prin măsurile luate

cea mai mare parte a suprafețelor cultivate cu legume a fost irigată, ci datorită nerespectării contractelor de către unele cooperative, deficiențelor în activitatea organelor de contractare și achiziție, faptului că nu s-a aplicat așa cum trebuie hotărîrea Comitetului Executiv privind stabilirea prețurilor plafon la produsele agricole. Din aceste cauze, cu toate că există o cantitate mulțumitoare de produse agricole, pe piață se mențin prețuri mari atît la producătorii particulari, cît și la organizațiile de stat. Comitetele județene, primii secretari, care sînt și președinții consiliilor populare județene, primarii orașelor trebuie să acorde cea mai mare atenție aprovizionării populației, precum și nivelului prețurilor produselor agricole desfăcute la piață de organizațiile de stat și de producători.

Avem toate posibilitățile ca prin munca întregii noastre țărănimi, a tuturor lucrătorilor din agricultură să facem ca efectele secetei din primăvara acestui an să fie cît mai puțin resimțite în economia națională, să asigurăm creșterea producției agricole, satisfacerea cerințelor societății și ridicarea veniturilor țărănimii.

Situația dificilă creată anul acesta în agricultura țării noastre, ca urmare a secetei, a scos încă o dată în relief importanța deosebită pe care o are crearea unui amplu sistem de irigare. Aceasta a demonstrat încă o dată însemnătatea muncii pentru îndeplinirea planurilor de irigații elaborate de partid și de stat în cadrul actualului cincinal, precum și necesitatea suplimentării sarcinilor prevăzute, astfel încît pînă în 1970 suprafața totală irigată să fie depășită.

În momentul de față, realizarea acestor prevederi este una din îndatoririle fundamentale ce stau în fața noastră în domeniul agriculturii. Paralel cu aceasta ne preocupăm de elaborarea unui program de irigații pe o perioadă mai lungă. Comitetul Executiv a hotărît să se elaboreze un

program de irigații pînă în 1975, care să prevadă realizarea unei suprafețe irigate de circa 3 000 000 ha. Este necesar, tovarăși, să luăm încă de pe acum măsuri pentru pregătirea proiectelor și planurilor de irigații, pentru asigurarea utilajelor, să începem neintîrziat o serie de lucrări care să ne permită să înfăptuim cu orice preț această sarcină. Numai astfel vom avea siguranța că în orice condiții de climă vom putea obține producția agricolă necesară aprovizionării populației, satisfacerii nevoilor economiei.

Dezvoltarea mai departe a economiei, a societății în general, depinde în mare măsură de crearea condițiilor ca agricultura să ofere producții permanente, stabile. Întrucît problema irigațiilor este o sarcină națională de cea mai mare importanță, trebuie să facem apel la toți cetățenii patriei pentru a-și aduce contribuția la această vastă activitate de interes social.

Poporul nostru a realizat multe lucruri minunate în efortul pentru refacerea și dezvoltarea economiei, după eliberare, prin muncă voluntară. Și acum vom putea realiza irigarea acestei mari suprafețe pe care ne-o propunem și pe care o cere dezvoltarea economiei noastre dacă vom mobiliza țărănimea, tineretul nostru entuziast, clasa muncitoare, întregul popor ca, în orele libere, să-și aducă aportul patriotic de muncă la lucrările pe care le presupune această operă națională. E o necesitate imperioasă dictată de însăși evoluția societății noastre socialiste. Va trebui să mobilizăm în această acțiune și forțele noastre armate, care, făcînd și instrucție, dar și muncind, contribuie la întărirea forței noastre economice și, dacă vreți, a însăși capacității de apărare a țării. Făcînd această mobilizare, înfăptuind acest program, creăm premisele ca agricultura noastră să asigure poporului, economiei o producție stabilă în orice condiții.

În același timp, tovarăși, pentru ca efectele unei eventuale diminuări a veniturilor în agricultură să nu aibă repercusiuni negative asupra întregii economii, este necesar să luăm măsuri energice pentru mobilizarea mai accentuată a resurselor din celelalte ramuri și în primul rînd din industrie, în scopul creșterii suplimentare a producției și realizării venitului național planificat. După cum ați văzut, analizele efectuate pînă în prezent de ministerele economice au identificat posibilitatea obținerii unui plus de producție în acest an în valoare de peste 4 miliarde de lei. Este necesar să intensificăm eforturile pentru a depăși sarcinile de producție atît în ramurile care produc pentru satisfacerea consumului intern, cît și în cele care lucrează pentru nevoile exportului, bineînțeles la produsele care au desfacerea asigurată. Să nu producem sub nici un motiv pentru a mări stocurile.

Rezultatele bune obținute pînă în prezent în creșterea producției industriale, precum și perspectivele de depășire a planului în toate ramurile economiei naționale învederează rezervele mari de care dispune industria noastră socialistă, posibilitățile largi pe care le oferă pentru sporirea cantității de bunuri materiale, pentru creșterea produsului social și a venitului național.

În aceasta se exprimă cu putere rolul conducător pe care industria îl joacă în cadrul întregii economii naționale, aceasta confirmă justețea politicii de industrializare, a eforturilor depuse de partid și de stat în vederea dezvoltării tuturor ramurilor industriei la nivelul tehnicii moderne, a perfecționării muncii de conducere și planificare a economiei. Faptele ne întăresc convingerea că orientarea spre ridicarea continuă a nivelului industriei noastre reprezintă calea asigurării progresului multilateral al țării, a creșterii venitului național și a ridicării nivelului de viață al tuturor celor ce muncesc.

În scopul îmbunătățirii balanței de plăți externe, se impun o serie de măsuri pentru creșterea producției destinate majorării exportului, precum și reducerea importului, pentru înlocuirea unor produse prevăzute să fie importate cu produse create în interior. Depunînd eforturi pentru a asigura înlocuirea unor produse agroalimentare pe care nu le vom mai putea exporta în cantitățile prevăzute cu produse industriale în valoare similară, vom asigura ca efectele secetei din acest an să nu producă perturbații asupra economiei în ansamblu, asupra balanței de plăți, asupra îndeplinirii prevederilor fundamentale ale planului de dezvoltare. Trebuie să facem totul pentru a nu renunța la realizarea programului de dezvoltare a industriei, inclusiv la importul de utilaje, îndeosebi la cele complexe, pentru că orice renunțare sau amînare a îndeplinirii unor sarcini prevăzute în planul acestui an ar avea repercusiuni asupra întregului cincinal.

Într-o serie de unități economice există mari resurse de creștere a producției prin folosirea intensivă a capacităților de producție și utilizarea judicioasă a materiilor prime, materialelor și a forței de muncă, prin reducerea consumurilor specifice și îndeosebi a consumurilor de metal, lemn, combustibil, materiale de construcții și altele. Trebuie luate măsuri energice pentru utilizarea la maximum a tuturor mijloacelor fixe, pentru reducerea stocurilor de materii prime, creșterea vitezei de rotație a fondurilor, mobilizînd în circuitul economic valorile materiale de care dispun întreprinderile.

O sarcină de seamă a activității noastre economice este continuarea eforturilor pentru ridicarea gradului de rentabilitate în toate sectoarele și ramurile. În economia națională se mențin încă 232 de întreprinderi care își închele activitatea cu pierderi, iar la peste 1 100 de produse nu se recuperează cheltuielile de producție. După

încheierea primului semestru, toate ministerele și întreprinderile, cu sprijinul organelor și organizațiilor de partid, trebuie să analizeze în colegii, în comitetele de direcție rezultatele obținute pe linia rentabilizării activității economice și să elaboreze măsuri concrete pentru creșterea eficienței economice a fiecărei întreprinderi și fiecărui produs, pentru reducerea cheltuielilor de producție și creșterea productivității muncii. Trebuie să asigurăm îndeplinirea sarcinii stabilite de Comitetul Central ca pînă la sfîrșitul anului să lichidăm pierderile planificate — această stare de lucruri economică anormală.

După cum cunoașteți, acțiunea de organizare științifică a producției și a muncii, concepută în contextul preocupărilor generale ale partidului pentru îmbunătățirea conducerii și planificării economiei naționale, a avut un puternic efect mobilizator asupra oamenilor muncii, a cadrelor de conducere și specialiștilor ; ea a stimulat inițiativa acestora în descoperirea și fructificarea rezervelor existente în întreprinderi. Unele ministere au slăbit însă, în ultimul timp, preocuparea pentru organizarea rațională a producției și a muncii în întreprinderi, în secții, la locul de muncă, o serie din studiile și măsurile stabilite anul trecut nefiind puse în aplicare. Organizarea pe baze moderne a producției și a muncii trebuie să constituie un proces neîntrerupt, de căutare permanentă a celor mai potrivite soluții tehnice-economice pentru ridicarea eficienței fiecărei întreprinderi.

Realizarea integrală și cu înaltă eficiență a investițiilor rămîne în continuare o problemă esențială, o condiție hotărîtoare a dinamismului economiei noastre. Analiza îndeplinirii planului de investiții pe acest an evidențiază — comparativ cu anii trecuți — o serie de rezultate pozitive. Cu toate acestea, în realizarea planului de investiții persistă neajunsuri serioase.

Avînd în vedere ponderea însemnată a noilor obiective în realizarea planului cincinal, ministerele, întreprinderile, organizațiile de construcții-montaj au datoria ca, pe baza analizei stadiului fiecărui obiectiv, a fiecărui șantier, să ia măsuri hotărîte pentru a recupera în cel mai scurt timp rămînerile în urmă, pentru a asigura intrarea în funcțiune, la parametrii proiectați, a tuturor capacităților prevăzute în plan.

Una din lipsurile care se mențin în domeniul investițiilor o constituie practicarea unor soluții constructive prea scumpe, supradimensionarea suprafețelor construite. Trebuie combătută și lichidată mania gigantismului la realizarea unor construcții industriale, agricole și social-culturale, dispersarea clădirilor pe terenuri întinse, asigurîndu-se elaborarea unor proiecte și soluții constructive cît mai economicoase.

Mă voi referi la un exemplu care nu e poate cel mai elocvent, dar arată ce se poate face în această direcție. În ultima vreme la construcția unor complexe pentru îngrășarea porcilor s-a obținut o reducere de 4 ori a suprafeței pentru aceeași capacitate, ba chiar pentru capacități mai mari. Din discuțiile avute recent cu specialiștii și cu tovarășii care lucrează în agricultură, s-au găsit posibilități de a continua reducerea costului investițiilor și creșterea capacității de îngrășare în astfel de complexe. După unele calcule, în spațiile construite sau în curs de construire vom putea îngrășa în plus peste 400 000 de porci, cu economii de cîteva sute de milioane de lei.

Trebuie să spunem că, deși am votat de curînd o lege pentru protecția pămîntului agricol, unii tovarăși nu-și pun întrebarea de unde luăm pămîntul atunci cînd propun extinderea pe suprafețe mari a noilor construcții. Tendința spre gigantism impune și risipă de pămînt și cheltuieli de investiții inutile, iar cîteodată, datorită distanțelor prea

mari între diferitele elemente constitutive ale unei întreprinderi economice, îngreuiază chiar buna desfășurare a activității.

O problemă deosebit de importantă care stă în centrul atenției conducerii de partid și de stat este satisfacerea în continuare a nevoilor de locuințe ale întregii populații. Rezolvarea în condiții tot mai bune a acestei însemnate probleme sociale impune creșterea ritmului construcției de locuințe, asigurarea într-un termen mai scurt a unui volum sporit de spațiu locativ. În acest scop, la Comitetul Executiv s-a stabilit elaborarea unui plan de măsuri pentru construirea mai multor tipuri de locuințe. Este necesar să se elaboreze proiecte și pentru locuințe ieftine, care să fie realizate mai rapid și cu cheltuieli mai mici, ceea ce va da posibilitatea să satisfacem într-o mai mare măsură cerințele populației și să asigurăm condiții ca oamenii muncii să găsească locuințe cu chirii mai mici. Pretutindeni în lume se construiesc tipuri diferite de locuințe, între care unele cu spațiu și confort mai redus. Construcțiile mai ieftine pot asigura condiții bune de locuit și, în același timp, ne pot permite să rezolvăm într-o perioadă mai scurtă problema locuințelor — problemă socială deosebit de importantă. Sperăm ca în scurt timp să avem proiecte de locuințe care să coste începînd de la 20 000 de lei apartamentul pînă la circa 50 000, prevăzînd și tipuri de circa 30 000 de lei și de circa 40 000 de lei, corespunzător cerințelor oamenilor cu venituri diferite. Este necesar ca încă din anul viitor să putem trece la realizarea acestui program, în așa fel ca să putem construi în loc de 60 000 de apartamente, cît e prevăzut în plan, peste 120 000.

Avem de îndeplinit, tovarăși, sarcini de mare răspundere în vederea asigurării ritmului înalt de creștere a economiei stabilit de Congresul al IX-lea, realizării obiectivelor prevăzute în domeniul ridicării nivelului de trai al

oamenilor muncii. Acum, la mijlocul anului, putem aprecia că mersul îndeplinirii planului se desfășoară în condiții bune, avem toate posibilitățile pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor de dezvoltare a economiei pe anul 1968.

Organele și organizațiile de partid, organizațiile sindicale și de tineret trebuie să desfășoare o largă muncă politică și organizatorică pentru mobilizarea maselor de oameni ai muncii din industrie și agricultură, din celelalte sectoare, la activitatea consacrată îndeplinirii și depășirii planului.

Sîntem convinși că muncitorii, țăranii, intelectualii, oamenii muncii din toate domeniile de activitate vor înțelege în mod just problemele care se pun în fața economiei noastre în acest an, vor primi așa cum se cuvine apelul partidului și guvernului de a face tot ce depinde de ei pentru contracararea efectelor secetei nu numai în sfera producției agricole, ci pe ansamblul economiei naționale, pentru asigurarea îndeplinirii tuturor sarcinilor economice pe acest an, pentru înfăptuirea mărețului program de dezvoltare multilaterală a patriei, elaborat de Congresul al IX-lea.

Stimați tovarăși,

Plenara Comitetului Central a dezbătut proiectul noului Cod penal care va fi supus aprobării Marii Adunări Naționale. Acest important document al noii noastre vieți sociale va avea, fără îndoială, o influență deosebit de favorabilă asupra întăririi legalității, asigurînd respectarea intereselor vitale ale societății, precum și a drepturilor și libertăților garantate de Constituție fiecărui cetățean. Aplicarea noului Cod penal va contribui la promovarea puternică în întreaga viață socială a normelor socialiste, la perfecționarea raporturilor dintre oameni, la afirmarea tot mai consecventă a concepției de viață a clasei munci-

toare, a partidului comunist, la dezvoltarea democrației noastre socialiste.

Întregul complex de măsuri preconizat de Comitetul Executiv și supus dezbaterii plenarei Comitetului Central demonstrează consecvența cu care conducerea partidului înfăptuiește hotărîrile Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale, asigură mersul înainte al societății noastre. Acesta reprezintă o expresie elocventă a creșterii continue a rolului conducător al partidului nostru în societate, a îndeplinirii înaltelor îndatoriri ce-i revin față de clasa muncitoare, de popor, față de destinele patriei noastre socialiste.

Fără îndoială că toți oamenii muncii — care văd în partidul nostru conducătorul lor încercat, exponentul fidel al intereselor lor vitale — nu-și vor precupeți energia și puterea de muncă pentru realizarea noilor sarcini ce ne stau în față, vor înfăptui neabătut politica marxist-leninistă, verificată de viață, a Partidului Comunist Român.

CUVÎNT
LA CENTRUL DE PERFECȚIONARE A PREGĂTIRII CADRELOR DE CONDUCERE DIN ÎNTREPRINDERI
Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat

— 25 iunie 1968 —

Am ascultat cu deosebit interes cele expuse de directorul Centrului de perfecționare a cadrelor de conducere privind activitatea de început a Centrului românesc de perfecționare a cadrelor, a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu. Din felul în care se desfășoară această activitate se poate spune că hotărîrea luată de partid și guvern de a trece la organizarea acestui centru, cu sprijinul Organizației Internaționale a Muncii, a fost o hotărîre bună, că ea corespunde stadiului actual la care a ajuns economia țării noastre; ea apare ca o necesitate pentru progresul rapid al economiei românești și modernizarea ei, spre a putea ține pasul cu cerințele dezvoltării mondiale.

Desigur că, asemenea oricărui început, s-au realizat aici și lucruri bune, dar mai sînt și lucruri care trebuie încă îmbunătățite, perfecționate. Interesul cu care conducătorii întreprinderilor urmează aceste cursuri, străduințele lor pentru cunoașterea metodelor moderne de organizare, de conducere a activității economice demonstrează că specialiștii, cadrele de conducere ale economiei românești sînt hotărîte să acționeze în așa fel încît să transpună

în viață cunoștințele dobîndite, să asigure ca întreprinderile unde-și desfășoară activitatea să obțină realizări cît mai mari în domeniul folosirii mai raționale a mijloacelor, a organizării mai bune, a planificării resurselor materiale și umane, spre a asigura o creștere rapidă a productivității muncii, a eficienței activității economice.

Cunoașteți preocuparea partidului și guvernului nostru pentru a obține o îmbunătățire rapidă în acest domeniu de activitate. Cunoașteți și deficiențele pe care le mai avem.

Știți bine că în întreprinderile noastre — inclusiv în întreprinderile unde lucrați mulți dintre dumneavoastră — pe lîngă multe rezultate bune sînt și multe neajunsuri. Avem încă mari rezerve care nu sînt îndeajuns folosite. Aș reaminti în această privință numai primele rezultate obținute în aplicarea măsurilor stabilite anul trecut de partid și guvern pentru organizarea științifică a producției și a muncii, măsuri care, în cîteva luni, au dat rezultate pe care înainte mulți nici nu le bănuiau și nici nu gîndeau că pot fi obținute. Avem deci, tovarăși, în economia noastră rezerve mari.

Noi considerăm că organizarea cursurilor de perfecționare a cadrelor trebuie să ducă la îmbogățirea cunoștințelor, a nivelului de înțelegere și competență a cadrelor noastre din conducerea întreprinderilor, în așa fel încît încă în următorii ani să obținem o îmbunătățire radicală a activității. Este o cerință obligatorie pentru progresul economiei noastre socialiste, pentru sporirea productivității muncii, creșterea venitului național și ridicarea bunăstării poporului nostru. Este o cerință obligatorie pentru ca națiunea noastră socialistă să poată să lichideze în cel mai scurt timp rămînerea în urmă, nivelul scăzut de la care am pornit, și să ajungă sau să se apropie de nivelul țărilor avansate. E o pretenție într-adevăr îndrăzneață,

dar, după cum știți, în anii socialismului noi am parcurs într-un timp scurt o etapă destul de importantă pe calea progresului economic și social, pe calea ridicării nivelului de trai al poporului. De aceea, avem încrederea că vom realiza — într-o perioadă mai scurtă decît ar putea gîndi unii — și această sarcină de a ridica nivelul general al economiei și al țării noastre la nivelul țărilor avansate. Facem aceasta, tovarăși, pentru că sîntem conștienți că edificarea unei societăți civilizate, a socialismului și comunismului — care presupune un belșug de bunuri materiale pentru toți cetățenii și posibilități nelimitate de afirmare a omului în toate domeniile de activitate — trebuie să se bazeze în primul rînd pe o puternică forță economică. Și avem tot ce este necesar pentru a realiza acest lucru.

Vreau să remarc — a spus în continuare secretarul general al C.C. al P.C.R. — activitatea depusă de cadrele acestui centru, preocuparea lor de a obține rezultate cît mai bune în munca ce o desfășoară. Trebuie să spun că, deși nu a trecut nici un an de la înființarea centrului, conducerea de partid și de stat apreciază că s-au obținut rezultate bune, că începutul este foarte promițător. De asemenea, aș dori să exprim cu acest prilej mulțumirile noastre experților străini care ne ajută în organizarea centrului și în desfășurarea activității lui. Vom ține întotdeauna seama și vom aprecia că și ei au adus — s-ar putea spune — o contribuție la succesele noastre, la construcția socialistă în România.

Activitatea acestui centru, cu sprijinul Organizației Internaționale a Muncii și a Programului Națiunilor Unite pentru dezvoltare, este o dovadă în plus a necesității unei strînse colaborări pe plan internațional, a eficienței și rolului uriaș pe care îl joacă colaborarea pașnică în dezvoltarea tuturor națiunilor lumii. Ar fi de dorit ca Organizația

Națiunilor Unite să aibă mai puține probleme litigioase de rezolvat, în schimb să-și consacre eforturile spre a ajuta la ridicarea economică-socială a țărilor mai slab dezvoltate, îndeplinindu-și în acest fel în cele mai bune condiții rolul său de a promova cooperarea internațională, progresul și pacea în lume.

În acest spirit, tovarăși, am început noi această cooperare în domeniul perfecționării cadrelor. O apreciem bună și utilă pentru dezvoltarea colaborării și cooperării și în alte domenii de activitate. Considerăm că, cu cît între oamenii și națiunile de pe diferite meridiane se va dezvolta o colaborare pașnică, cu atît fiecare își va aduce contribuția și la cauza progresului și a păcii.

Vreau încă o dată — a spus în încheiere tovarășul Nicolae Ceaușescu — să mulțumesc experților străini și tovarășilor români care au lucrat și lucrează aici, să-i felicit pentru munca ce o desfășoară și să le doresc succese tot mai mari în activitatea lor, care este o activitate bună, necesară și utilă economiei și societății noastre. *(Cuvîntul rostit a fost subliniat cu vii și puternice aplauze de către participanții la întîlnire).*

CUVÎNTARE LA SOLEMNITATEA DECERNĂRII UNOR ORDINE CU PRILEJUL ZILEI ÎNVĂȚĂTORULUI

— 28 iunie 1968 —

Permiteți-mi să încep prin a vă felicita din toată inima, în numele Comitetului Central, al Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri, cu prilejul înmînării acestor înalte distincții ale republicii noastre socialiste. Acordarea acestor înalte distincții constituie o răsplată, o apreciere a activității rodnice pe care dumneavoastră, ca de altfel întregul corp de învățători și profesori, ați desfășurat-o și o desfășurați pentru educarea tineretului patriei, sădind în sufletele și în mintea copiilor și tinerilor ideile cele mai avansate ale științei și culturii, dragostea față de patrie, față de popor, spiritul frăției și solidarității, al hotărîrii de a munci pentru fericirea poporului, pentru construcția socialismului în patria noastră.

Doresc cu acest prilej să exprim, în numele conducerii de partid și de stat, felicitări călduroase tuturor cadrelor didactice cu prilejul Zilei învățătorului care se va sărbători în curînd, tuturor profesorilor din școlile de cultură generală, din licee și din învățămîntul nostru superior.

Partidul și guvernul acordă o atenție deosebită dezvoltării învățămîntului, ridicării lui la nivelul cerințelor

științei contemporane, la nivelul nevoilor societății de azi și de mîine din patria noastră. Documentele adoptate de plenara din aprilie a Comitetului Central, legea votată în mai de Marea Adunare Națională constituie jaloane pentru asigurarea progresului întregului nostru învățămînt. Aceste documente sintetizează experiența școlii românești și, în același timp, țin seamă de experiența dobîndită de școală pe plan mondial, urmăresc să creeze cadrul și să deschidă perspectiva dezvoltării continue a învățămîntului în România.

Dumneavoastră, învățătorilor, profesorilor din învățămîntul de toate gradele, vă revin sarcini mărețe. Aveți o misiune nobilă — aceea de a ajuta pe copii, tineretul patriei noastre să-și însușească cele mai înalte cuceriri ale științei și culturii, să se pregătească pentru ca mîine, în orice loc de activitate, să-și poată aduce contribuția activă, calificată la desăvîrșirea orînduirii noastre socialiste, la crearea condițiilor pentru făurirea treptată a societății comuniste în România.

Partidul și guvernul dau o înaltă apreciere activității întregului corp didactic și sînt convins că și în viitor cadrele didactice vor munci cu tot elanul, vor depune întreaga lor pricepere și energie, vor acționa cu și mai multă pasiune pentru a educa tineretul, formîndu-l pentru viață, pentru muncă, pentru știință. Dumneavoastră știți foarte bine, mai bine poate ca noi, că aceasta nu e o misiune ușoară. Cu fiecare copil, cu fiecare tînăr trebuie depusă o muncă intensă ; fiecare trebuie cunoscut, înțeles și ajutat să înțeleagă, la rîndul lui, singur scopul vieții, să se pregătească pentru viață. De felul în care școala își îndeplinește această misiune — orientarea copiilor și tineretului în viață — depinde ce fel de tineret, ce fel de oameni va avea societatea noastră.

Noi sintem mulțumiți de felul în care corpul didactic și-a îndeplinit obligația pînă acum și sintem convinși că și în viitor își va realiza în bune condiții misiunea nobilă pe care o are în societatea românească.

Întreaga politică a partidului nostru urmărește perfecționarea tuturor domeniilor de activitate ale societății noastre. Hotărîrile recentei plenare privind o mai bună așezare a relațiilor între oameni, o mai bună așezare a veniturilor, astfel ca fiecare membru al societății să fie răsplătit în conformitate cu munca și cu activitatea depusă în folosul societății, corespund principiilor socialiste și comuniste ce călăuzesc partidul nostru, merg pe linia creării condițiilor pentru desăvîrșirea socialismului, pentru a face ca societatea noastră să fie cea mai dreaptă și mai umană din lume.

Avem rezultate minunate în toate domeniile de activitate — în industrie, în agricultură, în știință, în învățămînt, în cultură —, dar mai avem încă multe de făcut pentru a putea spune că am ajuns la ceea ce înseamnă o societate avansată, la ceea ce înseamnă cu adevărat socialismul, desăvîrșirea socialismului. Toate acestea necesită deopotrivă o bază materială, culturală și științifică puternică și o conștiință înaintată a omului. Alături de muncitori, de țărani, de intelectuali, care lucrează în domeniul producției materiale sau al științei, dumneavoastră, care lucrați în domeniul învățămîntului, aveți un rol deosebit de important. Numai cu concursul dumneavoastră, uniți într-un front comun, vom putea înfăptui sarcinile complexe care stau în fața societății noastre, a poporului român.

Sintem convinși că poporul român — înțelegînd prin aceasta pe toți cei care locuiesc în România, și pe români, și pe maghiari, și pe germani, și pe cei de alte naționalități, care constituie un tot unit și care trebuie să acționeze ca un tot unit pentru înflorirea patriei noastre, pentru construcția socialismului în patria noastră — va asigura, în această strînsă comunitate și unitate, înfăptuirea programului partidului, victoria socialismului, trecerea la construcția societății comuniste.

Vă urez dv., tuturor lucrătorilor din învățămînt, succese și mai mari în activitatea pe care o desfășurați în educarea copiilor și tineretului patriei noastre. *(Cuvîntarea a fost subliniată cu aplauze puternice, entuziaste).*

120 DE ANI DE LA REVOLUŢIA DIN 1848

Cuvîntare la adunarea populară din capitală

— 29 iunie 1968 —

Stimaţi tovarăşi,

Aniversăm anul acesta 120 de ani de la revoluţia burghezo-democratică din 1848 — eveniment remarcabil în istoria poporului român. Mişcarea revoluţionară de la 1848 a zguduit din temelii vechea orînduire feudală, marcînd începutul unei noi epoci în dezvoltarea economică, socială şi naţională a ţării noastre.

Importanţa acestor evenimente revoluţionare apare în toată amploarea ei numai dacă avem în vedere împrejurările istorice în care au avut loc. Relaţiile feudale de producţie, starea de înapoiere economică şi socială, lipsa oricăror libertăţi democratice constituiau piedici hotărîtoare în calea progresului material şi spiritual al poporului nostru. Această situaţie era agravată de faptul că Ţara Românească şi Moldova se aflau sub dominaţia imperiului otoman, iar Transilvania şi Bucovina sub dominaţia imperiului habsburgic. Stăpînirea străină constituia un puternic sprijin pentru reacţiunea feudală, ea se opunea oricărui progres, preocupată înainte de toate de jefuirea bo-

găţiilor ţării ce înrăutăţea şi mai mult viaţa maselor populare. Împiedicînd dezvoltarea social-economică a ţărilor române, realizarea aspiraţiilor lor de unitate, ocupaţia marilor imperii punea în pericol însăşi fiinţa naţiunii române. În aceste condiţii, revoluţia din 1848 se înfăţişează ca o necesitate obiectivă, determinată de nevoia dezvoltării mai departe a forţelor de producţie, de asigurarea progresului economic-social şi naţional al poporului nostru.

Plămădite în condiţii asemănătoare, desfăşurîndu-se în aceeaşi perioadă, proclamînd ţeluri comune, evenimentele revoluţionare din 1848 au avut un caracter unitar în toate ţările române; în centrul lor se aflau pretutindeni desfiinţarea servituţilor feudale şi eliberarea ţărănimii iobage, introducerea libertăţilor democratice burgheze, scuturarea dominaţiei străine şi realizarea unităţii şi independenţei naţionale — obiective democratice care interesau cele mai largi pături sociale, corespundeau năzuinţelor afirmării de sine stătătoare a naţiunii române. *(Vii aplauze)*. Desfăşurîndu-se în condiţiile avîntului revoluţionar care a cuprins Europa, revoluţia din ţările române s-a integrat acestui amplu curent social-politic, constituind avanpostul cel mai înaintat al revoluţiei burgheze din sud-estul continentului.

În acelaşi timp, îmbinarea luptei pentru răsturnarea vechii orînduiri feudale cu lupta împotriva asupririi străine a imprimat mişcării revoluţionare româneşti din 1848 un caracter deosebit în ansamblul mişcărilor revoluţionare ale timpului, a făcut ca această luptă să antreneze cele mai largi mase populare — meseriaşii, meşteşugarii şi tîrgoveţii, ţărănimea şi intelectualii animaţi de ideile progresiste ale epocii — să joace un rol hotărîtor în destinele poporului român, în evoluţia ulterioară a societăţii româneşti.

Revoluţionarii de la 1848 şi-au dat seama că vechea bază economică-socială înăbuşea energiile creatoare ale poporului, condamna la stagnare ţările române, că mersul

înainte pe plan economic, social, cultural, precum și înfăptuirea unității și independenței puneau la ordinea zilei în modul cel mai acut lichidarea rînduielilor feudale.

Desființarea marii proprietăți funciare, lichidarea tuturor servituților, cucerirea puterii politice de către tînăra burghezie în ascensiune — clasa ce se situa în avangarda mișcării revoluționare de atunci — erau condiții esențiale pentru extinderea relațiilor capitaliste care începuseră să se înfiripe în sfera industriei și comerțului, pentru dezvoltarea economică și politică a țărilor române. Pornind de la aceste realități, revoluționarii pașoptiști s-au ridicat pentru desființarea iobăgiei și eliberarea de sub jugul robiei feudale a țărănimii — cea mai numeroasă și mai importantă clasă socială din acea perioadă și în același timp cea mai oropsită și mai obidită.

Rînduielile feudale, apărate și conservate prin Regulamentul organic — acel „codice al muncii de clacă", cum l-a denumit Marx —, făceau de nesuportat existența a milioane și milioane de țărani, excludeau de la viața politică majoritatea covîrșitoare a populației țării ; problema țărănimii reprezenta la jumătatea veacului trecut cea mai arzătoare problemă socială a țărilor române, a cărei soluționare se impunea în mod imperios.

Militanții de la 1848 au luptat pentru lărgirea drepturilor și libertăților cetățenești, realizarea unui nou mod de guvernare politică a țării, introducerea principiilor democrației burgheze, pentru crearea unei armate naționale în stare să apere drepturile și independența poporului român. *(Vii aplauze).*

Ei cereau să se renunțe la îngrădirile impuse prin Regulamentul organic, să fie introduse legi și instituții care își aveau originea în trecutul nostru și corespundeau particularităților poporului român, nevoilor dezvoltării țării în acea perioadă. Regulamentul, spunea Mihail Kogălniceanu, „a dărîmat și a desființat toate legiuirile țării ; ne-a tăiat toată relația cu trecutul, fără a ne întemeia prezentul. O lege fundamentală a țării trebuie să fie o plantă indigenă, expresia năravurilor și nevoințelor nației. Aceasta însă nu este regulamentul".

Înfăptuirea principiilor democratice ale pașoptiștilor însemna, în condițiile din vremea respectivă, un important pas înainte în viața politică a poporului român, un pas menit să asigure emanciparea socială a maselor oprimate, crearea premiselor pentru afirmarea pe arena socială a unor noi forțe, mai progresiste și, în ultimă instanță, a noii clase ce se plămădea la orașe — proletariatul industrial —, care urma să devină în curînd portdrapelul celor mai înaintate idealuri ale maselor muncitoare, ale întregii noastre națiuni. *(Aplauze puternice).*

Una din ideile progresiste ale pașoptiștilor de mare importanță pentru viitorul națiunii noastre a fost ideea necesității dezvoltării activităților industriale, a comerțului, finanțelor, a intensificării schimburilor economice între țările române, precum și cu alte state, intrînd astfel în circulația internațională de bunuri, de valori materiale și spirituale.

Pornind de la faptul că toate provinciile românești se găseau sub jugul asupririi străine, un loc central în mișcarea revoluționară de la 1848 l-a avut lupta pentru eliberarea de sub dominația marilor puteri, realizarea unității naționale. În rîndul tuturor păturilor populației, dar mai ales în rîndul intelectualității, se afirma puternic conștiința frăției românilor din cele trei state despărțite, sentimentul necesității imperioase a unirii țărilor române. Militanții revoluționari ai vremii și masele largi din cele trei țări se ridicau împotriva forțelor retrograde interne și externe interesate în menținerea dezbinării românilor, care urmă-

reau să împiedice închegarea și creșterea forței de afirmare a națiunii noastre.

Desființarea granițelor artificiale între cele trei țări române se impunea tot mai evident ca o necesitate de neînlăturat. Datorită economiei lor complementare, legăturilor de schimb intense, statornicite istoricește, țările române nu se mai puteau dezvolta în continuare decît într-un tot unitar, într-un stat unic, liber și independent. *(Vii aplauze)*. Mult sînge a vărsat poporul nostru de-a lungul secolelor în zbuciumata și dramatica sa istorie pentru păstrarea ființei naționale, pentru apărarea libertății și demnității, pentru afirmarea de sine stătătoare, pentru egalitatea în drepturi cu toate popoarele lumii.

Revoluția de la 1848 a fost una din paginile cele mai mișcătoare ale acestei epopei, dovedind prin spiritul de jertfă al maselor, al celor mai buni fii ai țării, voința de libertate a poporului român. *(Aplauze puternice)*.

Luptînd pentru eliberarea de sub dominația marilor puteri cotropitoare, poporul român a fost, în același timp, animat de spiritul frăției cu alte popoare, de prietenie și solidaritate cu naționalitățile conlocuitoare. De-a lungul veacurilor, în Transilvania, alături de români s-au așezat și alte naționalități — maghiari, secui, germani; împreună, ei au făurit toate bunurile materiale și spirituale, au luptat nu o dată contra asupririi, pentru o viață mai bună. *(Vii aplauze)*.

Cei mai înaintați revoluționari de la 1848 au militat pentru întărirea prieteniei și frăției poporului român cu naționalitățile conlocuitoare, pentru unirea eforturilor tuturor locuitorilor acestor meleaguri, indiferent de naționalitate, în lupta pentru scuturarea jugului asupririi sociale și naționale. În cuvinte pline de semnificație, cărturarul ardelean Simion Bărnuțiu spunea că națiunea română, voind a se constitui și organiza pe temei național,

„n-are cuget dușman în contra altor națiuni și cunoaște același drept pentru toate, voiește a-l respecta cu sinceritate, cerind respect împrumutat după dreptate; prin urmare, națiunea română nici voiește a domni peste alte națiuni, nici nu va suferi a fi supusă altora, ci voiește drept egal pentru toate". În același spirit, revoluționarul maghiar Simonffy József îi scria lui Avram Iancu la 21 iunie 1849: „Românii și ungurii au neapărată trebuință de cea mai strînsă frăție. Numai astfel își vor asigura existența. Prin urmare, cine seamănă... ură și produce vărsare de sînge între aceste două națiuni surori este trădător al propriei națiuni". Este semnificativ pentru tradițiile de frăție ale poporului român cu naționalitățile conlocuitoare că, la fel ca de atîtea ori de-a lungul istoriei, cînd au luptat împreună împotriva asupritorilor comuni, românii, maghiarii, germanii, secuii au acționat în numeroase ocazii cot la cot și în timpul revoluției de la 1848; la adunările românilor de pe Cîmpia Blajului, ca și cu prilejul altor manifestări populare din Transilvania, au participat și cercuri largi din rîndul naționalităților conlocuitoare, apăsate de aceeași asuprire de clasă, care înțelegeau că interesele lor supreme se împleteau cu cele ale românilor, că ele impuneau să lupte împreună cu aceștia pentru dreptate și libertate.

Revoluția de la 1848 a pus în evidență cu putere uriașul potențial revoluționar al poporului român, receptivitatea lui la ideile inovatoare, de progres, năzuința fierbinte spre libertate socială și națională, spre unitate. Masele orășenești și țărănimea împilată, care au acționat ca forțe motrice ale revoluției, au manifestat un înalt eroism, combativitate, consecvență revoluționară, clarviziune în luptă. Ca și în alte momente ale istoriei naționale, populația orașului București a dat o inestimabilă contribuție în desfășurarea revoluției de la 1848. Credincioase jurămîntului făcut pe Cîmpia Libertății de la Filaret, de a „ține și

apăra cele douăzeci și una de punturi decretate de popor", masele bucureștene au impus abdicarea domnitorului, s-au ridicat în apărarea puterii revoluționare a guvernului provizoriu, înfrîngînd comploturile forțelor reacționare, dînd un greu tribut de sînge în luptele contra armatelor intervenționiste străine.

În cursul memorabilelor evenimente de la 1848 s-au evidențiat numeroși conducători revoluționari care și-au închinat viața intereselor poporului, patriei. Printre aceștia figura cea mai luminoasă o reprezintă Nicolae Bălcescu, gînditor social de talie europeană, ale cărui lucrări demonstrează o concepție foarte avansată pentru vremea sa cu privire la problemele fundamentale ale dezvoltării societății, ale îmbunătățirii destinului poporului român. În această galerie de oameni de seamă ai revoluției se înscriu Avram Iancu, „Craiul Munților", conducător înflăcărat al maselor, luptătorii patrioți Eftimie Murgul, Ion Ghica, Mihail Kogălniceanu, frații Golescu și frații Mureșanu, Simion Bărnuțiu, Gheorghe Barițiu, Ion Ionescu de la Brad, Al. Ioan Cuza, C. A. Rosetti, Vasile Alecsandri, militanții maghiari Petőfi Sándor și Táncsics Mihály, eroul secui Gábor Áron, luptătorii sași Ștefan Ludvig Roth, Anton Kurz și mulți alții.

Străbătută de suflul unui patriotism arzător, inspirîndu-se din tradițiile progresiste ale poporului român și din ideile înaintate ale veacului, opera cărturarilor de la 1848 alcătuiește un adevărat tezaur de gîndire filozofică, politică și socială cu conținut democratic, un capitol de înaltă cultură umanistă în istoria modernă a României, o operă intelectuală ce se înscrie la loc de cinste în patrimoniul spiritual al poporului român.

Revoluția burghezo-democratică de acum 120 de ani a întîmpinat împotrivirea înverșunată a forțelor retrograde ale societății, reprezentate de marea moșierime interesată în conservarea rînduielilor feudale. Uneltirile acesteia au fost înlesnite de șovăielile și greșelile comise de unii dintre conducătorii mișcării pașoptiste, cît și de împrejurările internaționale în care aceasta a avut loc. Un factor principal care a dus la înfrîngerea revoluției a fost intervenția brutală a forțelor reacționare din exterior, a marilor imperii vecine profund ostile tendinței de emancipare a poporului român, eliberării sale naționale și sociale, unirii lui într-un singur stat; revoluția de la 1848 din țările române apărea ca un pericol pentru existența acestor imperii reacționare. Cancelariile marilor puteri vecine încercau să prezinte revoluția de la 1848 din țările române ca un fenomen străin spiritelor și intereselor poporului român, ca un curent, „importat" de o mînă de răzvrătiți. Este semnificativă astfel nota circulară a cabinetului țarist din iulie 1848 în care se spunea: „acest mic număr de oameni fără judecată, ale căror idei de guvernare nu sînt decît un plagiat împrumutat din propaganda democratică și socialistă, străini de propria lor patrie, nu pot constitui în ochii noștri adevăratul popor valah". Bazîndu-se pe asemenea pretexte, marile puteri și-au trimis armatele în țările române pentru a veni, pasămite, în ajutorul „adevăratului popor valah", care era „în pericol" să apuce pe căile democrației și socialismului. Este știut că în Moldova mișcarea revoluționară a fost curmată de prezența trupelor imperiului țarist, că în Țara Românească revoluția a fost scăldată în sînge de trupele otomane, iar în Ardeal a fost înăbușită de oastea împăratului de la Viena și de trupele imperiului țarist.

Ceea ce a contribuit la slăbirea revoluției în Transilvania a fost și faptul că unii conducători ai mișcării, atît români cît și maghiari, n-au înțeles apelul la lupta comună făcut de cei mai consecvenți revoluționari din rîndurile lor, necesitatea imperioasă a unirii într-un front

comun împotriva imperiului habsburgic; dezbinarea lor a ușurat sarcina reacțiunii de a înăbuși revoluția, de a împiedica înfăptuirea revendicărilor comune ale maselor muncitoare fără deosebire de naționalitate. Sfîrșitul tragic al revoluției ardelene a dovedit încă o dată importanța covîrșitoare a înfrățirii poporului român și naționalităților conlocuitoare în luptă și muncă, a unității lor de nezdruncinat în eforturile pentru o viață mai bună, pentru libertate socială și dreptate. *(Vii aplauze).*

Cu toate că a fost înfrîntă, revoluția de la 1848 a avut consecințe profunde asupra evoluției ulterioare a poporului român. Ea a zdruncinat puternic întregul edificiu social-feudal, a dat un nou impuls dezvoltării societății pe calea capitalismului, a deschis drumul unor mari prefaceri și transformări în structura societății, al înfăptuirii unor idealuri fundamentale ale poporului nostru. Ea a aprins flacăra spiritului revoluționar în țările române, a dezvoltat și mai puternic conștiința de sine a poporului român, convingerea locuitorilor celor trei state românești asupra necesității unității naționale în cadrul frontierelor aceluiași stat. *(Aplauze puternice).*

La numai 11 ani de la revoluția din 1848 s-a înfăptuit unirea Moldovei cu Țara Românească — rod al luptei duse de masele populare, de cărturarii patrioți ai timpului, eveniment aplaudat cu simpatie de opinia publică internațională înaintată, care a marcat un moment istoric de importanță crucială în viața poporului român, punctul de plecare în formarea statului național unitar. *(Vii aplauze).* Unirea de la 1859 și reformele care i-au urmat au asigurat condiții pentru dezvoltarea industriei naționale, a activității științifice și culturale, pentru extinderea relațiilor capitaliste, pentru accelerarea progresului economic și social al României.

La trei decenii de la revoluția de la 1848, pentru prima oară după secole de asuprire, vărsîndu-și sîngele împreună cu ostașii ruși și patrioții bulgari împotriva trupelor otomane, poporul român și-a dobîndit independența națională de stat.

Idealul creării statului național român unitar, pentru care poporul nostru a dat grele jertfe, s-a înfăptuit, așa după cum se știe, acum 50 de ani, prin lupta maselor populare din întreaga țară, în condițiile prăbușirii imperiului habsburgic și ale marilor frămîntări sociale ce au cuprins lumea în perioada primului război mondial; o puternică influență în realizarea năzuințelor naționale ale poporului român, ca și ale altor popoare, a avut victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, care a deschis o nouă eră în dezvoltarea omenirii — era socialistă —, proclamînd dreptul la autodeterminare al fiecărei națiuni, la dezvoltarea liberă și suverană a fiecărui popor. *(Vii aplauze).*

În timpul regimului burghezo-moșieresc, poporul român nu și-a putut însă realiza pe deplin dorința de a fi stăpîn în țara sa, nu a putut hotărî în mod liber asupra destinelor sale, nu s-a putut bucura de întregul rod al muncii lui, de bogățiile și resursele țării. Marea burghezie și moșierime au facilitat pătrunderea trusturilor străine în economia țării, le-au concesionat părți importante din avuția națională, au înfeudat țara marilor puteri imperialiste.

Țelurile pentru care au luptat generațiile de la 1848, neîmplinite atunci datorită înfrîngerii revoluției, au fost preluate, amplificate și ridicate pe noi trepte de poporul nostru, corespunzător cerințelor dezvoltării societății. O dată cu extinderea relațiilor de producție capitaliste, pe arena social-politică a României a apărut clasa muncitoare, căreia istoria i-a hărăzit misiunea de conducător al maselor

în lupta pentru eliberarea de exploatare și asuprire, pentru realizarea transformării revoluționare socialiste a țării. În cursul unor îndelungate și aprige încleștări de clasă, proletariatul român și-a dovedit din plin rolul de cea mai înaintată forță a societății, de purtător consecvent al aspirațiilor de progres, de libertate socială și națională. *(Aplauze puternice).*

Un moment de cea mai mare importanță în afirmarea clasei muncitoare în istoria noastră națională l-a constituit crearea Partidului Comunist Român. Exponent al intereselor supreme ale întregului popor, partidul comunist a organizat și condus masele muncitoare împotriva orînduirii burghezo-moșierești, împotriva fascismului și războiului, pentru lichidarea regimului antonescian și alăturarea României forțelor antihitleriste. Răsturnarea dictaturii fasciste și eliberarea țării de ocupația străină în urma insurecției din august 1944 au deschis drumul înfăptuirii celor mai înalte aspirații pentru care a luptat și s-a jertfit poporul român, drumul eliberării pentru totdeauna de exploatare și asuprire, al unei vieți libere și îmbelșugate. *(Aplauze prelungite).*

Stimați tovarăși,

Evocăm memorabilele zile ale revoluției de la 1848, fiind contemporanii celei mai eroice, mai luminoase și mai fertile epoci din istoria milenară a poporului român — epoca construcției victorioase a socialismului în România. *(Aplauze puternice).* Țara noastră străbate cu pasul ferm drumul trasat de Congresul al IX-lea, urcînd noi trepte de progres material și spiritual, întărindu-și puterea economică, perfecționînd neîncetat întreaga organizare a vieții sociale, ridicînd nivelul de trai al maselor, afirmîndu-se tot mai pregnant în concertul civilizației moderne, pe arena mondială. *(Vii aplauze).*

Ceea ce am realizat și realizăm în construcția socialismului, ceea ce vom înfăptui pînă la sfîrșitul acestui cincinal, ca și în perspectiva ulterioară a timpului, este dovada inepuizabilei capacități creatoare a poporului nostru, a hărniciei sale nedezmințite, a patriotismului său tradițional, a marii sale receptivități la spiritul progresului, a voinței de a ține pasul cu mersul epocii.

Marii cărturari ai neamului, încă de la 1848, vedeau calea de propășire a țării în dezvoltarea industriei. Partidul nostru a făcut și face din crearea unei înfloritoare industrii naționale elementul central al politicii sale economice.

Industrializarea susținută, la nivelul cerințelor revoluției tehnice-științifice contemporane, este una din caracteristicile esențiale ale procesului de transformare radicală prin care trece astăzi societatea românească. Viața demonstrează că de succesele pe care le obținem în dezvoltarea industriei, în echiparea sa tehnică, de perfecționarea organizării și ridicarea randamentului ei economic depind în mare măsură creșterea avuției noastre materiale, dinamizarea întregii activități sociale, ridicarea nivelului de trai al poporului, lărgirea colaborării internaționale a României, întărirea independenței și suveranității sale. *(Aplauze puternice).* Intensificarea eforturilor pentru realizarea și depășirea prevederilor planului cincinal în industrie, pentru realizarea integrală și eficientă a investițiilor, pentru ridicarea calitativă a activității în toate ramurile industriale este, de aceea, una din cele mai înalte îndatoriri ale clasei muncitoare, ale inginerilor, tehnicienilor și oamenilor noștri de știință, ale întregului partid și popor. *(Vii aplauze).*

Revoluționarii de la 1848 militau pentru eliberarea agriculturii din cătușele relațiilor feudale. Lichidînd atît exploatarea feudală, cît și pe cea capitalistă, regimul

nostru socialist a realizat o nouă formă, superioară, de organizare a muncii și vieții țărănimii, bazată pe unirea forțelor, pe colaborare și ajutor reciproc, în cadrul cooperativelor agricole de producție. Înfăptuim un vast program de modernizare a agriculturii, de dezvoltare a bazei sale tehnice-materiale, de realizare a unei producții intensive. Facem totul ca, asigurînd țărănimii venituri în continuă creștere, agricultura noastră socialistă să contribuie tot mai mult la sporirea venitului național, la satisfacerea cerințelor de consum și a celorlalte nevoi economice.

Înfăptuirea programului stabilit de Congresul al IX-lea, de Conferința Națională, precum și măsurile preconizate de recenta plenară a Comitetului Central cu privire la dezvoltarea irigațiilor — care trebuie să determine mobilizarea forțelor întregii țărănimi, a tuturor oamenilor muncii de la sate, a întregului popor — deschid largi perspective de creștere a producției agricole și de asigurare a stabilității acesteia, vor face să sporească aportul agriculturii la înflorirea întregii economii naționale, la bunăstarea poporului. *(Vii aplauze).*

Revoluționarii pașoptiști se pronunțau pentru luminarea maselor, afirmînd, pe bună dreptate, că poporul român, atît de înzestrat, ar putea crea înzecit dacă ar fi instruit, dacă s-ar bucura de binefacerile culturii. Dezvoltarea amplă a învățămîntului de toate gradele, vasta activitate de educație morală și estetică a maselor, de răspîndire a cunoștințelor culturale și științifice, precum și a concepției noi despre lume și viață a clasei muncitoare, a partidului comunist au determinat în anii socialismului un puternic impuls în ridicarea nivelului vieții spirituale a poporului nostru. Partidul nostru acordă cea mai mare atenție științei, artei și culturii, considerîndu-le părți componente indispensabile ale desăvîrșirii socialismului, ale creării condițiilor pentru trecerea spre comunism, factori esențiali ai construi-

rii României moderne, ai progresului și civilizației în orînduirea noastră socialistă. *(Vii aplauze).*

Întreaga operă de construcție socialistă, de dezvoltare a bazei tehnice-materiale a societății, întreaga politică și activitate a partidului și statului au drept țel suprem ridicarea continuă a nivelului de trai al maselor, satisfacerea în tot mai bune condiții a cerințelor oamenilor muncii. Acesta este sensul și rațiunea tuturor măsurilor sociale și economice luate de partid și guvern. *(Vii aplauze).*

După înfrîngerea și eliminarea din societate a claselor exploatatoare, care generau permanent contradicții antagoniste în viața socială, s-a închegat pentru prima oară o unitate națională bazată pe comunitatea de interese a tuturor claselor și păturilor sociale, s-a cimentat alianța muncitorească-țărănească — temelia politică a orînduirii socialiste —, s-a dezvoltat conlucrarea prietenească a muncitorilor, țăranilor și intelectualilor, unitatea de neclintit a întregului popor în jurul conducătorului său încercat, Partidul Comunist Român. *(Aplauze puternice, prelungite, urale).* Înfăptuirea măreților sarcini care stau în fața patriei noastre devine posibilă numai prin mobilizarea tuturor forțelor națiunii, prin efortul entuziast, unit al tuturor oamenilor muncii, indiferent de naționalitate, de la orașe și sate. *(Vii aplauze).* Rezolvarea justă, în spiritul principiilor marxist-leniniste, a problemei naționale în România este una din marile victorii ale orînduirii noastre socialiste. Socialismul asigură egalitatea deplină în drepturi a tuturor cetățenilor, indiferent de naționalitate, de rasă sau sex ; el a creat condiții materiale, economice, politice și sociale pentru întărirea frăției și prieteniei dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, pentru asigurarea unei colaborări active în muncă în vederea înfloririi continue a patriei comune — România socialistă. *(Aplauze puternice, prelungite, urale).*

Este știut cit rău a adus intereselor tuturor oamenilor muncii din țara noastră politica de învrăjbire națională cultivată în trecut de clasele exploatatoare, de reacțiune; istoria a dovedit că numai trăind, luptind și muncind împreună ca niște adevărați frați, oamenii muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități pot asigura înflorirea patriei comune, își pot realiza visurile și aspirațiile lor fundamentale. Această comunitate de muncă și creație se manifestă atit în domeniul construcției economice și sociale, cit și în domeniul activității științifice, culturale, al vieții spirituale. Exprimîndu-se în limba maternă, purtind amprenta unor tradiții și particularități specifice, operele de artă ale naționalităților conlocuitoare se inspiră din realitățile sociale ale patriei noastre comune, din viața societății noastre socialiste, îmbogățesc și diversifică tezaurul de valori spirituale ale României. Îndrumarea activității culturale, artistice, a tuturor creatorilor din România — români, maghiari, germani și de altă naționalitate — este și trebuie să fie opera creatorilor înșiși, a conducătorului patriei noastre — Partidul Comunist Român — îndrumătorul întregii societăți românești. *(Aplauze puternice).*

În epoca orînduirii socialiste s-a înfăptuit principiul domniei poporului în stat, s-a realizat profeția atit de îndrăzneață a lui Nicolae Bălcescu, care visa la o vreme cind poporul să nu mai aibă stăpini pe cap. Astăzi, toți cei ce muncesc de la orașe și de la sate, cu brațele și cu mintea, sint adevărații stăpini ai avuției naționale, ai tuturor bunurilor pe care le creează prin efortul lor constructiv.

Partidul nostru pornește de la concepția că socialismul trebuie să fie societatea celor mai largi drepturi și libertăți democratice ale maselor muncitoare, societatea valorificării plenare a înțelepciunii și energiei colective a poporului, a

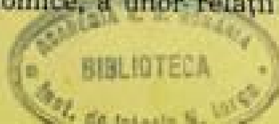
asigurării unor posibilități nelimitate de afirmare multilaterală a personalității umane.

Superioritatea orînduirii noastre socialiste rezidă în faptul că, lichidind exploatarea omului de către om, a lichidat sursele inegalității sociale dintre indivizi, oferă tuturor membrilor societății posibilități egale de manifestare în cîmpul vieții sociale, în toate domeniile de creație materială și spirituală.

Una din preocupările centrale permanente ale partidului și statului nostru este îmbinarea armonioasă a democrației politice și democrației economice, perfecționarea multilaterală a relațiilor din sinul societății socialiste. Consultarea largă a maselor în legătură cu problemele fundamentale ale politicii interne și externe, cu toate hotăririle care privesc destinul poporului, asigurarea condițiilor pentru participarea lor activă la conducerea statului, a treburilor obștești constituie factorul primordial care dă forță și realism programului elaborat de partid, oferă garanția înfăptuirii sale în cele mai bune condiții, stimulează entuziasmul constructiv al poporului, făuritor conștient al propriei sale istorii. *(Vii aplauze).*

În același timp, partidul nostru promovează cu fermitate principiile unei profunde echități sociale în repartiția fondurilor de consum în societate, în recompensarea materială a aportului fiecărui cetățean la crearea avuției naționale, la propășirea patriei. Așa după cum știți, ultima plenară a Comitetului nostru Central a inițiat o întreagă gamă de măsuri menite să înlăture sursele unor inegalități nejustificate în sfera veniturilor populației, să asigure aplicarea consecventă în toate compartimentele societății a criteriilor socialiste de retribuție.

Este neîndoios că nu poate fi vorba de o adevărată democrație politică și socială fără înfăptuirea unei profunde democrații economice, a unor relații cu adevărat socialiste

de deplină echitate, menite să asigure întărirea unității, prieteniei și colaborării între toate clasele și păturile sociale, lichidarea tarelor etice moștenite de la vechea orînduire, asigurarea condițiilor pentru trecerea treptată spre comunism. Pe stindardul partidului nostru, pentru care au luptat și s-au jertfit cei mai buni fii ai poporului, sub faldurile căruia întreaga națiune făurește noua societate, este înscris cu litere de foc idealul dreptății sociale, al egalității depline între toți membrii societății socialiste. *(Vii aplauze).*

Asigurînd dezvoltarea economiei, științei și culturii, ridicarea nivelului de trai al maselor, perfecționarea continuă a organizării societății și a relațiilor dintre oameni, partidul nostru își îndeplinește neabătut misiunea istorică de conducător al poporului român pe calea luminoasă a socialismului și comunismului. Tocmai de aceea hotărîrile plenarei, legile votate de Marea Adunare Națională au fost primite cu deplină satisfacție de întregul popor, stimulînd și mai puternic energia și puterea de muncă a maselor, întărind încrederea lor în politica partidului nostru, în fondul profund umanist al orînduirii noastre socialiste, în perspectiva luminoasă a națiunii noastre socialiste. *(Aplauze puternice).*

Stimați tovarăși,

Socialismul a realizat pentru prima dată în istoria României înfăptuirea idealurilor de independență națională și suveranitate a poporului, pentru care au luptat nenumărate generații ale înaintașilor. Astăzi destinele țării sînt hotărîte de însuși poporul nostru, liber și neatîrnat, egal în drepturi cu toate popoarele lumii, dornic și capabil să-și ocupe un loc demn în marea familie a civilizației mondiale. Munca poporului român, înfăptuirile sale economice și sociale remarcabile contribuie la întărirea forței sistemului socialist, din care țara noastră face parte integrantă, la creșterea influenței și autorității ideilor comunismului în întreaga lume, la dezvoltarea progresistă a societății contemporane.

Partidul nostru consideră că între sarcinile sale naționale și cele internaționale există o strînsă interdependență și numai îmbinarea armonioasă și justă a acestor laturi fundamentale ale activității sale poate asigura atît îndeplinirea înaltei răspunderi pe care o are față de poporul român, cît și a obligațiilor și răspunderilor ce-i revin față de clasa muncitoare internațională, față de mișcarea comunistă, față de cauza păcii în lume. *(Vii aplauze).* Înfăptuirea acestor sarcini într-o indisolubilă unitate reprezintă o condiție esențială pentru întărirea solidarității internaționaliste a țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești, pentru dezvoltarea continuă a luptei forțelor progresiste, antiimperialiste din întreaga lume.

Politica externă a României se bazează pe prietenia trainică și alianța cu toate țările socialiste, de care sîntem legați prin comunitatea orînduirii sociale, prin unitatea țelurilor și a idealurilor revoluționare. România militează activ alături de țările socialiste, de mișcarea comunistă și muncitorească, de toate forțele progresiste, antiimperialiste ale lumii pentru victoria cauzei socialismului, democrației, păcii, pentru securitate internațională.

Angajată într-o vastă operă de construcție pașnică, animată de idealul prieteniei cu celelalte popoare, România promovează o politică de largă și multilaterală colaborare cu toate statele, indiferent de orînduirea lor socială, atît în scopul progresului material reciproc, cît și al cauzei păcii și destinderii pe planeta noastră.

Punem la baza relațiilor externe ale țării noastre principiile care constituie astăzi piatra unghiulară a vieții internaționale: respectarea independenței și suveranității naționale, egalitatea în drepturi și neamestecul în tre-

burile interne, avantajul reciproc. Experiența multiseculară a poporului român, zbuciumata sa istorie de necurmată luptă pentru apărarea ființei naționale și pentru neatîrnare îi întăresc convingerea că respectarea dreptului sacru al fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele, de a-și alege calea dezvoltării social-politice fără nici un amestec din afară constituie un uriaș factor de progres, condiția primordială a unei fructuoase conlucrări internaționale între toate popoarele. *(Aplauze puternice).*

Colaborarea internațională depinde în mare măsură de faptul dacă dezvoltarea fiecărei națiuni pornește de la recunoașterea drepturilor celorlalte națiuni, de la excluderea oricărei asupriri naționale. Încălcarea de către imperialiști a drepturilor naționale ale altor popoare, a suveranității lor, constituie principala frînă în calea progresului economic-social al unor țări, o piedică serioasă în calea colaborării între state, în asigurarea păcii în lume. Dar istoria, viața pun în evidență tot mai pregnant adevărul fundamental că nu există în lume forță în stare să împiedice popoarele să-și afirme ființa națională, dezvoltarea statului național fiind o necesitate obiectivă, o cerință vitală a progresului social-economic al fiecărui popor. *(Aplauze puternice).*

Principiile elementare ale dreptului internațional impun lichidarea oricărui amestec în treburile altei țări, și cu atît mai mult a actelor de agresiune, indiferent de forma pe care o îmbracă. În acest spirit, poporul român, alături de întreaga omenire progresistă, cere cu hotărîre oprirea războiului dus de Statele Unite ale Americii împotriva poporului vietnamez. Reglementarea problemei vietnameze, succesul tratativelor americano-vietnameze de la Paris depind de încetarea totală și necondiționată a bombardamentelor împotriva Republicii Democrate Vietnam, de asigurarea posibilității ca poporul vietnamez să-și poată hotărî singur soarta, fără nici un amestec din afară.

Credincioasă politicii sale de pace, România militează activ pentru destindere internațională, pentru zădărnicirea planurilor forțelor imperialiste de a declanșa un nou război. În acest cadru, acordăm o atenție deosebită promovării unui climat de pace și securitate pe continentul nostru, normalizării relațiilor intereuropene, pornindu-se de la realitățile istorice create după cel de-al doilea război mondial, de la recunoașterea existenței celor două state germane și a inviolabilității granițelor tuturor țărilor, de la necesitatea lichidării blocurilor și a bazelor militare străine, a îndepărtării perseverente a reziduurilor războiului rece. Aceasta ar corespunde nu numai intereselor vitale ale popoarelor europene, ci și cauzei păcii și securității în întreaga lume.

Stimați tovarăși,

Aniversînd 120 de ani de la declanșarea revoluției burghezo-democratice în țările române, gîndul ne poartă pe drumul lung și greu ce a trebuit să fie străbătut de poporul român pînă la limanul la care a ajuns astăzi.

Înfruntînd cu bărbăție, cu dîrzenie și curaj greutăți și piedici neînchipuit de mari, înfrîngînd adversități de tot felul, eroicul nostru popor a reușit să-și făurească un destin demn de tradițiile sale nobile, de marile sale virtuți. Îi cinstim cu venerație pe revoluționarii de la 1848, îi cinstim pe toți înaintașii care s-au sacrificat pentru păstrarea ființei noastre naționale, care și-au făcut un crez din slujirea intereselor și aspirațiilor poporului nostru, cinstim generațiile revoluționare care au intrat în istorie prin opera de eliberare a patriei de sub jugul asupririi burghezo-moșierești, de construcție a societății socialiste în România.

Trecerea în revistă a marilor tradiţii de luptă revoluţionară, a momentelor remarcabile de avînt patriotic şi generozitate umană din istoria patriei ne îmbărbătează şi mai mult în lupta pe care o ducem pentru propăşirea României socialiste, mobilizează energiile şi înflăcărează întregul popor în marea operă patriotică de zidire a socialismului şi comunismului pe pămîntul României. *(Vii aplauze).* Aniversăm măreţele evenimente revoluţionare de la 1848 prin unirea şi intensificarea eforturilor întregului popor pentru înfăptuirea neabătută a politicii marxist-leniniste a partidului nostru de dezvoltare a economiei şi culturii societăţii socialiste, de ridicare a nivelului de trai al poporului, de întărire a capacităţii de apărare a patriei, făcînd să sporească şi mai mult contribuţia ţării noastre la victoria cauzei socialismului, păcii şi progresului social internaţional.

Fie ca naţiunea noastră socialistă să progreseze în veci de veci. *(Aplauze puternice, prelungite, urale).*

CUVÎNT LA DESCHIDEREA LUCRĂRILOR DE LA BUCUREŞTI ALE REUNIUNII MIXTE A COMITETULUI ADMINISTRATIV DE COORDONARE AL O.N.U. ŞI COMITETULUI PENTRU PROGRAME ŞI COORDONARE AL CONSILIULUI ECONOMIC ŞI SOCIAL O.N.U.

— 3 iulie 1968 —

Domnule secretar general,
Doamnelor şi domnilor,

România găzduieşte cu deosebită plăcere lucrările reuniunii mixte a Comitetului Administrativ de Coordonare al Organizaţiei Naţiunilor Unite şi Comitetului pentru Programe şi Coordonare al Consiliului Economic şi Social O.N.U. şi este bucuroasă că înaltele personalităţi care reprezintă aceste instituţii — bine cunoscute pentru activitatea lor consacrată cooperării şi păcii în lume — sînt oaspeţi de seamă ai poporului român.

Permiteţi-mi cu acest prilej să adresez secretarului general U Thant, tuturor distinselor personalităţi prezente la această reuniune un cordial salut din partea Consiliului de Stat şi a guvernului Republicii Socialiste România.

Ţara noastră participă cu încredere şi interes la activitatea Organizaţiei Naţiunilor Unite şi a organismelor sale specializate, fiind convinsă că acestora le revine un rol remarcabil în sprijinirea eforturilor de progres şi prosperitate ale tuturor popoarelor, în nobila operă de

adîncire a cooperării între națiuni, de făurire a unei lumi a păcii și încrederii între state.

Sîntem contemporanii unor adînci prefaceri economice-sociale, ai unor ample transformări revoluționare care imprimă un puternic dinamism dezvoltării sociale și politice a lumii. Epoca noastră va rămîne în istoria universală ca epoca afirmării a zeci de popoare care se eliberează de sub dominația colonialismului și imperialismului și se afirmă ca state naționale independente, aducînd o tot mai puternică și importantă contribuție la soluționarea problemelor majore care frămîntă în prezent omenirea.

Asistăm la un uriaș progres tehnic-științific pe baza căruia au loc creșterea impetuoasă a forțelor de producție, sporirea producției de bunuri materiale și spirituale, se creează resurse nelimitate pentru înflorirea civilizației umane.

În contextul acestei furtunoase dezvoltări economice, apare și mai izbitor tabloul pe care îl înfățișează marele număr de țări și zone subdezvoltate de pe diferite continente, în care largi mase populare nu pot beneficia de roadele creației științifice și tehnice mondiale. Problema subdezvoltării în lumea de astăzi se pune cu atît mai acut, cu cît decalajul dintre țările rămase în urmă și cele avansate pe tărîm economic și social tinde să se accentueze. Acordarea unui larg și eficient sprijin țărilor în curs de dezvoltare în vederea progresului lor multilateral pe temelia realizărilor civilizației moderne reprezintă astăzi o cerință fundamentală a vieții internaționale.

Organismele de specialitate ale Organizației Națiunilor Unite au în preocuparea lor sprijinirea eforturilor acestor state pe plan economic și social, și activitatea lor se bucură de aprecierea opiniei publice mondiale. Este de la sine înțeles că punerea în valoare a resurselor naturale și

umane, dezvoltarea forțelor de producție depind, în primul rînd, de munca și eforturile fiecărui popor, ale fiecărui stat; în același timp, pentru a fructifica la un nivel maxim eforturile lor, acestor țări trebuie să li se ofere un sprijin substanțial din partea statelor dezvoltate și a Națiunilor Unite.

Fie-mi permis să afirm că, după părerea mea, ceea ce s-a realizat pînă acum în acest domeniu atît de important al cooperării internaționale este încă insuficient, intensificarea preocupărilor în această direcție punîndu-se ca un important obiectiv actual.

Desigur, Organizația Națiunilor Unite are în cîmpul său de activitate numeroase probleme arzătoare; cred însă că aspectele colaborării economice, tehnice și științifice — care sînt esențiale pentru progresul popoarelor și pentru însăși cauza păcii — ar trebui să ocupe un loc din cele mai importante în preocupările sale. În acest spirit ar trebui, credem noi, să crească rolul și să se extindă activitatea organismelor economice-sociale în viața Organizației Națiunilor Unite.

Afirmarea pe arena mondială a zeci de noi state independente, complexitatea problemelor colaborării și cooperării internaționale fac să crească rolul țărilor mici și mijlocii. Pentru aceste țări, și cu atît mai mult pentru cele în curs de dezvoltare, adîncirea relațiilor de colaborare internațională în scopuri pașnice, în toate domeniile de activitate, reprezintă o cerință de prim ordin, o condiție de bază a progresului lor economic și tehnic-științific.

Se impune cu forța unei necesități obiective în viața internațională respectarea principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne ale altor popoare, principii care capătă o tot mai largă recunoaștere în întreaga lume.

Organizației Națiunilor Unite și organismelor pe care le reprezentați dumneavoastră le revine înalta îndatorire de a acționa cu fermitate pentru triumful deplin al acestor principii în relațiile dintre state, pentru respectarea neabătută a dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele fără nici un amestec din afară.

Republica Socialistă România consideră că trebuie să se ajungă la încetarea bombardamentelor Statelor Unite ale Americii asupra Republicii Democrate Vietnam, creîndu-se astfel premisele fundamentale pentru succesul tratativelor de la Paris.

Este, de asemenea, imperios necesar să se aplice rezoluția Organizației Națiunilor Unite cu privire la Orientul Apropiat, pentru normalizarea situației în această zonă a lumii.

Ca stat european, România acordă o mare atenție securității în Europa, dezvoltării relațiilor de cooperare și de bună înțelegere între statele de pe acest continent, pornind de la considerentul că îmbunătățirea climatului european se răsfrînge în mod pozitiv asupra întregii vieți internaționale.

Mai mult ca oricînd este necesară unirea eforturilor pentru înfăptuirea dezarmării și în primul rînd a celei nucleare — deziderat fundamental al popoarelor. În locul bazelor militare de pe teritoriul altor state — sursă de încordare și neliniște pe planeta noastră — ar trebui create baze de cercetări științifice, de pregătire a cadrelor, de asistență și cooperare tehnică, care să contribuie la propășirea economică și culturală a popoarelor.

România — țară socialistă, angajată într-un vast proces de construcție economică și socială, care asigură dezvoltarea poporului român pe calea civilizației materiale și spirituale, înflorirea multilaterală a personalității umane — își exprimă în acțiunile ei de politică externă

adeziunea deplină și constantă la ideile dezvoltării cooperării între națiuni, conlucrează activ la explorarea tuturor căilor și mijloacelor eficiente de colaborare și înțelegere între state. Devotată spiritului și principiilor consfințite în Carta Națiunilor Unite, țara noastră este hotărîtă să militeze în continuare cu toată fermitatea pentru înfăptuirea idealurilor de pace, prietenie și înțelegere între popoare, să-și aducă întreaga contribuție la soluționarea problemelor politice, economice și sociale cu care se confruntă astăzi comunitatea internațională.

Fie ca lucrările dumneavoastră de la București să marcheze un pas mai hotărît pe calea intensificării ajutorului pentru țările în curs de dezvoltare, pentru spiritul de colaborare și ajutorare între state.

Animați de aceste gînduri, urăm deplin succes reuniunii dumneavoastră, realizări cît mai mari în activitatea Națiunilor Unite pentru promovarea cooperării și înțelegerii internaționale, pentru progres și pace în lume!

CUVÎNTARE LA ADUNAREA FESTIVĂ CU PRILEJUL ÎMPLINIRII A 20 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA COMITETULUI DE STAT AL PLANIFICĂRII

— *5 iulie 1968* —

Stimați tovarăși,

Aniversăm 20 de ani de la înființarea Comitetului de Stat al Planificării, moment important care coincide cu începutul dezvoltării socialiste a României, cu trecerea la economia planificată în țara noastră.

Cu acest prilej, conducerea partidului și statului a hotărît ca un număr de tovarăși care lucrează în Comitetul de Stat al Planificării să fie decorați cu ordine și medalii ale Republicii Socialiste România.

Dați-mi voie ca, în numele Comitetului Central al partidului, al Consiliului de Stat și al Consiliului de Miniștri, să felicit din toată inima pe tovarășii care au primit aceste înalte distincții. Doresc, totodată, să transmit tuturor lucrătorilor din Comitetul de Stat al Planificării un cald salut din partea conducerii partidului și statului.

Această aniversare, cît și acordarea distincțiilor unui mare număr de lucrători din C.S.P. constituie dovada înaltei aprecieri pe care conducerea partidului și guvernului o acordă activității Comitetului de Stat al Planificării,

tuturor tovarășilor care lucrează în acest important organism al statului nostru socialist.

În cei 20 de ani care au trecut de la înființarea sa, Comitetul de Stat al Planificării a adus o contribuție însemnată în planificarea economiei noastre socialiste, în dezvoltarea industriei, agriculturii, învățămîntului, științei, culturii, în elaborarea măsurilor privind ritmul de creștere a nivelului de trai, material și spiritual, al întregului popor.

Statul nostru a căpătat o bogată experiență în planificarea economiei socialiste. Această experiență, ca și a altor țări socialiste, demonstrează cu putere superioritatea economiei socialiste, necesitatea organizării și dezvoltării ei în mod planificat.

După cum știți, Congresul al IX-lea, trasînd programul dezvoltării multilaterale a patriei, a acordat o mare atenție îmbunătățirii și perfecționării conducerii și planificării economiei naționale, a întregii noastre activități. În perioada care a urmat au fost luate o serie de măsuri în această direcție. Conferința Națională a partidului a elaborat un program concret care este în curs de aplicare. Partidul Comunist Român pornește de la faptul că construcția socialismului trebuie să se desfășoare pe baza unui plan general care să permită conducerea centrală a activității economice și sociale, asigurîndu-se în același timp o largă autonomie și libertate de acțiune organelor locale, întreprinderilor și instituțiilor din statul nostru. Numai îmbinarea în mod just a acestor două laturi inseparabile poate asigura realizarea cu succes a marilor sarcini ce ne stau în față în conducerea tuturor domeniilor de activitate.

Un rol deosebit de important în întreaga activitate de planificare și conducere a economiei îl reprezintă parti-

ciparea largă la elaborarea tuturor soluțiilor a celor mai bune și mai competente cadre, a celor mai capabili specialiști, precum și dezbaterea măsurilor și soluțiilor cu masele largi populare.

După cum știți, în acest sens partidul desfășoară o activitate neobosită, considerînd că acest mod de lucru constituie o latură esențială a democrației noastre socialiste în plină dezvoltare.

Comitetul Central pornește de la faptul că întreaga activitate de construcție socialistă trebuie să aibă la bază știința cea mai avansată. Am putea spune că dezvoltarea științei și construcția socialistă se condiționează reciproc. De aceea, considerăm că planificarea și conducerea economiei trebuie să fie străbătute ca un fir roșu de cele mai înaintate metode științifice de muncă. Numai așa vom putea avea o bună planificare, cu rezultate pozitive pentru dezvoltarea patriei noastre.

Stimați tovarăși,

Aniversăm 20 de ani de la trecerea la economia planificată, în condițiile cînd întregul nostru popor muncește cu elan pentru înfăptuirea planului cincinal elaborat de Congresul al IX-lea. Anul acesta, datorită secetei, trebuie să facem eforturi mai mari pentru a înlătura efectele economice negative. Programul elaborat de partid și guvern în această direcție creează condiții prielnice realizării depline a sarcinilor de dezvoltare a economiei pe anul 1968. În același timp, îndeplinirea cu succes atît a planurilor pe primii doi ani, cît și a planului de stat pe acest an creează premisele îndeplinirii și, cu eforturi ceva mai mari, ale depășirii cu succes a sarcinilor planului cincinal elaborat de Congresul al IX-lea. Așa cum se desfășoară

lucrurile pînă acum, avem toată convingerea că planul va fi nu numai realizat, dar și depășit.

Desigur, în alcătuirea acestui plan este oglindită politica realistă, marxist-leninistă, a partidului nostru, care pornește de la studierea legilor obiective ale dezvoltării societății, ține seama de necesitățile societății noastre românești, pune în centrul activității sale interesele patriei, ale poporului, victoria cauzei socialismului.

În timp ce desfășurăm o activitate susținută pentru realizarea planului cincinal actual, pe baza hotărîrilor Comitetului Executiv, ale Comitetului Central al partidului și ale guvernului, am trecut la elaborarea următorului plan cincinal 1971—1975 și a schiței de plan pînă în 1980. Elaborarea acestei planificări cere eforturi deosebite, pentru că însăși dezvoltarea societății noastre s-a amplificat mult. Comparînd ceea ce reprezentau planurile pe un an în perioada 1949—1950 sau primul nostru plan cincinal din 1951—1955 cu nivelul la care am ajuns astăzi, cu amploarea planificării și elaborării noului plan cincinal, constatăm adevărate distanțe istorice. Realmente, patria noastră a străbătut o întreagă epocă, între începuturile construcției socialiste și procesul de astăzi al desăvîrșirii socialismului, cînd întregul nostru popor își făurește conștient viitorul de aur.

În aceste condiții desigur că activitatea de planificare este mai complexă, cere mai multe eforturi și mai multă pricepere, mai multă grijă și atenție.

De aceea, consider pe deplin întemeiate cele ce s-au spus aici referitor la faptul că, pentru a elabora un plan corespunzător, trebuie să folosim metode moderne, științifice de planificare, trebuie să utilizăm metodele de calcul. Numai astfel vom putea trece la elaborarea nu a unui proiect, ci a unor proiecte, a cîtorva variante de planuri,

pentru a măsura bine toate perspectivele, toate posibilitățile și a putea apoi alege ceea ce este mai avantajos, ceea ce asigură progresul mai rapid al patriei noastre spre comunism. Iată de ce în elaborarea următorului plan cincinal Comitetului de Stat al Planificării, ministerelor, întreprinderilor, tuturor instituțiilor le revin sarcini deosebit de mari.

Folosirea metodelor moderne în planificare, preocuparea susținută din partea tuturor celor care lucrează în acest domeniu pentru continua ridicare a nivelului lor de cunoștințe economice și tehnice trebuie completate cu o cunoaștere aprofundată a politicii interne și externe a partidului, cu un larg orizont ideologic, indispensabile pentru înțelegerea legităților care conduc activitatea de construcție socialistă și comunistă. Numai așa un planificator va fi un bun planificator, numai așa Comitetul de Stat al Planificării și cei care lucrează la diferite niveluri în planificare vor putea să-și îndeplinească în mod corespunzător înalta lor răspundere.

Este necesar, de aceea, să se acorde toată atenția perfecționării cunoștințelor profesionale ale tuturor lucrătorilor din domeniul planificării. Consider bună inițiativa luată de conducerea Comitetului de Stat al Planificării de a organiza cu acest prilej o sesiune științifică. Fără îndoială că lucrările acestei sesiuni vor fi axate pe studierea celor mai moderne metode de planificare, pe problemele dezvoltării științei economice, că ele vor reflecta condițiile economice-sociale de azi din patria noastră și în acest fel vor aduce o contribuție pozitivă în activitatea de planificare.

În încheiere, doresc să-mi exprim convingerea că conducerea Comitetului de Stat al Planificării, toți tovarășii

care lucrează în acest important sector al vieții economice vor munci cu și mai mult elan pentru îndeplinirea sarcinilor de mare cinste și răspundere ce le revin.

În numele conducerii de partid și de stat, vă urez succese tot mai mari în activitatea dumneavoastră închinată construcției socialiste în patria noastră. *(Cuvîntarea a fost subliniată în repetate rînduri cu vii și îndelungi aplauze).*

CUVÎNTARE LA MITINGUL DE LA COMBINATUL SIDERURGIC DIN GALAŢI

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid şi de stat

— 15 iulie 1968 —

Stimaţi tovarăşi,

Sînt sub impresia puternică a celor văzute în acest gigant al industriei româneşti. Într-adevăr, faţă de acum doi ani parcă a răsărit aici o uriaşă cetate de foc şi oţel ; ea adaugă la potenţialul economic crescînd al patriei noastre un fluviu de oţel care va îmbogăţi şi mai mult naţiunea noastră socialistă. *(Aplauze, urale).*

Priveam fonta şi oţelul curgînd şi aveam în acelaşi timp imaginea muncii eroice depuse de constructori ani de-a rîndul pe acest uriaş şantier. Privindu-vă acum pe dumneavoastră, am imaginea marilor transformări, a marilor creaţii săvîrşite de omul construcţiei socialiste. *(Aplauze puternice).* Trebuie să vă spun că mi-e greu să redau în cuvinte impresia produsă de aceste mari unităţi industriale siderurgice, dar mai cu seamă mi-e greu să exprim măreţia muncii dumneavoastră, care aţi reuşit, sub conducerea partidului, să ridicaţi aceste măreţe cetăţi. Consider că în aceasta se exprimă în fond principala victorie a omului, victoria asupra materiei, capacitatea de a realiza tot ceea ce îşi propune să făurească. Vă rog să-mi

daţi voie să vă adresez dumneavoastră, muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor — constructori şi siderurgişti —, un salut călduros, din toată inima, din partea Comitetului Central, a Consiliului de Stat şi a guvernului republicii noastre socialiste şi să vă felicit pentru marile victorii pe care le-aţi dobîndit prin munca dumneavoastră eroică. *(Aplauze, urale).*

Am admirat priceperea şi măiestria proiectanţilor care au reuşit să plăsmuiască cu mintea lor luminată aceste lucrări, am admirat munca constructorilor care au reuşit să făurească acest minunat furnal care este concepţie românească, creaţie românească. Îi felicit din toată inima. *(Aplauze puternice).*

Am vizitat oţelăria, — cea mai modernă din ţara noastră, unii spun că printre cele mai moderne din Europa —, creaţie a inginerilor şi muncitorilor români, a acelora care au făurit utilajele şi a specialiştilor germani ce ne-au ajutat s-o construim. Doresc să felicit din toată inima pe muncitorii care au făurit această oţelărie, să mulţumesc specialiştilor germani pentru contribuţia pe care au adus-o. *(Aplauze puternice).*

Am vizitat, de asemenea, laminorul Slebing, un alt gigant care a intrat de cîteva săptămîni în funcţiune, realizat de specialiştii noştri în strînsă colaborare şi cu ajutorul specialiştilor sovietici, al muncitorilor şi inginerilor sovietici. Doresc să felicit din toată inima atît pe specialiştii români, cît şi pe tovarăşii sovietici care au lucrat alături de voi, fie aici, fie la ei acasă, pentru darea în producţie a acestui gigant. *(Aplauze puternice).*

La realizarea unor obiective intrate în producţie pînă acum şi-au mai adus contribuţia specialişti dintr-un şir de alte ţări, iar la unele obiective s-au adus utilaje şi au lucrat sau lucrează specialişti din Anglia, Franţa, din R.D.G., din Suedia, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria.

După cum vedeți, această creație românească a dat prilejul închegării colaborării în muncă a unui mare număr de specialiști atît din țările socialiste, cît și din țări capitaliste, ceea ce dovedește că oamenii înfrățiți în muncă pot crea minunate construcții pașnice menite să întărească prietenia și colaborarea între popoare. *(Aplauze, urale).*

Am ascultat pe tovarășii care au vorbit, care s-au referit la împlinirea angajamentelor. Este o împlinire și un început pentru că ceea ce s-a făcut nu înseamnă sfîrșitul acestei mari opere. Munca va continua în noi etape de dezvoltare a combinatului, atît pînă în anul 1970, cît și în următorul cincinal, ajungîndu-se în final la o producție de peste 5 000 000 de tone de oțel. De aceea, felicitîndu-vă pe toți pentru realizările de astăzi, vă urez succese noi pentru împlinirile de mîine. *(Aplauze puternice).*

Fără îndoială, realizările dv. sînt opera muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor, a tuturor celor care au acționat. În aceste realizări este și o parte a muncii bune a comitetului județean de partid, a comitetului municipal, a organizațiilor de partid ale constructorilor și siderurgiștilor, a comuniștilor — organizatorii care au știut să acționeze pentru îndeplinirea sarcinilor puse de Comitetul Central al partidului. De aceea, doresc să felicit comitetul județean de partid, comuniștii, pe toți oamenii muncii din județ pentru realizările obținute.

Desigur, tovarăși, combinatul dv. are o importanță deosebită pentru întreaga noastră economie. El contribuie la așezarea unei temelii trainice societății noastre socialiste, la făurirea unei baze puternice pentru a putea trece mai departe, spre făurirea visului de aur al omenirii, societatea comunistă. *(Aplauze, urale).*

Aveți deplin temei să fiți mîndri de ceea ce ați înfăptuit. Și trebuie să vă spun acum, cu toate că în decursul anilor cei ce au condus lucrările au primit destule critici

— unele îndreptățite, altele nu întotdeauna îndreptățite — pornite din dorința ca construcția să meargă cît mai bine, să fie realizată la timp, în termen — că an de an, lună de lună, săptămînă de săptămînă, activitatea dv. s-a îmbunătățit, s-a desfășurat în condiții tot mai bune, obținînd rezultate minunate. Felicităm pe lucrătorii din Ministerul Industriei Metalurgice, conducerea ministerului pentru activitatea depusă. Ca și dumneavoastră, conducerea de partid și de stat se mîndrește cu Combinatul siderurgic de la Galați, ne mîndrim mai cu seamă cu marele colectiv de constructori și siderurgiști de la acest combinat. *(Aplauze, urale).*

O dată cu dezvoltarea acestui gigant de oțel se nasc, cresc în țara noastră și alți giganți, de chimie, de construcții de mașini, de energetică, producători de bunuri de consum. Se dezvoltă, de asemenea, agricultura, celelalte ramuri ale economiei naționale. Putem spune că în acești ani ai cincinalului pe care i-am parcurs am obținut succese strălucite în înfăptuirea programului elaborat de Congresul al IX-lea al partidului. În întreaga țară încep să producă unitățile cincinalului, pe care Congresul al IX-lea le-a stabilit, făcînd ca patria noastră socialistă să devină mai puternică, mai bogată, ca nivelul de viață al poporului nostru să devină din ce în ce mai bun. Putem spune că, în cei doi ani și jumătate care au trecut din actualul cincinal, sarcinile trasate de Congres au fost nu numai îndeplinite, ci chiar depășite. Avem tot temeiul să afirmăm că în 1970 nu numai că vom realiza planul cincinal, dar îl vom și depăși, și sîntem siguri că și dv., siderurgiștii gălățeni, veți contribui la această mare victorie a poporului român. *(Aplauze puternice, urale).*

În munca uriașă pe care o desfășoară, poporul nostru are prieteni sinceri, cu care colaborează strîns în toate domeniile de activitate. Aceștia sînt popoarele din țările

frățești socialiste, cu care dezvoltăm o largă colaborare economică, care, așa cum am spus, se materializează și devine expresivă și aici, în acest gigant siderurgic din Galați, ca și în alte colțuri ale țării. Considerăm că dezvoltarea colaborării și cooperării cu țările socialiste constituie un cadru minunat pentru dezvoltarea fiecărei țări socialiste, pentru întărirea fiecărei națiuni socialiste, ceea ce contribuie la creșterea forței și prestigiului socialismului în lume, la victoria cauzei păcii și colaborării între popoare. *(Aplauze puternice, urale).*

În același timp, participăm activ la diviziunea internațională a muncii, dezvoltăm colaborarea cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială. Avem astăzi legături economice cu peste 100 de state din lume, ceea ce oglindește atît creșterea puterii economice a României, posibilitățile largi de care dispunem pentru a colabora cu diferite națiuni de pe glob, cît și justețea politicii partidului nostru de conlucrare cu toate națiunile lumii pe tărîm economic, tehnic-științific, ca o bază a colaborării internaționale, a asigurării păcii și securității în lume. *(Aplauze).*

În fața noastră stau sarcini mari. Partidul și guvernul, o dată cu dezvoltarea bazei economice, cu grija pentru ridicarea continuă a nivelului de viață al întregului popor, se preocupă de perfecționarea întregii activități economice, politice și sociale. Măsurile luate după Congresul al IX-lea în vederea perfecționării activității de partid și de stat, pentru lărgirea democrației socialiste au dus la participarea largă a maselor largi populare la elaborarea și înfăptuirea întregii politici externe și interne a statului nostru socialist. Nu există domeniu de activitate, nu există problemă mai importantă în legătură cu care partidul nostru, conducerea sa să nu se sfătuiască cu specialiștii, cu oamenii muncii, să nu ceară părerea și sfatul maselor

celor ce muncesc. Facem aceasta deoarece considerăm că numai astfel este posibilă elaborarea unui program corespunzător năzuințelor națiunii noastre socialiste, că numai în felul acesta poporul își exercită rolul său de făuritor conștient al propriei istorii — istoria măreață a făuririi comunismului. *(Aplauze, urale).*

În această activitate clocotitoare avem succese mari. Mai avem însă și lipsuri. În procesul muncii am dezvăluit o serie din aceste lipsuri, am luat și măsuri să le înlăturăm. Facem aceasta conștienți că cu cît vom acționa mai ferm pentru dezvăluirea neajunsurilor, pentru remedierea lor, chemînd clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, întregul popor să participe activ la întreaga activitate socială, cu atît vom face greșeli mai puține, asigurînd mersul hotărît înainte pe calea făuririi socialismului și comunismului. Noi considerăm că făurirea societății socialiste și comuniste nu se poate realiza decît ca rezultat al muncii unite a întregului popor — în aceasta constă garanția victoriei socialismului și comunismului. *(Aplauze).*

În activitatea noastră a trebuit să facem față unor neajunsuri. Am dezvăluit la plenara din aprilie deschis, în fața poporului, unele din greșelile comise în trecut și care nu aparțin socialismului, care au fost introduse prin fraudă în munca și construcția societății noastre socialiste, care n-au ce căuta în socialism. Nu este admis ca măsurile ce trebuiau și trebuie îndreptate numai împotriva acelora ce se fac instrumente ale imperialismului să lovească în vreun fel activul nostru de partid și de stat, clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea. Dacă am admite asemenea lucruri, tovarăși, ar însemna să ne abatem tocmai de la principiile construcției socialiste. Iată de ce partidul nostru a luat poziție hotărîtă față de practicile negative care au avut loc în trecut, iată de ce am chemat întregul popor, pe muncitori, pe țărani, pe intelectuali, să

facem totul ca niciodată în societatea noastră să nu mai aibă loc asemenea fenomene antisocialiste. *(Aplauze puternice, urale).*

Se poate pune întrebarea: oare nu era mai bine să dăm aceste probleme uitării? Doar ele aparțin trecutului. De ce e necesar să ne ocupăm de lucruri care nu se mai întîmplă în societatea noastră? Noi am considerat și considerăm că a închide ochii față de faptele negative din trecut, a ne face că nu știm despre ele înseamnă într-un fel sau altul a aproba aceste practici antisocialiste și, pînă la urmă, necondamnîndu-le, nedemascîndu-le, a lăsa să existe germenii renașterii lor. Iată de ce noi am considerat și considerăm că tot ceea ce a fost greșit, necorespunzător în activitatea noastră din trecut trebuie supus unei critici deschise în fața partidului și a întregului popor. Aceasta nu este numai o problemă a partidului, ci o problemă a întregului popor; construcția socialistă nu e numai a partidului, este a întregului popor, ea nu se poate înfăptui decît în măsura în care politica partidului se identifică cu interesele și năzuințele poporului și este, în consecință, urmată și înfăptuită de întregul popor. *(Aplauze prelungite, urale).*

Marea Adunare Națională a luat, după cum știți, un șir de măsuri privind perfecționarea activității noastre în diferite domenii ale vieții sociale. Noi sîntem ferm hotărîți ca, o dată cu concentrarea eforturilor spre desăvîrșirea construcției socialiste și făurirea bazelor societății comuniste, să acționăm cu consecvență pentru perfecționarea întregii activități sociale, pentru lărgirea democrației socialiste, pentru asigurarea participării active a întregului popor la făurirea noii orînduiri. Noi sîntem conștienți că drumul pe care ne-am angajat este un drum măreț; el cere însă eforturi, și știm că poate fi străbătut cu succes și fără prea multe greutăți numai în măsura în

care întregul popor merge strîns unit în același rînd cu partidul nostru, cu conducerea partidului și statului nostru. *(Aplauze puternice, urale).*

Ne preocupăm să dezvoltăm învățămîntul, știința, cultura, pornind de la premisa că societatea pe care o edificăm trebuie să fie nu numai cea mai dreaptă din lume, dar trebuie să se bazeze, în același timp, pe tot ceea ce a creat mai bun omenirea în toate timpurile și în toate domeniile, atît material cît și spiritual. Numai îmbinarea strînsă a acestor două laturi ale activității umane poate face ca socialismul să asigure manifestarea multilaterală și liberă a fiecărui membru al societății. Numai astfel se poate ajunge la societatea comunistă, la omul comunist, stăpîn pe destinele sale, liber să participe activ la conducerea întregii activități sociale. *(Aplauze, urale).*

Cred că realizările, mai bine zis minunatele dv. realizări, constituie o artă desăvîrșită, o creație bazată pe un înalt entuziasm. Vreau să spun oamenilor noștri de creație că le doresc să se apropie de opera acestor creatori, de năzuințele lor, de acești oameni ai muncii care făuresc într-adevăr minunate perspective patriei noastre, realizări dintre cele mai bune. Aș dori ca tovarășii creatori aflați aici și cei care nu sînt aici să se inspire din munca pe care o depun zecile de mii de oameni, eroi anonimi, și să contribuie prin arta lor la înălțarea națiunii noastre socialiste.

Tovarăși,

Așa cum am spus, noi acordăm o mare importanță colaborării cu țările socialiste în domeniul economic. Punem în centrul politicii noastre internaționale colaborarea cu țările sistemului mondial socialist, considerînd că în această colaborare, bazată pe relațiile noi, socialiste, între națiuni eliberate de asuprire și exploatare, stă viitorul

întregii omeniri. Aceasta prefigurează viitorul în care întreaga omenire va fi eliberată de exploatarea socială și națională, în care toate națiunile socialiste se vor putea dezvolta multilateral, în cele mai diverse domenii de activitate. Punem, de asemenea, în politica noastră externă un accent deosebit pe relațiile cu toate statele lumii, considerînd că trebuie să găsim mijloacele și căile de dezvoltare a colaborării pașnice între popoare, de excludere a războiului ca mijloc de rezolvare a problemelor litigioase dintre state. Știți că datorită promovării acestei politici, țara noastră și-a cîștigat, pe drept cuvînt, un mare prestigiu și o mare autoritate în lume. Sîntem ferm hotărîți să militām și în continuare în acest spirit pentru a ne aduce contribuția activă la întărirea colaborării frățești cu țările socialiste, la lărgirea colaborării cu toate statele lumii, la apărarea păcii și securității, văzînd în aceasta îndeplinirea năzuințelor profunde ale națiunii noastre socialiste. *(Aplauze puternice).*

Noi considerăm că trebuie să acționăm cu toată fermitatea pentru a se ajunge la înfăptuirea dezarmării și îndeosebi a dezarmării nucleare. Este necesar să se creeze condiții pentru lichidarea bazelor militare străine de pe teritoriul altor state, să se ajungă la înfăptuirea securității europene și, o dată cu aceasta, la părăsirea de către trupele străine a teritoriului altor țări. Menținerea unor asemenea situații anacronice constituie o cauză a încordării, împiedică buna colaborare între popoare. Este necesar să ajungem la desființarea blocurilor militare. Se știe că blocul agresiv N.A.T.O. a fost creat cu scopuri imperialiste; transformările care au avut loc în lume cer ca acest bloc să dispară cît mai curînd; el constituie o piedică în calea destinderii internaționale. Se știe că Tratatul de la Varșovia a fost creat ca rezultat al existenței blocului agresiv N.A.T.O., dar încă la crearea sa țările socialiste

s-au angajat ca, o dată cu dispariția blocului agresiv N.A.T.O., să desființeze și Tratatul de la Varșovia. În acest sens, considerăm că trebuie să acționăm în spiritul Declarației semnate la București acum doi ani de statele participante la Tratatul de la Varșovia. Este și de înțeles, tovarăși, că securitatea europeană, crearea relațiilor pe baza respectului independenței, suveranității, neamestecului în treburile interne nu sînt compatibile cu existența de baze străine și trupe străine pe teritoriul altor state, de blocuri militare. Trebuie să acționăm în direcția lichidării reziduurilor războiului rece cu toată fermitatea și hotărîrea. Știm că sînt forțe reacționare imperialiste care se opun tendințelor de destindere. Sarcina noastră, a comuniștilor, a țărilor socialiste, a forțelor antiimperialiste de pretutindeni este să acționăm pentru demascarea lor, să asigurăm înfăptuirea securității în Europa. Tratatul de la Varșovia a fost conceput la înființarea sa ca un instrument de apărare colectivă a țărilor membre împotriva unui atac, a unei agresiuni imperialiste. Nici un moment și nici o dată nu am conceput Tratatul de la Varșovia ca un motiv de a justifica un amestec în treburile interne ale altor state. Noi considerăm că este datoria și răspunderea fiecărui popor, a fiecărui partid să-și organizeze viața internă corespunzător condițiilor concrete și aspirațiilor lor; nimeni nu poate ridica pretenția că este deținătorul adevărului universal sau al unei anumite metode universale în construcția socialistă și că cine nu le urmează se abate de la socialism. Numai respectarea dreptului fiecărui partid, al fiecărui popor de a edifica socialismul corespunzător condițiilor concrete în care își desfășoară activitatea ajută cauzei socialismului, întăririi unității țărilor socialiste. *(Aplauze puternice, urale).*

Iată de ce poporul nostru, Partidul Comunist Român nu împărtășesc părerea acelora care manifestă îngrijorare

față de ceea ce se întîmplă în Cehoslovacia și care consideră că trebuie să se intervină în procesele de perfecționare a societății socialiste ce au loc în Cehoslovacia. Noi avem deplină încredere în Partidul Comunist Cehoslovac, în clasa muncitoare, în țărănimea, în intelectualitatea, în popoarele ceh și slovac și sîntem convinși că, sub conducerea partidului lor comunist, a conducerii de partid și de stat, vor ști să edifice socialismul în Cehoslovacia corespunzător năzuințelor și aspirațiilor lor. Le dorim din toată inima succes. *(Aplauze, urale).*

Dorim, de asemenea, să exprimăm solidaritatea noastră cu partidele comuniste și popoarele din toate țările socialiste, să le urăm succese tot mai mari în edificarea socialismului și comunismului în patriile lor. *(Aplauze îndelungate).*

Avem relații largi cu multe partide comuniste și muncitorești, cu un număr tot mai mare de mișcări de eliberare națională, cu alte forțe progresiste de pe tot globul pămîntesc. Afirmăm cu toată tăria și cu toată convingerea că trebuie să acționăm uniți pentru întărirea forței și coeziunii mișcării comuniste, a tuturor forțelor progresiste și antiimperialiste, pentru a asigura pacea și libertatea popoarelor din întreaga lume. În aceasta constă garanția victoriei luptei antiimperialiste. *(Aplauze puternice).*

Sîntem ferm convinși că năzuințele de perfecționare continuă a orînduirii socialiste, că aspirațiile forțelor progresiste de pretutindeni vor fi victorioase. Avem convingerea că nu există forță în lume în stare să readucă într-o țară unde a învins socialismul puterea capitaliștilor și moșierilor ; nu există popor care, după ce și-a cucerit prin luptă libertatea, să fie gata să se predea, să-și lege mîinile și să intre din nou sub jugul capitaliștilor și moșierilor. Sîntem convinși că popoarele vor ști să dejoace toate

manevrele cercurilor imperialiste, să impună pacea în întreaga lume. *(Aplauze puternice).*

M-am referit la toate acestea, aici, la Galați, tocmai sub impresia celor ce am spus la început, a acestei mărețe opere industriale, a acestei uriașe cetăți, a acestui fluviu viu al oamenilor construcției socialiste în care stă garanția victoriei socialismului și comunismului. Știu că la fel ca dv. gîndește întregul nostru popor, ca dv. gîndesc popoarele din toate țările frățești care construiesc orînduirea nouă, și de aceea avem încredere deplină în victoria cauzei socialismului și comunismului în lume. *(Aplauze, urale).*

Vă rog să-mi dați voie ca, în încheiere, acum, la începutul unui nou drum de realizări, cînd se pregătesc sarcinile pentru următorul cincinal, să vă urez din toată inima, în numele conducerii de partid și de stat, dv., constructorilor și siderurgiștilor, noi și noi victorii, multă sănătate și fericire. *(Urale prelungite, aplauze puternice).*

CUVÎNTARE LA ADUNAREA POPULARĂ DIN MUNICIPIUL BRĂILA

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid şi de stat în judeţul Brăila

— 16 iulie 1968 —

Stimaţi tovarăşi,

Vă rog să-mi daţi voie să vă transmit un salut călduros din partea Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat şi a Consiliului de Miniştri şi, totodată, să vă felicit din inimă cu prilejul aniversării pe care o sărbătoriţi în acest an, împlinirea a şase secole de existenţă a oraşului Brăila. Oraşul dv., cu vechimea sa multiseculară, a cunoscut în anii construcţiei socialiste o puternică dezvoltare. Am vizitat Uzina „Progresul", care a devenit în zilele noastre un puternic centru al industriei de utilaj greu. Trebuie să spun că, în raport cu situaţia de acum doi ani, activitatea uzinei a evoluat mult. Colectivul de muncitori, ingineri şi tehnicieni depune eforturi susţinute pentru a înfăptui în cele mai bune condiţii sarcinile mari ce le revin din planul cincinal. Doresc, cu acest prilej, să-i felicit din toată inima şi să le urez succese tot mai mari în activitatea lor creatoare, plină de avînt. *(Aplauze puternice).*

Deşi nu am vizitat acum combinatul de celuloză şi cel de fibre, doresc totuşi să felicit, în numele conducerii de

partid şi de stat, şi pe muncitorii, inginerii şi tehnicienii acestor combinate, care aduc, la rîndul lor, o contribuţie însemnată la înfăptuirea programului de dezvoltare a industriei chimice din ţara noastră. *(Aplauze).* Sînt şi numeroase alte întreprinderi în oraşul dumneavoastră. Nu vreau să le numesc pe toate, doresc însă să transmit tuturor lucrătorilor din sfera producţiei de bunuri materiale, cadrelor didactice din învăţămînt, celorlalţi intelectuali, funcţionarilor din administraţia de stat cele mai calde felicitări şi urări de succes în activitatea lor viitoare. *(Aplauze, urale).*

După cum ştiţi, Congresul al IX-lea al partidului a trasat un program vast de înflorire a patriei noastre socialiste. Ne aflăm în al treilea an al cincinalului. Analizînd rezultatele obţinute pînă acum care ne arată că planul producţiei industriale a fost supraîndeplinit, apare cu claritate perspectiva ca prevederile cincinalului să fie nu numai realizate, ci şi depăşite. La toate aceste succese, o contribuţie de preţ aţi adus şi aduceţi şi dumneavoastră, brăilenii. *(Aplauze prelungite, urale).*

Am obţinut de asemenea rezultate bune, în primii doi ani ai cincinalului, în domeniul producţiei agricole. Anul acesta, cu toate greutăţile provocate de secetă, datorită condiţiilor superioare, socialiste, în care munceşte ţărănimea, măsurilor luate de partid şi guvern şi în primul rînd hărniciei oamenilor muncii de la sate — ţărani, mecanizatori, ingineri şi tehnicieni — am reuşit să obţinem o producţie mulţumitoare la grîu, avînd în acelaşi timp perspective satisfăcătoare şi pentru celelalte culturi. Aceasta dovedeşte marile posibilităţi ale agriculturii noastre socialiste, care foloseşte mijloace mecanizate, îngrăşăminte chimice şi aplică recomandările ştiinţei.

Sîntem convinşi că atît în industrie, cît şi în agricultură vom reuşi să îndeplinim în bune condiţii sarcinile

trasate de Congresul al IX-lea al partidului și știm că dumneavoastră, locuitorii orașului Brăila, ai județului Brăila, veți aduce o contribuție însemnată la aceste realizări. *(Aplauze).*

Avem rezultate bune în dezvoltarea învățămîntului, științei, culturii, în ridicarea nivelului de viață al poporului, care reprezintă preocuparea centrală a politicii partidului și guvernului patriei noastre socialiste. Totodată, partidul se îngrijește continuu de perfecționarea întregii activități sociale, de dezvoltarea democrației socialiste, considerînd că numai așa putem crea condiții optime pentru mersul tot mai rapid înainte pe calea desăvîrșirii construcției socialiste, pentru trecerea treptată la făurirea societății comuniste în România. Partidul nostru pornește de la premisa că rezolvarea tuturor problemelor privind dezvoltarea societății noastre privește nemijlocit întregul popor, pe muncitori, pe țărani, pe intelectuali, pe toți cei care muncesc din patria noastră și că nu există problemă ce nu trebuie cunoscută de mase, asupra căreia oamenii muncii să nu-și spună cuvîntul. Numai în felul acesta se creează garanția că măsurile elaborate de partid și de guvern corespund pe deplin intereselor întregii noastre națiuni, asigură mersul hotărît înainte al patriei noastre. *(Aplauze puternice, urale).*

Preocupîndu-ne de înflorirea patriei noastre socialiste, noi acționăm în același timp pentru dezvoltarea colaborării și cooperării internaționale cu toate țările frățești socialiste, văzînd în aceasta garanția întăririi prestigiului socialismului în lume, a forței sale, a capacității sale de a asigura pacea. Noi știm că cu cît fiecare țară socialistă devine mai puternică, obține succese mai mari în dezvoltarea sa economică-socială, cu atît mai puternic este întregul sistem mondial al socialismului; considerăm de aceea ca o obligație fundamentală a noastră, a comuniștilor, a fiecărui partid comunist să pună pe primul plan rezolvarea problemelor construcției socialiste în propria țară, aceasta reprezentînd una din îndatoririle principale ale solidarității internaționale. *(Aplauze puternice).*

Este cunoscut că România dezvoltă relații de colaborare și cooperare cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială, fiind convinsă că în felul acesta își aduce contribuția la cauza prieteniei și colaborării între popoare, la cauza păcii mondiale.

Țara noastră, întregul popor român și-a exprimat și își exprimă solidaritatea deplină cu poporul vietnamez, care își apără independența națională împotriva agresiunii imperialiste. Noi dorim din toată inima ca Republica Democrată Vietnam, ca poporul vietnamez să obțină succese în această luptă eroică. Am fi bucuroși să se ajungă la rezultate pozitive în cadrul tratativelor care au loc la Paris între Statele Unite ale Americii și Republica Democrată Vietnam, creîndu-se astfel condiții pentru rezolvarea definitivă a problemei vietnameze, prin încetarea definitivă a bombardamentelor asupra R.D. Vietnam, prin asigurarea dreptului poporului vietnamez de a-și rezolva problemele interne fără nici un amestec din afară. *(Aplauze).* Ne pronunțăm totodată pentru rezolvarea pe baza rezoluției adoptate de Organizația Națiunilor Unite a conflictului din Orientul Apropiat, considerînd că restabilirea definitivă a păcii este în interesul tuturor popoarelor din această zonă, le asigură posibilitatea concentrării eforturilor pentru dezvoltarea economică și socială. Ne pronunțăm pentru găsirea căilor celor mai potrivite în vederea înfăptuirii securității europene, pentru așezarea relațiilor dintre națiunile acestui continent pe baze noi, ale respectului suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne. Pe acest temei se poate crea adevărata securitate europeană, colaborarea

pașnică fiind în avantajul tuturor națiunilor continentului nostru. *(Aplauze).*

Știm că pe calea înfăptuirii păcii și aspirațiilor de dreptate socială și națională a popoarelor mai există greutăți, că cercurile imperialiste, reacțiunea încearcă să mențină și să-și întărească dominația asupra altor popoare. Condiția principală a victoriei popoarelor în lupta împotriva pericolului unui nou război mondial, împotriva reacțiunii internaționale este realizarea unității tuturor forțelor antiimperialiste și în primul rînd a partidelor comuniste și muncitorești, detașamentele cele mai avansate, mai combative ale omenirii progresiste. *(Aplauze puternice, prelungite).* Sîntem încredințați că, unite, forțele antiimperialiste pot respinge orice acțiune a imperialiștilor. Noi avem ferma convingere că țările care construiesc socialismul, popoarele care au scuturat pentru totdeauna jugul moșierilor și capitaliștilor, care și-au cucerit atît libertatea socială, cît și independența națională vor ști să-și apere și să-și consolideze mărețele lor cuceriri revoluționare, să asigure progresul neîncetat al societății socialiste, comuniste, cea mai dreaptă societate din lume. Avem încredere deplină în popoarele tuturor țărilor socialiste, în partidele comuniste ale țărilor socialiste ; un popor care prin luptă și-a cucerit independența, prin luptă a răsturnat jugul asupritorilor știe să-și mențină cuceririle. Sîntem convinși că nu există forță în lume în stare să poată abate poporul unei țări socialiste de pe calea pe care a pornit, de pe calea socialismului și comunismului. *(Aplauze puternice, urale).* Iată de ce partidul nostru, poporul român își exprimă solidaritatea deplină cu poporul frate cehoslovac, cu partidul său comunist, fiind convinși că, sub conducerea comuniștilor, a conducerii de partid și de stat, poporul cehoslovac va ști să respingă orice încercare de a lovi în interesele socialismului, orice atentat la cuce-

ririle sale revoluționare, asigurînd mersul hotărît înainte spre victoria deplină a socialismului în Cehoslovacia. *(Aplauze, urale).*

În cursul vizitei la Galați și Brăila ne-am întîlnit cu muncitori, cu intelectuali, am trecut prin numeroase sate. Peste tot am remarcat privirea caldă, veselă, optimistă a celor ce muncesc din aceste localități. Este una din expresiile voinței gălățenilor și brăilenilor, ca și a întregului popor, de a înfăptui neabătut politica partidului comunist, politică ce corespunde pe deplin intereselor națiunii noastre socialiste. În manifestările de caldă simpatie cu care am fost întîmpinați peste tot vedem expresia încrederii nestrămutate în politica marxist-leninistă a partidului nostru, a încrederii în Partidul Comunist Român, în conducerea sa, care face totul pentru a corespunde năzuințelor poporului. *(Aplauze prelungite, urale).* Fiți siguri, tovarăși, că partidul nostru comunist, conducerea de partid și de stat vor face totul pentru a asigura mersul tot mai hotărît înainte al patriei noastre pe calea socialismului și comunismului, pentru înflorirea continuă a națiunii noastre socialiste. În încheiere, vă rog să-mi dați voie să vă urez din toată inima noi și mari succese în activitatea dumneavoastră închinată fericirii patriei, măreției ei, multă sănătate și fericire la toți. *(Aplauze puternice, prelungite, urale entuziaste).*

MESAJ
CELUI DE-AL IX-LEA FESTIVAL MONDIAL AL TINERETULUI ŞI STUDENŢILOR PENTRU SOLIDARITATE, PACE ŞI PRIETENIE

— 27 iulie 1968 —

Am plăcerea să adresez un cald salut participanţilor la cel de-al IX-lea Festival Mondial al Tineretului şi Studenţilor veniţi la Sofia din numeroase ţări ale lumii.

Prin dinamismul şi receptivitatea sa la idealurile de libertate, dreptate socială, la schimbările înnoitoare, prin aspiraţia sa către progres, tînăra generaţie constituie o forţă activă în lupta popoarelor împotriva imperialismului, colonialismului şi neocolonialismului, pentru eliberare naţională şi independenţă, pentru democraţie şi pace.

Urez succes celui de-al IX-lea Festival Mondial al Tineretului şi Studenţilor, care se desfăşoară în capitala unei ţări de care ne leagă o trainică prietenie. Îmi exprim speranţa că el va contribui la promovarea spiritului de înţelegere, de destindere şi apropiere între popoare, la întărirea unităţii de acţiune a tinerei generaţii şi consolidarea frontului forţelor antiimperialiste, la triumful cauzei păcii şi securităţii internaţionale.

CUVÎNTARE
LA SĂRBĂTORIREA ZILEI MINERULUI ŞI A CENTENARULUI INDUSTRIEI CARBONIFERE DIN VALEA JIULUI

— 11 august 1968 —

Dragi tovarăşi mineri,

Ziua minerului, pe care o sărbătorim astăzi, coincide în acest an cu aniversarea împlinirii unui secol de la începerea exploatării industriale a cărbunelui în Valea Jiului — moment important în dezvoltarea economiei româneşti. Este deosebit de plăcut pentru mine ca, în numele Comitetului Central al Partidului Comunist Român, al Consiliului de Stat şi al guvernului, să adresez muncitorilor din Valea Jiului calde felicitări cu ocazia acestui centenar, să transmit tuturor minerilor din patria noastră un salut tovărăşesc cu prilejul Zilei minerului. *(Aplauze, urale).*

Întemeiate pe aceste frumoase meleaguri străjuite de ruinele marilor cetăţi dacice, minele Văii Jiului — cele mai vechi exploatări carbonifere din ţara noastră — şi-au început activitatea în condiţii deosebit de grele, cînd Transilvania se afla sub dominaţia imperiului habsburgic, fapt care şi-a pus puternic amprenta asupra dezvoltării economice şi sociale a acestui străvechi teritoriu românesc. De-

pendența de imperiu, interesele capitalului străin au determinat o dezvoltare unilaterală a industriei Transilvaniei, au avut urmări dintre cele mai grave asupra condițiilor de viață și de muncă ale populației de aici, au constituit o piedică serioasă în calea progresului general al acestei părți a țării, destinată să rămînă o sursă de materii prime pentru regiunile centrale ale imperiului habsburgic.

În ciuda acestor condiții grele, Transilvania a avut strînse legături economice cu celelalte provincii românești, a lărgit în permanență schimburile de mărfuri cu ele, continuîndu-se astfel firul comunității de viață economică a teritoriilor locuite de români — fir care se desfășoară de-a lungul întregii istorii a patriei. În acest proces, un rol de seamă au avut minele din Valea Jiului, care au adus o contribuție deosebită la dezvoltarea transporturilor și a unor ramuri industriale atît în Transilvania, cît și în celelalte teritorii ale țării. Aici au crescut și s-au format primele generații de mineri, care aveau să lucreze apoi pentru punerea în valoare a noi zăcăminte carbonifere — în Muntenia și Moldova. După încheierea primului război mondial și realizarea unității naționale, întreprinderile miniere din Valea Jiului, încadrate organic în economia unitară a României, s-au impus treptat ca una din principalele baze energetice ale țării.

Reunind un puternic și combativ nucleu proletar, Valea Jiului s-a afirmat în viața socială și politică a țării ca o citadelă importantă a mișcării noastre muncitorești, a luptei revoluționare pentru împlinirea dezideratelor poporului român, pentru apărarea intereselor vitale ale muncitorilor, indiferent de naționalitate. Istoria dezvoltării acestor locuri consemnează strălucite pagini în care sînt înscrise luptele hotărîte ale minerilor împotriva exploatatorilor și asupririi, pentru o viață mai bună, pentru libertate. Trăind și muncind în condiții deosebit de grele, înșelați și jefuiți de fostele societăți capitaliste, aruncați deseori pe drumuri pradă șomajului, minerii — pe care presa vremii îi numea „ocnași voluntari" — nu s-au împăcat nici un moment cu viața la care erau sortiți în regimul burghezo-moșieresc. Încă din secolul trecut, ei au organizat numeroase greve și demonstrații, au fost prezenți în toate marile acțiuni pe care masele populare din România le-au întreprins pentru apărarea și afirmarea ființei naționale, pentru eliberarea din jugul exploatării, independență și progres social.

Pentru totdeauna au rămas înscrise în istoria patriei luptele minerilor Văii Jiului din anul 1918, cînd au preluat la Petroșeni controlul puterii cu ajutorul gărzilor înarmate, trecînd la înfăptuirea unor prefaceri revoluționare. Prin obiectivele pe care și le propunea, Consiliul muncitoresc, creat atunci, dădea glas năzuinței minerilor și maselor populare din această parte a țării spre desăvîrșirea unității naționale a României în cadrul unei republici democratice. Minerii din Valea Jiului au contribuit la înfăptuirea statului național român unitar. *(Aplauze puternice).*

Partidul Comunist Român a avut în permanență în Valea Jiului organizații puternice, care au adus o contribuție deosebită în lupta revoluționară pentru smulgerea puterii din mîinile claselor exploatatoare, pentru cucerirea dreptului poporului român de a hotărî singur asupra destinelor sale.

Eroicele lupte ale minerilor din Lupeni din august 1929 — reprimate sîngeros de regimul burghezo-moșieresc — au constituit o viguroasă afirmare a combativității revoluționare a întregii noastre clase muncitoare, care, sub conducerea partidului comunist, s-a dovedit a fi cea mai devotată apărătoare a intereselor poporului, cea mai consecventă forță de progres a țării. Clasa muncitoare, în rîn-

dul căreia minerii reprezintă un detașament de seamă, și-a făcut datoria de conducător al întregului nostru popor în lupta pentru libertate. *(Aplauze, ovații).* Scriind despre „vărsarea de sînge de la Lupeni", istoricul Nicolae Iorga remarca: „Români ori neromâni, lucrătorii care au mușcat țărîna de la Lupeni erau forțe active în viața noastră națională".

În focul bătăliilor de clasă împotriva exploatării, pentru o viață mai bună, s-a cimentat trainic prietenia frățească dintre minerii români, maghiari, germani, a devenit mai puternic spiritul de solidaritate în munca și lupta lor comună.

Aniversînd centenarul industriei carbonifere din Valea Jiului și evocînd tradițiile luptei revoluționare a minerilor, se cuvine a fi din nou subliniată înalta conștiință de clasă a muncitorilor, care nu au făcut niciodată deosebire de naționalitate, au înțeles necesitatea luptei unite împotriva exploatatorilor și asupritorilor comuni atît în timpul dominației habsburgice, cît și sub regimul burghezo-moșieresc. Marile imperii, clasele exploatatoare au căutat întotdeauna să folosească arma otrăvită a învrăjbirii naționale ca mijloc de dezbinare și opresiune. Promotorii și sprijinitorii acestei politici, toți cei care au făcut jocul intereselor claselor și puterilor dominante s-au dovedit pînă la urmă a fi dușmani ai intereselor propriilor națiuni, ai maselor populare. Dorim să subliniem aici, în mijlocul minerilor că, spre marea sa cinste, muncitorimea a respins hotărît politica de învrăjbire națională, dînd întregului popor un înalt exemplu de unitate a oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate. *(Aplauze îndelungate).*

Cinstind și dezvoltînd aceste tradiții scumpe ale clasei muncitoare, ale poporului român, partidul nostru comunist cultivă cu consecvență sentimentele nobile ale patriotismului și internaționalismului socialist, care însuflețesc pe toți oamenii muncii din țara noastră, indiferent de naționalitate. Interesele vitale ale oamenilor muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități sînt strîns legate de întărirea continuă a unității și frăției în munca lor plină de dăruire pentru dezvoltarea economiei, științei și culturii, pentru prosperitatea și înflorirea patriei comune — România socialistă. *(Urale, ovații puternice).*

În anii care s-au scurs de la eliberarea țării, minerii au făcut din plin dovada înaltului lor patriotism, fiind permanent la înălțimea trecutului lor glorios de luptă. În perioada cînd țara sîngera încă de pe urma războiului, cînd armata română lupta vitejește pe frontul antihitlerist, alături de eroica armată sovietică — care a dus greul războiului și a dat contribuția hotărîtoare la victoria asupra Germaniei fasciste —, minerii au răspuns cu întreaga lor hotărîre la chemarea partidului „Totul pentru front, totul pentru victorie!", asigurînd, printr-o supremă încordare a eforturilor, cărbunele necesar acțiunilor militare.

De o mare valoare a fost aportul minerilor la consolidarea puterii populare, la redresarea economiei naționale și stăvilirea haosului economic, la progresul întregii țări pe calea orînduirii noi, socialiste. Astăzi, ei au toate motivele să-și privească cu mîndrie rezultatele dobîndite în cadrul operei de industrializare socialistă. Numai în Valea Jiului se realizează în prezent o producție anuală de 7 000 000 de tone de cărbune — adică de aproape două ori și jumătate mai mult decît producția întregii țări în anul 1938. În această remarcabilă realizare se concentrează deopotrivă eforturile minerilor pentru creșterea producției de cărbune, competența lor sporită, organizarea mai bună a muncii și, totodată, eforturile statului socialist pentru dotarea continuă a întreprinderilor noastre miniere cu teh-

nică avansată, de înalt randament, pentru crearea unor condiții tot mai bune de lucru.

Dînd viață Directivelor Congresului al IX-lea al partidului comunist, muncitorii, inginerii și tehnicienii din industria noastră minieră și-au realizat și și-au depășit sarcinile de producție în prima jumătate a cincinalului, au asigurat rentabilizarea, începînd din acest an, a ramurii miniere în ansamblu.

Pentru toate aceste succese cu care întîmpinați centenarul industriei miniere, pentru munca dumneavoastră plină de abnegație, pentru contribuția deosebită ce o aduceți la dezvoltarea economiei naționale, la înflorirea României socialiste, în numele conducerii partidului și statului, vă felicităm din toată inima, dragi tovarăși mineri, și vă urăm noi izbînzi în activitatea dumneavoastră închinată patriei noastre socialiste! *(Urale, ovații puternice).*

Realizările obținute în industria minieră, modernizarea și extinderea ei se integrează organic în tabloul general al progreselor înregistrate de economia noastră în anii construcției socialiste, progrese legate indestructibil de înfăptuirea politicii marxist-leniniste de industrializare, pe care Partidul Comunist Român o promovează cu perseverență și fermitate. Experiența a demonstrat — dacă mai era nevoie — că făurirea unei puternice industrii naționale reprezintă o legitate obiectivă a dezvoltării economiei moderne, a construirii orînduirii noi, socialiste, o condiție fundamentală a asigurării și întăririi independenței și suveranității naționale, a extinderii colaborării economice pe plan internațional, a creșterii bunăstării poporului nostru. *(Aplauze).* Cerințele actuale și de perspectivă ale progresului patriei ne îndreptățesc să punem și în viitor la temelia avîntului întregii economii dezvoltarea industriei pe baza tehnicii celei mai avansate, creșterea aportului său la sa-

tisfacerea nevoilor productive și de consum, la extinderea legăturilor economice și a cooperării cu străinătatea.

Acordăm, de asemenea, o deosebită atenție dezvoltării agriculturii — ramură cu largi posibilități în cadrul economiei românești —, creării condițiilor pentru obținerea unor producții agricole ridicate și stabile; acestui țel îi sînt consacrate măsurile adoptate în ultima vreme pentru extinderea lucrărilor de amenajări funciare, în special a irigațiilor. Deși în anul acesta agricultura noastră a fost bîntuită de o secetă prelungită, prin eforturile țărănimii, prin măsurile economice și organizatorice adoptate de partid și guvern s-a asigurat aprovizionarea populației, desfăcîndu-se prin unitățile de stat, în perioada aprilie—iulie, o cantitate de legume și fructe cu aproximativ 35% mai mare decît în perioada corespunzătoare a anului trecut. Dezvoltarea susținută a agriculturii, a celorlalte ramuri productive va contribui la progresul armonios și echilibrat al întregii economii naționale, la satisfacerea tot mai deplină a nevoilor întregului nostru popor.

Preocupîndu-se în mod consecvent de creșterea producției materiale — factor hotărîtor al mersului nostru înainte — partidul acordă în același timp toată atenția dezvoltării învățămîntului, științei și culturii, care reprezintă o latură inseparabilă a operei de construire a socialismului și fără de care nu se poate concepe făurirea unei societăți moderne, avansate.

Partidul nostru pornește de la concepția că construcția socialistă este o operă vastă și complexă, care impune dezvoltarea tuturor laturilor și domeniilor orînduirii social-economice și de stat. După cum vă este cunoscut, Congresul al IX-lea al partidului a stabilit o serie de măsuri — dezvoltate și concretizate într-un program cuprinzător la Conferința Națională de la sfîrșitul anului trecut — pentru perfecționarea formelor și metodelor de

conducere și organizare a vieții sociale, pentru dezvoltarea democrației noastre socialiste, pentru ridicarea pe o treaptă superioară a întregului proces de desăvîrșire a construcției socialiste.

Potrivit acestui program, se desfășoară o amplă activitate pentru aplicarea măsurilor privind îmbunătățirea conducerii, organizării și planificării activității economice, pentru creșterea continuă a gradului ei de eficiență. Comitetele de direcție, care au luat ființă în acest an, adunările generale ale salariaților reprezintă o dezvoltare a principiului muncii colective, o lărgire a democrației socialiste, asigură condiții pentru participarea directă și organizată a clasei muncitoare la dezbaterea și soluționarea problemelor activității economice a întreprinderilor.

Profunde consecințe pozitive asupra înaintării patriei noastre pe calea socialistă au măsurile inițiate în ultimii ani de partid în vederea dezvoltării vieții sociale și de stat, a stimulării inițiativei creatoare a maselor largi populare. Toate problemele esențiale ale politicii interne și externe a partidului și statului sînt rezolvate pe baza consultării oamenilor muncii, a desfășurării unei ample dezbateri publice, reușindu-se astfel ca măsurile și hotărîrile vizînd prezentul și viitorul societății noastre să întruchipeze aspirațiile și înțelepciunea întregului popor, voința lui suverană.

În cadrul acestei activități se evidențiază tot mai mult rolul hotărîtor al clasei muncitoare în viața socială ca promotor consecvent al socialismului, al năzuințelor de progres și de prosperitate ale întregului popor ; se afirmă tot mai puternic alianța muncitorească-țărănească, unitatea muncitorimii, țărănimii și intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate — izvorul trăiniciei orînduirii noastre, forța principală și garanția înaintării noastre ferme pe drumul socialismului și comunismului. *(Aplauze îndelungate).* Întărirea unității dintre

muncitori, țărani, intelectuali, apropierea și strînsa lor colaborare, dezvoltarea conștiinței socialiste și ridicarea nivelului de cultură al tuturor categoriilor de oameni ai muncii creează condiții favorabile pentru participarea tot mai activă a întregului popor la conducerea treburilor obștești, la elaborarea, stabilirea și înfăptuirea politicii generale a țării. În aceasta partidul nostru vede direcția primordială și chezășia sigură a dezvoltării democrației socialiste, a realizării în practică a puterii poporului, liber și stăpîn pe destinele sale. *(Aplauze puternice).*

Partidul Comunist Român promovează totodată măsuri hotărîte pentru afirmarea neabătută a principiilor fundamentale ale socialismului în toate domeniile vieții sociale, pentru curățirea raporturilor din societatea noastră de tot ceea ce poate altera conținutul lor socialist, adînc uman. Pe această linie se înscriu măsurile în vederea aplicării consecvente a criteriilor socialiste de retribuție și a afirmării viguroase în întreaga societate a principiilor echității și justiției sociale, pentru care a luptat întotdeauna partidul nostru comunist. În domeniul repartiției trebuie să ținem seama de posibilitățile actuale ale economiei, de înalta obligație patriotică — înțeleasă de poporul nostru cu profund simț de responsabilitate — de a asigura acumulările pe care le solicită dezvoltarea rapidă a economiei, de a așeza astfel o bază solidă bunăstării generațiilor de astăzi și de mîine. Noul sistem de salarizare, îmbunătățirea repartizării fondurilor de premiere, celelalte măsuri privind retribuția au în vedere să asigure ca unica sursă de venituri să fie munca efectiv prestată, calitatea și rezultatele ei concrete, urmăresc să elimine decalajele excesive între veniturile diferitelor categorii ale oamenilor muncii, să realizeze cointeresarea materială personală în cadrul unei diferențieri echitabile și raționale a cîștigurilor, corespunzător muncii depuse, contribuției aduse la dez-

voltarea societății noastre socialiste. Aceste măsuri s-au bucurat de larga adeziune a maselor de oameni ai muncii, care au văzut în ele încă o dovadă grăitoare a principialității politicii partidului nostru, a neclintitei sale voințe de a înfăptui neabătut cerințele și principiile pe baza cărora se clădește orînduirea noastră socialistă. *(Aplauze îndelungate).*

Întreaga politică și activitate a Partidului Comunist Român au drept țel suprem satisfacerea în cît mai bune condiții a nevoilor materiale și spirituale ale oamenilor muncii, ridicarea nivelului de trai al întregului popor. Este în curs de realizare acțiunea de creștere a salariilor ; însemnate fonduri cheltuiește statul pentru învățămînt, cultură și ocrotirea sănătății. Cu vie satisfacție au luat cunoștință oamenii muncii de recentele măsuri privind diversificarea și accelerarea construcției de locuințe. Prin construirea, în următorii doi ani, a unui număr dublu de locuințe față de prevederile cincinalului se va realiza un important pas înainte în soluționarea uneia din cele mai arzătoare probleme ale nivelului de trai.

Aici, în Valea Jiului, ca și în întreaga țară, sînt evidente rezultatele politicii partidului și statului de îmbunătățire continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii. Petroșenii, Lupenii și celelalte localități miniere oferă acum o cu totul altă imagine decît cea din trecut. În Valea Jiului s-au construit din fondurile statului, între anii 1950—1967, aproape 16 000 de apartamente, iar alte mii și mii de locuințe noi au fost date în folosință salariaților din celelalte centre miniere ale țării. Petroșenii a devenit centru universitar, s-a extins rețeaua de școli, de așezăminte social-culturale și de sănătate, în unități comerciale s-a distribuit o cantitate din ce în ce mai mare de produse alimentare și industriale — creîndu-se minerilor condiții civilizate

de trai, posibilitatea de a duce o viață demnă, pe măsura contribuției lor importante la dezvoltarea economică a țării.

Elaborîndu-și politica în concordanță cu năzuințele vitale ale poporului român, cu interesele generale ale socialismului, dezvoltînd multilateral democrația socialistă și militînd fără șovăire pentru intronarea în societate a principiilor de dreptate și echitate socială ale noii orînduiri, partidul nostru își întărește continuu legăturile cu masele, se manifestă tot mai pregnant ca forța politică conducătoare a întregii națiuni. Acest rol pe care partidul îl dezvoltă continuu în întreaga viață socială a țării nu este emanația unor acte și acțiuni administrative, ci un rezultat firesc al politicii sale, al faptului că în întreaga sa activitate el se identifică cu năzuințele vitale ale întregului popor — care-l urmează neabătut —, că se preocupă în mod stăruitor de găsirea celor mai potrivite căi pentru înfăptuirea sarcinilor ridicării continue a bunăstării poporului, pentru asigurarea dezvoltării libere și independente a patriei noastre. *(Aplauze, urale).*

Realizările obținute de poporul nostru sînt rodul politicii marxist-leniniste a partidului, întemeiată pe aplicarea creatoare a legilor generale ale construcției socialiste la condițiile concrete ale țării noastre. Elaborarea liniei politice în concordanță cu aceste condiții, cu particularitățile și tradițiile naționale evidențiază capacitatea partidului de a conduce cu succes procesul de edificare a noii orînduiri, de a mobiliza poporul, toate forțele creatoare ale națiunii la înfăptuirea acestei grandioase opere.

Desigur, tovarăși, în activitatea noastră s-au manifestat și neajunsuri, asupra cărora partidul a atras atenția, le-a analizat și dezbătut, indicînd măsuri pentru remedierea lor. Considerăm că dezvăluirea hotărîtă a lipsurilor constituie o îndatorire esențială a partidului. Aceasta este o dovadă nu de slăbiciune, ci de tărie a partidului nostru, o

garanție a faptului că el va acționa cu fermitate pentru înlăturarea lipsurilor, pentru îmbunătățirea întregii noastre activități. Perfecționarea vieții sociale este o necesitate permanentă a dezvoltării societății socialiste; ea nu se poate realiza de la sine, ci presupune o deosebită receptivitate față de nou, luptă hotărîtă împotriva practicilor și mentalităților învechite, retrograde, preocupare perseverentă pentru a promova tot ceea ce este înaintat și contribuie la progresul general al societății. Așa cum am mai subliniat și cu alte prilejuri, noi sîntem conștienți de faptul că pentru a atinge nivelul de dezvoltare economică și socială la care aspiră în mod îndreptățit poporul nostru mai avem multe de făcut, va trebui să depunem încă multe eforturi, să învingem încă numeroase greutăți; avem însă ferma convingere că, sub conducerea partidului, întregul nostru popor își va mobiliza capacitatea și energiile sale creatoare, va obține noi realizări în creșterea avuției materiale și spirituale a patriei. Și de-acum înainte partidul nostru nu va precupeți nici un efort pentru a fi la înălțimea misiunii încredințate de popor — asigurarea construirii cu succes a socialismului și comunismului, ridicarea continuă a nivelului de dezvoltare a patriei noastre, a bunăstării întregului popor. *(Aplauze îndelungate).*

Dragi tovarăși,

Construind socialismul, dezvoltînd în ritm intens economia, cultura, întreaga viață socială a țării, muncind pentru îmbunătățirea condițiilor sale de trai, poporul nostru își aduce în același timp contribuția la creșterea prestigiului și influenței socialismului în lume.

Întărirea și dezvoltarea multilaterală a fiecărei țări socialiste reprezintă o premisă fundamentală pentru consolidarea și avîntul întregului sistem mondial socialist, pentru asigurarea păcii în lume. *(Aplauze).* Preocuparea insuficientă pentru perfecționarea activității economice și sociale, pentru aplicarea creatoare a legilor generale la condițiile specifice ale fiecărei țări, nesocotirea acestor legi, ca și subaprecierea sau neglijarea intereselor naționale duc la slăbirea orînduirii socialiste, a rolului conducător al partidului și a legăturilor sale cu masele, dăunează intereselor sistemului socialist, nu contribuie la întărirea solidarității internaționale, ci, dimpotrivă, îi aduc grave prejudicii. De aceea, în înfăptuirea vastei opere de construcție socialistă, partidul nostru îmbină organic legile general valabile cu realitățile concrete — economice și social-politice — ale țării noastre; în acest fel el își îndeplinește rolul de organizator și conducător al poporului, al întregii activități sociale. *(Aplauze).* Realizîndu-și această obligație primordială, militînd cu consecvență pentru înfăptuirea atît a sarcinilor naționale, cît și a celor internaționale — care formează un tot inseparabil — pentru valorificarea uriașelor posibilități de progres ale noii orînduiri, partidul nostru comunist își îndeplinește o înaltă îndatorire internaționalistă. Comuniștii români, clasa muncitoare, întregul popor sînt și vor fi întotdeauna un detașament de nădejde al forțelor socialismului, al mișcării comuniste internaționale, își vor îndeplini cu cinste misiunea de a construi cu succes orînduirea socialistă pe pămîntul patriei noastre, își vor aduce din plin contribuția la cauza generală a socialismului, la creșterea influenței și prestigiului său în lume. *(Aplauze, urale).*

În centrul politicii externe a partidului nostru se află prietenia și alianța frățească cu țările socialiste; noi ne pronunțăm în mod statornic pentru întărirea și lărgirea relațiilor multilaterale cu toate țările socialiste.

Dumneavoastră, minerii Văii Jiului, ca de altfel întregul nostru popor, ați simțit în propria activitate roadele colaborării cu Uniunea Sovietică și cu celelalte țări socia-

liste, înțelegeți, desigur, ce mare importanță au această prietenie și colaborare. Poporul nostru pornește de la convingerea că relațiile de prietenie și alianță cu Uniunea Sovietică, cu țările socialiste vecine — Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria —, cu toate statele socialiste constituie o necesitate obiectivă, că trebuie acționat în permanență pentru întărirea acestor relații, în interesul adîncirii colaborării multilaterale dintre țările noastre, al cauzei socialismului în lume. *(Aplauze)*.

În procesul deosebit de complex al cristalizării noilor relații internaționale — relații între țări socialiste suverane, egale în drepturi, unite prin comunitatea de orînduire și de țeluri — s-au manifestat și neajunsuri, s-au folosit uneori forme și metode necorespunzătoare; desigur, eliminarea acestora nu poate decît să ducă la întărirea prieteniei și alianței tovărășești, la o mai largă și mai fructuoasă colaborare și cooperare între țările socialiste. Această colaborare trebuie să fie astfel organizată, încît să înlesnească progresul fiecărei economii naționale, dezvoltarea independentă și înflorirea multilaterală a fiecărei țări socialiste — ca o condiție principală a întăririi forțelor socialismului în întreaga lume. *(Aplauze puternice)*. Pentru buna ei desfășurare este de aceea necesar să nu se admită forme și metode care ar contraveni normelor de relații statornicite între țările socialiste — ceea ce ar dăuna intereselor naționale ale diferitelor țări, colaborării dintre ele, intereselor generale ale socialismului.

În acest spirit, țara noastră dezvoltă o largă colaborare cu toate țările socialiste, participă la activitatea Consiliului de Ajutor Economic Reciproc — printre fondatorii căruia se numără —, se pronunță pentru perfecționarea modului de funcționare a acestui organism, pentru ca el să contribuie la valorificarea mai bună a resurselor materiale și umane ale fiecărei țări membre. Noi am considerat și con-

siderăm că există largi posibilități neexplorate pentru adîncirea cooperării dintre țările socialiste — în industrie, agricultură, știință, tehnică și în alte domenii de activitate —, pentru îmbunătățirea conlucrării dintre statele noastre.

Perfecționarea activității C.A.E.R. este o problemă de mare răspundere, care poate fi rezolvată cu consensul tuturor țărilor membre. După părerea noastră, în procesul de îmbunătățire a metodelor și formelor de colaborare și cooperare trebuie să se pornească de la principiile care stau la baza relațiilor dintre țările socialiste și ale statutului Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, care oferă — pentru o lungă perioadă de timp — condiții și premise pentru dezvoltarea unei rodnice colaborări. În această ordine de idei, dorim să subliniem încă o dată că părerile și tezele care susțin transformarea C.A.E.R. într-un organism suprastatal, trecerea la un plan unic și alte propuneri similare nu corespund condițiilor etapei de dezvoltare în care ne găsim, cerințelor progresului fiecărei economii naționale și ale colaborării între țările noastre. Adoptarea lor ar crea greutăți și ar adînci o serie de deosebiri de păreri. De aceea, noi ne pronunțăm pentru a se acționa cu fermitate în aplicarea principiilor și statutului C.A.E.R.

Conlucrarea în cadrul C.A.E.R. trebuie să ducă la ridicarea nivelului tehnic al producției, să contribuie la satisfacerea în mai mare măsură a necesităților fiecărei țări socialiste membre. De aceea, socotim justificat să se depună eforturi pentru a se organiza mai bine raporturile dintre organizațiile economice din aceste țări, pentru a se asigura livrarea la timp și în condiții de calitate corespunzătoare a comenzilor reciproce. Orice întîrziere, ca și nerespectarea altor obligații contractuale, dăunează atît activității economice din țările socialiste, cît și bunelor relații dintre ele. Iată de ce considerăm necesară asigu-

rarea unor asemenea raporturi de colaborare economică în măsură să ducă la întărirea unității țărilor noastre și să nu fie cu nimic afectate, chiar dacă într-o problemă sau alta se ivesc puncte de vedere diferite. *(Aplauze).*

De un real folos ar fi lărgirea cadrului colaborării în C.A.E.R. prin crearea condițiilor necesare participării și altor țări socialiste, a altor state la activitatea acestuia, așa cum prevede statutul C.A.E.R.

În ceea ce ne privește, sîntem hotărîți ca și pe viitor să depunem toate străduințele pentru a dezvolta relațiile de prietenie și colaborare cu toate țările socialiste — membre și nemembre ale C.A.E.R. —, pentru a perfecționa formele și metodele de cooperare cu aceste țări pe baza normelor, a raporturilor stabilite între statele socialiste. Totodată, România, în cadrul diviziunii internaționale a muncii, va acționa în continuare pentru extinderea colaborării cu toate țările, indiferent de orînduirea lor social-economică, fiind convinsă că aceasta corespunde cerințelor de progres din lumea de astăzi, contribuie la intensificarea schimbului reciproc avantajos de valori materiale, la apropierea dintre popoare și îmbunătățirea climatului internațional.

În condițiile de astăzi, cînd cercurile imperialiste întrețin focare periculoase de încordare în diferite părți ale lumii, atentează la suveranitatea popoarelor, la pacea mondială, unirea tuturor forțelor progresiste, a întregului front antiimperialist este un imperativ major al contemporaneității. Rezolvarea problemelor internaționale depinde de eforturile și contribuția activă a tuturor țărilor, indiferent de mărimea lor ; toate popoarele sînt interesate și poartă răspunderea pentru soarta păcii mondiale. Pentru dezvoltarea unor relații normale, de bună înțelegere și cooperare, o condiție principală, recunoscută tot mai larg pe plan internațional, este așezarea lor pe principiile inde-

pendenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și colaborării reciproc avantajoase.

Acționînd în direcția realizării securității în Europa și în lume, România desfășoară o activitate neobosită pentru eliminarea surselor de încordare și conflicte în relațiile dintre state, pentru promovarea încrederii și colaborării între țările continentului nostru, în spiritul Declarației adoptate în iulie 1966 de statele participante la Consfătuirea de la București. În realizarea securității europene trebuie să se pornească de la realitățile apărute pe continent în urma celui de-al doilea război mondial, inclusiv de la recunoașterea inviolabilității granițelor, de la existența celor două state germane, de la necesitatea stabilirii de către toate țările europene a unor relații normale cu Republica Democrată Germană și cu Republica Federală a Germaniei, pentru ca acestea să poată participa cu drepturi egale la înfăptuirea securității, la întreaga viață internațională.

Principala garanție a succesului luptei forțelor antiimperialiste, iubitoare de pace din întreaga lume, o constituie unitatea partidelor comuniste și muncitorești, a țărilor socialiste. În interesul apărării și consolidării acestei unități, considerăm necesar să se depună eforturi pentru normalizarea relațiilor dintre partidele comuniste și muncitorești, dintre țările socialiste, pentru dezvoltarea acestor relații pe principiile încrederii și stimei reciproce, ale internaționalismului socialist, ale respectării dreptului fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător linia politică, de a hotărî singur asupra activității sale interne și internaționale. *(Aplauze puternice).*

Partidul nostru a urmărit cu deosebită neliniște încordarea care a apărut în relațiile dintre unele țări socialiste și Republica Socialistă Cehoslovacă și a salutat cu

satisfacție acordul la care s-a ajuns în urma discuțiilor și întîlnirilor de la Cierna și Bratislava dintre Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, Partidul Comunist din Cehoslovacia și alte partide comuniste și muncitorești. Aceasta demonstrează încă o dată că, atunci cînd se pornește de la interesele generale ale unității și colaborării și se merge pe calea discuțiilor purtate cu răbdare și înțelegere reciprocă, se pot găsi soluții acceptabile, se poate ajunge la înlăturarea divergențelor și la întărirea unității și coeziunii. Aceasta dovedește că, atunci cînd se respectă independența și dreptul fiecărui partid de a-și hotărî singur destinele sale, nimic nu poate împiedica buna colaborare și unitatea dintre partidele comuniste și muncitorești. *(Aplauze îndelungate).*

Noi ne-am exprimat de la început convingerea că activitatea desfășurată din inițiativa și sub conducerea Partidului Comunist din Cehoslovacia pentru perfecționarea vieții sociale și de stat este în interesul construcției socialiste din această țară, că ea va duce la consolidarea și dezvoltarea cuceririlor revoluționare ale popoarelor ceh și slovac, la întărirea forțelor socialismului în lume. Avem deplină încredere în activitatea partidelor comuniste și muncitorești frățești, a țărilor socialiste, în capacitatea lor de a rezolva problemele complexe ale construcției socialiste, de a asigura înaintarea cu succes pe drumul noii orînduiri, în conformitate cu interesele popoarelor respective și ale cauzei socialismului în general. Știm că un popor care și-a cucerit prin lupte grele independența, care a scuturat jugul asupritorilor interni și străini nu va renunța niciodată la cuceririle sale, le va apăra, le va consolida, le va dezvolta continuu. *(Aplauze, urale).*

Atunci cînd apar deosebiri de păreri și divergențe, este în interesul unității și al coeziunii sistemului socialist să nu se întreprindă nimic care ar putea duce la animozități

și neîncredere, să se renunțe cu desăvîrșire la orice presiuni, ingerințe și amestec în treburile interne, să se manifeste încredere în forțele revoluționare ale fiecărui popor, în capacitatea lor de a-și construi și desăvîrși noua orînduire. Socialismul este creația clasei muncitoare, a țărănimii, a intelectualității, a fiecărei națiuni, și el este cu adevărat trainic numai dacă se realizează în conformitate cu năzuințele și interesele lor vitale. Pe această bază se pot asigura unitatea reală și colaborarea frățească dintre țările și partidele noastre, spre binele fiecărui popor, al luptei comune pentru socialism, pentru pace în lume. *(Aplauze).*

Partidul nostru comunist este hotărît să facă totul pentru a-și aduce în continuare întreaga sa contribuție la întărirea unității țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor care se ridică împotriva imperialismului, pentru independență națională, pentru pace în lume. Avem convingerea că în acest fel ne îndeplinim o înaltă îndatorire atît față de poporul român, care sprijină pe de-a-ntregul politica externă și internă a partidului și statului nostru, cît și față de mișcarea comunistă și sistemul mondial socialist, față de popoarele iubitoare de pace și forțele progresiste din întreaga lume. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Dragi tovarăși mineri,

Știm că dumneavoastră, minerii, ca întregul popor român, acordați un sprijin deplin politicii interne și externe a partidului, programului de edificare și perfecționare a noii orînduiri, deoarece aceasta corespunde întru totul intereselor întregii noastre națiuni, construcției socialismului și comunismului în România. Avem deplina convingere că minerii patriei noastre vor ști să răspundă și în viitor, cu toată cinstea, stimei și prețuirii pe care le-o poartă partidul, că vor munci cu avînt și abnegație pentru a transpune în

fapte sarcinile deosebit de importante ce le revin în cadrul economiei naționale, aducîndu-și contribuția tot mai activă la progresul general al României socialiste, la ridicarea ei pe culmile tot mai înalte ale civilizației, la bunăstarea întregului popor. *(Aplauze, ovații).*

Permiteți-mi, dragi tovarăși, să vă urez încă o dată, cu prilejul centenarului industriei carbonifere și al „Zilei minerului", succese tot mai mari în activitatea dumneavoastră, multă sănătate și fericire la toți !

Noroc bun !

Trăiască puternicul detașament al clasei noastre muncitoare, minerii !

Trăiască partidul nostru comunist !

Să trăiască și să devină tot mai puternică și înfloritoare patria noastră, România socialistă ! *(Participanții la miting aplaudă minute în șir, ovaționează puternic pentru Partidul Comunist Român, pentru Republica Socialistă România).*

CUVÎNTARE LA ADUNAREA FESTIVĂ DIN CAPITALĂ CU PRILEJUL ABSOLVIRII PROMOȚIEI 1968 A ACADEMIEI MILITARE GENERALE ȘI ACORDĂRII GRADULUI DE OFIȚER ABSOLVENȚILOR ȘCOLILOR MILITARE

— 14 august 1968 —

Dragi tovarăși ofițeri,

Dragi tovarăși cetățeni ai capitalei Republicii Socialiste România,

Solemnitatea acordării gradului de ofițer unei noi promoții de absolvenți ai școlilor militare reprezintă un moment deosebit de important în viața armatei noastre socialiste. La această festivitate participă un mare număr de oameni ai muncii din capitală — muncitori, tehnicieni, ingineri, oameni de știință și cultură —, ceea ce constituie o vie manifestare a strînsei unități dintre popor și armată, a grijii și înaltei prețuiri de care armata se bucură din partea poporului nostru. *(Aplauze).*

Începînd de astăzi, dumneavoastră, tineri ofițeri, pășiți în activitatea tumultuoasă, de zi cu zi, a unităților militare ; vi se deschide în față perspectiva unei munci de înaltă răspundere, plină de satisfacții — aceea de a contribui la dezvoltarea forțelor armate ale patriei noastre, la întărirea capacității ei de apărare.

Permiteți-mi, dragi tovarăși, să vă adresez, cu acest prilej, dumneavoastră, absolvenți ai școlilor de ofițeri ale

Ministerului Forțelor Armate, Ministerului Afacerilor Interne și Consiliului Securității Statului, un salut călduros din partea Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat, a guvernului României socialiste și să vă felicit din toată inima pentru frumoasele rezultate obținute în însușirea cunoștințelor militare. Totodată exprim calde felicitări și urări de noi succese absolvenților Academiei Militare Generale. *(Aplauze, urale)*.

Vă urez tuturor ca în posturile ce vi se vor încredința să munciți cu succes deplin, consacrîndu-vă întreaga energie instruirii și educării tinerilor militari, consolidării orînduirii noastre sociale și de stat, apărării cuceririlor revoluționare ale poporului, a independenței și suveranității patriei noastre. *(Aplauze)*.

În munca pe care o veți desfășura, vă revine îndatorirea de onoare de a pregăti an de an noi contingente de tineri ca luptători curajoși, mînuitori iscusiți ai armamentului și tehnicii moderne, disciplinați și vigilenți, apărători de nădejde ai patriei. Indiferent de specialitatea pe care v-ați însușit-o, va trebui să fiți nu numai buni instructori, ci și educatori pricepuți ai ostașilor, să le dezvoltați neîncetat dragostea față de popor și partid, hotărîrea de a-și îndeplini misiunea în orice împrejurare, cu orice sacrificiu. Tinerii ostași vor trebui să vadă în dumneavoastră comandanți destoinici, exigenți, dar în același timp apropiați, exemplu de bărbăție și dîrzenie, model de comportare ostășească și cetățenească. Sîntem convinși că, prin promoția acestui an, minunatul nostru corp ofițeresc se întărește cu noi cadre temeinic pregătite, care nu vor precupeți nici un efort pentru a fi demne de încrederea pe care le-o acordă poporul și partidul.

Ne exprimăm, totodată, convingerea că absolvenții Academiei Militare Generale vor dovedi înaltă competență

și măiestrie militară, vor valorifica din plin bogatele cunoștințe pe care le-au acumulat, își vor dezvolta neconteni capacitatea organizatorică și de conducere, vor aduce contribuții originale la progresul științei și artei militare.

Sîntem, de asemenea, încredințați că noii ofițeri de securitate și ai Ministerului Afacerilor Interne vor munci cu răspundere, aducîndu-și contribuția lor valoroasă la perfecționarea activității organelor de securitate și miliție, la apărarea legalității socialiste și a avutului obștesc, la întărirea ordinii publice.

Doresc să relev și cu acest prilej grija și preocuparea permanente ale partidului și statului nostru pentru ridicarea potențialului de apărare a patriei și întărirea continuă a forțelor noastre armate, pentru ca ele să fie bine înzestrate, temeinic instruite și educate, capabile să asigure apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului, a independenței și suveranității României socialiste. *(Aplauze îndelungate)*.

Armata noastră populară, făurită și condusă de partid, este purtătoarea unor glorioase tradiții de luptă, a unor străvechi virtuți ostășești, izvorîte dintr-o adîncă dragoste de țară, care s-au transmis ca o flacără vie din generație în generație. Împrejurări vitrege au silit de nenumărate ori poporul român, de-a lungul milenarei sale istorii, să-și apere cu arma în mînă — împotriva a tot felul de cotropitori străini — meleagurile strămoșești, ființa sa națională, dreptul la existență, libertatea și neatîrnarea.

Viteaza armată a neînfricatului Decebal — conducătorul legendar al dacilor; dîrjii oșteni ai vestiților noștri voievozi și mari comandanți de oști — Mircea cel Bătrîn, Ioan de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, exprimînd nestinsa dragoste de libertate a poporului, au apărat cu eroism și bărbăție glia străbună, și-au vărsat generos sîngele pentru ea, au ales la nevoie

moartea vitejească, dar nu s-au lăsat îngenuncheați de dușmani, n-au trădat niciodată cauza poporului. *(Aplauze puternice).*

Pagini de adevărată epopee au inscris, în cronica luptelor poporului nostru pentru eliberare națională și socială, pandurii lui Tudor Vladimirescu ; armata națională de la 1848 ; dorobanții de la 1877, care, luptind cu vitejie și eroism la Grivița și Plevna, la Rahova, Smirdan și Vidin, au consfințit cu singele lor independența de stat a României ; ostașii și ofițerii români, care la Mărășești, Mărăști și Oituz au apărat cu neasemuit spirit de sacrificiu fiecare palmă de pămint a țării.

Bărbăția și abnegația neînfricată în fața dușmanului, încrederea nestrămutată în dreptatea cauzei și în biruință, dragostea nemărginită față de patrie, toate aceste înalte virtuți de care au dat dovadă înaintașii noștri în luptele duse de-a lungul veacurilor au căpătat o nouă strălucire în focul insurecției armate din august 1944 și în crincenele bătălii purtate pe frontul antihitlerist. În condiții deosebit de grele, ofițeri și generali, întreaga armată — animați de patriotism și de simțul datoriei față de destinele țării — au răspuns cu însuflețire chemării Partidului Comunist Român, aducindu-și contribuția la răsturnarea dictaturii antonesciene ; întreaga armată română a participat cu hotărire și abnegație, alături de masele populare, la înfăptuirea insurecției, a întors armele împotriva trupelor hitleriste. Alături de armata sovietică, ea a luptat cu vitejie pentru eliberarea întregului teritoriu al țării și, mai departe, pe pămintul Ungariei și Cehoslovaciei, pînă la zdrobirea definitivă a Germaniei fasciste, acoperindu-și steagurile de luptă cu o glorie nemuritoare.

Putem spune că în această luptă armata noastră s-a legat pe veci cu socialismul, cu comunismul. *(Aplauze).*

În momente cruciale din istoria poporului nostru — pe cîmpurile de bătălie ale războiului de independență din 1877, în încleștarea de la Mărășești cu armatele cotropitoare ale imperialismului german —, ostașii români au înfruntat dușmanul comun umăr la umăr cu ostașii poporului vecin rus, punind temelie prieteniei lor de arme. Lupta armatei române pe frontul antihitlerist alături de armata sovietică — care a purtat greul războiului împotriva Germaniei naziste —, singele vărsat în comun au pecetluit pentru totdeauna frăția de arme româno-sovietică, alianța și prietenia trainică dintre țările și popoarele noastre. *(Aplauze puternice).*

Poporul român apreciază în mod deosebit alianța și colaborarea cu popoarele Uniunii Sovietice, de care ne leagă firele unei trainice prietenii, bazate pe tradițiile de luptă comună, pe comunitatea țelurilor, a orinduirii sociale, și consideră că dezvoltarea și întărirea continuă a acestei prietenii răspunde pe deplin intereselor și aspirațiilor vitale ale popoarelor noastre. Avem ferma convingere că nimic nu va putea clinti această prietenie, călită în multe încercări, că ea se va manifesta viguros atit în vremuri bune, cit și în vremuri grele — cum obișnuiește să spună poporul nostru —, că țările noastre vor păși permanent împreună, sprijinindu-se reciproc, în lupta pentru făurirea celei mai drepte orinduiri — orinduirea socialistă și comunistă —, aducindu-și astfel o tot mai mare contribuție la cauza socialismului, comunismului și păcii în lume.

Sintem, de asemenea, hotăriți să dezvoltăm prietenia și colaborarea cu celelalte state socialiste vecine, de care ne leagă vechi tradiții de prietenie, cu toate țările socialiste, în interesul popoarelor noastre, al afirmării și întăririi forțelor socialismului mondial.

Nu constituie un secret faptul că în relațiile dintre țările socialiste și-au făcut loc, în decursul anilor, unele greșeli și practici nejuste ; de aceea este necesar să se acționeze cu toată răspunderea și hotărîrea pentru înlăturarea acestor greșeli și practici, pentru dezvoltarea prieteniei și colaborării dintre țările socialiste pe baza principiilor marxist-leniniste ale respectului suveranității, neamestecului în treburile interne și întrajutorării tovărășești.

Principala îndatorire a partidului comunist de guvernămînt constă în edificarea noii orînduiri sociale. Felul cum fiecare partid știe să aplice legile general-valabile la condițiile concrete din fiecare țară este o dovadă a maturității sale politice ; prin aceasta el își îndeplinește sarcina fundamentală, în aceasta constă principala manifestare a internaționalismului socialist. *(Vii aplauze).*

Dragi tovarăși,

Desfășurarea solemnității de astăzi în fața Monumentului Eroilor Patriei are semnificația unui profund omagiu pe care îl aducem înaintașilor noștri și reprezintă, totodată, un puternic îndemn pentru noul nostru detașament de ofițeri, pentru toți ofițerii patriei noastre, pentru întreaga noastră armată să păstreze cu sfințenie eroicele tradiții de luptă moștenite, să le ducă mai departe spre cinstea și gloria poporului român, a patriei noastre socialiste. *(Aplauze).*

În anii construcției socialiste, partidul și statul au făurit și educat o armată de tip nou, care nu cunoaște alte interese decît slujirea fără margini a națiunii, o armată devotată nemărginit cauzei socialismului și păcii — pavăză de neînfrînt a independenței și libertății patriei. *(Aplauze îndelungate).* Spre mîndria întregii țări, armata noastră de astăzi este trup din trupul poporului, formată

din fii de muncitori, țărani, intelectuali, fără deosebire de naționalitate, strîns uniți prin devotamentul lor față de partid și popor, prin hotărîrea lor de a fi demni apărători a tot ceea ce au cucerit cu atîtea sacrificii părinții și frații lor în luptă pentru făurirea României socialiste.

Îmbinînd dragostea de patrie, adîncul lor atașament față de cauza socialismului cu o temeinică pregătire militară, politică și de specialitate, cadrele de ofițeri, întregul corp de comandanți și activiști de partid, lucrători de stat-major, ingineri și tehnicieni se dovedesc stăpîni pe arta și știința militară, pe tehnica modernă, buni organizatori și conducători ai procesului de instruire și educare a trupelor. Partidul nostru dă o înaltă apreciere nivelului de pregătire a ofițerilor și soldaților, capacității de luptă a unităților și marilor unități din toate genurile de armă, disciplinei și spiritului de răspundere cu care personalul militar își îndeplinește sarcinile sale.

În condițiile de astăzi, cînd cercurile imperialiste agresive caută să impună forța ca mijloc de rezolvare a problemelor internaționale, atentînd la dreptul suveran al popoarelor de a hotărî ele însele asupra propriilor destine, este necesar și legitim ca partidul și statul nostru socialist să acorde o atenție deosebită armatei, să ia toate măsurile care se impun pentru a întări continuu capacitatea de apărare a țării.

Plenara din aprilie a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, analizînd stadiul pregătirii de luptă și politice a armatei, gradul ei de dotare, a stabilit un ansamblu de măsuri concrete pentru întărirea forțelor noastre armate, ridicarea continuă a nivelului de instruire și educare, înzestrarea lor cu tehnică modernă de luptă. Aceste măsuri urmăresc intensificarea producției proprii de armament și tehnică de luptă pentru a satisface în condiții tot mai bune nevoile de dotare ale armatei. Reali-

zarea lor impune, firește, alocarea unor fonduri sporite; partidul și guvernul socotesc însă că aceste eforturi materiale și financiare sînt întru totul îndreptățite și necesare, că ele sînt în deplină concordanță cu interesele majore ale poporului nostru, cu înaltele obligații ce ne revin față de viitorul și de destinele țării. Sîntem convinși că militarii patriei noastre vor răspunde acestor eforturi printr-o muncă fără preget pentru ridicarea măiestriei lor militare, pentru întărirea forței combative a întregii noastre armate. Este un adevăr incontestabil că, oricît de perfecționată ar fi tehnica, cel care hotărăște în ultimă instanță victoria este omul, luptătorul conștient, pătruns de justețea cauzei pe care o slujește, bine pregătit, stăpîn pe tehnica modernă, hotărît să facă totul pentru a obține victoria în luptă. *(Vii aplauze).* Avem un tineret minunat, care face în permanență dovada multiplelor sale calități, capacității de a se dărui, de a săvîrși fapte eroice atît în munca de construcție socialistă, cît și în pregătirea pentru a servi cauza poporului și apărării patriei.

Crearea consiliilor politice și a comitetelor de partid în armată a contribuit la ridicarea nivelului întregii munci politice din unitățile militare, la întărirea spiritului partinic, comunist, exercitînd o puternică înrîurire asupra tuturor laturilor activității ostășești, în dezvoltarea conștiinței politice a militarilor, în pregătirea lor de luptă. În întreaga lor activitate, organele și organizațiile de partid trebuie să promoveze și în viitor, în rîndurile armatei, calitățile cultivate de partid, spiritul militant pentru realizarea politicii interne și externe a partidului, fidelitatea față de cauza poporului, a socialismului și a păcii, combativitatea revoluționară.

Educată în spiritul patriotismului și al internaționalismului, armata Republicii Socialiste România dezvoltă colaborarea și prietenia cu armatele țărilor participante

la Tratatul de la Varșovia, ale tuturor statelor socialiste. *(Aplauze).*

Ca țară socialistă și ca membră a Tratatului de la Varșovia, România socotește necesar să acorde o deosebită atenție înzestrării și pregătirii forțelor sale armate, pentru ca acestea să fie în orice moment gata să-și îndeplinească în cele mai bune condiții îndatoririle ce le revin. Noi pornim de la considerentul că răspunderea și obligația pentru dotarea, instruirea și educarea fiecărei armate naționale aparțin — și nu pot să nu aparțină — partidului și guvernului țării respective, care sînt investite de popor cu prerogativele conducerii generale a operei de făurire a noii orînduiri, cu sarcina de a asigura bunul mers al întregii dezvoltări economice și sociale. *(Aplauze).* Preocupîndu-se cu perseverență de întărirea și dezvoltarea armatei naționale, de creșterea potențialului ei de luptă, partidul își îndeplinește una din obligațiile sale supreme față de propriul popor și totodată se achită de o înaltă îndatorire internaționalistă față de cauza generală a socialismului, securității și păcii în lume. Cu cît fiecare armată națională este mai bine dotată, mai temeinic pregătită, mai devotată intereselor propriului său popor, cu cît ea sprijină mai hotărît politica partidului, a statului socialist, cu atît este mai puternică forța întregului sistem mondial socialist. *(Aplauze).*

Pentru capacitatea și nivelul pregătirii sale de luptă, fiecare armată răspunde în fața poporului țării sale, în fața conducerii de partid și de stat; aceasta reprezintă un atribut esențial și inalienabil al suveranității naționale, o expresie necesară a funcțiilor statului socialist de apărare și consolidare a cuceririlor revoluționare ale poporului. Responsabilitatea integrală a organelor de partid și de stat din fiecare țară pentru organizarea forțelor armate, pentru înzestrarea, instruirea și educarea lor reprezintă che-

zășia întăririi capacității de apărare a fiecărei țări socialiste și prin aceasta a puterii întregii comunități a țărilor socialiste, creează premisele pentru dezvoltarea rodnică a colaborării lor militare.

Din aceasta rezultă cu toată claritatea că comanda forțelor armate nu poate fi exercitată de nici un organ din afară; aceasta constituie un atribut suveran al conducerii partidului și statului nostru. *(Aplauze).*

Pornind de la principiile care stau la temelia raporturilor dintre statele socialiste — ca state libere, suverane și egale în drepturi — trebuie să așezăm această colaborare militară pe baze trainice, care să asigure conlucrarea eficientă a armatelor noastre, posibilitatea ca — la nevoie —, acționînd în comun, ele să dea riposta cuvenită oricărei agresiuni imperialiste. Cooperarea militară a țărilor socialiste a fost și este îndreptată împotriva primejdiei agresiunii imperialiste din afară, pentru a zădărnici orice atac din partea forțelor imperialismului la adresa suveranității și integrității teritoriale a statelor socialiste.

Nu poate exista nici o justificare pentru a admite în vreun fel folosirea forțelor armate pentru intervenție în treburile interne ale vreunei țări membre a Tratatului de la Varșovia. *(Aplauze puternice).* Rezolvarea problemelor interne aparține exclusiv partidului și poporului din fiecare țară, orice amestec nu poate decît să dăuneze cauzei socialismului, prieteniei și colaborării dintre țările socialiste. Așa cum am mai arătat, armata noastră — fie că va exista sau nu Tratatul de la Varșovia — va dezvolta și pe viitor colaborarea și frăția de arme cu forțele armate ale statelor socialiste și — în cazul unei agresiuni imperialiste — va lupta cu întreaga sa capacitate umăr la umăr cu armatele țărilor socialiste frățești. *(Vii aplauze).*

Acționînd în spiritul unei înalte răspunderi față de cauza socialismului, dezvoltînd solidaritatea cu țările so-

cialiste, România va fi și de acum înainte un detașament de nădejde și activ al socialismului, al puternicului front al forțelor antiimperialiste, iubitoare de pace, al forțelor progresului din întreaga lume. *(Aplauze îndelungate).*

Îngăduiți-mi, dragi tovarăși, ca la importantul eveniment de astăzi, care are loc în preajma celei de-a 24-a aniversări a eliberării noastre naționale — sărbătoare scumpă poporului român — să adresez soldaților, subofițerilor, ofițerilor și generalilor, întregii noastre armate, calde felicitări pentru activitatea rodnică desfășurată, urarea de a obține noi realizări în ridicarea pregătirii lor de luptă și politice, în întărirea capacității de apărare a patriei! *(Aplauze, urale).*

Tovarăși,

Pentru militarii forțelor noastre armate constituie un izvor nesecat de energie și un puternic imbold în îndeplinirea îndatoririlor ostășești abnegația și fermitatea cu care poporul român înfăptuiește programul de dezvoltare multilaterală, economică și socială a țării, elaborat de Congresul al IX-lea al partidului.

La baza acestui program se află industrializarea socialistă — calea sigură și indispensabilă a folosirii eficiente a resurselor naturale și de muncă, a întăririi independenței naționale, a participării mai active a României la circuitul mondial de valori materiale. Numai făurind o puternică industrie națională, pe măsura nevoilor de înzestrare tehnică a întregii economii, de dezvoltare a colaborării internaționale și în stare să țină pasul cu furtunoasa dezvoltare contemporană a forțelor de producție, vom putea asigura temelia materială trainică a noii orînduiri, înaintarea rapidă a patriei pe drumul civilizației, reducerea decalajului care ne desparte încă de statele avansate din punct de vedere economic, ridicarea continuă

a nivelului de trai material și spiritual al poporului nostru, țelul suprem al politicii Partidului Comunist Român. *(Aplauze însuflețite).*

După cum este știut, sarcinile în domeniul industriei se îndeplinesc cu succes. În prezent, o caracteristică deosebit de importantă a procesului de industrializare este accentuarea rolului factorilor calitativi, realizarea unor ritmuri înalte de creștere în condițiile organizării mai bune a producției, ale ridicării mai intense a productivității muncii, ale reducerii costurilor și sporirii rentabilității. Toate acestea demonstrează justețea măsurilor adoptate de partid pentru utilizarea marilor rezerve de care dispun întreprinderile noastre, pentru creșterea eficienței — cerință principală a îmbunătățirii întregii activități economice.

La obținerea acestor mari succese, o contribuție deosebită aduc muncitorii, tehnicienii și inginerii din București — principalul centru industrial al țării —, care prin munca lor rodnică asigură circa o cincime din producția noastră industrială, avînd un rol esențial în opera de industrializare socialistă, de ridicare a întregii economii naționale. Doresc, cu acest prilej, să le adresez calde felicitări din partea Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat și a guvernului și să urez tuturor oamenilor muncii din capitala patriei noastre noi și noi succese în promovarea progresului tehnic și perfecționarea producției, în îndeplinirea sarcinilor de mare răspundere care le revin în realizarea cincinalului. *(Aplauze).*

Acordînd toată atenția dezvoltării industriei, partidul se preocupă, totodată, stăruitor de modernizarea agriculturii noastre socialiste, de punerea în valoare a marilor sale rezerve. Anul acesta s-a verificat încă o dată în practică superioritatea agriculturii socialiste. Cu toată seceta care s-a abătut în primăvara acestui an asupra celei mai

mari părți a țării, ca urmare a măsurilor luate sînt create condiții pentru a avea o recoltă care să asigure o bună aprovizionare a populației cu produse agroalimentare, precum și a industriei cu materiile prime agricole necesare. În aceste rezultate se întruchipează eforturile susținute și priceperea țărănimii noastre cooperatiste, ale lucrătorilor din unitățile agricole de stat, ale tuturor oamenilor muncii din agricultură, care au răspuns cu însuflețire la chemarea partidului și guvernului de a face totul pentru a asigura producții agricole ridicate, spre a nu fi cu nimic prejudiciat programul de dezvoltare economică a țării și de ridicare a nivelului de trai.

În politica sa, partidul pornește de la faptul că, așa cum arată experiența istorică, o societate avansată, cu atît mai mult orînduirea socialistă, chemată să asigure înflorirea multilaterală a personalității umane, nu poate fi concepută fără o puternică dezvoltare a științei, culturii, învățămîntului. Un domeniu esențial al programului partidului nostru de construcție a societății socialiste este ridicarea nivelului general de cultură al poporului, pregătirea cadrelor necesare dezvoltării pe baze moderne a activității economice și sociale, creșterea aportului științei românești la soluționarea sarcinilor construcției socialiste și afirmarea ei tot mai puternică pe plan internațional.

O contribuție valoroasă la realizarea acestor obiective ale politicii partidului aduc oamenii de știință și cultură din capitala țării, care, prin activitatea lor în instituțiile de învățămînt, cercetare științifică, artă și cultură, adaugă noi și noi valori la patrimoniul spiritual al patriei. Partidul și poporul prețuiesc în mod deosebit munca însuflețită, pătrunsă de pasiune și dăruire patriotică, pe care o desfășoară cadrele didactice, savanții și cercetătorii, oamenii de cultură și de artă din București, întreaga noastră intelectualitate și sînt încredințate că și pe viitor ei vor fi

la înălțimea cerințelor operei de edificare socialistă a României, vor fi întotdeauna alături de popor, vor înfăptui neabătut politica partidului și guvernului patriei noastre. *(Aplauze puternice).*

Realizările în creșterea producției industriale și agricole, în dezvoltarea vieții social-culturale se răsfring pozitiv asupra nivelului de trai al întregului popor, lărgind posibilitățile statului nostru socialist de sporire a veniturilor reale ale populației. O expresie grăitoare a grijii partidului pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale maselor de oameni ai muncii o constituie măsurile adoptate în vederea dezvoltării și diversificării construcției de locuințe. Ca urmare a acestor măsuri, în viitorii doi ani în București se vor construi aproape 55 000 de apartamente, adică cu 23 000 de apartamente mai mult decît se prevăzuse în planul cincinal. Revine comitetului de partid și consiliului popular municipal, unităților de construcții să acționeze cu toată hotărîrea, să depună toate străduințele pentru a îndeplini în bune condiții acest program, contribuind la rezolvarea într-un termen mai scurt a uneia din cele mai importante probleme pentru ridicarea nivelului de trai al poporului.

Urmărind cu consecvență ridicarea sistematică a bunăstării poporului, partidul nostru pornește atît de la interesele prezente ale societății, cît și de la cerințele obiective ale progresului ei continuu spre noi trepte de civilizație, de la necesitatea asigurării acumulărilor pentru dezvoltarea neîntreruptă a bazei materiale a societății socialiste și comuniste. Știm că este necesar să învingem încă multe greutăți ; mai avem multe de făcut pentru a asigura satisfacerea tuturor cerințelor materiale și spirituale ale oamenilor muncii în continuă creștere, că va trebui să facem încă față unor privațiuni. Partidul arată deschis maselor că, pentru a realiza un nivel de trai ridicat poporului nos-

tru, este necesar să dezvoltăm puternic industria, agricultura, întreaga economie națională. După cum dovedesc experiența țărilor avansate, propria noastră experiență, aceasta este singura cale viabilă pentru a așeza temelii trainice bunăstării de astăzi, viitorului fericit al poporului, al patriei noastre. *(Aplauze).*

Sîntem la mijlocul actualului plan cincinal. Există toate condițiile și premisele pentru a îndeplini și depăși sarcinile pe întregul cincinal, pentru a realiza un nou și important pas înainte pe drumul progresului. Sînt semnificative în această privință rezultatele bune obținute pînă acum. Dar și mai importante și mai semnificative sînt avîntul creator ce caracterizează dezvoltarea actuală a țării, activitatea neobosită a clasei muncitoare, care-și dovedește tot mai mult rolul de clasă conducătoare a societății, munca însuflețită a țărănimii, a intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, lupta lor unită, sub conducerea partidului comunist, pentru înflorirea patriei noastre, România socialistă. *(Vii aplauze).*

Desigur, înfăptuirea grandioaselor sarcini pe care le ridică actuala etapă de dezvoltare a țării va necesita în continuare ample eforturi din partea întregului popor, eliminarea neajunsurilor care împiedică deplina valorificare a resurselor și potențialului de care dispunem, perfecționarea multilaterală a vieții economice și sociale.

Partidul nostru a subliniat în repetate rînduri că făurirea noii orînduiri, ca operă deosebit de complexă, impune o preocupare perseverentă pentru îmbunătățirea formelor și metodelor de organizare și conducere a vieții sociale, pentru dezvoltarea democrației socialiste, pentru crearea condițiilor ca masele să participe în mod efectiv la stabilirea și înfăptuirea politicii țării, la soluționarea tuturor problemelor esențiale ale progresului patriei noas-

tre. Acesta este sensul principal al hotăririlor Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale, al întregii activități pe care o desfășoară partidul nostru. Noi pornim de la faptul că puterea clasei muncitoare în alianță cu țărănimea și intelectualitatea, cu toți oamenii muncii, înseamnă participarea activă a acestora la elaborarea tuturor măsurilor, înseamnă că nimic nu se poate hotărî și face în țara aceasta fără asentimentul clasei muncitoare, al țărănimii, al intelectualității ; numai pe această cale se poate asigura făurirea de către poporul nostru, în mod conștient, a socialismului și comunismului. *(Aplauze).*

Noi considerăm că rolul partidului comunist de organizator și conducător al operei de făurire și desăvirșire a noii orînduiri constă tocmai în asigurarea perfecționării continue a vieții economice și sociale, în dezvăluirea la timp a lipsurilor și adoptarea măsurilor de îndreptare a lor, în realizarea sintezei organice dintre legile generalvalabile ale construcției socialiste și realitățile concrete, istorice, sociale, economice, ale țării, în asigurarea participării active a maselor largi populare la întreaga viață economică, socială a țării. *(Aplauze).*

Amplul program de măsuri elaborat de partidul nostru pentru îmbunătățirea organizării, planificării și conducerii activității economice, sociale și de stat, lărgirea democrației socialiste, afirmarea mai consecventă a principiilor socialiste în domeniul repartiției și în alte domenii ale raporturilor sociale s-au dovedit un puternic ferment al inițiativei și energiilor creatoare ale poporului nostru, au imprimat un puternic dinamism în toate domeniile de activitate socială. În înfăptuirea acestui program, oamenii muncii văd hotărîrea nestrămutată a partidului de a pune mai bine în valoare avantajele noii orînduiri, de a promova în întreaga societate înaltele ei principii de justiție și echitate socială, de a construi socialismul în deplină

concordanță cu năzuințele vitale ale poporului, de a asigura condițiile ca toate hotăririle și măsurile privind dezvoltarea patriei să exprime voința lui suverană.

Aprobarea unanimă cu care poporul a întîmpinat acest program constituie cea mai convingătoare dovadă că mergem pe un drum bun. Urmînd neabătut acest drum, partidul își întărește continuu legăturile cu masele ; rolul său de forță politică conducătoare a întregii societăți se manifestă ca o forță activă în stare să asigure progresul permanent al națiunii noastre socialiste. *(Aplauze îndelungate).*

Sîntem încredințați că organizația de partid din București — cea mai mare organizație a partidului nostru — va înfăptui și de-acum înainte cu fermitate politica elaborată de partid, își va îmbunătăți continuu activitatea și legăturile cu masele de oameni ai muncii, va depune eforturi și mai stăruitoare pentru a asigura îndeplinirea neabătută a marilor sarcini ce-i revin din programul stabilit de Congresul al IX-lea al partidului.

Poporul român acordă întreaga sa încredere partidului nostru comunist în îndeplinirea nobilei sale misiuni de a-l conduce cu succes pe drumul construcției socialiste, al progresului și civilizației și fără îndoială că organele și organizațiile de partid, toți comuniștii, partidul nostru vor ști să fie la înălțimea încrederii poporului. Nimic nu va abate partidul nostru de la hotărîrea lui de a sluji cu credință poporul român, aspirațiile sale vitale, interesele generale ale socialismului, de a face totul pentru asigurarea triumfului deplin al noii orînduiri pe pămîntul României, pentru construirea comunismului. *(Aplauze puternice).*

Dragi tovarăși,

Trăim într-o epocă de adînci transformări sociale, cînd mase de milioane de oameni de pe întreg globul se ridică

la creație istorică conștientă, cînd popoarele și națiunile își afirmă viguros dreptul de a se dezvolta independent, de a hotărî singure asupra căilor de progres, în concordanță cu interesele și aspirațiile lor, cu tradițiile lor istorice. Orînduirea socialistă își demonstrează tot mai evident uriașa sa superioritate, capacitatea de a asigura dezvoltarea rapidă a societății, înflorirea fiecărei națiuni — stimulînd lupta popoarelor pentru eliberare națională, pentru progres social. Pe ruinele imperiilor coloniale au apărut zeci de state noi, care au pășit pe calea afirmării personalității lor proprii în lumea contemporană.

În aceste condiții, principiile independenței și suveranității naționale, ale egalității în drepturi a tuturor popoarelor, neamestecului în treburile interne se impun tot mai mult în relațiile dintre state, ca o premisă fundamentală a bunei înțelegeri și cooperări internaționale, a asigurării păcii mondiale. *(Aplauze îndelungate).*

Istoria stă mărturie că subjugarea unor popoare de către imperialism nu a putut fi decît vremelnică, nu a putut înfrînge voința de libertate a națiunilor. Pretutindeni, cei mai buni fii ai popoarelor nu au încetat nici un moment lupta împotriva asupritorilor, au menținut veșnic vie dorința de neatîrnare, de a scutura jugul străin.

Poporul nostru, care, în decursul întregii sale existențe, a luptat cu dîrzenie și neînfricare pentru dreptul său sacru de a-și hotărî singur destinele, este profund atașat cauzei libertății și independenței, privește cu adîncă simpatie și solidaritate lupta popoarelor împotriva dominației imperialiste, pentru cucerirea și consolidarea independenței lor naționale. *(Aplauze puternice).*

Imperialismul, deși dispune de o considerabilă forță militară — și nu se dă în lături de la folosirea ei pentru reprimarea luptei popoarelor —, nu a fost și nu este în stare să frîneze procesul ireversibil de destrămare a sistemului colonial și de formare a noilor state independente, mersul înainte al societății ; intervențiile și presiunile militare de orice fel, amestecul în treburile interne nu fac decît să agraveze stările de lucruri din țările respective, să genereze noi focare de tensiune și conflicte, primejdii grave la adresa păcii. Aceste acțiuni stîrnesc puternica împotrivire și dezaprobarea maselor populare, a cercurilor largi ale opiniei publice, duc inevitabil la izolarea promotorilor lor pe arena internațională.

Impasul în care au ajuns agresorii americani în Vietnam — cu tot potențialul militar uriaș pe care l-au pus în mișcare în războiul lor agresiv — arată încă o dată că un popor care luptă pentru drepturile sale și pentru libertatea patriei nu poate fi îngenuncheat. *(Aplauze).* Interesele vitale ale păcii și securității popoarelor cer încetarea definitivă a bombardamentelor americane asupra Republicii Democrate Vietnam, oprirea agresiunii Statelor Unite ale Americii, cer ca poporul vietnamez să fie lăsat să-și rezolve propriile probleme fără ,nici un amestec străin. România a primit cu satisfacție începerea tratativelor de la Paris dintre Statele Unite ale Americii și Republica Democrată Vietnam. Ne exprimăm speranța că pînă la urmă glasul rațiunii va triumfa, că aceste tratative se vor încheia cu succes, potrivit cerințelor păcii internaționale, năzuințelor opiniei publice iubitoare de pace din întreaga lume.

Partidul și guvernul, întregul nostru popor își reafirmă deplina lor solidaritate cu eroicul popor vietnamez, care-și apără cu abnegație independența și ființa națională împotriva agresiunii imperialiste, și îi urează din toată inima succes în lupta sa dreaptă. *(Aplauze însuflețite).*

În lumea de azi, responsabilitatea pentru asigurarea păcii mondiale revine tuturor țărilor, indiferent de mărimea și potențialul lor economic, militar, demografic ; toate

popoarele sînt profund interesate în crearea condițiilor pentru dezvoltarea și progresul lor nestînjenit. Numeroase țări mijlocii și mici se ridică împotriva subordonării economice și politice față de puterile imperialiste, a tendințelor hegemoniste și anexioniste, pentru o reală egalitate în drepturi a tuturor statelor. Viața arată cît de anacronice au devenit încercările de a perpetua vechile practici de a decide soarta unor popoare și a unor țări în marile capitale ale lumii, de a nesocoti și disprețui voința suverană a acestora. Tot mai conștiente de rolul lor crescînd, țările mici și mijlocii își afirmă prin numeroase inițiative constructive capacitatea lor de a contribui activ la realizarea securității internaționale — aceasta reprezentînd o caracteristică importantă a vieții contemporane, o cale principală pentru participarea tuturor popoarelor la făurirea păcii în lume. *(Aplauze).*

După cum știți, în centrul activității internaționale a partidului și statului nostru stau prietenia, alianța și colaborarea cu toate țările socialiste.

România acordă, de asemenea, întreaga atenție lărgirii colaborării și cooperării pe diferite planuri cu toate țările, fără deosebire de orînduire socială și politică, pornind de la premisa că intensificarea circuitului de valori materiale și culturale este o condiție indispensabilă a progresului în lumea contemporană.

Partidul și guvernul nostru militează neabătut pentru crearea unui climat sănătos în relațiile dintre state, pentru pace și securitate. Avem convingerea că un astfel de climat poate fi instaurat numai dacă vor fi eliminate din viața internațională, pas cu pas, focarele de încordare, dacă se va acționa cu perseverență pentru apropiere și colaborare constructivă a tuturor țărilor.

Considerăm că este în interesul popoarelor din Orientul Apropiat și al păcii generale ca țările din această zonă

să pună capăt stării de tensiune ce se menține, să fie retrase trupele israeliene din teritoriile ocupate, să rezolve diferendele lor asigurînd dreptul la existență al fiecărui stat din această parte a lumii, pe baza rezoluției Consiliului de Securitate al O.N.U. din toamna anului trecut.

Ca țară europeană, România dă o deosebită atenție și militează cu perseverență pentru realizarea securității pe continentul nostru — văzînd în aceasta un factor esențial al stabilității și păcii mondiale. Evoluția evenimentelor relevă existența unor posibilități favorabile pentru înfăptuirea acestui deziderat, confirmă realismul propunerilor elaborate în acest domeniu de țările socialiste — propuneri cuprinse în Declarația adoptată acum doi ani la Consfătuirea de la București.

Pentru asigurarea păcii în Europa și în lume, un pas important pe drumul înlăturării treptate a surselor de încordare l-ar constitui desființarea blocurilor militare. Anii care au trecut au demonstrat din plin, prin numeroase fapte, că pactul N.A.T.O., creat cu scopuri imperialiste, ca instrument de agresiune și dominație asupra altor popoare, acționează ca o frînă în calea destinderii internaționale. După cum se știe, ca răspuns la crearea pactului N.A.T.O. și la includerea în această alianță agresivă a Republicii Federale a Germaniei, a luat naștere Tratatul de la Varșovia. Dar această organizație militară, concepută ca o barieră în calea tendințelor agresive ale N.A.T.O., n-a fost creată pentru veșnicie. Așa cum se arată în tratatul care i-a dat naștere, ea are o existență temporară, pînă la crearea unui sistem de securitate europeană. Tocmai de aceea țările socialiste au subliniat în mod repetat că sînt gata pentru lichidarea concomitentă a alianței nord-atlantice și a Tratatului de la Varșovia.

O importantă premisă pentru îmbunătățirea relațiilor dintre țările europene este lichidarea bazelor militare

străine de pe teritoriile altor state, retragerea tuturor trupelor străine în limitele granițelor lor naționale.

În rezolvarea problemelor securității europene trebuie să se pornească de la realitățile istorice statornicite pe continentul nostru, de la existența celor două state germane — Republica Democrată Germană, stat socialist prieten, și Republica Federală a Germaniei —, de la recunoașterea și respectarea inviolabilității granițelor stabilite după cel de-al doilea război mondial, inclusiv a frontierei Oder-Neisse. Considerăm că realizarea recentelor propuneri ale Republicii Democrate Germane privind normalizarea relațiilor între cele două state germane pe baza egalității lor depline în drepturi, încheierea unui acord de nefolosire a forței în raporturile dintre aceste state, inițierea de tratative cu guvernul Republicii Democrate Germane și guvernul Republicii Federale a Germaniei în vederea ajungerii treptate la relații diplomatice normale cu aceste țări, precum și primirea lor în Organizația Națiunilor Unite ar duce la întărirea climatului de securitate pe continentul nostru și în lume.

Desigur, înfăptuirea securității europene nu se poate realiza de la sine, ci necesită eforturi perseverente, acțiuni hotărîte în direcția dezvoltării relațiilor intereuropene, a îmbunătățirii climatului politic. Numai în măsura în care fiecare stat european va fi sigur că independența și integritatea sa teritorială nu-i sînt amenințate, numai în măsura în care fiecare popor va fi convins că-și poate alege nestingherit calea de dezvoltare, se va crea o bază trainică pentru securitatea întregului continent. Considerăm că în actuala situație trebuie făcut totul pentru a mobiliza forțele progresiste, opinia publică iubitoare de pace din țările continentului nostru spre găsirea celor mai bune căi de realizare a securității europene, corespunzător intereselor tuturor statelor și popoarelor. Poporul român, guvernul nostru vor face totul pentru a-și aduce contribuția activă la înfăptuirea acestui deziderat. *(Aplauze îndelungate).*

În viața politică contemporană se impune tot mai pregnant rolul țărilor socialiste, al partidelor comuniste și muncitorești, al forțelor democratice, antiimperialiste. Ținînd seama de uriașa diversitate a condițiilor economice, sociale, naționale în care acționează partidele comuniste și muncitorești, succesul politicii lor este determinat în cel mai înalt grad de capacitatea fiecăruia de a aplica în mod creator legile general-valabile ale revoluției și ale construcției socialiste la specificul țării respective. Cu cît fiecare partid exprimă mai fidel cerințele progresului țării, cu atît cresc prestigiul și rolul său conducător în societate, adeziunea poporului la politica lui, cu atît mai trainice sînt temeliile construcției socialiste în lume, cu atît crește prestigiul socialismului. *(Aplauze).*

Respectarea independenței fiecărui partid, neamestecul în treburile interne constituie o condiție fundamentală pentru clădirea unor relații de egalitate și încredere reciprocă între partidele comuniste și muncitorești și între țările socialiste, pentru consolidarea unității lor — și, totodată, o cerință vitală a întăririi rolului conducător al fiecărui partid în propria-i țară.

După părerea noastră, trebuie să se facă totul spre a se pune capăt stării de încordare din mișcarea comunistă și muncitorească, evitîndu-se orice pas care ar putea adăuga noi elemente de înrăutățire a raporturilor dintre partidele comuniste și dintre țările socialiste. Deosebirile de păreri și divergențele care apar între diferite partide pot fi rezolvate nu prin invective și etichetări, ci prin tratative directe, purtate în spirit tovărășesc, constructiv, între partidele respective, între conducerile lor. Numai în măsura în care se va merge pe drumul discutării tovără-

șești, manifestîndu-se deplina încredere în fiecare partid, în conducerea fiecărui partid, se vor crea condiții pentru întărirea unității de neclintit a mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Noi avem deplina convingere că aceasta se va realiza. *(Aplauze puternice).* Așa cum au arătat-o recentele acorduri la care s-a ajuns la Cierna și Bratislava, în urma întîlnirilor dintre Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, Partidul Comunist din Cehoslovacia și alte partide comuniste, atunci cînd se merge pe calea discuțiilor, cu răbdare și înțelegere reciprocă, cu respect față de pozițiile și interesele fiecăreia dintre părți, se poate ajunge la rezultate pozitive, la îmbunătățirea atmosferei și a raporturilor dintre partide și dintre țări.

Solidaritatea partidelor comuniste și muncitorești izvorăște din necesitatea obiectivă a unirii forțelor lor în lupta împotriva dușmanului comun — imperialismul, pentru realizarea scopurilor comune care le unesc, sub stindardul învățăturii atotbiruitoare marxist-leniniste. O manifestare pregnantă a acestei solidarități o constituie exprimarea încrederii în fiecare partid, în capacitatea sa de a rezolva problemele ridicate de progresul societății din propria țară.

Călăuzindu-se consecvent după aceste principii, partidul nostru și-a exprimat de la început deplina sa simpatie față de activitatea depusă de Partidul Comunist din Cehoslovacia și conducerea acestuia pentru perfecționarea vieții sociale și de stat, a manifestat încrederea că popoarele ceh și slovac — care prin lupte grele și-au cucerit independența și au făcut din socialism țelul suprem al activității lor creatoare — vor consolida și dezvolta realizările revoluționare obținute în interesul patriei lor, al întăririi forțelor socialismului în lume.

După cum se știe, în zilele următoare, o delegație de partid și de stat a țării noastre va face o vizită prietenească în Republica Socialistă Cehoslovacă. Această vizită va con-

stitui un prilej pentru a exprima încă o dată încrederea poporului român și a partidului nostru comunist în capacitatea popoarelor Cehoslovaciei și a Partidului Comunist din Cehoslovacia, a conducerii lor, de a asigura succesul operei de edificare a socialismului în conformitate cu năzuințele lor vitale. *(Aplauze puternice).* Sîntem încredințați că vizita ce o vom face, convorbirile pe care le vom avea cu conducătorii Cehoslovaciei, noul tratat de prietenie și alianță pe care-l vom semna vor duce la întărirea prieteniei româno-cehoslovace, la strîngerea colaborării și legăturilor frățești tradiționale dintre partidele și popoarele noastre și vor contribui la cauza unității țărilor socialiste, la cauza păcii în lume. *(Vii aplauze).*

Pornind de la răspunderea sa față de popor, față de cauza socialismului, de la solidaritatea internaționalistă, partidul nostru își va aduce și în viitor întreaga sa contribuție la întărirea unității țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste, la dezvoltarea colaborării lor în lupta pentru triumful cauzei păcii și progresului social.

Dragi tovarăși,

În încheiere doresc să relev încă o dată deplina satisfacție a Comitetului Central și a guvernului pentru fermitatea cu care oamenii muncii din capitala patriei noastre, întregul popor, militarii forțelor noastre armate înfăptuiesc politica internă și externă a partidului și statului, care corespunde pe deplin intereselor vitale ale națiunii noastre. *(Aplauze puternice, urale).*

Avem convingerea că, dînd viață acestei politici, oamenii muncii din capitală, poporul nostru vor realiza neabătut sarcinile ce le revin în înfăptuirea politicii trasate de Congresul al IX-lea, vor adăuga noi și noi victorii în

construcția socialistă, pe calea civilizației, a socialismului și comunismului.

Avem deplina convingere că ofițerii, subofițerii, soldații armatei noastre vor ridica continuu pregătirea lor de luptă și politică, vor fi totdeauna gata să răspundă la chemarea partidului și guvernului, își vor face datoria în fața poporului și patriei noastre.

Vă urez din toată inima, tuturor, noi și noi succese în activitatea dumneavoastră, multă sănătate și fericire! *(Aplauze puternice, răsună îndelung urale).*

CUVÎNTARE LA MITINGUL DE LA UZINELE „AVIA" DIN PRAGA

Cu prilejul vizitei delegației de partid și de stat a Republicii Socialiste România în Republica Socialistă Cehoslovacă

— 16 august 1968 —

Dragă tovarășe Dubcek,
Dragă tovarășe Cernik,
Stimați tovarăși și prieteni,

Permiteți-mi, înainte de toate, să dau expresie satisfacției noastre, a delegației de partid și de stat a României, de a ne intîlni cu colectivul uzinei dv., de a ne afla în mijlocul unor prieteni și tovarăși apropiați. Vă mulțumim din inimă pentru ospitalitatea tovărășească cu care ne-ați primit.

Folosim acest prilej pentru a adresa, de asemenea, vii mulțumiri locuitorilor orașului Praga, care ne-au întîmpinat cu deosebită căldură prietenească, întregului popor al Cehoslovaciei frățești, care — prin presă, scrisori și telegrame trimise delegației — a salutat vizita noastră cu manifestări pline de cordialitate la adresa României socialiste, a partidului și poporului nostru. În toate aceste manifestări, noi vedem expresia sentimentelor reciproce de stimă și solidaritate frățească ce leagă partidele și popoarele noastre. Folosim acest prilej pentru a vă transmite

dv. și prin dv. tuturor locuitorilor orașului Praga, popoarelor Cehoslovaciei socialiste salutul tovărășesc al comuniștilor, al clasei muncitoare și al întregului popor român, care acordă o înaltă prețuire prieteniei și alianței cu popoarele Cehoslovaciei socialiste.

Ne-a făcut o deosebită plăcere să vizităm uzina dv., să cunoaștem munca și preocupările colectivului uzinei „Avia", realizările pe care le-ați obținut. Știm că întreprinderea în care lucrați ocupă un loc important în cadrul industriei constructoare de mașini a Cehoslovaciei, că dispune de mari posibilități de a se dezvolta, de a spori și moderniza producția. Ne bucură faptul că între uzina dv. și Uzina de autocamioane din Brașov sînt relații de colaborare și sîntem convinși că ele se vor dezvolta și mai mult în viitor.

Adresîndu-vă caldele noastre felicitări pentru rezultatele bune obținute, vă urăm din inimă să dobîndiți, în continuare, noi succese, să aduceți o contribuție tot mai însemnată la progresul economiei Cehoslovaciei, la înflorirea țării dv.

Dragi tovarăși,

Convorbirile pe care le-am purtat în aceste zile — într-o atmosferă de deplină înțelegere și unitate frățească — cu tovarășii Dubcek, Svoboda, Cernik și cu ceilalți conducători ai partidului și statului dv. au scos în evidență hotărîrea partidelor și țărilor noastre de a lărgi colaborarea dintre ele, de a întări și dezvolta pe toate planurile alianța și colaborarea româno-cehoslovacă. Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală pe care l-am semnat astăzi asigură toate condițiile pentru a intensifica colaborarea în domeniile politic, economic, cultural, tehnic-științific dintre țările noastre. Doresc să subliniez că relațiile dintre popoarele noastre au cunoscut dintotdeauna o evoluție

pozitivă. Ne leagă o prietenie sinceră și fructuoasă, cu adînci rădăcini în trecut. Popoarele noastre au nutrit în decursul întregii lor istorii sentimente de înțelegere și prețuire reciprocă, s-au întrajutorat moral și material în momente de cumpănă, au luptat pentru idealuri asemănătoare — libertate și progres social, independență și suveranitate națională. Astăzi, popoarele noastre se simt alături ca frați și tovarăși, unite prin comunitatea ideologiei marxist-leniniste, a orînduirii sociale, a scopurilor și aspirațiilor lor către socialism, progres și cooperare internațională.

După cum vă este cunoscut, poporul român a întîmpinat încă de la început cu deplină înțelegere și caldă simpatie ampla activitate pe care o desfășoară oamenii muncii din Cehoslovacia, sub conducerea partidului comunist, cursul înnoitor care s-a conturat o dată cu plenara din ianuarie. În timpul scurt de cînd ne aflăm pe teritoriul Cehoslovaciei ne-am convins încă o dată că destinele socialismului se află în mîini sigure, că popoarele ceh și slovac urmează cu încredere partidul lor comunist, asigurînd consolidarea și dezvoltarea continuă a cuceririlor lor revoluționare. Această părere și încredere ne-am format-o privind pe muncitorii și intelectualii din Praga cu care ne-am întîlnit, fețele lor, dîrzenia și încrederea pe care am văzut-o în forțele lor, și hotărîrea de a înfăptui politica partidului lor. Ne-a întărit această convingere întîlnirea cu dv., privirile dv. zîmbitoare, felul în care ați primit pe primul secretar al Comitetului Central al partidului, care conduce ferm opera de înfăptuire a programului elaborat de partid.

Avem deplină încredere că muncitorii din Cehoslovacia, intelectualii, țărănimea, uniți în jurul partidului lor, vor ști să înlăture unele greutăți temporare și să asigure făurirea socialismului și comunismului în Cehoslovacia.

Hotăririle plenarelor din acest an ale Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, programul de acțiune elaborat în vederea dezvoltării construcției socialiste și lărgirii democrației, a lichidării unor deficiențe și anomalii din trecut deschid perspective noi, fertile progresului general al Cehoslovaciei, fructificării mai largi a marilor avantaje pe care le oferă noua orînduire. Sînt încredințat că, sub conducerea partidului comunist, popoarele ceh și slovac vor îndeplini cu succes obiectivele și sarcinile etapei actuale de dezvoltare a țării, vor asigura făurirea noii societăți, în concordanță cu năzuințele lor, cu condițiile și tradițiile Cehoslovaciei, cu interesele generale ale socialismului.

Ca buni prieteni și tovarăși, noi vă urăm deplin succes în eforturile pentru dezvoltarea multilaterală a Cehoslovaciei socialiste și vă asigurăm și cu acest prilej de solidaritatea și sprijinul internaționalist frățesc al comuniștilor din România, al întregului popor român.

Stimați tovarăși,

Permiteți-mi să relev pe scurt cîteva dintre preocupările actuale ale muncitorilor, țăranilor și intelectualilor din România, ale poporului român. În prezent, oamenii muncii din țara noastră sînt angajați cu toate forțele lor în lupta pentru realizarea programului de desăvîrșire a construcției socialiste, elaborat de Congresul al IX-lea și dezvoltat de Conferința Națională a Partidului Comunist Român. Elaborarea unei noi structuri de organizare a industriei, în cadrul căreia se acordă largi atribuții, competențe și responsabilități centralelor industriale și întreprinderilor, înființarea comitetelor de direcție ca organe deliberative din care fac parte și reprezentanți ai salariaților au creat condiții mai bune ca muncitorii, tehnicienii,

inginerii să participe nemijlocit la conducerea fiecărei unități industriale, la soluționarea problemelor activității lor tehnice-economice.

Ne preocupăm, de asemenea, în mod stăruitor de dezvoltarea agriculturii și a celorlalte ramuri ale economiei. Acordăm o deosebită atenție progresului științei, culturii, învățămîntului — într-un cuvînt, depunem eforturi perseverente pe toate planurile ca în întreaga țară să se desfășoare larg creația materială și spirituală a poporului român, să crească nivelul său de viață.

Partidul Comunist Român a adoptat în ultima perioadă un ansamblu de măsuri în scopul îmbunătățirii tuturor formelor și metodelor de conducere a vieții sociale și de lărgire a democrației socialiste, a întăririi legalității și promovării largi a principiilor de echitate în întreaga noastră societate. În această activitate multilaterală pentru perfecționarea vieții economice și sociale se întăresc legăturile partidului cu masele, cresc prestigiul și autoritatea sa în societate, se manifestă în practică rolul său de forță politică conducătoare a întregului popor pe drumul socialismului și comunismului.

Militînd cu consecvență pentru dezvoltarea economiei, științei, culturii, pentru perfecționarea relațiilor sociale, România își aduce din plin contribuția la întărirea forțelor socialismului, la creșterea influenței și prestigiului lor în lume.

Dezvoltarea prieteniei și colaborării cu Uniunea Sovietică, cu Cehoslovacia, cu toate țările socialiste se află în centrul activității internaționale a partidului și poporului nostru, care nu-și precupețesc eforturile pentru a contribui la consolidarea unității țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești.

Țara noastră lărgește colaborarea cu toate țările socialiste, ia parte activă la Consiliul de Ajutor Economic Reci-

proc — printre fondatorii căruia se numără. Ca membră a Tratatului de la Varșovia, România acordă o mare atenție bunei pregătiri și înzestrări a forțelor sale armate, colaborării acestora cu armatele celorlalte țări participante la tratat.

Poporul nostru își afirmă în mod ferm solidaritatea deplină cu lupta eroică a poporului vietnamez, acordîndu-i sprijin și ajutor politic, moral și material. Cerem cu toată hotărîrea încetarea bombardamentelor asupra Republicii Democrate Vietnam, curmarea definitivă a agresiunii, respectarea dreptului poporului vietnamez de a-și hotărî singur soarta.

Profund atașată cauzei libertății popoarelor, țara noastră sprijină cu adîncă simpatie și spirit de solidaritate lupta lor de eliberare națională, împotriva dominației imperialiste, pentru cucerirea și consolidarea independenței.

Astăzi, răspunderea pentru asigurarea păcii mondiale revine tuturor statelor, indiferent de mărimea și potențialul lor, deoarece toate popoarele sînt interesate în crearea condițiilor pentru continua lor propășire și dezvoltare. Această responsabilitate comună a popoarelor pentru destinele omenirii își găsește expresia în rolul crescînd al țărilor mici și mijlocii, în soluționarea problemelor majore ale păcii și securității internaționale.

Ca țară europeană, România activează pentru dezvoltarea relațiilor între toate statele continentului, pentru asigurarea unui climat de înțelegere și securitate. Ne pronunțăm pentru lichidarea rămășițelor celui de-al doilea război mondial, inclusiv pentru declararea dictatului de la München nul și neavenit din chiar momentul nașterii sale. Una din codițiile esențiale ale securității europene este abordarea realistă a schimbărilor postbelice, asigurarea inviolabilității granițelor existente, inclusiv a frontierei Oder-Neisse și recunoașterea existenței celor două state ger-

mane: Republica Democrată Germană — stat socialist prieten și aliat — și Republica Federală a Germaniei. În rezolvarea problemelor majore ale contemporaneității se impune tot mai evident rolul țărilor socialiste, al partidelor comuniste și muncitorești.

O condiție fundamentală pentru consolidarea unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste este respectarea independenței fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător politica sa, în conformitate cu cerințele legilor generale ale revoluției și construcției socialiste și potrivit condițiilor și particularităților proprii ale țării respective.

După părerea noastră, atunci cînd apar deosebiri de păreri într-o problemă sau alta, acestea trebuie rezolvate prin discuții tovărășești, cu răbdare și înțelegere, de la partid la partid, de la conducere la conducere, în spirit constructiv, dîndu-se ascultare glasului rațiunii, intereselor popoarelor țărilor socialiste.

Atunci cînd se merge pe această cale, cînd se manifestă înțelegere și respect față de pozițiile și interesele fiecăreia dintre părți, se poate ajunge la eliminarea încordării, la îmbunătățirea raporturilor dintre partide — acordurile la care s-a ajuns în urma întîlnirilor de la Cierna nad Tisou și Bratislava constituind o confirmare în această privință.

În prezent, cînd în mișcarea comunistă și în relațiile dintre țările socialiste s-au acumulat atîtea divergențe, considerăm esențial — ca una din cele mai arzătoare cerințe — să nu se întreprindă nimic ce ar adăuga noi elemente de tensiune, nimic ce ar putea spori încordarea, să se facă totul pentru a se ajunge la înțelegere, pentru unitate și colaborare.

Sîntem încredințați că întîlnirile cu conducătorii partidului și statului cehoslovac, înțelegerile la care s-a ajuns vor contribui la întărirea prieteniei, la dezvoltarea colaborării dintre partidele și țările socialiste, vor aduce o con-

tribuție constructivă la unitatea țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești, la întărirea forțelor socialismului și asigurării păcii în lume.

În încheiere, permiteți-mi, dragi tovarăși, să vă mulțumesc încă o dată pentru căldura sentimentelor cu care ne-ați primit și să vă adresez urarea fierbinte de a obține noi și mari succese în activitatea dumneavoastră, în înflorirea Cehoslovaciei socialiste și asigurarea păcii. Vă doresc din toată inima multă sănătate și fericire dumneavoastră și familiilor dumneavoastră !

CUVÎNTARE LA SOLEMNITATEA SEMNĂRII TRATATULUI DE PRIETENIE, COLABORARE ȘI ASISTENȚĂ MUTUALĂ ÎNTRE REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA ȘI REPUBLICA SOCIALISTĂ CEHOSLOVACĂ

— 16 august 1968 —

Stimate tovarășe președinte al Republicii Socialiste Cehoslovace, Svoboda,

Stimate tovarășe Dubcek,

Stimate tovarășe Cernik,

Dragi tovarăși, prieteni,

Îngăduiți-mi să exprim, în cadrul acestei solemnități, profunda noastră satisfacție că, reînnoind Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre România și Cehoslovacia, înscriem o nouă pagină în cronica relațiilor de trainică solidaritate frățească dintre popoarele noastre. Noul tratat ține seama de realizările pe care cele două țări le-au obținut în făurirea noii orînduiri sociale, de stadiul și perspectivele dezvoltării colaborării reciproce în toate domeniile, de caracteristicile actuale ale situației în Europa și în lume.

Forța tratatului pe care l-am semnat rezidă în legăturile istorice dintre poporul român și popoarele Cehoslovaciei, în comunitatea de orînduire și de țeluri, în voința celor două țări de a merge înainte, umăr la umăr, împreună

cu celelalte state socialiste, în lupta pentru socialism și pace. Ne este deosebit de plăcut să evocăm cu acest prilej îndelungata și bogata tradiție a prieteniei româno-cehoslovace, făurită în lupta pentru apărarea ființei naționale a popoarelor noastre, pentru înfăptuirea înaltelor lor aspirații de libertate și neatîrnare. Forțele revoluționare, partidele comuniste din cele două țări au fost dintotdeauna solidare în lupta împotriva reacțiunii și exploatării, și-au acordat sprijin și ajutor. Actul de trădare de la München a fost întîmpinat cu puternice manifestări de protest din partea maselor muncitoare, a întregii opinii progresiste din România. Prietenia și alianța româno-cehoslovace au fost pecetluite prin jertfele de sînge ale Armatei române și detașamentelor de partizani cehi și slovaci, care, împreună cu Armata sovietică, au luptat eroic pentru izgonirea cotropitorilor hitleriști și înfrîngerea fascismului.

Avînd rădăcini adînci în trecutul istoric, ridicate pe o treaptă superioară în condițiile construirii socialismului, relațiile româno-cehoslovace — întemeiate pe principiile internaționalismului socialist și ale întrajutorării tovărășești, pe respectarea independenței și suveranității naționale, a egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne — s-au dezvoltat continuu în cadrul favorabil creat de Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală încheiat în urmă cu 20 de ani.

Dezvoltarea construcției socialiste în România și Cehoslovacia amplifică posibilitățile de colaborare bilaterală, a căror expresie o constituie prevederile noului Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală, pe care l-am semnat astăzi. Există toate premisele ca aceste posibilități să se materializeze în lărgirea continuă a schimburilor comerciale, în dezvoltarea cooperării în domeniul industriei și agriculturii, al culturii și științei — în forme cît mai variate, reciproc avantajoase.

Consfințind hotărîrea noastră fermă de a întări prietenia și alianța frățească româno-cehoslovacă, cooperarea multilaterală în folosul ambelor țări, noul tratat constituie totodată un legămînt tovărășesc de unire a eforturilor și contribuției noastre la cauza unității și coeziunii țărilor socialiste.

După cum se prevede și în tratat, țările noastre vor depune eforturi pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie între toate statele socialiste, pentru întărirea unității lor, în interesul socialismului și păcii.

Profund atașată cauzei păcii și cooperării internaționale, România dezvoltă relații de bună înțelegere cu toate statele, indiferent de orînduirea lor socială. Viața arată că îmbunătățirea climatului internațional, așezarea raporturilor dintre state pe fundamentul principiilor independenței, egalității, respectului și avantajului reciproc reprezintă o condiție esențială a eliminării surselor de tensiune și conflicte, a realizării securității popoarelor. Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală semnat astăzi reafirmă hotărîrea țărilor noastre de a-și aduce și în viitor contribuția la asigurarea păcii și securității, la soluționarea pașnică a problemelor internaționale litigioase, la înfăptuirea dezarmării generale. El dă glas voinței celor două țări de a continua eforturile pentru lichidarea definitivă a colonialismului și neocolonialismului, pentru crearea condițiilor ca fiecare popor să-și poată exercita efectiv și deplin dreptul sacru de a decide în mod suveran asupra destinelor și căilor dezvoltării sale.

Desfășurarea evenimentelor internaționale relevă existența unor posibilități favorabile pentru intensificarea acțiunilor îndreptate spre realizarea unui climat de colaborare și securitate pe continentul nostru. Devine tot mai clar că pentru înfăptuirea acestui deziderat major este necesar să se pornească de la realitățile concrete apărute pe conti-

nentul nostru în perioada postbelică, de la existența celor două state germane — Republica Democrată Germană, țară socialistă frățească, și Republica Federală a Germaniei —, de la recunoașterea granițelor stabilite după încheierea războiului, inclusiv a frontierei Oder-Neisse. Țara noastră se pronunță hotărît pentru lichidarea reziduurilor celui de-al doilea război mondial și consideră dictatul de la München din 1938, impus prin folosirea forței împotriva Cehoslovaciei și prin încălcarea grosolană a dreptului internațional, nul și neavenit chiar din momentul nașterii sale.

Pătrunse de înaltă grijă și responsabilitate pentru cuceririle revoluționare ale propriilor popoare, pentru cauza generală a socialismului și securității internaționale, țările noastre nu pot să nu țină seama de existența primejdiilor la adresa păcii, întreținute de politica cercurilor agresive imperialiste. Statul nostru acordă toată atenția pregătirii și înzestrării în bune condiții a forțelor sale armate, dezvoltării potențialului său de apărare, văzînd în aceasta una din îndatoririle sale supreme față de poporul român și, în același timp, un aport direct la întărirea forței sistemului mondial socialist.

Ca membră a Tratatului de la Varșovia, România va acționa în așa fel încît să fie gata în orice moment ca în cazul unei agresiuni imperialiste să-și îndeplinească datoria.

Noul tratat dă expresie hotărîrii statelor noastre de a dezvolta colaborarea în scopul apărării cu fermitate a independenței și integrității lor teritoriale, împotriva politicii agresive a cercurilor imperialiste, pentru înfăptuirea pas cu pas a unei reale securități pe continentul nostru.

Permiteți-mi, dragi tovarăși, să exprim și cu acest prilej sentimentele de simpatie și încredere cu care poporul român privește activitatea ce se desfășoară în prezent în Cehoslovacia, din inițiativa și sub conducerea Partidului

Comunist din Cehoslovacia, pentru perfecționarea vieții de stat și sociale, dezvoltarea democrației socialiste și progresul întregii societăți cehoslovace.

În încheiere doresc să afirm încă o dată convingerea partidului și guvernului țării noastre, a poporului român că traducerea în viață a noului tratat va contribui la adîncirea prieteniei și colaborării romăno-cehoslovace, la unitatea țărilor socialiste, la cauza generală a socialismului și păcii în lume.

Exprim cele mai calde felicitări conducerii de partid și de stat a Cehoslovaciei cu acest prilej. Vă urăm, dragi tovarăși, multe și mari succese în activitatea dumneavoastră, consacrată cauzei poporului cehoslovac, construirii socialismului.

Urăm poporului Cehoslovaciei multă fericire.

CONFERINȚA DE PRESĂ ORGANIZATĂ LA PRAGA

Cu prilejul vizitei delegației de partid și de stat a Republicii Socialiste România în Republica Socialistă Cehoslovacă

— 16 august 1968 —

În cadrul conferinței de presă, ziariștii prezenți au pus numeroase întrebări privind vizita delegației române și rezultatele ei, evoluția relațiilor româno-cehoslovace, colaborarea statelor socialiste și principiile care le guvernează, precum și unele aspecte actuale ale vieții internaționale.

Răspunzînd la întrebările puse în legătură cu caracterul și rezultatele vizitei în Cehoslovacia a delegației române, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus : Am venit în Cehoslovacia animați de cele mai sincere sentimente de prietenie și solidaritate față de partidul comunist și de poporul cehoslovac. După cum am arătat și la întîlnirea cu muncitorii și inginerii de la uzinele „Avia", am rămas deosebit de impresionat de manifestările călduroase cu care ne-au întîmpinat cetățenii Pragăi ; în acestea noi am văzut o expresie a prieteniei româno-cehoslovace. Totodată, vizita noastră ne-a întărit convingerea că întregul popor cehoslovac sprijină politica Partidului Comunist din Cehoslovacia, a conducerii sale, de reînnoire a construcției socialismului în Cehoslovacia.

Răspunzînd la întrebarea dacă se poate considera că în Cehoslovacia se constată o intensificare a fenomenelor antisocialiste, conducătorul delegației române a spus : Cred că dumneavoastră cunoașteți mai bine situația din Cehoslovacia. Din discuțiile cu conducătorii partidului și statului cehoslovac, din ceea ce ați scris chiar dumneavoastră în presă a reieșit că unele manifestări antisocialiste au existat. La ele s-a referit, de altfel, în cuvîntul său, tovarășul Dubcek la întîlnirea pe care am avut-o. Noi apreciem că esențial este faptul că acestea nu sînt decît manifestări izolate, că ele nu pot pune în pericol cuceririle socialiste ale poporului cehoslovac, că acest popor, în frunte cu partidul său comunist, conduce ferm întregul proces de înnoire în Cehoslovacia. De aceea noi avem deplină încredere în poporul cehoslovac și în partidul său comunist.

În legătură cu convorbirile româno-cehoslovace, cu noul tratat de prietenie încheiat între cele două țări, cu perspectivele colaborării lor în viitor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus : Discuțiile avute cu conducerea de partid și de stat din Cehoslovacia au evidențiat unitatea de vederi asupra tuturor problemelor privind dezvoltarea colaborării dintre partidele și țările noastre, precum și colaborarea internațională. Apreciem că aceste convorbiri au contribuit la dezvoltarea relațiilor între partidele și statele noastre și la unitatea țărilor socialiste în general. Tratatul de prietenie și colaborare semnat astăzi de România și Cehoslovacia reprezintă o reînnoire a tratatului de acum 20 de ani. El este chemat să asigure o dezvoltare pe baze noi a colaborării dintre popoarele noastre. Această colaborare are, de altfel, tradiții vechi și corespunde atît intereselor României și ale Cehoslovaciei, cît și intereselor socialismului în general.

Răspunzînd la o întrebare referitoare la concepțiile conducerii de partid și de stat române privind principiile

fundamentale ale relațiilor dintre statele socialiste, șeful delegației române a spus : Principiile care stau la temelia colaborării dintre țările socialiste pornesc de la baza comună a marxism-leninismului și a internaționalismului proletar, a egalității în drepturi, suveranității, independenței naționale, întrajutorării și avantajului reciproc. Acestea constituie baza dezvoltării colaborării dintre țările socialiste.

La întrebarea unui ziarist privind relațiile din cadrul C.A.E.R., precum și din cadrul Tratatului de la Varșovia, șeful delegației române a spus : Colaborarea între țările socialiste în cadrul C.A.E.R. reprezintă o bază bună pentru dezvoltarea fiecărei țări socialiste, pentru realizarea de către fiecare din aceste țări a unei dezvoltări economice și sociale conforme condițiilor sale și intereselor naționale, în cadrul intereselor generale ale statelor socialiste. Apreciem, de asemenea, că colaborarea în cadrul Tratatului de la Varșovia corespunde intereselor tuturor țărilor socialiste. Atîta timp cît va exista Tratatul Atlanticului de nord, această colaborare în cadrul Tratatului de la Varșovia o vom desfășura. În cuvîntarea pe care am ținut-o înainte de a veni în Cehoslovacia am expus punctul de vedere al Partidului Comunist Român în aceste probleme. Considerăm — a arătat mai departe conducătorul delegației române — că trebuie să acționăm în așa fel încît fiecare armată a fiecărei țări socialiste să devină cît mai puternică și să fie în stare, dacă va fi nevoie vreodată, să acționeze cu întreaga sa capacitate de luptă, deși noi, știți bine, luptăm pentru pace și am dori să nu ajungem să folosim armata.

La întrebarea : „Nu credeți că ar fi bine ca în cadrul Tratatului de la Varșovia să se lămurească cînd e necesar să se vină în ajutorul unei țări ?", tovarășul Nicolae

Ceaușescu a spus : Tratatul este foarte clar în această privință și nu e nevoie de nici o lămurire. El este creat pentru a face față unui atac din afară al unei țări imperialiste împotriva unui stat membru al tratatului.

Răspunzînd la întrebarea : „Care a fost cauza că România, ca membră a Tratatului de la Varșovia, nu a fost invitată la întîlnirile de la Dresda și Varșovia ?", conducătorul delegației române a spus : Cel mai bine ar fi să-i întrebați pe cei care au participat la aceste consfătuiri. Noi nu le considerăm ca consfătuiri ale organizației Tratatului de la Varșovia, ci ale unor state care sînt membre ale acestei organizații.

Un șir de întrebări s-au referit la concepția partidului nostru privind relațiile între partidele comuniste. Unul din ziariști a remarcat că P.C.R., statul nostru sînt singurele care întrețin relații bune cu toate partidele și statele din Europa și de pe alte continente și a întrebat cum s-a putut realiza aceasta.

Să știți — a spus conducătorul delegației române — că nu există nici un secret. P.C.R. pornește de la faptul că între comuniști trebuie să existe relații de colaborare, că nici un partid nu trebuie să se amestece în treburile altor partide și că problemele asupra cărora sînt puncte de vedere deosebite trebuie lămurite pe baza discuțiilor tovărășești, acționîndu-se în comun asupra a ceea ce se ajunge la concluzii comune. Pe această cale putem asigura unitatea de luptă nu numai a comuniștilor, ci și a tuturor forțelor antiimperialiste. Colaborarea între partidele comuniste — a spus șeful delegației române — trebuie să pornească de la concepția științifică despre dezvoltarea societății omenești, de la analiza desfășurării vieții sociale pe baza materialismului dialectic și istoric, care constituie baza filozofiei marxist-leniniste. Cu aceasta cred că am răspuns și la ceea ce trebuie făcut în viitor : de a analiza

dezvoltarea epocii contemporane pe baza concepției materialist-dialectice și istorice, nu pe bază de citate, ci prin studierea condițiilor din societatea actuală, din epoca în care trăim și de a trage concluzii practice pentru activitatea de transformare a societății.

Unul din ziariștii prezenți a pus întrebarea dacă România ar participa la o eventuală întîlnire în trei cu alte țări socialiste din Europa.

Răspunzînd, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat : În Europa există nouă state socialiste, care au aceeași concepție despre dezvoltarea relațiilor dintre ele. Există anumite deosebiri în felul în care să fie înfăptuite mai bine principiile respective. România nu este partizana unei consfătuiri în trei sau în patru, considerînd că elaborarea și precizarea în practică a principiilor relațiilor dintre toate țările socialiste din Europa trebuie să fie rezultatul activității comune a tuturor acestora.

Răspunzînd la o întrebare privind caracterul și necesitatea tratativelor bilaterale dintre țările socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus : Considerăm că tratativele bilaterale reprezintă mijlocul cel mai bun pentru clarificarea problemelor privind dezvoltarea colaborării între țările socialiste. Am constatat că acest punct de vedere este împărtășit și de conducătorii de partid și de stat din Cehoslovacia.

La întrebarea dacă P.C.R. va participa la Consfătuirea din noiembrie de la Moscova a partidelor comuniste și muncitorești, a fost dat următorul răspuns : Îmi cereți să vă spun un lucru asupra căruia P.C.R. încă n-a hotărît. Noi considerăm că consfătuirile internaționale ale partidelor comuniste își au importanța lor în măsura în care contribuie la întărirea unității, la unirea tuturor forțelor antiimperialiste. Pornind de la aceste considerente, vom stabili și poziția noastră — dacă vom participa sau nu la consfătuire. Participăm însă la pregătirile ce se fac.

La o întrebare în legătură cu aprecierile făcute asupra întîlnirii de la Bratislava și dacă P.C.R. ar fi dispus să-și pună semnătura pe declarația celor șase partide comuniste și muncitorești care au participat la această întîlnire, conducătorul delegației române a spus : Ziarul „Scînteia" a precizat poziția partidului nostru în sensul că noi considerăm pozitiv faptul că la întîlnirea de la Cierna nad Tisou și la cea de la Bratislava s-a ajuns la hotărîrea comună de încetare a polemicii și de a se păși pe calea normalizării relațiilor și întăririi unității între partidele care au participat la aceste întîlniri. În ce privește semnătura, noi nu obișnuim să o punem pe documente la elaborarea cărora nu am luat parte.

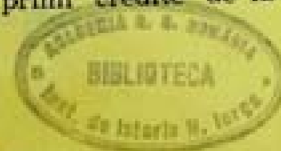
La întrebarea unui ziarist : „În legătură cu faptul că la Bratislava nu s-a mai vorbit de loc despre scrisoarea celor cinci de la Varșovia adresată P.C.C., cum priviți dv. această situație ?", tovarășul Nicolae Ceaușescu a răspuns : O privim pozitiv.

Consider — a răspuns apoi la o întrebare secretarul general al C.C. al P.C.R. — că tendințele în Europa în rîndul tuturor statelor, mai bine zis al opiniei publice din toate statele, merg în direcția găsirii căilor de stabilire a securității, de colaborare pașnică între popoare și că noi trebuie să acționăm pentru a încuraja și sprijini aceste tendințe.

Referindu-se la faptul că România a stabilit relații diplomatice cu R.F.G., unul din ziariști a întrebat care este experiența României în contactele sale cu Occidentul.

Răspuns : Exact care sînt experiențele dv. cu celelalte state din Occident și cu S.U.A. : o colaborare între țări pe baza respectului independenței naționale, a neamestecului în treburile interne, care să ducă la rezolvarea problemelor vieții internaționale.

Întrebarea „Considerați că o țară socialistă, mică sau mare, poate primi credite de la o țară nesocialistă dacă

acestea sînt acordate fără condiții politice ?" a primit următorul răspuns : România nu a fost pînă acum în situația să primească credite. Cred însă că nu este o incompatibilitate între a fi un stat socialist și a folosi o anumită modalitate economică uzitată de regulă în relațiile internaționale — creditul, fără condiții politice sau de altă natură. În definitiv, dacă facem schimburi economice — și creditul este un mijloc de activitate economică. Banul este o marfă ca oricare alta. Folosirea creditului în relațiile economice internaționale este independentă de mărimea unei țări.

În cadrul conferinței de presă, tovarășul Nicolae Ceaușescu a răspuns și la alte întrebări privind probleme ale vieții internaționale. În încheiere, șeful delegației române a exprimat mulțumiri presei cehoslovace pentru felul în care a oglindit în ultima vreme bunele relații de prietenie dintre popoarele român și cehoslovac, dintre cele două partide, și a adresat, prin intermediul ziariștilor prezenți, cele mai bune urări de progres și de fericire pentru poporul cehoslovac.

INTERVIU ACORDAT TELEVIZIUNII DIN PRAGA

Cu prilejul vizitei delegației de partid și de stat a Republicii Socialiste România în Republica Socialistă Cehoslovacă

— 16 august 1968 —

ÎNTREBARE : *În cadrul conferinței de presă de astăzi v-au fost puse multe întrebări, așa că nu o să mai insistăm. Vizita dv. în Cehoslovacia se apropie de sfîrșit. În legătură cu aceasta, aș vrea să întreb cum apreciați dv. această vizită în Cehoslovacia sau, cu alte cuvinte, cum v-a plăcut la noi ?*

RĂSPUNS : Așa cum am mai spus și la întîlnirea de astăzi cu oamenii muncii, vizita delegației române în Cehoslovacia a constituit o manifestare a prieteniei și solidarității frățești dintre partidele și popoarele noastre. Am putut să constatăm cu satisfacție încrederea, aș putea spune unanimă, a poporului muncitor din Praga în politica Partidului Comunist din Cehoslovacia, în conducerea sa.

ÎNTREBARE : *Cum ați apreciat primirea ce vi s-a făcut în Cehoslovacia ?*

RĂSPUNS : Primirea făcută de oamenii muncii a fost deosebit de călduroasă. Noi vedem în aceasta o expresie a relațiilor tradiționale de prietenie dintre popoarele noastre, o manifestare a solidarității lor în lupta pentru socialism și pentru pace.

ÎNTREBARE: *Presa noastră a subliniat că dv., tovarășe președinte, sînteți un prieten sincer al Cehoslovaciei. Televiziunea are multe milioane de spectatori. Dacă ați dori să le spuneți ceva cu privire la încheierea vizitei.*

RĂSPUNS: În primul rînd, vreau să mulțumesc presei cehoslovace pentru această afirmație. Țin să declar că de fapt eu nu fac altceva decît să exprim sentimentele de prietenie ale poporului român. Încerc să fiu la înălțimea acestor sentimente pe care poporul român le nutrește față de poporul cehoslovac.

Aș dori să folosesc acest prilej pentru a ura din toată inima poporului frate cehoslovac succese tot mai mari în munca pentru dezvoltarea patriei sale, pentru făurirea vieții noi, corespunzătoare condițiilor economice, sociale, istorice din Cehoslovacia, să urez ca prietenia dintre partidele și popoarele noastre să se dezvolte continuu, ca aceasta să contribuie la întărirea prieteniei și colaborării între toate țările socialiste.

CUVÎNTARE LA MITINGUL ORGANIZAT LA INAUGURAREA UZINEI DE AUTOTURISME PITEȘTI

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat în zone industriale ale municipiului Pitești

— 20 august 1968 —

Dragi tovarăși,

Dați-mi voie să încep prin a vă transmite dv., constructorilor, lucrătorilor din prima uzină de automobile a țării, tuturor celor prezenți la această adunare și, prin dv., tuturor locuitorilor municipiului Pitești un salut călduros din partea Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat și a guvernului Republicii Socialiste România. *(Aplauze).* Asistăm la un eveniment de o deosebită importanță în dezvoltarea industriei constructoare de mașini din țara noastră. Începerea fabricației de automobile marchează un pas important înainte, de ordin calitativ, în activitatea minunatului nostru corp de ingineri, muncitori și tehnicieni din industria constructoare de mașini. Doresc să exprim cu acest prilej cele mai calde felicitări în primul rînd lucrătorilor din construcții și montaj, care, într-un timp relativ scurt, au reușit să construiască și să dea în producție această minunată uzină. *(Aplauze).* Doresc totodată ca, în numele conducerii de partid și de stat, să adresez calde felicitări tuturor inginerilor și specialiștilor

din industria constructoare de mașini care au contribuit prin activitatea lor la producerea primului automobil românesc. *(Aplauze)*. În mod deosebit doresc să adresez felicitări conducerii ministerului și ministrului, tovarășului Marinescu, care are un merit deosebit în această activitate. *(Aplauze)*. Am lăsat la sfîrșit munca depusă de lucrătorii tînărului colectiv de constructori de mașini ai acestei uzine nu pentru că o subapreciem în vreun fel sau îi acordăm mai puțină atenție, ci tocmai pentru a sublinia mai mult mulțumirile partidului nostru. Vreau să însoțesc mulțumirile cu urarea ca acest început bun să fie încununat de un succes tot mai mare, ca autoturismul românesc „Dacia", care are și o valoare de simbol, să vestească și în țară și peste hotare capacitatea constructorilor de mașini români, a poporului român. *(Aplauze însuflețite. Urale)*. Desigur, tovarăși, constituie o mîndrie pentru noi toți, pentru întregul popor, faptul că inginerii, tehnicienii, muncitorii români au reușit într-un termen scurt să-și însușească o tehnologie avansată și să realizeze în condiții bune — este adevărat cu o cooperare foarte largă pentru început cu specialiștii francezi — primul autoturism românesc.

În toate aceste realizări, un rol însemnat l-au avut organizațiile de partid, comuniștii — care sînt ingineri, tehnicieni, muncitori ; de aceea am considerat că, adresîndu-mă inginerilor, tehnicienilor, muncitorilor, m-am adresat și comuniștilor, pentru că împreună alcătuiesc un tot unic, formează națiunea noastră socialistă. *(Aplauze)*. Doresc în mod deosebit să subliniez activitatea comitetului regional, în prezent a comitetului județean de partid, a comitetului municipal, care au un merit deosebit în faptul că s-au preocupat atent de rezolvarea problemelor multiple ce au intervenit în construcția și producția acestei uzine. Doresc să felicit aceste organe de partid pentru felul cum și-au îndeplinit rolul pe care îl au în societatea noastră. *(Aplauze)*. Le doresc ca, în continuare — ținînd seama și de unele neajunsuri, atît aici cît și la celelalte șantiere — să se ocupe cu aceeași pricepere, cu aceeași energie pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin. Le dorim succes ! *(Aplauze puternice)*.

Aș dori să exprim la acest miting, cu ocazia începerii producției de automobile românești, mulțumirile noastre muncitorilor și specialiștilor francezi, care, depunînd eforturi susținute, ne-au ajutat mult atît la începerea activității de producție, cît și în pregătirea lucrătorilor proprii. Ne exprimăm convingerea că această cooperare în producție între cele două popoare va constitui un început bun pentru o conlucrare tot mai largă, întărind fundamentul prieteniei româno-franceze.

Intrarea în funcțiune a acestei uzine, începerea fabricației primului automobil românesc au loc în preajma celei de-a 24-a aniversări a eliberării patriei noastre, a zilei în care poporul român a pășit pe drumul făuririi unui nou destin, a unei societăți în care întreaga putere aparține poporului, în frunte cu clasa muncitoare. *(Aplauze, urale)*.

În acești ani de muncă încordată, în care am învins multe greutăți, multe lipsuri, în care poporul nostru a trebuit să facă față multor privațiuni, am reușit să obținem succese minunate pe calea făuririi unei puternice industrii românești — inclusiv a unei puternice industrii constructoare de mașini —, pe calea ridicării bunăstării populației. *(Aplauze îndelungate)*.

Gîndiți-vă ce industrie exista în Pitești în '38 sau în '45, în '50 sau chiar mai tîrziu ! Și nu numai în Pitești, ci aproape în întreaga țară ! În anii construcției socialiste au

apărut puternice centre industriale, noi uzine în industria constructoare de maşini, în industria chimică, în industria uşoară. S-au deschis noi mine, s-au construit noi centrale termo şi hidroelectrice. Pe toate meleagurile patriei s-au ridicat sute şi sute de adevărate cetăţi industriale, care fac să crească bogăţia societăţii noastre, care dovedesc forţa şi capacitatea creatoare a clasei noastre muncitoare, a întregului popor, ce urmează neabătut politica marxist-leninistă a partidului comunist. *(Aplauze puternice).* Numai în anul acesta, după cum ştiţi, au început să producă Combinatul siderurgic Galaţi şi o serie de alte uzine ale construcţiei de maşini şi industriei chimice ; în Piteşti, la sfîrşitul anului, va începe să producă combinatul petrochimic. Toate acestea demonstrează justeţea liniei trasate de partidul nostru de a concentra eforturile spre industrializarea socialistă a ţării, faptul că fără o industrie puternică, fără o industrie constructoare de maşini nu poate fi vorba de construcţia socialismului, nu poate fi vorba de bunăstarea poporului, nu poate fi vorba de dezvoltarea independentă şi suverană a naţiunii. *(Aplauze puternice).*

În cuvîntul său, tovarăşul Marinescu a arătat că în domeniul maşinilor-unelte lucrăm în acest an la nivelul sarcinilor prevăzute pentru anul 1970. E un lucru bun, pentru care merită să-i felicităm pe lucrătorii din acest domeniu de activitate. *(Aplauze).* Înţelegem că conducerea ministerului are toate motivele să fie mulţumită, dar, cu toate acestea, noi considerăm că ceea ce am realizat pînă în 1968 este o dovadă a posibilităţilor mari pe care le mai avem încă în acest sector de activitate. E necesară intensificarea eforturilor conducerii ministerului, ale lucrătorilor din întreprinderile constructoare de maşini-unelte pentru valorificarea tuturor acestor posibilităţi.

Necesităţile de maşini-unelte sînt deosebit de mari în întreaga noastră ţară ; am dori de aceea să ne exprimăm la acest miting convingerea că muncitorii din întreprinderile respective vor face totul pentru a produce cît mai multe maşini-unelte în următorii doi ani. *(Aplauze).*

E un lucru pozitiv că am început să producem maşini de calcul, că ne preocupăm de realizarea unui program larg în domeniul electronicii. Sîntem la început, şi trebuie să subliniem că şi aici nevoile economiei noastre, ale dezvoltării ţării sînt deosebit de acute ; sperăm că, luînd exemplu de la muncitorii uzinei de automobile, specialiştii şi muncitorii din întreprinderile electrotehnice şi electronice îşi vor intensifica eforturile pentru a înfăptui mai devreme programul preconizat de partid şi guvern. Le dorim succes deplin în acest efort. *(Aplauze).*

Avem un program mare în domeniul producerii de utilaje complexe, îndeosebi de utilaje chimice. Ministerul Industriei Chimice se plînge că nu reuşeşte să asigure din ţară utilajele chimice complexe de care are nevoie, trebuind să apeleze la import. Ne exprimăm convingerea că şi lucrătorii, inginerii din uzinele constructoare de utilaje chimice vor urma exemplul oamenilor muncii din întreprinderile constructoare de maşini fruntaşe. Aşa cum am reuşit să dăm aproape cu un an mai devreme primul automobil românesc, să producem şi prima instalaţie chimică de 150 000 de tone de îngrăşăminte azotoase cel puţin cu un an mai devreme decît se prevede în plan. *(Aplauze).* Nu doresc să mă refer la alte sectoare de activitate ale acestei ramuri industriale. M-am referit la acestea pentru a releva ce rol important are industria construcţiei de maşini în economia românească, ce sarcini mari îi revin şi pentru a exprima cu acest prilej convingerea şi încre-

derea conducerii de partid și de stat că muncitorii și specialiștii care lucrează în acest domeniu, conducerea ministerului se vor achita cu cinste de îndatoririle lor, vor ști să servească tot mai bine patria noastră socialistă. Le dorim tuturor succese tot mai mari !

Nu mă mai refer și la alte sectoare care se dezvoltă în Pitești, o vom face cînd vom asista la inaugurarea celorlalte unități industriale. Sperăm că miniștrii care se găsesc de față vor trage învățăminte din felul în care a organizat munca și s-a preocupat de rezolvarea problemelor noii fabrici de automobile Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini. Desigur că vor acționa și ei astfel încît să dea la timp și mai cu seamă să asigure intrarea în producție cu întreaga capacitate a uzinelor pe care le construiesc. Știm că avem lucrători și specialiști minunați, avem o clasă muncitoare minunată și sîntem convinși că în toate ramurile industriei românești, urmînd exemplul detașamentului înaintat al constructorilor de mașini, se va asigura ca programul stabilit de Congresul al IX-lea să fie nu numai realizat, dar chiar depășit. Avem toate condițiile să realizăm această sarcină, tovarăși. *(Aplauze puternice).*

În activitatea pentru dezvoltarea industriei românești, noi punem un accent deosebit — paralel cu mobilizarea tuturor forțelor de care dispune poporul nostru — pe o largă cooperare și colaborare economică cu alte țări, încadrîndu-ne tot mai activ în diviziunea internațională a muncii. Un rol important au în acest sens colaborarea și cooperarea cu țările sistemului socialist, care creează condiții pentru un mers mai rapid al fiecărei țări socialiste în dezvoltarea sa economică și socială. Un rol de seamă are totodată cooperarea cu celelalte țări, indiferent de

orînduirea socială. Așa cum am arătat la început, noi apreciem cooperarea rodnică care se dezvoltă între industria românească și cea franceză nu numai în domeniul construcțiilor de automobile, ci și în alte sectoare economice. Sîntem conștienți că pentru a asigura progresul tot mai rapid al economiei țării și pentru a ține pasul cu cerințele tehnicii mondiale, cu cuceririle științei contemporane, trebuie să lărgim și să dezvoltăm continuu cooperarea și colaborarea internațională. Numai astfel vom asigura ca produsele românești să se ridice la nivelul tehnicii mondiale, să poată fi competitive din toate punctele de vedere pe piața internațională. Dezvoltînd cooperarea economică, așezăm o bază trainică colaborării dintre țările socialiste, contribuim la întărirea forței și prestigiului socialismului în lume ; dezvoltînd cooperarea și colaborarea cu toate țările lumii, contribuim în același timp la întărirea prieteniei și încrederii între toate popoarele, la victoria cauzei păcii. *(Aplauze)*. În acest fel, ne îndeplinim îndatoririle față de propriul nostru popor, asigurînd mersul său tot mai ferm înainte pe calea socialismului și comunismului, ridicarea patriei pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație și, în același timp, ne îndeplinim o înaltă îndatorire internațională, acționînd ca o forță activă în apărarea păcii, în frontul antiimperialist, în sprijinul progresului social în întreaga lume.

După cum știți, tovarăși, acum trei zile ne-am întors din Republica Socialistă Cehoslovacă, unde am făcut o vizită de prietenie la invitația conducerii partidului și statului cehoslovac. Doresc să spun aci, în fața dv., a muncitorilor uzinei de automobile, a constructorilor, a muncitorilor din Pitești și în același timp doresc să declar în fața întregului nostru popor că vizita delegației române

de partid și de stat în Cehoslovacia a constituit un minunat prilej pentru afirmarea prieteniei tradiționale care leagă poporul român și popoarele ceh și slovac, pentru manifestarea hotărîrii comune de a întări și dezvolta continuu relațiile de prietenie și colaborare multilaterală între cele două țări. *(Aplauze prelungite).* Ne-am întîlnit cu mulți cetățeni cehoslovaci. Am vizitat o uzină de autocamioane și am avut o întîlnire cu muncitorii acestei întreprinderi. Aceștia, ca de altfel toți cetățenii care ne-au întîmpinat, au exprimat calde sentimente de prietenie la adresa clasei noastre muncitoare, a poporului român. Îndeplinesc o plăcută îndatorire de a transmite din partea muncitorilor Uzinei „Avia", din partea conducătorilor partidului și statului cehoslovac un salut călduros poporului român, muncitorilor români. *(Aplauze).*

În cursul vizitei, cu prilejul discuțiilor pe care le-am avut, am putut remarca cu deplină satisfacție că Partidul Comunist Cehoslovac, conducerea sa, guvernul cehoslovac, clasa muncitoare, intelectualitatea, țărănimea cehoslovacă, întregul popor înfăptuiesc neabătut politica partidului de edificare a socialismului, de dezvoltare a Cehoslovaciei pe cale socialistă, de lărgire și dezvoltare a democrației socialiste, de asigurare a unui viitor fericit pentru toți cei ce muncesc. *(Aplauze).* Am rămas cu o impresie profundă. Ne-am întors cu convingerea și mai puternică că destinele socialismului, destinele poporului cehoslovac se găsesc în miini sigure, în mîinile partidului comunist, ale conducerii sale, că în poporul cehoslovac avem un minunat prieten în lupta comună pentru socialism, pentru unitatea țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, pentru victoria păcii în lume. *(Aplauze puternice).*

Aș dori să exprim încă o dată, cu prilejul acestui miting, urarea partidului, a clasei noastre muncitoare, a întregului nostru popor ca Partidul Comunist Cehoslovac frățesc, ca popoarele Cehoslovaciei socialiste să obțină noi și noi succese în marea lor operă, avînd convingerea fermă că în Partidul Comunist Român, în poporul român vor găsi întotdeauna un prieten de nădejde. *(Aplauze însuflețite).*

Stimați tovarăși,

Așa cum am spus la început, luăm parte la sărbătorirea unui moment de o deosebită importanță în viața lucrătorilor din industria noastră constructoare de mașini. Este un moment important pentru colectivul acestei tinere uzine, încă mică, dar care în curînd va deveni un colectiv puternic de 4 000—5 000 de oameni. Producția de automobile este într-adevăr o producție de înaltă tehnicitate, cere multă pricepere, multe cunoștințe. Pentru a realiza în bune condiții angajamentul luat aici de conducerea uzinei ca „Dacia" românească să nu fie cu nimic mai prejos decît „Renault-ul" francez sau decît alte mașini similare, se impun eforturi serioase. Se impune în primul rînd o preocupare intensă pentru ridicarea calificării tuturor muncitorilor, pentru ridicarea cunoștințelor tehnice ale tehnicienilor și inginerilor, care trebuie să fie permanent la zi cu tot ceea ce este nou în acest domeniu pe plan internațional ; se impun o bună organizare, o fermă disciplină. Noi apreciem că avem toate condițiile pentru a realiza aceste cerințe, pentru a asigura o producție la nivelul celor mai bune autoturisme similare existente pe plan mondial. Să lucrăm astfel încît să putem sta cu fruntea sus, să dovedim că nu sîntem mai prejos decît alții. Dorim tuturor celor care lucrează sau vor lucra în această uzină succes

deplin în această frumoasă activitate. *(Aplauze).* Urăm tovarășilor care lucrează la construcții-montaj, care mai au încă mult de făcut, care vor lucra și anul viitor și probabil și în continuare, să folosească cunoștințele acumulate pentru a munci și mai bine, pentru a duce la îndeplinire în tot mai bune condiții sarcinile ce le revin.

Vă doresc multă sănătate și fericire la toți ! *(Aplauze puternice, însuflețite, urale prelungi).*

CUVÎNT LA ADUNAREA POPULAȚIEI DIN CAPITALĂ ÎN PIAȚA PALATULUI REPUBLICII

— 21 august 1968 —

Dragi tovarăși,
Cetățeni ai țării românești,

În aceste momente grele pentru poporul frate cehoslovac, pentru situația din Europa, doresc ca, în numele Comitetului Central, al Consiliului de Stat și al guvernului, să mă adresez dumneavoastră, exprimînd încrederea noastră deplină în hotărîrea poporului român de a asigura construcția pașnică a socialismului în patria noastră. *(Aplauze puternice, urale).*

Pătrunderea trupelor celor cinci țări socialiste în Cehoslovacia constituie o mare greșeală și o primejdie gravă pentru pacea în Europa, pentru soarta socialismului în lume. Este de neconceput în lumea de astăzi, cînd popoarele se ridică la luptă pentru a-și apăra independența națională, pentru egalitatea în drepturi, ca un stat socialist, ca state socialiste să încalce libertatea și independența altui stat. Nu există nici o justificare, nu poate fi acceptat nici un motiv de a admite, pentru o clipă numai, ideea intervenției militare în treburile unui stat socialist frățesc. *(Aplauze, urale puternice, prelungite).*

Delegația noastră de partid și de stat care a vizitat săptămîna trecută Cehoslovacia s-a convins că poporul cehoslovac, Partidul Comunist din Cehoslovacia, clasa muncitoare cehoslovacă, bătrîni, femei, tineri, în unanimitate, sprijină conducerea de partid și de stat în efortul pentru a îndrepta stările de lucruri negative moștenite din trecut, pentru a asigura triumful socialismului în această țară. *(Aplauze, urale prelungite).*

Problema alegerii căilor de construcție socialistă este o problemă a fiecărui partid, a fiecărui stat, a fiecărui popor. Nimeni nu se poate erija în sfătuitor, în îndrumător cu privire la felul în care trebuie construit socialismul în altă țară. Noi considerăm că pentru a așeza relațiile dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste pe baze cu adevărat marxist-leniniste trebuie, o dată pentru totdeauna, să se pună capăt amestecului în treburile altor state, altor partide. *(Aplauze puternice, urale prelungite).*

În cadrul măsurilor pe care Comitetul Central, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri au hotărît să le ia, se are în vedere să se supună Marii Adunări Naționale o Declarație care să precizeze modul cum înțelegem să clădim relațiile noastre cu țările socialiste, cu toate țările lumii pe baza respectului independenței și suveranității naționale, egalității depline în drepturi, neamestecului în treburile interne, dorința noastră de a așeza aceste relații pe o colaborare cu adevărat marxist-leninistă, care să contribuie la triumful ideilor lui Marx, Engels și Lenin, la triumful comunismului, de a milita pentru restabilirea autorității și increderii în ideile marxism-leninismului. *(Aplauze, urale puternice).*

Am hotărît ca, începînd de astăzi, să trecem la constituirea gărzilor patriotice înarmate, alcătuite din muncitori, țărani și intelectuali, apărătoare ale independenței patriei noastre socialiste. *(Aplauze însuflețite, urale).* Dorim ca

poporul nostru să-și aibă unitățile sale înarmate pentru a-și apăra cuceririle revoluționare, pentru a-și asigura munca pașnică, independența și securitatea patriei socialiste. *(Aplauze, urale puternice, prelungite).*

Noi pornim în activitatea noastră de la răspunderea pe care o avem față de popor, față de toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate. Noi, cu toții, români, maghiari, germani, oameni de alte naționalități, avem același destin, aceleași năzuințe — făurirea comunismului în patria noastră — și sîntem hotărîți, într-o unitate deplină, să asigurăm înfăptuirea acestui ideal. *(Aplauze, urale prelungite).*

S-a spus că în Cehoslovacia există pericolul contrarevoluției ; se vor găsi poate mîine unii care să spună că și aci, în această adunare, se manifestă tendințe contrarevoluționare. Răspundem tuturor : întregul popor român nu va permite nimănui să încalce teritoriul patriei noastre. *(Aplauze furtunoase, urale îndelungi).* Uitați-vă, aici e întregul nostru Comitet Central, Consiliul de Stat, guvernul. Cu toții sîntem hotărîți să servim cu credință poporul în construcția socialismului, în apărarea cuceririlor revoluționare, a independenței sale. *(Aplauze, urale).* Sîntem aici mulți comuniști și antifasciști care am înfruntat închisorile, am stat în fața morții, dar nu am trădat interesele clasei muncitoare, ale poporului nostru. Fiți siguri tovarăși, fiți siguri cetățeni ai României că niciodată nu vom trăda patria noastră, nu vom trăda interesele poporului nostru. *(Aplauze, aclamații, urale).*

Avem încrederea că partidele comuniste și muncitorești vor ști să găsească căile pentru a face să se pună cît mai iute capăt acestui moment rușinos din istoria mișcării revoluționare. Avem convingerea că nu se va găsi nicăieri un comunist care să poată aproba această acțiune militară împotriva Cehoslovaciei, că toți comuniștii își vor ridica glasul pentru promovarea libertății, pentru promovarea

principiilor marxist-leniniste, pentru ca poporul cehoslovac, pentru ca orice popor să poată construi așa cum dorește societatea socialistă.

Noi sîntem hotărîți să acționăm cu toate forțele, cu toată răspunderea pentru a contribui la găsirea căilor în vederea rezolvării cît mai rapide a situației create prin pătrunderea trupelor străine în Cehoslovacia, pentru ca poporul cehoslovac să-și poată desfășura activitatea în liniște. Sîntem ferm hotărîți să acționăm împreună cu celelalte țări socialiste, cu celelalte partide comuniste și muncitorești pentru a contribui la eliminarea divergențelor, la întărirea unității țărilor socialiste, a partidelor comuniste. Sîntem convinși că așa servim interesele poporului și interesele socialismului în întreaga lume. *(Aplauze)*.

Îi rugăm pe cetățenii patriei noastre ca, avînd deplină încredere în conducerea partidului și statului, în partidul nostru comunist, să dea dovadă de unitate deplină, să acționeze calm și cu fermitate. Fiecare, la locul lui de muncă, să-și înzecească eforturile pentru a asigura înfăptuirea programului de dezvoltare a societății noastre socialiste. Să fim gata, tovarăși, să ne apărăm în orice moment patria socialistă, România. *(Aplauze, aclamații, urale prelungite)*.

Mulțumesc tuturor cetățenilor capitalei pentru această manifestare caldă, tuturor locuitorilor patriei noastre pentru încrederea ce ne-o acordă, pentru atenția cu care urmăriți și sprijiniți politica partidului nostru. Vă dorim, tovarăși, multă sănătate, succes în activitatea pentru triumful socialismului în patria noastră. *(Aplauze, urale)*. Vă rugăm, tovarăși, să vă întoarceți la activitatea dumneavoastră ; aveți încredere că vă vom ține la curent cu desfășurarea evenimentelor.

La revedere, tovarăși ! *(Aplauze prelungite, urale, minute în șir)*.

CUVÎNTARE LA SESIUNEA EXTRAORDINARĂ A MARII ADUNĂRI NAȚIONALE DIN 22 AUGUST 1968

Stimați tovarăși deputați,

Marea Adunare Națională se întrunește într-un moment de deosebită gravitate în viața țărilor socialiste, a statelor de pe continentul nostru. Convocată ca urmare a hotărîrii comune a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat și a guvernului luată în ședința plenară de ieri, Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România este chemată să analizeze într-un spirit de înaltă răspundere față de destinele națiunii române, față de cauza socialismului și păcii situația creată prin intervenția militară în Cehoslovacia și să-și exprime poziția principială față de problema relațiilor dintre statele socialiste, dintre toate țările lumii.

Întregul nostru partid, întregul popor român privesc intervenția militară în Cehoslovacia socialistă cu o profundă îngrijorare. Noi considerăm aceasta ca o încălcare flagrantă a independenței și suveranității naționale a Republicii Socialiste Cehoslovace, ca un amestec prin forță în treburile poporului frate cehoslovac, ca un act în totală contradicție cu normele fundamentale ale relațiilor care

trebuie să domnească între țările socialiste și între partidele comuniste, cu înseși principiile generale recunoscute ale dreptului internațional.

Trupele celor cinci țări socialiste au pătruns în Cehoslovacia fără a fi chemate de organele legale, constituționale, alese ale țării, sub pretextul apelului făcut de un anumit grup. Or, este un lucru unanim cunoscut și acceptat în întreaga viață internațională că relațiile între partide și state se desfășoară exclusiv între conducerile legale ale acestora, și nu între grupuri sau persoane care nu reprezintă pe nimeni. *(Aplauze puternice).* A admite abandonarea acestor principii, introducerea practicii de a se invoca pentru o acțiune sau alta cererile unor grupuri izolate înseamnă a deschide calea arbitrariului, a facilita actele de intervenție în treburile altor partide sau state, inclusiv ocuparea militară a unor țări.

Pătrunderea trupelor străine pe teritoriul Cehoslovaciei a împiedicat munca pașnică a popoarelor ceh și slovac, activitatea guvernului, a președintelui republicii — comandantul suprem al armatei —, a conducerii partidului comunist, a creat o situație deosebit de gravă în viața țării, paralizînd întreaga activitate economică și socială a națiunii cehoslovace. Poate fi considerat acesta un ajutor internaționalist, un act de apărare a poporului cehoslovac față de pericolul unei agresiuni imperialiste, un sprijin în întărirea orînduirii socialiste a acestei țări? Împotriva cui a fost îndreptată această intervenție militară? Împotriva organelor legale de conducere a partidului comunist și a statului cehoslovac. Oare aceste organe amenințau cauza socialismului în Cehoslovacia, independența și suveranitatea patriei lor? Oare faptul că poporul cehoslovac dorește să trăiască liber și independent, să fie suveran în țara sa, să întărească alianța și colaborarea cu țările socialiste reprezintă un pericol pentru cauza socialismului? De cînd

principiile democrației socialiste, ale umanismului socialist, perfecționarea relațiilor socialiste — care constituie esența noii orînduiri — au devenit un pericol contrarevoluționar? Refuzăm să acceptăm o asemenea interpretare, o asemenea calificare dată eforturilor pentru perfecționarea socialismului. Tocmai înfăptuirea acestor principii dă forță și trăinicie societății socialiste, pun în evidență superioritatea ei față de orînduirea capitalistă; tocmai aceasta înseamnă înfăptuirea aspirațiilor maselor, care au luptat pentru răsturnarea claselor exploatatoare de la putere, pentru o viață mai bună, mai demnă. *(Aplauze îndelungate).*

După părerea noastră, s-a săvîrșit o mare și tragică greșeală, care nu poate avea decît consecințe grele pentru soarta unității sistemului socialist și a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, pentru prestigiul și influența țărilor socialiste, pentru puterea de atracție a ideilor socialismului, pentru întărirea întregului front antiimperialist și a cauzei păcii în lume. Aprecierea noastră corespunde cu a numeroase alte partide comuniste și muncitorești, forțe progresiste și democratice, cercuri din cele mai largi ale opiniei publice mondiale, care au luat poziție de dezaprobare a acțiunii militare întreprinse împotriva Cehoslovaciei.

Dorim să subliniem, în spiritul unei înalte responsabilități, că nimic nu a îndreptățit și nici nu putea îndreptăți o asemenea măsură — de neconceput în lumea socialismului și care stîrnește o mare amărăciune în inima oricărui comunist cinstit. Delegația română de partid și de stat care a vizitat recent Republica Socialistă Cehoslovacă a avut convorbiri cu tovarășii Alexander Dubcek, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, Ludvik Svoboda, președintele Republicii Socialiste Cehoslovace, Oldrich Cernik, președin-

tele guvernului cehoslovac, Josef Smrkovsky, președintele Adunării Naționale Cehoslovace, cu alți conducători de partid și de stat, s-a întîlnit cu numeroși oameni ai muncii, locuitori ai orașului Praga. Ea s-a putut convinge încă o dată, la fața locului, că Partidul Comunist din Cehoslovacia, conducerea sa legitim aleasă, clasa muncitoare și întregul popor sînt ferm hotărîte să înfrîngă orice manifestare negativă, antisocialistă și să depășească greutățile temporare existente în viața socială a țării, să consolideze și să dezvolte cuceririle socialiste, să-și mențină alianțele politice și legăturile economice cu celelalte țări socialiste. Ne-am întors cu convingerea că soarta socialismului în Cehoslovacia frățească se află în mîini sigure. Cu atît mai mult, orice încercare de justificare a intervenției armate este cu desăvîrșire lipsită de temei.

De la această înaltă tribună, în numele Partidului Comunist Român, al întregului popor român, adresez un cald mesaj de simpatie și solidaritate internaționalistă poporului frate cehoslovac, comuniștilor din Cehoslovacia și îmi exprim deplina încredere în capacitatea lor de a asigura mersul înainte al Cehoslovaciei pe calea socialismului și comunismului ! *(Aplauze prelungite, puternice).*

Totodată, considerăm că nu este încă prea tîrziu de a se da dovadă de rațiune și de spirit de răspundere pentru cauza prieteniei între țările socialiste, încetîndu-se acțiunile militare împotriva Cehoslovaciei, creîndu-se condiții ca organele constituționale ale statului și organele de partid alese statutar să-și poată desfășura nestingherite activitatea. În acest scop este necesar ca toate problemele care privesc relațiile cu Cehoslovacia să fie rezolvate prin discuții și tratative cu conducerea de partid și de stat legală a țării. Aceasta este singura cale justă de ieșire din situația gravă ce s-a creat, singura cale corespunzătoare rațiunii politice și intereselor socialismului.

Partidul și guvernul țării noastre sînt hotărîte să militeze activ pentru a se ajunge la reglementarea crizei create în Cehoslovacia, pe baza respectării independenței și suveranității naționale a acestei țări, a egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne. Numai astfel se poate asigura normalizarea situației create, a relațiilor dintre țările socialiste. *(Aplauze).*

Poziția Comitetului Central al partidului nostru este împărtășită de întregul popor român, care și-a manifestat cu însuflețire, într-un fierbinte spirit patriotic, adeziunea deplină față de hotărîrile plenarei, încrederea și atașamentul față de partid, unitatea sa de nezdruncinat în jurul partidului și guvernului. *(Aplauze puternice, însuflețite).*

În cadrul însuflețitei manifestări a populației capitalei care a avut loc ieri în fața sediului Comitetului Central al partidului, în adunări ale activului de partid din județe, în telegramele trimise de colectivele de oameni ai muncii conducerii partidului și statului, în declarațiile făcute presei de nenumărați cetățeni, poporul nostru și-a exprimat într-o unanimitate deplină încrederea și sprijinul nețărmurit față de Comitetul Central al Partidului Comunist Român și guvernul țării, hotărîrea de a înfăptui neabătut politica internă și externă a partidului și statului. *(Aplauze puternice).*

Avînd în vedere implicațiile multiple ale intervenției armate în Republica Socialistă Cehoslovacă și corespunzător hotărîrilor plenarei de ieri a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, considerăm necesar ca Marea Adunare Națională să ia în dezbatere și să adopte o declarație care să expună principiile după care ne călăuzim în activitatea internațională a statului nostru, normele fundamentale pe care înțelegem să clădim și să dezvoltăm relațiile României cu celelalte țări socialiste, cu toate țările lumii, modul în care vedem soluționarea cri-

zei provocate de evenimentele din Cehoslovacia, măsurile necesare pentru asigurarea în continuare a muncii pașnice a poporului român, pentru apărarea cuceririlor sale revoluționare, a libertății, independenței și suveranității naționale, sacre, a scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România ! *(Aplauze puternice, prelungite).*

În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat citire proiectului de Declarație, după care a spus :

Îmi exprim convingerea că, dînd glas voinței unanime a poporului, pe care îl reprezentați, veți adopta în unanimitate această Declarație, veți milita cu toată energia și hotărîrea pentru traducerea în viață a acestor principii — care constituie trăsătura caracteristică a politicii externe a partidului și statului nostru socialist, pe deplin corespunzătoare intereselor vitale ale națiunii noastre socialiste, cauzei păcii în întreaga lume.

CUVÎNTARE LA MITINGUL DIN MUNICIPIUL BRAȘOV

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat în județul Brașov

— 26 august 1968 —

Dragi tovarăși,

Dați-mi voie să încep prin a vă transmite dv., tuturor locuitorilor municipiului Brașov, un salut călduros din partea conducerii partidului și statului nostru. *(Aplauze, urale).* Doresc, de asemenea, să mulțumesc tuturor tovarășilor care, prin cuvintele lor, au exprimat simțămintele tuturor locuitorilor acestui străvechi oraș, de încredere nemărginită în politica marxist-leninistă a partidului nostru. *(Aplauze puternice, urale).* În cuvintele lor, în calda manifestare cu care am fost și sîntem întîmpinați aici vedem expresia căldurii, încrederii în Comitetul nostru Central, expresia încrederii în politica internă și externă a partidului nostru, a statului nostru, politică ce corespunde pe deplin atît intereselor vitale ale întregului popor, cît și cauzei socialismului și păcii în întreaga lume. *(Aplauze prelungite, urale).*

Am vizitat una din uzinele municipiului Brașov care are rezultate minunate și care, în cinstea lui 23 August, a dat în producție primul tractor din seria celor șase tractoare prevăzute să fie însușite pînă în 1970. Doresc să

felicit din toată inima colectivul acestei uzine și să-i urez multe succese în muncă. *(Aplauze, urale).*

Știm că și uzina de autocamioane și celelalte uzine din orașul dv. au obținut rezultate foarte bune, că au realizat și depășit sarcinile planului pe lunile care au trecut din acest an. De aceea, doresc să exprim calde felicitări tuturor muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor, tuturor oamenilor muncii din toate întreprinderile orașului Brașov. *(Aplauze puternice, urale).*

În orașul dv., ca și în întregul dv. județ, muncesc și trăiesc împreună români, maghiari, germani. Am auzit aici cuvîntul reprezentanților oamenilor muncii din acest oraș — români, maghiari, germani — care au dat glas voinței unanime a locuitorilor acestui oraș, care este voința întregii noastre patrii, de a înfăptui neabătut politica partidului de înflorire continuă a patriei noastre socialiste, de ridicare continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregului nostru popor. *(Aplauze îndelungate, urale puternice).*

Știm cu toții că am realizat mult pe drumul dezvoltării multilaterale a patriei noastre. Știm, totodată, că mai avem lipsuri și greutăți de învins. Știm însă, de asemenea, că dispunem de toate forțele, de capacitatea necesară pentru a înfăptui neabătut programul elaborat de Congresul al IX-lea al partidului nostru. Avem ferma convingere că vom îndeplini și vom depăși sarcinile planului cincinal. Avem nevoie să întărim și să sudăm și mai mult unitatea întregului nostru popor ; fiecare la locul său de muncă, muncitor, țăran, intelectual, să facă totul pentru a realiza sarcinile ce-i revin. Pentru a construi socialismul și comunismul trebuie să facem eforturi tot mai mari, și avem bucuria să constatăm că aceste eforturi sînt răsplătite prin creșterea continuă a nivelului de viață al întregii populații. Tot ceea ce facem, tovarăși, este îndreptat și va fi îndrep-

tat spre bunăstarea întregului popor. Acesta este țelul suprem al politicii noastre comuniste. *(Aplauze și urale prelungite).*

Știm că realizarea acestor țeluri cere, totodată, dezvoltarea colaborării și cooperării, în toate domeniile de activitate, cu toate țările socialiste. De aceea, partidul și guvernul patriei noastre militează neabătut pentru dezvoltarea acestei colaborări și cooperări. Știm, totodată, că este necesar să participăm activ la diviziunea internațională a muncii, să dezvoltăm colaborarea cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială. Și în această direcție activează cu consecvență guvernul patriei noastre socialiste. *(Vii aplauze).*

Ne-a produs o mare durere, o mare îngrijorare situația care s-a creat prin pătrunderea trupelor unor țări socialiste în Cehoslovacia. Noi ne exprimăm speranța că discuțiile care au loc la Moscova între conducătorii Uniunii Sovietice și președintele Svoboda și alți conducători cehoslovaci vor duce la soluționarea situației create, creîndu-se posibilitatea organelor de partid și de stat legale ale Cehoslovaciei să-și desfășoare normal activitatea, precum și poporului cehoslovac de a-și continua munca pașnică de făurire a socialismului. *(Aplauze însuflețite, îndelungi).* E de înțeles, tovarăși, că această situație nu poate să nu îngrijoreze pe orice comunist cinstit. Ne dăm seama că orice neînțelegere dintre țările socialiste, dintre comuniști slăbește forța și capacitatea lor de luptă împotriva dușmanului comun : imperialismul. De aceea ne pronunțăm cu toată fermitatea și sîntem hotărîți să acționăm cu toată forța și priceperea noastră pentru a contribui la lichidarea cît mai rapidă a stărilor de lucruri actuale, a neînțelegerilor existente, pentru normalizarea relațiilor dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste și muncitorești. Considerăm că aceasta este o îndatorire internaționalistă a

partidului nostru, a fiecărui comunist, și noi sintem hotăriți să ne îndeplinim neabătut îndatoririle noastre internaționaliste. *(Aplauze însuflețite, îndelungate).*

Vreau să afirm, în acest vechi și puternic centru muncitoresc, în care trăiesc și muncesc alături români, maghiari, germani, care au făurit prin munca lor comună tot ceea ce vedem aici, convingerea noastră profundă că nimic nu trebuie să împiedice colaborarea între popoarele țărilor socialiste. Poporul român consideră că nimic nu poate împiedica buna colaborare, prietenia dintre România și Uniunea Sovietică, că avem toate condițiile și avem răspunderea să dezvoltăm această prietenie. *(Aplauze).* Nu există nici o problemă care să poată constitui motiv de neînțelegere între popoarele noastre. Avem de asemenea relații bune și dorim să dezvoltăm continuu aceste relații cu poporul din Republica Populară Ungară, de care ne leagă aceleași interese : construcția socialismului. Noi considerăm că nu există nici o problemă care să împiedice colaborarea dintre popoarele noastre și trebuie să facem totul pentru a o dezvolta în continuare. *(Aplauze).* Avem relații vechi de prietenie cu poporul bulgar. Aceste relații și-au găsit o expresie nouă în condițiile construirii socialismului. Nu există nici o problemă care să constituie un motiv de neînțelegere între popoarele noastre. Dimpotrivă, interesele comune cer să acționăm împreună, să întărim continuu prietenia și colaborarea dintre cele două țări. *(Aplauze).* Avem, de asemenea, relații bune și perspective de dezvoltare a acestora cu popoarele Iugoslaviei frățești, de care ne leagă, la fel, tradiții vechi de prietenie, de luptă comună, aceleași interese legate de făurirea orînduirii noi. Există toate condițiile pentru a dezvolta toate aceste relații ; noi vom face totul pentru a le extinde și intensifica continuu. *(Aplauze).*

Ne leagă o prietenie veche cu popoarele slovac și ceh, tradiții de luptă comună împotriva exploatării și asupririi, împotriva Germaniei hitleriste, solidaritatea internaționalistă în construirea socialismului. Avem toate posibilitățile pentru a face ca relațiile dintre România și Cehoslovacia să înflorească continuu, spre binele popoarelor noastre, al cauzei socialismului. *(Aplauze).*

M-am referit nominal la aceste țări vecine, dar aceleași relații și aceleași perspective de colaborare și prietenie avem cu toate țările socialiste din Europa, cu Albania, cu Polonia, cu R.D. Germană, cu toate țările socialiste de pe celelalte continente. Noi considerăm că avem obligația și datoria să facem totul ca unele puncte de vedere diferite privitoare la problemele internaționale sau la metodele concrete de rezolvare a sarcinii de construcție a socialismului să nu constituie niciodată o piedică în colaborarea și cooperarea noastră. Sintem convinși că și popoarele celorlalte țări socialiste vor milita în acest sens și împreună vom face ca unitatea țărilor noastre să fie o forță de neînvins, să asigure triumful socialismului și păcii în întreaga lume. *(Aplauze).*

Dragi tovarăși,

Căldura cu care am fost întîmpinați, manifestările de atașament și aplauzele dv. ne adeveresc și mai mult — dacă mai era nevoie — încrederea și unanimitatea cu care întregul popor sprijină și înfăptuiește politica partidului și guvernului nostru. Sprijinul dv. neprecupețit ne dă încrederea de a merge neabătut în înfăptuirea acestei politici, ne convinge că poporul este strîns unit și că nimic în lume nu va putea clinti unitatea sa de monolit, hotărîrea sa de a făuri socialismul și comunismul în România, de a-și aduce contribuția la cauza generală a socialismului, de a apăra cuceririle revoluționare, independența și suve-

ranitatea patriei noastre socialiste. *(Aplauze îndelungate, urale).*

Dați-mi voie să vă urez dv., tuturor locuitorilor municipiului Brașov, noi și noi succese în activitatea închinată edificării socialismului în România. Să munciți cu toată priceperea, cu toată energia pentru bunăstarea și fericirea întregului nostru popor, pentru a face patria noastră tot mai bogată, mai puternică și mai înfloritoare. Vă doresc tuturor multă fericire, multă sănătate. *(Aplauze și urale însuflețite, ce nu contenesc minute în șir).*

CUVÎNTARE LA MITINGUL DIN ORAȘUL SFÎNTU GHEORGHE

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat în județul Covasna

— 26 august 1968 —

Dragi tovarăși,

Dați-mi voie să vă transmit dumneavoastră, locuitorilor orașului Sfîntu Gheorghe, tuturor locuitorilor județului Covasna un salut călduros din partea Comitetului Central al partidului și a guvernului patriei noastre socialiste. *(Aplauze, urale).*

Deoarece nu am putut veni la constituirea județului dumneavoastră și nici de atunci timpul nu mi-a permis să vizitez județul, dați-mi voie să profit de această împrejurare pentru a vă felicita pe dumneavoastră, pe toți locuitorii județului, urîndu-vă ca prin activitatea entuziastă ce o desfășurați să faceți ca acesta să devină un județ înfloritor, contribuind astfel la înflorirea întregii noastre patrii. *(Aplauze îndelungi).*

Tovarăși,

Vizităm orașul și județul dumneavoastră în condițiile în care întregul nostru popor muncește cu avînt și abnegație pentru înfăptuirea programului elaborat de Congresul al IX-lea al partidului. Am vizitat întreprinderea din

orașul dumneavoastră, care, față de situația existentă la vizita precedentă, a cunoscut o nouă dezvoltare, a obținut o nouă creștere a producției, aflîndu-se în plin proces de extindere și înflorire. În județul dumneavoastră a început construirea a trei întreprinderi noi și fără nici o îndoială că, înfăptuind programul elaborat de Congresul al IX-lea al partidului, trecînd la înfăptuirea următorului plan cincinal, orașul dumneavoastră, ca și alte localități din județul Covasna, vor cunoaște o puternică dezvoltare economică și socială. După cum știți, partidul nostru consideră că pentru a realiza în viață principiile deplinei egalități socialiste între toți cetățenii României, fără deosebire de naționalitate, este în primul rînd necesar să asigurăm o puternică dezvoltare a industriei, a agriculturii, a bazei materiale, a științei, culturii și întregii vieți sociale în toate județele țării, pe întinsul întregii patrii.

Am ascultat aici cuvintele înflăcărate ale tovarășilor care au luat cuvîntul. Au vorbit de rezultatele bune obținute de muncitorii, de țăranii, de intelectualii din Sfîntu Gheorghe și din județul Covasna în activitatea desfășurată în lunile care au trecut. Sînt rezultate minunate, tovarăși; dați-mi voie să vă felicit pentru ele și să vă urez succese și mai mari în activitatea dv. *(Aplauze puternice).* Prin munca dv., prin munca de zi cu zi a întregului popor prinde viață programul elaborat de partid pentru înflorirea multilaterală, materială și spirituală, a patriei noastre socialiste. A construi socialismul, a construi comunismul înseamnă a crea o industrie puternică, o agricultură înaintată, o știință înaintată, o cultură avansată, un trai tot mai ridicat al întregului popor. Numai așa poporul va vedea că socialismul reprezintă înfăptuirea năzuințelor sale de veacuri de a trăi liber, independent, de a putea să valorifice multilateral posibilitățile tuturor membrilor societății, fără deosebire de naționalitate. Tocmai astfel realizăm noi idealul

socialismului, pentru care au luptat și s-au jertfit mulți fii ai poporului nostru, români, maghiari, germani și de alte naționalități, care, luptînd împreună, au știut că își vor putea făuri soarta și viitorul așa cum doresc. *(Aplauze, urale prelungite).*

Cu toții ne dăm seama că edificarea noii orînduiri sociale nu e ușoară, că au trebuit și trebuie învinse încă multe greutăți, că a trebuit și trebuie să facem față încă multor privațiuni. Vedem însă zi de zi, ceas de ceas, dacă se poate spune așa, tovarăși, că, prin munca noastră unită, obținem realizări tot mai mari, facem ca patria noastră socialistă să devină tot mai bogată, tot mai înfloritoare. Știm că a făuri socialismul înseamnă a realiza o asemenea societate în care oamenii muncii, dispunînd din belșug de bunuri materiale, să se bucure din plin și de libertăți democratice, de binefacerile științei și culturii, să poată participa activ la înfăptuirea întregii politici de creare a vieții noi, să-și poată înfăptui în mod conștient propriile idealuri de viață, propria lor istorie. Tocmai de aceea partidul nostru se preocupă neabătut de perfecționarea dezvoltării societății noastre, a relațiilor sociale, a întregii activități de partid și de stat, de lărgirea democrației socialiste. În aceasta vedem noi forța și tăria partidului nostru, a întregului popor, garanția înfăptuirii socialismului și comunismului în România. *(Aplauze vii, urale prelungite).*

Este o necesitate pentru partidul comunist, pentru statul socialist să știe să dezvăluie la timp lipsurile și greșelile, să acționeze pentru îndreptarea lor. Numai așa se asigură evitarea în viitor a greșelilor și lipsurilor, numai așa se creează condiții ca în orînduirea noastră socialistă să nu se mai poată produce abuzuri și samavolnicii, ca cetățenii societății noastre să-și poată manifesta din plin posibilitățile, energia și capacitățile lor intelectuale și ma-

nuale, să știe că-și pot spune părerea și pot participa activ la îmbunătățirea întregii noastre activități. Tocmai acest lucru îl face partidul nostru, tovarăși. Știm că același lucru îl fac multe partide din țările socialiste, și este normal să fie așa, pentru că numai astfel se asigură mersul înainte, succesul în construcția socialismului și comunismului.

Noi știm, tovarăși, că tot ceea ce am realizat este rodul muncii comune a românilor, maghiarilor și germanilor, care trăiesc în aceeași patrie, care au învins aceleași greutăți. Este cunoscut că a trebuit să facem față multor și multor greutăți, dar ceea ce am înfăptuit este o dovadă a forței partidului și poporului nostru, a posibilităților uriașe pe care le oferă orînduirea noastră socialistă. Toate acestea sînt în același timp o dovadă că, acționînd tot mai hotărît, tot mai unit, vom face ca patria noastră să meargă cu pași tot mai iuți și mai mari în desăvîrșirea socialismului, spre construcția societății comuniste. *(Aplauze însuflețite, urale prelungite).*

Totodată, noi știm că trebuie să dezvoltăm continuu relațiile de colaborare și cooperare cu țările socialiste pentru că numai în felul acesta putem asigura mersul nostru rapid înainte, al fiecărei țări socialiste, numai împreună putem alcătui o forță puternică în lupta împotriva dușmanului comun — imperialismul —, în lupta pentru pace și progres social în întreaga lume. *(Aplauze puternice, urale).* Nu există nimic care poate împiedica o bună colaborare, o bună cooperare între țările socialiste, prietenia României cu țările vecine, cît și cu celelalte țări socialiste îndepărtate. Avem aceeași orînduire, același țel, aceleași năzuințe, dorim să obținem pentru popoarele noastre o viață tot mai bună, înfloritoare, independentă, să asigurăm pacea popoarelor noastre. De aceea, trebuie să facem totul pentru a înfăptui și întări această unitate. *(Aplauze).*

Desigur, sînt și vor mai fi păreri deosebite în aprecierea unor probleme ale situației internaționale. Sînt și vor mai fi metode deosebite în rezolvarea problemelor construcției socialiste. Dar noi considerăm că aceste deosebiri nu pot și nu trebuie niciodată, în nici un fel, să constituie motiv pentru divergențe, pentru slăbirea unității țărilor socialiste. Dimpotrivă, trebuie să facem totul pentru a întări unitatea. Și ce este rău dacă într-o țară se rezolvă într-un fel conducerea întreprinderii și în alta altfel? Dacă în România există comitete de întreprindere? Ce este rău dacă la noi primul secretar al comitetului județean de partid este și președintele consiliului popular județean și în altă parte nu este? Sau dacă noi ne preocupăm de a dezvolta într-un anumit sens activitatea în cooperativele agricole, dacă punem un accent pe o anumită latură a activității în agricultură? Oare aceasta poate să dăuneze intereselor socialismului? Oare nu poporul nostru, nu noi sîntem aceia care trebuie să judecăm și să vedem dacă merg bine sau nu merg bine lucrurile? Și dacă ne uităm, tovarăși, putem să spunem cu satisfacție că, așa cum lucrăm noi, nu lucrăm prost, că producția industrială are un ritm de creștere de 12,6%, fiind printre cele mai înalte din lume. *(Aplauze puternice, entuziaste).*

Agricultura noastră socialistă cooperatistă, în ciuda secetei din acest an, a reușit să dea recolte care să asigure aprovizionarea populației, să asigure nevoile industriei și să contribuie într-o măsură însemnată la dezvoltarea întregii economii naționale. Asta înseamnă că agricultura noastră socialistă, formele noastre de organizare corespund situației din România și își demonstrează din plin eficiența. Oare toate acestea, tovarăși, pot să nemulțumească pe cineva? Noi considerăm că, dimpotrivă, rezultatele bune pe care le obține o țară socialistă în dezvoltarea sa sînt un motiv de mulțumire și de mîndrie pentru

toate țările socialiste. Și noi, poporul român, comuniștii români, ne mîndrim cu rezultatele celorlalte țări socialiste, vorbim de ele cu bucurie, considerînd că ele sînt și rezultatele noastre — pentru că numai în măsura în care fiecare țară socialistă obține succese tot mai mari dovedim superioritatea socialismului, întărim forța sistemului mondial socialist. *(Aplauze, urale).* În același timp ne întristează și ne mîhnesc lipsurile, unele stări de lucruri negative care se ivesc la noi sau în alte țări socialiste. Aceasta pentru că, în aceeași măsură, ele influențează asupra prestigiului socialismului, asupra forței și influenței sale în lume. Considerăm de aceea că între țările socialiste e necesar să existe o strînsă colaborare și cooperare, un larg schimb de experiență și intrajutorare tovărășească, care să dea posibilitatea tuturor să învețe unii de la alții, să vadă fiecare ce are celălalt mai bun sau mai rău și să ia ceea ce consideră că se potrivește pentru nevoile dezvoltării sale. Considerăm însă că aceasta nu poate în nici un fel să ducă la amestecul în treburile altor state sau altor partide, la încălcarea dreptului fiecărui popor, al fiecărui partid de a stabili măsurile menite să asigure bunul mers al activității, construirea cu succes a socialismului. Noi avem încredere deplină că poporul fiecărei țări socialiste, sub conducerea partidului său comunist, va ști să asigure mersul înainte al socialismului și comunismului și considerăm că orice amestec din afară constituie o piedică în calea spre socialism. *(Aplauze, urale).* Iată de ce partidul nostru, România, a manifestat o deosebită îngrijorare față de intrarea trupelor a cinci țări socialiste pe teritoriul Cehoslovaciei. Trebuie să spunem deschis, tovarăși, că nu aceasta este calea de ajutor internaționalist, că nu aceasta este calea întăririi prieteniei și solidarității internaționale. Prietenia nu se impune pe calea armelor. Prietenia este

rezultatul voinței libere a fiecărei națiuni, prietenia este rezultatul unei colaborări deschise, frățești, care să se bazeze pe libera, libera și iar libera adeziune a întregului popor. Numai așa forța și unitatea țărilor socialiste vor fi de neînvins. *(Aplauze furtunoase, urale).*

Urmărim cu deosebită atenție tratativele care au loc la Moscova între conducătorii sovietici și președintele Republicii Socialiste Cehoslovace, Svoboda, și alți conducători din Cehoslovacia și am dori din toată inima să se ajungă la o soluție cît mai grabnică care să creeze condiții pentru activitatea partidului, a organelor de partid și de stat din Cehoslovacia, care să ducă la retragerea trupelor celor cinci state din Cehoslovacia și să asigure condiții ca poporul cehoslovac să-și poată construi în liniște și în deplină independență viața nouă, socialistă. *(Aplauze, urale prelungite).*

Există încă forțe imperialiste puternice care fără îndoială că nu au renunțat la planurile lor agresive, la planurile lor de dominație a lumii. Pentru a face ca aceste planuri să nu izbutească este necesar să unim eforturile tuturor țărilor socialiste, ale tuturor partidelor comuniste și muncitorești. Oare dacă, în loc să unim eforturile, acționăm în așa fel încît să se adîncească divergențele, servim cauza luptei împotriva imperialismului ? Fără îndoială că nu, tovarăși. Noi spunem și aici, așa cum am spus și la Brașov : sîntem ferm hotărîți să acționăm pentru a înlătura tot ceea ce poate să înăsprească relațiile dintre țările socialiste, pentru a contribui la întărirea unității țărilor socialiste. Știm că pe această cale avem de partea noastră adevărul, principiile marxist-leniniste și că, în pofida divergențelor care există, a încordării de astăzi, vom reuși să realizăm această unitate. Vom face totul pentru aceasta. *(Aplauze, urale).*

Am dori să fie aici de față și reprezentanții altor țări socialiste să vadă însuflețirea, să vadă voința unanimă a dumneavoastră și a întregului nostru popor de a nu admite nimic care să dăuneze unității țărilor socialiste; să vadă că poporul român, fără deosebire de naționalitate, toți cetățenii României — români, maghiari, germani, de alte naționalități — sînt hotărîți să acționeze cu toată forța pentru a sprijini politica Partidului Comunist Român, a guvernului Republicii Socialiste România, care corespunde intereselor întregului popor, cauzei generale a socialismului. *(Aplauze vii, însuflețite, urale îndelungi).*

Dragi tovarăși,

Dați-mi voie, în încheiere, să vă mulțumesc pentru caldele manifestări de simpatie la adresa partidului și a guvernului, pentru sentimentele înflăcărate exprimate de tovarășii care au vorbit aici și să consider toate acestea ca o exprimare unanimă a încrederii depline în partid și guvern, în politica sa marxist-leninistă. Vă asigur, tovarăși, că noi, cei cărora partidul și poporul ne-au încredințat munci de răspundere, ne-au încredințat misiuni și sarcini mai mari în făurirea destinelor poporului, ale patriei noastre, vă asigur că nu vom precupeți nimic, că ne vom face pînă la capăt datoria față de popor, față de patria noastră socialistă. *(Aplauze, urale furtunoase, îndelungi).*

Vă urez din toată inima multe și mari succese în activitatea dumneavoastră, multă sănătate și fericire. *(Aplauze, urale).*

Trăiască Covasna! Trăiască Partidul Comunist Român! *(Aceste cuvinte de încheiere au fost rostite în limba maghiară).*

CUVÎNTARE LA MITINGUL DIN ORAȘUL MIERCUREA CIUC

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat în județul Harghita

— 26 august 1968 —

Dragi tovarăși,

Dați-mi voie să încep prin a vă transmite dv., tuturor locuitorilor orașului Miercurea Ciuc și județului Harghita un salut călduros din partea Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat și a guvernului Republicii Socialiste România. *(Aplauze, urale îndelungate).*

De asemenea, dați-mi voie, deoarece nu am putut veni la constituirea județului dv. și nici de atunci nu am avut posibilitatea să vin pe aici, să felicit pe toți locuitorii județului, să vă felicit pe dv., cei din Miercurea Ciuc, care trăiți în capitala județului, și să vă doresc multe și multe succese în activitatea dv. *(Aplauze, urale însuflețite).*

În cadrul preocupărilor conducerii noastre de partid și de stat pentru înfăptuirea marilor sarcini care ne stau în față în opera de construcție socialistă a fost încetățenită, ca o practică permanentă, consultarea cu oamenii muncii din întreprinderi, din sate, din instituții, din diferitele localități ale patriei noastre pentru ca, împreună, să stabilim cum să acționăm mai bine pentru a asigura

mersul înainte tot mai hotărît al patriei noastre pe calea bunăstării. *(Aplauze, urale puternice).* Vizita noastră în orașul și județul dv. se înscrie în cadrul acestor preocupări. Trebuie să remarc cu satisfacție că în scurtul timp în care am vizitat o întreprindere din orașul dv., în cele expuse aici de tovarășii care au luat cuvîntul, a reieșit că orașul dv., județul dv. se înscriu cu rezultate bune în realizarea sarcinilor planului pe anul acesta atît în industrie, cît și în agricultură, că prin activitatea, prin succesele pe care le-ați obținut aduceți un aport însemnat la înflorirea generală a patriei noastre, la ridicarea ei pe culmi tot mai înalte de progres și de civilizație. Dați-mi voie să vă felicit pentru rezultatele pe care le-ați dobîndit pînă acum în activitatea dv. *(Aplauze, urale).*

Cu toții ne mîndrim de faptul că patria noastră a reușit în anii construcției socialiste să facă pași uriași pe drumul industrializării, al unei agriculturi moderne, al dezvoltării științei, culturii, învățămîntului, că bunăstarea întregului nostru popor crește zi de zi. Cu toții ne mîndrim cu faptul că, aplicînd consecvent politica marxist-leninistă, în România a fost rezolvată în mod just problema națională, că toți cetățenii României se bucură de posibilități egale în toate domeniile de activitate, sînt cetățeni cu aceleași drepturi, cu aceleași îndatoriri și împreună realizează tot ceea ce există, împreună își făuresc destinul în societatea socialistă, își făuresc viitorul de aur, comunismul. *(Aplauze îndelungate, urale).*

Localitățile locuite de secuime, ca și alte localități ale României, erau printre cele mai rămase în urmă din punct de vedere al dezvoltării industriale. În anii socialismului s-au obținut unele rezultate în această direcție, dar, trebuie să spunem cinstit, nu s-a făcut încă prea mult. În cadrul actualului cincinal, în secuime — deci și în orașul și în județul dv. — se vor construi 10 întreprinderi noi, ceea ce

va face ca viața secuilor, nivelul general al activității economice și sociale din această parte a țării noastre să se transforme radical. Industrializarea regiunilor locuite de secui este o expresie a justeței politicii de industrializare socialistă a partidului nostru, dar, totodată, o dovadă a justeței politicii naționale a Partidului Comunist Român. Noi considerăm că nu poate exista cu adevărat egalitate în drepturi, nu se poate considera rezolvată problema națională dacă nu sînt asigurate condiții materiale — industrializare, dezvoltarea agriculturii, înflorirea științei și culturii. *(Aplauze puternice, urale).* Numai creînd o industrie puternică, modernizînd agricultura pe toate meleagurile patriei asigurăm ca într-adevăr cetățenii României, fie că sînt români, fie că sînt maghiari, fie că sînt germani sau de alte naționalități, să se bucure din plin de tot ceea ce poate da civilizația socialistă. În aceasta constă, în primul rînd, realizarea în fapt a deplinei egalități între oameni, fără deosebire de naționalitate, aceasta înfăptuiește partidul nostru comunist, în aceasta constă politica națională, marxist-leninistă, a partidului nostru. *(Aplauze, urale însuflețite).*

O dată cu dezvoltarea bazei materiale înfloresc în întreaga țară știința, cultura, învățămîntul. Se ridică nivelul general de cultură, de conștiință al poporului. În orice limbă — română, maghiară, germană —, conținutul culturii este același. Dorința de a ne însuși tot ceea ce au creat mai bun civilizația omenească și știința modernă, avansate, este aceeași în oricare limbă. Partidul nostru pornește de la ideea că trebuie să facem astfel ca cetățenii patriei noastre să poată avea acces la cuceririle științei folosind limba pe care o cunosc cel mai bine. Totodată să așezăm și în viitor la baza întregii însușiri a științei și culturii principiile materialismului dialectic și istoric, armă

ideologică a clasei muncitoare, teorie care asigură progresul întregii omeniri. *(Aplauze puternice).*

Noi pornim de la necesitatea ca oamenii muncii, toți cetățenii patriei să poată folosi din plin toate instituțiile existente în societatea noastră în modul cel mai accesibil și democratic. Prin aceasta creăm condiții de manifestare cu adevărat egale tuturor capacităților poporului nostru, ale fiecărui membru al societății. Nu există și nu trebuie admisă nici în viitor, undeva, vreo îngrădire de vreun fel sau altul, fiecare cetățean al patriei noastre are posibilitatea să desfășoare orice activitate în raport cu cunoștințele, cu priceperea sa. Un singur lucru trebuie să cerem fiecăruia : de a învăța, pentru că fără aceasta nu se poate realiza construcția unei societăți avansate. Se cer de asemenea fiecăruia devotament nemărginit pentru ideologia noastră marxist-leninistă, încredere nestrămutată în justețea cauzei noastre, credință neștirbită față de cauza poporului, față de patria noastră comună, România socialistă. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Știm că în activitatea noastră au fost și mai sînt lipsuri. Mai avem încă un drum lung de parcurs pentru a putea spune cu deplină satisfacție că am realizat socialismul așa cum l-am gîndit și îl gîndim, socialismul care asigură posibilități nelimitate de viață și manifestare a omului atît din punct de vedere material, cît și spiritual. Dar mergem pe acest drum, avem tot ce ne trebuie pentru a înfăptui acest ideal. Avem o linie politică justă, avem un partid comunist încercat care călăuzește poporul nostru spre acest țel, avem un popor minunat, unit în jurul partidului și guvernului, care înfăptuiește neabătut politica de construcție socialistă, de făurire a bazelor comunismului în România. *(Aplauze și urale furtunoase).*

Cunoașteți orientarea Congresului al IX-lea, a Conferinței Naționale de a perfecționa activitatea noastră economică și socială, metodele și formele de conducere, de a lărgi continuu democrația noastră socialistă, care să permită participarea activă a tuturor cetățenilor patriei la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului nostru. Partidul consultă, pune în fața poporului cele mai importante hotărîri ale sale, pentru că numai în măsura în care poporul își însușește aceste hotărîri ele devin o forță activă în stare să asigure mersul nostru înainte. În aceasta constă cea mai înaltă formă de democrație socialistă și noi sîntem ferm hotărîți s-o perfecționăm și s-o lărgim necontenit. O dovadă a lărgirii democrației noastre, a participării active a poporului la întreaga viață a patriei este și hotărîrea plenarei C.C. de constituire a gărzilor patriotice formate din muncitori, țărani și intelectuali fără deosebire de naționalitate. Aceasta înseamnă a înarma poporul, care își făurește destinul așa cum dorește el. *(Aplauze puternice, urale prelungite).*

În activitatea noastră acordăm o atenție deosebită colaborării și cooperării cu țările socialiste, fiind conștienți că succesul în înfăptuirea orînduirii noi este asigurat numai prin strînsa unitate și colaborare a tuturor țărilor socialiste. Noi ne preocupăm continuu să facem ca această colaborare să fie tot mai strînsă, dar, în același timp, considerăm că trebuie să veghem continuu și să acționăm ca relațiile dintre țările noastre să fie un model pentru întreaga omenire care să dovedească superioritatea orînduirii socialiste și în domeniul relațiilor dintre state. De aceea, aceste relații trebuie să se bazeze pe egalitate deplină în drepturi între toate statele socialiste, pe respect, independență și suveranitate, pe neamestec în treburile interne, pe internaționalism. Numai astfel aceste relații vor fi de neînvins, vor asigura unitatea de nezdruncinat a sistemului mondial socialist. *(Aplauze prelungite, urale).*

Nu este un secret pentru nimeni că între țările socialiste există o serie de divergențe. Din păcate, aceasta nu servește socialismul, nu servește sistemului mondial socialist, ci, dimpotrivă, îi aduce daune. De aceea noi considerăm că trebuie să acționăm cu toată hotărîrea pentru a lichida cît mai iute această stare de lucruri, pentru ca sub nici o formă deosebirile de păreri față de o problemă sau alta să nu afecteze relațiile dintre țările socialiste. Noi am privit și privim cu mare îngrijorare evenimentele din Cehoslovacia, faptul că s-a recurs la intrarea trupelor unor țări socialiste în Cehoslovacia. Oricum am spune, tovarăși, nu poate exista nici o justificare pentru această acțiune. Noi am vizitat Cehoslovacia, am discutat cu conducătorii cehoslovaci, ne-am întîlnit cu poporul cehoslovac, așa cum ne întîlnim cu dumneavoastră acum. I-am ascultat pe tovarășii cehi, ne-au ascultat, și trebuie să vă spun că n-am putut decît să constatăm atașamentul deplin al poporului față de partid și guvern, față de conducerea sa, față de Svoboda, de Dubcek, de Cernik. Ne-am întors cu convingerea că poporul cehoslovac merge pe un drum just și că are suficiente forțe ca să asigure construirea socialismului în țara sa, sub conducerea partidului. De aceea i-am urat tot succesul în această operă. *(Aplauze, urale).* Trebuie să înțelegem, tovarăși, că, dacă am fi constatat altceva, nu ne-am fi sfiit să o spunem. Cunoașteți că nu e în felul nostru să mușamalizăm sau să spunem ceea ce nu am văzut, ceea ce nu sîntem convinși că este adevărat. Este în firea partidului nostru, ca a tuturor comuniștilor de altfel, de a spune întotdeauna adevărul, de a arăta și ce este bine și ce e rău. Nu putem spune că tovarășii cehoslovaci nu au avut greutăți. Au vorbit ei despre ele, ni le-au arătat și au arătat și cum se gîndesc să învingă aceste greutăți. Dar oare unde nu sînt greutăți ? Și noi avem greutăți. Și noi am criticat multe stări de lucruri

din trecut, și le-am criticat deschis în fața poporului, dar asta nu a slăbit partidul, nu a slăbit încrederea poporului în partid. Dimpotrivă, aceasta a fost și este o dovadă că partidul nostru e hotărît să acționeze ca stările de lucruri negative din trecut să nu se mai repete în țara noastră, că vom asigura ca socialismul să devină tot mai perfecționat, ca fiecare cetățean să poată, ca om liber al societății socialiste, să-și spună părerea fără frica de a i se întîmpla ceva, cum a fost, din păcate, și la noi în trecut. Asta au pornit să facă și tovarășii cehoslovaci. Și ce e rău în aceasta, tovarăși, ce e rău în dorința de a construi o societate mai dreaptă, mai bună, în care omul să fie om, să fie respectat ca om. Doar acesta este idealul socialismului și comunismului. Noi construim socialismul pentru om, în centrul întregii politici este omul, și atunci omului trebuie să-i creăm toate condițiile ca într-adevăr să se bucure din plin de beneficiile socialismului. Aceasta dorim să asigurăm în România. *(Aplauze puternice, entuziaste, urale prelungite).* Oare aceasta reprezintă vreun pericol pentru cauza socialismului ? Nu. Aceasta reprezintă, dimpotrivă, forța de neînvins a socialismului. Atunci cînd omul este conștient și participă activ la făurirea vieții noi, nu există forță în lume în stare să-l abată de pe drumul socialismului. Noi sîntem convinși că nu se va putea găsi nimeni care să oprească poporul nostru de pe calea construcției socialismului. Sîntem ferm hotărîți să facem totul ca socialismul și comunismul să triumfe în forma sa superioară, în forma sa cea mai umană. *(Aplauze vii, îndelungi, urale).*

Dorim prietenia cu toate țările socialiste și mai întîi cu țările socialiste vecine. Știm că nu se poate concepe mersul înainte fără o solidaritate și o prietenie internaționalistă. Dar dorim ca această prietenie să fie de la egal la egal ; întindem o mînă prietenească, vrem o strîngere de mînă

prietenească, vrem să mergem ca prieteni egali înainte spre socialism și comunism. *(Aplauze, urale).*

Dorim și studiem experiența altor țări socialiste, învățăm din ceea ce e bun la tovarășii și prietenii noștri. Considerăm că e necesar însă ca poporul nostru, partidul nostru să hotărască singuri cum e mai bine să procedeze în construcția socialismului, ce forme de organizare, ce forme de muncă să adopte în această activitate. Aceasta pentru că considerăm că noi cunoaștem cel mai bine situația din țara noastră. Considerăm că poporul nostru, românii, maghiarii, germanii din România își cunosc mai bine țara și sînt în stare să aleagă formele de organizare și, în același timp, să-i aprecieze pe conducători, să le acorde sau să nu le acorde încrederea. Noi prețuim încrederea poporului, o vrem pe aceasta și sîntem mulțumiți că o avem. Vom face totul să îndreptățim și să păstrăm încrederea poporului nostru. *(Aplauze puternice, urale).*

La rîndul nostru respectăm alte popoare, respectăm voința, dorința lor de a-și alege formele și metodele de muncă pe care le vor, respectăm conducătorii pe care și-i aleg aceste popoare pentru că ele sînt acelea care trebuie să hotărască. Noi considerăm că avem răspunderea de a face totul în direcția dezvoltării frăției și prieteniei între popoarele socialiste, a încetățenirii unor relații de încredere, de respect reciproc între ele. Numai așa vom asigura mersul hotărît înainte al fiecărei țări socialiste. *(Vii aplauze).*

Urmărim cu mare atenție tratativele care au loc la Moscova între conducătorii Uniunii Sovietice și Svoboda, președintele Republicii Cehoslovace, și alți conducători cehoslovaci. Ne exprimăm speranța că rațiunea va triumfa, că se va ajunge la o înțelegere care să asigure posibilități pentru Partidul Comunist din Cehoslovacia, pentru organele sale conducătoare, pentru guvern de a-și desfășura

activitatea de construcție pașnică a socialismului, îndeplinindu-și rolul cu care au fost investite de popor, o înțelegere care să stabilească retragerea cît mai rapidă a trupelor celor cinci țări socialiste, respectîndu-se independența și suveranitatea Cehoslovaciei. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Noi sîntem membri ai Tratatului de la Varșovia și sîntem hotărîți ca, în cadrul acestei alianțe, să ne îndeplinim — așa cum a afirmat forul suprem al patriei noastre, în caz de nevoie, dacă vreo țară socialistă va fi atacată de imperialiști — obligațiile ce ne revin. Considerăm, totodată, că este necesar să acționăm în așa fel încît să fie respectată voința fiecărei națiuni socialiste. Forța comună a țărilor socialiste să acționeze numai atunci cînd o țară dintre cele care s-au asociat în această organizație va fi atacată de o țară imperialistă. Să facem în așa fel încît să fim gata întotdeauna să răspundem obligațiilor pe care ni le-am asumat. Poporul nostru este hotărît, el își va respecta întotdeauna obligațiile. Dar tot așa de hotărîți sîntem să nu admitem nimănui, sub nici un motiv, să ne încalce suveranitatea națională. *(Aplauze furtunoase, urale nesfîrșite).*

Este o cerință fundamentală ca fiecare popor să-și rezolve problemele vieții sale interne așa cum dorește. Dorim să spunem tovarășilor noștri din țările socialiste că au în România un prieten de nădejde, un prieten care muncește pentru a-și făuri un viitor luminos, care dorește tuturor popoarelor socialiste fericire și succes în construcția socialismului și comunismului. *(Aplauze vii, îndelungate).*

Dragi tovarăși,

Dați-mi voie, în încheiere, să vă mulțumesc pentru primirea deosebit de călduroasă pe care ne-ați făcut-o, pentru cuvintele rostite aici de tovarășii care au vorbit atît în limba română, cît și în limba maghiară, însă în același

spirit de încredere în partid, în conducerea sa, de hotărîre de a înfăptui politica partidului — politică a întregului nostru popor. *(Aplauze, urale repetate).*

Trebuie să mărturisesc în fața dumneavoastră că aceste manifestări de entuziasm și aprobare deplină ne întăresc și mai mult convingerea că mergem pe un drum just, ne dau și mai mare temei, și mai mare încredere în activitatea noastră. Vă asigurăm pe dumneavoastră, întregul popor că vom face totul să merităm încrederea poporului, că nu vom precupeți nimic pentru bunăstarea și fericirea patriei noastre, pentru cauza socialismului. *(Aplauze, urale).*

Vă urez la toți cei de față, tuturor locuitorilor orașului Miercurea Ciuc, județului Harghita noi și noi succese, multă fericire și sănătate. *(Aplauze, urale).*

Trăiască Harghita! Trăiască Partidul Comunist Român! *(Aceste cuvinte de încheiere au fost rostite în limba maghiară).*

CUVÎNTARE LA MITINGUL DIN MUNICIPIUL ODORHEIUL SECUIESC

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat în județul Harghita

— 26 august 1968 —

Dragi tovarăși,

Dați-mi voie să vă adresez, în numele Comitetului Central al partidului, al Consiliului de Stat și al guvernului Republicii Socialiste România, cele mai calde urări și cele mai calde salutări. *(Aplauze, urale).* Totodată, vă rog să-mi dați voie să vă felicit pe dv. și pe toți locuitorii municipiului Odorhei. *(Aplauze).*

Am considerat că este bine ca vizitînd județul Harghita să vizităm și municipiul Odorhei, să ne întîlnim cu locuitorii acestui vechi oraș pentru a discuta împreună despre problemele dezvoltării socialiste a patriei noastre. A devenit, după cum știți, un obicei, o practică a partidului nostru ca în problemele fundamentale privind dezvoltarea economică și socială a României să ne consultăm cu oamenii muncii — muncitori, țărani, intelectuali — pentru a stabili împreună cum să acționăm mai bine în vederea asigurării mersului mai rapid înainte pe calea socialismului a patriei noastre, ridicării bunăstării întregului popor. *(Aplauze, urale).*

Am obținut, desigur, rezultate mari în dezvoltarea țării noastre. Această parte a țării locuită de secui mult timp a fost rămasă în urmă din punct de vedere al dezvoltării industriale, ca și alte regiuni ale țării. În cadrul actualului cincinal, pentru localitățile locuite de secui, ca și pentru multe localități din România rămase mai în urmă, s-au luat măsuri deosebite de dezvoltare industrială. Noi considerăm că numai ridicarea economică a tuturor regiunilor patriei noastre poate asigura condițiile ca întregul nostru popor, ca toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, să se bucure de binefacerile socialismului. *(Aplauze, urale repetate).*

În județul Harghita și în municipiul dumneavoastră, în acest cincinal se construiesc cîteva întreprinderi în care vor lucra mii și mii de muncitori. Fără îndoială că cincinalul următor va aduce noi întreprinderi, un nou avînt în dezvoltarea industrială a patriei noastre, precum și a județului dumneavoastră, creînd astfel o bază puternică pentru desăvîrșirea construcției socialiste, pentru trecerea la făurirea comunismului în România. *(Aplauze, urale).* Este cunoscută politica marxist-leninistă a partidului nostru în problema națională, preocuparea sa dintotdeauna, încă de la înființare, pentru asigurarea egalității depline în drepturi a tuturor cetățenilor patriei, fără deosebire de naționalitate. În anii socialismului, partidul nostru a tradus în viață aceste minunate învățăminte ale marxism-leninismului. Cu adevărat toți cetățenii României se bucură de drepturi egale, de posibilități egale de a-și manifesta aptitudinile, capacitățile în toate domeniile de activitate cu singura condiție de a învăța, de a fi buni muncitori, buni cooperatori, buni ingineri, buni profesori, ca fiecare la locul său de muncă să poată să-și aducă contribuția la înflorirea patriei comune, la bunăstarea poporului. *(Aplauze, urale).* În Constituție și în practică sînt asigurate posibilitatea folosirii limbii materne, învățămîntul în limba maternă, accesul oamenilor muncii la binefacerile științei și culturii în limba în care înțeleg cel mai bine. La baza întregii culturi și științe este așezată învățătura marxist-leninistă și, indiferent dacă ea este însușită în limba română, maghiară sau germană, ea servește aceluiași scop, înfrățirii popoarelor, cauzei prieteniei, păcii și socialismului. *(Urale, aplauze prelungite).*

Dragi tovarăși, trebuie să știm că nici un fel de egalitate în drepturi nu se poate realiza fără dezvoltarea unei industrii puternice, unei agriculturi puternice, unei baze materiale trainice, unui învățămînt înfloritor, unei științe înaintate, care să creeze posibilitatea ca într-adevăr oamenii să se bucure de binefacerile socialismului. De aceea, noi punem în centrul politicii noastre industrializarea tuturor regiunilor țării, ridicarea la un înalt nivel de civilizație a tuturor județelor patriei noastre. Aceasta creează baza adevăratei egalități în drepturi între oameni, fără deosebire de naționalitate. *(Aplauze, urale).*

Noi construim socialismul, punem în centrul politicii noastre omul, facem totul ca omul societății noastre socialiste, fie că e român, maghiar, german sau de altă naționalitate, să se simtă cu adevărat stăpîn în patria sa, să participe cu întreaga sa capacitate la întreaga viață economică, socială, la întreaga politică a partidului și statului nostru. Numai așa asigurăm adevărata egalitate în drepturi, numai așa omul poate spune că este făuritorul propriului său destin. Noi putem spune, tovarăși, că, sub conducerea partidului nostru comunist, ne făurim destinul așa cum îl dorim noi, făurim o țară în care sîntem stăpîni pe viața, pe viitorul poporului nostru, al copiilor noștri. *(Aplauze, urale).*

În întreaga noastră activitate pornim de la necesitatea dezvoltării colaborării cu toate țările socialiste, și în primul rînd cu țările socialiste vecine, așezînd aceste relații pe baza egalității depline în drepturi între statele socialiste, a respectului independenței și suveranității naționale, a neamestecului în treburile interne. Dorim o colaborare largă, dar dorim ca acasă la noi să hotărască muncitorii, țăranii, intelectualii, în frunte cu partidul comunist. Noi stabilim cum să construim socialismul, ce să facem ca viața noastră să fie mai bună, mai îmbelșugată, mai fericită. *(Aplauze, urale).*

Studiem și dorim să învățăm din experiența altora. Dar dorim să luăm ce credem că e bun și corespunde țării noastre, așa cum dorim să judecăm noi ce e bine și ce este rău. Aceasta pentru că cel mai bine știu muncitorii, țăranii și intelectualii din România dacă se obțin sau nu rezultate bune într-un domeniu sau altul al activității noastre sociale. Nimeni din afară nu poate să aprecieze și să judece cum trebuie rezolvată într-o țară sau alta o anumită problemă concretă. Numai clasa muncitoare și poporul din țara respectivă sînt singurii în drept să judece dacă partidul, guvernul îl conduc bine sau nu și să acorde sau nu încredere partidului și guvernului. Noi considerăm că rezultatele pe care le-am obținut sînt o dovadă că politica noastră e justă, că ea corespunde intereselor întregului nostru popor, fericirii tuturor cetățenilor României socialiste. *(Aplauze, urale puternice).* Iată de ce pe noi ne-a îngrijorat mult pătrunderea trupelor a cinci țări socialiste în Cehoslovacia. Noi am vizitat Cehoslovacia, am avut discuții cu conducătorii cehoslovaci, ne-am întîlnit cu oamenii muncii din Praga și ne-am putut convinge că poporul cehoslovac urmează cu încredere partidul, conducătorii săi,

că e ferm hotărît să asigure victoria socialismului în Cehoslovacia. *(Aplauze).*

Dorim să dezvoltăm și să avem relații bune cu popoarele țărilor socialiste. Dorim să milităm ca nimic să nu poată dăuna relațiilor noastre frățești de colaborare. Dorim însă să ne rezolvăm problemele cum credem noi mai bine, și dorim ca și alte popoare să fie lăsate să-și rezolve problemele cum doresc ele.

Noi sîntem ferm hotărîți să ne îndeplinim toate obligațiile pe care le avem în cadrul alianțelor cu țările socialiste și, la nevoie, dacă imperialismul va ataca un stat socialist, membru al Tratatului de la Varșovia, noi, ca membri ai acestui tratat, ne vom îndeplini neclintit obligațiile. Facem totul pentru a avea forța necesară îndeplinirii acestei obligații. În același timp doresc și aici să afirm hotărîrea noastră de a nu admite nimănui să se amestece în treburile noastre, să încalce suveranitatea României. *(Aplauze, urale puternice, îndelungate).*

Avem în fața noastră o muncă încordată, plină de răspundere pentru înfăptuirea programului trasat de Congresul al IX-lea, avem în fața noastră sarcini mari în toate domeniile de activitate și avem nevoie să ne concentrăm toate forțele, toate cunoștințele, toate capacitățile poporului nostru, pentru înfăptuirea acestui program de edificare a socialismului. Știm că mai avem mult de făcut pentru a putea spune cu conștiința împăcată că într-adevăr am realizat pe deplin socialismul în tot ceea ce are el mai bun, că am asigurat viața cea mai bună pentru poporul nostru. Dar vom face totul pentru a realiza acest ideal, tovarăși. *(Aplauze, urale).*

Vă mulțumesc pentru primirea călduroasă ; în aceasta noi vedem o exprimare a încrederii în politica partidului

și guvernului, vedem exprimarea voinței dv. de a urma neabătut și de a traduce în viață această politică, vedem hotărîrea dv. de a contribui activ la înflorirea patriei noastre, Republica Socialistă România. *(Aplauze, urale)*. In această muncă nobilă, vă urez din toată inima succese tot mai mari, vă doresc multă sănătate și multă fericire la toți. *(Aplauze, urale)*.

Trăiască Odorheiul! Trăiască Partidul Comunist Român! *(Aceste cuvinte de încheiere au fost rostite în limba maghiară)*.

CUVÎNTARE
LA MITINGUL PRIETENIEI DINTRE PARTIDUL COMUNIST ROMÂN ȘI PARTIDUL COMUNIST DIN SPANIA
Organizat la uzinele „Grivița Roșie" din capitală

— 28 august 1968 —

Dragi tovarăși,

Dați-mi voie să vă adresez dv., întregului colectiv al uzinelor „Grivița Roșie", un salut călduros din partea Comitetului Central al partidului. *(Aplauze, urale)*.

Colectivul uzinei dv. este continuatorul unor glorioase tradiții revoluționare, înscrise în pagini de neuitat ale luptei clasei muncitoare, a poporului nostru pentru eliberarea socială și națională. *(Aplauze puternice)*. Totodată, colectivul dv., prin priceperea sa, prin măiestria muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor, îndeplinește în bune condiții sarcinile ce-i revin în dezvoltarea industriei noastre socialiste, aduce un aport de preț la înflorirea patriei noastre. Doresc să folosesc acest prilej pentru a vă felicita din toată inima, pentru a vă ura noi succese în activitatea dv. *(Aplauze)*.

Cunoașteți preocuparea partidului nostru pentru dezvoltarea continuă a industriei, a agriculturii, a științei și culturii, pentru crearea condițiilor în vederea desăvîrșirii socialismului, pentru crearea bazei materiale în vederea

trecerii la făurirea comunismului în România. Neprecupețind eforturile, poporul nostru este hotărît să facă totul pentru a asigura ca viața fiecărui cetățean al patriei noastre să fie tot mai bună, tot mai liberă, ca fiecare om să se bucure de binefacerile socialismului și comunismului. *(Aplauze, urale prelungite).* În întreaga sa activitate, Partidul Comunist Român a pornit și pornește de la convingerea că clasa muncitoare, cea mai înaintată clasă a societății, constituie forța de granit a orînduirii noastre noi, garanția victoriei socialismului și comunismului în România. *(Aplauze îndelungate).*

În același timp, știm că fără alianța trainică cu țărănimea, cu intelectualitatea, fără unirea întregului popor într-un singur front nu este posibilă victoria socialismului; tocmai de aceea facem totul pentru a întări necontenit unitatea de nezdruncinat a poporului în jurul partidului și guvernului nostru. *(Aplauze îndelungate, urale).*

Așa cum am mai spus și în alte împrejurări, avem rezultate bune — și ne mîndrim cu ele —, dar mai avem și lipsuri. Știm că mai avem mult de făcut pentru a putea spune cu mîna pe inimă — cum zice românul — că am realizat întru totul societatea socialistă pe care am visat-o și pentru care am luptat și luptăm. Știm în același timp că avem suficiente forțe — și acestea sînt forțele clasei muncitoare, ale țărănimii, ale intelectualității, ale întregului popor — pentru a învinge orice greutăți, pentru a asigura mersul tot mai hotărît înainte al patriei, pentru a înfăptui acest măreț ideal social. *(Aplauze prelungite, urale).*

Noi înșine știm ce e bun și ce e rău; ne consultăm continuu cu oamenii muncii, cu muncitorii, cu țăranii, cu intelectualii, pentru ca împreună să găsim soluțiile cele mai bune în vederea progresului patriei noastre pe calea socialismului. În aceasta vedem lărgirea democrației socialiste, participarea clasei muncitoare, a întregului popor la făurirea pe deplin conștientă a propriului lor destin, a socialismului. *(Aplauze îndelungate).* Știm că politica noastră are un judecător suprem — acesta e clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, poporul; știm că rezultatele acestei politici, bune sau rele, sînt judecate de popor. Facem totul ca această judecată să fie cît mai mult în favoarea noastră, ca ea să releve că ducem o politică justă, corespunzătoare pe de-a-ntregul cauzei socialismului în România și în întreaga lume. *(Aplauze prelungite, urale puternice, entuziaste).*

Am vizitat zilele acestea cîteva județe. Am avut întîlniri cu zeci de mii de oameni — români, maghiari, germani — din aceste județe. Trebuie să spun aici, în fața dv., a muncitorilor de la „Grivița Roșie": am putut constata că toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, susțin unanim politica partidului și guvernului, sînt ferm hotărîți să o înfăptuiască neabătut prin munca și lupta lor. *(Aplauze puternice, îndelungate).*

Noi, cei cărora partidul și poporul ne-au încredințat destinele țării, ale construcției socialiste în România, vom face totul, vom munci astfel ca să merităm această încredere, ca să nu dezmințim niciodată încrederea poporului nostru. *(Aplauze, urale).*

Dorim, și acționăm în acest sens, să dezvoltăm relațiile de colaborare cu toate țările socialiste, considerînd că colaborarea și cooperarea în toate domeniile de activitate au un rol important în progresul fiecărei țări socialiste, în progresul socialismului și al păcii în întreaga lume. *(Aplauze).* Așezăm la baza acestor relații principiile de neclintit ale marxism-leninismului — respectul independenței și suveranității naționale, al egalității depline în drepturi, neamestecul în treburile interne, întrajutorarea tovărășească, internaționalismul socialist. *(Aplauze îndelungate).*

Acordăm o mare importanță întăririi continue a legăturilor partidului nostru cu partidele comuniste care luptă în condiții grele împotriva exploatării capitaliste, pentru democrație, pentru dreptate socială, pentru eliberarea națională, cu toate mișcările de eliberare națională și antiimperialiste, considerind că întărirea acestor legături, întărirea frontului unit al tuturor forțelor progresului din întreaga lume reprezintă garanția succesului luptei antiimperialiste, pentru pace. *(Aplauze îndelungate).*

Doresc să exprim salutul nostru frățesc Partidului Comunist Spaniol, de care ne leagă vechi tradiții de luptă, tovarășului Santiago Carrillo, luptător hotărît în fruntea Partidului Comunist Spaniol, de care personal mă leagă sentimente de prietenie; vom face totul pentru a dezvolta aceste relații frățești între partidele noastre, între noi. *(Vii aplauze).*

Ca partid de guvernămînt, noi știm că principala noastră îndatorire este de a rezolva cît mai just problemele construcției socialiste în România. Prin aceasta îndeplinim nu numai o îndatorire națională, dar și una din principalele noastre îndatoriri internaționale, pentru că cu cît lucrează mai bine comuniștii din țările socialiste, cu cît socialismul obține rezultate mai bune, cu atît crește influența sa în lume, cu atît comuniștii din țările capitaliste se simt mai îmbărbătați în lupta pentru victoria socialismului în aceste țări. *(Aplauze puternice).*

Nu uităm nici un moment și căutăm să sprijinim prin toate mijloacele de care dispunem lupta comuniștilor de pretutindeni, a mișcării de eliberare națională, a forțelor antiimperialiste; întărim continuu solidaritatea în luptă cu toate aceste forțe convinși că aceasta este manifestarea reală a internaționalismului socialist. *(Aplauze puternice, prelungite).* Iată de ce de aici, din mijlocul acestui colectiv muncitoresc cu vechi tradiții revoluționare, urăm Partidului Comunist Spaniol succese depline în activitatea sa, urăm tuturor comuniștilor, tuturor mișcărilor de eliberare națională victorie în lupta pentru cauza dreaptă a socialismului, progresului și păcii. *(Aplauze, urale).*

Vă rog să mă scuzați că nu m-am referit pe larg la activitatea dv., dar în acești doi ani am fost de cîteva ori aici. Am avut multe discuții cu conducătorii organizației de partid și cu conducătorii întreprinderii și am putut stabili cum să acționăm ca uzina dv. să se modernizeze cît mai rapid, să devină o uzină fruntașă a industriei noastre producătoare de utilaj chimic. *(Aplauze puternice).* Am constatat de fiecare dată că s-au obținut rezultate bune pe această cale și avem convingerea că conducerea întreprinderii, comuniștii, întregul colectiv al „Griviței Roșii" își vor îndeplini cu cinste sarcinile care le revin. Vă urez încă o dată succes în activitatea dv. *(Aplauze îndelungate, urale).*

Vă doresc multă sănătate și fericire d-voastră tuturor și familiilor dv. *(Aplauze și urale îndelungate, entuziaste).*

CUVÎNTARE
LA ADUNAREA FESTIVĂ CONSACRATĂ ANIVERSĂRII A 20 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA SECURITĂȚII STATULUI

— 29 august 1968 —

Stimați tovarăși,

Dați-mi voie să încep prin a vă transmite dv., tuturor lucrătorilor Securității Statului un salut călduros din partea Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat, a guvernului patriei noastre cu prilejul aniversării a 20 de ani de la înființarea organelor de securitate ! *(Aplauze).*

În aceste decenii, organele Securității Statului au desfășurat o activitate intensă, au dus o luptă neobosită împotriva dușmanilor construcției socialismului, a celor care nu au înțeles năzuințele poporului nostru și au încercat să oprească sau să împiedice făurirea viitorului liber și luminos al patriei noastre. Putem spune că organele Securității Statului și-au îndeplinit pe deplin misiunea încredințată de partid, și-au făcut cu răspundere datoria față de popor, față de patrie ! *(Aplauze îndelungi).*

Lupta dusă de întregul popor muncitor împotriva fostelor clase exploatatoare, a acelora care doreau să țină pe loc dezvoltarea țării și se opuneau făuririi socialismului în România s-a desfășurat sub conducerea nemijlocită a

partidului. Toate succesele, toate victoriile obținute sînt rezultatul nemijlocit al politicii partidului, al luptei poporului nostru, al conducerii sale de către partid. *(Vii aplauze).*

Succesele remarcabile realizate în construirea socialismului se datoresc, în primul rînd, luptei și eforturilor eroicei noastre clase muncitoare, care își îndeplinește minunat rolul de forță conducătoare a societății noastre, a întregului popor, în făurirea societății fără clase în România. *(Aplauze puternice).*

Ele se datoresc, totodată, muncii și luptei țărănimii noastre, care, în alianță cu clasa muncitoare, și-a legat pe veci soarta de făurirea socialismului și a viitorului luminos, comunist, în România ; se datoresc activității intelectualității noastre, care și-a consacrat întreaga sa forță de creație, priceperea și toate cunoștințele sale intereselor poporului, a slujit și slujește neprecupețit cauza socialismului, cauza construcției vieții noi, cauza independenței patriei noastre. *(Aplauze prelungite).*

Toate aceste rezultate sînt rodul muncii unite a întregului nostru popor, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, care au înfăptuit și înfăptuiesc neabătut politica partidului — atît în ce privește construcția internă, cît și în ce privește activitatea internațională —, politică pe deplin corespunzătoare năzuințelor și intereselor vitale ale poporului român, cauzei socialismului și păcii în lume. *(Aplauze îndelungate).*

Marile cuceriri și transformări care au avut loc în acești ani în România se pot exprima sintetic în cîteva cuvinte — în aceea că în țara noastră a învins definitiv și pentru totdeauna socialismul ! *(Vii și îndelungi aplauze).*

Avem multe rezultate însuflețitoare în toate domeniile de activitate, și pe drept cuvînt ne putem mîndri cu fap-

tul că poporul nostru, stăpîn pe soarta sa, a dovedit că este în stare, sub conducerea comuniștilor, să împlinească și să depășească visurile cele mai îndrăznețe ale înaintașilor săi, ale acelora care și-au dat viața în lupta pentru libertate, pentru dreptate socială, pentru independența națională a patriei. *(Aplauze puternice).*

Putem spune că organele noastre de securitate într-adevăr au avut și au ce apăra. Au de apărat, în primul rînd, munca pașnică a minunatului nostru popor, dornic să-și făurească în pace destinul așa cum îl voiește el, dornic să edifice societatea socialistă, să înfăptuiască ideile socialismului în ceea ce au ele mai bun, pentru a asigura omului fericire și bunăstare, posibilitatea de a se bucura de tot ceea ce omenirea a creat mai valoros. *(Aplauze).*

Am avut de învins în acești ani multe greutăți. A trebuit să facem față unui șir de privațiuni datorate atît situației de la care a pornit țara noastră, cît și unor greșeli comise în anii construcției socialismului. Dar poporul nostru, partidul și conducerea sa au știut să învingă toate aceste greutăți, au știut să găsească în sine forțele necesare pentru a asigura, tot mai hotărît, dezvoltarea socialistă a societății. De aceea, putem spune că ceea ce caracterizează întreaga noastră activitate în acești 20 de ani este faptul că România, poporul român au mers tot mai ferm înainte. Am reușit astfel să creăm o puternică industrie, să dezvoltăm agricultura, știința, cultura, să asigurăm creșterea neîncetată a nivelului de trai al poporului. *(Aplauze).*

Tocmai datorită tuturor acestor victorii am izbutit, de fapt, să învingem și elementele ostile socialismului, întrucît ele nu au mai găsit și nu mai găsesc nici o bază în poporul nostru. Am putut să lămurim astfel pe toți cetățenii patriei, să le demonstrăm practic ce înseamnă socialismul, să-i convingem că într-adevăr socialismul este sin-

gura cale care asigură poporului fericirea și bunăstarea. *(Aplauze).*

Aceste victorii, ridicarea nivelului de viață în condițiile socialismului, unirea întregului popor în jurul politicii partidului au înlesnit, de fapt, considerabil munca celor ce lucrează în organele de securitate.

Activitatea dumneavoastră este o parte — mă gîndeam să spun o părticică, dar spun o parte spre a-i sublinia și mai bine importanța —, este realmente o parte integrantă a muncii uriașe desfășurate în acest răstimp de poporul nostru, care dispune, în toate domeniile, de detașamente minunate de militanți pentru cauza socialismului. Fără unirea tuturor acestor detașamente, a tuturor acestor forțe, noi n-am fi putut să obținem succesele mărețe pe care le avem astăzi. *(Vii aplauze).*

Știm că, în primii ani ai puterii populare, organele noastre de securitate au avut de dus o luptă încordată, dînd și jertfe pe frontul lor de luptă. Firește, jertfe a dat întregul nostru popor ; mulți muncitori au căzut în lupta cu dușmanul, mulți țărani, mulți intelectuali și, alături de ei, mulți dintre dv. au dovedit, cu jertfa vieții lor, că sînt fii devotați ai poporului român, că sînt gata să facă totul pentru a servi cauza socialismului, cauza poporului nostru. *(Aplauze puternice).*

Trebuie să o spunem aici, la această aniversare, că tocmai datorită faptului că clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, întregul popor, au știut să acționeze cu fermitate împotriva oricui a încercat să ridice piedici în calea construcției socialismului, tocmai de aceea am reușit să obținem succesele de astăzi, am putut asigura ca organele de securitate ale statului nostru să-și îndeplinească în bune condiții misiunea încredințată de partid. *(Aplauze puternice).*

Dăm o înaltă apreciere muncii depuse de organele de securitate, prețuim felul în care ele au știut și știu să servească socialismul, interesele poporului nostru. Știm, tovarăși, și știți și dumneavoastră că în activitatea acestor organe au existat și o serie de greșeli și chiar abuzuri. Acestea au fost însă rezultatul unor abateri de la linia generală a partidului nostru, de la principiile pe baza cărora se edifică socialismul în țara noastră. De aceea, ele au fost criticate nu o dată de partid ; de aceea, Comitetul Central al partidului, la plenara din aprilie, a considerat că este necesar să dezvăluie cu toată hotărîrea originea acestor abateri, spre a se pune capăt, odată pentru totdeauna, oricărei posibilități ca să mai poată avea loc asemenea încălcări ale legalității socialiste. Noi am privit și privim securitatea ca o parte a forțelor revoluționare ale clasei muncitoare, ale poporului, îndreptată împotriva acelor elemente care s-ar deda la acțiuni ostile intereselor poporului și cauzei socialismului, care ar încălca legile statului nostru, ar atenta la cuceririle construcției socialiste. Am considerat străin de concepția noastră, a comuniștilor, și nu am admis niciodată că organele de securitate ar putea fi folosite ca un instrument de represiune împotriva activului de partid și de stat, împotriva clasei muncitoare, care este clasa conducătoare a societății noastre. Noi considerăm că această precizare, pe care a făcut-o cu claritate plenara C.C. din aprilie, are o deosebită importanță pentru munca organelor de securitate, pentru ca ele să-și poată îndeplini în cele mai bune condiții misiunea și rolul ce le revin în societatea noastră socialistă. *(Aplauze îndelungi).*

De nenumărate ori partidul a atras atenția că trebuie să facem întotdeauna deosebirea necesară între elementele dușmănoase, ostile socialismului, între agenți ai imperialismului și oamenii nelămuriți sau care au nemulțumiri

datorită unor neajunsuri sau neînțelegerii unor măsuri. Și știți bine, că am acordat și acordăm o mare atenție discutării în sînul colectivelor de oameni ai muncii a unor asemenea manifestări. Apelăm, în primul rînd, la colectivele de oameni ai muncii pentru a lămuri, pentru a-i ajuta pe cei ce nu au înțeles unele lucruri, să se încadreze cinstit, cu toate forțele lor, în opera generală de construcție socialistă desfășurată de întregul popor. Și știți foarte bine că această practică a partidului s-a dovedit deosebit de utilă ; de aceea, ea trebuie aplicată și în viitor ca o orientare principală. *(Aplauze).* Trebuie să intensificăm munca politică de lămurire, de educare cetățenească a tuturor cetățenilor țării. Să avem în vedere că în măsura în care organele noastre de securitate se vor sprijini activ și își vor lărgi necontenit legăturile cu colectivele de oameni ai muncii, se va întări unitatea noastră de neînvins în lupta cu cei ce ar încerca, într-un fel sau altul, să ne creeze obstacole în drumul pe care pășim — drumul construcției socialiste. *(Vii și puternice aplauze).*

Desigur, tovarăși, că organele de securitate trebuie, totodată, să știe să-și întărească continuu vigilența, pentru a descoperi pe cei ce ar mai încerca să desfășoare o activitate organizată împotriva orînduirii noastre de stat, împotriva orînduirii socialiste. În același timp, aceste organe trebuie să-și concentreze atenția împotriva dușmanului din afară, a agenților imperialismului, care ar încerca, pe vreo cale sau alta, să pătrundă în țara noastră spre a-și desfășura activitatea lor dușmănoasă. Față de asemenea elemente, față de oricine ar îndrăzni să trădeze interesele poporului, trebuie să fim necruțători ! Aceasta este sarcina voastră principală, tovarăși ! *(Vii aplauze).*

Bilanțul pe care îl facem la această aniversare este pozitiv ; el demonstrează că Securitatea Statului și-a îndeplinit cu cinste sarcinile încredințate de partid și guvern.

Tocmai de aceea, partidul, guvernul, întregul popor înconjoară cu dragoste și dau o înaltă apreciere activității desfășurate de organele securității. *(Aplauze îndelungi).* Distincțiile acordate cu acest prilej unui mare număr de lucrători din organele de securitate sînt o dovadă a acestei prețuiri și încrederi. Doresc să felicit pe toți tovarășii care au primit distincții și să le urez noi succese în activitatea lor ! *(Aplauze îndelungate).*

Tovarăși,

Întregul nostru popor este angajat cu toate forțele sale în îndeplinirea programului elaborat de Congresul al IX-lea al partidului. Succesele obținute în primii doi ani și jumătate ai planului cincinal dovedesc că avem toate condițiile să îndeplinim și chiar să depășim prevederile acestuia. În fața noastră se deschid minunate perspective de dezvoltare multilaterală a patriei, de ridicare continuă a nivelului de trai al întregului popor. Aceste rezultate au întărit și întăresc tot mai mult unitatea întregului popor, alianța clasei muncitoare cu țărănimea, cu intelectualitatea, colaborarea prietenească și unitatea tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, în înfăptuirea politicii marxist-leniniste a partidului nostru — politică ce corespunde pe deplin celor mai înalte năzuințe ale întregului nostru popor, cauzei socialismului.

În această activitate se afirmă cu tot mai mare putere rolul conducător al partidului nostru comunist, care asigură îndrumarea întregii vieți sociale, dovedind astfel că știe să-și îndeplinească cu cinste misiunea de înaltă răspundere pe care i-a încredințat-o poporul — aceea de a-l conduce pe calea făuririi unui viitor luminos. Rolul conducător al partidului se exercită tocmai în acest fel, se manifestă nu în măsuri administrative, nu prin acte represive, ci prin unirea eforturilor întregului popor, care

din convingere asigură înfăptuirea politicii partidului. Tocmai în aceasta constă forța de nebiruit a partidului, a întregii noastre națiuni socialiste. *(Vii și îndelungi aplauze).*

Concepția noastră despre rolul conducător al partidului presupune participarea tot mai activă a oamenilor muncii de toate categoriile la elaborarea politicii interne și externe a partidului și statului, la înfăptuirea acestei politici. Aceasta este una din caracteristicile fundamentale ale democrației noastre socialiste, care cunoaște o dezvoltare continuă și care trebuie să asigure, mai departe, participarea tot mai largă și tot mai activă a tuturor cetățenilor la întreaga viață socială a țării. Numai în acest fel socialismul se va afirma cu tot mai multă forță, ca bun al întregului popor, un bun care merită să fie apărat, chiar cu prețul vieții, de către oricine — tînăr, bătrîn, bărbat, femeie —, de către fiecare cetățean al patriei noastre. *(Vii și îndelungate aplauze).*

Lărgirea democrației socialiste impune totodată respectarea cu fermitate și întărirea legalității socialiste, aceasta fiind o condiție esențială a funcționării normale a statului nostru socialist. În această privință, organelor Securității Statului le revine un rol deosebit de important. Este adevărat, Codul penal, legile țării noastre, începînd cu Constituția, au creat o bază legală care dă posibilitate tuturor cetățenilor să se încadreze în marea operă de desăvîrșire a socialismului. Dar nu este suficient că am înscris în legi ; trebuie să și înfăptuim prevederile legilor. Partidul cere de la dumneavoastră, de la toți lucrătorii organelor de securitate — de la președinte pînă la ultimul lucrător — să faceți totul pentru a respecta cu sfințenie legile statului nostru, încît orice măsură represivă să lovească numai în cei care sînt într-adevăr vinovați, în cei care încalcă legile patriei noastre și care trebuie să-și pri-

mească pedeapsa binemeritată din partea societăţii, a poporului. *(Aplauze îndelungi).*

Noi cerem organelor de securitate să vegheze permanent la apărarea cuceririlor revoluţionare ale poporului, să-şi întărească continuu legăturile cu masele largi — aceasta constituind garanţia îndeplinirii în bune condiţii a sarcinilor încredinţate de partid.

Ţin să subliniez, tovarăşi, că în aceste zile, în împrejurările internaţionale grele determinate de recentele evenimente pe care le cunoaşteţi, s-a manifestat puternic adeziunea şi sprijinul pe care întregul popor român îl dă politicii partidului nostru îndreptate spre dezvoltarea construcţiei socialiste, spre crearea condiţiilor pentru normalizarea şi îmbunătăţirea relaţiilor dintre ţările socialiste, dintre partidele comuniste şi muncitoreşti, spre întărirea unităţii tuturor forţelor antiimperialiste — garanţia mersului înainte al fiecărei ţări socialiste, garanţia victoriei socialismului şi a păcii în lume. *(Vii şi puternice aplauze).*

În încheiere, vă rog să-mi daţi voie să vă urez încă o dată, dumneavoastră, tuturor lucrătorilor de securitate, succese tot mai mari în activitatea închinată slujirii fără preget a intereselor patriei, ale poporului nostru, constructor al socialismului, ale cauzei socialismului. Vă doresc multă sănătate şi fericire! *(Aplauze, urale; se aclamă îndelung pentru partid, pentru Comitetul său Central, pentru România socialistă).*

CUVÎNTARE LA MAREA ADUNARE POPULARĂ DIN MUNICIPIUL CLUJ

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid şi de stat în judeţul Cluj

— 30 august 1968 —

Dragi tovarăşi, cetăţeni ai Clujului,

Vă rog să-mi permiteţi să vă adresez un salut călduros din partea Comitetului Central al Partidului, a Consiliului de Stat şi a guvernului Republicii Socialiste România. *(Urale prelungite).* Îmi este greu să redau în cuvinte impresiile bogate ale acestei vizite şi, mai cu seamă, emoţia pe care o resimt privind această mare adunare populară de aci, din Piaţa Libertăţii, în care văd o manifestare simbolică a unităţii întregului nostru popor. *(Aplauze, urale).*

În aceste manifestări, în cuvintele calde, din inimă, care ne-au fost adresate aici, ca şi la Cîmpia Turzii, la Turda, în întreprinderile clujene vizitate, noi vedem expresia sentimentelor dv., ale cetăţenilor din judeţul Cluj, dar în acelaşi timp ale întregului popor, care ştie că partidul nostru comunist, conducerea sa, îl călăuzeşte neabătut spre o viaţă demnă, liberă şi fericită! *(Aplauze, urale prelungite).*

Vizita noastră la Cluj, întîlnirea cu dv., ca şi celelalte vizite şi întîlniri dintre conducătorii de partid şi de stat şi oamenii muncii care au avut şi au loc în aceste zile pe în-

treg cuprinsul țării, constituie o parte integrantă a stilului și metodelor de muncă ale partidului nostru, ale conducerii sale, care se sfătuiesc întotdeauna cu poporul, se consultă permanent cu oamenii muncii, verificînd în același timp aprobarea de către popor a măsurilor adoptate, a politicii elaborate. Noi considerăm că numai așa, numai consultîndu-ne cu poporul și ținînd seama de părerile sale, putem să asigurăm conducerea justă a țării pe calea socialismului. *(Vii aplauze, urale).*

Sîntem acum spre sfîrșitul vizitei și putem afirma că întîlnirea de aici, de la Cluj, ca și celelalte ce au avut loc cu muncitorii, țăranii, intelectualii, români, maghiari, germani, de alte naționalități, de pe întreg cuprinsul țării au relevat unanimitatea deplină în care poporul nostru susține politica partidului și guvernului. *(Vii aplauze, urale).*

Ne-am putea pune întrebarea : de ce oare politica partidului, politica sa internă, ca și politica sa internațională, care și-a găsit o nouă expresie în Declarația adoptată de Marea Adunare Națională, stîrnește un atît de puternic ecou în inima, în mintea și în sufletul poporului ? Cred că aceasta se datorește tocmai faptului că ea exprimă gîndurile fiecărui cetățean al patriei noastre, răspunde intereselor și năzuințelor poporului, strîns unit și stăpîn pe destinele sale, hotărît să asigure desăvîrșirea construcției socialiste în România, să creeze condițiile pentru trecerea în viitor la făurirea societății comuniste. *(Aplauze, urale îndelungate).*

Sub conducerea partidului comuniștilor, poporul nostru a obținut mari victorii, a învins multe greutăți. În anii grei ai ilegalității, partidul comunist a știut să unească tot ce are mai bun poporul nostru, toate forțele oamenilor muncii — cînd vorbesc de oamenii muncii îi înțeleg și pe muncitori, și pe țărani, și pe intelectuali, fără deosebire de naționalitate —, să-i conducă strîns uniți în lupta împotriva regimului burghezo-moșieresc, în lupta împotriva dictaturii militare și a războiului fascist, pentru eliberarea patriei. *(Aplauze, urale).* În focul acestei lupte s-a întărit și s-a pus o bază trainică prieteniei dintre poporul român și celelalte popoare care au luptat împreună împotriva fascismului. Aici, în Cluj, se găsește monumentul care amintește de lupta comună a armatei române și armatei sovietice împotriva fascismului ; nu departe, la Debrețin, se găsește monumentul ostașilor români, care vorbește de jertfele aduse de aceștia pentru eliberarea poporului frate maghiar ; în Cehoslovacia se găsesc, de asemenea, monumente ale ostașilor români care și-au dat viața pentru eliberarea popoarelor frățești ale Cehoslovaciei. Sîngele vărsat în lupta comună dusă împotriva fascismului, împreună cu fiii poporului sovietic, cu oamenii muncii din Ungaria, cu oamenii muncii din Cehoslovacia, a cimentat pe veci prietenia dintre popoarele noastre, alianța lor frățească, solidaritatea lor pe drumul făuririi socialismului și comunismului. *(Vii aplauze, urale).*

Noi considerăm că purtăm răspunderea față de cei ce și-au dat viața în această luptă, de a nu admite nimic care să dăuneze prieteniei dintre popoarele noastre, relațiilor dintre țările socialiste, de a acționa neobosit și a face totul pentru întărirea unității țărilor socialiste. Aceasta este nu numai o datorie față de jertfele trecutului, ci și chezășia luptei pentru victoria cauzei socialismului, a păcii în lume. *(Aplauze, urale).*

După cum vedeți, ne leagă vechi relații de unitate și prietenie cu popoarele multor țări socialiste, cu partidele comuniste și muncitorești din aceste țări. Partidul nostru, poporul român consideră că oamenii care conduc destinele țărilor socialiste au răspunderea față de popoarele lor și față de mișcarea comunistă internațională de a face totul

pentru întărirea prieteniei frățești dintre statele socialiste, de a împiedica adîncirea divergențelor, de a acționa perseverent pentru unitatea țărilor lor și a întregii mișcări comuniste și muncitorești internaționale. *(Aplauze puternice).*

Principiile care călăuzesc partidul și statul nostru în dezvoltarea relațiilor cu celelalte țări socialiste, cu partidele comuniste și muncitorești din întreaga lume sînt principiile verificate, atotbiruitoare, ale marxism-leninismului, principii care pornesc de la egalitatea deplină a drepturilor între națiuni, între partide, de la respectul independenței și suveranității naționale, de la solidaritatea în lupta comună, de la manifestarea activă a internaționalismului proletar. *(Aplauze însuflețite).*

Știți, tovarăși, că în aceste zile au avut loc grave evenimente pe arena internațională, care au pus în discuție multe aspecte ale relațiilor între țările socialiste, au ridicat multe probleme, au făcut pe mulți comuniști să-și pună întrebarea : oare este inevitabil ca în relațiile dintre țări socialiste, dintre comuniști să se ajungă la asemenea manifestări de încordare ? Oare nu este posibil să se împiedice adîncirea divergențelor și înrăutățirea relațiilor, oare au fost epuizate toate mijloacele comune pe care le avem pentru a găsi soluții constructive problemelor actuale ? Răspunsul nostru este „nu" — nu s-au epuizat aceste mijloace ! Avem convingerea că există încă multiple și largi posibilități ca — acționînd cu chibzuință și perseverență, în spiritul responsabilității față de popoarele noastre, față de mișcarea comunistă internațională, față de întreaga omenire — să dovedim superioritatea ideologiei noastre, posibilitatea de a rezolva pe baza principiilor marxist-leniniste orice problemă divergentă dintre noi, de a asigura unitatea în lupta noastră comună și mersul înainte victorios al cauzei socialismului ! *(Aplauze, urale).*

În situația grea ce s-a creat, noi considerăm că trebuie să se acționeze cu hotărîre pentru a se înfăptui acordul stabilit la Moscova la convorbirile sovieto-cehoslovace, pentru reluarea activității normale a organelor legale de partid și de stat și crearea condițiilor ca partidul comunist, poporul cehoslovac, cu forțele unite în jurul conducerii sale, să-și poată consacra eforturile rezolvării sarcinilor complexe ce-i stau în față, asigurînd mersul înainte al construcției socialiste în Cehoslovacia. Dorim poporului frate cehoslovac, dorim partidului frate comunist cehoslovac succes deplin în activitatea pentru dezvoltarea societății socialiste în Cehoslovacia ! *(Aplauze, urale puternice).*

De asemenea, considerăm că este necesar să se ajungă la retragerea din Cehoslovacia, în cel mai scurt timp, a trupelor celor cinci țări socialiste, asigurîndu-se poporului cehoslovac posibilitatea de a-și exercita pe deplin prerogativele suveranității și independenței naționale, de a-și rezolva singur problemele, în interesul cauzei socialismului, al restabilirii climatului de încredere și prietenie dintre țările socialiste, al consolidării și întăririi unității lor. *(Aplauze, urale).*

Noi apreciem ca o datorie a comuniștilor din toată lumea — din țările socialiste, ca și din țările capitaliste — unirea eforturilor pentru a se depăși acest moment greu, pentru a se asigura trecerea mai departe la sarcinile luptei comune, pentru a se asigura coeziunea tuturor forțelor antiimperialiste și a împiedica imperialismul să pună în primejdie pacea și libertatea popoarelor. *(Aplauze).*

Partidul și guvernul, întregul nostru popor nu-și vor precupeți eforturile și vor acționa în acest spirit, pe baza Declarației adoptate de Marea Adunare Națională, pe baza hotărîrilor Comitetului Central al partidului, pentru a-și

aduce neprecupețit întreaga contribuție la cauza unității, la întărirea frontului antiimperialist. *(Aplauze, urale).*

O deosebită atenție acordăm realizării în cele mai bune condiții a sarcinilor mari care stau în fața noastră în construcția socialismului, știind că forța sistemului mondial socialist stă în forța și tăria fiecărei țări socialiste. Cu cît fiecare din aceste țări obține rezultate mai bune în făurirea orînduirii noi, cu cît se dezvoltă din punct de vedere economic, cultural, științific, cu cît își asigură capacitatea de apărare, într-un cuvînt cu cît socialismul își afirmă superioritatea mai multilateral în fiecare țară socialistă, cu atît devin mai puternice forța și influența socialismului în întreaga lume. *(Aplauze, urale).*

În acest sens, atît interesele fundamentale ale poporului român, cît și îndatoririle sale internaționale, ne determină să ne mobilizăm toate eforturile pentru îndeplinirea programului de desăvîrșire a construcției socialiste elaborat de Congresul al IX-lea al partidului. Este adevărat, tovarăși, că bilanțul primilor doi ani și jumătate ai cincinalului este îmbucurător. Sarcinile de dezvoltare a economiei, științei, culturii, de ridicare a nivelului de trai al poporului au fost pe deplin îndeplinite, existînd toate garanțiile că vom reuși să realizăm în întregime directivele programului elaborat.

În mod deosebit ne străduim să ridicăm continuu nivelul industriei patriei noastre, pentru că știm că fără o puternică industrie nu se poate construi socialismul, nu pot fi asigurate fericirea și independența poporului nostru. *(Aplauze, urale prelungite).*

Facem eforturi susținute pentru modernizarea agriculturii socialiste, care și-a dovedit superioritatea chiar și în acest an de secetă. Mă refer la superioritatea pe planul producției, care este întregită de superioritatea din punct de vedere social, căci agricultura socialistă a unit milioa-

nele de țărani, pe care îi educă, în munca comună, în spiritul socialismului, asigurînd lichidarea, așa cum spunea Lenin, a oricărei baze de renaștere a capitalismului. Vă amintiți ce spunea Lenin că acolo unde există mica producție de mărfuri se naște capitalism zi de zi, ceas de ceas, spontan și în proporție de masă. Noi de mult am lichidat această posibilitate în România. Socialismul a învins pentru totdeauna în țara noastră. *(Aplauze, urale).*

Agricultura noastră socialistă asigură condiții pentru dezvoltarea continuă a unei puternice producții agroalimentare, care să satisfacă din plin nevoile întregului popor. Totodată, țărănimea nouă, cooperatistă, în strînsă unitate cu clasa muncitoare, constituie o forță de granit a orînduirii noastre socialiste. *(Aplauze, urale entuziaste).*

Partidul nostru a obținut succese mari în îndeplinirea programului de dezvoltare a învățămîntului, științei, culturii și depune în continuare eforturi pentru a ridica poporul nostru pe trepte superioare de educație și cultură, deoarece, după cum se știe, socialismul presupune însușirea, sintetizarea a tot ceea ce a creat mai bun omenirea în domeniul cunoașterii științifice. Numai pe baza științei și culturii celei mai înaintate se poate făuri cea mai dreaptă și mai umană societate din istorie, societatea comunistă. *(Aplauze vii, urale).*

An de an se înfăptuiesc prevederile Congresului al IX-lea al P.C.R. privind creșterea nivelului de viață al poporului — țelul suprem al întregii noastre activități. Întreaga politică de partid și de stat, tot ceea ce făurim pe plan material și spiritual este închinat omului, fericirii sale. Facem și vom face totul pentru ca bunăstarea și fericirea celor ce muncesc din țara noastră să crească necontenit. *(Aplauze, urale).*

Este știut, tovarăși, în activitatea noastră de-a lungul anilor a trebuit să învingem multe greutăți, au existat și

lipsuri, au fost comise și abuzuri. Partidul nostru a luat poziție hotărîtă față de asemenea stări de lucruri pe care noi nu le privim ca fenomene inevitabile, ci, dimpotrivă, ca aspecte negative, ca expresii ale influențelor vechiului, ale practicilor moștenite de la burghezie și moșierime, ca manifestări care n-au ce căuta în socialism. Tocmai de aceea, Comitetul Central al partidului a demascat cu hotărîre aceste practici și a luat măsuri pentru excluderea lor definitivă din viața societății noastre socialiste. Noi considerăm, tovarăși, că societatea socialistă, așa cum au gîndit-o făuritorii comunismului științific, așa cum ne-am reprezentat-o cînd am intrat în rîndurile mișcării comuniste, așa cum o concepe fiecare comunist și întregul nostru popor, e o societate în care omul este stăpîn pe mijloacele de producție, pe toate bogățiile țării sale, în care tot ceea ce se înfăptuiește slujește omului, în care nu este admis nimic care să lovească în omul muncii. *(Aplauze, urale entuziaste).*

Iată de ce noi acționăm cu fermitate pentru întărirea legalității socialiste, pentru respectul legilor țării, chemăm organele puterii de stat, ale puterii muncitorilor, țăranilor și intelectualilor să apere neabătut interesele celor ce muncesc, să acționeze numai și numai în folosul oamenilor muncii, lovind, atunci cînd este cazul, numai și numai în aceia care încearcă să se opună construcției socialiste, care se pun în slujba cercurilor reacționare, imperialiste, în aceia care trădează cauza socialismului, cauza poporului.

Este de la sine înțeles că organele statului nostru răspund în fața poporului, a Marii Adunări Naționale, a guvernului, în fața întregii noastre societăți, căreia ele trebuie să-i dea socoteală asupra felului cum își îndeplinesc îndatoririle. Aceasta este legea pe care se întemeiază puterea muncitorească-țărănească din România. *(Vii aplauze, urale).*

În ce ne privește, sîntem hotărîți să acționăm neabătut pentru lărgirea continuă a democrației socialiste, asigurînd cadrul organizatoric necesar ca oamenii muncii din toate domeniile de activitate, din toate colțurile țării să poată participa cu întreaga lor pricepere la făurirea destinelor patriei. În aceasta vedem o trăsătură fundamentală a ideii marxism-leninismului că în socialism poporul își făurește în mod conștient propria sa istorie. *(Vii aplauze).*

Am avut prilejul, acum cîteva zile, vizitînd județele Brașov, Covasna și Harghita, să vorbesc mai pe larg despre problema națională. Partidul nostru a rezolvat în mod marxist-leninist, odată pentru totdeauna, această problemă în țara noastră. Toți cetățenii României, fără deosebire de naționalitate, români, maghiari, germani, de alte naționalități, se bucură de drepturi egale și poartă o răspundere comună, făurind împreună, în strînsă unire, viitorul fericit al patriei socialiste. *(Aplauze prelungite, urale).*

Cuvîntul „libertate" se poate rosti în mai multe limbi, dar are același înțeles pentru toți oamenii ; de asemenea, despre egalitatea între oameni, ca și între națiuni, se poate vorbi în mai multe limbi, dar înțelesul este același. Oamenii trebuie să beneficieze de posibilități egale, nestingherite, de a-și valorifica aptitudinile, de a-și manifesta capacitățile creatoare, să aibă dreptul de a-și promova interesele legitime, de a-și spune părerea și a participa în raport cu priceperea și cu cunoștințele la întreaga activitate socială. În aceasta vedem noi expresia egalității în drepturi, expresia libertății oamenilor, ca de altfel și a națiunilor. *(Aplauze, urale).*

Nu numai că este înțeles, dar s-a și înfăptuit sensul acestor cuvinte în țara noastră. În rîndurile poporului nos-

tru există o deplină unitate tocmai pentru că el este convins că întreaga politică a partidului și guvernului României corespunde intereselor tuturor cetățenilor României. *(Aplauze, urale).*

Discutînd despre felul în care concepem activitatea noastră de viitor, afirmîndu-ne cu hotărîre voința de a fi o națiune suverană în rîndul națiunilor socialiste, în rîndul națiunilor întregii lumi, doresc să arăt că noi, Partidul Comunist Român, oamenii muncii din România, vedem viitorul în strînsă legătură cu viitorul tuturor țărilor socialiste. Privim de aceea spre toți prietenii noștri din țările socialiste, spre popoarele frățești ale acestor țări, cărora le stringem mîna prietenește, tovărășește, de la egal la egal. *(Aplauze puternice, urale).*

Vom face totul pentru dezvoltarea acestor relații, cu adevărat frățești, cu convingerea că nimic nu poate sta în calea prieteniei dintre popoarele noastre, care se călăuzesc după învățătura marxist-leninistă, care făuresc aceeași orînduire — socialismul și comunismul. *(Aplauze, urale).*

Ne îndeamnă la această politică nu numai ideologia marxist-leninistă, ci și, parcă din depărtările istoriei, strămoșii noștri — Ștefan cel Mare, Mircea, Matei Corvin, Mihai Viteazul, Ioan de Hunedoara, Mușatinii, Basarabii și atîția alții care și-au închinat viața înălțării națiunii noastre. Ei ne îndeamnă să găsim căile cele mai bune pentru întărirea și dezvoltarea relațiilor de prietenie cu popoarele vecine, pentru că nu o dată popoarele noastre au luptat împreună împotriva dușmanilor sau asupritorilor comuni. *(Aplauze, urale).* Ne îndeamnă la aceasta Doja, Horia, Cloșca și Crișan, Avram Iancu, Petöffi și Coșbuc, Eminescu și Ady Endre și atîția alții care au năzuit la înfrățirea popoarelor în lupta pentru dreptate socială, pentru o viață mai bună. *(Aplauze, urale).* Ne îndeamnă la aceasta

jertfele comuniștilor care au luptat umăr la umăr și și-au vărsat laolaltă sîngele în lupta împotriva claselor exploatatoare, pentru eliberarea de sub jugul fascist, pentru idealurile mărețe ale socialismului. Să facem de aceea totul pentru a fi vrednici de această moștenire, pentru a nu ne rușina de strămoșii, de înaintașii noștri! *(Aplauze prelungite).*

De la făuritorii marxism-leninismului, ca și de la premergătorii noștri, am învățat că un popor poate fi liber numai atunci cînd respectă libertatea celorlalte popoare. Noi vrem să fim liberi și sîntem hotărîți să respectăm întotdeauna libertatea tuturor popoarelor. *(Aplauze, urale).*

Dragi tovarăși, am reamintit toate acestea pentru a sublinia că sîntem purtătorii unor glorioase tradiții, că pentru noi viața și robia nu pot sta împreună, că noi dorim să trăim liberi. *(Aplauze, urale).* De aceea, ne preocupăm continuu de întărirea capacității de apărare a patriei noastre. Știm că, atîta timp cît va mai exista imperialismul, vor exista și pericole pentru țările socialiste, va exista pericolul unui nou război mondial. De aceea, avem sarcina plină de răspundere față de popor, față de destinele și de viitorul său, de a ne îngriji de întărirea capacității de apărare a patriei, de a întări alianța cu celelalte țări socialiste, de a ne îndeplini, așa cum se arată în Declarația adoptată de Marea Adunare Națională, obligațiile asumate de România prin tratate cu țările socialiste, pentru a fi oricînd gata ca în comun să dăm riposta cuvenită oricărei agresiuni imperialiste. *(Aplauze, urale).*

Dorim cu toții să acționăm în așa fel încît să împiedicăm imperialismul să arunce omenirea într-un nou război mondial. De aceea, considerăm că este deosebit de important să ne întărim vigilența în fața activității agresive a imperialismului și, în același timp, să întărim unitatea țărilor socialiste, să ducem o politică de dezvoltare a rela-

ţiilor de prietenie cu toate popoarele lumii, pentru asigurarea securităţii în Europa, pentru unirea tuturor forţelor antiimperialiste. Sîntem convinşi că popoarele, unindu-şi forţele, pot apăra pacea în întreaga lume, şi noi dorim să ne aducem întreaga contribuţie la această cauză nobilă! *(Aplauze, urale).*

În aplauzele dv. văd aprobarea acestei politici a partidului nostru. Doresc încă o dată să exprim mulţumirile vii ale conducerii de partid şi de stat pentru încrederea pe care dv., ca şi întregul nostru popor, ne-o acordaţi şi vă făgăduim solemn că vom face totul pentru a răspunde acestei încrederi *(Aplauze, urale).*

În cursul acestei întîlniri, ca şi cu alte prilejuri, am fost adînc mişcat, emoţionat, de cuvintele şi manifestările calde la adresa mea. Doresc să arăt că eu le consider adresate în primul rînd partidului nostru comunist. Ţin să declar în faţa dv. că de cînd am intrat în rîndurile mişcării muncitoreşti, de la vîrsta de 14 ani, nu am avut nimic mai scump decît interesele poporului din rîndul căruia fac parte. Am înţeles să luptăm pentru o cauză nemuritoare, am înţeles că un comunist, pentru a putea să-şi îndeplinească îndatoririle faţă de popor, faţă de clasa din care face parte, faţă de socialism, trebuie să se călăuzească permanent după atotbiruitoarea învăţătură marxist-leninistă, care arată drumul spre viitor întregii omeniri. *(Aplauze, urale).*

Partidul, poporul ne-au încredinţat sarcini de mare răspundere. Ceea ce facem noi nu este legat numai de activitatea unei persoane sau a unui grup de oameni. Este legat de activitatea întregului popor, de munca şi năzuinţele sale, iar dorinţa noastră este ca tot ceea ce facem să răspundă intereselor poporului. *(Aplauze prelungite).*

Vreau să declar aici, în Piaţa Libertăţii din Cluj, că în întreaga mea activitate mă voi conduce după interesele

poporului, că voi munci fără odihnă cît timp va bate inima în mine, pentru înflorirea României socialiste, pentru cauza comunismului, voi fi alături de popor! *(Ovaţii, urale, aplauze puternice şi îndelungate).*

Daţi-mi voie, în încheiere, să vă urez din toată inima multe şi multe succese în activitatea dv. închinată fericirii poporului nostru, cauzei socialismului. Vă doresc multă sănătate, fericire dv. tuturor şi familiilor dv. *(Urale prelungite, aplauze puternice, ovaţii).*

CUVÎNTARE LA ÎNTÎLNIREA CU INTELECTUALII DIN CLUJ

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid şi de stat în judeţul Cluj

— 30 august 1968 —

Dragi tovarăşi,

Vă rog să mă scuzaţi dacă nu voi reuşi să dau grai tuturor sentimentelor pe care le încerc în întîlnirea cu dv. Sînt după o zi de adunări, de multiple impresii şi îmi e greu să redau în cuvinte emoţia pe care mi-o provoacă întîlnirea cu oamenii de ştiinţă şi cultură din Cluj. *(Aplauze entuziaste).*

Dv., ca întreaga intelectualitate a României socialiste, reprezentaţi un detaşament însemnat al poporului nostru, cu un rol de o deosebită importanţă în întreaga activitate de edificare a orînduirii socialiste. Socialismul, concepţia ştiinţifică despre lume şi viaţă a proletariatului, a sintetizat şi sintetizează tot ceea ce a creat omenirea mai bun de-a lungul mileniilor şi a ridicat aceste cuceriri la rangul de ştiinţă socială menită să asigure făurirea unei societăţi în care omul să fie cu adevărat stăpîn pe destinele sale, făuritorul propriei sale istorii. *(Aplauze puternice).*

Fără îndoială, hotărîtoare în întreaga activitate umană este creaţia de bunuri materiale, pentru că aceasta deter-

mină în mare măsură schimbările care au loc în societate. Dar nu este mai puţin adevărat că gîndirea umană, ştiinţa, mai cu seamă în societatea de astăzi, au devenit o forţă materială cu un rol hotărîtor în întreaga viaţă socială, inclusiv în dezvoltarea materială a societăţii. *(Aplauze).*

De aceea, partidul nostru, guvernul ţării noastre, preocupîndu-se de dezvoltarea bazei materiale, de dezvoltarea economiei naţionale, a industriei şi agriculturii, acordă o atenţie deosebită ştiinţei şi culturii ; sîntem conştienţi că fără aceasta nu putem asigura mersul înainte al patriei noastre. *(Aplauze).*

Avem rezultate bune în dezvoltarea ştiinţei şi culturii în ţara noastră. În raport cu situaţia de acum douăzeci şi ceva de ani, nivelul general de cultură al poporului nostru s-a ridicat la un stadiu incomparabil, numărul intelectualilor a crescut de mai multe ori şi nu există sector al activităţii materiale şi sociale unde omul de ştiinţă şi cultură, alături de muncitori şi ţărani, sub conducerea partidului nostru, să nu participe cu întreaga sa forţă de gîndire şi de creaţie la făurirea societăţii noi, socialiste. *(Vii şi îndelungi aplauze).*

Noi, conducerea partidului şi statului, preţuim mult activitatea intelectualilor şi, în mod deosebit, daţi-mi voie să spun, preţuim aportul pe care îl aduc oamenii de ştiinţă şi cultură din Cluj — detaşament de valoare al intelectualităţii din România socialistă. *(Aplauze puternice).*

Preţuim, de asemenea, faptul că aici, ca şi în alte centre universitare din ţară, muncesc laolaltă intelectuali români, maghiari, germani, îşi unesc eforturile, capacitatea, pentru a contribui la ridicarea ştiinţei şi culturii patriei noastre pe culmi tot mai înalte, îşi însuşesc tot ce este mai bun pe plan internaţional în domeniul cunoaşterii, aducîndu-şi propria contribuţie la îmbogăţirea tezaurului universal al civilizaţiei. Vă felicităm din toată inima pentru aportul

deosebit de valoros pe care îl aduceți la înflorirea științei și culturii, a întregii creații spirituale a României socialiste. *(Aplauze puternice).*

Desigur, tovarăși, una din problemele importante în dezvoltarea societății omenești, acolo unde locuiesc împreună oameni de diferite naționalități, este rezolvarea justă a raporturilor sociale dintre aceștia, asigurarea egalității depline a tuturor, în toate domeniile de activitate. Numai așa omul poate să se simtă liber, poate să-și pună cunoștințele, întreaga sa capacitate, în serviciul bunăstării și fericirii poporului. Putem spune, tovarăși, că în patria noastră, în România, am realizat pe deplin această egalitate între oameni, indiferent de naționalitate, în toate domeniile de activitate. *(Aplauze entuziaste, prelungite).*

Dumneavoastră, ca oameni de știință și cultură, știți foarte bine că, indiferent în ce limbă sînt exprimate, rezultatele cercetării științifice — ale fizicii, matematicii, chiar și ale istoriei și arheologiei — sînt aceleași atunci cînd cercetarea se face cu adevărat corect. *(Vii aplauze).*

Nici poezia, proza, teatrul, muzica nu cunosc granițe de limbă. Indiferent în ce limbă sînt create, marile opere de artă, mă refer la literatură, căci muzica are limba ei proprie, internațională — aci am putea spune că s-a realizat internaționalismul *(animație în sală)* —, exprimă aceleași idei și simțăminte umane nobile. Depinde desigur de ceea ce dorește scriitorul, poetul sau artistul respectiv să redea, de modul în care înțelege el sensul vremii, preocupările și aspirațiile societății și de măsura în care dorește să se încadreze în aceste preocupări. Depinde de voința și de puterea sa de a face din opera de artă pe care o făurește o expresie a năzuințelor de libertate și dreptate socială ale omenirii. Pentru că numai atunci arta servește cu adevărat cauza progresului, cauza socialismului. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Aș putea spune că în știință, în artă, în cultură se merge cu un pas înainte în realizarea unității în creație peste deosebirile de naționalitate și limbă, pentru că știința și cultura înaintată este una singură și ea nu cunoaște diferențe de naționalitate, nu cunoaște decît o singură lege: progresul omenirii, realizarea unei vieți mai bune pentru toți oamenii. *(Aplauze însuflețite).* De aceea, consider că este necesar ca intelectualii noștri, indiferent în ce domeniu de activitate lucrează, indiferent de naționalitate, să-și unească forța, capacitatea, priceperea pentru ridicarea continuă a nivelului general al științei și culturii patriei noastre. Aceasta e calea pe care își pot aduce contribuția activă la întreaga muncă desfășurată de poporul nostru pentru construirea socialismului, pentru făurirea condițiilor de trecere treptată spre comunism. *(Aplauze îndelungate).*

Stimați tovarăși,

Situația raporturilor de astăzi dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste și muncitorești ne îngrijorează pe toți, îi îngrijorează pe toți comuniștii. Cînd noi am pășit pe drumul luptei de eliberare a omului de asuprire, pentru eliberarea socială și națională a maselor, pentru înfăptuirea celei mai drepte societăți din lume — în care omul să se simtă cu adevărat om, în care tot ce se făurește în societate să fie închinat omului — nu ne-am gîndit niciodată că se poate ajunge ca între comuniști, între țările socialiste să se folosească forța pentru impunerea unui anumit punct de vedere. Nu se poate concepe că asemenea lucruri sînt compatibile cu ideologia noastră, cu concepția noastră științifică despre viață și despre lume. Aceasta poate avea ceva comun cu epoca lui Ludovic al XIV-lea — să mă îndrepte istoricii dacă greșesc — care spunea

„l'état c'est moi". Sint unii teoreticieni care își arogă dreptul de a da judecăți definitive, după principiul : „le marxisme c'est moi". Nu, nimeni nu poate să afirme : „marxismul sint eu". *(Aplauze furtunoase, urale).* Marxism-leninismul nu este proprietatea nimănui ; el este o concepție științifică, și numai în măsura în care toți oamenii politici, toți oamenii de știință, toți oamenii care gindesc, analizează dezvoltarea socială bazindu-se pe această concepție, pe ideile materialismului dialectic și istoric, pot trage concluzii juste despre dezvoltarea societății, pot găsi soluții adecvate problemelor pe care le ridică viața. *(Aplauze, urale).*

Mai mult ca oricind, omenirea are nevoie de gindire creatoare, de oameni care să judece, să reflecteze, să-și exprime părerea despre noile procese sociale. Fără îndoială, nu toți vor fi la înălțime, nu toți vor formula cele mai juste puncte de vedere. Dar numai din confruntarea ideilor se poate cristaliza adevărul, se poate asigura mersul înainte al științei sociale, al marxism-leninismului. *(Aplauze vii, prelungite).*

Iată de ce partidul nostru consideră că în abordarea și interpretarea problemelor dezvoltării sociale contemporane, atit din țările socialiste, cit și din lumea capitalistă, trebuie să se pună capăt practicii etichetărilor, injuriilor, anatemizării, care împiedică gindirea, o trag înapoi. Să se dea curs liber cunoașterii științifice, gindirii omului, pentru că numai așa socialismul, progresul vor triumfa. Noi acceptăm, mai mult sau mai puțin, schimburi de păreri în fizică, în biologie, în matematică — spun „mai mult sau mai puțin" pentru că au fost vremuri cind și în știință anumite ramuri, cibernetica, de pildă, sau o anumită concepție biologică, au fost considerate reacționare. Ce ne-a adus lucrul acesta, tovarăși ? Stagnare, dare înapoi. Cu atit mai mult în științele sociale nu se poate admite să se pună friu gindirii omului, cercetării științifice dacă vrem să facem cu adevărat știință, dacă vrem să asigurăm dezvoltarea rapidă a omenirii pe calea socialismului și comunismului. *(Aplauze însuflețite).*

Noi vă rugăm, tovarăși, pe dv., cei din Cluj — așa cum rugăm pe toți intelectualii noștri, pe toți oamenii muncii din patria noastră —, să vă ridicați necontenit nivelul de cunoștințe în domeniul în care lucrați, să cercetați, să confruntați ideile, părerile. Nu este nici un păcat dacă unele păreri se vor dovedi neadevărate, pentru că nu există în lume, de cind a început gindirea omenească, om care să fi exprimat totdeauna numai și numai idei juste. Căutarea, cercetarea, adevărul au răzbit cu greu și mulți, cei mai mari savanți au avut și insuccese și succese. Numai o cercetare liberă, numai o gindire liberă pot asigura progresul în toate domeniile de activitate. *(Aplauze entuziaste).*

Un singur lucru cerem, tovarăși, ca în toate dezbaterile științifice să se pornească de la dorința cinstită, sinceră, de a servi mersul înainte al societății noastre socialiste, idealurile poporului nostru, ca în tot ceea ce facem să avem un singur crez, o singură năzuință : făurirea socialismului și comunismului în România. *(Aplauze vii, îndelungate).*

Acționind în acest fel, noi ne îndeplinim, fără îndoială, o îndatorire față de poporul căruia îi aparținem, față de societatea în mijlocul căreia ne desfășurăm activitatea. Dar oare care este prima îndatorire a unui partid de guvernămint, așa cum o întrevedea Lenin ? Este tocmai aceea de a ști să edifice socialismul, de a da exemplu în fău-

rirea noii orînduiri sociale. Numai îndeplinindu-ne această obligație față de poporul nostru, ne îndeplinim și una din înaltele îndatoriri internaționaliste. Clasa muncitoare, intelectualii, popoarele din alte țări vor învăța din exemplul țărilor care construiesc socialismul, își vor intensifica lupta pentru răsturnarea jugului burgheziei și moșierimii, pentru înfăptuirea societății eliberate de exploatare. Numai realizînd între țările socialiste raporturi de deplină egalitate în drepturi, de respectare a independenței naționale, de întrajutorare tovărășească, de neamestec în treburile interne, putem oferi popoarelor un model superior de relații între state. Fără îndoială că aceste relații se vor perfecționa tot mai mult pe măsură ce noi popoare vor păși pe calea socialismului. În felul acesta considerăm că trebuie să ne aducem contribuția la cauza generală a socialismului. *(Aplauze însuflețite).*

Tocmai pornind de la aceste considerente și-a expus partidul nostru poziția față de evenimentele tragice care au avut loc în Cehoslovacia, exprimîndu-și dorința ca situația creată să fie rezolvată pornindu-se de la răspunderea față de socialism, de la restabilirea relațiilor de egalitate între statele socialiste, de la respectul față de independența și suveranitatea națională. De aceea, apreciem că este necesar să se realizeze acordul stabilit la Moscova, ca poporul cehoslovac să-și poată desfășura liber activitatea de construcție socialistă, ca trupele străine să fie în cel mai scurt timp retrase din Cehoslovacia. *(Aplauze puternice, îndelungi).*

Stimați tovarăși,

Stați în fața unor evenimente, sau mai bine zis a unor sarcini noi : deschiderea anului universitar. Avem o nouă lege a învățămîntului, care oferă o bază superioară pentru

dezvoltarea activității de formare a tinerelor generații. Consider că, în preocupările dv., un loc principal trebuie să-l ocupe pregătirea în bune condiții a noului an, organizarea desfășurării procesului de învățămînt, a cercetării științifice, în așa fel încît noile generații care-și însușesc știința și cultura în universitatea și institutele superioare din Cluj să dobîndească cele mai înaintate cunoștințe, să se pregătească temeinic pentru a-și aduce contribuția la dezvoltarea patriei noastre. În același timp, tinerii să fie educați în spiritul patriotismului socialist, al prieteniei între popoare, al internaționalismului socialist. În aceasta constă una din îndatoririle dv. principale în momentul de față. *(Vii aplauze).*

Noi avem deplină încredere că tovarășii din învățămîntul superior, toate cadrele didactice din Cluj, oamenii de știință, de cultură, toți cei care au de spus un cuvînt în munca de dezvoltare spirituală a patriei, de formare a tinerei generații nu vor precupeți nici un efort pentru a-și face datoria așa cum o cere partidul, cum o cere conștiința lor de cetățeni liberi ai patriei noastre socialiste. *(Aplauze vii, puternice).*

Doresc să vă mulțumesc pentru primirea deosebit de caldă, pentru cuvintele spuse aici de tovarășii care au luat cuvîntul, pentru manifestările de devotament la adresa partidului, a conducerii sale. În acestea noi vedem o expresie a încrederii în justețea politicii noastre care ne dă convingerea că mergem pe un drum just și că trebuie să facem totul pentru ca această politică a partidului nostru să fie neabătut realizată în viață. *(Vii aplauze).*

Vă asigur, tovarăși, pe dv., pe toți intelectualii din Cluj — așa cum am spus și în fața adunării publice de astăzi — că conducerea noastră de partid, că eu personal,

nu vom precupeți nimic pentru a ne face datoria față de popor, față de cauza socialismului în patria noastră și în întreaga lume. Puteți avea încredere că nu există nimic mai presus pentru noi decît servirea poporului, servirea cauzei socialismului. *(Aplauze furtunoase).*

Dați-mi voie încă o dată să vă urez multe, multe succese în activitatea dv. nobilă de formare a tinerelor generații, de dezvoltare a științei și culturii, multă sănătate și multă fericire tuturor. *(Aplauze îndelung repetate, urale puternice).*

CUVÎNTARE LA SĂRBĂTORIREA ÎMPLINIRII A 20 DE ANI DE LA INAUGURAREA PRIMELOR ȘANTIERE NAȚIONALE DE MUNCĂ VOLUNTARĂ

— 9 septembrie 1968 —

Dragi tovarăși tineri,

Vă rog să-mi dați voie ca la această adunare ce aniversează un moment important din lupta și munca tineretului revoluționar din patria noastră să vă transmit un salut călduros din partea Comitetului Central al partidului și a guvernului patriei noastre socialiste. *(Aplauze, urale).*

Se împlinesc 20 de ani de cînd, răspunzînd cu entuziasm chemării partidului, tineretul patriei noastre a mers pe marile șantiere pentru a-și aduce prin muncă contribuția la făurirea socialismului în România. *(Aplauze entuziaste, urale).*

Ploaia care a început acum ne amintește că victoriile noastre au fost obținute în luptă înverșunată cu greutăți, cu piedici de tot felul, cu dușmanul. *(Aplauze, urale).* În această luptă și muncă, învingînd piedici și adversități, pe ploaie, pe furtună, am ținut sus steagul marxist-leninist, steagul luptei pentru socialism în patria noastră. *(Aplauze, urale îndelungate).*

Vă amintiți desigur, tovarăși, zilele de după 23 August. Tinerii, comuniștii, la chemarea partidului, au fost în pri-

mele rînduri, dînd totul pentru patrie, pentru victoria împotriva fascismului. *(Aplauze, urale).*

Mulți dintre aceia care au pășit cu arma în mînă pentru eliberarea patriei și pentru zdrobirea fascismului și-au dat viața ; ei nu mai sînt printre noi. Sub conducerea partidului am știut însă să ducem mai departe marea operă de făurire a socialismului, creînd poporului nostru o viață liberă și fericită. *(Aplauze, urale).*

În tot ce s-a construit pe întinsul patriei, pe marile șantiere, în toate uzinele, în toate cooperativele, în toate orașele și satele înfloritoare, se află încorporată și munca minunatului nostru tineret, eforturile generației tinere, care a dat dovadă de un nețărmurit eroism în muncă. *(Aplauze puternice, urale).*

Privim cu îndreptățită mîndrie spre tot ceea ce s-a realizat în patria noastră. Avem motive să fim mulțumiți, să fim mîndri de tot ceea ce am înfăptuit. Știm cu toții că cei care au contribuit la toate aceste victorii sînt muncitorii, țăranii și intelectualii, sînt bărbații și femeile din țara noastră, bătrîni și tineri, fără deosebire de naționalitate. Cu toți și-au unit, într-un singur efort, munca și elanul pentru înflorirea patriei noastre socialiste. *(Aplauze, urale și ovații nesfîrșite).*

Cunoașteți cu toții drumul pe care a trebuit să-l parcurgem. Privind înapoi, putem spune că, dacă ar trebui să începem din nou, am porni pe același drum. Pentru că nu există, tovarăși, alt drum pentru construcția socialismului decît drumul pe care ne-a condus Partidul Comunist Român. *(Aplauze furtunoase, entuziaste, prelungite).*

Doresc ca la această adunare să adresez tinerilor brigadieri de acum douăzeci de ani, tinerilor brigadieri de astăzi, întregului tineret al patriei noastre cele mai calde felicitări pentru munca depusă în slujba înfloririi patriei.

Vă urez tuturor noi și noi succese în munca și lupta pentru binele poporului nostru. *(Aplauze și ovații vibrante, îndelungate).*

Am ajuns la un stadiu înaintat în dezvoltarea construcției socialiste în România. Ne găsim pe drumul desăvîrșirii socialismului. Congresul al IX-lea a trasat un minunat program de activitate pentru înflorirea patriei noastre socialiste. În munca pentru transpunerea în viață a acestui program, tineretul este prezent alături de întregul popor. Este prezent tineretul muncitoresc, parte integrantă a minunatei noastre clase muncitoare, care deține rolul conducător în societatea noastră și care își îndeplinește cu cinste misiunea de călăuză a întregului nostru popor pe calea socialismului și comunismului. *(Aplauze, urale).* Este prezent tineretul țărănesc, parte integrantă a minunatei noastre țărănimi, a țărănimii care de-a lungul veacurilor a ținut sus steagul luptei pentru independență națională și care, în alianță cu clasa muncitoare, a adus și aduce un aport de o deosebită importanță la făurirea vieții noi, socialiste, în România. *(Aplauze).* Este prezent tineretul studios ce se pregătește să intre în rîndurile minunatei noastre intelectualități, care participă, alături de întregul popor, la munca de desăvîrșire a socialismului, de dezvoltare a științei și culturii patriei noastre — factor esențial în întreaga operă de făurire a socialismului. *(Aplauze, urale).*

Dar ceea ce am realizat pînă acum reprezintă, tovarăși, numai baza pentru făurirea societății socialiste depline, pentru trecerea treptată la edificarea comunismului în patria noastră. Folosind ceea ce am realizat, înzecind eforturile pentru dezvoltarea industriei și agriculturii, pentru înflorirea științei și culturii, vom asigura crearea condițiilor pentru făurirea societății comuniste, a acelei societăți în care omul să fie cu adevărat stăpîn pe destinul său, stăpîn pe tot ceea ce se creează, liber să participe cu în-

treaga sa capacitate de gîndire la crearea unei vieți corespunzătoare dorințelor și aspirațiilor sale cele mai înalte. *(Aplauze, urale entuziaste, prelungi).*

Ne străduim să ridicăm continuu nivelul de viață al poporului, să creăm tineretului condiții tot mai bune de muncă și învățătură. Sîntem conștienți că societatea de mîine este societatea oamenilor stăpîni pe cea mai înaintată știință și cultură. Omul societății comuniste va fi un om multilateral pregătit, cu un larg orizont cultural, cu un înalt nivel de conștiință. *(Aplauze, urale entuziaste).* Iată de ce partidul și guvernul consideră că nu este nimic mai important în momentul de față pentru tineretul patriei noastre decît de a-și înzeci eforturile pentru a învăța, a învăța și iar a învăța. E bine să ne amintim de cei care au luat lopata și tîrnăcopul, cum s-a spus aici, pentru a contribui la edificarea socialismului. E bine să luăm și acum în mîini aceste unelte de construcție. Dar trebuie să înțelegem, tovarăși, că societatea comunistă se înfăptuiește cu tehnica cea mai avansată și că tineretul trebuie să devină stăpîn pe această tehnică, să învețe să o creeze și să o mînuiască. *(Aplauze, urale).*

Ne stau încă sarcini mari în față. Avem încă un drum lung de străbătut. Dar ceea ce am realizat pînă acum este dovada capacității creatoare a poporului nostru, este garanția faptului că nimic în lume nu va putea să abată poporul român de pe calea socialismului și comunismului. *(Aplauze însuflețite, urale îndelungi).*

Știm că, înfăptuind țelurile de edificare a socialismului în România, ne îndeplinim în primul rînd obligația sacră față de poporul nostru, față de viitorul patriei noastre. Dar în același timp ne îndeplinim și una din principalele îndatoriri internaționaliste, pentru că numai în măsura în care fiecare țară va fi tot mai puternică, tot mai înfloritoare, în măsura în care orînduirea socialistă se va afirma tot mai biruitor pe toate continentele, există garanția că sistemul socialist va deveni tot mai puternic, se va afirma tot mai mult, că noi și noi popoare vor păși pe calea socialismului. *(Aplauze, urale).*

Partidul nostru a acționat și acționează pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare și prietenie cu toate țările socialiste. Voi, tinerii, ați fost și sînteți întotdeauna în primele rînduri în înfăptuirea acestei politici, pentru că tineretul nostru este partizanul prieteniei și colaborării între popoare, între tinerii din toate țările socialiste, din întreaga lume. *(Aplauze, urale).* Ne-am pronunțat și ne pronunțăm pentru relații de prietenie și colaborare cu toate popoarele lumii ; cauza prieteniei și colaborării între toate popoarele planetei noastre este însăși cauza libertății, independenței și dreptății sociale. *(Urale, aplauze).*

Știm că există forțe imperialiste care amenință pacea ; de aceea este necesar să acționăm pentru unirea întregii mișcări revoluționare, întregii mișcări antiimperialiste, a tuturor oamenilor dornici de progres. Numai astfel vom evita ca omenirea să fie azvîrlită într-un război, vom asigura pacea — bunul cel mai de preț al tuturor popoarelor, pentru care tînăra generație trebuie să lupte cu întreaga sa energie și combativitate. *(Aplauze, urale).*

Partidul nostru consideră că la baza relațiilor dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste și muncitorești trebuie așezate principiile atotbiruitoare ale marxism-leninismului : egalitatea deplină în drepturi între popoare și națiuni, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, întrajutorarea tovărășească, solidaritate în lupta pentru cauza oamenilor muncii de pretutindeni. Toate aceste principii la un loc creează baza unității de nezdruncinat a țărilor socialiste, a

mișcării comuniste și muncitorești. Numai respectarea neabătută a tuturor acestor principii poate asigura triumful cauzei socialismului și comunismului. *(Vii aplauze, urale).*

Orice încercare de a neglija, de a subaprecia o latură sau alta a acestei baze principiale a relațiilor aduce daune mișcării comuniste, unității forțelor antiimperialiste. Partidul nostru, pe steagul căruia a stat și stă scris principiul solidarității internaționale, își va îndeplini în acest spirit obligația sa de detașament activ al mișcării revoluționare mondiale. *(Aplauze puternice, urale îndelungate).*

În condițiile de astăzi, noi considerăm că nu trebuie precupețit nici un efort pentru a găsi căile în vederea îmbunătățirii relațiilor dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste și muncitorești. De asemenea, trebuie acționat în direcția destinderii în viața internațională, a împiedicării forțelor reacționare care ar dori să împingă omenirea înapoi spre perioada războiului rece. Trebuie să facem totul pentru a continua procesul început de realizare a securității europene, de destindere internațională, de asigurare a păcii pe planeta noastră. *(Aplauze, urale prelungite).* Aplauzele dumneavoastră, ca de altfel manifestările puternice care au avut loc în aceste zile în întreaga țară, manifestări de solidaritate și sprijin unanim față de politica partidului și guvernului, sînt o dovadă că această politică corespunde pe deplin intereselor întregului nostru popor, cauzei socialismului și păcii. *(Aplauze, urale).*

Am început cuvîntarea pe ploaie. Vedeți, ploaia a trecut. Noi, comuniștii, sîntem învățați să facem față oricăror furtuni, să stăm neclintiți la postul nostru, conducînd poporul pe calea bunăstării și fericirii. *(Aplauze, urale).* Noi știm că oricîte furtuni se vor ridica, idealul socialismului și comunismului este de neinvins, România va fi întotdeauna un stat liber, puternic și independent în rîndul statelor socialiste. *(Aplauze, urale).*

Știm că lumea de mîine, pentru care am luptat și luptăm, va fi o lume a egalității depline între toate națiunile, a prieteniei și colaborării frățești între popoare; nimic nu poate împiedica realizarea acestei aspirații a omenirii. *(Aplauze, urale).*

Privindu-vă pe voi acum și ascultîndu-vă, îmi amintesc de vremea cînd am intrat în rîndurile tineretului comunist, cu peste 35 de ani în urmă. S-au petrecut multe de atunci, tovarăși, dar vreau să declar acum că conducerea partidului, eu personal privim cu încredere viitorul patriei noastre. Știu că cei care vor veni după noi sînt urmași demni ai utecistilor, ai comuniștilor, că ei vor ține sus făclia comunismului, a libertății și independenței patriei noastre. *(Aplauze, urale furtunoase).* Un singur lucru nu trebuie să uitați niciodată, tovarăși, că sînteți fiii unui popor care a devenit liber, stăpîn pe destinele sale, ai unui popor care niciodată nu a îngenuncheat și care e hotărît să lupte pentru victoria comunismului alături de toate țările socialiste, care merge cot la cot cu toate popoarele spre progresul vieții pe planeta noastră. *(Aplauze, urale entuziaste, prelungite).* Prietenii noștri din țările socialiste, prietenii noștri din întreaga lume trebuie să știe că în poporul român au un tovarăș de nădejde, care întotdeauna își va îndeplini obligațiile ce-i revin în lupta pentru comunism, pentru progres. *(Aplauze, urale).*

Am reamintit virtuțile poporului nostru pentru că ele trebuie să fie virtuțile fiecărui cetățean, fiecărui tînăr al patriei noastre. Poți fi la un moment dat slab, dar niciodată nu trebuie să fii laș. Lașitatea nu are ce căuta în rîndurile noastre, nu este o trăsătură proprie poporului

român. *(Aplauze, urale puternice).* Toate aceste virtuți, dublate de știință, de cultură, bazate pe unitatea de nezdruncinat a întregului nostru popor, trebuie să devină călăuza de muncă și acțiune a tinerei generații, a întregii noastre națiuni.

Vă doresc multe succese în activitatea dumneavoastră, multă sănătate, multă fericire. *(Aplauze entuziaste, urale puternice, vibrante, prelungite minute în șir).*

CUVÎNT LA SOLEMNITATEA ÎNMÎNĂRII UNOR ÎNALTE DISTINCȚII CU PRILEJUL ANIVERSĂRII CENTENARULUI FILARMONICII DE STAT „GEORGE ENESCU"

— 13 septembrie 1968 —

Stimați tovarăși,

Dați-mi voie să felicit în mod călduros colectivul Filarmonicii din București cu ocazia sărbătoririi centenarului existenței sale. Distincția acordată colectivului Filarmonicii este o apreciere, aș putea spune modestă, a contribuției de seamă pe care această instituție a adus-o de-a lungul anilor la ridicarea culturii românești, la înfăptuirea idealului unității naționale a poporului nostru, la înflorirea muzicii țării noastre. *(Vii aplauze).* În același timp, aceasta este o dovadă de prețuire a activității depuse de Filarmonică pentru interpretarea și propagarea în România a creației marilor compozitori străini, pentru întărirea și pe această cale a prieteniei dintre popoare. Doar este știut că muzica, mai mult poate ca celelalte arte, slujește cunoașterii reciproce și comunicării între popoare, înfrățirii lor pe calea progresului. *(Aplauze puternice).*

Doresc, totodată, să vă adresez dv., tuturor celor care ați fost distinși astăzi cu ordine ale republicii noastre so-

cialiste, cele mai calde felicitări. *(Aplauze).* Aceste felicitări sînt adresate în aceeași măsură colectivelor în care vă desfășurați activitatea, tuturor oamenilor de artă din aceste domenii de activitate. *(Aplauze).*

Cunoașteți activitatea neobosită a poporului nostru în edificarea noii orînduiri sociale. Cunoașteți rezultatele obținute în această măreață operă constructivă. Doresc să subliniez că, prin activitatea desfășurată în colectivele din care faceți parte, prin eforturile dv. de a da expresie sentimentelor nobile ale poporului nostru, idealurilor umanitare de care el este animat, prin munca închinată propășirii culturii noastre noi, dumneavoastră aduceți o contribuție însemnată la marile succese dobîndite în construcția socialistă în România.

În zilele noastre, arta a încetat de a mai fi în România privilegiul unui grup restrîns de persoane. Ea a devenit cu adevărat un bun al întregului popor. Muncitori, țărani, intelectuali, tineri sau bătrîni, doresc ca după muncă să asculte o muzică frumoasă. Cîntecul poate să-i și destindă, și, în același timp, să-i îmbărbăteze în munca și lupta lor. În trecutul zbuciumat și eroic al poporului nostru știți cu toții ce rol important au jucat muzica, cîntecul, arta în general. Noi apreciem contribuția adusă și în trecut și astăzi de artiștii patriei noastre ; sîntem convinși că ei vor ști să dezvolte cele mai bune tradiții ale muzicii și cîntecului poporului român, să ridice pe trepte tot mai înalte tradițiile noastre revoluționare patriotice și umanitare. *(Aplauze entuziaste, prelungite).*

Dorim ca, militînd prin arta dv. în spiritul dragostei de patrie, al devotamentului pentru cauza socialismului în România, să militați în același timp pentru dezvoltarea

prieteniei și colaborării între toate popoarele țărilor socialiste, între toate popoarele lumii. Creația dv., întreaga artă a poporului nostru să fie închinată progresului și păcii în lume. *(Aplauze puternice).*

Felicitîndu-vă cu acest prilej, vă doresc din toată inima cele mai depline succese în activitatea dv. și multă sănătate. *(Aplauze însuflețite, îndelungi).*

CUVÎNTARE
LA MITINGUL DE LA REŞIŢA
Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid şi de stat în judeţul Caraş-Severin

— 20 septembrie 1968 —

Dragi tovarăşi şi tovarăşe,

Vă rog să-mi daţi voie să încep prin a vă transmite dv., tuturor locuitorilor acestui vechi centru muncitoresc al patriei noastre, precum şi celorlalţi locuitori ai judeţului un salut călduros din partea Comitetului Central al partidului, al Consiliului de Stat şi al guvernului patriei noastre socialiste. *(Aplauze, urale).*

În cursul vizitei de lucru pe care o facem, am văzut cîteva sectoare ale combinatului siderurgic şi ale uzinei constructoare de maşini. Am constatat cu deplină satisfacţie că siderurgiştii îşi îndeplinesc cu cinste sarcinile din cadrul planului cincinal. În primii trei ani ai cincinalului ei au obţinut rezultate deosebite, îndeplinindu-şi şi depăşindu-şi prevederile de plan. Doresc să exprim cele mai calde felicitări muncitorilor, tehnicienilor şi inginerilor, întregului colectiv al Combinatului siderurgic Reşiţa. *(Vii aplauze).* Ne-au produs, de asemenea, o deosebită satisfacţie rezultatele bune obţinute de Uzina constructoare de maşini din Reşiţa — mă refer atît la secţia de motoare diesel, cît şi la fabrica de utilaj greu şi la

turnătorie. Muncind cu pricepere, dovedind o înaltă calificare tehnică, colectivul acestei uzine reuşeşte să producă motoare şi agregate energetice care fac cinste patriei noastre, putînd concura în condiţii bune cu produse similare pe plan mondial. Felicit din toată inima întregul colectiv de muncitori, tehnicieni şi ingineri al acestei minunate uzine constructoare de maşini. *(Aplauze prelungite).*

Succesele pe care le-aţi obţinut dv., reşiţenii, în realizarea Directivelor trasate de Congresul al IX-lea al partidului au o importanţă deosebită pentru întreaga activitate de dezvoltare a industriei şi economiei noastre socialiste. Prin ele, dv. aduceţi o contribuţie de preţ la înfăptuirea planului cincinal. *(Aplauze, urale).*

Cunoaşteţi rezultatele obţinute de întregul nostru popor în dezvoltarea industriei, agriculturii, ştiinţei şi culturii. Putem spune că în primii trei ani ai cincinalului am reuşit să înfăptuim în întregime ceea ce a trasat Congresul al IX-lea, iar realizările de pînă acum ne dau încrederea deplină că vom înfăptui pînă în 1970 toate prevederile cincinalului, şi chiar ceva în plus. *(Aplauze prelungite).* Toate succesele obţinute, sub conducerea partidului, în munca de desăvîrşire a construcţiei socialiste în România, în dezvoltarea patriei noastre, sînt dovada grăitoare a justeţei politicii marxist-leniniste a P.C.R., a realismului programului elaborat de Congresul al IX-lea şi, totodată, o mărturie a uriaşei forţe de creaţie a clasei noastre muncitoare, a ţărănimii, a intelectualităţii, a întregului nostru popor, care, stăpîn pe destinele sale, îşi făureşte în mod conştient viitorul de aur, viitorul comunist. *(Aplauze, urale).*

Ritmul înalt de dezvoltare a industriei noastre, a întregii economii a României socialiste este rezultatul eforturilor mari pe care poporul nostru le face pentru a asi-

gura lichidarea într-un timp cît mai scurt a rămînerii în urmă pe care am moștenit-o de la regimul burghezo-moșieresc. Este știut că din totalul venitului național noi acordăm circa 30% pentru dezvoltarea economiei socialiste. Facem acest lucru fiind conștienți că numai pe această cale vom putea asigura un viitor înfloritor pentru poporul nostru, pentru patria noastră. *(Aplauze puternice, îndelungi).*

În același timp, în activitatea de edificare a socialismului ne preocupăm permanent de dezvoltarea largă a colaborării și cooperării cu țările socialiste. Sîntem conștienți că în condițiile tehnicii moderne nu este posibil progresul fără intensificarea, în primul rînd, a relațiilor cu țările socialiste frățești și în același timp a schimburilor cu toate statele lumii. Numai încadrîndu-ne activ în diviziunea internațională a muncii vom reuși să asigurăm mersul ferm și hotărît înainte al economiei noastre, ridicarea nivelului general de dezvoltare a României socialiste. *(Aplauze puternice).*

Rezultatele colaborării și cooperării internaționale se văd și în Reșița. Aici, specialiștii români și sovietici au construit împreună agregatul hidroenergetic de 175 MW — unul dintre cele mai mari agregate hidroenergetice din lume. Această înfăptuire este o dovadă că pe această cale oamenii muncii din România, din Uniunea Sovietică, din toate țările socialiste au posibilități nelimitate de a lărgi colaborarea și cooperarea în folosul fiecărei țări și al întregului nostru sistem socialist. *(Aplauze prelungite).*

Preocupîndu-ne de dezvoltarea economiei, partidul și guvernul țării noastre acordă o atenție deosebită ridicării nivelului de viață al poporului. Facem aceasta pentru că țelul suprem al întregii noastre politici este bunăstarea și fericirea oamenilor muncii. Socialismul își poate afirma superioritatea tocmai prin crearea celor mai bune condiții de viață materială, cît și spirituală celor ce muncesc. *(Vii aplauze).* Dv. cunoașteți cum arăta Reșița după 23 August 1944. Și o vedeți astăzi. Ceea ce s-a realizat aici pe plan social, succesele din domeniul construcției de locuințe, al dezvoltării învățămîntului și culturii, al deservirii populației, este o parte componentă a profundelor transformări săvîrșite pe drumul ridicării bunăstării întregului nostru popor. Avem rezultate bune, tovarăși. În același timp, mai avem încă mult de făcut pentru a ajunge la acea treaptă a societății socialiste în stare să asigure satisfacerea deplină a necesităților tuturor oamenilor muncii. Mai avem mult pentru a realiza această năzuință fierbinte a noastră, acest țel suprem al politicii comuniștilor. Dar mergem pe un drum bun, și vom face totul pentru a ridica continuu nivelul de viață al întregului popor. *(Aplauze, urale).*

În anii construcției socialiste au existat în activitatea noastră și lipsuri, neajunsuri. Partidul nostru nu o dată a vorbit despre aceasta. Luînd măsuri pentru lichidarea lipsurilor și greșelilor, a stărilor de lucruri negative, el a chemat clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, întregul popor, să-și unească eforturile pentru a perfecționa întreaga noastră activitate economică, socială și spirituală. Au fost comise în trecut abuzuri și abateri de la principiile socialismului. Comitetul Central al partidului nostru le-a dezvăluit și a luat măsuri hotărîte pentru a evita reapariția lor în viața societății noastre, pentru a împiedica producerea unor abuzuri și încălcări ale legalității noastre socialiste. Partidul a luat măsuri organizatorice pentru a asigura ca masele largi populare să participe tot mai activ și mai larg la întreaga muncă de elaborare și conducere a destinelor țării, pentru lărgirea continuă a democrației socialiste în România. *(Aplauze puternice, urale însuflețite).*

Noi am ajuns la un asemenea stadiu de dezvoltare, încît problema dezvoltării democrației socialiste, problema găsirii formelor organizatorice corespunzătoare pentru participarea intensă, efectivă a clasei muncitoare, a țărănimii, a intelectualității, a maselor largi populare, fără deosebire de naționalitate, la întreaga activitate de conducere a făuririi socialismului se pune cu o deosebită stringență. Noi am lichidat de mult clasele exploatatoare, i-am lichidat pe capitaliști, pe moșieri, pe chiaburi. Am creat condiții pentru avîntul nestăvilit al forțelor de producție, iar proprietatea socialistă deține peste 99% din avutul țării. Deci atît din punct de vedere social, de clasă, cît și din punct de vedere material, economic, am creat condiții pentru ca niciodată în România să nu mai fie posibilă reintoarcerea capitalismului. Socialismul a triumfat în România definitiv. *(Aplauze, urale entuziaste, îndelungi).*

Sprijinindu-ne pe această bază economică-socială — care reprezintă esențialul pentru orînduirea socialistă —, trebuie să înțelegem că avem obligația, datoria de a perfecționa continuu întregul ansamblu al vieții societății. Pe măsura desăvîrșirii construcției socialiste, a dezvoltării forțelor de producție, a îmbunătățirii vieții materiale a maselor, a ridicării nivelului cultural al întregului popor apare ca o necesitate obiectivă perfecționarea relațiilor sociale, a formelor de conviețuire și a participării membrilor societății la întreaga activitate economică, politică și de stat. Aceasta înseamnă realizarea în practică a principiilor socialismului într-o țară în care poporul este stăpîn pe destinele sale, făurindu-și în mod conștient, prin munca și lupta sa, propriul viitor. *(Aplauze puternice, urale).*

Desigur, tovarăși, pot exista în România oameni cu anumite nemulțumiri. Aceste nemulțumiri sînt determinate de unele neajunsuri, de unele lipsuri în activitatea noastră. Criticarea acestor neajunsuri noi o considerăm ca un fapt pozitiv, ca o expresie a spiritului de răspundere și a dorinței cetățenilor de a contribui la perfecționarea activității noastre. Dezvoltarea democrației socialiste presupune crearea condițiilor ca oamenii muncii să-și poată spune părerea și asupra a ceea ce este bun, dar și asupra a ceea ce e rău, pornind tocmai de la dorința de a lichida lipsurile, de a asigura mersul tot mai hotărît înainte al socialismului în patria noastră. *(Aplauze puternice, urale).*

Poate să se mai găsească și cineva, dintre cei care în trecut au aparținut claselor exploatatoare, care să se mai gîndească înapoi. Sigur, se mai pot găsi și asemenea oameni. Dar vă întreb pe dv. reșițenii : oare ar mai putea, dacă ar trăi, Auschnitt să vină să ia Reșița înapoi ? *(Vie animație ; voci : nu, nu).* Există oare vreun pericol ca Reșița să devină din nou a capitaliștilor ? *(Proteste hotărîte din mase. Se aud strigăte : nu, nu).*

Desigur, tovarăși, nu numai la Reșița, ci în toată țara, în toate uzinele noastre, în toate cooperativele noastre agricole, nimeni, absolut nici un muncitor, nici un tehnician, nici un inginer, nici un țăran cooperator nu se mai pot gîndi ca fabricile și pămînturile noastre să mai devină vreodată ale capitaliștilor și moșierilor. Vremurile de odinioară au apus pentru totdeauna, și, dacă se mai găsește vreunul care să se gîndească la reînvierea lor, acela nu poate fi decît nebun. *(Vii aplauze, urale aprobative, entuziaste).*

În lume există, desigur, încă multe țări capitaliste, și noi știm că atîta timp cît se menține imperialismul continuă să dăinuie pericolul dezlănțuirii unor războaie agresive, pericolul încercării de extindere și întărire a dominației imperialiste. Știm în același timp însă că forțele

ce se ridică împotriva politicii imperialiste de dominație și subjugare a popoarelor, forțele clasei muncitoare, ale omenirii progresiste, ale frontului antiimperialist sînt incomparabil mai puternice. Dacă acționează unite, aceste forțe sînt în stare să impiedice orice acțiune a imperialismului. Tocmai de aceea este necesar să facem totul pentru a întări unitatea acestor forțe — pavăza păcii în întreaga lume. *(Aplauze, urale).*

Dumneavoastră, muncitorii din Reșița, reprezentați un detașament puternic al clasei noastre muncitoare, cu un trecut glorios de luptă revoluționară. Acum 100 de ani, aici au fost puse bazele Asociației muncitorilor din Banat de către Carol Farkaș. În decursul anilor, la Reșița s-au dezvoltat puternice organizații muncitorești. Partidul comunist a creat, de asemenea, o puternică organizație în această citadelă proletară. Acest glorios trecut revoluționar este o garanție că muncitorii reșițeni, toți locuitorii orașului, alături de întreaga noastră clasă muncitoare, de întregul popor, își vor aduce și în viitor contribuția fermă la edificarea socialismului în patria noastră, precum și la întărirea întregii mișcări muncitorești revoluționare. Muncitorii români sînt solidari cu frații lor de clasă din țările socialiste, cu cei din țările care se află încă sub stăpînirea capitalismului și imperialismului, cu cei care luptă pentru libertate națională și socială, pentru o viață mai bună. *(Aplauze, urale).* Continuînd vechile lor tradiții internaționaliste revoluționare, muncitorii, comuniștii din România, întregul nostru popor își manifestă activ internaționalismul socialist, pe care îl văd exprimindu-se în colaborarea frățească dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste, pe baza respectului suveranității și independenței naționale, a egalității depline în drepturi, în solidaritatea lor în muncă și luptă pentru socialism, pentru pace. În condițiile de astăzi, numai înțelegerea și înfăptuirea tuturor acestor laturi inseparabile ale internaționalismului socialist, numai aplicarea învățăturii marxist-leniniste în mod multilateral pot asigura întărirea unității țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești. Partidul nostru va face totul pentru a-și aduce contribuția la realizarea acestei unități de muncă și luptă. *(Aplauze, urale puternice).*

Înțelegem, de asemenea, că astăzi, mai mult ca oricînd, este necesar să se dezvolte relațiile de colaborare între toate statele Europei, să se unească eforturile pentru a nu se admite în nici un fel reîntoarcerea la perioada războiului rece, pentru a se asigura continuarea procesului de destindere în Europa, înfăptuirea securității europene. Numai pe această cale este posibilă crearea condițiilor pentru desfășurarea nestingherită a construcției socialiste, pentru progres și pace în Europa și în întreaga lume. *(Vii aplauze).* Tocmai de aceea guvernul țării noastre acționează consecvent pentru dezvoltarea relațiilor cu țările europene, pentru găsirea căilor în vederea continuării acțiunii îndreptate spre întărirea securității în Europa, pentru rezolvarea problemelor litigioase existente în viața politică a acestui continent. În același timp acționăm pentru dezvoltarea relațiilor cu statele de pe toate continentele, considerînd că aceasta face parte integrantă din politica noastră, din răspunderea pe care România o are ca membră a comunității planetei noastre. *(Aplauze vii, urale).*

Nu ne facem iluzii. Știm că pe drumul spre securitatea europeană, spre pace în Europa și în lume sînt multe greutăți, trebuie învinse multe piedici. Comuniștii poartă însă răspunderea atît față de propriul lor popor, cît și față de popoarele întregii lumi, să acționeze pentru a împiedica un nou război, să lupte pentru realizarea păcii în lume. În acest spirit acționăm noi, în acest spirit vom

acționa și în continuare. Sîntem convinși că prin aceasta ne îndeplinim obligația fundamentală atît față de poporul român, cît și față de popoarele celorlalte țări socialiste, față de popoarele întregii lumi. *(Aplauze, urale puternice, prelungite).*

Dragi tovarăși,

În susținerea politicii partidului nostru — care corespunde pe deplin intereselor întregului popor — trebuie să afirm și aici, la Reșița, că în aceste zile, poate mai mult ca niciodată, s-au evidențiat unitatea și adeziunea deplină a întregului nostru popor. Aceasta ne dovedește că linia trasată de partidul nostru este justă, că ea este urmată și înfăptuită neabătut de întreaga națiune. *(Aplauze, urale).* În aceste zile, poate mai mult ca niciodată, s-a evidențiat justețea politicii noastre de lărgire și dezvoltare a legăturilor cu țările socialiste, cu toate statele lumii, și aceasta ne dă, de asemenea, încrederea că mergem pe un drum just, că acest drum corespunde intereselor tuturor popoarelor lumii. *(Aplauze, urale).*

Desigur, tovarăși, nu este suficient să afirmi o politică, trebuie să o și traduci în viață. Știți bine că partidul și guvernul țării noastre fac totul pentru a realiza în viață această politică. Este datoria fiecărui cetățean al patriei noastre ca la locul său de muncă să facă totul pentru a contribui la înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru. Lucrul acesta trebuie făcut în primul rînd prin îndeplinirea sarcinilor de creștere a producției industriale și agricole, de dezvoltare a științei, a culturii, de ridicare a nivelului de viață al poporului. Numai acționînd pentru realizarea acestui program minunat de dezvoltare a patriei noastre contribuim fiecare, în mod activ, la înfăptuirea politicii generale a partidului și statului nostru. *(Aplauze, urale).* Avem convingerea deplină că reșițenii, la fel ca întregul popor, nu vor precupeți nici un efort pentru a-și îndeplini și în viitor sarcinile ce le revin în înfăptuirea programului elaborat de Congresul al IX-lea al partidului.

Primirea și cuvintele călduroase adresate nouă de dv., locuitorii Reșiței, ne dau și mai mult impuls să facem totul, să nu precupețim nimic pentru a înfăptui sarcinile Congresului al IX-lea. Puteți fi siguri, tovarăși, că fiecare dintre noi, cei cărora partidul și poporul ne-au încredințat munci de răspundere pentru destinele socialismului, ale patriei noastre, facem totul pentru a găsi căile cele mai bune de a asigura mersul hotărît înainte. Pentru noi, pentru partidul nostru nu există nimic mai de preț decît servirea cauzei poporului, a socialismului în România, în întreaga lume. *(Aplauze puternice, urale prelungite).*

Vă doresc din toată inima succes în activitatea dumneavoastră, multă sănătate și multă fericire. *(Aplauze și urale nesfîrșite).*

CUVÎNTARE LA MITINGUL DE LA TIMIŞOARA

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid şi de stat în judeţul Timiş

— 20 septembrie 1968 —

Dragi tovarăşi,

Daţi-mi voie să vă adresez dumneavoastră, tuturor locuitorilor municipiului Timişoara, locuitorilor judeţului Timiş un salut călduros, din inimă, din partea Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat şi a guvernului României socialiste. *(Aplauze).* Doresc să exprim cele mai vii mulţumiri locuitorilor oraşului Timişoara şi ai comunelor judeţului Timiş prin care am trecut pentru primirea deosebit de călduroasă, pentru manifestările cordiale cu care ne-au întîmpinat. În aceste manifestări noi vedem expresia încrederii nestrămutate pe care o aveţi, ca întregul nostru popor, în politica marxist-leninistă a partidului nostru, inspirată din interesele naţiunii, ale cauzei socialismului. *(Aplauze).* Am ascultat cu atenţie pe tovarăşii care au vorbit la acest miting. Ei au trecut în revistă, pe scurt, succesele întreprinderilor din Timişoara, rezultatele obţinute de ţăranii cooperatori pe cîmpiile mănoase ale judeţului Timiş, au relevat preocupările pentru asigurarea începerii în condiţii bune a noului an de învăţămînt, pentru înarmarea tineretului din Timişoara cu cele mai înalte cuceriri ale ştiinţei şi culturii, pentru formarea unui tineret

apt ca mîine să ducă mai departe făclia progresului, a civilizaţiei pe pămîntul României. *(Aplauze vii, prelungite).* L-am ascultat pe reprezentantul oamenilor de artă din Timişoara vorbind despre tradiţiile progresiste ale artei noastre, despre menirea ei de a contribui la ridicarea culturală şi educarea maselor, la unirea tuturor cetăţenilor, fără deosebire de naţionalitate, în lupta pentru victoria deplină a socialismului şi făurirea comunismului în România. *(Aplauze).*

În cuvintele pornite din inimă ce s-au rostit la acest miting, în aplauzele dv. vedem hotărîrea nestrămutată ce vă însufleţeşte de a înfăptui neabătut politica partidului nostru comunist, de a vă consacra elanul şi energia desăvîrşirii socialismului în România, apărării păcii în lume. *(Aplauze, urale).*

Cunoaştem şi apreciem în mod deosebit rezultatele obţinute de muncitorii din Timişoara în îndeplinirea programului elaborat de Congresul al IX-lea. Ştim că dumneavoastră, muncitorii din Timişoara, aţi depăşit sarcinile economice ce vă reveneau. În rezultatele minunate pe care le obţineţi noi vedem expresia capacităţii lucrătorilor din industria timişoreană — detaşament activ al clasei muncitoare din România, clasă ce îndeplineşte rolul conducător în societatea noastră socialistă. *(Aplauze, urale).* Daţi-mi voie să adresez tuturor muncitorilor, tehnicienilor şi inginerilor din întreprinderile municipiului Timişoara cele mai calde felicitări pentru rezultatele obţinute pînă acum şi urări de noi şi noi succese în activitatea lor viitoare. *(Aplauze, urale).*

Cunoaştem şi apreciem rezultatele obţinute de ţărănimea cooperatistă, de muncitorii din agricultură în realizarea unor recolte bune în condiţiile climaterice defavorabile din primăvara acestui an. În aceste rezultate, în aportul pe care îl aduce la sporirea producţiei noastre agricole, la

asigurarea aprovizionării populației și a industriei cu materiile prime necesare, noi vedem hotărîrea țărănimii cooperatiste din Timișoara de a face totul pentru a-și îndeplini îndatoririle față de economia noastră națională și, totodată, de a asigura ca Banatul să fie fruntea, cum se spune pe aici. *(Aplauze, urale, animație).* La această adunare doresc să adresez calde felicitări tuturor lucrătorilor din agricultură, țărănimii cooperatiste pentru roadele bune obținute și să le urez succese și mai mari în munca pentru înflorirea agriculturii noastre socialiste. *(Aplauze, urale).*

Conducerea partidului și statului acordă o înaltă prețuire activității intelectualității din Timișoara, tuturor acelora care lucrează în domeniul cercetării științifice, în învățămînt, în domeniul artei și culturii și care alcătuiesc un detașament puternic al intelectualității României socialiste. Trebuie să spunem că intelectualitatea din Timișoara, prin competența, energia și elanul cu care își îndeplinește misiunea ei nobilă, aduce o contribuție de seamă la înflorirea științei și culturii patriei noastre. *(Aplauze, urale).* Dați-mi voie ca de la această tribună să-i felicit din toată inima pe oamenii de știință și cultură din Timișoara și să le urez noi și noi succese în eforturile închinate propășirii spirituale a României. *(Aplauze, urale).*

Cunoașteți rezultatele pe care le avem în înfăptuirea programului elaborat de Congresul al IX-lea pentru desăvîrșirea construcției socialiste. Știți că sarcinile de dezvoltare a industriei se îndeplinesc cu succes, că pe primii trei ani planul va fi îndeplinit și depășit ; avem toate condițiile ca pînă în 1970 programul de dezvoltare a industriei socialiste în România să fie pe deplin îndeplinit. *(Aplauze, urale).* Și țărănimea noastră cooperatistă, lucrătorii din agricultură au reușit în primii trei ani să îndeplinească sarcinile de sporire a producției agricole vegetale și animale. În pofida condițiilor grele, de secetă, din primăvara

acestui an, depunînd eforturi uriașe, țărănimea cooperatistă a diminuat mult efectele secetei, obținînd o recoltă bună de cereale, asigurînd aprovizionarea populației în condiții satisfăcătoare, aducîndu-și contribuția la dezvoltarea întregii economii. *(Aplauze puternice).* Dezvoltarea în ritm susținut a economiei României este dovada justeței politicii marxist-leniniste a partidului nostru, a realismului programului elaborat de Congresul al IX-lea al partidului, a capacității creatoare a poporului nostru, liber și stăpîn pe destinele sale, constructor înflăcărat al socialismului *(Aplauze, urale).*

Desigur, tovarăși, pentru a înfăptui minunatele noastre aspirații de viitor, pentru a făuri societatea în care toți oamenii muncii să poată beneficia din plin de valorile materiale și spirituale ale civilizației mai avem încă mult de făcut. Am pornit de la un stadiu destul de înapoiat. Am ajuns la un nivel relativ înalt de dezvoltare. Dar mai trebuie să muncim încă pentru înfăptuirea bazei materiale care să asigure satisfacerea tuturor necesităților membrilor societății noastre socialiste. În direcția aceasta își înzecește eforturile partidul nostru. Facem totul pentru a asigura dezvoltarea continuă, în ritm susținut, a industriei, a agriculturii, a științei și culturii, a învățămîntului, pentru ridicarea nivelului de cultură al tinerei generații, al întregului popor. Muncind cu abnegație și competență sporită, vom lichida complet rămînerea în urmă pe care am moștenit-o de la clasele exploatatoare, vom înfăptui visul de aur al poporului nostru — comunismul. *(Aplauze, urale furtunoase).* Ceea ce caracterizează politica partidului nostru, ceea ce doresc să afirm și aici, în fața timișorenilor, este că partidul nostru, conducerea sa vor face totul pentru a realiza într-un timp cît mai scurt această năzuință fierbinte a poporului român. *(Vii aplauze, urale).* După cum știți, în întreaga sa activitate, partidul comunist por-

neşte de la necesitatea îmbunătăţirii continue a nivelului de trai al tuturor celor ce muncesc în România. Ţelul suprem al politicii noastre este omul, bunăstarea materială şi spirituală a omului. Vom face totul ca omul societăţii socialiste din România să se bucure de toate binefacerile civilizaţiei umane. *(Urale, aplauze îndelungate).*

Ştim că mai sînt multe lipsuri, multe neajunsuri, că trebuie să facem faţă încă multor privaţiuni. Ceea ce am înfăptuit pînă acum, precum şi programul pe care îl avem în faţă constituie însă garanţia că vom reuşi să lichidăm tot mai hotărît aceste lipsuri, că vom asigura progresul tot mai rapid şi multilateral al societăţii noastre. Desigur, tovarăşi, aceasta cere din partea tuturor înzecirea eforturilor, hotărîrea şi capacitatea de a munci tot mai bine. Fiecare întreprindere, fiecare unitate, de stat sau cooperatistă, din agricultură, trebuie să producă mai mult, mai bine, mai ieftin. Numai pe această cale vom reuşi să creăm belşugul de bunuri materiale care să asigure satisfacerea deplină a cerinţelor întregului nostru popor. *(Aplauze puternice).*

În activitatea sa, partidul nostru porneşte de la principiul că toate măsurile privind dezvoltarea patriei noastre trebuie să fie supuse dezbaterii şi aprobării clasei muncitoare, ţărănimii, intelectualităţii, întregului popor. Ne consultăm, discutăm împreună cu poporul cum să acţionăm, pe ce cale să mergem pentru a asigura îndeplinirea în cît mai bune condiţii a programului de dezvoltare a societăţii noastre socialiste. În aceasta noi vedem o latură fundamentală a lărgirii democraţiei socialiste. Aceasta este, de altfel, esenţa democraţiei într-o societate în care omul a devenit stăpîn pe mijloacele de producţie, în care au fost lichidate pentru totdeauna clasele exploatatoare. Numai într-o asemenea societate se poate vorbi de o adevărată

egalitate între cetăţeni, de o adevărată democraţie pentru întregul popor muncitor. *(Aplauze, urale).*

Au vorbit aici unii tovarăşi despre felul în care a fost rezolvată problema naţională în România. Putem spune cu satisfacţie că partidul nostru, pe al cărui steag a stat scris încă de la înfiinţarea sa „înfrăţirea tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naţionalitate", a rezolvat pentru totdeauna problema naţională în România, asigurînd drepturi egale în toate domeniile de activitate pentru toţi cetăţenii patriei. *(Urale, aplauze).* Aici, în Timişoara, trăiesc şi muncesc împreună de veacuri români, germani, unguri, sîrbi şi alte naţionalităţi. Împreună, de-a lungul timpurilor, ei au creat bogăţia materială şi spirituală a acestor meleaguri, împreună au dus nenumărate lupte împotriva asupritorilor comuni, pentru dreptate socială, pentru o viaţă mai bună. Istoria arată că, ori de cîte ori au acţionat uniţi, ei au avut succes în lupta lor. *(Aplauze, urale prelungite).*

În anii socialismului, oamenii muncii români, germani, maghiari, sîrbi şi de alte naţionalităţi din Timişoara au acţionat împreună, contribuind la realizarea marilor progrese cu care se mîndreşte poporul nostru. În condiţiile noii orînduiri, uniţi, oamenii muncii, indiferent de naţionalitate, pot să-şi asigure o viaţă la care nici nu gîndeau în trecut, pot fi cu adevărat stăpîni pe destinele lor. *(Vii aplauze).*

Acum 100 de ani, aici s-au pus bazele Asociaţiei muncitorilor care a unit lucrători de diferite naţionalităţi din Timişoara şi care, încă de la început, a acţionat în strînsă legătură cu Internaţionala I, în spiritul solidarităţii internaţionale cu oamenii muncii de pretutindeni. *(Urale, aplauze).* Conducătorii acestei asociaţii, ca de altfel şi conducătorii altor asociaţii muncitoreşti din ţara noastră, au avut legături cu conducătorii Internaţionalei I, cu Marx,

cu Engels. De la acești mari gînditori și militanți revoluționari noi am învățat că trebuie să luptăm pentru unirea oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, pentru egalitatea în drepturi a tuturor popoarelor, a tuturor națiunilor lumii. *(Aplauze, urale puternice).*

Partidul nostru comunist, continuatorul celor mai minunate tradiții de luptă revoluționară și progresistă din România, are înscris pe stindardul său solidaritatea internațională cu partidele comuniste și muncitorești din întreaga lume, cu clasa muncitoare de pretutindeni, înfrățirea în luptă pentru eliberarea clasei muncitoare, a popoarelor, pentru asigurarea păcii în lume. *(Aplauze vii, urale vibrante).*

În condițiile de astăzi, cînd în lume există sistemul mondial socialist, problema solidarității internaționale îmbracă un aspect nou — acela al solidarității și unității popoarelor în lupta comună pentru edificarea socialismului și comunismului. Făurirea noii orînduiri este îndatorirea primordială a fiecărui partid comunist. Numai în măsura în care partidul comunist, aplicînd legile generale ale marxism-leninismului la condițiile concrete din țara unde își desfășoară activitatea, știe să unească toate forțele pentru a obține succesul în construcția socialistă, numai în această măsură el își îndeplinește îndatorirea sa de partid conducător al societății. *(Aplauze, urale).* Iată de ce partidul nostru consideră că prima sa îndatorire față de popor, precum și față de clasa muncitoare internațională este de a-și îndeplini bine misiunea de forță conducătoare în construcția socialistă în România. În acest fel, partidul nostru își îndeplinește și îndatorirea națională și îndatorirea internaționalistă — ambele alcătuind un tot unitar. *(Aplauze, urale).*

În munca uriașă de edificare a socialismului este necesară dezvoltarea colaborării și cooperării între țările socia-

liste ; fără aceasta nu este posibilă înaintarea rapidă pe calea progresului. Această cooperare și colaborare trebuie să asigure dezvoltarea fiecărei țări socialiste și, în același timp, întărirea întregului sistem mondial al socialismului — atît din punct de vedere economic, cît și al prestigiului și autorității sale în lume. *(Aplauze, urale).* În condițiile existenței mai multor țări socialiste, solidaritatea internațională, colaborarea și unitatea lor trebuie să pornească de la principiile marxist-leniniste ale egalității în drepturi, respectului suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne, intrajutorării tovărășești în munca și lupta comună. Numai respectînd acest tot unitar de principii marxist-leniniste putem asigura manifestarea plenară a internaționalismului socialist și o unitate de nezdruncinat a sistemului mondial socialist. *(Vii aplauze și urale).*

De asemenea, în condițiile în care mișcarea comunistă internațională a devenit o puternică forță a contemporaneității, cînd numeroase partide comuniste joacă un rol activ în viața politică națională, internaționalismul proletar, solidaritatea internațională trebuie să se bazeze pe principiile atotbiruitoare ale marxism-leninismului, ale independenței fiecărui partid, ale dreptului său de a-și elabora de sine stătător linia politică, de a organiza și conduce lupta pentru transformarea revoluționară a societății. Numai pe acest fundament se pot asigura lichidarea divergențelor din mișcarea comunistă și muncitorească, întărirea unității și coeziunii ei, unirea tuturor forțelor revoluționare, antiimperialiste. Numai astfel putem avea garanția obținerii de noi și noi succese pe calea luptei pentru progres social, pentru apărarea păcii în lume. *(Aplauze, urale).*

În spiritul principiilor marxist-leniniste, ale internaționalismului socialist a acționat și acționează neabătut

partidul nostru. Noi considerăm că divergențele existente astăzi în mișcarea comunistă sînt trecătoare și că datoria fiecărui partid, a fiecărui comunist este de a face totul pentru restabilirea legăturilor frățești din sinul mișcării noastre, a încrederii dintre partide, a întăririi unității lor. Noi vom face totul pentru a contribui la această cauză nobilă. *(Aplauze, urale puternice, prelungite).*

Știm că în lume există forțe ostile progresului social și păcii, că imperialismul constituie încă o puternică amenințare la adresa păcii, că prin politica sa de agresiune și amestec brutal în treburile interne ale altor state el pune în pericol pacea omenirii. De aceea, partidul și guvernul țării noastre consideră ca o datorie a lor, și națională și internaționalistă, de a acționa pentru normalizarea relațiilor internaționale, pentru dezvoltarea legăturilor de colaborare cu toate statele lumii, fără deosebire de orinduirea socială, considerind că numai pe această cale este posibil să se împiedice aruncarea omenirii într-un nou război. Știm că în condițiile de astăzi din Europa este necesar mai mult ca oricind să acționăm pentru continuarea politicii de destindere, pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare dintre toate statele europene. Securitatea Europei este o cauză a tuturor popoarelor de pe acest continent, o cauză a întregii lumi, și România, poporul român vor face totul pentru a-și aduce contribuția la înfăptuirea acestui deziderat vital al vieții politice contemporane. *(Aplauze, urale).*

În relațiile noastre internaționale, în contactele pe care le-am avut și le avem cu mulți oameni politici și de stat, am putut constata că există preocupare pentru a se impiedica revenirea la perioada războiului rece, pentru ca relațiile de colaborare între popoarele Europei și de pe alte continente să se dezvolte înainte. Noi considerăm că sînt încă multe posibilități pentru a intensifica aceste relații și de aceea vom acționa pentru a ne aduce din plin contribuția la colaborarea popoarelor lumii. *(Aplauze puternice).* Facem aceasta conștienți că înfăptuirea construcției socialiste nu este posibilă decît în condiții de pace, de colaborare între țările socialiste, de colaborare între toate popoarele lumii. Vom milita de aceea neabătut pentru apărarea păcii în lume. *(Aplauze prelungite).*

În cadrul întîlnirilor pe care conducerea partidului și statului nostru le-a avut cu oamenii muncii de pe întreg cuprinsul patriei am putut constata cu satisfacție că întregul popor, români, maghiari, germani, alte naționalități împărtășesc în mod unanim politica partidului și guvernului și sînt hotărîți să facă totul pentru a asigura înfăptuirea ei. *(Aplauze prelungite, urale).* Unul dintre tovarășii care au vorbit aci a spus în încheiere că, pentru a înțelege mai bine gîndurile și năzuințele dv., să privim ochii zecilor de mii de oameni adunați în această piață. Am privit nu numai ochii dv., ci ai milioanelor de cetățeni ai patriei, și trebuie să spunem că am văzut în ei hotărîrea, dîrzenia de a lupta pentru triumful socialismului, pentru asigurarea dezvoltării libere și independente a României socialiste. *(Aplauze prelungite, urale vibrante).*

Iată de ce vă rog să-mi dați voie ca, în încheiere, să vă asigur pe dv., întregul nostru popor că partidul și guvernul nu vor precupeți nimic pentru a confirma încrederea națiunii noastre, pentru a asigura progresul României pe calea socialismului, pentru întărirea unității țărilor socialiste, pentru apărarea păcii în întreaga lume. *(Aplauze puternice, urale).*

În manifestările dv. de atașament la politica partidului ați rostit multe cuvinte la adresa mea. Vreau să vă asigur, tovarăși, că, în calitate de fiu al poporului, de membru al Partidului Comunist Român, îmi voi îndeplini întotdeauna sarcina încredințată de partid și popor,

niciodată nu voi trăda interesele poporului, voi face totul pentru triumful socialismului în România. *(Aplauze și urale frenetice, care nu mai contenesc minute în șir).*

Dragi tovarăși, vă mulțumesc pentru încrederea pe care ne-o acordați și vă asigurăm că nu vom dezminți această încredere. Vă mulțumesc pentru felul în care manifestați hotărîrea de a înfăptui neabătut linia trasată de partidul nostru. Vă spun că, la rîndul nostru, avem deplină încredere în dv., în întregul nostru popor și știm că reprezentăm împreună o unitate de nezdruncinat. *(Aplauze și urale prelungite, îndelung repetate).*

Și acum, în încheiere, dați-mi voie să vă urez din toată inima cît mai multe succese în munca și activitatea dv. închinată patriei noastre socialiste. Vă doresc multă sănătate și multă fericire la toți. *(Urale și aplauze prelungite).*

CUVÎNTARE LA MITINGUL DE LA ARAD

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat în județul Arad

— 21 septembrie 1968 —

Dragi tovarăși,

Dați-mi voie să vă adresez dumneavoastră, locuitorilor municipiului Arad, locuitorilor întregului județ Arad un salut călduros, din inimă, din partea conducerii partidului și statului nostru. *(Urale prelungite).*

Vizita noastră în municipiul și județul Arad, ca și în județele și municipiile unde am fost ieri, se înscrie în practica partidului nostru de a se consulta cu clasa muncitoare, cu țărănimea, cu intelectualii, cu toți cei ce muncesc, fără deosebire de naționalitate, asupra problemelor dezvoltării patriei noastre, asupra politicii interne și externe a statului nostru. *(Aplauze, urale).* Conducerea partidului și statului consideră ca una din obligațiile sale permanente ca, atunci cînd sînt probleme deosebite, cînd trebuie stabilit modul de a acționa, atît în ceea ce privește dezvoltarea patriei noastre socialiste cît și activitatea internațională, să se consulte cu poporul și împreună să stabilim drumul României pe calea socialismului, contribuția noastră la cauza colaborării popoarelor, la cauza socialismului și păcii în lume. *(Vii aplauze și urale).* Acest fel

de muncă al partidului nostru corespunde esenței democrației socialiste, care se bazează pe faptul că întreaga putere aparține poporului și că poporul însuși trebuie să hotărască asupra destinelor sale și ale patriei. *(Urale puternice).* Numai în socialism, unde au fost lichidate pentru totdeauna clasele exploatatoare, unde a fost realizată deplina egalitate în drepturi, economică și politică, între toți cetățenii patriei, este posibilă o adevărată democrație ; acolo unde există clase exploatatoare, unde există asupriți și asupritori, nu poate fi vorba de egalitate între oameni, nu poate fi vorba de democrație.

În România acționează din plin și se dezvoltă continuu democrația socialistă, care creează condiții pentru participarea activă a întregului popor la făurirea conștientă a propriilor noastre destine, la zidirea societății de mîine, societatea comunistă. *(Aplauze puternice).*

Noi pornim de la faptul că o dată cu dezvoltarea forțelor de producție, cu îmbunătățirea condițiilor de trai ale poporului, cu ridicarea nivelului cultural al maselor, deci o dată cu făurirea condițiilor esențiale pentru progresul socialismului, trebuie să asigurăm și lărgirea continuă a democrației socialiste. Nu poate fi vorba de socialism în sensul adevărat al cuvîntului decît atunci cînd clasa muncitoare, țărănimea, intelectualii, întregul popor muncitor, participă intens și efectiv la dezvoltarea întregii societăți, iau parte activă la conducerea statului nostru socialist. Înfăptuim cu consecvență această democrație pentru că numai așa asigurăm desăvîrșirea socialismului în România, creăm condițiile pentru victoria comunismului. *(Aplauze, urale).*

În întîlnirile cu oamenii muncii de pe întreg cuprinsul patriei, în întîlnirea de astăzi cu dv. raportăm despre felul cum ne îndeplinim misiunea de încredere primită de la partid și popor de a călăuzi națiunea pe calea socialismului, pe calea prieteniei și colaborării cu țările socialiste, cu toate popoarele lumii. Trebuie să spunem că peste tot, ca și aici, la Arad, am găsit aprobarea unanimă a cetățenilor patriei noastre pentru politica marxist-leninistă a partidului și guvernului. *(Aplauze, urale entuziaste).*

Am vizitat două întreprinderi din Arad : întreprinderea „30 Decembrie", de textile, și uzina de vagoane. Trebuie să menționez și aici că am rămas deosebit de plăcut impresionați de munca acestor două colective mari din Arad. Am putut constata cu satisfacție cum muncitorii uzinei de vagoane, una din marile întreprinderi industriale ale patriei noastre, își îndeplinesc sarcinile, realizînd și depășind prevederile planului, producînd vagoane de bună calitate, preocupîndu-se continuu de ridicarea nivelului tehnic al producției, conștienți că astfel contribuie la dezvoltarea socialistă a patriei, la cauza generală a întregului popor. Țin ca la acest miting să adresez cele mai calde felicitări muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor de la Uzina de vagoane Arad. *(Aplauze).*

Cu aceeași satisfacție am luat cunoștință de rezultatele remarcabile obținute de colectivul fabricii „30 Decembrie". Am putut vedea ceva din producția realizată de acest minunat colectiv, alcătuit în mare majoritate din femei, care, trebuie să spunem, reușesc să realizeze lucruri foarte bune. Membrii acestui colectiv își aduc aportul la înfăptuirea programului de dezvoltare a patriei noastre, asigură o cantitate tot mai mare de bunuri de consum pentru nevoile locuitorilor României ; țin să le exprim cele mai calde felicitări pentru rezultatele obținute în activitatea lor. *(Aplauze).*

În Arad lucrează un număr mare de muncitori, sînt multe uzine de importanță deosebită pentru întreaga noastră economie, cum este „Strungul" și altele. Nu am avut posibilitatea să vizităm toate aceste uzine, dar cu-

noaștem rezultatele pe care le au în muncă, știm că pe primii trei ani ai cincinalului și-au realizat și depășit sarcinile de producție. Doresc să adresez aici cele mai calde felicitări tuturor muncitorilor din întreprinderile Aradului, tuturor inginerilor și tehnicienilor și să le urez noi și noi succese în activitatea lor. *(Aplauze, urale).*

Cunoașteți că în întreaga țară prevederile planului cincinal se îndeplinesc în condiții bune, că ritmul de dezvoltare a industriei socialiste este superior celui stabilit de plan, că rezultatele înregistrate pînă acum în toate sectoarele industriei ne dau temeiuri să spunem că planul cincinal va fi nu numai realizat, dar și depășit ; la aceste realizări, dumneavoastră, oamenii muncii din Arad, vă aduceți o contribuție însemnată. *(Aplauze).*

Am ascultat aici pe președintele cooperativei de producție din Sîntana. În drum am trecut prin cîteva cooperative de producție. Am văzut recoltele și trebuie să spunem că, cu toate condițiile grele din primăvara acestui an datorate secetei, recolta de cereale, producția agricolă este satisfăcătoare. Țărănimea cooperatistă din Arad, ca întreaga noastră țărănime, s-a străduit și a reușit să obțină rezultate bune în pofida condițiilor naturale neprielnice. Doresc să exprim calde felicitări cooperatorilor din Sîntana, tuturor cooperatorilor din județul Arad pentru producția bună pe care au obținut-o. *(Aplauze și urale).*

În Arad își desfășoară activitatea, în învățămînt, în întreprinderi, în sectorul sanitar, în activitatea cultural-artistică, un număr mare de intelectuali, care, alături de toți cei ce muncesc pe aceste meleaguri, de întreaga intelectualitate a patriei noastre socialiste, aduc o contribuție însemnată la ridicarea culturală a poporului, la educarea și formarea tinerelor generații — constructorii de mîine ai socialismului și comunismului. *(Vii aplauze).* Doresc, de aceea, să adresez calde felicitări intelectualității, tuturor oamenilor de cultură din Arad pentru activitatea lor rodnică închinată fericirii patriei noastre socialiste și să le urez noi și noi succese în îndeplinirea nobilei misiuni sociale pe care o au. *(Aplauze, urale).*

Preocupîndu-se de dezvoltarea economiei, științei și culturii, de ridicarea gradului de civilizație a patriei noastre, partidul comunist pune în centrul preocupărilor sale ridicarea continuă a nivelului de viață al întregului popor. Realitatea arată că pe măsura creșterii forței economice a țării crește și nivelul de viață al maselor populare. Tot ceea ce facem astăzi, tot ceea ce vom face în viitor este închinat fericirii și bunăstării omului, întregului popor ; nu vom precupeți nimic pentru a asigura îmbunătățirea continuă a vieții materiale și spirituale a tuturor cetățenilor patriei noastre socialiste. *(Aplauze însuflețite).*

Știm că în activitatea noastră au fost și mai sînt lipsuri, neajunsuri, că trebuie să facem față încă unor privațiuni. Este știut că noi am pornit de la un nivel de dezvoltare scăzut, că vechiul regim burghezo-moșieresc ne-a lăsat moștenire o stare de înapoiere în economie. Desigur, în anii construcției socialiste am reușit să parcurgem un drum lung în dezvoltarea economică, socială și culturală a patriei noastre. Dar cu toate rezultatele obținute, mai avem încă mult de făcut pentru a ajunge la nivelul care să ne permită satisfacerea tuturor cerințelor oamenilor muncii din România. Mergem pe un drum bun, și an de an, lună de lună, rezultatele pe care le avem ne apropie de acest țel. Pentru a ajunge pe aceste culmi minunate trebuie să ne înzecim însă eforturile, să muncim tot mai bine, să folosim cu și mai mare chibzuință mijloacele materiale și financiare, să obținem o sporire și mai mare a producției, o creștere a productivității muncii, folosirea mai rațională a utilajelor, a materiilor prime, creșterea calității și ieftinirea produselor. Numai așa mijloacele pe care le in-

vestim în industria noastră socialistă vor acționa cu maximum de eficiență, își vor aduce contribuția la creșterea avuției materiale și a bunăstării poporului. *(Vii aplauze).*

Este, de asemenea, necesar ca și lucrătorii din întreprinderile agricole de stat, țăranii din cooperative, mecanizatorii să folosească mai bine pămîntul, mijloacele mecanizate, să aplice mai conștiincios regulile științei agricole pentru a obține sporirea continuă a producției agricole. Numai astfel vom reuși să asigurăm un mai mare belșug de produse agroalimentare, să satisfacem din plin nevoile tuturor cetățenilor patriei noastre. Avem toate condițiile pentru aceasta. Agricultura noastră cooperatistă și-a spus în mod convingător cuvîntul, și-a dovedit superioritatea. Ea poate aduce, alături de industrie, o contribuție sporită la creșterea avuției materiale a poporului, la bunăstarea celor ce muncesc în România. *(Aplauze, urale).*

Un rol tot mai mare capătă pe zi ce trece, în întreaga activitate economică și socială, știința. Dezvoltarea patriei noastre, construcția socialismului sînt de neconceput dacă nu se sprijină pe cea mai înaintată știință din lume, pe cele mai avansate cuceriri ale cunoașterii umane. Oamenii de știință, intelectualii din toate domeniile de activitate trebuie să-și înzecească eforturile pentru ca, împreună cu muncitorii și țăranii, să-și aducă contribuția la creșterea avuției materiale și a avuției spirituale a patriei noastre socialiste. *(Aplauze puternice).*

Este cunoscut că forța socială care asigură unirea întregului popor este clasa muncitoare, clasa conducătoare a societății noastre socialiste, ale cărei rînduri cresc necontenit. Aspirațiile clasei muncitoare se identifică pe deplin cu năzuințele întregii națiuni socialiste. Trebuie să facem totul pentru ca eroica noastră clasă muncitoare să-și poată exercita cu deplin succes rolul său conducător în societate. Să asigurăm întărirea necontenită a alianței cu

țărănimea muncitoare, care reprezintă, de asemenea, forța de seamă în societatea noastră socialistă. Să facem totul pentru întărirea unității depline cu intelectualitatea, plămădită din sîngele și trupul poporului nostru și care, în strînsă frăție cu muncitorii și țăranii, formează un tot unitar, indisolubil — societatea noastră socialistă. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Unirea tuturor acestor forțe sub conducerea partidului comunist, care îndeplinește rolul de călăuză, de conducător al societății, este chezășia mersului hotărît înainte al patriei noastre pe drumul socialismului. Partidul înțelege să-și înfăptuiască rolul ce-i revine în societate, unind și mobilizînd la muncă și luptă întregul popor în cea mai strînsă unire, pe toți cei ce muncesc în patria noastră, fără deosebire de naționalitate. Numai în acest fel partidul poate asigura conducerea destinelor patriei noastre pe drumul fericirii, bunăstării, pe drumul comunismului. *(Aplauze, urale entuziaste).*

Aici, în Arad, trăiesc și muncesc împreună români, maghiari, germani și alte naționalități. De-a lungul veacurilor, ei au creat împreună multe bogății materiale și spirituale, au dus nenumărate lupte împotriva asupritorilor comuni, pentru dreptate socială, pentru o viață mai bună. În orașul Arad, partidul nostru comunist a avut întotdeauna o organizație puternică, mișcarea muncitorească a jucat și aici un rol activ în lupta pentru eliberarea socială, pentru răsturnarea regimului burghezo-moșieresc. La 23 August, în Arad, unitățile patriotice, oamenii muncii au acționat viguros, sub conducerea partidului, în lupta pentru eliberarea patriei, pentru zdrobirea fascismului. Doresc să aduc omagiile noastre acelora care, de-a lungul anilor, și-au dat viața în lupta pentru libertate, pentru dreptate socială, pentru înfrățirea oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate. *(Aplauze, urale).*

În anii construcției socialiste, oamenii muncii români, maghiari, germani au muncit cu elan, sub conducerea partidului, pentru edificarea noii orînduiri ; rezultatele minunate obținute în Arad sînt rodul muncii lor comune, al eforturilor lor comune, al faptului că în țara noastră a fost rezolvată pentru totdeauna problema națională pe baza principiilor marxism-leninismului. Partidul și statul au asigurat egalitatea deplină în drepturi între toți cei ce muncesc, fără deosebire de naționalitate, condiții ca toți cetățenii patriei, indiferent de limba în care vorbesc, să poată participa la întreaga viață socială, la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului și guvernului, să fie cu adevărat stăpîni ai destinelor țării. *(Aplauze, urale vibrante, prelungite).*

Mai mult ca niciodată, în aceste zile s-a manifestat unitatea deplină în jurul partidului și guvernului, a întregului nostru popor, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, dovedindu-se că reprezentăm o forță capabilă să asigure construcția socialismului, apărarea cuceririlor revoluționare, a independenței și suveranității patriei noastre socialiste. *(Urale prelungite).*

În întreaga noastră activitate ne-am călăuzit și ne călăuzim de atotbiruitoarea învățătură marxist-leninistă, căutînd căile pentru a aplica adevărurile ei general valabile la condițiile concrete social-economice și istorice din patria noastră. Sîntem convinși că numai astfel putem asigura rezultate cît mai bune în dezvoltarea economică și socială a țării. Succesele de pînă acum sînt o dovadă grăitoare a justeței și realismului politicii marxist-leniniste a partidului nostru, a realismului prevederilor Congresului al IX-lea. *(Vii aplauze și urale).*

În întreaga noastră politică internațională am pornit și pornim de la faptul că România, țară socialistă, trebuie să întărească continuu relațiile de colaborare și prietenie

multilaterală cu toate statele socialiste. Desigur, în primul rînd căutăm să dezvoltăm relațiile cu țările socialiste vecine, de care ne leagă multe tradiții de colaborare și luptă comună, cu care conviețuim alături. Stabilim asemenea relații de colaborare și cooperare care să contribuie la avîntul fiecărei țări în parte și totodată la întărirea sistemului socialist mondial, la triumful socialismului în întreaga lume. *(Aplauze și urale prelungite).*

Aici, la Arad, se găsesc două monumente care vorbesc despre lupta comună împotriva fascismului dusă de ostașii români și sovietici. Aceste monumente sînt un simbol al prieteniei cimentate în bătălia pentru zdrobirea fascismului ; ele simbolizează totodată voința noastră de a întări această prietenie, de a fi gata în caz de nevoie să respingem orice atac al imperialismului împotriva țărilor noastre. *(Aplauze prelungite, urale).*

Noi știm că în lume mai există imperialism și că atîta vreme cît imperialismul dăinuie se mențin pericole de război, de agresiune. De aceea, considerăm necesar să acționăm neobosit pentru a preîntîmpina și a face imposibilă realizarea planurilor cercurilor imperialiste. Tocmai de aceea trebuie să militām cu și mai multă hotărîre pentru întărirea unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste, a tuturor forțelor antiimperialiste, care, unite, sînt incomparabil mai puternice decît forțele adverse și pot asigura pacea în întreaga lume. *(Aplauze prelungite, urale).*

Privim cu multă îngrijorare faptul că între țările socialiste există neînțelegeri și încordare și considerăm că datoria cea mai stringentă a fiecărui partid comunist care îndeplinește rolul de forță conducătoare în societate este aceea de a acționa pentru restabilirea legăturilor și încrederii între țările socialiste, pentru întărirea unității de muncă și luptă a acestor țări. Numai în acest fel înțelegem că un partid comunist aflat la guvernare își îndeplinește

îndatorirea atît față de propriul popor, cît și față de cauza socialismului în lume. *(Vii aplauze și urale).*

În ce privește partidul și guvernul nostru, ele nu au precupețit și nu vor precupeți nici un efort pentru a-și aduce contribuția la cauza sfîntă a dezvoltării prieteniei și colaborării dintre țările socialiste, a întăririi unității lor, considerînd că astfel ne facem atît datoria față de popor, cît și datoria de detașament activ al mișcării revoluționare antiimperialiste mondiale. *(Aplauze puternice).*

Pornind de la faptul că în Europa și în lume există state avînd orînduiri sociale deosebite, noi am acționat și acționăm pentru dezvoltarea colaborării multilaterale cu toate popoarele, văzînd în aceasta o politică rațională, corespunzătoare atît intereselor poporului român, cît și păcii și securității internaționale. Toate popoarele lumii sînt interesate să colaboreze între ele, atît pe plan economic cît și politic, pentru a asigura pacea. *(Aplauze).*

Fiind conștienți că pentru a ne putea concentra eforturile în opera de construcție socialistă în România este nevoie de pace, de colaborare și cooperare între popoare, guvernul patriei noastre, înfăptuind politica partidului, va acționa cu toată fermitatea pentru înfăptuirea securității europene, care să asigure relații de deplină egalitate în drepturi între toate popoarele, excluderea folosirii forței în rezolvarea diferitelor probleme litigioase, respectul independenței și suveranității naționale a tuturor statelor. În această direcție noi trebuie să facem eforturi și mai mari, considerînd că datoria comuniștilor este de a continua acțiunea pentru destindere, pentru securitate în Europa, de a nu accepta, de a nu permite ca anumite cercuri reacționare să împingă viața internațională înapoi, la perioada războiului rece. Putem să vă spunem și dv., așa cum spunem întregului popor, că în relațiile pe care le-am avut și le avem cu mulți oameni politici și conducă-

tori de state din Europa și din întreaga lume am putut constata că aceste năzuințe găsesc sprijin, că ele pot triumfa dacă vom acționa cu fermitate, cu chibzuință, cu răspundere față de cauza socialismului și păcii. *(Vii aplauze).*

Mișcarea muncitorească din România, Partidul Comunist Român au vechi tradiții de solidaritate internațională cu frații de clasă, cu partidele muncitorești și comuniste de pretutindeni. Ca un fir roșu străbate întreaga istorie a mișcării noastre muncitorești, a partidului nostru manifestarea activă a solidarității internaționale, a internaționalismului proletar, în lupta hotărîtă împotriva dușmanului comun, pentru pace și dreptate socială. *(Aplauze și urale furtunoase).* Urmînd neabătut aceste glorioase tradiții, noi dezvoltăm continuu legăturile cu partidele comuniste și muncitorești, cu forțele care luptă pentru eliberare națională din întreaga lume, cu forțele antiimperialiste, considerînd că aceasta este una din îndatoririle internaționaliste ale partidului nostru. Privim cu îngrijorare faptul că în mișcarea comunistă și muncitorească există divergențe care aduc daune luptei comune ; considerăm că trebuie făcut totul pentru a înlătura cît mai grabnic aceste neînțelegeri, pentru a lăsa la o parte ceea ce azi nu poate fi înțeles sau nu are același înțeles pentru toți, pornind de la ceea ce ne unește și este fundamental. Fiecare partid, fiecare mișcare revoluționară trebuie să-și desfășoare activitatea pe baza dreptului de a-și hotărî de sine stătător linia politică. Realizînd pe baze noi unitatea mișcării comuniste și muncitorești, ea va fi, fără îndoială, mult mai puternică, asigurînd întărirea și dezvoltarea fiecărui partid comunist, cît și a mișcării comuniste și muncitorești internaționale. *(Aplauze și urale puternice).*

Noi privim internaționalismul proletar în mod unitar — atît sub aspectul răspunderii fiecărui partid în îndepli-

nirea sarcinilor naționale, a răspunderii sale față de poporul din sînul căruia face parte și pe care trebuie să-l călăuzească pe calea socialismului, cît și sub aspectul obligațiilor de solidaritate internațională, pe baza aplicării consecvente a principiilor marxist-leniniste, a egalității depline în drepturi între partide, între națiuni, a respectului suveranității și independenței, a neamestecului în treburile interne, a unității și întrajutorării în munca și lupta comună pentru socialism și pace. *(Aplauze și urale puternice, prelungite).*

Vă asigurăm, tovarăși, conducerea partidului și statului nostru va face totul pentru a-și îndeplini obligațiile sale naționale și internaționale, pentru a asigura mersul tot mai hotărît înainte al României pe calea socialismului, pentru a ne aduce contribuția la cauza unității țărilor socialiste, a partidelor comuniste, a forțelor antiimperialiste, la cauza păcii în întreaga lume. *(Vii aplauze).* În realizarea acestei politici, partidul nostru, guvernul patriei noastre sînt urmate cu încredere de întregul popor pentru că această politică corespunde pe deplin intereselor vitale ale tuturor celor ce muncesc în patria noastră. Devotamentul maselor ne dă și mai mare încredere și ne face să milităm cu și mai multă hotărîre atît în conducerea construcției socialiste, cît și în activitatea internațională. *(Aplauze, urale).* Datoria fiecăruia dintre noi, a fiecărui cetățean al României socialiste este ca, la locul său de muncă, să acționeze, să muncească cu toate forțele, cu toată priceperea pentru înfăptuirea politicii partidului. Fiecare, acolo unde lucrează, indiferent de munca și de postul pe care îl ocupă, este o verigă, o rotiță în acest angrenaj uriaș al societății noastre socialiste. Numai funcționarea perfectă a tuturor verigilor acestui angrenaj va asigura triumful deplin al cauzei socialismului în patria noastră, progresul multilateral al României. *(Aplauze și urale puternice).*

Vă rog să-mi dați voie să vă mulțumesc încă o dată pentru manifestările călduroase adresate nouă, conducerii partidului. În ele noi vedem angajamentul dumneavoastră de a urma și înfăptui neabătut politica partidului. Sintem încredințați că nu veți precupeți nici un efort pentru a vă aduce contribuția la cauza dreaptă a partidului nostru. *(Aplauze însuflețite, urale).*

Vă rog să nu-mi fie luat în nume de rău de bărbați, dar doresc să adresez cele mai vii mulțumiri miilor și zecilor de mii de femei care și-au manifestat aci, ca pe întregul cuprins al patriei noastre, adeziunea și încrederea nestrămutată în politica partidului nostru. Mulțumesc femeilor din Arad pentru primirea călduroasă și le urez multă, multă fericire în viață, împlinirea tuturor dorințelor lor. *(Aplauze și urale vibrante, îndelungate).*

De asemenea, vă rog să-mi dați voie să adresez din toată inima un cuvînt de mulțumire elevilor, tineretului din Arad, ca de altfel întregului tineret al patriei noastre, care, de asemenea, ne-au făcut o primire atît de călduroasă. În aceasta vedem dragostea, sinceritatea, bucuria lor pentru viața fericită pe care o trăiesc, pentru viitorul luminos pe care îl înfăptuim în patria noastră. *(Aplauze și urale entuziaste).*

Vă asigurăm, dragi tovarăși, că nu vom precupeți nimic pentru ca programul de desăvîrșire a construcției socialiste și de creare a condițiilor pentru trecerea treptată spre comunism în România să fie înfăptuit cu deplin succes, pentru a ne aduce contribuția la cauza unității țărilor socialiste și a mișcării comuniste. Considerăm că totul trebuie să închinăm și vom închina poporului, cauzei socialismului în România și în întreaga lume. *(Aplauze și urale).*

Vă urez tuturor multe succese în activitatea dumneavoastră, multă sănătate și multă fericire. *(Aplauze furtunoase, urale care nu contenesc minute în șir).*

CUVÎNTARE
LA MITINGUL DIN PIAȚA UNIVERSITĂȚII DIN BUCUREȘTI, CU PRILEJUL INAUGURĂRII NOULUI AN UNIVERSITAR

— 1 octombrie 1968 —

Stimați tovarăși membri ai corpului didactic universitar,
Iubiți studenți,

Dați-mi voie să încep prin a exprima cele mai sincere mulțumiri profesorilor și studenților din București pentru primirea călduroasă pe care ne-au făcut-o. În aceasta noi vedem o manifestare a încrederii și adeziunii depline la politica marxist-leninistă a partidului nostru. *(Aplauze, urale).*

Deschiderea cursurilor universitare are loc în acest an în condițiile unui puternic avînt creator al întregului nostru popor pentru înfăptuirea programului elaborat de Congresul al IX-lea și a hotărîrilor Conferinței Naționale în vederea desăvîrșirii construcției socialiste, ridicării bunăstării întregului popor român. Începerea noului an universitar coincide, totodată, cu trecerea la aplicarea în viață a măsurilor adoptate de partid pentru modernizarea și perfecționarea întregului sistem de învățămînt, corespunzător sarcinilor complexe ale dezvoltării actuale a patriei noastre, formării viitoarei generații de constructori ai comunismului în România. *(Aplauze).*

Este pentru mine o deosebită plăcere să vă adresez cu acest prilej, dv., cadrelor didactice din învățămîntul superior, vouă, studenților din capitala României socialiste, și întregii studențimi un cald salut din partea Comitetului Central al partidului comunist, a Consiliului de Stat și a guvernului Republicii Socialiste România. *(Aplauze puternice).*

Învățămîntul nostru superior, ca de altfel învățămîntul de toate gradele, îndeplinește un rol deosebit de important în lărgirea orizontului de cunoștințe și îmbogățirea vieții spirituale a poporului, în pregătirea și educarea multilaterală a tinerei generații, afirmîndu-se ca unul din factorii de bază ai progresului societății noastre. Așezat trainic pe concepția înaintată materialist-dialectică despre natură și societate, pe luminoasele tradiții progresiste din trecut ale școlii românești, pe cuceririle experienței pedagogice moderne, învățămîntul nostru cunoaște astăzi o dezvoltare și înflorire fără precedent. În prezent, în școala generală sînt cuprinși toți copiii de vîrstă școlară. Față de anul 1938, numărul elevilor din licee este de aproape zece ori mai mare, iar al studenților de cinci ori și jumătate. Numărul cadrelor didactice se ridică la circa 200 000, reprezentînd unul din cele mai importante detașamente ale intelectualității noastre care, prin activitatea sa, contribuie la făurirea conștiinței socialiste și cetățenești a tineretului. *(Aplauze puternice).*

În anii socialismului, institutele de învățămînt superior au pregătit și au dat țării zeci și zeci de mii de specialiști în tehnică, în economie, cultură, știință, administrație, în toate domeniile de activitate. Partidul și guvernul dau o înaltă apreciere muncii pline de răspundere, de patriotism și dragoste față de tineret și popor a cadrelor didactice universitare, aportului lor deosebit de valoros la instruirea și educarea studenților, la formarea omului nou

al societății noastre, constructor înflăcărat al socialismului și comunismului. *(Aplauze)*. În numele conducerii partidului și statului, adresez, cu ocazia deschiderii noului an de învățămînt, tuturor cadrelor didactice universitare din București și din întreaga țară cele mai calde felicitări pentru rezultatele obținute în activitatea de pînă acum și urări de noi și tot mai mari succese în munca viitoare. *(Aplauze îndelungi)*.

Avem un tineret minunat, profund devotat politicii partidului, cauzei socialismului, dornic să-și consacre elanul tineresc, întreaga energie înfloririi României socialiste, pregătirii sale ca demn continuator al luptei poporului pentru progres și civilizație. Studențimea noastră, care reunește în rîndurile sale fii de muncitori, țărani, intelectuali, a făcut și face dovada unei înalte răspunderi față de cauza socialismului, față de poporul căruia îi aparține, muncind cu ardoare pentru a-și însuși știința și tehnica modernă, pentru a se putea achita cu succes de sarcinile ce-i vor reveni mîine în toate domeniile economiei, tehnicii, științei, culturii — acolo unde se făuresc valorile materiale și spirituale ale patriei noastre, unde se asigură înflorirea societății socialiste. *(Aplauze puternice)*. Vă felicit din toată inima, dragi studenți, pentru sîrguința și pasiunea cu care învățați, pentru rezultatele bune pe care le dobîndiți în studiu și vă doresc tuturor, și celor care pășiți acum în primul an al universității, ca și celor din ceilalți ani, noi și noi succese în învățătură. Să urcați noi trepte în formarea și desăvîrșirea voastră ca intelectuali de nădejde ai patriei noastre socialiste. *(Vii și îndelungi aplauze)*.

Dragi tovarăși,

Întregul popor român își consacră eforturile dezvoltării și perfecționării tuturor laturilor orînduirii noastre socia-

liste, înfăptuirii neabătute a programului elaborat de Congresul al IX-lea al partidului, a hotărîrilor Conferinței Naționale, care au trasat liniile generale de dezvoltare multilaterală a României, de valorificare deplină a avantajelor noii orînduiri sociale, de promovare consecventă în toate domeniile de activitate a principiilor socialismului științific și a răspunderii pentru făurirea viitorului luminos al României. *(Aplauze)*. Avem rezultate bune în îndeplinirea programului Congresului al IX-lea de industrializare socialistă a României. Aceste rezultate sînt o dovadă a politicii realiste, marxist-leniniste, a partidului nostru, care pornește de la cunoașterea cerințelor societății noastre socialiste, de la răspunderea față de destinele poporului român. *(Aplauze, urale)*. Doresc ca la acest miting al corpului profesoral și al tineretului studios să aduc un omagiu fierbinte clasei noastre muncitoare — clasă conducătoare a societății socialiste —, care își îndeplinește cu cinste și devotament rolul de călăuză a poporului pe calea socialismului, a industrializării, a înfloririi patriei. *(Aplauze puternice, prelungite)*.

Nu pot să nu mă refer, de asemenea, la activitatea minunatei noastre țărănimi, forță de seamă a producției materiale, aliat de nădejde al clasei noastre muncitoare. Munca unită și alianța acestor două clase este izvorul tuturor marilor victorii realizate în anii construcției socialiste, baza de granit a dezvoltării și înfloririi României. *(Aplauze puternice)*. Agricultura noastră socialistă își dovedește an de an superioritatea. Și în acest an, cu toate condițiile de secetă prelungită din primăvară, datorită măsurilor luate de partid și guvern, a eforturilor țărănimii cooperatiste, a întregii țărănimi, ale tuturor lucrătorilor din agricultură, s-au obținut recolte satisfăcătoare care asigură din plin aprovizionarea populației cu produse agroalimentare și a industriei cu materii prime. Aceasta dovedește că drumul

cooperativizării, al agriculturii socialiste este singurul care poate asigura intr-un timp scurt satisfacerea nevoilor oamenilor muncii. *(Aplauze prelungite, urale).*

Doresc să menționez la acest miting rolul însemnat pe care îl reprezintă în societatea noastră socialistă știința, arta, cultura, părți inseparabile ale creației materiale și spirituale a poporului nostru, fără de care nu se poate concepe progresul, nu se poate concepe făurirea comunismului. *(Vii aplauze).* Avem succese remarcabile în dezvoltarea și în activitatea intelectualității noastre socialiste. Noi considerăm că, pentru a asigura mersul și mai hotărît înainte al societății, trebuie să dezvoltăm și mai mult activitatea științifică și culturală din România, să întărim și mai mult colaborarea între muncitori, țărani și intelectuali, care, împreună, formează societatea noastră socialistă. Pe măsură ce înaintăm spre desăvirșirea socialismului, pe măsură ce vom trece spre comunism, muncitorii, țăranii și intelectualii se apropie tot mai mult, vor deveni tot mai uniți, formind o forță unică — societatea fără de clase, indisolubil unită, a României comuniste. *(Vii aplauze și urale).*

Au fost înfăptuite o serie de măsuri privind ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului. Este de înțeles, tovarăși, că tot ceea ce construim în România, în industrie, în agricultură, în știință și cultură, în toate domeniile activității materiale și spirituale, este închinat omului, poporului. Facem totul pentru a asigura celor ce muncesc din România o viață demnă, tot mai liberă, tot mai îmbelșugată. Numai așa vom face ca socialismul și comunismul să-și arate pe deplin superioritatea față de vechea orinduire socială. *(Aplauze puternice).*

Tot ceea ce am înfăptuit este rodul eforturilor unite ale întregului popor, ale tuturor celor ce muncesc, fără deosebire de naționalitate — români, maghiari, germani,

sîrbi, alte naționalități. Împreună, strîns uniți, am cucerit multe victorii în lupta pentru libertatea socială și națională, împreună am cucerit multe victorii pe calea construcției socialiste în România. Noi vedem în unitatea tuturor celor care locuiesc pe meleagurile României, fără deosebire de naționalitate, forța de neînvins care asigură triumful socialismului și comunismului în patria noastră. *(Aplauze și urale prelungite).*

În această muncă, gigantică aș spune, s-a afirmat continuu și tot mai mult, pe măsură ce am parcurs noi pași și am urcat noi trepte pe calea socialismului, rolul de conducător al Partidului Comunist Român. Dovedindu-se la înălțimea misiunii sale istorice, partidul nostru a știut să aplice în mod creator adevărurile generale ale marxism-leninismului la condițiile concrete din România, a știut să unească, să organizeze și să conducă uriașa forță a întregului popor pe calea marilor victorii socialiste. *(Aplauze puternice).* Încrederea și autoritatea de care se bucură partidul nostru, entuziasmul cu care este urmat, neabătut, de întregul popor sînt rezultatul faptului că el nu a precupețit nimic — și nu va precupeți nici în viitor — pentru a servi interesele celor ce muncesc, interesele națiunii noastre. *(Vii aplauze, urale).*

Societatea noastră s-a schimbat mult. Nu mai sînt clase exploatatoare. Forțele de producție se dezvoltă impetuos, formind o temelie de granit orînduirii noastre. Mijloacele de producție sînt în mîna poporului, care le folosește pentru a-și făuri o viață liberă, fericită, independentă. *(Aplauze prelungite).* Dispariția claselor exploatatoare, dezvoltarea clasei muncitoare, a țărănimii, a intelectualității, unitatea tot mai strînsă între clasele și forțele sociale din România, succesele obținute în construcția noii orînduiri pun în evidență ideea marxist-leninistă că, odată stăpîn pe destinele sale, nimic și nimeni nu mai poate întoarce poporul

din drumul său. *(Aplauze, urale).* Oare ar mai putea cineva să gîndească că în România ar fi posibil să se găsească forțe sociale în stare să pună în pericol orînduirea noastră socialistă ? Eu cred că nu. *(Numeroase voci strigă : nu, nu. Răsună puternice urale și aplauze).* Fără îndoială, tovarăși, că nici un muncitor, nici un țăran cooperatist, nici un lucrător din stațiunile de mașini și tractoare sau din întreprinderile agricole de stat, nici un intelectual din institutele noastre de cercetări, din școli sau din institutele de învățămînt nu ar admite cuiva să pună în discuție trăinicia și forța socialismului în România. *(Aplauze furtunoase, urale).* Sigur, nebuni se mai pot găsi și se vor găsi întotdeauna. Dar pentru nebuni societatea noastră socialistă dispune de mijloacele necesare, inclusiv de cămașă de forță. *(Animație, aplauze prelungite).* Însă, după cum știți, noi dezvoltăm pe scară largă medicina. Sperăm că în viitorul apropiat vom dezbate problema perfecționării activității de ocrotire a sănătății la o plenară a Comitetului Central al partidului. Chiar și pe acești nebuni îi putem trata cu mijloace mai moderne, pentru a nu mai recurge la cămașa de forță. *(Animație, aplauze).* Desigur, tovarăși, noi nu facem abstracție de faptul că trăim într-o lume în care mai există imperialismul, pentru că noi știm că atîta timp cît se menține imperialismul dăinuie și pericolul de război și de agresiune ; evident că în asemenea condiții societatea noastră socialistă trebuie să-și ia toate măsurile pentru a fi gata să respingă orice încercare de atentat la cuceririle revoluționare ale poporului, pentru a apăra patria, socialismul în România. *(Aplauze și urale puternice).*

M-am referit la toate acestea pentru că unii pun întrebarea : nu este oare prea devreme sau nu e greșit să se afirme cu atîta tărie necesitatea unității întregului popor în jurul partidului ? Noi răspundem : nu. Nu e nici prea devreme, nu e nici greșit. Socialismul unește poporul,

socialismul creează condiții ca fiecare om eliberat de exploatare să participe activ, alături de semenii săi, la făurirea orînduirii noi ; aceasta întărește unitatea, și această unitate de granit asigură mersul înainte al socialismului, victoria comunismului. *(Aplauze și urale prelungite).*

Pentru combaterea anumitor confuzii ideologice, anumitor practici înapoiate, anumitor manifestări ale influenței vechii societăți sau ale influenței din afară, noi posedăm arme moderne, eficace și în primul rînd arma atotbiruitoare a marxism-leninismului, arma victoriei socialismului și comunismului. *(Vii aplauze).*

Congresul al IX-lea, Conferința Națională a partidului au elaborat un vast program de perfecționare a activității de planificare și conducere a întregii noastre societăți. Cunoașteți măsurile luate de Comitetul Central, de guvern pentru înfăptuirea acestor măsuri. Cunoașteți grija și preocuparea permanentă a partidului nostru pentru perfecționarea continuă a vieții sociale, pentru asigurarea condițiilor care să permită participarea activă a tuturor membrilor societății la luarea hotărîrilor ce privesc dezvoltarea internă și relațiile internaționale ale României socialiste, la înfăptuirea lor în practică. Tocmai în aceasta constă superioritatea democrației socialiste. Aceasta este una din trăsăturile ei esențiale care se manifestă tot mai din plin și mai activ în viața patriei noastre. *(Aplauze, urale).*

Știm bine că principiile socialismului nu se realizează de la sine. Pentru ca ele să se manifeste din plin în toate sectoarele vieții sociale trebuie depusă o activitate intensă, creatoare. În acest scop au fost luate și măsurile privind o mai bună așezare, o mai bună repartiție a venitului național. Aceste măsuri deschid drum spre o mai fermă înfăptuire a principiilor egalității și eticii socialiste, astfel ca fiecare membru al societății socialiste să dobîndească

venituri numai ca rezultat al muncii depuse în folosul societății, ca fiecare să ciștige în raport cu aportul său la progresul societății. *(Aplauze puternice).* Nu sîntem partizanii egalitarismului mic-burghez. Dar nu sîntem și nu putem fi nici partizanii unor disproporții nejustificate între veniturile membrilor societății noastre. Trebuie să creăm o asemenea repartiție care, pornind de la aportul și răspunderea în societate, să contribuie la ridicarea generală a nivelului de viață al întregului popor. *(Vii aplauze).*

Cunoașteți, de asemenea, hotărîrile și măsurile luate de plenara din aprilie pentru dezvăluirea și lichidarea cauzelor unor abuzuri și greșeli săvîrșite în trecut în societatea noastră, pentru întărirea legalității socialiste și crearea condițiilor ca omul societății noi să se poată manifesta liber, în adevăratul sens al cuvîntului, participînd activ la întreaga viață a societății socialiste românești. Întărirea legalității trebuie să facă imposibilă comiterea oricărui fel de abuz, să asigure ca nimeni să nu mai poată aplica vreo măsură împotriva cetățenilor nevinovați. *(Aplauze puternice).* Desigur, tovarăși, aceasta presupune o activitate intensă, consecventă și fermă. Partidul nostru este ferm hotărît să înfăptuiască neabătut Directivele Congresului, ale Conferinței Naționale, hotărîrile Comitetului Central privind perfecționarea societății noastre, dezvoltarea democrației socialiste, înfăptuirea umanismului socialist în România. În acest fel, noi aplicăm în viață învățătura marxist-leninistă, asigurăm triumful socialismului. *(Aplauze puternice, urale).*

Vorbind despre toate acestea, să nu uităm nici un moment că fiecare membru al societății socialiste românești poartă răspunderea față de tot ceea ce se înfăptuiește în țara noastră. Participînd liber la viața politică, exprimîndu-și părerile asupra activității noastre sociale, fiecare cetățean trebuie să pornească de la răspunderea față de

semenii săi, de la răspunderea față de prezentul și viitorul națiunii noastre socialiste, neîntreprinzînd nimic care ar putea prejudicia mersului nostru înainte. Datoria fiecăruia este de a contribui la perfecționarea societății noastre, la ridicarea bunăstării întregului nostru popor. *(Aplauze, urale).*

Aceasta ne cere să armonizăm cît mai deplin cerințele dezvoltării democrației socialiste, ale umanismului socialist cu cerințele răspunderii sociale, pornind de la adevărul că libertatea este înțelegerea necesității. Înțelegerea necesității în condițiile noastre înseamnă înțelegerea datoriei de a face totul pentru triumful socialismului, pentru ridicarea bunăstării poporului, pentru întărirea independenței și suveranității patriei noastre. *(Aplauze și urale puternice).*

Știm că în înfăptuirea țelurilor noastre, pe lingă succese, avem încă și lipsuri ; avem încă mult de făcut pentru a ajunge la nivelul de dezvoltare materială și spirituală care să satisfacă din belșug toate cerințele membrilor societății. Dar ceea ce am realizat pînă în prezent, ca și programul măreț pe care ni l-am propus sînt dovada capacității creatoare a poporului nostru și garanția că vom parcurge într-un timp scurt decalajul ce ne desparte de țările avansate. Vom ajunge la dezvoltarea materială și spirituală care să așeze națiunea socialistă a României pe treptele înalte ale civilizației și progresului. *(Vii aplauze și urale).*

Dragi tovarăși,

În preocupările partidului și statului nostru, așa cum am mai arătat, perfecționarea continuă a societății socialiste este strîns legată de dezvoltarea și modernizarea învățămîntului, chemat să asigure cadre temeinic pregătite din punct de vedere profesional, cu un larg orizont de cunoștințe, cu o profundă receptivitate față de ceea ce este

nou și înaintat. Fără o pregătire solidă, fără stăpînirea perfectă a tehnicii moderne, a științei, fără abordarea realistă, rațională a problemelor, în nici un domeniu nu mai este astăzi posibil să se obțină eficiența scontată, să se asigure progresul. Iată de ce considerăm că trebuie să ne preocupăm stăruitor de ridicarea nivelului general de cultură al poporului, punînd în acest sens pe unul din primele planuri ale politicii noastre dezvoltarea și modernizarea învățămîntului de toate gradele. Statul nostru alocă, după cum știți, însemnate fonduri pentru extinderea și modernizarea bazei materiale a învățămîntului, pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă ale corpului profesoral și ale studenților. Am vizitat astăzi Academia de studii economice; acest lăcaș de învățămînt și-a lărgit spațiul cu încă 13 000 m². Deci s-a construit de trei ori cît spațiul vechiului institut. Asta nu înseamnă numai că s-a dezvoltat Academia de studii economice, ci s-a realizat de fapt o construcție modernă, un institut nou. Am făcut aceasta apreciind că economiștii au un rol însemnat atît în activitatea societății de astăzi, cît și în cea de mîine. *(Vii aplauze).* Am vizitat, de asemenea, noul Institut politehnic care și el depășește de cîteva ori proporțiile vechiului institut, construit cu zeci de ani în urmă. Avem acum un institut modern, unde vor învăța circa 12 000 de studenți, viitori ingineri de diferite specialități necesari economiei noastre. Deși am făcut aici o investiție mare, credem că este o investiție bună, folositoare; merită să facem acest efort și sîntem încredințați că studenții vor ști să-l răsplătească. *(Aplauze și urale entuziaste).* De bună seamă, dobînda pe care o vom primi pentru investițiile făcute se va materializa în utilaje, în mașini electronice și în alte mașini care să contribuie la dezvoltarea industriei, a economiei noastre. În felul acesta vom recupera înzecit ceea ce am investit. Studenții de astăzi și de mîine vor face

totul pentru a dovedi că merită grija și atenția partidului și statului, a poporului nostru. *(Aplauze și urale prelungite).* Am vizitat și Institutul de arhitectură, care se dezvoltă și el încă de două ori pe cît era. Se construiește mult, se va construi și mai mult pentru că avem nevoie de arhitecți numeroși și pricepuți. În această ordine de idei cred însă că întîietatea trebuie să o acordăm priceperii. Arhitecții noștri dovedesc măiestrie și pricepere în construcțiile pe care le concep. Cîteodată și fantezie, dar o fantezie care ne costă prea mulți bani. Actualii studenți trebuie să se străduiască să devină arhitecți și mai competenți, cu și mai multă fantezie, dar cu o fantezie care să coste cît mai puțin. *(Animație, vii aplauze).* Cuvintele mele critice nu se referă de fapt numai la tovarășii din arhitectură. Critici s-ar putea adresa și altor institute. Dar deschiderea anului universitar este o zi de sărbătoare și apoi considerăm că dv. cunoașteți bine lipsurile. Cele spuse despre arhitecți îi vizează și pe viitorii ingineri, pentru că și ei trebuie să proiecteze mașini mai bune, mai ieftine, mai economicoase. În general, în toate institutele de învățămînt mai avem mult de făcut pentru perfecționarea activității corespunzător exigențelor societății noastre actuale. *(Vii aplauze).*

Am vizitat Universitatea. Este o clădire veche, dar în programul acestui cincinal se prevede construirea a cîtorva noi facultăți. Ca suprafață, tovarășii se gîndesc ca acestea să depășească proporțiile clădirii actuale a Universității. Înțelegem cerințele dezvoltării învățămîntului nostru universitar și vom face eforturi pentru construcția unor noi facultăți, a unor noi institute. Așa cum am spus la început, societatea socialistă, societatea comunistă trebuie să fie rodul a tot ceea ce a creat mai bun mintea omenească; avem nevoie de oameni înarmați cu tot ceea ce este mai nou în știință și cultură pentru a făuri societatea comunistă în România. *(Aplauze vii, urale).*

Așa după cum știți, ne îngrijim de condițiile de viață ale studenților. Căminele construite sînt o dovadă ; faptul că circa 60% din studenți primesc burse, mărite în primăvară cu circa 15—20%, reprezintă iar o dovadă a grijii pe care partidul și guvernul o acordă condițiilor de învățătură pentru tineretul patriei noastre. Sîntem convinși că și tineretul va răspunde mîine, prin munca sa, grijii și eforturilor pe care le face poporul nostru pentru a-l ajuta să învețe. *(Vii aplauze).*

Cunoașteți preocupările partidului și guvernului pentru perfecționarea multilaterală a procesului de învățămînt, pentru ridicarea nivelului, îmbogățirea conținutului și îmbunătățirea orientării acestuia. Directivele Comitetului Central al partidului, prevederile noii legi a învățămîntului adîncesc caracterul democratic al învățămîntului din România, asigură exercitarea dreptului la învățătură tuturor cetățenilor, fără deosebire de sex, naționalitate sau categorie socială, reflectă deplina egalitate de care se bucură oamenii muncii din patria noastră. *(Aplauze).* Noua lege prevede măsuri de o importanță deosebită pentru dezvoltarea școlii noastre la nivelul exigențelor actuale, pentru legarea mai strînsă a pregătirii universitare de nevoile activității practice, de realizările avansate ale științei și tehnicii. Încă din acest an universitar prind viață o serie de prevederi importante ale directivelor Comitetului Central și ale legii învățămîntului. Elaborarea noilor planuri de învățămînt și programe de cursuri, încadrarea mai bună cu personal didactic a catedrelor, înființarea institutelor de subingineri, îmbunătățirea condițiilor generale de studiu vor spori, fără îndoială, eficiența învățămîntului superior, aportul său la formarea cadrelor necesare economiei, științei și culturii. Pornind de la faptul că este necesar să se acorde o mai mare răspundere corpului profesoral — corespunzător preocupării generale a partidului și guvernului nostru de a atrage toate categoriile de cetățeni la conducerea activității economice și sociale —, prin lege s-a hotărît constituirea senatelor și consiliilor profesorale, învestite cu largi atribuții în organizarea și conducerea activității universitare. Alegerea rectorilor și constituirea consiliilor reprezintă un moment de seamă în viața școlii noastre superioare. Noi așteptăm de la aceste instituții de conducere colectivă a învățămîntului superior rezultate bune, în sensul ca ele să dezbată și să stabilească măsuri concrete privind perfecționarea continuă a procesului instructiv și educativ. Cadrele didactice vor îndeplini atribuții multilaterale în conducerea învățămîntului nostru. Trebuie să asigurăm în practică acordarea unei independențe și autonomii largi acestor foruri, fără să ne fie teamă că profesorii nu vor ști să folosească aceste drepturi. Avînd deplina convingere că în învățămîntul superior lucrurile vor merge din ce în ce mai bine, urăm noilor organe de conducere colectivă succese tot mai mari în activitatea lor. *(Aplauze vii, prelungite).*

În instituirea acestor organe colective am pornit de la faptul că și studenții trebuie să participe, alături de profesori, la elaborarea și discutarea măsurilor privind activitatea generală, socială și culturală din învățămîntul superior, la asigurarea condițiilor corespunzătoare de învățătură și de viață ale studenților. În senatele și consiliile universitare vor participa și reprezentanții studenților, aceasta fiind o formă democratică de atragere a tineretului nostru studențesc la perfecționarea continuă a învățămîntului. Aceasta va fi totodată și o școală pentru studenți, care-i va ajuta să învețe cum să conducă și să acționeze mîine, cînd ei înșiși vor fi puși în situația de a adopta hotărîri de sine stătătoare. *(Aplauze entuziaste).*

Toate aceste măsuri pun în fața cadrelor didactice, a studențimii sarcini de mare răspundere. În condițiile profundei revoluții tehnice-științifice mondiale, ale ritmului extraordinar de multiplicare a cunoștințelor științifice, este necesar, mai mult ca oricînd, să ne preocupăm ca întregul proces de învățămînt să încorporeze rapid cuceririle avansate ale științei și tehnicii moderne. Să dezvoltăm prin toate mijloacele interesul studenților pentru o largă și competentă informare științifică, pentru o gîndire creatoare, pentru o muncă asiduă în vederea însușirii tezaurului inestimabil al științei și culturii contemporane. Trebuie să legăm și mai strîns învățămîntul de viață, de problemele actuale și de perspectivă ale dezvoltării societății, de cerințele multiple, tot mai variate, pe care le ridică construcția socialistă. Nu trebuie să uităm nici o clipă că studentul de astăzi este inginerul, omul de știință, profesorul, omul de cultură de mîine, căruia i se vor încredința atribuții de răspundere în producție, în cercetare, în administrația de stat, în cultură, în ocrotirea sănătății și în alte domenii de activitate. Aceste atribuții vor putea fi îndeplinite cu atît mai bine, cu cît pregătirea de azi se va face în strînsă legătură cu descoperirile cele mai noi, cu cerințele și problemele practicii actuale. Cu cît învățămîntul nostru va fi mai strîns legat de viață, cu atît mai eficient și mai rapid se vor integra în producție noile promoții de specialiști, cu atît vor putea să aducă ele o contribuție mai mare, mai folositoare la dezvoltarea României, la bunăstarea întregului popor român. *(Aplauze și urale).*

În condițiile de astăzi nu este posibil să vorbești de crearea unui intelectual cu înalte calități științifice și morale fără a pune cu stringență problema însușirii cunoștințelor politice, fără dezvoltarea și îmbunătățirea învățămîntului social-politic. Înțelegerea justă a dezvoltării

sociale, a evenimentelor care au loc în lume, a tendințelor societății nu este posibilă fără a stăpîni știința cea mai înaintată despre lume și viață, concepția proletariatului, materialismul dialectic și istoric, fără cunoașterea metodei de cercetare și de gîndire a marxism-leninismului — călăuza și farul progresului întregii omeniri. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Avem deplina convingere că întregul corp profesoral universitar, întregul nostru tineret studențesc nu vor precupeți nici un efort pentru a asigura înfăptuirea programului de dezvoltare a învățămîntului în patria noastră. Sîntem convinși că anul universitar care începe astăzi va marca noi succese în dezvoltarea multilaterală a învățămîntului din România.

În activitatea de perfecționare a învățămîntului doresc să remarc rolul important pe care îl au comuniștii, organizațiile de partid din facultăți și institute. Rezultatele pe care le avem în capitală, ca și în întreaga țară, sînt o dovadă că organizațiile de partid de la Universitate, din institute joacă un rol important în ridicarea calității învățămîntului, aceasta fiind menirea lor principală. Sîntem convinși că ele își vor îndeplini în bune condiții și în viitor această sarcină, că vor fi urmate în această activitate de tot corpul nostru profesoral, de întreaga noastră studențime. *(Aplauze puternice, prelungite).*

În viața facultăților noastre, un rol important au organizațiile de tineret, atît Uniunea Tineretului Comunist, cît și asociațiile studențești, care mi se pare că unesc aproape întreaga studențime. Doresc să exprim convingerea că, sub conducerea partidului, atît U.T.C.-ul cît și asociațiile studențești vor acorda tot sprijinul cadrelor didactice, își vor aduce contribuția activă la dezvoltarea învățămîntului, la formarea unor cadre cît mai bine pregătite, a unor buni specialiști și a unor buni cetățeni ai patriei, gata în orice

împrejurări, atît la bine, cît și la rău, să servească cu devotament și abnegație oauza poporului, cauza socialismului. *(Aplauze, urale).*

Dragi tovarăși,

Aș dori să subliniez aici, în fața profesorilor și studenților din București, că întreaga politică a partidului și statului nostru este pătrunsă de o profundă responsabilitate pentru mersul construcției socialiste în România și pentru cauza generală a socialismului și păcii. Noi considerăm că, asigurînd înaintarea tot mai fermă a României pe calea socialismului, dezvoltînd industria, agricultura, știința, învățămîntul, ridicînd nivelul de viață al poporului, ne îndeplinim o înaltă îndatorire față de poporul nostru, o sacră îndatorire națională. În același timp, procedînd astfel, ne îndeplinim și o importantă îndatorire internațională, pentru că noi știm că numai în măsura în care fiecare țară socialistă este mai puternică, obține succese tot mai mari în făurirea vieții noi, se întărește forța lagărului socialist, se cimentează unitatea, se asigură triumful socialismului și păcii în lume. *(Aplauze, urale).*

Sîntem preocupați în mod deosebit de găsirea căilor pentru înlăturarea încordării și neînțelegerilor existente astăzi între statele socialiste. Considerăm că trebuie făcut totul pentru a ajunge la restabilirea încrederii între țările frățești, la dezvoltarea legăturilor de prietenie și a colaborării dintre ele. Pornim de la faptul că fiecare partid, fiecare guvern, fiecare popor, poartă ele însele răspunderea pentru asigurarea construcției socialiste în țara respectivă și că trebuie manifestată cea mai deplină încredere în capacitatea lor de a asigura triumful socialismului. Totodată, considerăm că întărirea colaborării internaționaliste dintre partidele și țările socialiste are o importanță deosebită pentru accelerarea construcției socialismului în fiecare

țară în parte, pentru victoria cauzei socialismului și păcii în întreaga lume. *(Aplauze puternice).*

Concepția marxist-leninistă, orînduirea noastră socială, țelurile comune ne obligă să facem totul pentru a găsi căile care să ducă la întărirea unității. Noi considerăm că manifestarea internaționalismului socialist, în condițiile existenței mai multor țări socialiste, presupune să se pornească în primul rînd de la respectul independenței și suveranității fiecărui partid și stat, de la egalitatea în drepturi, de la întrajutorarea tovărășească. Manifestarea internaționalismului socialist presupune ca țările socialiste să-și acorde ajutor reciproc, în aceste condiții, în dezvoltarea economică și socială, făcînd schimb de experiență și asigurînd ca fiecare popor, fiecare partid să-și poată manifesta din plin forța și capacitatea sa creatoare. În aceasta își găsește cu adevărat expresia internaționalismul socialist. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Sîntem preocupați pentru a găsi căile de întărire a unității dintre partidele comuniste și muncitorești. În condițiile de astăzi este o necesitate pentru toți comuniștii, care gîndesc cu răspundere pentru soarta popoarelor lor, pentru cauza progresului și păcii, să facă totul pentru a găsi căile întăririi colaborării și unității în mișcarea comunistă și muncitorească. Numai în acest fel mișcarea comunistă se va putea afirma din plin ca principala forță social-politică a contemporaneității. Numai în acest fel ea va putea exercita o influență tot mai puternică asupra dezvoltării sociale, va putea asigura unirea tuturor forțelor antiimperialiste pentru a împiedica planurile agresive ale imperialismului, pentru a asigura pacea în lume. *(Aplauze, urale).* Pentru realizarea unității comuniștilor de pretutindeni trebuie să pornim de la principiile marxist-leniniste, de la egalitatea în drepturi între partide, de la respectul independenței lor, al dreptului fiecărui partid de

a-și elabora de sine stătător linia politică, călăuzindu-se după adevărurile generale marxist-leniniste și ținînd seama de condițiile concrete, istorice, sociale, economice din țara respectivă, de răspunderea pe care o are față de propria clasă muncitoare, față de propriul popor. Tocmai pornind de la răspunderea față de clasa muncitoare proprie, față de propriul popor, poți dovedi și răspunderea față de clasa muncitoare internațională, față de popoarele din întreaga lume. Numai ținînd seama de aceste laturi indisolubile se poate vorbi de manifestarea plenară a internaționalismului proletar în lupta pentru socialism, pentru pace, pentru progres în lume. *(Vii aplauze).*

În acest spirit, după cum știți, a acționat și acționează partidul nostru. Principiile elaborate de Congresul al IX-lea, de Conferința Națională, reafirmate de Marea Adunare Națională în sesiunea de acum un an și în sesiunea din august anul curent, constituie direcțiile de neclintit ale politicii noastre internaționale. Ca și pînă acum, vom face totul pentru a ne aduce contribuția la întărirea unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste, a tuturor forțelor antiimperialiste. Ne vom îndeplini îndatorirea noastră de detașament activ al mișcării comuniste și muncitorești, al mișcării antiimperialiste mondiale. *(Aplauze, urale prelungite).*

În același timp, noi pornim în politica externă de la faptul că în lume există un număr mare de state cu altă orînduire socială. Considerăm că este necesar să acționăm continuu pentru dezvoltarea colaborării și prieteniei cu aceste state, pentru a ne încadra activ atît în diviziunea internațională a muncii, cît și în întreaga activitate politică mondială. Numai asigurînd relații largi de colaborare cu toate statele lumii putem crea condiții pentru triumful păcii și progresului pe planeta noastră. *(Aplauze puternice).* Desigur, punem la baza acestor relații princi-

piile care se afirmă tot mai puternic pe arena mondială — ale egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, respectul independenței și suveranității naționale. Noi considerăm că fiecare popor, mare sau mic, poartă răspunderea pentru soarta păcii și trebuie să acționeze intens pentru a contribui ca atît în Europa, cît și pe întregul glob pămîntesc să se organizeze o lume în care să fie exclusă folosirea forței, în care fiecare națiune să-și poată valorifica din plin potențialul material și spiritual, în care nimănui să nu-i fie frică că va deveni victima unei agresiuni imperialiste. *(Aplauze, urale).*

Militînd în acest spirit, noi am cîștigat, după cum știți, mulți prieteni în Europa și pe toate continentele. Considerăm că în acest fel ne-am adus o contribuție prețioasă la cauza destinderii în lume. Mai mult decît pînă acum, astăzi este necesar să intensificăm aceste eforturi, să dezvoltăm legăturile cu statele europene, să găsim căile pentru continuarea cursului destinderii, pentru înfăptuirea securității în Europa. Noi considerăm că continentul nostru, care a dat atîtea valori remarcabile civilizației omenești, dar care a generat și războaie nimicitoare, trebuie să-și unească eforturile pentru a asigura condiții de dezvoltare liberă, independentă, de bunăstare și fericire pentru fiecare popor. În acest fel Europa va contribui la pacea întregii lumi. *(Vii aplauze).*

Știm că sînt probleme greu de rezolvat, dar trebuie să se pornească de la realități, de la schimbările petrecute în Europa după război, de la existența celor două state germane. Se impune deci necesitatea recunoașterii Republicii Democrate Germane, necesitatea stabilirii relațiilor diplomatice cu ambele state germane, crearea condițiilor pentru participarea lor la rezolvarea pozitivă a problemelor europene. Este necesar, de asemenea, să se pornească în crearea securității europene de la recunoașterea granițe-

lor existente, de la angajamentul tuturor statelor de a nu încerca schimbarea acestor granițe. Iată imperative ce se impun în momentul de față pentru a deschide calea securității și păcii în Europa. *(Aplauze).*

Noi sîntem conștienți că în lume sînt forțe care vor să împingă omenirea spre perioada trecută a războiului rece, că cercurile imperialiste, revanșarde, ar dori să învenineze atmosfera internațională, să-și pună în aplicare planurile agresive. În lume există însă forțe uriașe care, dacă vor acționa unit, pot împiedica planurile imperialismului, pot asigura pacea popoarelor. România, poporul român, parte integrantă a forțelor păcii, vor acționa cu toată forța pentru apărarea și consolidarea păcii și securității internaționale. *(Aplauze).*

Am considerat necesar ca la deschiderea anului universitar în capitală și în întreaga țară să reamintesc cîteva din problemele politicii interne și externe a partidului și guvernului țării noastre pentru a face o legătură și mai strînsă între activitatea învățămîntului și preocupările generale ale țării noastre. Nu există nici în construcția internă, nici în viața internațională probleme ce pot fi judecate izolat : ele constituie un tot unitar. Înțelegerea constanței politicii partidului și guvernului nostru vă va ajuta și în învățătură și vă va ajuta să înțelegeți mai bine de ce trebuie să folosiți intens posibilitățile pe care le aveți pentru a vă pregăti ca mîine să serviți cu toate forțele voastre făurirea destinului luminos al poporului nostru, înflorirea națiunii noastre socialiste. *(Aplauze, urale).*

Dați-mi voie ca, în încheiere, să adresez încă o dată întregului corp didactic din București, din întreaga țară, întregii noastre studențimi urări de noi și noi succese, să vă doresc tuturor, dragi tovarăși profesori, multă sănătate și, vouă, dragii mei prieteni tineri, multă fericire. *(Urale furtunoase, aplauze vibrante, prelungite).*

CUVÎNTARE LA ADUNAREA POPULARĂ DIN PIAȚA OBOR CU PRILEJUL ZILEI RECOLTEI

— 6 octombrie 1968 —

Dragi tovarăși,

Dați-mi voie să vă adresez dumneavoastră, celor prezenți aici, întregii țărănimi, tuturor lucrătorilor și specialiștilor din agricultură, cu ocazia Zilei recoltei, un salut călduros din partea Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat și a guvernului României socialiste. *(Aplauze).*

Sărbătorirea Zilei recoltei prilejuiește în fiecare an trecerea în revistă a activității desfășurate pe ogoarele patriei, a rezultatelor obținute în creșterea producției agricole, în sporirea contribuției agriculturii socialiste la dezvoltarea avuției materiale a României, la bunăstarea întregului popor. *(Aplauze).*

Bilanțul acestui an este deosebit de semnificativ. Aceasta din mai multe motive. În primul rînd datorită faptului că activitatea în agricultură s-a desfășurat în condiții climatice nefavorabile. Am avut o primăvară cu secetă prelungită. Cu toate acestea — datorită măsurilor luate pentru folosirea intensă a bazei materiale de care dispunem, pentru lucrarea în cele mai bune condiții a pămîntului, pentru irigarea unei suprafețe cît mai mari,

datorită ajutorului acordat de clasa muncitoare pentru asigurarea mijloacelor necesare —, putem face acum, la această sărbătoare, constatarea îmbucurătoare că recolta permite satisfacerea nevoilor de aprovizionare a populației, ale industriei cu materiile prime, precum și unele disponibilități pentru export. Rezultatele obținute dovedesc, de asemenea, că țărănimea noastră, toți lucrătorii din agricultură și-au făcut pe deplin datoria, fapt pentru care țin să le aduc cele mai calde mulțumiri și să-i felicit din toată inima. *(Aplauze, urale).*

Dar aceasta este numai o latură a problemei. Trebuie să spunem, tovarăși, că dacă am putut trece în condiții atît de bune peste greutățile acestui an, aceasta se datorește faptului că țărănimea noastră, urmînd îndemnul partidului, a pășit pe calea cooperativizării, a unirii mijloacelor de producție și a eforturilor de muncă în puternice cooperative socialiste. Agricultura noastră cooperatistă permite dezvoltarea mecanizării și chimizării producției, folosirea unor semințe de înaltă productivitate, aplicarea științei agrotehnice, obținerea unor recolte tot mai bogate, asigurarea în orice condiții a nevoilor economiei naționale, creșterea continuă a contribuției agriculturii la dezvoltarea României socialiste. *(Aplauze puternice).*

Dacă ne gîndim la trecut, la anii cînd agricultura noastră era fărîmițată, lipsită de mijloace mecanizate, de îngrășăminte, de ajutorul specialiștilor, ne amintim cu toții ce recolte slabe obțineam. Vă aduceți aminte că în anii 1946—1947 — cînd seceta nu a fost mai mare decît în acest an — România era practic în situația de a nu avea ce mînca. A trebuit să apelăm la ajutorul Uniunii Sovietice, pe care l-am primit în condiții bune, a trebuit să apelăm la import. Noi avem astăzi certitudinea, tovarăși, că anii aceia nu se vor mai repeta niciodată în România, că agricultura noastră socialistă va putea asigura oricînd nevoile de hrană ale poporului, creșterea avuției noastre materiale. *(Vii aplauze).*

Rezultatele pe care le obținem se datoresc, tovarăși, și faptului că clasa noastră muncitoare, înfăptuind neabătut politica partidului de industrializare socialistă, asigură agriculturii mijloacele mecanizate necesare. Astăzi, pe ogoarele României socialiste lucrează peste 95 000 de tractoare — un tractor la 100 de hectare arabile. Este un lucru de seamă, tovarăși, la care cu douăzeci și ceva de ani în urmă mulți nici nu îndrăzneau să viseze. Succesele remarcabile în înzestrarea agriculturii, realizate ca urmare a politicii partidului, a eforturilor clasei muncitoare, își spun cuvîntul în creșterea producției agricole. Iată de ce doresc ca de Ziua recoltei să adresez minunatei noastre clase muncitoare — clasa conducătoare a României socialiste — cele mai calde felicitări pentru munca sa închinată înfloririi continue a României. *(Aplauze, urale).*

Se cuvine, de asemenea, să subliniem că progresul agriculturii, ca și al industriei, este rezultatul preocupării permanente a partidului pentru dezvoltarea științei și culturii în România, al aportului însuflețit al oamenilor de știință, al specialiștilor care lucrează în diferitele sectoare ale economiei naționale. Pentru noi este clar că fără aplicarea largă și intensă a cuceririlor științei în toate domeniile activității economice și sociale nu este posibil progresul nici în creșterea avuției materiale, nici în ridicarea generală a nivelului de trai material și spiritual al poporului. De aceea, doresc ca la Ziua recoltei să adresez intelectualității noastre, care împreună cu clasa muncitoare și țărănimea muncitoare aduce o contribuție de preț la făurirea orînduirii noi, socialiste, cele mai calde mulțumiri pentru activitatea pe care o depune. *(Aplauze puternice).*

Succesele obținute în agricultură, ca în întreaga operă de construcție socialistă, adeveresc încă și încă o dată jus-

tețea politicii marxist-leniniste a partidului nostru, care exprimă aplicarea creatoare a adevărurilor generale ale învățăturii proletariatului la condițiile concrete ale României și care unește eforturile tuturor celor ce muncesc din România, fără deosebire de naționalitate, într-un tot unic, pentru progresul continuu al patriei. Partidul nostru comunist își îndeplinește consecvent misiunea de forță conducătoare a întregii societăți în procesul desăvîrșirii construcției socialiste, își afirmă tot mai pregnant rolul îndrumător și organizator al activității generale pentru edificarea economiei și culturii orînduirii noi. Iată de ce merită ca, și cu acest prilej, să adresăm tuturor comuniștilor de la orașe și sate, organizatorii și insuflețitorii maselor populare, cele mai calde felicitări pentru felul cum își îndeplinesc îndatoririle față de patria socialistă. *(Aplauze, urale).*

S-a întărit și s-a dezvoltat pe o treaptă superioară alianța de fier dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare. Această unitate a celor două forțe principale ale României socialiste joacă rolul hotărîtor în asigurarea progresului României pe calea desăvîrșirii socialiste și a creării condițiilor pentru trecerea treptată la făurirea comunismului în România. *(Aplauze, urale).* S-a afirmat și se afirmă tot mai pregnant colaborarea între muncitori, țărani și intelectuali, unitatea tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate. Tocmai datorită succeselor obținute în făurirea bazei materiale a socialismului, în dezvoltarea forțelor de producție, în lichidarea pentru totdeauna a claselor exploatatoare, în generalizarea relațiilor de producție socialiste s-a închegat unitatea întregului popor în jurul partidului comunist. Sub conducerea partidului, poporul nostru pășește ferm înainte pe calea desăvîrșirii socialismului, a ridicării bunăstării, a creării unei

înalte civilizații materiale și spirituale, deschizînd României calea spre comunism. *(Aplauze, urale).*

Cred că este necesar să reamintim ce mare importanță a avut, nu numai din punct de vedere economic, ci și din punct de vedere social, de clasă, din punctul de vedere al unității socialiste a poporului nostru, înfăptuirea cooperativizării. După cum este știut, Lenin spunea că mica proprietate generează capitalism zi de zi, ceas de ceas, în proporție de masă. Dumneavoastră știți, tovarăși, care era situația în trecut și în România, cum burghezia sătească reușea, asuprindu-i și jefuindu-i pe țăranii săraci și mijlocași, să se îmbogățească, născînd noi și noi exploatatori. Cooperativizarea agriculturii a lichidat orice posibilitate pentru nașterea capitalismului în satele României. Se dovedește că numai pe calea cooperativizării un popor poate construi socialismul și la sate, că numai astfel se creează condiții pentru lichidarea bazei economice a nașterii elementelor capitaliste în agricultură. Iată de ce, întemeindu-ne pe propria noastră experiență, putem afirma cu tărie că acolo unde se dorește să se treacă la construcția socialistă, să se înlăture orice posibilitate de apariție a unor elemente capitaliste, trebuie instaurată în agricultură proprietatea socialistă, de stat sau cooperatistă. Numai pe această cale este asigurată victoria definitivă a socialismului și comunismului. *(Aplauze puternice).* Reamintim toate acestea astăzi, tovarăși, pentru că, pentru poporul nostru, pentru muncitori, țărani și intelectuali, socialismul este singurul drum ce-i poate asigura un viitor luminos, un nivel de viață ridicat, întărirea continuă a independenței și suveranității patriei. *(Vii aplauze).*

Desigur, tovarăși, vorbind de rezultatele noastre bune, care pe drept cuvînt ne umplu inima de bucurie, nu putem să nu reamintim că în fața noastră stă sarcina de a asigura dezvoltarea într-un tempo și mai rapid a agriculturii

noastre socialiste. Întreprinderile agricole de stat, care dispun de mijloace materiale însemnate, trebuie să-și folosească mai bine potențialul, să obțină recolte mai mari, să reducă cheltuielile de producție, să sporească aportul la crearea fondului de stat de produse agroalimentare. Apreciem succesele obținute în întreprinderile agricole de stat, dar trebuie să subliniem că ele dispun încă de rezerve mari și că este de datoria tovarășilor care lucrează în acest sector important să ia măsuri pentru a valorifica mai bine mijloacele ce le stau la dispoziție. Stațiunile noastre de mașini și tractoare trebuie, de asemenea, să-și organizeze mai bine activitatea, să acorde un ajutor și mai intens cooperativelor agricole în executarea lucrărilor la timp și de bună calitate, în amenajarea irigațiilor, ce se vor extinde tot mai mult în anii ce vin; ele trebuie să aducă o contribuție tot mai mare la creșterea producției agricole în toate cooperativele.

Și, desigur, sarcini mari în înflorirea agriculturii noastre revin cooperatorilor, care formează marea majoritate a celor care lucrează pe ogoarele patriei, care dețin cea mai mare parte a suprafeței agricole și arabile a țării. Cooperativele au rezultate bune, s-a vorbit și aici de recoltele mari de grîu și de porumb obținute în unele cooperative. Trebuie să spunem însă că cooperativele cu recolte atît de mari sînt încă puține. Producția medie pe țară este aproape la jumătatea celei obținute de cooperativele care au fost astăzi evidențiate și premiate aici. Trebuie intensificate eforturile pentru mai buna organizare a activității în cooperative; numai astfel se pot smulge pămîntului roade tot mai bogate, se poate asigura creșterea continuă a veniturilor și bunăstării cooperatorilor, creșterea avuției materiale a societății, aprovizionarea satisfăcătoare a populației României cu întregul necesar de produse agroalimentare.

Rezultatele de pînă acum ne dau garanția că stă în puterea noastră să obținem recolte tot mai bogate. Urez lucrătorilor din întreprinderile de stat, din S.M.T.-uri, țărănimii cooperatiste, tuturor oamenilor muncii de la sate noi și noi succese în activitatea lor, producții agricole tot mai mari. *(Aplauze prelungite).*

Este necesar, tovarăși, să înțelegem că creșterea bunăstării țărănimii noastre, ca și a întregului popor, este strîns legată de sporirea continuă a producției de bunuri materiale. Aceasta este singura cale de asigurare a satisfacerii tuturor cerințelor membrilor societății. În fiecare sat se văd semnele creșterii bogăției cooperatorilor. Casele noi, aparatele de radio și de televiziune, mobila nouă, toate demonstrează că an de an nivelul de viață al țăranilor crește. Faptul că averea obștească a cooperativelor se cifrează astăzi la 21 de miliarde de lei este o dovadă a forței și trăiniciei cooperativelor, a posibilităților mari de care dispun acestea pentru creșterea producției. Nici un efort nu trebuie precupețit pentru ca, alături de clasa muncitoare, să aduceți și dv., țărănimea, lucrătorii din agricultură, o contribuție tot mai mare la creșterea avuției materiale a României socialiste, la înflorirea patriei noastre, la ridicarea nivelului de trai al poporului. *(Aplauze puternice).*

Cunoașteți rezultatele pe care le avem în dezvoltarea industriei. Trebuie să spunem, tovarăși, că și în acest an industria noastră socialistă își îndeplinește cu succes sarcinile planului și se pare că va reuși chiar să le depășească. Avem perspectiva ca și în industrie și în agricultură să îndeplinim în condiții bune programul elaborat de Congresul al IX-lea pentru dezvoltarea economiei românești pînă în 1970. Tot ceea ce realizăm noi în dezvoltarea economiei întărește forța economică și spirituală a patriei. În acest fel ne îndeplinim în primul rînd obliga-

țile noastre naționale. Noi vedem ca una din îndatoririle principale ale fiecărui popor constructor al socialismului, ale fiecărui partid comunist aflat la guvernămînt, edificarea noii orînduiri astfel încît ea să asigure o viață tot mai prosperă pentru toți oamenii muncii, condiții de afirmare deplină a personalității umane în toate domeniile de activitate. Numai în acest fel socialismul își va afirma pe deplin superioritatea, va constitui o chemare și un imbold pentru alte popoare să-și ia soarta în propriile mîini, să pășească la făurirea societății fără exploatatori, să-și făurească destinul socialist. *(Vii aplauze).*

Edificînd cu succes noua orînduire, ne îndeplinim astfel și una din marile noastre îndatoriri internaționaliste, contribuind la creșterea forțelor socialismului, la sporirea influenței sale în lume. În același timp, noi întărim continuu colaborarea cu țările socialiste. Această colaborare trebuie să demonstreze lumii superioritatea relațiilor noi stabilite între popoare, spiritul de întrajutorare în opera de făurire a orînduirii socialiste. Internaționalismul socialist se manifestă din plin numai atunci cînd această întrajutorare permite fiecărui popor constructor al socialismului să obțină succese tot mai mari în opera pe care o întreprinde în înflorirea patriei sale.

Noi dorim să ne aducem contribuția la cauza generală și pe calea militării ferme pentru întărirea relațiilor de prietenie dintre țările socialiste. Pornim de la premisa că o dată cu dispariția claselor exploatatoare se creează condiții pentru egalitatea deplină între oameni și între națiuni suverane. De aceea, relațiile dintre țările socialiste trebuie să asigure manifestarea din plin a egalității în drepturi, a independenței și suveranității fiecărui stat. Numai pe această cale se va afirma tot mai puternic sistemul mondial socialist, vor crește forța și influența socialismului în lume, se vor înfăptui cu adevărat principiile marxist-leniniste

ale internaționalismului socialist, care îmbină în mod armonios interesele naționale cu solidaritatea internațională în lupta pentru pace, socialism, pentru progres. *(Aplauze puternice, îndelungate).*

Am dus și ducem o politică activă de întărire a unității țărilor socialiste. Știm că deosebirile de păreri, divergențele existente între ele sînt trecătoare ; trebuie să acționăm în așa fel ca ele să fie înlăturate cît mai curind. În aceasta vedem obligația fiecărui partid, a fiecărui comunist care pornește atît de la interesele naționale, cît și de la interesele generale ale socialismului. Vom face totul pentru a contribui la lichidarea cît mai rapidă a divergențelor și deosebirilor de păreri dintre țările socialiste și partidele comuniste. *(Aplauze, urale).*

Cu prietenii noștri din țările socialiste, cu muncitorii, cu țăranii, cu intelectualii dorim să facem schimburi de păreri asupra problemelor construcției socialiste, asupra problemelor dezvoltării industriei, agriculturii, științei, să colaborăm strîns, să cooperăm îndeaproape, deoarece știm că numai pe această cale putem asigura progresul rapid al fiecărei țări socialiste. Dorim însă ca aceste schimburi, ca această colaborare să se realizeze pe baza principiilor marxist-leniniste care să însuflețească și să unească în muncă și luptă fiecare națiune socialistă. Sîntem încredințați că numai pe această cale vom asigura triumful rapid al socialismului și comunismului în lume. *(Aplauze, urale).*

În același timp, existînd în lume încă multe state cu altă orînduire socială, este necesar să acționăm pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare economică, politică, tehnică-științifică cu toate popoarele. Considerăm că extinderea relațiilor de colaborare multilaterală cu celelalte popoare este o îndatorire de seamă a fiecărei țări socialiste, a fiecărui popor constructor al socialismului. Pe această

cale asigurăm atît participarea la diviziunea internațională a muncii, la schimbul de valori materiale și spirituale ale lumii, cît și unirea tuturor eforturilor popoarelor pentru apărarea păcii, pentru preîntîmpinarea unui nou război. Și în viitor țara noastră va face totul pentru dezvoltarea relațiilor sale cu celelalte state. Știm, tovarăși, că datorită politicii sale de pace, politicii sale de prietenie și colaborare, datorită faptului că la baza relațiilor cu toate statele noi am pus și punem principiile de neclintit ale egalității în drepturi, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, România a cîștigat mulți prieteni pe toate continentele lumii. Noi mulțumim tuturor prietenilor, atît din țările socialiste cît și din celelalte țări, pentru prețuirea ce ne-o arată și-i asigurăm că România va milita și în continuare, cu toată energia, pentru dezvoltarea prieteniei între popoare, pentru crearea unui climat de pace, de securitate, de egalitate deplină în drepturi în viața internațională. *(Aplauze, urale).*

Știm că mai sînt forțe care ar dori să readucă omenirea la perioada depășită a războiului rece. Sînt cercuri imperialiste dornice să se dedea la agresiuni, dar în același timp există puternice forțe antiimperialiste, care, unite, își pot demonstra superioritatea, pot asigura pacea. Noi ne-am convins că este posibil să se asigure crearea condițiilor pentru înfăptuirea securității în Europa, dar pentru aceasta este necesar ca fiecare stat european să ducă o politică realistă. Este necesar să pornim de la situația existentă, de la recunoașterea faptelor, și nu de la vise. Realitatea impune mai mult ca oricînd să facem totul pentru a dezvolta colaborarea și prietenia între statele europene, pentru excluderea folosirii forței în rezolvarea problemelor litigioase, pentru instaurarea unor relații bazate pe respectarea independenței și integrității teritoriale a fiecărui stat european. Numai astfel se pot crea condiții

pentru securitate în Europa, și, din ceea ce cunoaștem noi, năzuința aceasta este fierbinte în rîndul tuturor popoarelor europene. Vom milita în continuare pentru netezirea căilor spre securitatea europeană, care să asigure dezvoltarea liberă, independentă a fiecărei națiuni. *(Aplauze puternice, prelungite).* Desigur, sînt încă multe probleme de rezolvat, dar problemele se pot rezolva numai și numai pe calea discuțiilor, a tratativelor directe între oamenii răspunzători din fiecare țară. Trebuie să facem în așa fel încît să fie scoasă în afara legii folosirea forței în rezolvarea problemelor dintre state. Fiecare stat, atît din Europa cît și de pe alte continente, trebuie să înțeleagă că numai respectînd independența celorlalte state își respectă propria independență. Ceea ce spuneau Marx și Lenin că un popor nu poate fi liber dacă asuprește alt popor este valabil și în sensul că un popor nu poate fi independent dacă atentează la independența altor popoare. *(Aplauze, urale puternice).* Fără îndoială că pentru realizarea securității europene e necesar să se pornească de la realitatea existenței celor două state germane, de la recunoașterea lor, de la recunoașterea Republicii Democrate Germane de către toate statele europene. Trebuie să se pornească de la recunoașterea granițelor existente, de la angajamentul clar că nimeni nu va atenta la inviolabilitatea acestor granițe. Pe această cale putem crea securitatea europeană. Guvernul, poporul român sînt conștienți de răspunderea ce le revine în munca și lupta pentru securitatea europeană și nu vor precupeți nici un efort în această direcție. Sîntem convinși că, dacă toate forțele iubitoare de pace din Europa vor acționa unite, vom putea înfăptui securitatea europeană. *(Aplauze).*

Sînt și alte probleme grele de soluționat. Este războiul din Vietnam. Este necesar ca Statele Unite să pună odată capăt bombardamentelor asupra R. D. Vietnam — stat liber

și independent —, să creeze condițiile pentru a se putea obține rezultate pozitive în tratativele de la Paris, să lase poporul vietnamez să-și hotărască singur destinele sale. Noi avem convingerea că poporul vietnamez va ști să pășească ferm pe calea progresului și păcii ; îi urăm succes deplin în lupta sa eroică pentru pace, pentru independență națională, pentru socialism. *(Aplauze, urale).*

Sînt probleme ce se cer rezolvate în Orientul Apropiat. Este adevărat, sînt chestiuni complicate, dar ele pot și trebuie să fie soluționate pe calea tratativelor, a discuțiilor, nu prin recurgere la forța armelor, care nu aduce nimănui nimic bun. Este necesar să se înțeleagă că trebuie retrase trupele de pe teritoriile ocupate. Israelul trebuie să înțeleagă că ocupația teritorială nu-i va întări securitatea, dimpotrivă, aceasta va constitui permanent un pericol pentru securitatea și independența sa. Trebuie să se găsească căi pentru rezolvarea problemelor pornindu-se de la interesele securității și independenței fiecărui stat din Orientul Apropiat. Sîntem convinși că, dacă se va da dovadă de înțelegere, de rațiune, se vor găsi soluții. Ne exprimăm speranța și dorința sinceră de a se ajunge la o rezolvare pașnică cît mai rapidă în această zonă a lumii. *(Vii aplauze).*

Am reafirmat aceste poziții ale noastre aici, la sărbătorirea Zilei recoltei, tovarăși, pentru că, judecînd lucrurile pe un plan mai larg, trebuie să înțelegem că condițiile pentru construcția socialistă pot fi asigurate numai dacă există pace, relații bune de colaborare între țările socialiste, între toate popoarele lumii. Vorbind despre preocupările noastre interne, nu putem să nu privim situația generală existentă în lume. Vorbind de sărbătorirea unei recolte bune în România, nu putem să nu ne gîndim la pregătirea zilei de mîine, a unei recolte generale îmbelșugate — recolta progresului și păcii în lume. *(Aplauze, urale).* Gîndindu-ne la ziua de mîine, pregătim o sărbătoare care nu e legată de toamnă, pregătim societatea ce nu va cunoaște toamna, ci o continuă primăvară — societatea comunistă pe pămîntul României. Pentru această mare sărbătoare a recoltei comuniste să unim toate eforturile, să facem totul pentru înfăptuirea programului de dezvoltare economică, socială, intelectuală a României, elaborat de partid, pentru pace și progres în întreaga lume. *(Aplauze, urale prelungite).*

Dați-mi voie să vă urez, în încheiere, să obțineți noi și noi succese în activitatea dumneavoastră, să nu precupețiți nici un efort pentru a smulge ogoarelor patriei recolte tot mai bogate. Pe această cale veți aduce fiecare dintre dumneavoastră, toți cooperatorii, întreaga agricultură socialistă, o contribuție tot mai mare la înflorirea patriei.

Vă doresc sănătate și fericire la toți. *(Aplauze și urale entuziaste, îndelungi).*

CUVÎNTARE
LA ADUNAREA POPULARĂ DIN IAŞI
Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid şi de stat în judeţul Iaşi

— 16 octombrie 1968 —

Dragi tovarăşi,

Vă rog să-mi daţi voie să încep prin a vă adresa dv., tuturor cetăţenilor oraşului şi ai judeţului Iaşi un salut călduros din partea Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat şi a guvernului Republicii Socialiste România. *(Aplauze, urale).*

Am început vizita în oraşul dv. pe un timp ploios. Cu toate acestea, trebuie să spun că ploaia n-a împiedicat pe muncitori, pe ţărani, pe intelectuali, femei şi bărbaţi, bătrîni şi tineri, să-şi exprime, prin calde manifestări de simpatie, încrederea, adeziunea lor deplină la politica marxist-leninistă a partidului nostru, care corespunde pe deplin intereselor vitale ale întregii noastre naţiuni. *(Aplauze puternice).*

Vizita noastră în municipiul şi judeţul Iaşi se înscrie în preocupările conducerii partidului şi guvernului de a se sfătui cît mai des cu activul de partid şi de stat, cu comuniştii, cu oamenii muncii din toate domeniile asupra felului cum se înfăptuiesc hotărîrile Congresului, asupra măsurilor ce trebuie luate pentru desfăşurarea în mai bune condiţii a activităţii noastre de desăvîrşire a construcţiei

socialiste, de ridicare a bunăstării materiale şi spirituale a poporului. *(Aplauze).*

Am vizitat cîteva din întreprinderile dv. Trebuie să remarc cu satisfacţie că prevederile cincinalului se înfăptuiesc cu succes şi în Iaşi, ca pe întreg cuprinsul patriei. Am vizitat uzina de fibre sintetice care urmează să intre în curînd în producţie. Trebuie să exprim aici felicitări călduroase constructorilor care au reuşit să realizeze cu cîteva luni mai devreme această întreprindere modernă. *(Vii aplauze).* Am vizitat noua întreprindere de tricotaje, de asemenea una din întreprinderile moderne ale industriei uşoare din ţara noastră, creaţie a acestui cincinal. Trebuie să transmit aici cele mai calde felicitări întregului colectiv de muncitori, tehnicieni şi ingineri, conducerii întreprinderii pentru felul cum ştiu să folosească aceste mijloace în vederea asigurării unei producţii de bună calitate. *(Aplauze).* Am vizitat şi o întreprindere veche a Iaşului: Uzina mecanică „Nicolina". E cunoscut trecutul glorios al muncitorilor acestei uzine, faptul că de aici s-au ridicat nenumăraţi luptători revoluţionari care au dus cu cinste steagul marxism-leninismului în lupta pentru drepturi, pentru o viaţă mai bună, pentru libertatea socială şi naţională a poporului nostru. *(Aplauze).* Uzina mecanică „Nicolina" a trecut la o fabricaţie nouă. Am văzut ceva din noile ei realizări. Trebuie să remarc preocuparea acestui colectiv de muncitori, ingineri şi tehnicieni cu veche tradiţie profesională de a da produse de înaltă tehnicitate, de a-şi perfecţiona continuu munca. Felicităm din toată inima acest colectiv şi îi urăm succese tot mai mari în activitatea sa. *(Aplauze).*

Am putut constata cu satisfacţie că industria Iaşului se dezvoltă continuu, făcînd din acest oraş unul din marile centre industriale ale patriei noastre. Aceste succese sînt o dovadă a faptului că şi în Iaşi, ca pe întreg cuprinsul pa-

triei, programul elaborat de Congresul al IX-lea se transformă în realitate. Sînt dovezi ale realismului sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea, ale justeței politicii marxist-leniniste a partidului nostru, care face totul pentru dezvoltarea bazei tehnice-materiale a socialismului, pentru creșterea continuă a forțelor de producție, pentru perfecționarea relațiilor de producție, a întregii noastre societăți. *(Aplauze puternice)*. Vă rog să-mi dați voie să exprim la acest miting cele mai calde felicitări tuturor muncitorilor din întreprinderile Iașului și să le urez noi și noi succese în activitatea lor. *(Vii aplauze)*.

Am vizitat, de asemenea, Universitatea și Politehnica Iașilor — două puternice instituții de învățămînt superior. Iașul a devenit un puternic centru universitar al țării, numărul studenților reprezentînd mai mult de două treimi din totalul studenților României din 1938. Aceasta dovedește preocuparea continuă a partidului nostru ca, o dată cu dezvoltarea bazei materiale, să se asigure progresul științei și culturii, crearea cadrelor care, în fiecare sector de muncă, să transpună în viață politica de făurire a noii orînduiri socialiste pe baza celor mai înalte cuceriri ale științei și culturii. Socialismul va răspunde năzuințelor poporului nostru dacă se va manifesta din plin ca societatea cea mai avansată, în stare să asigure tuturor membrilor săi condiții de viață materiale și spirituale cum nu a putut și nu poate oferi nici o altă societate. *(Aplauze puternice, urale)*.

Cunoaștem rezultatele obținute de institutele de învățămînt superior din Iași, de minunatul dumneavoastră corp didactic, de studențimea ieșeană. Unii, profesorii, depun eforturi pentru a ridica predarea la nivelul cunoașterii contemporane, înarmînd studenții pentru ca mîine să poată aplica, la locul lor de muncă, cu cît mai bune rezultate, cuceririle științei universale ; ceilalți, studenții, se

străduiesc să folosească mijloacele puse la dispoziție, condițiile create de partidul și statul nostru pentru a învăța, a învăța cît mai bine. Apreciem că nu există pentru studențimea noastră altă cale. Nu poate exista un deziderat mai înalt decît acela de a se pregăti pentru a continua munca înaintașilor lor, pentru a asigura dezvoltarea continuă a României socialiste, pentru a-și servi fără preget patria. *(Aplauze, urale)*. Dați-mi voie să adresez atît cadrelor didactice, cît și studențimii din Iași cele mai calde felicitări și urări de noi și noi succese. *(Aplauze)*.

Am auzit vorbind aici pe președintele cooperativei agricole de producție din Bivolari. Ne-a vorbit de rezultatele bune obținute de cooperativa din această comună, asemănătoare rezultatelor obținute și de alte cooperative din județul Iași. Desigur, tovarăși, alături de industrie, agricultura reprezintă o latură esențială a activității de sporire a avuției materiale. Succesele pe care le avem — cu toate greutățile datorate unor condiții climatice nefavorabile, precum și unor lipsuri de altă natură — în dezvoltarea agriculturii, în asigurarea aprovizionării oamenilor muncii și a industriei cu produse agricole dovedesc că drumul pe care și l-a ales țărănimea noastră, sub conducerea partidului, drumul cooperativizării, este singurul drum al progresului rapid al satului. Agricultura socialistă poate asigura din plin nevoile întregului popor și, alături de industrie, contribuie la crearea condițiilor pentru desăvîrșirea socialismului în România, pentru crearea bazelor necesare trecerii la clădirea societății comuniste. *(Aplauze puternice)*. Cred că veți fi de acord cu mine să adresăm de la acest miting calde felicitări țărănimii din județul Iași și să-i urăm succese tot mai mari în munca de viitor. *(Aplauze)*.

Toate realizările în dezvoltarea industriei, agriculturii, științei și culturii sînt rezultatele muncii unite a între-

gului popor. Ele dovedesc capacitatea creatoare a clasei noastre muncitoare, care își îndeplinește în mod exemplar rolul de clasă conducătoare a societății, a țărănimii noastre cooperatiste, care, în alianță cu clasa muncitoare, asigură mersul înainte al construcției socialiste, a intelectualității, parte integrantă din rîndurile clasei muncitoare și a țărănimii, a poporului, și care, împreună cu muncitorii și țăranii, creează noua structură a societății socialiste. Muncitorimea, țărănimea, intelectualitatea sînt unite într-un singur gînd, într-o singură năzuință — desăvîrșirea socialismului în România, asigurarea bunăstării tuturor celor ce muncesc în patria noastră. *(Aplauze puternice).*

Cunoașteți grija partidului și guvernului ca, o dată cu dezvoltarea economiei, să se asigure ridicarea nivelului de trai material și cultural al poporului. Și în Iași se pot vedea rezultatele acestei politici, ale acestei preocupări. Condițiile de existență ale maselor s-au îmbunătățit mult față de trecut, iar construcțiile noi au transformat Tîrgul Ieșilor într-un oraș modern al societății socialiste. *(Vii aplauze).*

Este știut că țelul suprem al activității partidului nostru este fericirea poporului, fericirea omului. Tot ceea ce construim azi, tot ceea ce ne propunem pentru viitor este destinat acestui scop înalt. De aici și preocuparea partidului nostru de a perfecționa continuu activitatea economică și socială, de a crea condiții ca omul societății socialiste române să se poată manifesta multilateral, liber și stăpîn pe destinele sale, să-și poată făuri în mod conștient propriul viitor, viitorul României comuniste. *(Aplauze, urale).*

Dacă putem să remarcăm cu mîndrie ceea ce am înfăptuit în Iași și în întreaga țară, dacă putem face un bilanț pozitiv al activității noastre, apoi trebuie să subliniem încă o dată că aceasta se datorește faptului că poporul român are un conducător încercat, care a știut și știe să conducă destinele națiunii noastre spre o dezvoltare liberă și

independentă, pe calea luminoasă a socialismului. *(Aplauze vii, prelungite).* Rezultatele în construcția socialistă, în toate domeniile de activitate sînt o dovadă a faptului că partidul nostru, călăuzindu-se de adevărurile universal valabile ale marxism-leninismului, pe care le aplică în mod creator la condițiile specifice ale României, știe să găsească modalitatea cea mai potrivită de a uni eforturile poporului spre o singură direcție. Aceasta este dovada faptului că politica comuniștilor români, izvorîtă din cunoașterea principiilor marxist-leniniste și a situației concrete din România, corespunde năzuințelor și dorințelor poporului, intereselor cauzei socialismului. *(Aplauze puternice).*

Desigur, tovarăși, nu putem să nu ne oprim și asupra unor lipsuri care au existat și mai există în activitatea noastră. Făurim o societate nouă. Este drept, mai înainte au început construcția socialismului tovarășii sovietici. Există experiența lor, care oferă multe lucruri bune de învățat. Pentru fiecare partid și pentru fiecare popor care trece la construcția socialistă, edificarea noii societăți pune însă probleme noi, la care trebuie dat răspuns. Numai acel partid comunist își dovedește capacitatea și își cucerește rolul de conducător necontestat al națiunii care știe să îmbine în mod armonios învățătura marxist-leninistă, experiența altor țări în construcția socialistă cu propria experiență, rezultată din condițiile specifice în care își desfășoară activitatea. Partidul nostru a știut și știe să facă această îmbinare. *(Aplauze puternice, urale).*

Greșelile și lipsurile care au apărut în activitatea de construcție socialistă sînt, dacă le-am privi în mare, de două feluri. Unele sînt cele care puteau fi evitate, și aș putea spune că acestea sînt cele mai multe. Ele se datoresc în măsură însemnată nesocotirii realităților, nestudierii condițiilor concrete în care are loc edificarea orînduirii noi în România, aplicării mecanice a unor teze sau

experiențe care nu corespundeau nivelului de dezvoltare și situației din țara noastră. Noi, după cum știți, în ultimul timp am criticat și criticăm aceste neajunsuri și lipsuri din trecut și sîntem ferm hotărîți să organizăm în așa fel activitatea noastră, încît asemenea greșeli, precum și încălcări ale normelor socialiste să nu se mai poată repeta niciodată și sub nici o formă în viața societății noastre socialiste. *(Aplauze puternice).* Sînt și lipsuri mai mici din care unele inerente. Dar, ca să discutăm cinstit, trebuie să recunoaștem că pînă la urmă toate lipsurile sînt rezultatul faptului că fie nu folosim cum trebuie mijloacele pe care le avem la îndemînă, fie nu știm să găsim căile și metodele pentru a uni eforturile în direcția cea mai importantă. Avem asemenea neajunsuri și în economie, și în cultură și în alte domenii. Depinde de noi, tovarăși, să îndepărtăm aceste lipsuri. Fiecare, la locul său de muncă, trebuie să facă totul pentru a realiza în cît mai bune condiții directivele Comitetului Central, ale guvernului, planurile de dezvoltare a României elaborate de Congresul al IX-lea al partidului și de Conferința Națională. Stă în puterea noastră să înfăptuim desăvîrșirea socialismului cu cît mai puține lipsuri. Pentru aceasta trebuie să folosim cît mai rațional și cu cît mai multă pricepere mijloacele materiale și umane ale societății. În aceasta vedem noi principala răspundere a organizațiilor de partid, a comuniștilor, în aceasta constă înfăptuirea în practică a rolului conducător al partidului în societatea noastră. Noi chemăm comuniștii, toți oamenii muncii din Iași, ca, împreună cu întregul popor, să facă totul pentru a înfăptui prevederile cincinalului, pentru ca România să urce noi trepte pe calea progresului și civilizației. *(Aplauze îndelungi).*

Activitatea noastră este îndreptată în primul rînd, desigur, spre întărirea forței materiale și spirituale a poporului nostru, spre creșterea bunăstării maselor. Noi știm

însă că, îndeplinind această îndatorire națională față de propriul popor, ne îndeplinim totodată și una din principalele îndatoriri internaționale ce revin unui partid conducător în condițiile construcției societății socialiste. Numai în măsura în care fiecare popor obține succese tot mai mari, în care fiecare țară socialistă înregistrează progrese tot mai rapide în economie și cultură se întărește sistemul mondial socialist, crește forța socialismului în lume, influența sa asupra altor popoare. În orînduirea socialistă, care asigură condiții superioare de viață pentru oamenii muncii din toate punctele de vedere, popoarele văd orînduirea pentru care trebuie să lupte și să muncească.

Se pun multe întrebări în ultimul timp : oare nu există o contradicție sau o opoziție între sarcinile naționale și internaționale ? Oare preocuparea pentru succesul construcției socialiste în propria țară, pentru ridicarea bunăstării poporului constructor al socialismului nu vine în contradicție cu sarcinile internaționale ? Noi răspundem : nu ! Dimpotrivă. Îndeplinirea acestor obligații naționale este o condiție esențială pentru manifestarea internaționalismului socialist. *(Aplauze vii, îndelungi).* Noi considerăm că, în condițiile existenței a 14 state constructoare ale socialismului și comunismului, este necesar ca între acestea să se dezvolte relații de strînsă colaborare și cooperare în toate domeniile de activitate. Această colaborare și cooperare trebuie să se manifeste în ajutorul pe care și-l acordă reciproc în construcția socialistă. Dacă ne-am referi concret la domeniul economic, considerăm că trebuie să se perfecționeze continuu colaborarea și cooperarea în producție, pentru a se asigura producerea de utilaje și mașini de înaltă tehnicitate atît pentru nevoile economiei din fiecare țară, cît și pentru exportul pe alte piețe. Este cunoscut că astăzi toate țările socialiste sînt nevoite să apeleze la importul de utilaje — și complexe

și necomplexe — din țări capitaliste avansate pentru a-și asigura dezvoltarea rapidă a forțelor de producție. Iată de ce credem că prima îndatorire internaționalistă a comuniștilor din țările socialiste este de a se ajuta reciproc pentru sporirea capacității industriale și agricole, pentru dezvoltarea activității științifice a fiecărei țări și, prin aceasta, pentru progresul mai rapid al întregului sistem mondial socialist. *(Aplauze vii).*

Este cunoscut, tovarăși, că socialismul, comunismul pornesc de la lichidarea claselor exploatatoare, a proprietății private asupra mijloacelor de producție. Mijloacele de producție sînt proprietate socialistă — fie de stat, fie cooperatistă. Trăinicia societății socialiste constă tocmai în dezvoltarea și perfecționarea continuă atît a forțelor de producție, cît și a relațiilor de producție. În aceasta rezidă, de asemenea, o îndatorire națională și internațională deosebit de importantă a comuniștilor aflați la putere în țările socialiste. *(Aplauze puternice).*

Între sarcinile naționale și cele internaționale noi vedem o strînsă unitate dialectică, două laturi ale activității de construcție a socialismului care se condiționează reciproc și care trebuie îmbinate în mod armonios, aplicînd în viață învățătura atotbiruitoare a marxism-leninismului. *(Vii aplauze, urale).*

Se aud și asemenea întrebări : oare în condițiile socialismului afirmarea și întărirea suveranității și independenței naționale nu vin în contradicție cu marxism-leninismul ? Noi considerăm că la această întrebare trebuie să răspundem : nu ! Dimpotrivă, numai în socialism se creează condițiile pentru afirmarea deplină a independenței și suveranității naționale. *(Aplauze puternice).* Este cunoscut că societatea capitalistă, imperialismul au nesocotit și nesocotesc interesele naționale, negînd dreptul la independență și suveranitate al națiunilor. Noi, comu-

niștii, ne-am ridicat însă totdeauna împotriva politicii capitaliste, imperialiste, înălțînd steagul egalității în drepturi între oameni și între națiuni. Aceasta este una din problemele vitale ale marxism-leninismului și numai înfăptuirea în practică a acestor idealuri asigură triumful marxism-leninismului. *(Vii și îndelungate aplauze).*

Popoarele care au scuturat recent jugul imperialist, colonial, popoarele care mai luptă pentru eliberarea de sub dominația colonială, pentru independență națională, privesc cu cea mai mare atenție spre țările socialiste. Ele văd și doresc să vadă în relațiile dintre țările socialiste prototipul relațiilor de mîine, ale zilei cînd pe întreg pămîntul va triumfa socialismul, adică relații de deplină egalitate în drepturi, de respect al independenței și suveranității naționale, care să permită înflorirea deplină, liberă, a fiecărei națiuni de pe globul pămîntesc. Iată de ce noi nu vedem nici un fel de contradicție între suveranitate și socialism și nu considerăm că, în condițiile socialismului, problema independenței și suveranității s-ar pune într-alt fel. Dacă e să acceptăm că ea s-ar pune într-un mod deosebit, aceasta este nu în sensul limitării independenței și libertății, ci în sensul afirmării depline atît a libertății și egalității oamenilor, cît și a independenței naționale. *(Aplauze și urale îndelungi).* Numai atunci cînd au fost lichidate clasele exploatatoare, cînd au fost lichidate condițiile economice care generează inegalitate între oameni și popoare, se poate vorbi cu adevărat de egalitate în drepturi între națiuni, de suveranitate națională. Socialismul creează și trebuie să creeze condiții ca aceste atribute să se manifeste din plin. Noi, comuniștii români, nu vom precupeți nimic pentru a ne îndeplini îndatorirea noastră, națională și internațională, de a contribui la perfecționarea continuă a relațiilor dintre țările socialiste. Noi considerăm că divergențele care

au apărut azi în relațiile dintre aceste țări nu sînt de neînlăturat; ele nu sînt în spiritul principiilor ideologiei marxist-leniniste, ci sînt tocmai rezultatul abaterii de la aceste principii.

Considerăm că avem îndatorirea față de poporul nostru, față de popoarele țărilor socialiste, de mișcarea comunistă internațională, de toate forțele progresiste antiimperialiste, de a milita pentru depășirea greutăților și contradicțiilor ivite între țările socialiste, pentru îmbunătățirea relațiilor, pentru așezarea lor cu adevărat pe principiile marxist-leniniste. *(Aplauze, urale).* Punem în centrul preocupărilor noastre unitatea, pentru că știm că, numai desăvîrșind, perfecționînd continuu această unitate, înlăturînd tot ceea ce poate să ridice piedici în calea ei, ne îndeplinim îndatorirea de detașament activ al mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Sîntem convinși că vor fi depășite greutățile și neînțelegerile de astăzi, că unitatea se va afirma mai puternică, va fi o unitate de tip nou — unitatea țărilor socialiste și a partidelor comuniste egale în drepturi, unite prin țelurile comune, prin ideologia comună, prin dorința de a asigura victoria socialismului și păcii în întreaga lume. *(Aplauze și urale).*

În lumina acestor principii generale, noi punem un accent deosebit pe dezvoltarea relațiilor cu țările socialiste vecine. Întărim prietenia și colaborarea cu Uniunea Sovietică, de ale cărei popoare ne leagă tradiții de luptă comună, alături de care construim noua orînduire, și considerăm că nu există nimic care să împiedice eforturile comune ale popoarelor noastre pentru socialism și comunism. *(Aplauze).* Ne preocupăm de dezvoltarea continuă a colaborării cu popoarele din Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria — popoare vecine, constructoare ale socialismului —, văzînd în această colaborare o contribuție la unitatea socialismului, la cauza păcii în lume. Acționînd pentru dezvoltarea colaborării cu țările socialiste vecine, noi ne preocupăm în același timp de intensificarea colaborării cu toate țările socialiste din Europa, cît și din Asia și America Latină, văzînd în această colaborare o necesitate vitală pentru cauza socialismului. *(Aplauze).*

În același timp, noi pornim de la faptul că în lume există un număr mare de state cu altă orînduire socială. Considerăm necesar ca între țările socialiste și statele cu altă orînduire socială să existe relații de colaborare în toate domeniile de activitate. Îmbunătățirea continuă a relațiilor dintre ele este în interesul progresului general al omenirii, în interesul progresului social, al păcii în lume. *(Aplauze).* De aceea România dezvoltă relații de cooperare și colaborare cu toate țările din Europa, acționînd pentru cauza securității Europei — cauză a tuturor popoarelor, atît constructoare ale socialismului, cît și cu altă orînduire socială. Este o îndatorire a fiecărui comunist să contribuie la înfăptuirea destinderii și securității în Europa. *(Aplauze).* Dezvoltăm relațiile cu statele de pe celelalte continente, atît cu statele în curs de dezvoltare, cît și cu țările avansate. Considerăm că este necesar să acționăm în continuare cu și mai multă energie pentru dezvoltarea colaborării cu popoarele de pe toate continentele. Este cunoscut, tovarăși, că politica României a cucerit multe simpatii, a cucerit pentru poporul nostru mulți prieteni pe toate meridianele. Recunoașterea de către multe popoare, de către mulți oameni politici a justeței politicii țării noastre este o dovadă că mergem pe un drum bun, că drumul prieteniei și al colaborării cu toate popoarele lumii este singura cale justă atît pentru construcția socialismului, cît și pentru cauza păcii. *(Aplauze vii, îndelungate).*

M-am referit la cîteva probleme care constituie în momentul de față preocupări ale partidului și guvernului nostru atît în activitatea internă, cît și în cea internațională. Am încercat să răspund la unele întrebări care se ridică în legătură cu dezvoltarea vieții internaționale. Sigur, nu am putut răspunde noianului de probleme pe care le ridică evenimentele ce se petrec în lume. Dar vreau să subliniez încă o dată, tovarăși, că viața, desfășurarea evenimentelor au demonstrat și demonstrează continuu că politica partidului nostru de a acționa pentru găsirea căilor de întărire a unității cu țările socialiste, cu toate partidele comuniste este o politică justă, marxist-leninistă, care corespunde pe deplin cauzei marxism-leninismului, cauzei comunismului în lume. *(Aplauze, urale).*

Practica arată, de asemenea, că politica noastră de colaborare și cooperare cu mișcările de eliberare națională, cu mișcările antiimperialiste, cu toate statele lumii, de dezvoltare a relațiilor de colaborare pe baza principiilor egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, respectului independenței și suveranității corespunde intereselor întregii omeniri, cauzei păcii în lume. *(Aplauze puternice).*

Trăim în condiții în care mai există pericolul agresiunii imperialiste și știm că atita timp cit va exista imperialismul, acest pericol nu va dispărea. De aceea, partidul și guvernul se preocupă continuu de întărirea capacității de apărare și de luptă a patriei noastre. Aici, la Iași, știți bine că niciodată poporul nostru nu a îngenuncheat și a luptat ori de cîte ori a trebuit să-și apere ființa națională. Statuia lui Ștefan cel Mare este un simbol al acestei lupte a poporului nostru. *(Aplauze).* Pe alte meleaguri ale patriei noastre, Mircea, Mihai Viteazul și alți conducători ai principatelor române au știut întotdeauna să țină sus steagul neatîrnării și au preferat să moară decît să îngenuncheze în fața cotropitorilor străini. *(Aplauze).* Aici, la Iași, a răsunat pentru prima dată „Hora Unirii" și de aici s-a ridicat marele fiu al națiunii noastre care pornise pe calea unității, Alexandru Ioan Cuza. *(Aplauze).* Avem obligația să facem totul în noile condiții sociale, în condițiile socialismului, pentru a asigura independența și suveranitatea patriei noastre, întărirea continuă a unității națiunii noastre socialiste. *(Aplauze).* Noi sîntem hotărîți să întărim continuu capacitatea de apărare a patriei, să ne îndeplinim obligațiile pe care le avem ca țară socialistă în cadrul Tratatului de la Varșovia și, dacă vom fi atacați, dacă imperialismul va ataca România sau vreo altă țară socialistă, ne vom îndeplini îndatorirea atît față de poporul nostru, cît și față de aliații noștri. *(Aplauze).*

Am subliniat toate acestea pentru că nu trebuie să uităm niciodată, tovarăși, că, preocupîndu-ne de dezvoltarea economică, culturală, de ridicarea nivelului de trai, trebuie să ne îngrijim și de întărirea capacității de luptă, de apărare a patriei noastre. Numai așa vom asigura dezvoltarea și întărirea ei continuă, independența și suveranitatea României socialiste. *(Aplauze, urale).* M-am referit la aceasta deoarece și aceasta constituie atît o obligație națională, cît și una internaționalistă a poporului nostru, a partidului nostru marxist-leninist, care de la începuturile sale a știut să țină sus steagul internaționalismului proletar. Sîntem și acum hotărîți să acționăm în spiritul acestor principii, pentru a contribui la dezvoltarea solidarității internaționale a tuturor oamenilor muncii din lume. *(Vii aplauze).*

Vrem ca prietenii noștri din țările socialiste să știe că în România, în poporul român au un tovarăș de nădejde și sigur, care ține sus steagul socialismului, care întărește continuu unitatea cu toate țările socialiste. *(Aplauze, urale).*

Vrem ca prietenii noștri din partidele comuniste și muncitorești din întreaga lume să știe că în comuniștii români, în poporul român, constructor al socialismului, au un tovarăș de nădejde, care-și va îndeplini întotdeauna îndatoririle de solidaritate internațională cu cei ce luptă pentru progres, pentru pace, pentru socialism. *(Aplauze, urale).*

Vrem ca prietenii noștri din întreaga lume, din rîndul tuturor popoarelor, toți cei cărora le este scump progresul, cărora le este scumpă pacea să știe că în poporul român au un prieten de nădejde, care va face totul pentru triumful colaborării între popoare, al păcii în lume. *(Aplauze, urale).*

În încheiere, dați-mi voie încă o dată să reamintesc că avem sarcini mari de îndeplinit în toate domeniile de activitate, că realizarea lor cere noi și noi eforturi, că trebuie să organizăm mai bine activitatea în industrie, în agricultură, în învățămînt, în cercetarea științifică, în toate domeniile de activitate, să unim și mai strîns eforturile poporului în direcția desăvîrșirii construcției socialiste și ridicării bunăstării. Sînt convins că cetățenii municipiului și județului Iași, în frunte cu comuniștii, la fel ca întregul popor român, nu vor precupeți nimic pentru a-și aduce contribuția tot mai activă la înfăptuirea programului multilateral stabilit de Congresul al IX-lea pentru înflorirea României socialiste. *(Aplauze, urale).*

Vă urez să obțineți succese tot mai mari în munca dv. închinată bunăstării și înfloririi patriei, vă doresc multă sănătate și multă fericire. *(Aplauze, urale vibrante, repetate minute în șir).*

CUVÎNTARE LA ADUNAREA INTELECTUALILOR DIN IAȘI

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat în județul Iași

— 16 octombrie 1968 —

Stimați tovarăși,

La mitingul de astăzi m-am referit la cîteva probleme care consider că, preocupînd întregul nostru popor, muncitori, țărani, intelectuali, preocupă deopotrivă și intelectualitatea din Iași.

Am ascultat cu deosebită plăcere cuvîntul reprezentanților intelectualității ieșene. În tot ceea ce ați spus, tovarăși, vedem o expresie a încrederii dv. în politica marxist-leninistă a partidului nostru, o expresie a hotărîrii intelectualității ieșene ca, alături de întreaga noastră intelectualitate, să-și aducă contribuția la înfăptuirea programului de desăvîrșire a socialismului în România. S-au ridicat și o serie de probleme pe care le-ați dori realizate. Ele oglindesc preocupările celor care lucrează în diferitele sectoare ale cercetării științifice, ale creației literar-artistice de a dezvolta activitatea lor, de a valorifica mai din plin forțele intelectuale de care dispun orașul și județul dv. Nu am de gînd, și vă rog să nu-mi luați în nume de rău aceasta, să răspund imediat la problemele ridicate astăzi ; ele necesită studiu, o analiză atentă pentru a ve-

dea posibilitățile existente pentru realizarea lor și poate, la unele, și oportunitatea realizării. Este justificată dorința, pe care noi o apreciem, a intelectualilor ieșeni de a nu rămîne în urmă în nici un sector, de a fi la înălțimea activității tumultuoase desfășurate în patria noastră pentru dezvoltarea științei și culturii.

Este adevărat, Iașul are vechi tradiții științifice și artistice. În aceste domenii a dat oameni de valoare care constituie o mîndrie a poporului nostru. Nu este, desigur, ușor să asiguri continuarea acestor tradiții, dar mai cu seamă să ridici activitatea științifică și culturală, folosind tradițiile bune, la nivelul cerințelor de astăzi ale științei și culturii, la nivelul exigențelor pe care partidul, poporul nostru le pun în fața intelectualității. Noi, conducerea partidului și statului, dăm o apreciere deosebită activității desfășurate de intelectualitatea ieșeană în domeniul învățămîntului. Într-adevăr, aici, în acest puternic centru universitar al României, se obțin rezultate bune. Mii și mii de absolvenți ai învățămîntului tehnic și universitar contribuie, alături de specialiștii care învață în alte centre ale țării noastre, la desăvîrșirea operei de construcție socialistă. Aș dori să folosesc acest prilej pentru a exprima corpului didactic, tuturor tovarășilor care lucrează în domeniul pregătirii tineretului cele mai calde felicitări pentru munca pe care o depun și urări de noi succese în activitatea lor. *(Aplauze).*

Se desfășoară în Iași o intensă activitate în domeniul cercetării științifice. Și în acest sector Iașul se poate mîndri cu o serie de rezultate pozitive. Dar noi considerăm că trebuie să se depună eforturi și mai mari pentru a folosi pe deplin potențialul științific din Iași, puternicul corp de oameni de știință de aici, pentru a organiza mai bine cercetarea științifică în cadrul învățămîntului superior. Și în acest domeniu trebuie nu numai continuate tradițiile progresiste, ci și sporit aportul concret la dezvoltarea științei românești contemporane. Este de înțeles, tovarăși, că opera pe care noi o înfăptuim — construirea societății socialiste — nu poate să fie dusă la bun sfîrșit fără a pune la temelia ei tot ceea ce omenirea a creat mai bun în toate domeniile de activitate, și în primul rînd în domeniul științei. Astăzi, cînd sîntem martorii celui mai uriaș progres al științei, care schimbă în mod radical nenumărate concepții, care creează orizonturi noi, nebănuite, a nu cerceta, a nu te strădui să duci mai departe cunoașterea, a nu te pune în serviciul progresului material și spiritual înseamnă a te condamna celei mai grave rămîneri în urmă. Or, noi, comuniștii, ne-am propus să construim societatea cea mai avansată din lume. De aceea trebuie să facem totul pentru a stăpîni ceea ce știința a creat mai bun, de aceea oamenii noștri de știință trebuie să fie creatori, să contribuie la progresul general al științei. *(Aplauze).* Iată de ce, tovarăși, nu este suficient să vorbim de Petru Poni sau de alți oameni de știință din trecutul Iașilor. Trebuie să ne propunem să avem nu unul, ci zeci de Petru Poni, zeci de matematicieni și fizicieni de valoare. Iașul poate face aceasta. La această muncă cheamă partidul nostru și pe intelectualii din Iași. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Noi dezvoltăm o industrie modernă în Iași. Dacă m-aș referi numai la chimie, în curînd va intra aici în funcțiune un mare combinat modern, puternic, cu tehnologie importată. Dar oare, tovarăși, va trebui să fim permanent tributari ai importului de tehnică și de creație științifică ? Nu, trebuie să ne propunem ca, pe baza progreselor pe care le-am obținut în dezvoltarea forțelor de producție, să ducem mai departe noi înșine cercetarea științifică, să valorificăm la o scară mai largă creația oamenilor noștri de știință. Avem mulți oameni de știință valoroși. Și în străinătate sînt mulți români fruntași în cercetarea știin-

ţifică modernă în chimie, în electronică. Noi dorim, ca şi dv., oamenii de ştiinţă din Iaşi, să fiţi permanent un detaşament de frunte al ştiinţei româneşti. *(Aplauze).* Aceasta este valabil şi pentru alte sectoare de activitate spirituală. Avem într-adevăr un trecut frumos în creaţia literară ieşeană. Să-mi fie permis să adaog că astăzi nu putem spune că sîntem în Iaşi la înălţimea acestui trecut. Avem unele rezultate bune; dar considerăm că trebuie să lucrăm în aşa fel încît să avem rezultate şi mai bune, ca din rîndurile intelectualităţii ieşene să se afirme cît mai mulţi urmaşi demni ai lui Vasile Alecsandri, Eminescu, Sadoveanu, Creangă. Oare oamenii de creaţie de astăzi nu au ce să scrie, nu au de unde să se inspire? Dimpotrivă, în afară de munţi, de păduri, de cîmpii, de rîuri, avem înfăptuiri sociale pe care nu le-au cunoscut înaintaşii noştri şi care aşteaptă de la creatorii de astăzi din Iaşi, ca şi din Bucureşti şi din restul ţării, să le redea în toată măreţia lor. Artiştii au datoria să lase scris urmaşilor, peste veacuri, mărturii despre ceea ce au fost în stare să creeze constructorii socialismului, despre ceea ce au fost în stare să realizeze oamenii de litere şi de arte de azi. Ei trebuie să se întreacă cu înaintaşii, să făurească opere mai valoroase decît aceştia. Faptele mărețe săvîrşite de clasa noastră muncitoare, de ţărănime, de intelectualitate, sub conducerea partidului, întruchipate în opere pot deveni un tezaur de valori care să contribuie la înarmarea spirituală, la mobilizarea întregului popor la marea operă de edificare a României socialiste. *(Aplauze puternice).*

Avem mîndria de a fi participanţi activi ai marilor transformări care au loc în patria noastră, ai politicii externe promovate de partidul şi guvernul nostru. Cu toţii ne mîndrim atunci cînd, în ţară sau în străinătate, prietenii noştri din ţări socialiste şi din alte ţări apreciază ceea ce facem noi. Oare oamenii noştri de artă, de cultură nu trebuie să se inspire din aceste realizări, nu trebuie să le redea în cuvinte meşteşugite care să nu „sune numai din coadă" şi care să înflăcăreze, să mobilizeze la luptă? Iată ce cerem noi de la creatorii de astăzi. Ideologia noastră marxist-leninistă, materialismul dialectic şi istoric — concepţia partidului nostru despre lume şi viaţă — dau o asemenea perspectivă filozofică, istorică, încît trebuie numai bine înţelese şi bine folosite pentru a genera opere la înălţimea gîndirii clasei noastre muncitoare, la înălţimea politicii partidului nostru. Iată ce cerem noi de la oamenii de creaţie. *(Aplauze puternice).*

Ţelul suprem al politicii noastre este omul, crearea condiţiilor ca muncitorul, ţăranul, intelectualul să se poată bucura de toate binefacerile civilizaţiei. Pentru om făurim baza materială, dezvoltăm forţele de producţie, perfecţionăm relaţiile de producţie, căutăm să aşezăm raporturile sociale pe baza principiilor marxist-leniniste, să înlăturăm tot ceea ce alterează sau umbreşte idealul echităţii sociale, al egalităţii în drepturi. Făurim societatea socialistă, în care omul să fie figura centrală, în care totul să fie închinat omului. Considerăm că şi creatorii de valori spirituale trebuie, urmînd principiul călăuzitor al politicii partidului, să închine tot ceea ce făuresc omului, fericirii sale. Aşa vor contribui la perfecţionarea tot mai rapidă a societăţii noastre, la desăvîrşirea socialismului, la crearea condiţiilor pentru edificarea comunismului în România. *(Vii aplauze).*

Una din direcţiile în care partidul nostru acţionează continuu în ultimul timp şi căreia îi acordă o atenţie deosebită este dezvoltarea democraţiei socialiste, crearea condiţiilor organizatorice pentru ca toate categoriile sociale, oamenii muncii din toate domeniile de activitate să poată participa tot mai intens şi mai larg la dezbaterea politicii partidului de construcţie socialistă internă şi a

problemelor internaționale. Vedem în aceasta calea sigură a asigurării mersului tot mai ferm înainte pe calea socialismului, mijlocul de a asigura ca toate măsurile pe care le întreprindem să corespundă cît mai deplin intereselor și năzuințelor întregului popor.

În legătură cu aceasta se pune întrebarea dacă nu cumva dezvoltarea și lărgirea democrației vin în contradicție cu principiile dictaturii proletariatului, cu interesele societății socialiste? Desigur, tovarăși, discuții teoretice se pot duce asupra multor probleme. Noi considerăm însă că principiile care călăuzesc activitatea comuniștilor, concepția despre lume și viață a clasei muncitoare, materialismul dialectic și istoric au răspuns de mult la această problemă. Nici nu se poate concepe o orînduire socialistă fără asigurarea celei mai largi democrații pentru toți cei ce muncesc. Însuși faptul că socialismul lichidează proprietatea particulară asupra mijloacelor de producție, lichidează inegalitatea în repartiția produsului social, a venitului național, asigură drepturi egale pentru toți cei ce muncesc, fără deosebire de naționalitate, de sex, de rasă, posibilitatea de manifestare liberă a capacității și personalității fiecărui om creează condiții pentru înfăptuirea celei mai largi democrații pe care a cunoscut-o vreodată omenirea. Este de înțeles că acolo unde sînt clase exploatatoare, unde există proprietate particulară, unde sînt exploatatori și exploatați, nu poate fi vorba de o adevărată democrație, de egalitate deplină între oameni. Dar în socialism, unde aceste tare sînt înlăturate, omul devine cu adevărat părtaș activ la înfăptuirea propriului său destin, se manifestă în toate domeniile de activitate, își spune părerea liber asupra tuturor problemelor privind dezvoltarea societății socialiste. În aceasta vedem noi una din cerințele desăvîrșirii construcției socialiste, unul din domeniile în care socialismul își afirmă superioritatea față de toate orînduirile de pînă acum. *(Aplauze puternice, îndelungi).*

Democrația socialistă nu numai că nu diminuează puterea clasei muncitoare, ci, dimpotrivă, întărește forța alianței clasei muncitoare cu țărănimea, cu intelectualitatea. Dominația clasei muncitoare ca clasă conducătoare a societății este dominația oamenilor egali în drepturi, a clasei care desființează exploatarea și, prin aceasta, deschide drumul făuririi societății fără clase. În aceasta constă una din laturile principale ale misiunii istorice pe care o înfăptuiește clasa noastră muncitoare. Dezvoltarea democrației socialiste nu numai că nu slăbește, dar face mai puternică, mai de neînvins puterea poporului, în frunte cu clasa muncitoare. Masele, stăpîne pe destinele lor, făuresc societatea liberă de orice exploatare, de orice nedreptate între oameni, între clase. *(Vii și îndelungi aplauze).*

Se mai pune întrebarea: oare există pericolul ca anumite concepții idealiste, retrograde, care se mai manifestă sau pot pătrunde din afară, să pună în pericol orînduirea socialistă? Oare, tovarăși, există în România, unde au triumfat pe deplin relațiile de producție socialiste, unde au fost lichidate pentru totdeauna clasele exploatatoare, pericolul restaurării, în vreo formă sau alta, a capitalismului? Nu. Un asemenea pericol nu există. *(Vii, puternice aplauze).* Concepția clasei muncitoare despre lume — materialismul dialectic și istoric, marxism-leninismul — s-a afirmat și a învins în luptă cu concepțiile idealiste, retrograde, în condiții deosebit de grele. Ea s-a impus pentru că este singura concepție științifică despre lume care asigură progresul social al omenirii. Și dacă teoriile elaborate de Marx și Engels și-au învins adversarii în condițiile capitalismului, este posibil ca, atunci cînd clasa muncitoare se află la putere, să se poată vorbi de

posibilitatea ca ele să fie înlăturate de teoriile pe care le-au înfrînt în împrejurările arătate? Nu, tovarăși. O asemenea posibilitate nu există. *(Puternice și îndelungi aplauze).*

A pune problema existenței unui asemenea pericol înseamnă a nu înțelege valoarea, forța de neînvins a marxism-leninismului, a o subaprecia, a sădi neîncrederea în invincibilitatea marxism-leninismului. Noi respingem asemenea teorii, care n-au ce căuta în rîndul clasei muncitoare. *(Vii aplauze).*

Desigur, tovarăși, marxism-leninismul nu este o dogmă, o religie în care să cauți citate din nu știu ce sfînt. Este o concepție de studiu, de cercetare, de interpretare a societății omenești, de înțelegere a fenomenelor vieții, o concepție revoluționară care ajută la transformarea societății, la crearea istoriei omenirii, o concepție de luptă pentru progres. *(Aplauze puternice).*

În abordarea problemelor dezvoltării contemporane trebuie pornit de la folosirea acestei concepții și metode științifice. Pe baza sa trebuie analizate fenomenele și elaborate concluziile practice pentru activitatea revoluționară, pentru construcția societății socialiste. Numai în felul acesta comuniștii își îndeplinesc rolul de organizatori, de forță înaintată a societății. Ați citit, tovarăși, cum își băteau joc Marx, Engels, Lenin de aceia care considerau că trebuie să găsească în teoria lor revoluționară răspuns de-a gata la toate problemele. Ei au atras de nenumărate ori atenția că aceia care gîndesc astfel duc înapoi marxism-leninismul, că marxist-leniniști sînt aceia care știu să fie în pas cu vremea, cu transformările revoluționare ale societății, care gîndesc cu capul lor și știu să conducă — aplicînd adevărurile generale ale marxism-leninismului la condițiile concrete — transformările revoluționare ale societății.

Iată de ce trebuie să dezvoltăm și să acordăm mai multă atenție învățămîntului ideologic în universitățile noastre, să-i înarmăm pe oamenii noștri de știință și cultură nu numai cu cunoștințele tehnice, ci și cu concepția revoluționară despre lume și viață a partidului. Numai așa vom crea adevărați constructori ai socialismului și comunismului, așa vom putea asigura forța necesară care să asigure înălțarea continuă pe noi culmi a națiunii noastre socialiste. *(Vii aplauze).*

Desigur, tovarăși, problemele care se pun astăzi în lume, în dezvoltarea societății, în mișcarea revoluționară sînt foarte complexe. Ele cer răspuns, și acest răspuns trebuie să pornească de la faptul dacă acțiunile comuniștilor, fie ei din țările socialiste sau din țările capitaliste, servesc cauzei progresului sau sînt de natură să-i aducă prejudicii. Faptul că partidul comunist a devenit forță conducătoare, că clasa muncitoare a cucerit puterea și se află în fruntea poporului nu rezolvă de la sine problemele complexe ale transformării revoluționare a societății. În acest complex de probleme putem găsi soluții corespunzătoare dacă pornim de la legile generale ale dezvoltării sociale, dacă studiem și cunoaștem bine condițiile specifice istorice și sociale din fiecare țară, din fiecare epocă în care desfășurăm activitatea noastră. Numai așa munca noastră, a comuniștilor, va servi în întregime cauzei progresului, cauzei revoluționare, triumfului păcii în întreaga lume. *(Aplauze puternice).*

Mișcarea comunistă știți cu toții că a devenit o forță ce numără zeci de milioane de oameni, revoluționari care înfruntă în condiții grele teroarea, moartea, pentru triumful socialismului și comunismului. Această creștere pune probleme noi pentru mișcarea revoluționară. Vechile forme organizatorice, modul de a înțelege realizarea unității dintr-un centru unic nu mai corespund nevoilor miș-

cării și devin o piedică în calea dezvoltării luptei revoluționare. *(Aplauze).*

Acest lucru a fost înțeles încă în 1943 de Comintern. Încă atunci s-a dat aprecierea că trebuie să se creeze o altă bază de relații în mișcarea comunistă, baza respectului independenței fiecărui partid, a dreptului fiecărui partid de a rezolva de sine stătător problemele conducerii luptei revoluționare. Numai așa, se spunea încă atunci, partidele comuniste își vor putea îndeplini în noile condiții rolul lor de avangardă a societății. Cu atît mai actuală este astăzi problema realizării unei noi forme de unitate, cînd mișcarea comunistă a devenit incomparabil mai puternică. A încerca să menții forme care nu mai corespund dezvoltării înseamnă a nu înțelege schimbările care au loc și care asigură mersul înainte al mișcării revoluționare. De altfel, încercare zadarnică, pentru că nimeni nu poate realiza acest lucru. Această transformare calitativă a mișcării noastre revoluționare este un proces dialectic. Ea duce în mod necesar, legic, la găsirea unor noi forme de realizare a unității, care nu va fi mai slabă, ci, dimpotrivă, incomparabil mai puternică decît în trecut. Aceasta va fi unitatea partidelor egale în drepturi, independente în stabilirea liniei lor politice și a formelor de acțiune, solidare în lupta pentru socialism, pentru comunism, pentru pace. *(Aplauze puternice).*

M-am referit la aceste probleme care poate pentru unii ar părea că nu au o legătură prea strînsă cu problemele activității științifice. Cred însă că nu se găsesc, cel puțin în această sală, asemenea tovarăși. Cu toții înțelegem că progresul științei, progresul spiritual al societății noastre este de neconceput dacă nu se întemeiază pe concepția revoluționară despre societate — materialismul dialectic și istoric, dacă nu ne călăuzim în întreaga noastră activitate de învățătura atotbiruitoare marxist-leninistă. Tocmai de

aceea este necesar să analizăm și să ne spunem părerea asupra problemelor dezvoltării contemporane, să înțelegem bine fenomenele. În felul acesta vom putea să ne orientăm mai bine în activitatea multilaterală ce se desfășoară în țară și în străinătate, să acționăm cu forțe mai puternice, să ne aducem contribuția la desăvîrșirea socialismului, la cauza unității mișcării comuniste, a țărilor socialiste, la triumful socialismului în întreaga lume. *(Aplauze îndelungi).*

Deoarece în cuvîntul de la mitingul de astăzi m-am referit la multe probleme care am considerat că este bine să rețină atenția oamenilor muncii din toate domeniile de activitate din Iași, nu aș dori să mă mai opresc asupra lor. Doresc numai să subliniez din nou, în încheiere, că partidul nostru, guvernul nostru așteaptă de la valorosul corp de oameni din învățămîntul, știința și cultura Iașilor să depună eforturi și mai stăruitoare pentru perfecționarea activității lor. În aceasta constă una din îndatoririle cele mai mari ale intelectualului societății noastre socialiste. Noi punem la baza făuririi socialismului știința. Aceasta incumbă eforturi sporite fiecărui om de știință și cultură. Cunoașterea umană nu se realizează nici în șase, nici în opt, nici în zece ore. Cînd te apuci de o muncă serioasă și vrei într-adevăr să descoperi ceva, apoi aceasta trebuie să te preocupe zi și noapte. Numai așa poți da ceva valoros pentru societate în știință și în artă, ca de altfel în toate domeniile de activitate. *(Aplauze).* Acei care cred că pot obține succese în această activitate drămuindu-și orele se înșală, tovarăși. Vor fi poate, ca să spun așa, buni meseriași, vor repeta ceea ce au spus alții, ceea ce este cunoscut mai bine sau mai rău, dar nu vor aduce niciodată contribuția proprie la noi descoperiri, la ridicarea științei și culturii pe noi culmi. Dați-mi voie să-mi exprim convingerea că oamenii de știință și cultură din Iași, la fel

ca toți oamenii de știință și cultură din România, nu vor precupeți nimic pentru a-și aduce contribuția la înflorirea creației spirituale a poporului nostru. *(Aplauze)*. În sensul acesta să educăm și tineretul nostru. În laboratoarele noastre de învățămînt superior studentul să învețe să cerceteze, să învețe să se preocupe continuu să descopere noi și noi adevăruri. Fără a clocoti continuu pentru ceea ce este nou, fără a fi pătruns de dorința vie de a cunoaște cît mai mult, studentul nu va deveni om de știință. Să creăm din rîndul tineretului nostru nu numai buni ingineri, ci și oameni dornici să descopere noi și noi secrete ale naturii, ale societății. Numai așa poporul nostru va putea să progreseze și din punct de vedere material și spiritual, să-și afirme capacitățile spirituale, să stea demn alături de celelalte națiuni ale lumii. *(Aplauze puternice)*. Dumneavoastră știți că un popor e mare prin numărul său și prin forța sa materială, dar poate fi mare și puternic și prin oamenii săi de cultură, de știință, prin ceea ce creează în sfera valorilor spirituale. Prin aceasta el rămîne nemuritor pentru omenire. Dorim să avem cît mai mulți asemenea oameni în rîndul națiunii noastre socialiste. *(Aplauze îndelungate)*.

Cu acestea, tovarăși, dați-mi voie să vă urez încă o dată succese tot mai mari în activitatea dumneavoastră, multă sănătate și fericire ! *(Aplauze, urale)*.

CUVÎNT LA MITINGUL DIN COMUNA FLĂMÎNZI

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat în județul Botoșani

— 17 octombrie 1968 —

Dragi tovarăși,

Dați-mi voie să vă adresez dumneavoastră, locuitorilor comunei Flămînzi, tuturor cooperatorilor din județul Botoșani cele mai călduroase salutări din partea Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat și a guvernului Republicii Socialiste România. *(Aplauze, urale)*.

Ne aflăm în comuna unde în 1907 țăranii, apăsați de jugul moșieresc, s-au răsculat pentru dreptul de a fi stăpîni pe pămîntul pe care-l munceau, pentru dreptul la o viață liberă, independentă, fără stăpîni și asupritori. *(Aplauze, urale)*.

Flacăra răscoalei aprinsă în februarie 1907 la Flămînzi a cuprins întreaga țară românească. Toate satele, întreaga țărănime s-au ridicat la luptă împotriva feudalismului, împotriva moșierimii, a regimului burghezo-moșieresc, cu hotărîrea de a scutura jugul asupritorilor. Această luptă, e adevărat, s-a soldat cu peste 11 000 de victime — țărani răpuși de gloanțele burgheziei și moșierimii. Ea a înspăi-

mintat însă nu numai stăpînirea de la noi, ci și clasele stăpînitoare din țările vecine, gata să intervină pentru a înăbuși răscoala, lupta pentru libertate și dreptate socială a țărănimii românești în care vedeau un pericol pentru propriile lor interese. Este încă o dovadă că întotdeauna asupritorii de pretutindeni și-au dat mîna, s-au unit pentru a înăbuși mișcarea de eliberare națională și socială. Au căzut jertfe, dar aceste jertfe n-au făcut decît să îndîrjească și mai mult țărănimea română, poporul român, hotărîrea lor de a-și cîștiga libertatea și independența națională, de a introna în țară un regim de dreptate socială. *(Urale puternice, îndelungate).*

S-a vorbit aici de spontaneitatea acestei răscoale. Lucrurile nu stau chiar așa, tovarăși. Răscoala din 1907 nu a fost o întîmplare, ci rezultatul creșterii conștiinței țărănimii noastre, a setei ei străvechi de libertate și o viață mai bună. Răscoala a fost consecința unui regim ce se cerea înlăturat odată pentru totdeauna. Răscoala din 1907 a fost semnalul ridicării țărănimii românești la luptă, alături de clasa muncitoare, de forțele progresiste ale societății, pentru răsturnarea vechii orînduiri, pentru crearea orînduirii celor ce muncesc în țara noastră. *(Aplauze, urale puternice).*

În istoria poporului român, de-a lungul veacurilor, țărănimea a dat multe jertfe, a dus, se poate spune, greul luptei pentru eliberarea națională și socială. Răscoalele conduse de Doja, Horia, Cloșca și Crișan, răscoalele din 1907 sînt numai cîteva momente din șirul luptelor purtate în secole de țărănimea României pentru dreptate socială, pentru eliberarea națională, pentru păstrarea ființei națiunii noastre. Știți bine că în forțele de luptă ale lui Ștefan cel Mare țărănimea moldoveană s-a aflat totdeauna în primele rînduri ; ea a fost aceea care l-a ajutat atît pe Ștefan cel Mare, cît și pe alți voievozi moldoveni, să apere ființa noastră națională, să înfăptuiască unitatea națională a poporului nostru. *(Urale, aplauze).*

Iată de ce, participînd la acest miting al țărănimii din Botoșani, din comuna Flămînzi, ne reamintim cu evlavie de cei care au aprins flacăra răscoalei din 1907, aducem omagiul nostru tuturor acelora care, de-a lungul secolelor, au udat pămîntul românesc cu sîngele lor și prin munca și lupta lor au făurit România de astăzi. *(Aplauze, urale puternice).*

Desigur, tovarăși, trăim acum alte vremuri. Poporul român, sub conducerea partidului comunist, a devenit stăpîn pe destinele sale. Clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea construiesc în România o orînduire nouă, fără moșieri și capitaliști, orînduirea celor ce muncesc cu brațele și cu mintea, în care toate bunurile aparțin poporului. Amintindu-ne de trecutul glorios de luptă, ne angajăm să facem totul pentru a asigura înaintarea continuă a patriei pe culmile progresului și civilizației, ale bunăstării. *(Urale prelungite).*

Dacă țărănimea noastră poate să-și clădească astăzi viața așa cum dorește, aceasta se datorește în primul rînd faptului că s-a aliat cu o clasă de nădejde, cu un prieten încercat, cu clasa muncitoare, clasa cea mai avansată a societății. Dacă țărănimea poate să-și înfăptuiască astăzi năzuințele spre o viață mai bună, aceasta se datorește faptului că are un conducător încercat, Partidul Comunist Român, al cărui țel suprem este bunăstarea întregului popor. *(Aplauze, urale).*

Am ascultat vorbind aici președinți de cooperative, primarul comunei Flămînzi, un profesor. Ei ne-au vorbit

despre realizările în dezvoltarea agriculturii, în dezvoltarea satelor de pe aceste meleaguri, în activitatea de învățămînt. Am auzit vorbindu-se aici de averi obștești de milioane de lei; în trecut aproape nici moșierii nu-și socoteau averea în milioane. Toate acestea, tovarăși, oglindesc viața nouă, schimbările radicale care s-au produs în satul românesc. Sînt numai șase ani de la încheierea cooperativizării în România. În acești șase ani agricultura patriei noastre a obținut însă succese remarcabile în toate domeniile. Ele ies în evidență chiar dacă ne referim numai la situația acestui an. După cum știți, cu toate că am avut o secetă prelungită, agricultura noastră a reușit să obțină recolte mulțumitoare care asigură hrana țărănimii, hrana populației de la orașe, nevoile industriei, și, trebuie să spunem, ne dau și disponibilități de export. Gîndiți-vă numai la anii 1946—1947 și la anul acesta, și puteți singuri vedea ce înseamnă agricultura socialistă. Folosind mecanizarea, îngrășămintele chimice, știința în lucrarea pămîntului, putem învinge toate greutățile, inclusiv cele create de natură și putem smulge roade tot mai bogate pămîntului. Aceasta dovedește justețea drumului pe care partidul comunist a îndrumat țărănimea românească, drumul unirii în cooperative agricole, drumul socialismului. Acum este evident pentru toată lumea că numai pe această cale agricultura românească se poate dezvolta rapid, poate asigura recolte îmbelșugate, creșterea bunăstării țărănimii, progresul întregii economii naționale. *(Aplauze puternice).*

Mai avem, desigur, încă multe de făcut. Ogoarele patriei noastre păstrează încă multe rezerve nefolosite. Trebuie să organizăm în așa fel activitatea în cooperative și în întreprinderile de stat, încît să folosim cu maximum de randament mijloacele puse de stat la dispoziție pentru

creșterea într-un ritm tot mai rapid a producției agricole. Numai pe această cale pot spori veniturile fiecărui cooperator, agricultura poate contribui tot mai mult la creșterea avuției materiale a patriei socialiste. Țărănimea noastră, aliatul de nădejde al clasei muncitoare, își aduce contribuția tot mai activă la dezvoltarea socialistă a României, la desăvîrșirea construcției socialiste, la crearea condițiilor pentru a trece la făurirea comunismului în patria noastră. *(Aplauze, urale).* Sîntem convinși că țărănimea din Flămînzi, țărănimea din județul Botoșani, la fel ca întreaga țărănime din România, nu va precupeți nici un efort pentru a obține rezultate tot mai bune în activitatea cooperativelor, a întreprinderilor de stat, pentru a obține recolte tot mai mari.

Știți, tovarăși, că despre răscoalele din 1907 s-a scris mult. Ele au inspirat pe scriitori, pe artiștii plastici. Rebreanu a scris minunat despre răscoalele din 1907. Cei care au scris, au sculptat, au pictat sau au compus atunci despre lupta țărănimii au trăit acele vremuri, le-au înțeles și le-au redat în cuvinte, în culori sau în muzică, au exprimat năzuințele de libertate și dreptate ale țărănimii românești. Astăzi trăim alte vremuri. Dar și azi avem scriitori, compozitori, pictori, sculptori, oameni de creație. Trăind vremurile noi, de bunăstare, de înflorire continuă a satului românesc, sperăm că ei vor ști să redea viu năzuințele și înfăptuirile de azi ale țărănimii, să înfățișeze dețele și înfăptuirile de azi ale țărănimii, să înfățișeze deceniile în care oamenii muncii, eliberați de exploatare, înfrîngînd nenumărate greutăți, făuresc o societate nouă, societatea bunăstării tuturor celor ce muncesc în România. *(Vii aplauze).*

M-am referit la faptul că țărănimea, de-a lungul veacurilor, a fost sprijinul de nădejde în lupta pentru ne-

atîrnarea principatelor române, pentru unitatea națională, iar azi, alături de clasa muncitoare, constituie un sprijin de nădejde al politicii partidului de dezvoltare și înflorire a României socialiste, de apărare a independenței și suveranității patriei. *(Aplauze, urale).* Noi știm că urmașii celor care și-au dat viața pentru a deveni stăpîni pe pămînt nu vor admite niciodată ca pămîntul patriei să se afle sub jugul străin, că ei vor apăra cu viața independența și suveranitatea patriei socialiste. *(Aplauze, urale).*

România, ca țară socialistă, are mulți prieteni. Avem prieteni în țările socialiste. Obținînd succese tot mai mari în construcția socialistă, fiecare popor își întărește țara și în același timp întărește forța generală a socialismului, face imposibil un atentat la independența și suveranitatea națională a statelor noastre. Avem prieteni și în țările cu alte orînduiri sociale deoarece partidul și guvernul nostru dezvoltă continuu prietenia atît cu țările socialiste, cît și cu celelalte popoare. Numai pe această cale se pot asigura condiții de dezvoltare pașnică și de bunăstare pentru fiecare popor, se poate asigura pacea în întreaga lume. Noi vom face și în viitor totul pentru a dezvolta continuu prietenia cu țările socialiste, colaborarea cu toate popoarele lumii în lupta pentru pace și progres. *(Aplauze).*

Dați-mi voie, tovarăși, să vă urez din toată inima, dumneavoastră, cooperatorilor din Flămînzi — comună cu o denumire istorică care nu mai corespunde realităților de azi, dar care amintește vremurile luptelor eroice —, întregii țărănimi din Botoșani urarea de a obține succese tot mai mari în creșterea producției agricole, în dezvoltarea cooperativelor, venituri tot mai mari, o viață tot mai îmbelșugată. Vă urez să întăriți continuu prietenia și alianța cu frații voștri muncitori, cu clasa muncitoare, cu intelectualitatea, unitatea poporului în jurul partidului și guvernului — forța care asigură triumful socialismului în România, înălțarea României pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație —, să vă aduceți contribuția la întărirea independenței și suveranității patriei noastre socialiste. *(Aplauze, urale).*

Vă doresc la toți multă sănătate, o viață tot mai îmbelșugată și fericită. *(Aplauze, urale puternice, prelungite).*

SALUT ADRESAT PARTICIPANȚILOR LA MITINGUL DE LA BOTOȘANI

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat în județul Botoșani

— 17 octombrie 1968 —

Dragi tovarăși,

Doresc să încep prin a vă transmite dv., tuturor locuitorilor municipiului și județului Botoșani un fierbinte salut din partea Comitetului Central al Partidului, a Consiliului de Stat și a guvernului republicii noastre socialiste. *(Urale puternice).* Totodată, doresc să exprim mulțumirile noastre locuitorilor din satele și orașele prin care am trecut pentru primirea călduroasă, pentru manifestările emoționante cu care am fost întîmpinați. În acestea noi vedem expresia cea mai grăitoare a încrederii pe care dv., întregul nostru popor o are în partidul nostru comunist, în conducerea sa, în politica marxist-leninistă a partidului îndreptată spre bunăstarea și fericirea poporului român. *(Aplauze, urale).*

În aceste două zile ne-am întîlnit cu zeci de mii, cu sute de mii de muncitori, țărani, intelectuali. În privirile fiecăruia — bărbați, femei, tineri, bătrîni — am văzut expresia hotărîrii ferme a poporului de a înfăptui neabătut programul de desăvîrșire a construcției socialiste, expresia hotărîrii fiecărui cetățean de a face totul pentru înflorirea

României, ridicarea bunăstării, întărirea independenței și suveranității patriei socialiste. *(Urale puternice).*

Am vizitat întreprinderea din orașul dv. Am putut constata cu satisfacție că în ultimii doi ani care au trecut de cînd am vizitat-o colectivul a obținut rezultate bune în activitatea sa, a realizat sarcinile de dezvoltare a producției, că noile capacități de producție au atins parametrii proiectați și asigură produse de calitate tot mai bună. Doresc să exprim la acest miting cele mai calde felicitări întregului colectiv al Uzinei de textile „Moldova" din Botoșani și să-i urez noi și noi succese în activitatea sa. *(Vii aplauze).*

Ne-am întîlnit cu mulți țărani cooperatori, ne-am oprit în comuna Flămînzi, am văzut pe parcurs multe expoziții agricole care înfățișează roadele bogate ale activității țărănimii noastre cooperatiste. Am ascultat aci cele spuse de președintele unei cooperative agricole de producție. Am putut constata cu bucurie că țărănimea cooperatistă se străduiește să folosească tot mai bine mijloacele tehnice, îngrășămintele chimice, recomandările științei, să smulgă recolte tot mai bogate pămîntului. Doresc ca la acest miting din capitala județului Botoșani să exprim țărănimii cooperatiste, tuturor muncitorilor de pe toate ogoarele județului cele mai calde felicitări și urări de noi și noi succese. *(Vii aplauze).*

Am ascultat aici cuvîntul rostit de directorul unui liceu din orașul dv. Pe parcurs, în sate, în orașe ne-am întîlnit cu zeci de mii de elevi care și-au manifestat bucuria vie, încrederea și dragostea față de partidul nostru comunist, pentru condițiile de învățătură pe care le creează tinerei noastre generații. Într-adevăr, în județul dv., ca în întreaga țară, condițiile create pentru instruirea copiilor patriei, pentru a asigura tineretului posibilitatea de a învăța, de a-și însuși cunoștințele cele mai moderne sînt din

ce în ce mai bune. Doresc să-i felicit din toată inima pe profesorii și învățătorii din Botoșani, din municipiu și din județ, pe toți elevii, să urez întregului corp didactic succese tot mai mari în activitatea nobilă de educare a tinerei generații în spiritul patriotismului socialist, al internaționalismului proletar, în înarmarea tineretului cu cele mai înalte cunoștințe științifice. *(Aplauze puternice, îndelungate).* Adresez, de asemenea, elevilor cele mai bune urări de succes la învățătură. Munciți continuu, dragi prieteni, însușindu-vă cunoștințele pe care profesorii voștri vi le predau. Aveți permanent în fața voastră exemplul înaintașilor și nu uitați nici un moment că construcția socialismului și comunismului cere oameni cu cea mai înaltă pregătire. Folosiți din plin condițiile pe care vi le creează partidul și guvernul pentru a deveni mîine buni constructori ai socialismului și comunismului, cetățeni de nădejde ai patriei noastre, militanți în stare să asigure continuarea activității de înflorire a națiunii române. *(Aplauze însuflețite).*

Ne bucură faptul că oamenii muncii din întreprinderile și unitățile agricole din județul Botoșani își îndeplinesc sarcinile ce le revin din programul elaborat de Congresul al IX-lea al partidului și își aduc contribuția activă la desăvîrșirea construcției socialiste în România. Satisfăcuți de rezultatele bune de pînă acum, nu putem să nu vedem ce mai avem de făcut. Progresăm și în industrie, și în agricultură, și în știință, învățămînt, cultură, dar pentru a realiza socialismul deplin în România trebuie să mai depunem încă multe eforturi. De aceea, folosind experiența cîștigată, să unim toate energiile pentru a obține rezultate tot mai bune, pentru a spori atît avuția materială cît și cea spirituală a patriei. Aceasta e calea unui nivel de viață tot mai ridicat pentru toți cei ce muncesc în

România, calea desăvîrșirii construcției socialiste. *(Aplauze îndelungi).*

Tot ce am realizat pînă acum este rezultatul muncii entuziaste a întregului popor, dovada capacității creatoare a clasei muncitoare, a țărănimii, a intelectualității. Poporul român a demonstrat că, devenind stăpîn pe destinele sale, poate făuri, într-o perioadă relativ scurtă, adevărate minuni în dezvoltarea socială. Iată dovada superiorității socialismului asupra orînduirii capitaliste. *(Vii aplauze).*

În același timp, realizările României adeveresc justețea politicii marxist-leniniste a partidului nostru, capacitatea sa de a aplica în mod creator învățătura marxist-leninistă, adevărurile sale general valabile la condițiile concrete ale țării noastre, de a conduce poporul pe drumul făuririi depline a socialismului, pe drumul spre comunism. *(Aplauze, urale).*

Realitatea ne dă temei să afirmăm că programul pînă în 1970 va fi nu numai realizat, dar chiar depășit, că poporul român, stăpîn pe destinele sale, sub conducerea partidului, va merge cu pași tot mai mari înainte pe calea bunăstării și fericirii, făcînd ca socialismul să devină un bun al fiecărui cetățean. România își va aduce în același timp contribuția la întărirea sistemului mondial socialist, la cauza păcii în lume. *(Aplauze, urale).*

Luînd toate măsurile pentru asigurarea progresului patriei, acționînd în direcția dezvoltării industriei, agriculturii, științei, culturii, ne îndeplinim una din îndatoririle fundamentale în fața poporului. Vă asigurăm, tovarăși, că pentru partidul nostru, pentru conducerea sa, nu există nimic mai de preț decît servirea intereselor poporului. Vom face totul pentru a ne îndeplini înaltele îndatoriri față de popor. *(Aplauze, urale).* În același timp, acționînd pentru dezvoltarea colaborării și cooperării cu toate țările socialiste, cu toate statele lumii, fără deosebire de

orînduire socială, ne aducem contribuția la triumful cauzei socialismului și al păcii în lume. Vom acționa și în viitor pentru întărirea unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste, pentru lichidarea divergențelor existente în mișcarea comunistă, considerînd că în felul acesta ne îndeplinim una din cele mai importante sarcini internaționale, întărim solidaritatea în lupta pentru pace și socialism. *(Aplauze, urale).*

Întîlnirile pe care le-am avut ieri la Iași și astăzi în Botoșani, ca și întîlnirile avute în ultimul timp în alte județe și orașe ale patriei noastre, ne-au confirmat încă o dată că politica partidului nostru se bucură de aprobarea deplină a întregului popor, că poporul român este strîns unit în jurul partidului, hotărît să înfăptuiască neabătut politica sa internă și externă corespunzătoare intereselor și năzuințelor vitale ale națiunii noastre socialiste. *(Aplauze, urale).*

Dați-mi voie ca, în încheiere, să vă urez încă o dată, din toată inima, succese și mai mari în toate domeniile de activitate, realizări care să sporească contribuția dumneavoastră la cauza generală a socialismului în România, la ridicarea continuă a nivelului de viață al poporului.

Vă doresc multă sănătate și fericire la toți. *(Aplauze, urale puternice, îndelungi).*

CUVÎNT LA MITINGUL DE LA DOROHOI

Cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat în județul Botoșani

— 17 octombrie 1968 —

Dragi tovarăși,

Dați-mi voie să vă adresez dv., tuturor locuitorilor orașului Dorohoi, un salut fierbinte din partea Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat și a guvernului României socialiste. *(Aplauze).*

În cadrul vizitei de lucru pe care am făcut-o ieri și astăzi, am ținut să vizităm și orașul dv. Am dorit să cunoaștem mai îndeaproape preocupările, munca, viața dv. În ce mă privește sînt pentru prima oară aici, dar tovarășul Maurer a mai fost, mi se pare, acum 50 și ceva de ani, iar tovarășul Gheorghe Stoica este cetățean al Dorohoiului. Mi se pare că și ceilalți tovarăși au mai fost pe aici. Trebuie să mărturisesc că am rămas plăcut impresionat, în primul rînd, de primirea pe care ne-ați făcut-o, de căldura manifestării dv. în care am văzut expresia încrederii nestrămutate în politica partidului nostru ce călăuzește poporul pe drumul socialismului, bunăstării și fericirii. *(Aplauze, urale).* În al doilea rînd, de unele frumuseți ale orașului dv. pe care le-am văzut în treacăt. Într-adevăr, orașul are o așezare pitorească și, mai ales, are oameni

muncitori, pricepuți. Folosind bine mijloacele pe care le aveți, construiți un oraș care va asigura condiții de viață tot mai bune locuitorilor săi. *(Aplauze)*.

Am ascultat aici pe tovarășa de la întreprinderea de confecții pe care am vizitat-o adineaori. Dînsa spunea că întreprinderea la care lucrează este tînără și modestă. Este adevărat că față de alte întreprinderi mari de confecții pare o întreprindere modestă. Totuși, 600 de muncitori, dacă am reținut bine, nu reprezintă chiar puțin. În plus, întreprinderea are rezultate bune, și noi am rămas cu o impresie plăcută asupra felului cum acest colectiv tînăr știe să asigure realizarea planului de producție, creșterea calității produselor. Doresc, de aceea, ca la acest miting să felicit din toată inima și să urez tuturor muncitorilor — mai bine zis tuturor muncitoarelor — acestei întreprinderi succese tot mai mari în activitatea lor. *(Aplauze)*.

Președintele unei cooperative de producție ne-a vorbit despre străduințele cooperatorilor de a obține recolte tot mai bune; el ne-a înfățișat rezultatele și perspectivele pe care le are agricultura de pe aceste meleaguri, ca în general agricultura țării noastre, de a se dezvolta, de a asigura producții tot mai mari.

Am ascultat, de asemenea, cu multă plăcere pe tovarășa care a vorbit în numele intelectualității din Dorohoi, care ne-a relatat despre felul cum dînsa și alți profesori și învățători se străduiesc să asigure tinerei generații o educație bună, să înarmeze copiii, tineretul nostru cu cunoștințe științifice și culturale avansate, să sădească în sufletul lor dragostea de patrie, dragostea de muncă, dragostea pentru socialism. Țin să exprim felicitările noastre cele mai calde profesorilor și învățătorilor din Dorohoi și să le urez succese tot mai mari în activitatea lor nobilă. *(Aplauze, urale)*.

Primarul ne-a vorbit de perspectivele dezvoltării orașului dv. Cunoașteți preocupările partidului nostru de a asigura un ritm înalt dezvoltării industriale a României, cunoașteți și rezultatele acestei politici. Cunoașteți că în anii socialismului am parcurs un drum lung în industrializarea țării. *(Aplauze, urale)*. În această preocupare un loc important îl ocupă repartizarea teritorială judicioasă, rațională, a obiectivelor industriale, a forțelor de producție. În județul dv. se observă deja efecte ale acestei străduințe. Și în Dorohoi sînt începuturi. În anii următori, județul dv. și orașul Dorohoi vor cunoaște o preocupare mai mare pentru dezvoltarea industriei care să asigure condiții de muncă cetățenilor, să contribuie la ridicarea nivelului de viață și de cultură al acestor meleaguri. *(Aplauze, urale)*. În munca noastră de dezvoltare a economiei, a culturii, un loc important ocupă grija pentru bunăstarea materială și spirituală a celor ce muncesc. Cunoașteți că în anii acestui cincinal au fost luate o serie de măsuri pentru îmbunătățirea condițiilor de viață; sînt în curs de aplicare și alte măsuri care vor duce la creșterea salariilor, la ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc. Construind socialismul, punem în centrul atenției omul, bunăstarea și fericirea lui. Vom face totul ca, pe măsură ce munca unită a poporului va spori avuția materială a societății, să crească și bunăstarea tuturor celor ce muncesc. *(Vii aplauze)*.

Am realizat multe pînă acum în domeniul construcției socialiste în România, în toate sectoarele de activitate. Toate acestea sînt rezultatul muncii avîntate, eroice a întregului popor, rezultatul politicii marxist-leniniste a partidului, care călăuzește țara pe calea fericirii, a socialismului și comunismului. *(Aplauze, urale)*. Știm însă că mai sînt de învins multe lipsuri și neajunsuri. Avînd convingerea că mergem pe un drum bun, știm că stă în puterea noastră, a celor ce muncesc din România, ca sub

conducerea comuniștilor să lichidăm lipsurile, să depășim greutățile, să dezvoltăm și mai mult industria, agricultura, știința și cultura, să ridicăm nivelul de trai al poporului. Sîntem convinși că dumneavoastră, locuitorii Dorohoiului, nu veți precupeți nici un efort ca, împreună cu toți cei ce muncesc din România, să contribuiți la înfăptuirea programului de prosperitate elaborat de Congresul al IX-lea. *(Aplauze, urale).*

Preocupîndu-ne de rezolvarea multiplelor probleme ale construcției socialiste, nu uităm că în lume mai există imperialismul, că este necesar să ne îngrijim continuu de lărgirea și întărirea pozițiilor internaționale ale României, de dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare cu țările socialiste, de întărirea colaborării și unității cu partidele comuniste și muncitorești, cu mișcările de eliberare națională. În colaborarea și unitatea țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești vedem garanția asigurării păcii și progresului în lume. *(Aplauze, urale).*

Am putut constata cu o deosebită satisfacție din cele ce au spus tovarășii aici, din manifestările călduroase, din privirile dv., adeziunea dv. deplină la această politică a partidului, hotărîrea de a acționa pentru a contribui activ, alături de toți cei ce muncesc, la înfăptuirea ei. Este de înțeles, tovarăși, că politica noastră, care corespunde intereselor întregului popor, poate triumfa în măsura în care este sprijinită de popor, de toți cetățenii patriei. *(Vii aplauze).*

După cum vedeți, tovarăși, aveți reprezentanți în conducerea partidului pe tovarășul Maurer, care a învățat aici, pe tovarășul Gheorghe Stoica, care e cetățean al Dorohoiului, dar mai cu seamă, tovarăși, aveți un exponent de nădejde în partidul nostru comunist, care, preocupîndu-se de dezvoltarea întregii țări, se va îngriji ca și Dorohoiul și, în general, aceste meleaguri ale Moldovei să pro-

greseze. Vrem să se creeze condiții de viață tot mai bune, tot mai demne de orînduirea socialistă pentru toți cetățenii țării, inclusiv pentru locuitorii acestui oraș. Fiți siguri că vom face totul pentru a vă bucura din plin de binefacerile socialismului. *(Aplauze, urale).*

Vă urez din toată inima multe succese în activitatea dv. Vă doresc sănătate și multă fericire. *(Aplauze, urale furtunoase, îndelungi).*

EXPUNERE
CU PRIVIRE LA UNELE MĂSURI ORGANIZATORICE PENTRU ÎNTĂRIREA CONTINUĂ A UNITĂŢII MORAL-POLITICE A POPORULUI MUNCITOR, A FRĂŢIEI DINTRE OAMENII MUNCII ROMÂNI ŞI AI NAŢIONALITĂŢILOR CONLOCUITOARE, A COEZIUNII NAŢIUNII NOASTRE SOCIALISTE

Plenara C.C. al P.C.R. din 24—25 octombrie 1968

PROFUNDELE SCHIMBĂRI SOCIAL-POLITICE PETRECUTE ÎN STRUCTURA SOCIETĂŢII ROMÂNEŞTI

Stimaţi tovarăşi,

În perioada de aproape un sfert de secol care a trecut de la eliberarea ţării, societatea noastră a cunoscut transformări radicale atît în structura de clasă, cît şi în viaţa economică şi în organizarea socială şi de stat. Schimbarea fundamentală care a determinat procesul radical de înnoire a ţării, care a generat întreaga metamorfoză a societăţii româneşti, a constituit-o răsturnarea de la putere a claselor exploatatoare, exproprierea expropriatorilor, lichidarea proprietăţii capitaliste şi, prin aceasta, desfiinţarea pentru totdeauna a relaţiilor bazate pe exploatarea omului de către om. Aceasta este o victorie de însemnătate istorică a proletariatului român, a maselor celor ce muncesc, organizate şi conduse în lupta de clasă şi în

transformarea revoluţionară a societăţii de către partidul comunist. Ea a marcat încununarea unor lupte seculare pentru eliberarea socială, înfăptuirea visurilor şi aspiraţiilor celor mai avansate ale întregului popor român.

Triumful revoluţiei socialiste în ţara noastră s-a materializat, după cucerirea puterii de către proletariat, prin trecerea mijloacelor de producţie în proprietate socialistă, prin generalizarea relaţiilor socialiste de producţie atît la oraşe, cît şi la sate, prin crearea economiei socialiste unitare. Noua proprietate a creat relaţii de tip nou între producători, care sînt în acelaşi timp şi proprietari ai mijloacelor de producţie, beneficiari integrali ai rodului muncii lor — relaţii de colaborare şi întrajutorare reciprocă. Proprietatea socialistă a dat naştere comunităţii de interese economice a tuturor claselor şi păturilor sociale care îşi cîştigă existenţa prin muncă, unităţii de năzuinţe a întregului popor.

Crearea unei asemenea unităţi de interese şi aspiraţii nu este posibilă decît în sînul societăţii socialiste, pentru că numai aici există o bază economică-socială obiectivă, întruchipată în proprietatea obştească asupra mijloacelor de producţie. O asemenea unitate a poporului este de neconceput în orînduirea capitalistă, împărţită în clase antagoniste, sfîşiată de contradicţii ireductibile între exploatatori şi exploataţi. Existenţa proprietăţii privat-capitaliste asupra mijloacelor de producţie imparte în mod inevitabil societatea în tabere opuse, generează interese contradictorii între membrii societăţii, provoacă zguduiri şi convulsii sociale. Numai revoluţia socialistă creează premise pentru realizarea unei societăţi omogene. Desigur, menţinerea într-un sector sau altul al economiei a proprietăţii private asupra mijloacelor de producţie, a unor relaţii nesocialiste, frînează procesul de omogenizare a societăţii socialiste, împiedică crearea unităţii de interese a întregu-

lui popor. Generalizarea relațiilor de producție socialiste atît la orașe, cît și la sate este o necesitate obiectivă a desăvîrșirii socialismului, a mersului înainte al noii orînduiri, a trăiniciei puterii de stat socialiste.

Proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție asigură înfăptuirea năzuințelor fiecărei clase și pături sociale, ale fiecărui individ, permite realizarea concordanței între interesele generale ale societății și interesele individuale ale cetățenilor. Dezvoltarea și înflorirea proprietății socialiste reprezintă izvorul bunăstării și fericirii maselor populare, chezășia valorificării depline a capacității, energiei și talentelor lor, a împlinirii personalității umane. Socialismul a devenit cauza scumpă a întregului popor, țelul comun suprem al tuturor celor ce muncesc de la orașe și de la sate, cu brațele și cu mintea. În aceasta constă baza de nezdruncinat a ireversibilității orînduirii socialiste în Republica Socialistă România. Cunoscînd, după secole de exploatare și asuprire, adevărata libertate socială și demnitate umană, muncitorii, țăranii, intelectualii, toți oamenii muncii, indiferent de naționalitate, s-au legat trup și suflet de societatea socialistă, de modul de producție socialist, de proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție. Poporul român nu mai concepe astăzi revenirea la condițiile social-politice din trecut, la vremurile cînd oamenii muncii trăiau la bunul plac al capitaliștilor și moșierilor, cînd bogățiile țării și roadele muncii locuitorilor ei foloseau pentru huzurul minorității exploatatoare din țară și al cercurilor imperialiste străine. El consideră drept sacre, inviolabile și definitive marile cuceriri revoluționare pe care le-a dobîndit prin luptă în anii de după eliberare, noua orînduire făurită prin muncă intensă, prin jertfe și sacrificii, strălucitele realizări ale României contemporane.

Unitatea politică a poporului român, constructor al socialismului, este deci rezultatul unui proces istoric obiectiv, efectul firesc al marilor transformări revoluționare care au schimbat din temelii structura și înfățișarea societății ; ea are o bază trainică, de nezdruncinat, în însăși baza economică-socială a noii orînduiri. „Locul vechii societăți burgheze — spunea Marx —, cu clasele și antagonismele ei de clasă, îl ia o asociație în cadrul căreia dezvoltarea liberă a fiecăruia este condiția pentru dezvoltarea liberă a tuturora“ [1].

În anii construcției socialismului, societatea noastră a cunoscut succese uriașe și în dezvoltarea forțelor de producție, progrese remarcabile în toate ramurile economiei naționale. Însușindu-și pe deplin și traducînd în viață cu devotament programul de construcție economică, socială și culturală elaborat de partidul comunist, oamenii muncii au făcut să crească an de an bogăția patriei, au ridicat pe noi culmi potențialul material și spiritual al societății noastre. Succesele obținute în crearea și dezvoltarea bazei tehnice-materiale a socialismului, progresul științei, al culturii, al tuturor compartimentelor societății au generat schimbări adînci în condițiile de viață și de muncă ale tuturor claselor și păturilor sociale.

Clasa muncitoare, clasa conducătoare a societății noastre, a cunoscut un intens proces de evoluție socială, politică și culturală. Sînt cunoscute eroismul și spiritul de abnegație cu care proletariatul român și-a îndeplinit misiunea sa istorică în lupta împotriva claselor exploatatoare, pentru răsturnarea de la putere a capitaliștilor și moșierilor, pentru eliberarea socială a tuturor celor ce muncesc și transformarea revoluționară a societății. Pentru marile sale merite, clasa muncitoare din România s-a

[1] *K. Marx* și *F. Engels*, Opere, vol 4, București, Editura politică, 1963, ed. a II-a, p. 488.

acoperit de glorie nepieritoare, dovedindu-se cea mai avansată, mai revoluționară și mai consecventă clasă a societății, stegarul celor mai înaintate idealuri ale națiunii noastre. În anii orînduirii socialiste, în vasta operă de industrializare a țării organizată și condusă de partid, clasa muncitoare s-a dezvoltat din punct de vedere numeric, și-a ridicat neîntrerupt nivelul științific, tehnic și cultural, competența și capacitatea creatoare. Se manifestă cu putere receptivitatea sa față de știința și tehnica modernă, priceperea de a stăpîni și folosi cu succes cele mai avansate mijloace de producție și unelte de muncă, de a dezvolta noi și noi ramuri ale economiei naționale. O dată cu dezvoltarea bazei tehnice-materiale a socialismului se manifestă tot mai pregnant tendința de dispariție treptată a deosebirilor esențiale dintre munca fizică și munca intelectuală în producția de bunuri materiale. Desfășurarea acestui proces constituie un factor de prim ordin în lichidarea diferențierilor fundamentale din sfera muncii, în omogenizarea societății, în crearea premiselor pentru făurirea unicei familii muncitoare a societății comuniste.

Schimbări adînci s-au petrecut în viața țărănimii muncitoare din țara noastră. Aliată de nădejde a clasei muncitoare în lupta pentru cucerirea puterii politice în România, țărănimea a trecut în anii socialismului, sub conducerea partidului, printr-un profund proces revoluționar, care a schimbat întregul său mod de existență și de muncă; ea a făcut saltul de la mica producție agricolă la proprietatea socialist-cooperatistă, la unirea pămînturilor, a uneltelor de muncă și a eforturilor pentru lichidarea stării de înapoiere a agriculturii, pentru sporirea producției agricole, pentru o viață liberă și îmbelșugată. Politica partidului și statului de dezvoltare a bazei tehnice-materiale a agriculturii, de modernizare a producției, de creare a unei agriculturi intensive de înaltă productivitate, măsurile luate pentru ridicarea nivelului de civilizație al vieții satelor, pentru dezvoltarea rețelei școlare și sanitare din mediul rural, pentru ridicarea nivelului de cultură al maselor țărănești creează premise pentru lichidarea treptată a deosebirilor esențiale dintre sat și oraș, pentru apropierea nivelului de viață al satelor de cel al orașelor. Aceasta este, de asemenea, o problemă esențială de care depinde lichidarea diferențelor fundamentale în modul de viață al populației țării, crearea condițiilor pentru înfăptuirea principiului egalității tuturor membrilor societății, pentru folosirea în aceeași măsură de către toți a cuceririlor civilizației moderne. Schimbările economice, sociale, politice și culturale care au loc la sate au făcut din țărănimea din România o clasă nouă, ce joacă un rol tot mai important în viața societății socialiste, care aduce o contribuție tot mai mare la creșterea bogățiilor națiunii și al cărei destin s-a identificat pentru totdeauna cu destinul socialismului.

Un loc de seamă în viața socială a României noi revine intelectualității, oamenilor de știință și cultură. Socialismul este orînduirea celei mai înaintate culturi umaniste; el se bazează pe cea mai înaintată știință despre natură și societate, materialismul dialectic și istoric, se inspiră din tot ceea ce a creat mai măreț gîndirea omenirii de-a lungul timpurilor, precum și din marile realizări ale cunoașterii epocii noastre. În anii socialismului, numărul și ponderea în societate a oamenilor de știință și cultură au crescut nemăsurat, în rîndurile intelectualității au pătruns și pătrund, ca o infuzie puternică din plasma poporului, mii și mii de tineri dotați din rîndurile clasei muncitoare, ale țărănimii, ale tuturor păturilor societății. Intelectualitatea este astăzi produsul înălțării spre cultură, spre știință, spre cunoaștere a fiilor oamenilor muncii de la orașe și sate. Legată prin mii de fire de masele largi populare, ea

este parte integrantă a întregului popor, devotată fără margini cauzei socialismului şi comunismului.

Acest tablou al dinamicii claselor şi păturilor sociale care alcătuiesc societatea noastră dovedeşte că întregul popor este indestructibil sudat prin aceleaşi interese şi năzuinţe, că victoria revoluţiei socialiste şi transformarea revoluţionară a societăţii au dus la închegarea unităţii tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naţionalitate, că pe fundamentul trainic al alianţei dintre clasa muncitoare şi ţărănimea muncitoare se întăreşte neîncetat coeziunea întregii noastre naţiuni socialiste.

CREŞTEREA ROLULUI CONDUCĂTOR AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN ÎN ÎNTREAGA ACTIVITATE DE EDIFICARE A SOCIALISMULUI

Factorul hotăritor care chezăşuieşte forţa, trăinicia şi unitatea orînduirii socialiste este conducerea politică a întregii societăţi de către Partidul Comunist Român — detaşamentul de avangardă al clasei muncitoare, al maselor celor ce muncesc —, în rîndurile căruia sînt înregimentaţi peste 1 800 000 dintre cei mai buni fii ai naţiunii, elementele cele mai înaintate din sînul clasei muncitoare, al ţărănimii şi intelectualităţii. Rolul de forţă conducătoare a societăţii — înscris în Constituţia ţării — pe care Partidul Comunist Român îl îndeplineşte cu cinste şi devotament este rezultatul unei îndelungate evoluţii istorice şi al condiţiilor social-politice obiective create în România după cucerirea puterii de către proletariat.

Viaţa a demonstrat că una din condiţiile succesului în construcţia socialismului este crearea unităţii politice, ideologice şi organizatorice a clasei muncitoare. Fără realizarea acestui obiectiv sînt imposibile închegarea coeziunii celorlalte forţe progresiste ale societăţii, unitatea de voinţă şi acţiune a poporului. În condiţiile făuririi unităţii clasei muncitoare, existenţa unui singur partid ca partid de avangardă al clasei sale, ca partid conducător al societăţii socialiste, a apărut în ţara noastră ca o necesitate obiectivă.

Conducerea victorioasă a poporului român pe drumul socialismului, al progresului material şi spiritual, al democraţiei socialiste nu ar fi fost posibilă dacă în fruntea naţiunii nu ar fi existat Partidul Comunist Român, unic şi glorios partid marxist-leninist al clasei muncitoare, care şi-a asumat înalta misiune istorică de a face să triumfe pe pămîntul României visul de aur al omenirii — societatea comunistă. Partidul Comunist Român a dobîndit recunoaşterea unanimă a rolului de conducător al societăţii noastre datorită fidelităţii, devotamentului şi spiritului de jertfă cu care a slujit neîncetat încă de la înfiinţarea sa interesele supreme ale clasei muncitoare, ale celor ce muncesc, ale întregului popor. Politica sa, inspirată din nevoile arzătoare ale dezvoltării societăţii româneşti, din interesele vitale ale întregului popor, întemeiată pe principiile marxism-leninismului, a devenit drapelul sub care s-au unit în rînduri strînse muncitorimea, ţărănimea, intelectualitatea, întreaga naţiune.

Pe măsura dezvoltării construcţiei socialiste, rolul conducător al partidului în societate a crescut şi s-a perfecţionat, exercitîndu-se în forme noi, superioare. Congresul al IX-lea şi Conferinţa Naţională au dezvoltat creator, ridicînd pe o treaptă şi mai înaltă, misiunea socială a partidului nostru comunist, au perfecţionat activitatea sa de factor conducător în toate domeniile construcţiei socialiste. Partidul Comunist Român desfăşoară o vastă muncă de elaborare ştiinţifică a măsurilor şi soluţiilor necesare mersului înainte al societăţii, de organizare şi mobilizare a

forțelor poporului în înfăptuirea programului de desăvîrșire a construcției socialiste, de concentrare a eforturilor întregii națiuni spre o direcție unică — înflorirea patriei. E caracteristic în etapa actuală faptul că rolul conducător al partidului se manifestă cu putere crescîndă în absolut toate sferele vieții sociale — în producția de bunuri materiale, în activitatea ideologică și politică, în perfecționarea relațiilor de producție, a raporturilor socialiste dintre oameni, în știință, artă și cultură, în activitatea de formare a conștiinței socialiste a maselor.

Rolul de forță politică conducătoare se exprimă în activitatea intensă, multilaterală desfășurată de partidul nostru pentru promovarea spiritului novator în întreaga viață socială, pentru perfecționarea conducerii și planificării economiei, pentru punerea de acord a formelor organizatorice și a metodelor de muncă cu nevoile actuale ale societății, pentru asigurarea triumfului în țara noastră al echității socialiste, al principiilor egalității între oameni. Partidul întreprinde tot ceea ce e necesar pentru a da curs liber de manifestare și afirmare noului în vastul proces de transformare socialistă a patriei, militează cu fermitate împotriva tuturor tendințelor de închistare, de rutină, a oricăror manifestări ale vechiului care frînează mersul nostru înainte. Dovedindu-și din plin rolul de avangardă a societății, Partidul Comunist Român deschide drum larg în patria noastră aplicării celor mai înaintate cuceriri ale științei, tehnicii și culturii contemporane, acționează pentru încorporarea în viața societății noastre a celor mai de seamă victorii ale cunoașterii umane — singurul mod de a ridica tot mai sus civilizația socialistă și comunistă pe pămîntul României.

Îndatoririle ce-i revin partidului în calitate de conducător politic al națiunii noastre se materializează în activitatea desfășurată de fiecare organizație de partid, în modul în care aceasta reușește să fie în fapt forța dinamică a colectivului respectiv. Îndeplinirea programului de înflorire multilaterală a țării depinde de modul în care fiecare organizație de partid din economie, știință, cultură reușește să se situeze în fruntea oamenilor muncii, să înflăcăreze masele pentru obiectivele politicii partidului, să facă din politica Partidului Comunist Român în fiecare întreprindere, cooperativă agricolă sau instituție o uriașă forță transformatoare. Realizarea acestui deziderat depinde pînă la urmă de modul în care fiecare comunist își înțelege obligațiile ce-i revin în calitate de militant activ pentru cauza socialismului, pentru fericirea poporului, pentru progresul patriei. Fiecare membru al partidului nostru contribuie prin activitatea sa de zi cu zi, prin convingerea și hotărîrea cu care luptă pentru realizarea politicii marxist-leniniste a partidului, prin abnegația și devotamentul ce le dovedește față de nobilul ideal căruia și-a consacrat în mod liber energia, capacitățile, viața însăși, la exercitarea tot mai eficientă a măreței misiuni a Partidului Comunist Român în construirea socialismului și comunismului în România.

Partidul nostru își realizează cu succes rolul conducător în societate datorită faptului că este legat prin mii și mii de fire de masele cele mai largi ale poporului, că se identifică cu aspirațiile și interesele supreme ale națiunii, că e trup din trupul clasei muncitoare, al țărănimii, al intelectualității, că prin membrii săi, prin comuniștii români și cei aparținînd naționalităților conlocuitoare, el păstrează un contact intim cu toate clasele și păturile sociale muncitoare din România. Pentru fiecare om al muncii partidul reprezintă astăzi autoritatea supremă în viața națiunii socialiste, forța politică și socială cea mai înaintată pe care se sprijină cu încredere tot ceea ce e mai valoros în sînul societății noastre, la care găsesc receptivitate, încurajare

și ajutor concret ideile și propunerile cele mai prețioase, exprimînd înțelepciunea colectivă a poporului, sugestiile cele mai îndrăznețe menite să contribuie la accelerarea progresului material și spiritual al României. Prin nedezmințitul său spirit de dreptate socială, prin eforturile neobosite îndreptate spre instaurarea egalității între oameni, prin consecvența cu care militează pentru înfăptuirea umanismului socialist, partidul comunist exercită o uriașă putere de atracție asupra tuturor conștiințelor, reprezintă portdrapelul celor mai înălțătoare idealuri contemporane ale poporului român. Exercitarea de către Partidul Comunist Român a rolului conducător în societate este considerată de oamenii muncii ca o necesitate obiectivă, imperioasă a progresului României, a înfăptuirii aspirațiilor spre mai bine ale întregului popor. Unul din factorii esențiali care au asigurat și asigură îndeplinirea cu succes de către partidul nostru a misiunii sale istorice în societatea socialistă este unitatea de nezdruncinat a rîndurilor sale, coeziunea lui strînsă în jurul Comitetului Central. Putem spune că niciodată partidul nostru nu a avut o asemenea claritate a țelului, o asemenea unitate, nu și-a îndeplinit la un asemenea nivel ca în prezent misiunea de forță conducătoare a societății.

Sînt caracteristice activității partidului nostru creșterea continuă a înrîuririi politice și ideologice în întreaga viață socială, acționarea nu prin măsuri administrative, ci pe calea convingerii, a dezvoltării conștiinței maselor, a consultării largi a poporului, a atragerii active a tuturor păturilor societății la elaborarea și înfăptuirea politicii de construcție socialistă, la conducerea treburilor statului și a vieții obștești. Desigur, în cadrul societății noastre pot exista persoane ostile socialismului, elemente pe care obsesia privilegiilor pierdute le-a împiedicat să înțeleagă mersul dezvoltării sociale. De asemenea, în conștiința unor

oameni mai dăinuie reziduuri ale mentalităților burgheze, ale unor teorii și principii idealiste, retrograde, moștenite de la vechea societate. Continuă să pătrundă totodată, într-o formă sau alta, influențe ideologice din afară, din lumea capitalistă. Ceea ce caracterizează însă societatea noastră este adeziunea deplină a milioanelor de oameni ai muncii de la orașe și sate, a uriașei majorități a populației, la cauza construcției socialiste, la politica marxist-leninistă a partidului comunist, nivelul înalt de conștiință al muncitorilor, țăranilor și intelectualilor care-și consacră toate eforturile înfloririi patriei socialiste. Orînduirea noastră este puternică, de neclintit, ea se bazează pe voința de fier a poporului, căruia nimeni nu-i mai poate smulge măreţele cuceriri revoluționare, care-și făurește azi destinul liber și neatîrnat. Trainicia indestructibilă a orînduirii noastre își găsește izvorul în baza de clasă a societății, în fundamentul ei economic socialist, în vasta activitate ideologică și politică de educare a maselor pe care o desfășoară partidul comunist. Procesul amplu de ridicare a nivelului de cultură al maselor, de lărgire a orizontului științific, de dezvoltare a conștiinței socialiste a oamenilor muncii, de perfecționare și adîncire a democrației socialiste duce la victoria deplină a marxism-leninismului în cadrul societății noastre. Față de cei care ar îndrăzni să ridice mîna împotriva socialismului, poporul, orînduirea noastră dispun de toate mijloacele necesare pentru a-i face inofensivi. Iată de ce aceste elemente nu reprezintă nici un pericol pentru societatea noastră socialistă. Partidul și statul nostru desfășoară o intensă activitate politică și ideologică de educație socialistă, patriotică și cetățenească a tuturor membrilor societății. Pe această cale se asigură ridicarea continuă a conștiinței maselor, însușirea profundă de către fiecare cetățean a principiilor politicii partidului nostru. Acestea fac de neînvins orîn-

duirea noastră socialistă, asigură victoria deplină a socialismului și comunismului în România.

Istoria demonstrează că nici o ideologie nu poate fi impusă prin decrete sau prin forță, că orice concepție, orice idee pot triumfa, pot pătrunde în conștiința maselor numai și numai pe calea activității politice, a convingerii. Marxism-leninismul s-a dezvoltat, a cîștigat teren și s-a afirmat în lupta împotriva ideologiei burgheze, a filozofiilor idealiste, a teoriilor retrograde, reacționare. El a triumfat prin aceea că s-a dovedit cea mai științifică, cea mai rațională concepție despre viață și lume, prin aceea că oferă popoarelor o perspectivă clară, însuflețitoare de dezvoltare a societății, de înfăptuire a aspirațiilor de progres ale maselor. Așa cum am mai arătat și cu altă ocazie, dacă ideile nobile ale marxism-leninismului, ale materialismului dialectic și istoric au învins și și-au impus superioritatea în condițiile orînduirii burgheze, ale rezistenței acerbe opuse de ideologia claselor dominante, în condițiile cînd clasa muncitoare, aliată cu țărănimea muncitoare, se află la putere, cînd rolul conducător în societate îl are partidul comunist, forța acestor idei a crescut nemăsurat, ele au devenit cu adevărat invincibile. Nimic și nimeni nu mai poate smulge din mîna poporului nostru drapelul atotbiruitor al învățăturii marxist-leniniste despre lume și viață.

Ideologia marxist-leninistă a devenit în societatea noastră, ca și în alte țări, o uriașă forță materială pentru că a cucerit mințile și inimile oamenilor, pentru că a pătruns adînc în conștiința maselor. Avem ferma convingere că marxism-leninismul va repurta noi și noi succese în lume în lupta clasei muncitoare, a maselor muncitoare împotriva ideologiei adverse, demonstrîndu-și superioritatea față de aceasta, înfățișîndu-se în fața omenirii drept cel mai puternic instrument de transformare revoluționară a lumii.

DEZVOLTAREA DEMOCRAȚIEI SOCIALISTE ȘI PARTICIPAREA TOT MAI INTENSĂ A ORGANIZAȚIILOR OBȘTEȘTI ÎN VIAȚA SOCIALĂ

Țelul suprem înscris pe drapelul partidului nostru, obiectivul căruia comuniștii îi subordonează întreaga lor activitate îl constituie făurirea bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii, realizarea societății în stare să asigure manifestarea plenară a personalității umane, înflorirea capacității și aptitudinilor fiecărui cetățean. Eliberarea omului de toate tarele trecutului, crearea condițiilor ca el să se poată bucura nestingherit de toate cuceririle cunoașterii științifice și culturale, de toate bunurile produse de societate — iată idealul pentru realizarea căruia luptă consecvent Partidul Comunist Român.

Paralel cu preocuparea pentru dezvoltarea în continuare a forțelor de producție, a economiei, științei și culturii, pentru perfecționarea relațiilor de producție și ridicarea nivelului de trai material și spiritual al maselor, partidul acordă o atenție din ce în ce mai mare dezvoltării, lărgirii și perfecționării continue a democrației socialiste. Socialismul trebuie să fie nu numai o societate în stare să asigure o viață materială îmbelșugată membrilor săi, ci și o societate capabilă să realizeze cele mai înalte aspirații de libertate și fericire a omului pe pămînt. „Socialismul — scria V. I. Lenin — nu este posibil fără democrație sub două aspecte : 1) proletariatul nu poate săvîrși revoluția socialistă dacă nu se pregătește în vederea ei luptînd pentru democrație ; 2) socialismul victorios nu-și poate consolida victoria și nu poate duce omenirea spre dispariția treptată a statului fără a înfăptui o democrație deplină. De aceea a spune că autodeterminarea este de prisos în socialism înseamnă a debita aceleași inepții, a face

confuzie ireparabilă ca şi atunci cînd ai spune că democraţia este de prisos în socialism"[1].

Unele din marile aspiraţii de totdeauna ale umanităţii au fost cucerirea libertăţii şi egalităţii sociale şi naţionale, crearea societăţii în care oamenii să se poată manifesta fără îngrădiri în toate domeniile creaţiei materiale şi spirituale, în care personalitatea individului să se poată împlini şi valorifica multilateral. Democraţia socialistă este superioară tuturor orînduirilor care au precedat-o prin aceea că ea asigură oamenilor muncii, despovăraţi de exploatare, condiţii şi posibilităţi egale de afirmare în societate. Democraţia economică, creată pe fundamentul proprietăţii socialiste, instaurează pentru prima dată un criteriu judicios de repartiţie între membrii societăţii, proclamînd drept unică unitate de măsură a veniturilor cantitatea şi calitatea muncii prestate în folosul societăţii. Totodată, socialismul se va înscrie în istorie ca orînduirea în stare să garanteze exercitarea celor mai largi drepturi şi libertăţi cetăţeneşti.

Unitatea claselor şi păturilor sociale din România s-a întărit şi cimentat continuu în anii socialismului în procesul conducerii treburilor statului de către poporul însuşi, liber şi stăpîn pe destinele sale, suveran în propria sa ţară. Caracteristica fundamentală a orînduirii noastre socialiste este faptul că puterea se află în mîinile clasei muncitoare aliată cu ţărănimea, realizarea în fapt a principiului guvernării statului de către popor. În aceasta îşi găseşte reflectarea esenţa însăşi a democraţiei socialiste, cea mai largă şi mai autentică democraţie cunoscută de-a lungul civilizaţiei umane.

Sensul major al democraţiei socialiste se exprimă în spiritul de responsabilitate socială de care trebuie să fie animat fiecare cetăţean, în îndatorirea lui de a acţiona

[1] V. I. Lenin. Opere complete, vol. 30, Bucureşti, Editura politică, 1964, p. 130—131.

în virtutea imperativelor supreme ale societăţii, ale naţiunii. Pentru a asigura manifestarea deplină a acestei răspunderi sociale, democraţia noastră socialistă oferă tuturor oamenilor muncii posibilitatea să-şi spună liber şi nestingherit cuvîntul în problemele fundamentale ale politicii interne şi externe a statului, să-şi exprime opinia asupra modului în care se gospodăresc treburile ţării, să poată critica fără reţineri neajunsurile ce apar în procesul edificării socialiste, să participe cu toate forţele, cu toată energia şi priceperea la înlăturarea acestor neajunsuri, la asigurarea progresului neîntrerupt al societăţii.

Promovarea largă a criticii şi autocriticii în viaţa socială nu dovedeşte slăbiciune, ci, dimpotrivă, exprimă forţa orînduirii noastre socialiste, forţa partidului nostru comunist. Socialismul este creaţia istorică conştientă a maselor şi el progresează cu atît mai rapid cu cît reuşeşte să pună în cunoştinţă de cauză masele cu privire la adevărata stare de lucruri în construcţia economică şi culturală, cu cît reuşeşte să stimuleze iniţiativa şi spiritul de răspundere ale fiecărui cetăţean în înlăturarea lipsurilor şi greşelilor, să valorifice înţelepciunea colectivă a celor ce muncesc. Îşi păstrează deplina valabilitate aprecierea dată de Lenin, la timpul său, că un partid comunist îşi dovedeşte cu adevărat seriozitatea şi spiritul de responsabilitate în faţa poporului pe care îl reprezintă dacă nu se dă în lături să-şi recunoască sincer şi deschis lipsurile, dacă ştie să-şi facă autocritica public asupra greşelilor săvîrşite şi să ţină seama de critica constructivă a opiniei publice.

Partidul nostru a luat atitudine intransigentă faţă de greşelile, ilegalităţile şi abuzurile comise în trecut, acţionează cu fermitate pentru înlăturarea cauzelor care au făcut posibile asemenea manifestări, pentru evitarea cu desăvîrşire a repetării lor în cadrul orînduirii noastre socialiste.

•

S-au întărit legalitatea socialistă, respectul față de legile țării elaborate de reprezentanții poporului, față de principiul egalității depline a tuturor cetățenilor în fața legii, s-au luat măsuri pentru aplicarea normelor echității socialiste în întreaga viață socială. Criticarea neajunsurilor și greșelilor săvîrșite în trecut nu înseamnă negarea marilor succese obținute de partidul și poporul nostru în opera de construcție a socialismului, în dezvoltarea economică și culturală a României. Putem spune că relevarea laturilor negative ale activității ne ajută să evidențiem și mai bine succesele obținute, să dezvoltăm și mai mult aceste succese, să mergem și mai rapid înainte pe calea progresului. Este necesar ca în activitatea noastră să creăm condiții pentru dezvoltarea atît în rîndurile partidului, cît și în sinul întregii societăți a criticii și autocriticii constructive — lege a dezvoltării societății noastre care asigură perfecționarea continuă și mersul înainte al construcției socialiste.

Sînt cunoscute măsurile luate în ultimii ani de conducerea partidului și statului nostru și aplicate cu consecvență în viață pentru lărgirea democrației socialiste, pentru crearea condițiilor ca toți oamenii muncii să-și poată spune deschis părerea asupra treburilor statului, să poată contribui la bunul mers al vieții sociale. În întreaga activitate a partidului, a organelor și organizațiilor sale, s-a încetățenit ca o metodă curentă practica de a se sfătui cu cei ce muncesc, cu poporul, în toate problemele fundamentale ale politicii de construcție socialistă și ale activității internaționale.

Aceasta a întărit și întărește tot mai mult legăturile partidului cu masele, a închegat și închează tot mai puternic unitatea de nezdruncinat a poporului în jurul partidului, în jurul Comitetului Central, al guvernului, a sporit și mai mult elanul cu care cetățenii muncesc pentru în-

făptuirea programului de înflorire a patriei elaborat de partid. Numeroasele întîlniri ale membrilor conducerii de partid și de stat cu locuitorii țării — prilejuri de analiză și dezbatere a mersului îndeplinirii planului cincinal, a realizării hotărîrilor Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale — se transformă de fiecare dată în puternice manifestări ale încrederii maselor în politica partidului și guvernului, ale hotărîrii oamenilor muncii de a susține și înfăptui această politică, de a-și consacra întreaga energie desăvîrșirii construcției socialiste în România.

Cred că sînt în asentimentul tuturor membrilor Comitetului Central exprimînd de la această înaltă tribună cele mai vii mulțumiri cetățenilor patriei noastre pentru încrederea lor neprecupețită în politica partidului nostru, pentru caldele manifestări de atașament față de partid și guvern, pentru munca eroică ce o desfășoară în vederea înfăptuirii programului de înflorire a patriei elaborat de Congresul al IX-lea. În toate acestea noi vedem hotărîrea maselor de a înfăptui neabătut politica partidului, politica poporului însuși. Încrederea și devotamentul maselor ne întăresc și mai mult convingerea în justețea politicii marxist-leniniste a partidului, ne sporesc energia și hotărîrea de a acționa cu toate forțele pentru a ne face datoria în fața partidului, în fața poporului.

O deosebită importanță și eficiență au cadrul concret, formele organizatorice create de partid și de stat pentru aplicarea principiilor democratismului socialist în sfera vieții economice, în creația de bunuri materiale. Înființarea uniunilor cooperatiste, organizații proprii ale țărănimii, oferă posibilitatea practică maselor de cooperatori din țara noastră să participe nemijlocit la conducerea treburilor agriculturii, să-și valorifice cît mai bine energia și mijloacele de care dispun, atît în interesul propriei

lor bunăstări, cît și al propășirii societății, să participe la întreaga activitate politică și socială a statului. Pe baza hotărîrilor Conferinței Naționale, anul acesta au luat ființă în întreprinderile industriale comitetele de direcție și s-a instituit adunarea generală a salariaților — ca forme colective de conducere economică, de gospodărire a avuției poporului, care ridică pe o treaptă superioară rolul clasei muncitoare, al specialiștilor, al cadrelor economice de conducere în înfăptuirea politicii partidului de industrializare socialistă a țării.

În cadrul măsurilor de perfecționare a învățămîntului superior s-au stabilit, de asemenea, forme organizatorice noi, menite să asigure dezvoltarea democrației universitare, participarea activă la conducerea institutelor și facultăților, la perfecționarea procesului de învățămînt a celor mai valoroși exponenți ai corpului profesoral, cît și a reprezentanților studențimii.

În procesul dezvoltării democrației socialiste, Partidul Comunist Român acordă o importanță deosebită creșterii continue a rolului în viața socială al organizațiilor de masă și obștești, sindicale, de tineret, de femei, al organizațiilor cooperatiste, al uniunilor de creație și al asociațiilor oamenilor de știință.

În actuala etapă a desăvîrșirii construcției socialiste, atribuțiile acestor organisme se materializează în asigurarea participării tot mai active a celor mai diferite categorii din structura societății noastre la viața politică a țării. Lor le revin îndatoriri de seamă în organizarea dezbaterii în sinul oamenilor muncii a problemelor construcției socialiste, în mobilizarea acestora la realizarea obiectivelor menite să accelereze progresul țării, în educația patriotică și socialistă a cetățenilor.

Partidul nostru pornește de la principiul că desăvîrșirea construcției socialiste și crearea condițiilor pentru

trecerea treptată spre comunism impun în mod imperios, ca o cerință legică a dezvoltării sociale, perfecționarea continuă a relațiilor de producție, a organizării societății, dezvoltarea și lărgirea neîntreruptă, în forme adecvate, a diferitelor etape prin care trecem, a democrației socialiste. Viața, practica socială demonstrează că în orînduirea noastră dezvoltarea democrației socialiste nu numai că nu slăbește cu nimic puterea politică a clasei muncitoare, ci, dimpotrivă, cimentează baza de granit a societății, alianța muncitorească-țărănească, întărește unitatea dintre muncitori, țărani și intelectuali, dintre toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, asigură creșterea coeziunii întregii națiuni socialiste. Aceasta face ca puterea oamenilor muncii, orînduirea noastră socialistă să fie tot mai tari, de neînvins. Înfăptuirea consecventă a principiilor democrației socialiste stimulează energia creatoare a maselor, dezvoltă atașamentul cetățenilor față de cauza socialismului, întărește sentimentul poporului de stăpîn al țării, al propriului său destin, sporește și mai mult rolul conducător al partidului în societate.

Partidul și guvernul se preocupă neîncetat de găsirea formelor organizatorice corespunzătoare etapei actuale de dezvoltare a țării, menite să adîncească democrația socialistă în economie, în știință și cultură, în viața politică și socială, să intensifice participarea maselor la conducerea statului. Sînt în prezent în curs de aplicare noi măsuri de perfecționare a conducerii și planificării economiei, a sistemului financiar, a organizării industriei.

Pornind de la schimbările profunde petrecute în structura societății noastre, se impun perfecționarea formelor de organizare a democrației socialiste, adoptarea unor noi măsuri organizatorice care să ducă la întărirea continuă a unității moral-politice a poporului, a frăției dintre oamenii muncii români și ai naționalităților conlocuitoare,

a coeziunii națiunii noastre socialiste. Frontul Democrației Populare, care reunea în campaniile electorale organizațiile de masă și obștești din țara noastră, sub conducerea partidului comunist, avea un rol limitat în viața social-politică, nu putea îndeplini în mod satisfăcător atribuții importante în societate. În perioadele dintre alegerile de deputați nu exista un organism permanent care să asigure cadrul adecvat conlucrării sistematice pe plan național, sub conducerea partidului, a tuturor organizațiilor obștești, care să prilejuiască un schimb de păreri multilateral între reprezentanții acestor organizații și să faciliteze atragerea largă a maselor la dezbaterea problemelor dezvoltării țării. De aceea, în concordanță cu cerințele de perfecționare a relațiilor sociale și a formelor de participare a membrilor societății la activitatea economică, politică și de stat, cu indicațiile Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale privind îmbunătățirea metodelor de organizare și conducere a vieții sociale, Comitetul Executiv propune constituirea unui organism politic permanent din care să facă parte Partidul Comunist Român, forța politică conducătoare a societății noastre socialiste, și principalele organizații de masă și obștești.

Ținînd seama de stadiul de dezvoltare a societății noastre, stadiul desăvîrșirii construcției socialiste, propunem ca acest organism să se numească Frontul Unității Socialiste. Frontul Unității Socialiste va înmănunchea într-un organism larg democratic, cu caracter permanent, toate forțele poporului român și ale naționalităților conlocuitoare, exponenții tuturor organizațiilor de masă și obștești, ai tuturor claselor și păturilor sociale care alcătuiesc structura orînduirii noastre noi, va concentra întreaga energie a națiunii socialiste, sub conducerea partidului, pentru progresul și înflorirea continuă a României socialiste.

REZOLVAREA MARXIST-LENINISTĂ A PROBLEMEI NAȚIONALE ÎN ȚARA NOASTRĂ, ÎNTĂRIREA FRĂȚIEI ÎNTRE POPORUL ROMÂN ȘI NAȚIONALITĂȚILE CONLOCUITOARE

Un rol deosebit de important au avut și au în făurirea socialismului, în întărirea unității poporului, în dezvoltarea democrației socialiste, rezolvarea în spirit marxist-leninist a problemei naționale, asigurarea egalității în drepturi a naționalităților conlocuitoare cu poporul român, dezvoltarea frăției în muncă și luptă a tuturor celor ce trăiesc pe meleagurile României. În procesul desăvîrșirii construcției socialiste, o dată cu înflorirea vieții materiale și spirituale a poporului român și a naționalităților conlocuitoare, se accentuează unitatea și frăția lor, se afirmă tot mai intens comunitatea indestructibilă de țeluri a marii familii a României socialiste.

Lichidarea exploatării omului de către om, triumful definitiv al socialismului reprezintă nu numai baza libertăților și drepturilor sociale de care se bucură azi oamenii muncii din țara noastră, fără deosebire de naționalitate, ci și baza coeziunii întregului nostru popor. Desființînd nedreptățile de ordin social, discriminarea de rasă, de sex, de naționalitate, socialismul a garantat tuturor oamenilor muncii drepturi egale în cadrul societății, accesul neîngrădit la viața economică, socială și politică, la învățămînt și cultură. Rezolvarea marxist-leninistă a problemei naționale, asigurarea deplinei egalități în drepturi a tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, constituie una din cele mai importante transformări revoluționare realizate în epoca construcției socialiste în țara noastră.

Unitatea și frăția oamenilor muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități din patria noastră își află rădăcinile în lupta seculară dusă împreună pentru elibe-

rarea socială, pentru înlăturarea jugului dominației străine. Așa cum este cunoscut, împrejurările istorice au făcut ca pe teritoriul patriei noastre să se statornicească din timpuri străvechi, alături de poporul român, și populații de alte naționalități.

Trăind și muncind cot la cot, mereu alături și la bine și la rău, între români și oamenii muncii de alte naționalități s-au dezvoltat relații de frăție în muncă, de solidaritate în mișcările sociale pentru progres, în luptele împotriva asupritorilor comuni, a cotropitorilor țării, pentru neatîrnarea meleagurilor pe care și-au durat împreună căminul și viața. Această conviețuire și luptă comună, participarea unită la marile evenimente ale patriei, la întreaga creație materială și spirituală formează o caracteristică a dezvoltării tuturor regiunilor în care locuiesc alături de români și oameni ai muncii de alte naționalități.

Sentimentele de solidaritate și frăție ale celor ce muncesc, fără deosebire de naționalitate, s-au dezvoltat în pofida politicii șovine, antipopulare, de învrăjbire națională, promovată de clasele exploatatoare în scopul dezbinării oamenilor muncii. Istoria demonstrează că promotorii politicii de învrăjbire, de dezbinare națională au făcut jocul intereselor claselor dominante și al puterilor imperialiste asupritoare, dovedindu-se dușmani ai intereselor propriei națiuni, ai intereselor și aspirațiilor vitale ale maselor muncitoare, ale întregului popor. În procesul asprelor lupte de clasă, oamenii muncii au învățat că numai strîngîndu-și rîndurile și unindu-și forțele pot obține victoria împotriva exploatatorilor și asupritorilor comuni. Împotriva politicii promovate de clasele exploatatoare s-au ridicat în decursul vremurilor cele mai ilustre, mai proeminente personalități ale poporului român și ale naționalităților conlocuitoare; ideile lor înaintate, progresiste, cu privire la necesitatea unității de acțiune și a luptei comune pentru o viață mai

bună, pentru drepturi și libertăți au îmbogățit tradițiile de unitate și frăție din țara noastră, alcătuiesc un valoros patrimoniu spiritual al întregului popor.

Preluînd și ridicînd pe o treaptă superioară aceste tradiții, călăuzit de învățătura marxist-leninistă, animat de nobilele principii ale internaționalismului proletar, Partidul Comunist Român a înscris încă de la început pe steagul său unirea strînsă a tuturor celor ce muncesc în lupta pentru cauza comună a eliberării de exploatare și asuprire. Ridicîndu-se atît împotriva exploatării burghezo-moșierești, cît și împotriva asupririi naționale, partidul nostru a combătut hotărît naționalismul și șovinismul, politica discriminărilor naționale ori rasiale în viața social-politică, a militat neobosit încă în timpul ilegalității pentru deplina egalitate în drepturi a tuturor cetățenilor patriei. Împotriva imperialiștilor și moșierilor, pentru eliberarea țării de sub jugul fascist, pentru zdrobirea Germaniei naziste, pentru înfrîngerea împotrivirii claselor exploatatoare și instaurarea regimului de democrație populară au luptat înfrățiți, sub conducerea partidului comunist, oamenii muncii de toate naționalitățile.

Edificarea socialismului în țara noastră este rezultatul eforturilor comune ale poporului român și ale naționalităților conlocuitoare, care transpun în viață cu un puternic elan patriotic politica Partidului Comunist Român. În toate domeniile — în viața politică și socială, în industrie, în agricultură, în administrația de stat, în cercetarea științifică, în creația artistică — își aduc contribuția activă, alături de români, și fiii naționalităților conlocuitoare. Aceasta este expresia concretă cea mai elocventă a egalității în drepturi, instaurată în viața socială din patria noastră în anii socialismului, a unității și coeziunii poporului nostru, a deplinei identități de țeluri și aspirații a tuturor oamenilor muncii.

Societatea noastră socialistă, în care s-a înfăptuit pentru prima oară comunitatea de interese economice și politice a tuturor claselor și categoriilor sociale, oferă fiecărui cetățean — român, maghiar, german și de alte naționalități — posibilități nelimitate de afirmare și promovare în toate domeniile și pe toată ierarhia vieții sociale. Constituția Republicii Socialiste România — carta libertăților socialiste ale întregului popor — creează cadrul politic și instituțional pentru exercitarea în fapt și garantarea egalității depline în drepturi a cetățenilor fără deosebire de naționalitate, pedepsind prin lege orice propagandă naționalist-șovină, orice ațițare a urii de rasă sau naționale.

Drepturile și libertățile cetățenești consacrate de orînduirea noastră socialistă își găsesc o ilustrare vie în reprezentarea naționalităților conlocuitoare în organele centrale și locale ale partidului, ale statului și ale organizațiilor de masă și obștești. În forumul suprem al puterii de stat — Marea Adunare Națională — activează 67 de deputați din rîndul naționalităților conlocuitoare, iar în consiliile populare județene, municipale, orășenești și comunale aproape 16 000 de deputați. Partidul Comunist Român — forța conducătoare a societății —, întruchipînd, atît prin ideologia sa cît și prin compoziția sa, principiile internaționalismului, cuprinde în rîndurile sale pe cei mai buni fii ai poporului, atît români cît și de alte naționalități. Din totalul membrilor de partid, 88,43% sînt români și 11,57% sînt maghiari, germani și de alte naționalități, reflectînd însăși structura națională a populației Republicii Socialiste România. În Comitetul Central, în comitetele județene, municipale, orășenești și comunale, în conducerile organizațiilor de partid din întreprinderi, instituții, școli și de la sate, un important număr de activiști provine din rîndul naționalităților conlocuitoare. Oamenii muncii aparținînd naționalităților conlocuitoare sînt membri, cu drepturi depline, ai organizațiilor de masă și obștești, ai organizațiilor cooperatiste și uniunilor de creatori, participă în mod organizat, alături de români, la întreaga viață politică și socială. Criteriul suprem de apreciere a fiecărui membru al societății, de promovare și recompensare a sa este devotamentul față de cauza socialismului, față de patrie, capacitatea de muncă și pregătirea sa, contribuția adusă la întărirea orînduirii noastre, la înflorirea patriei comune.

Baza economică a egalității sociale a tuturor oamenilor muncii, a prieteniei dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare o constituie proprietatea socialistă, care asigură poziția absolut egală a tuturor cetățenilor față de mijloacele de producție, realizarea pentru toți a dreptului la muncă și a retribuției după cantitatea și calitatea muncii depuse. În rezolvarea problemei naționale și garantarea exercitării în fapt a drepturilor și libertăților social-politice ale tuturor cetățenilor are o importanță hotărîtoare dezvoltarea forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, înflorirea economică a tuturor județelor și localităților. Diferite zone ale țării altădată menținute în înapoiere economică, printre care și cele în care alături de populația română locuiesc numeroși oameni ai muncii de alte naționalități, cunosc un ritm accentuat de industrializare. Întreaga politică a partidului urmărește ca dezvoltarea continuă a potențialului economic să creeze condiții ca toți cetățenii României, fie că sînt români, maghiari, germani sau de alte naționalități, să se poată bucura din plin de tot ceea ce oferă civilizația socialistă.

Viața demonstrează că, în județele în care trăiește alături de oamenii muncii români și populație de altă naționalitate, asigurarea progresului multilateral al vieții sociale depinde în mare măsură de colaborarea activă a tuturor celor ce muncesc, indiferent de naționalitate, în întreaga activitate economică, politică și culturală, în edificarea so-

cialismului. Oamenii muncii români, maghiari, germani și de altă naționalitate sînt strîns legați printr-un destin comun, ei nu-și pot concepe viața și munca, viitorul, decît în frăție și unitate indisolubilă.

O dată cu dezvoltarea bazei materiale înfloresc în întreaga țară știința, arta și cultura; societatea socialistă asigură manifestarea liberă a tuturor forțelor poporului în sfera creației spirituale, permițînd tuturor valorilor intelectuale, indiferent de naționalitate, să-și pună talentul și fantezia în slujba ridicării culturale a maselor, a progresului țării. Creațiile oamenilor de știință, artă și cultură maghiari, germani, sîrbi, păstrîndu-și amprenta specificului național, contribuie, alături de cele ale intelectualilor români, la îmbogățirea tezaurului spiritual al României socialiste. În țara noastră funcționează 12 instituții artistice ale naționalităților conlocuitoare, apar 41 de ziare și reviste în limbile maghiară, germană, sîrbă, ucraineană, armeană într-un tiraj de circa 675 000 de exemplare la o apariție; sînt editate anual cărți și broșuri într-un tiraj de peste 3 490 000 de exemplare. Niciodată viața artistică și literară, creația științifică nu au avut o asemenea amploare în rîndul naționalităților conlocuitoare ca astăzi. Întîlnirile recente avute de conducerea de partid și de stat cu intelectualii de naționalitate maghiară și germană din țara noastră au evidențiat cu putere adeziunea deplină a oamenilor de cultură din rîndul naționalităților conlocuitoare la politica marxist-leninistă a partidului nostru, voința lor de a-și pune talentul, cunoștințele, puterea de muncă — alături de intelectualitatea română — în slujba înfloririi vieții spirituale a patriei noastre.

Spiritul deplinei egalități în drepturi, condițiile asigurate pentru dezvoltarea spirituală a naționalităților conlocuitoare își găsesc o importantă expresie în faptul că porțile învățămîntului de toate gradele le sînt larg deschise.

Un important sprijin în această direcție îl constituie asigurarea învățămîntului în limba maternă de la treptele elementare pînă la învățămîntul superior și care s-a lărgit o dată cu dezvoltarea generală a învățămîntului din patria noastră. În anul școlar 1967/1968 rețeaua școlilor cu predarea în limbile naționalităților conlocuitoare cuprindea un număr de 1 944 de școli și secții, din care 624 de școli generale cu clasele I—IV, 1 095 de școli generale cu clasele I—VIII și 170 de licee și secții de cultură generală, dintre care 1 480 de școli și secții cu limba de predare maghiară, 386 cu limba de predare germană și restul cu limba de predare sîrbă, slovacă, ucraineană, cehă. În rețeaua acestor școli sînt cuprinși 242 000 de elevi. Aproape 14 500 de educatoare, învățători și profesori funcționează în rețeaua școlară în care se predă în limba naționalităților conlocuitoare, aducîndu-și contribuția la dezvoltarea generală a învățămîntului și culturii în patria noastră.

Luînd măsuri pentru extinderea și perfecționarea învățămîntului în limba proprie, statul înlesnește tinerilor de alte naționalități însușirea limbii române, aceasta fiind o necesitate cu caracter obiectiv pentru înfăptuirea deplină și efectivă a principiului egalității în drepturi, pentru crearea condițiilor ca tinerii din rîndul naționalităților conlocuitoare să se poată manifesta nestînjenit în toate sferele vieții sociale, să poată ocupa funcții corespunzătoare capacității lor în orice unitate economică, administrativă, științifică sau culturală, în orice localitate, să-și poată perfecționa neîncetat calificarea profesională, științifică. Asigurarea accesului larg al tuturor cetățenilor patriei, indiferent de naționalitate, la cuceririle științei moderne, posibilitatea de a se instrui în limba pe care o cunosc mai bine și de a folosi toate instituțiile culturale existente în societatea noastră în mod liber constituie o înaltă expresie

a democratismului orînduirii noastre socialiste, a libertăților și drepturilor de care se bucură întregul popor.

Profunde consecințe pozitive asupra afirmării multilaterale în viața socială a oamenilor muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități au măsurile inițiate în ultimii ani de către partid pentru perfecționarea organizării și conducerii societății. Dezvoltarea democrației socialiste, suflul novator imprimat întregii societăți de hotărîrile Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale creează mediul care fertilizează participarea largă, multilaterală a cetățenilor de toate naționalitățile la activitatea politică, economică, ideologică, la dezbaterea problemelor nodale ale vieții interne și ale relațiilor externe ale țării.

Munca în comun pentru înflorirea patriei, egalitatea condițiilor economice și social-culturale de viață, identitatea țelurilor și intereselor, conștiința faptului că de progresul prezent și viitor al României socialiste este legat indisolubil destinul fiecărui cetățean, indiferent de naționalitate, stimulează și întăresc tot mai mult frăția și unitatea dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare. În acest amplu și multilateral proces social sînt combătute și înlăturate reziduurile mentalităților naționaliste, șovine, orice manifestare de izolare și închistare națională. Dezvoltarea construcției socialiste, crearea condițiilor pentru trecerea treptată spre comunism, realizarea unei societăți de superioară civilizație materială și spirituală vor desăvîrși unitatea poporului român și a naționalităților conlocuitoare, închegarea indisolubilă a marii familii a patriei comune.

Cerințele actuale ale dezvoltării democratismului socialist, ale valorificării și mai intense a energiilor creatoare ale naționalităților conlocuitoare în cadrul efortului întregului popor pentru propășirea continuă a patriei pun în evidență necesitatea constituirii unor organisme cu caracter reprezentativ ale naționalităților conlocuitoare, care să aducă o contribuție activă la înfăptuirea politicii partidului, la elaborarea și traducerea în viață a programului de dezvoltare a societății socialiste. Comitetul Executiv propune, în acest sens, crearea Consiliului oamenilor muncii de naționalitate maghiară din Republica Socialistă România și a Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană din Republica Socialistă România. În județele în care, alături de populație română, trăiesc și oameni ai muncii de alte naționalități, se vor crea consilii județene ale naționalității respective. Aceste organisme vor asigura o participare mai intensă a naționalităților conlocuitoare, alături de poporul român, sub conducerea partidului, la întreaga viață economică, politică și culturală a patriei, vor contribui la întărirea unității întregului popor în lupta pentru socialism.

CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA ȘI ATRIBUȚIILE FRONTULUI UNITĂȚII SOCIALISTE ȘI ALE CONSILIILOR OAMENILOR MUNCII DE NAȚIONALITATE MAGHIARĂ ȘI GERMANĂ

Frontul Unității Socialiste este chemat să asigure intensificarea participării întregului popor la activitatea economică, socială, politică și culturală, la conducerea treburilor țării, la asigurarea mersului înainte al societății socialiste. Viața arată că dezvoltarea continuă a societății depinde de fructificarea integrală a experienței și înțelepciunii colective a maselor celor mai largi, de exercitarea tot mai activă a drepturilor democratice, de participarea directă a cetățenilor la dezbaterea și adoptarea deciziilor asupra problemelor de interes general, la rezolvarea treburilor obștești, de promovarea consecventă a formelor colective de conducere și stimularea conștiinței și răspun-

derii politice și civice a tuturor membrilor societății. Aceasta este o legitate a dezvoltării societății noastre socialiste, condiție a întăririi sale continue, a manifestării plenare a capacităților creatoare, constructive ale tuturor oamenilor muncii, a participării lor la desăvîrșirea noii societăți, la progresul și prosperitatea patriei.

Frontul Unității Socialiste va fi expresia și pe plan organizatoric a alianței clasei muncitoare cu țărănimea, a unității socialiste a tuturor claselor și categoriilor sociale din țara noastră, care, în frunte cu clasa muncitoare și sub conducerea partidului comunist, desăvîrșesc construcția socialismului.

Frontul Unității Socialiste va fi un organism politic permanent, cu caracter reprezentativ, din care vor face parte Partidul Comunist Român — forța politică conducătoare a societății noastre socialiste — și principalele organizații de masă, obștești și profesionale. El va avea un Consiliu Central și consilii județene, municipale, orășenești și comunale, a căror activitate va avea un caracter permanent. Activitatea Frontului Unității Socialiste va determina intensificarea participării organizațiilor de masă și obștești la conducerea vieții politice și de stat, va permite consultarea amplă a acestora, a maselor populare în vederea adoptării celor mai eficiente soluții și fundamentarea multilaterală a hotărîrilor privind dezvoltarea patriei noastre, participarea tot mai vie a tuturor categoriilor de cetățeni la opera de construcție socialistă, la înfăptuirea neabătută a politicii interne și externe a Partidului Comunist Român. Frontul Unității Socialiste va coordona, sub conducerea partidului, activitatea organizațiilor de masă și obștești, eforturile lor consacrate operei de desăvîrșire a construcției socialiste.

Din cadrul Frontului Unității Socialiste vor face parte consiliile oamenilor muncii ale naționalităților conlocui-

toare. Aceste consilii — organisme cu caracter larg reprezentativ — vor participa nemijlocit la întreaga viață politică a țării, vor asigura participarea tot mai largă, în mod organizat și în cele mai diferite domenii, a oamenilor muncii din rîndul acestor naționalități la înfăptuirea mărețului program de edificare a socialismului, de înflorire materială și spirituală a patriei. Unul din rolurile importante ce vor reveni consiliilor naționalităților, atît centrale cît și județene, este sprijinirea organelor de partid, de stat și obștești în examinarea problemelor specifice ale populațiilor respective, cu scopul de a găsi cele mai bune soluții, în concordanță cu interesele generale ale societății noastre socialiste și ale cetățenilor din rîndurile acestor naționalități. Împreună cu organizațiile de masă și obștești, cu organele de stat, sub conducerea organizațiilor de partid, ele vor milita pentru aplicarea politicii partidului de întărire a prieteniei, frăției și unității dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, pentru dezvoltarea muncii unite închinate realizării țelurilor și năzuințelor comune de prosperitate și propășire a patriei noastre socialiste.

O îndatorire principală a acestor consilii va fi contribuția la activitatea politică-educativă desfășurată de partid și organizațiile obștești pentru cultivarea patriotismului socialist, a internaționalismului socialist, a devotamentului pentru orînduirea noastră nouă, pentru patria comună, pentru dezvoltarea înaltelor trăsături etice comuniste, împotriva oricăror concepții și manifestări retrograde, naționaliste, pentru ridicarea continuă a conștiinței socialiste a maselor. Ele vor contribui la stimularea creației științifice, artistice, literare a naționalităților conlocuitoare în limba maternă, în strînsă unitate cu dezvoltarea creației poporului român, cu progresul spiritual socialist al întregii țări, la valorificarea moștenirii progresiste a trecutului în domeniul culturii și artei, la cultivarea respectului față de

valorile spirituale create de înaintaşii poporului român şi ai naţionalităţilor conlocuitoare. Consiliile ce se vor crea vor asigura participarea tot mai activă a oamenilor muncii maghiari, germani şi de alte naţionalităţi, alături de întregul popor, la elaborarea şi înfăptuirea politicii externe a partidului şi statului.

Constituirea consiliilor naţionalităţilor conlocuitoare va marca un pas înainte în dezvoltarea democraţiei socialiste, în lărgirea cadrului de manifestare a drepturilor şi libertăţilor politice şi cetăţeneşti, va prilejui o nouă şi puternică afirmare a unităţii şi frăţiei dintre poporul român şi naţionalităţile conlocuitoare.

Stimaţi tovarăşi,

Rolul Frontului Unităţii Socialiste va fi acela de a asigura participarea tot mai activă a organizaţiilor care îl compun, a maselor largi populare, la viaţa politică şi de stat, la elaborarea şi înfăptuirea politicii interne a Partidului Comunist Român de industrializare socialistă a ţării, de dezvoltare intensivă şi multilaterală a agriculturii, de înflorire a ştiinţei, învăţămîntului şi culturii, de ridicare a nivelului de trai al populaţiei, de perfecţionare continuă a vieţii economice şi sociale.

Prin activitatea sa, Frontul Unităţii Socialiste va contribui la întărirea coeziunii clasei muncitoare, ţărănimii, intelectualităţii, a tuturor oamenilor muncii, indiferent de naţionalitate, în jurul Partidului Comunist Român, la afirmarea mai activă a organizaţiilor de masă şi obşteşti în viaţa politică şi socială, la întărirea şi adîncirea prieteniei şi unităţii dintre poporul român şi naţionalităţile conlocuitoare, la promovarea intereselor comune politice, economice şi sociale ale tuturor categoriilor de oameni ai muncii, la mobilizarea acestora pentru realizarea programului de desăvîrşire a societăţii socialiste.

Frontul se va prezenta în alegerile de deputaţi în organele reprezentative ale puterii de stat ca o formaţie care înmănunchează toate forţele politice şi sociale ale naţiunii noastre socialiste. În numele Frontului Unităţii Socialiste vor fi depuse candidaturile la alegerile de deputaţi în Marea Adunare Naţională şi în consiliile populare, întreaga campanie electorală organizîndu-se de către Front, sub conducerea organizaţiilor de partid.

Frontul Unităţii Socialiste îşi va aduce contribuţia activă la elaborarea şi înfăptuirea politicii externe a partidului şi statului, al cărui principiu de bază este dezvoltarea prieteniei şi alianţei frăţeşti, a colaborării economice, politice, culturale şi ştiinţifice cu toate ţările socialiste, întărirea unităţii sistemului socialist mondial. El va contribui totodată la extinderea relaţiilor de cooperare cu toate ţările, fără deosebire de orînduire socială, la promovarea în viaţa internaţională a principiilor suveranităţii şi independenţei naţionale, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc, la lupta pentru pace şi securitate în întreaga lume. Frontul Unităţii Socialiste va desfăşura relaţii de colaborare cu organisme similare din ţările socialiste şi din alte ţări, cu organizaţiile democratice şi progresiste din Europa şi de pe alte continente, cu mişcările de eliberare naţională, cu toate forţele antiimperialiste care se pronunţă pentru colaborare între popoare, pentru triumful cauzei păcii şi progresului social.

Constituirea Frontului Unităţii Socialiste şi a consiliilor naţionalităţilor conlocuitoare va reprezenta un eveniment important în viaţa politică a ţării noastre. Aceasta va contribui la întărirea continuă a unităţii poporului, a tuturor oamenilor muncii, indiferent de naţionalitate, la cimentarea coeziunii naţiunii socialiste — condiţie fundamentală a trăiniciei şi forţei orînduirii noastre socialiste, uriaşă forţă motrice a progresului material şi spiritual al Româ-

niei noi. Poporul român, unit în rînduri strînse sub conducerea partidului comunist, reprezintă o pavăză inexpugnabilă a marilor cuceriri revoluționare ale societății noastre, a strălucitelor victorii dobîndite pe drumul înfloririi socialiste a patriei. Sîntem convinși că adoptarea măsurilor propuse de Comitetul Executiv va contribui la accelerarea progresului societății noastre socialiste. Aceasta va spori tot mai mult rolul conducător al partidului în întreaga operă de desăvîrșire a construcției socialiste, va duce la afirmarea mai puternică a rolului clasei muncitoare ca forță socială conducătoare a societății, va întări tot mai mult alianța dintre clasa muncitoare și țărănime, frăția dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, unitatea întregului popor muncitor în jurul Partidului Comunist Român.

CUVÎNTARE CU PRIVIRE LA PERFECȚIONAREA ASISTENȚEI SANITARE ÎN ROMÂNIA

Plenara C.C. al P.C.R. din 24—25 octombrie 1968

Vreau să subliniez, în primul rînd, importanța pe care o are dezbaterea în cadrul plenarei Comitetului Central al partidului a măsurilor pentru îmbunătățirea ocrotirii sănătății poporului. Faptul că plenara a înscris pe ordinea de zi și a dezbătut această problemă arată preocuparea permanentă a partidului pentru găsirea căilor celor mai corespunzătoare care să ducă la apărarea sănătății constructorilor socialismului, la ridicarea nivelului activității organelor sanitare din țara noastră. Aceasta se încadrează în șirul de analize și măsuri întreprinse de Comitetul nostru Central pentru perfecționarea diferitelor sectoare ale activității de construcție socialistă și care relevă modul creator în care Partidul Comunist Român își îndeplinește rolul de forță conducătoare a societății.

Studiul prezentat plenarei face o analiză aprofundată atît a succeselor realizate în domeniul ocrotirii sănătății în anii construcției socialiste, cît și a neajunsurilor care mai dăinuie în acest important sector al vieții sociale. Totodată, el schițează măsurile menite să asigure lichi-

darea lipsurilor, îmbunătățirea activității sanitare, a stării generale a sănătății poporului.

Desigur, sînt bine cunoscute stările existente în acest domeniu în trecut în țara noastră. Bolile făceau ravagii mari în rîndul muncitorilor, țăranilor și al celorlalte categorii de oameni ai muncii în timpul regimului burghezo-moșieresc. Cu toate că dispuneam de o școală medicală bună, în regimul capitalist, pentru care grija față de sănătatea oamenilor nu constituia o problemă de prim ordin, o problemă de importanță națională, s-a întreprins extrem de puțin pentru apărarea sănătății poporului. În anii construcției socialiste, pe măsura dezvoltării economiei, a ridicării nivelului general de viață, partidul, guvernul au luat o serie de măsuri care și-au spus din plin cuvîntul, asigurînd îmbunătățirea simțitoare a ocrotirii sănătății populației. În studiul prezentat sînt relevate succesele obținute în diminuarea și în lichidarea a numeroase boli care făceau adevărate ravagii în trecut.

S-a dezvoltat baza materială a rețelei de asistență medicală. A crescut numărul medicilor și al celorlalte cadre sanitare. S-a construit un număr mare de spitale și alte instituții sanitare, mai cu seamă în ultimii 7—8 ani. Cheltuim anual aproape 6 miliarde de lei pentru ocrotirea sănătății. Sigur, s-ar putea spune că trebuie și mai mult, dar dacă facem socoteala cît reprezintă această sumă din venitul național, din totalul cheltuielilor noastre bugetare, rezultă că acordăm fonduri foarte serioase pentru sănătatea poporului. Eram îndreptățiți să avem pretenția ca, față de eforturile pe care statul, poporul le-au făcut pentru dezvoltarea bazei materiale a rețelei sanitare, inclusiv pentru asigurarea de cadre, să avem rezultate ceva mai bune.

Sigur, tovarăși, partidul nostru, Comitetul Central au apreciat și apreciază pozitiv munca pe care o depun medicii, întregul personal sanitar din țara noastră în îndeplinirea misiunii sale de înaltă răspundere socială. Făcînd această apreciere, nu putem ignora nici neajunsurile, unele foarte serioase, care mai persistă în acest domeniu de activitate. În studiul pe care l-am discutat astăzi sînt relevate multe din aceste lipsuri și neajunsuri. Numeroși tovarăși care au luat cuvîntul, inclusiv medici, au relevat și alte laturi negative ale activității sanitare, scoțînd în evidență și mai mult justețea criticilor cuprinse în studiul prezentat plenarei.

Merită să remarcăm că principalul neajuns stă în faptul că într-un șir de domenii foarte importante pentru sănătatea oamenilor muncii am rămas în urmă față de stadiul dezvoltării mondiale. Este necesar să subliniem aceasta în cadrul plenarei pentru a înțelege că trebuie să luăm măsuri foarte serioase. Trebuie să acordăm atenție nu numai bolilor cu care e mai ușor de luptat și pe care, de altfel, am reușit să le diminuăm sau să le lichidăm în anii socialismului, ci și acelor maladii grave care fac astăzi ravagii în lume și care impun eforturi mai mari din partea corpului medical. Referindu-mă la aceasta, nu mă gîndesc să pun toate lipsurile pe seama medicilor, deși primii care trebuiau să acționeze erau ei. Ele se datoresc și conducerii ministerului, precum și tovarășilor care au îndrumat din partea conducerii de partid și de stat acest sector de activitate. Sublinierea acestor lipsuri o consider și ca pe o autocritică a Comitetului nostru Central, care, timp îndelungat, nu a analizat sectorul sanitar, nu a asigurat ca neajunsurile să fie sesizate și înlăturate operativ. Deși cu o ocazie sau alta s-a atras atenția asupra unor probleme și s-au emis anumite indicații, acestea nu au cunoscut materializarea cuvenită.

O altă lipsă asupra căreia aș dori să mă opresc este folosirea nu întotdeauna judicioasă a bazei materiale de care dispunem. Aceasta pleacă de la o insuficient de rațională

repartizare a mijloacelor pe teritoriu, de la concentrarea lor în cîteva centre. Aceasta impietează asupra dorinței noastre de a face ca de asistența medicală să beneficieze în măsură egală populația din întreaga țară. Din păcate, nu numai satele, dar chiar și multe orașe au o insuficientă bază materială pentru satisfacerea cerințelor sanitare. Din această cauză, pentru o bună parte a populației asistența medicală nu este asigurată la nivelul corespunzător, la nivelul eforturilor materiale generale făcute de statul nostru în acest domeniu. Ca urmare a concentrării bazei materiale în anumite centre, costul asistenței medicale este foarte ridicat, așa cum pe bună dreptate s-a arătat și în dezbaterile plenarei. Aș dori să subliniez și eu ceea ce au spus aici numeroși tovarăși, că și în materie de cadre medicale asistăm la un fenomen de concentrare. Din această cauză, un număr mare de localități, îndeosebi rurale, sînt prost dotate cu personal medical.

La aceste lipsuri mai generale aș adăuga și unele manifestări negative în atitudinea etică și profesională a unor medici, a unor membri ai personalului sanitar. Aici s-a vorbit despre asemenea manifestări. Este adevărat, ele nu caracterizează corpul nostru medical, dar nu sînt nici prea puține ca să nu fie luate în seamă. Anchetele întreprinse într-un șir de județe au evidențiat unele stări de lucruri care nu fac de loc cinste personalului medical și care, de la sine înțeles, nu au ce căuta în orînduirea noastră socialistă. Mă refer la o anumită atitudine de indiferență, ca să spun numai atît, față de bolnavi, la faptul că unii medici pretind plată din partea cetățenilor pentru îndeplinirea obligațiilor lor profesionale, ceea ce face ca asistența medicală să nu mai fie gratuită sau să fie gratuită numai din partea statului. Din păcate, tovarăși, acestea nu sînt cazuri izolate. Or, școala medicală românească se mîndrește cu tradiții nobile. Am avut mulți medici care

s-au remarcat nu numai prin înaltul lor nivel științific, prin operele care au făcut renumele medicinei noastre pe multe continente, ci și printr-o atitudine, chiar în condițiile vechiului regim, de umanism, de apostolat, dacă vreți. Cineva a spus aici că un asemenea profil trebuie să fie caracteristic oricărui medic. Medicina este într-adevăr o profesiune, dar nu este o profesiune ca toate celelalte. Ea cere nu numai multă pricepere, ci și multă dragoste pentru om, multă omenie, pasiunea de a te dedica sănătății semenilor. Cei care transformă medicina exclusiv într-o sursă de cîștig și care tratează suferințele oamenilor cu nepăsare nu se ridică la nivelul tradițiilor luminoase ale școlii medicale din țara noastră.

Unele neajunsuri în activitatea de apărare a sănătății poporului se datoresc și faptului că Ministerul Sănătății nu a asigurat permanent îndrumarea și controlul necesar, pînă jos, la rețeaua de unități sanitare, nu a manifestat atenția cuvenită față de aparatul de zeci de mii de oameni de care dispune — peste 30 000 de medici, alte zeci de mii de lucrători cu pregătire medie și inferioară —, nu l-a ajutat cum trebuie pentru a-și îndeplini datoria. Lipsuri serioase s-au manifestat și în activitatea de îndrumare și control a organelor regionale sanitare. De aceea consider pe deplin îndreptățite criticile adresate aici stilului de muncă al ministerului și al altor organe sanitare și cred că ele vor face obiectul unei examinări aprofundate, pline de răspundere în conducerea Ministerului Sănătății, în toate organismele sanitare din țara noastră.

Analizînd starea actuală a asistenței sanitare, este necesar — și studiul prezentat plenarei face acest lucru — să stabilim măsurile pentru lichidarea neajunsurilor constatate, pentru ridicarea nivelului întregii activități de ocrotire a sănătății. Este cunoscut că întreaga politică a partidului și statului este îndreptată spre bunăstarea omului, a

poporului, că satisfacerea cerințelor cetățenilor este țelul suprem al partidului nostru comunist. Vorbind de bunăstarea omului, a poporului, pornim de la premisa că o latură importantă a acesteia este ocrotirea sănătății. De aceea trebuie să subliniem răspunderea mare ce revine medicilor, întregului personal sanitar — răspundere de cinste, de onoare, care incumbă însă și multă muncă și o înaltă conștiință. Este de înțeles că medicii, personalul sanitar trebuie să-și canalizeze întreaga activitate, de zi și de noapte, apărării sănătății, prevenirii și combaterii bolilor, asigurării tuturor condițiilor ca poporul român să fie un popor sănătos, viguros, în stare să-și îndeplinească cu succes rolul de constructor al socialismului, să facă să înflorească continuu națiunea noastră socialistă. În acest sens, un rol deosebit de important are îmbunătățirea organizării și activității spitalelor și a celorlalte unități sanitare, întărirea ordinii și disciplinei în funcționarea întregii rețele a Ministerului Sănătății, dezvoltarea grijii, a solicitudinii față de bolnavi, ridicarea nivelului întregii deserviri sanitare a cetățenilor.

În dezbaterile plenarei s-au făcut multe propuneri valoroase. Ele vor ajuta la elaborarea soluțiilor care să asigure înfăptuirea sarcinilor prevăzute în studiul prezentat plenarei, a hotărîrilor pe care le va adopta Comitetul Central. Ministerul Sănătății, organele sale de specialitate trebuie să acționeze cu fermitate în direcția lichidării rămînerii în urmă a unor domenii ale ocrotirii sănătății publice. În acest scop trebuie luate măsuri organizatorice eficiente, repartizîndu-se forțele corespunzătoare în domeniile respective. În următorii doi ani și mai cu seamă în următorul cincinal să asigurăm repartizarea teritorială mai justă a bazei materiale, apropierea asistenței sanitare de masele largi populare. Această bază să fie la îndemîna tuturor membrilor societății noastre, să fie folosită cît mai

judicios, cu o eficiență cît mai mare. O atenție deosebită trebuie acordată de către organele Ministerului Sănătății prevenirii și combaterii bolilor profesionale și, în colaborare cu celelalte ministere, eliminării surselor care le generează.

Pornind de la toate aceste sarcini, cred că trebuie să acordăm o mare atenție cercetării științifice medicale. Sigur, noi avem rezultate bune în acest domeniu. Avem însă și multe neajunsuri, dintre care unele au fost evidențiate aici. Este vorba, de pildă, de numărul prea mare de institute create nu întotdeauna în funcție de necesitățile sănătății publice, ci și de interesele personale ale unor tovarăși. Nici proporțiile țării noastre, nici problemele care au fost abordate și rezolvate în perioada care a trecut nu justifică această fărîmițare a potențialului de cercetare în domeniul medical. Aceasta a dus la dispersarea forțelor umane și a aparaturii, la folosirea nejudicioasă a mijloacelor. Multe teme de cercetare nu au fost legate de lupta pentru îmbunătățirea sănătății poporului. Unii tovarăși motivează aceasta spunînd că s-a făcut cercetare fundamentală. Există, desigur, o asemenea cercetare, dar, după părerea mea, în medicină cercetarea fundamentală trebuie legată de om, de nevoile sănătății poporului. Cercetarea fundamentală cred că trebuie să pornească nu de la nevoia de a avea cît mai multe referate sau comunicări științifice, ci de la aceea de a obține cît mai mari succese în prevenirea și combaterea bolilor care fac să sufere mii și mii de oameni. De aceea consider că este bine să trecem cît mai rapid la îmbunătățirea organizării activității de cercetare științifică. În studiu se vorbește de crearea unui institut central care să unească toate institutele existente depinzînd de Academie sau de Ministerul Sănătății. E un lucru bun. Poate mergem însă și mai departe. Eu aș propune să examinăm problema înființării Academiei de științe medi-

cale din România. Acestei instituții i-am da și o bază mai bună și o structură organizatorică corespunzătoare, dar și un conținut nou. Văd în aceasta nu o simplă emblemă, ci un conținut superior al organizării viitoare a activității de cercetare medicală în România. Asta presupune să unim toate forțele științei medicale din România într-un singur for care să se consacre cercetărilor legate de sănătatea omului, de dezvoltarea sănătoasă a poporului nostru. Întreaga activitate de cercetare, și fundamentală și aplicativă, să fie orientată în această unică direcție. Este cunoscut că toți marii cercetători au rămas mari nu prin referatele sau comunicările realizate, ci prin descoperirile lor. Descoperirile leacurilor bolilor i-au consacrat în istoria medicinei pe Pasteur, pe Babeș, pe Cantacuzino și pe atîția alți savanți care au lucrat în acest domeniu. Toți cei de care vorbește istoria științei au adus o contribuție de seamă la apărarea sănătății oamenilor. Acest țel trebuie să-l punem la baza activității viitoarei noastre Academii de științe medicale.

O altă problemă asupra căreia vreau să mă opresc este justa repartizare a cadrelor medicale. O dată cu distribuirea judicioasă a bazei materiale trebuie să luăm măsuri hotărîte pentru îmbunătățirea repartizării cadrelor medicale. Trebuie să facem, în primul rînd, ca dispensarul comunal să devină un puternic centru de asistență sanitară rurală. Pînă nu vom realiza acest lucru, asistența sanitară pentru masa țăranilor va fi greoaie și insuficient de eficientă. Avem posibilitatea ca într-o perioadă nu prea lungă să repartizăm numărul de medici și de cadre sanitare medii și superioare care să permită acestor dispensare să-și îndeplinească așa cum trebuie rolul pe care îl au în sistemul nostru de asistență sanitară.

Se impun, totodată, măsuri pentru o mai bună informare a medicilor cu noutățile științei contemporane. Cred

că este necesar să ne gîndim la organizarea unor centre de informare deocamdată cel puțin județene. Mă gîndesc la un fel de cabinete științifice medicale unde medicul să poată găsi documentare științifică, literatură nouă de specialitate și unde să se organizeze periodic zile de informare a cadrelor medicale. Aceste centre ar putea asigura trimiterea, îndeosebi la sate, a unor sinteze ale noutăților în domeniul științei medicale care să țină corpul nostru medical sanitar la curent cu tot ceea ce este mai valoros în specialitățile de care se ocupă. Va trebui să vedem și cum funcționează publicațiile medicale și să facem ca ele să-și aducă contribuția la informarea științifică a cadrelor medicale.

Totodată trebuie să trecem și la îmbunătățirea sistemului de pregătire periodică a cadrelor medicale. Avem o experiență bună în acest domeniu de activitate, avem și experiența unor neajunsuri. Nu peste 10 sau 15 ani un medic să treacă printr-un anumit curs de perfecționare cum s-a spus aici. Să stabilim o perioadă de 3—4, maximum 5 ani, după care fiecare medic să urmeze cursuri de împrospătare a cunoștințelor.

S-a vorbit aici despre necesitatea folosirii mai eficace a stațiunilor balneoclimatice. România este o țară cu multe posibilități în acest domeniu. Din păcate însă, stațiuni cu mijloace curative cum nu se găsesc multe în lume și care în trecut erau foarte apreciate au intrat în anonimat. Am făcut puțin pentru dezvoltarea lor, am făcut puțin pentru a le pune în valoare. Nu s-a acordat destulă atenție ca ele să asigure cetățenilor noștri condiții de tratament adecvat și în același timp să atragă cît mai mulți străini. În directivele pe care le va elabora Comitetul Central această problemă trebuie să ocupe un loc important.

Este de asemenea necesar să acordăm mai multă atenție lărgirii producerii de medicamente în țară, precum și îm-

bunătățirii calității lor. Noi am luat o serie de măsuri, am făcut investiții. Nu știu dacă a fost bine că am concentrat în București, într-un singur complex aproape toată producția. În trecut aveam multe laboratoare și întreprinderi de medicamente și în București și în alte centre, și nu cu rezultate proaste. Cred că va trebui să urgentăm elaborarea studiului privind producerea medicamentelor. În prezent, răspunderea acestei producții, inclusiv a Institutului farmaceutic de cercetare, aparține Ministerului Industriei Chimice, care o consideră ceva minor în ansamblul celor 30 de miliarde cît reprezintă producția industriei chimice. Propun să studiem dacă nu ar fi mai bine ca producția de medicamente să treacă la Ministerul Sănătății. Ministerul Sănătății poate uni cercetarea cu producția și poate asigura un control al eficienței medicamentelor, care se face, după cîte știm, pe oameni. În orice caz, medicii ne pot ajuta să ridicăm calitatea producției de medicamente.

Ținînd seama de necesarul tot mai mare de instrumente medicale, se impune să intensificăm producerea acestora. În acest an am discutat această problemă cu Ministerul Sănătății și Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini. S-au stabilit măsuri de intensificare a producției de instrumente medicale. Necesarul este însă mare; probabil în viitor va crește. De aceea, cred că trebuie să reanalizăm acest program acordînd mai multă atenție producerii aparaturii și instrumentelor de care avem nevoie. Este necesar ca nu numai spitalele mari, ci și dispensarele din sate, medicii care lucrează în mediul rural să dispună de aparatura strict necesară; fără aceasta nu-și pot îndeplini cum trebuie îndatorirea. Știința a progresat și aparatura nouă, specială ne ajută să descoperim și să punem mai iute și mai exact diagnosticul. Consider că în directivele Comitetului Central și această problemă va trebui să-și găsească locul corespunzător.

În studiu se prevede crearea Colegiului medicilor și farmaciștilor. Cred că nu putem pune la îndoială eficacitatea acestui colegiu. Cred însă că medicii și farmaciștii vor acționa în așa fel ca să nu-i dea de lucru. În același timp însă trebuie aleși în acest colegiu oameni cu o înaltă ținută morală, care să fie în stare, puși în fața încălcării de către colegi de ai lor a normelor eticii medicale, să aplice măsurile corespunzătoare.

În vederea îmbunătățirii îndrumării ocrotirii sănătății în România, un rol important revine Ministerului Sănătății, conducerii sale. Fără îndoială că tovarășii care lucrează la acest minister vor lua măsurile necesare pentru a-și perfecționa activitatea. Pentru a veni în sprijinul ministerului, pentru a ridica nivelul conducerii ocrotirii sănătății în țara noastră, se prevede înființarea Consiliului sanitar superior. Acest consiliu trebuie să fie conceput nu ca un organ auxiliar al ministerului, ci ca un for de înaltă competență științifică, profesională, care să analizeze periodic, cel puțin o dată pe an, problemele generale ale sănătății din România și să aibă latitudinea de a elabora măsuri, hotărîri. El va fi deci nu un organ consultativ, ci un organ colectiv de decizie care va reuni în sînul său tot ceea ce are mai bun corpul medical din România, atît la centru, cît și pe scară locală. El va trebui să îmbine experiența de sus cu practica zilnică de jos, să asigure găsirea soluțiilor celor mai indicate pentru îndeplinirea la un nivel mai înalt a sarcinilor mari care revin medicilor, întregului corp sanitar în ocrotirea sănătății poporului.

Pe baza studiului și a discuțiilor purtate în plenară se vor întocmi directivele Comitetului Central al partidului privitoare la îmbunătățirea ocrotirii sănătății populației în România.

După elaborarea acestor directive, ar fi necesar, poate, ca la începutul anului viitor să se organizeze o consfătuire

pe țară a cadrelor medicale care să dezbată directivele și să elaboreze un șir de măsuri organizatorice, concrete, privind activitatea de viitor.

În încheiere, tovarăși, vreau să subliniez că discutarea în plenara Comitetului Central a problemelor asistenței sanitare s-a dovedit deosebit de utilă. S-au făcut multe propuneri îndeosebi de către tovarășii care lucrează în domeniul sanitar, și acestea constituie un ajutor de preț pentru Comitetul Central al partidului ; aceste propuneri ne vor ajuta în elaborarea directivelor și a măsurilor privind activitatea de viitor.

Discuțiile de astăzi au evidențiat o dată mai mult cît de important este pentru Comitetul nostru Central, pentru toate organele de partid și de stat ca la analiza problemelor pe care le ridică construcția socialismului să participe cei mai buni specialiști din diferite domenii de activitate. Numai astfel vom asigura ca măsurile pe care le stabilim să corespundă cît mai bine necesităților activității practice, să îmbine armonios în construcția socialistă linia politică generală cu experiența concretă. Va trebui ca și în elaborarea legii sanitare, despre care s-a vorbit aici, să ținem seama de propunerile făcute, să fie consultați în continuare cei mai buni specialiști, să se pornească de la dezbateri largi în care să se pronunțe atît personalul medical și sanitar, cît și opinia publică din țara noastră.

Îmi exprim convingerea că hotărîrile plenarei vor marca o cotitură în ocrotirea sănătății poporului nostru, că medicii noștri, întregul personal sanitar va munci cu și mai mult elan pentru îndeplinirea hotărîrilor Comitetului Central, pentru îndeplinirea nobilelor sale îndatoriri față de popor, față de patrie.

CUVÎNTARE LA ADUNAREA GENERALĂ A SCRIITORILOR

— 16 noiembrie 1968 —

Stimați tovarăși,

Vă rog să-mi permiteți să vă adresez dumneavoastră, scriitorilor, poeților, criticilor și dramaturgilor din România un cald salut tovărășesc din partea Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat și a guvernului Republicii Socialiste România. *(Aplauze puternice).* Este pentru prima oară cînd toți scriitorii din țara noastră s-au întrunit pentru a elabora în colectiv programul de activitate al uniunii. Prin amploarea și spiritul de responsabilitate al dezbaterilor, care au abordat problemele fundamentale ale literaturii și sarcinile de viitor ale Uniunii Scriitorilor, Adunarea Generală se va înscrie, fără îndoială, ca un eveniment de seamă în viața literară din țara noastră, stimulînd și mai mult participarea scriitorilor la activitatea politică și socială, la opera de edificare a societății socialiste. Se cuvine remarcat faptul că totalitatea celor care au vorbit de la această tribună și-au exprimat hotărîrea de a sluji prin arta lor cauza socialismului, progresul patriei noastre, nobilele aspirații ale poporului român. *(Aplauze).*

În cursul discuţiilor, după cum am fost informat, s-au formulat şi o serie de critici, dintre care multe îndreptăţite. Consider că noua conducere a scriitorilor va trebui să analizeze cu toată seriozitatea propunerile şi criticile făcute de vorbitori, trăgînd învăţămintele necesare pentru activitatea de viitor a Uniunii Scriitorilor. *(Aplauze).*

Putem spune că adunarea dumneavoastră a dat glas adeziunii depline a scriitorilor la politica internă şi externă a partidului nostru comunist, hotărîrii lor de a-şi închina talentul ridicării spirituale a maselor, înfloririi culturii României socialiste. *(Aplauze îndelungate).*

Adunarea dumneavoastră generală are loc într-o perioadă de dezvoltare viguroasă, multilaterală a întregii noastre societăţi, de înalt avînt creator al maselor. În vastul proces de dezvoltare a ţării şi de perfecţionare multilaterală a organizării sociale, rolul hotărîtor îl are clasa muncitoare, clasa cea mai avansată a societăţii, care şi-a dovedit atît în anii înfruntării cu capitaliştii şi moşierii, cît şi în epoca socialismului forţa mobilizatoare, consecvenţa revoluţionară, capacitatea de a duce poporul neabătut pe drumul libertăţii şi progresului. *(Vii aplauze).* La temelia orînduirii noastre socialiste stă alianţa de nezdruncinat a clasei muncitoare cu ţărănimea, cele două mari clase ale societăţii noastre, care cuprind marea majoritate a populaţiei ţării, unitatea dintre muncitori, ţărani şi intelectuali, fără deosebire de naţionalitate. În activitatea pentru desăvîrşirea construcţiei socialiste sporeşte neîncetat rolul intelectualităţii, parte integrantă a poporului muncitor, care îşi consacră cunoştinţele, capacitatea creatoare propăşirii patriei, ridicării poporului pe culmi tot mai înalte de cunoaştere, de cultură. În rîndul oamenilor de ştiinţă şi cultură un loc de seamă îl ocupă creatorii de artă, scriitorii. Partidul şi statul acordă o înaltă preţuire activităţii lor, dau o apreciere deosebită aportului pe care-l aduc la dez-

voltarea conştiinţei socialiste a maselor, la înnobilarea spirituală a omului, la realizarea ţelurilor societăţii noi. *(Aplauze puternice).*

Poporul român se mîndreşte pe drept cuvînt cu tradiţiile progresiste, patriotice ale culturii noastre. Istoria luptei maselor populare pentru păstrarea fiinţei naţionale, pentru neatîrnare, pentru libertate şi dreptate socială, pentru o viaţă mai bună, a consacrat pentru vecie numele multor cărturari, luminaţi, clarvăzători. Viaţa şi activitatea celor mai de seamă oameni de cultură din trecut sînt străbătute ca de un fir roşu de dragoste şi devotament faţă de popor şi patrie, de dorinţa arzătoare de a sluji idealurile celor mulţi, de un înălţător spirit de jertfă pentru cauza libertăţii naţionale şi sociale. Ei şi-au făcut o datorie de onoare din a înfăţişa lumii virtuţile poporului român, nobleţea sa spirituală, modestia, hărnicia, umanismul ce l-au caracterizat întotdeauna, dorul de libertate şi dreptate. Creaţia acestor scriitori va dăinui, rămînînd întotdeauna unul din cele mai luminoase capitole ale culturii noastre naţionale. *(Aplauze).*

Merită subliniat în faţa Adunării generale, în mod deosebit, faptul că în anii regimului burghezo-moşieresc o serie de scriitori s-au alăturat mişcării revoluţionare, antifasciste, au militat prin scrisul lor pentru transformarea revoluţionară a societăţii, aducînd o contribuţie de seamă la cucerirea libertăţii şi independenţei patriei. *(Vii aplauze).*

Astăzi societatea s-a schimbat din temelii, omul a fost eliberat de povara amarului, a exploatării, în ţară s-au instaurat egalitatea socială, demnitatea umană. Poporul îşi făureşte în mod liber şi conştient propriul destin, pregătind viitorul de aur al comunismului. Datoria scriitorilor de astăzi este ca pe fundamentul sănătos al tradiţiilor marii noastre literaturi clasice să înalţe şi mai sus arta po-

porului român, să facă din ea un puternic factor de progres social, hrana spirituală a omului nou, constructor al socialismului.

Așa cum au arătat în Adunarea generală mulți din tovarășii care au luat cuvîntul, putem afirma cu satisfacție că literatura noastră s-a dezvoltat în anii de după eliberare pe un drum ascendent, înregistrînd succese remarcabile în toate genurile, manifestîndu-se tot mai viguros în ansamblul suprastructurii socialiste. Transformările revoluționare din perioada postbelică au confruntat conștiința scriitorilor noștri cu mari și răscolitoare probleme legate de însuși destinul poporului nostru, au pus în fața creației literare sarcini cu totul noi. Este meritul marii majorități a scriitorilor din țara noastră că au înțeles aceste probleme, că au știut să răspundă prin operele lor comandamentelor fundamentale ale societății. Cei mai valoroși scriitori, poeți, critici, dramaturgi s-au aflat alături de popor, au sprijinit din toate puterile grandioasa lui operă socială, au militat fără șovăire sub steagul partidului. În condițiile luptei înverșunate împotriva reacțiunii, a claselor exploatatoare, pentru cucerirea puterii de către proletariat, pentru trecerea la construcția socialismului, ei au făcut din scrisul lor o armă de luptă, o chemare patetică pentru mobilizarea tuturor forțelor înaintate ale societății, pentru triumful politicii partidului comunist, pentru victoria socialismului în România. *(Aplauze puternice).* Cele mai bune opere create în acest ultim sfert de veac se înscriu, prin forța vibrației lor patriotice, a mesajului social, prin rolul pe care l-au jucat în mersul înainte al societății, în ridicarea conștiinței maselor, în înfăptuirea idealurilor fundamentale ale poporului nostru, la loc de cinste în istoria culturală a României moderne.

Merită să subliniem aportul de preț adus la aceste mari succese ale literaturii patriei noastre de scriitorii aparținînd naționalităților conlocuitoare. Trăind și muncind, de secole, laolaltă cu poporul român, pe meleagurile acestei țări, naționalitățile conlocuitoare și-au adus contribuția atît la crearea bunurilor care au asigurat progresul material al României, cît și la realizarea valorilor noastre culturale. Cot la cot cu poporul român, oamenii muncii maghiari, germani și de alte naționalități făuresc acum societatea socialistă, noua civilizație materială și spirituală a țării. Operele scriitorilor din țara noastră, fie ei români, maghiari, germani sau de alte naționalități, slujesc prieteniei și frăției dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, muncii unite pentru înflorirea patriei comune, România socialistă. *(Vii aplauze).* Indiferent în ce limbă este scrisă, literatura din țara noastră, păstrînd, desigur, amprenta specificului național, se inspiră din aceleași realități sociale, are drept subiect viața și munca unită a tuturor celor ce muncesc, indiferent de naționalitate, lupta lor pentru realizarea destinului comun de bunăstare și fericire.

În aprecierea creației literar-artistice trebuie să avem întotdeauna în vedere condițiile social-istorice concrete în care a fost făurită, caracteristicile etapei respective, cerințele dezvoltării societății, interesele fundamentale ale celor ce muncesc. O analiză științifică, obiectivă, a moștenirii culturale cere disocierea clară a ceea ce a fost înaintat, valoros, a tot ceea ce a exprimat necesitățile progresului social de lucrările și ideile inspirate din ideologia claselor exploatatoare. De aceea, relevînd ceea ce este prețios în literatura trecutului, nu trebuie să trecem cu vederea lucrările cu tendințe retrograde, reflectînd concepții naționaliste, șovine sau, dimpotrivă, cosmopolite, contrare intereselor progresului patriei noastre, intereselor celor ce muncesc.

Și în perioada de după eliberarea țării, alături de lucrări valoroase, care vor dăinui în literatura noastră, în crea-

ţia scriitoricească s-au manifestat şi o serie de minusuri. Unele din acestea se datoresc unor metode greşite folosite în îndrumarea literaturii noastre, unor tendinţe nesănătoase care au avut loc în societate în acea perioadă şi pe care partidul nostru le-a criticat cu toată tăria, luînd măsuri hotărîte pentru a nu se mai repeta niciodată. Criticarea lipsurilor nu trebuie însă să ducă la diminuarea valorii globale a literaturii scrise în anii socialismului, la etichetări negativiste generalizatoare. Făcînd bilanţul artistic al acestei perioade glorioase de un sfert de secol din istoria poporului nostru, trebuie să afirmăm cu putere că el este pozitiv, încununînd o muncă rodnică, deosebit de utilă, depusă de scriitorimea noastră. *(Aplauze puternice, îndelungate).*

Tovarăşi,

Deşi timpul care a trecut de la eliberarea ţării este destul de scurt, România a parcurs în acest interval o întreagă epocă istorică, a străbătut cu succes drumul de la capitalism la socialism, de la orînduirea exploatării la orînduirea libertăţii şi dreptăţii sociale, de la înapoiere şi sărăcie la prosperitate economică şi culturală. Sintetizînd marile transformări săvîrşite în structura de clasă, în economie, în cultură, în organizarea socială şi de stat, Congresul al IX-lea al partidului a elaborat programul dezvoltării societăţii noastre în etapa desăvîrşirii construcţiei socialiste, a trasat jaloanele progresului multilateral al patriei în viitor, a concretizat sarcinile ce revin tuturor categoriilor de oameni ai muncii.

Dînd viaţă acestui program, oamenii muncii dezvoltă într-un ritm susţinut economia, întăresc baza materială a societăţii, sporesc neîncetat forţele de producţie ale ţării. Ca urmare a îndeplinirii prevederilor planului cincinal, a progresului industriei şi agriculturii socialiste, a spori-

rii producţiei de bunuri materiale, creşte an de an nivelul de viaţă al poporului, se concretizează tot mai evident obiectivul suprem al politicii partidului — bunăstarea şi fericirea omului, ale tuturor celor ce muncesc. *(Aplauze puternice).* Procesul desăvîrşirii construcţiei socialiste se desfăşoară pe planuri multilaterale, în forme deosebit de complexe. Paralel cu dezvoltarea bazei materiale a societăţii, el presupune perfecţionarea relaţiilor de producţie, a raporturilor sociale între oameni, lărgirea şi adîncirea democraţiei socialiste, întărirea continuă a unităţii moral-politice a poporului, înflorirea ştiinţei şi artei, ridicarea nivelului de cultură al maselor, generalizarea eticii socialiste, formarea omului nou, eliberat de tarele morale ale trecutului.

Este ştiut că în ultimii ani partidul a iniţiat şi aplicat un şir de măsuri pentru perfecţionarea organizării societăţii, pentru dezvoltarea democraţiei socialiste, pentru întărirea forţei şi coeziunii orînduirii noi. Din acest cadru face parte şi crearea Frontului Unităţii Socialiste şi a consiliilor oamenilor muncii aparţinînd naţionalităţilor conlocuitoare, stabilită de recenta plenară a Comitetului Central. Dezbaterile care au avut loc cu prilejul aderării diferitelor organizaţii de masă şi obşteşti la Frontul Unităţii Socialiste şi cu prilejul adunărilor de constituire a consiliilor oamenilor muncii ai naţionalităţilor conlocuitoare au confirmat pe deplin justeţea măsurilor adoptate de Comitetul Central al partidului, au constituit o puternică manifestare a ataşamentului profund al tuturor categoriilor de oameni ai muncii faţă de politica marxist-leninistă a partidului nostru, a hotărîrii lor de a o traduce în viaţă neabătut. *(Vii aplauze).* Prezenţa Uniunii Scriitorilor, ca şi a celorlalte uniuni ale creatorilor de artă, în cadrul Frontului Unităţii Socialiste, oglindeşte rolul tot mai important şi mai activ pe care aceste organizaţii ob-

ștești sînt chemate să-l îndeplinească în societatea noastră, în participarea oamenilor de cultură, alături de muncitori și țărani, de toți cetățenii, la viața publică, la conducerea statului, la întreaga operă de edificare a socialismului.

Perioada care urmează va fi marcată de o serie de aniversări și evenimente politice de mare însemnătate în viața poporului nostru. La sfîrșitul acestei luni vom aniversa semicentenarul unirii Transilvaniei cu România, act crucial în istoria patriei, înfăptuit prin voința unanimă a maselor populare, a întregii națiuni, moment de cea mai mare importanță în dezvoltarea societății românești moderne, în închegarea forțelor revoluționare și progresiste, care, în frunte cu clasa muncitoare, cu partidul ei marxist-leninist, au răsturnat regimul burghezo-moșieresc, au lichidat exploatarea și au edificat orînduirea socialistă. Împlinirea în anul ce vine a unui sfert de secol de la eliberarea țării de sub jugul fascist va prilejui trecerea în revistă a marilor victorii obținute de poporul nostru, sub conducerea partidului, în cea mai mare operă înfăptuită vreodată pe pămîntul României. Apropiatele alegeri pentru Marea Adunare Națională și consiliile populare se vor transforma, fără îndoială, într-o puternică demonstrare a hotărîrii poporului român și a naționalităților conlocuitoare de a înfăptui neabătut politica de construcție a socialismului, într-o nouă și elocventă materializare a democratismului nostru socialist, a exercitării puterii în stat de către clasa muncitoare aliată cu țărănimea, a guvernării țării de către poporul însuși. Aceste evenimente oferă creatorilor de artă și cultură teme de inspirație pentru opere de mare valoare artistică și nu ne îndoim că scriitorii patriei noastre vor făuri și în viitor asemenea opere. *(Aplauze puternice).*

În realizarea sarcinilor desăvîrșirii socialismului, partidul nostru acordă o importanță deosebită științei, artei și culturii, stimulînd gîndirea liberă, creatoare, în toate sferele activității intelectuale, încurajînd și valorificînd în folosul progresului general inteligența, talentul și fantezia, deschizînd acces larg spre cunoaștere cetățenilor. Realizarea idealurilor socialismului în țara noastră înseamnă atît împlinirea aspirațiilor spre o viață materială mai bună, cît și ridicarea omului la un nivel superior de înțelegere a rostului său în lume, la o aleasă și bogată viață spirituală.

În acest context se înscriu și îndatoririle ce revin scriitorilor, tuturor oamenilor de artă. Pentru a putea sluji aspirațiile și idealurile maselor, pentru a satisface cerințele spirituale ale omului muncii eliberat de exploatare, scriitorul trebuie să trăiască cu maximum de intensitate comandamentele supreme ale societății noastre de azi, să înțeleagă tendințele ei de dezvoltare, să se confunde cu dorințele și voința poporului în mijlocul căruia s-a născut și trăiește. *(Vii aplauze).* Pentru a-și dedica opera oamenilor, scriitorul trebuie să știe ce doresc, la ce visează ei, care sînt interesele și idealurile lor, el trebuie să pătrundă adînc în conștiința maselor, să cunoască marile deplasări pe care le-a determinat în gîndirea și sensibilitatea lor socialismul. Astfel, poeziile, romanele, piesele de teatru vor putea exercita o puternică influență asupra minții și inimii omului de azi, vor putea deveni purtătoare de mesaj ale celei mai înalte etici — umanismul socialist. Societatea noastră are nevoie de o literatură militantă, care să cheme masele la o tot mai bogată activitate creatoare, conștientă, să mobilizeze conștiințele, să contribuie la întărirea unității moral-politice a întregului popor. *(Aplauze).*

Este știut că o lege a dezvoltării orînduirii noastre, a progresului în socialism este critica și autocritica, lupta neobosită împotriva neajunsurilor, a vechiului care frînează mersul înainte, promovarea fermă și curajoasă a tot ceea ce este nou și înaintat. Pornind de la aceste principii,

arta, literatura pot și trebuie să-și aducă aportul la combaterea și lichidarea fenomenelor negative din viața socială, a mentalităților înapoiate, a moravurilor reprobabile. Arta scrisului poate fi un sprijin eficace în lupta societății noastre împotriva celor care se sustrag de la obligațiile sociale, a arivismului, a manifestărilor de parazitism, a spiritului de căpătuială, a abuzurilor, pentru afirmarea principiilor echității socialiste în patria noastră. *(Aplauze).* Forța unei asemenea critici va fi cu atît mai mare, efectul ei constructiv, educativ cu atît mai puternic, cu cît literatura va opune tendințelor negative trăsăturile etice noi, ce caracterizează omul înaintat al societății socialiste. Desigur, eroul epocii socialiste nu este un supraom ; el are și calități și defecte, trăiește și bucurii și amărăciuni, și izbînzi și înfrîngeri, iubește, visează, se zbuciumă ca orice ființă omenească. Literatura trebuie să-l înfățișeze așa cum e în realitate, dar, relevîndu-i lipsurile, trebuie să pună totodată în evidență cu putere ceea ce-l caracterizează, și anume faptul că viața sa e străbătută de patosul revoluționar al idealului socialist, că el pune mai presus de orice interesele colectivității, că se dăruiește cu toată pasiunea muncii sale, cauzei socialismului, cauzei poporului. *(Aplauze).* Prin aceasta, întruchiparea în literatură a acestui personaj poate exercita o înrîurire salutară asupra conștiinței maselor. Acționînd în acest fel, abordînd vasta problematică a desăvîrșirii socialismului și transformării morale a omului, scriitorii noștri vor făuri o literatură militantă, profund angajată în măreața operă pe care o întreprinde poporul român. Reflectînd această experiență socială fără precedent în istoria umanității, scriitorii au posibilitatea de a introduce în literatură un univers omenesc inedit, care poate genera opere de cea mai mare originalitate. Noul trebuie căutat în societate, în viață, și nu în ceva supranatural. *(Aplauze puternice).*

În acest context, cu atît mai de neînțeles este tendința ce se manifestă la unii scriitori, din fericire puțini la număr, de a ignora problemele fundamentale ale existenței sociale, ale omului. În mod inevitabil, un asemenea drum nu poate duce decît la veștejirea și sclerozarea spirituală a scriitorului, la îndepărtarea sa de cei pentru care trebuie să scrie, la neputința de a comunica cu masele largi ale cititorilor. Este regretabil că unii scriitori manifestă indiferență pentru accesibilitatea operelor lor, ba, mai mult, mărturisesc chiar că nu-i interesează dacă sînt înțeleși de mase, că scriu pentru un cerc îngust de așa-ziși inițiați, iar unii spun chiar că nu s-au născut oamenii care să-i înțeleagă.

În legătură cu aceasta, permiteți-mi să vă istorisesc o poveste pe care am auzit-o și eu. Era de mult, tare de mult — așa încep de altfel toate poveștile —, pe vremea cînd nu existau nici Comitetul de Artă și Cultură, nici Uniunea Scriitorilor, nici secția culturală a Comitetului Central, nici edituri de stat și redactori-șefi de reviste literare, nici cenzură și nici chiar Fondul literar, deci nici posibilitatea de a se acorda împrumuturi sau avansuri pentru literatura încă nescrisă. Așa că nimeni nu îngrădea libertatea scrisului. Trăia pe atunci un poet — și cum se spune despre Făt-Frumos — nu împlinise încă nici 20 de ani cînd începu să se creadă așa de mare cum nu sînt nici poeții celebri, cu foarte multe versuri și cu părul alb. Și ca să pară și mai mare, poetul nostru se urcă într-un turn înalt — nu știu dacă era din lut sau din fildeș — și începu să citească dintr-un carnețel. Cîțiva trecători s-au oprit și l-au ascultat, dar cei mai mulți și-au văzut liniștiți de drum. Unul, e drept, cu părul alb, după ce a ascultat, neînțelegînd nimic, l-a rugat pe poet să traducă cele citite. Supărat, poetul a răspuns : cum să traduc ? Doar am citit în limba pe care o știe aici toată lumea ! Dacă n-ai înțeles,

înseamnă că tu ești vinovat, ești un incult din spațiul mioritic. Poeziile mele nu-ți sînt adresate ție, ci oamenilor culți care se vor naște peste veacuri sau care s-au născut, poate, pe alte planete. Și poetul nostru, în trufia sa, a cerut să i se mai înalțe și mai sus turnul în care își scria poeziile. E lungă această poveste, dar se spune că la un moment dat poetul a coborît cu mare alai din turn și s-a dus — nu știu dacă călare sau pe jos, deoarece pe atunci nu existau nici tramvaie, nici autobuze, nici autoturisme personale — la omul care pe atunci se ocupa cu transcrierea diferitelor acte și lucrări. Acolo, ce să vezi, poetul a dat peste cel care îl ascultase și îi ceruse să-și traducă poeziile pentru ascultători. Privindu-l de sus, deși acum se afla pe pămînt, poetul i-a spus : am venit să-mi transcrii poeziile în 50 de exemplare și, deoarece aceasta o să dureze mai mult, să-mi plătești imediat drepturi de autor. Proprietarul editurii — un particular, deoarece, după cum am mai spus, nu se înființaseră încă edituri de stat — s-a uitat în sus la poet și i-a răspuns : dar bine, omule, cum vrei să-ți transcriu atîtea exemplare cînd cititorii culți, pentru care scrii, nu s-au născut încă ? Pentru un singur cititor, care ești tu însuți, e suficient exemplarul pe care îl ai. Dacă totuși dorești să-ți transcriu în 50 de exemplare poeziile, atunci te rog să-mi plătești pentru munca pe care o depun. *(Aplauze).* La acest răspuns poetul s-a socotit tare nedreptățit, a plecat supărat, s-a urcat din nou în turnul său și a început să se plîngă că nu există libertatea cuvîntului. *(Vii aplauze).* Ce s-a mai întîmplat apoi cu poetul nostru, povestea nu spune. Probabil, cum se spune în toate poveștile, continuă să mai stea și acum acolo. Noi am dori însă ca azi să nu existe poeți ca cel din poveste, care nu-și găsesc cititori pe pămînt, printre trăitorii din vremea lor. Trebuie să spunem că, din fericire, aproape totalitatea scriitorilor noștri înțeleg să scrie pentru oamenii în mijlocul

cărora trăiesc, pe înțelesul lor. Adresîndu-li-se acestora, redînd cu talent viața, frămîntările și aspirațiile lor, ei pun totodată bazele trăiniciei în timp a operelor pe care le creează, transmit un mesaj uman care va găsi ecou profund și în conștiința generațiilor viitoare, a celor ce vor trăi în epocile ce vor veni. *(Aplauze puternice, îndelungate).*

Nu trebuie uitat că în anii socialismului, în care cultura a cunoscut un puternic progres, în condițiile cînd școlile sînt larg deschise întregului tineret și s-a generalizat nu de mult învățămîntul de 10 ani, în țara noastră s-a format un public larg, competent, receptiv la arta profundă, avid de cărți care să-i înaripeze mintea, să-i stimuleze gîndirea și fantezia, să-i insufle idei și sentimente înalte. Cărțile care nu sînt „înțelese" de cititori sînt tocmai cele sărace în idei, care se rezumă la jocul gratuit al formelor. Asemenea cărți nu sînt căutate, nu circulă, nu ajung la inima publicului.

Așa cum în mod just au subliniat aici numeroși tovarăși care au luat cuvîntul, linia directoare a întregii noastre arte, a literaturii noi este concepția despre lume și viață a clasei muncitoare — materialismul dialectic și istoric —, ideologia dominantă în România, arma încercată de luptă a partidului comunist, a întregului popor în edificarea orînduirii socialiste. *(Aplauze puternice).* Filozofia marxist-leninistă — superioară prin baza sa profund rațională, prin caracterul ei științific, prin faptul că pornește de la analiza legilor obiective ale dezvoltării sociale — permite scriitorului să dea răspuns marilor întrebări care frămîntă omul contemporan, marilor probleme sociale și morale ale societății zilelor noastre.

Spre deosebire de ideologia claselor exploatatoare, care nu mai poate oferi cheia înțelegerii proceselor lumii contemporane, nu mai permite desprinderea tendințelor principale în evoluția societății și a omului, nu mai poate des-

chide perspective viitorului, materialismul dialectic și istoric ajută pe creatorul de artă să descifreze legile prezentului, să scruteze viitorul, scoțînd în relief rolul capital pe care îl are omul în transformarea lumii, în realizarea progresului. Desigur, marxism-leninismul nu este o culegere de rețete infailibile, elaborată odată pentru totdeauna, nu este un „ghid practic“ pe baza căruia se poate acționa automat, sau un talisman care poate feri de orice fel de greșeală. El este o filozofie vie care te obligă să gîndești intens, cu propriul cap, în orice împrejurare, să interpretezi în mod creator realitatea aflată în continuă schimbare, să-ți lărgești neîncetat orizontul cunoașterii. Numai acei care înțeleg marxism-leninismul ca un mijloc de gîndire și de cercetare a legilor sociale își vor putea aduce aportul la dezvoltarea progresistă a omenirii. *(Aplauze).*

Cuprinzînd masele, marxism-leninismul s-a transformat în țara noastră într-o uriașă forță materială a progresului social. Nu trebuie să uităm însă nici un moment că mai persistă încă în societate rămășițe ale concepțiilor vechi, moștenite de la clasele exploatatoare, concepții idealiste, mistice, retrograde care mai pătrund într-un fel sau altul și din afară, din lumea capitalistă. Tocmai de aceea una din cerințele progresului societății noastre este combaterea hotărîtă a influențelor filozofiei străine în toate domeniile vieții sociale, și mai cu seamă în sfera artei și literaturii. Profund receptivă față de ceea ce e înaintat, progresist în gîndirea socială și în creația spirituală a lumii, ideologia noastră nu poate accepta sub nici o formă coexistența pașnică cu concepții idealiste, mistice, cu filozofiile care și-au trăit traiul. Una din marile misiuni ale scriitorilor noștri este aceea de a contribui prin operele, ca și prin întreaga lor activitate, la înfrîngerea curentelor reacționare din cultura universală, la triumful în arta timpurilor noastre a

ideilor filozofiei marxist-leniniste, a idealurilor omenirii înaintate, a umanismului socialist. *(Aplauze puternice).*

Militînd pentru o artă angajată, situată ferm pe pozițiile ideologiei marxist-leniniste, partidul nostru s-a pronunțat și se pronunță pentru o largă diversitate de stiluri și maniere artistice. Combătînd anumite viziuni înguste din trecut, unele păreri rigide cu privire la caracterul artei, partidul stimulează preocuparea scriitorilor, a tuturor artiștilor din țara noastră pentru perfecționarea măiestriei, pentru îmbogățirea mijloacelor de exprimare, pentru o continuă inovare creatoare. Pornim de la premisa că diversitatea de stiluri și forme artistice nu face decît să exprime mai pregnant conținutul, să-l facă mai accesibil omului pentru care este creată opera de artă. *(Aplauze).*

Unul din fenomenele deosebit de pozitive ale vieții noastre literare este ridicarea unei pleiade largi de tineri prozatori, poeți, critici și dramaturgi și afirmarea lor tot mai viguroasă în cîmpul creației, în care aduc o infuzie proaspătă de elanuri generoase. A pune consecvent în valoare îndrăzneala și energia tineretului, a-l promova cu curaj în viața socială, în toate domeniile de activitate este, de altfel, o caracteristică generală a politicii partidului nostru. În artă, în literatură, ca în orice muncă, nici o cucerire nouă nu poate porni însă de la zero, ci de la cuceririle anterioare, nici un progres nu se poate clădi pe sol gol, ci pe munca, pe realizările înaintașilor. Aspirația spre mai bine — caracteristică tineretului — este o lege a dezvoltării noastre, dar ea nu trebuie să se manifeste prin negarea valorilor acumulate pînă în prezent, ci prin continuarea și dezvoltarea lor în noile condiții. Fiecare generație își aduce propria ei contribuție creatoare, și toate laolaltă înmănunchează ca într-un buchet multicolor arta țării noastre. Pe bună dreptate s-a subliniat aici că orice tendință de separare arbitrară a artei și literaturii pe gene-

rații, de nesocotire a aportului unei generații sau alteia dăunează intereselor generale ale culturii noastre. Viața a demonstrat nu o dată că vîrsta spirituală nu o dă numărul anilor, ci clocotul vieții sufletești, intensitatea participării la existența poporului. Pot fi scriitori vîrstnici care, înțelegîndu-și menirea, să rămînă mereu tineri și pot fi, în schimb, tineri care, datorită ideilor învechite pe care le îmbrățișează și pe care le cred noi, să îmbătrînească prematuriu. *(Aplauze)*. Poporul nostru are nevoie de o literatură veșnic tînără, pe care flacăra dragostei de om și de patrie să nu o lase să îmbătrînească niciodată. *(Aplauze puternice)*.

Problemele legate de formarea culturală a tinerilor scriitori au ocupat, după cîte sînt informat, un loc important în Adunarea generală. În legătură cu aceasta s-au făcut și propuneri pentru întocmirea unui program de vizite în străinătate în vederea informării și documentării tinerilor. Desigur, această dorință este de înțeles, deși trebuie să menționăm că există la unii tovarăși și o anumită înțelegere greșită a procesului de formare intelectuală. Unii cred că pentru a deveni scriitor mare, artist mare, trebuie să treci neapărat prin Occident. Desigur, cunoașterea culturii internaționale este imperios necesară oricărui intelectual, dar țara noastră oferă azi posibilități largi de instruire tinerelor generații, învățămîntul nostru ridicîndu-se la nivelul exigențelor științei și culturii moderne mondiale. *(Aplauze)*. În această ordine de idei sperăm să se ivească și inițiativa întocmirii unui program de vizite ale tinerilor scriitori în propria noastră țară. *(Vii aplauze)*. Cunoașterea realității noastre sociale, a vieții poporului, a muncii sale eroice este o școală înaltă pentru tînărul creator de artă, o sursă inepuizabilă de inspirație, de idei, de instrucție indispensabilă pentru literatura cu adevărat militantă, umanistă.

Drumul unic de afirmare a tineretului în literatură, ca în orice alt domeniu de activitate, este nu contestarea gălăgioasă a înfăptuirilor celor mai în vîrstă, ci munca harnică, pătrunsă de înaltă responsabilitate pentru opera pe care o oferă societății. Fără muncă intensă, fără dăruire, nu se poate crea nimic mare și durabil. *(Aplauze)*. Fără un maxim consum de inteligență, de pasiune, de talent, lucrările de artă sînt condamnate să rămînă minore și, chiar dacă vor pîlpîi pentru un moment, se vor stinge la prima adiere a vieții, a timpului.

Este știut că socialismul, lichidînd exploatarea omului de către om, realizează egalitatea în drepturi între toți cetățenii, creează condiții pentru manifestarea nestînjenită în viața socială a fiecărui om al muncii. Una din marile cuceriri ale orînduirii noastre socialiste este asigurarea condițiilor pentru exprimarea liberă a opiniei celor ce muncesc, pentru participarea lor tot mai activă la elaborarea politicii partidului, a tuturor hotărîrilor care privesc viitorul națiunii, la conducerea treburilor statului. Măsurile luate în ultimii ani de partid și guvern au lărgit drepturile și libertățile cetățenești, au asigurat intensificarea schimbului de idei în sînul societății, participarea tot mai vie a maselor la stabilirea căilor mersului nostru înainte. O latură fundamentală a democrației socialiste este răspunderea fiecărui cetățean față de interesele generale ale societății, ale poporului. Este știut că în concepția marxism-leninismului libertate înseamnă necesitate înțeleasă. Omul devine liber în orînduirea socialistă nu pentru că iese de sub acțiunea legilor sociale, ci pentru că, înțelegîndu-le necesitatea imperioasă, acționează în spiritul lor, pentru construcția conștientă a societății. *(Aplauze)*. De aceea libertatea individului nu vine în contradicție cu cerințele și interesele generale ale societății, ci, dimpotrivă, slujește aceste interese. De aceea, atunci cînd se întîmplă

să aibă loc acțiuni de nesocotire a intereselor generale, societatea este îndreptățită să ia măsurile necesare pentru ca aceste interese, care condiționează și interesele fiecărui om al muncii, să nu fie cu nimic prejudiciate, pentru ca nimeni să nu dăuneze colectivității prevalîndu-se de libertățile asigurate de regimul nostru pentru realizarea bunăstării întregii societăți. *(Aplauze).* Democrația socialistă oferă oamenilor de artă un cîmp larg de manifestare, posibilitatea de a participa activ la viața politică și socială, de a-și aduce contribuția la mersul nostru înainte, la întărirea și perfecționarea continuă a orînduirii noi.

Trăim într-o epocă de mari prefaceri sociale, epoca unei profunde revoluții științifice și culturale, în care **Omul** se afirmă cu tot mai multă forță ca stăpîn al propriilor sale destine. În această epocă omul patriei noastre, eliberat de exploatare și asuprire, își construiește în mod conștient viața, viitorul luminos, propria-i istorie. Omul societății socialiste dorește să acționeze în deplină cunoștință și în sfera creației spirituale, dorește făurirea unei culturi care să fie nu rodul activității întîmplătoare, ci al necesității înțelese, o cultură nouă, inspirată din realismul societății noi, din umanismul socialist, închinată poporului și numai poporului. *(Aplauze).*

Stimați tovarăși,

Rolul partidului comunist de forță politică conducătoare a societății se manifestă cu putere în țara noastră în toate domeniile de activitate, în promovarea a ceea ce este nou și înaintat, în dinamizarea factorilor de progres atît în sectoarele producției materiale, în perfecționarea organizării societății și desfășurarea vieții politice, cît și în activitatea științifică și artistică, în întreaga cultură socialistă. Rolul de conducător al societății, partidul nostru l-a cîștigat prin lupta sa plină de abnegație pentru cauza poporului,

dovedind că pune mai presus de orice dezvoltarea civilizației în patria noastră, înflorirea națiunii socialiste. *(Aplauze puternice, îndelungate).*

Înscrierea în Constituție a acestui rol nu are sensul unei măsuri administrative, ci face doar să confirme o realitate de fapt, creată ca urmare a dezvoltării istorice obiective, a meritelor pe care și le-a cîștigat partidul nostru. Conducerea și îndrumarea de către partidul nostru a artei este o necesitate imperioasă, ea este menită să asigure ca arta și literatura din țara noastră să servească cauzei socialismului și progresului. Înțelegem realizarea acestui rol îndrumător în dezvoltarea artei nu prin impunerea unui anumit stil sau unei anumite maniere de creație, ci prin desfășurarea unei largi activități politico-ideologice, prin grija pentru îndeplinirea misiunii sociale a artiștilor, a scriitorilor, pentru fuziunea deplină a literaturii, a tuturor artelor cu marile preocupări ale poporului român, cu grandioasa operă socială pe care o întreprind oamenii muncii din țara noastră. Realizarea cu succes a acestei îndatoriri importante a partidului față de popor, față de viitorul său luminos, depinde în mare măsură de calitatea muncii politice și ideologice pe care o desfășoară organele și organizațiile de partid, de felul în care fiecare comunist își îndeplinește sarcinile ce-i revin. Scriitorii comuniști au un rol hotărîtor în îndeplinirea menirii literaturii de factor activ în transformarea revoluționară a societății, în ridicarea conștiinței socialiste a maselor, în perfecționarea morală a omului ; ei trebuie să milIteze cu pasiune și convingere pentru situarea fermă a artei scrisului pe pozițiile ideologice ale partidului nostru, pentru unirea tuturor detașamentelor oamenilor de artă într-un singur șuvoi în îndeplinirea rolului ce le revine în societatea noastră. *(Vii și puternice aplauze).*

Sarcini de seamă în îndrumarea ideologică și artistică a creației de artă, a activității scriitorului, în orientarea literaturii spre subiectele fundamentale ale vieții sociale revin criticii. În țara noastră, critica literară are vechi și puternice tradiții progresiste, rădăcini adînci în mișcările de idei înaintate ale trecutului. Criticii noștri cei mai de seamă au contribuit la crearea în literatură a unui climat intelectual de înțelegere a cerințelor dezvoltării sociale, climat ce s-a dovedit deosebit de fecund pentru marile talente artistice. Mulți dintre scriitorii noștri clasici de frunte s-au inspirat din ideile lor progresiste, și-au lărgit viziunea asupra menirii artei, reușind să se confunde astfel cu interesele și idealurile poporului. Marii noștri critici din trecut nu se fereau să atace frontal problemele literaturii, nu se sfiau să se pronunțe clar asupra unei opere literare, să discearnă ceea ce are ea bun sau rău în cuprinsul ei. Din păcate, aceasta nu prea se mai întîmplă în critica noastră de astăzi. *(Aplauze)*. Numai cu generalități nu se poate face critică. Am deschis zilele acestea „Istoria literaturii române" a lui Călinescu, scrisă, mi se pare, în 1941, și am dat peste critica pe care o face lui Rebreanu pentru romanul „Gorila". Subliniind minusurile mari ale acestei cărți, Călinescu spune că ea este sub puterea de creație a lui Rebreanu, că reprezintă o scădere a valorii scrisului lui. Călinescu nu s-a sfiit să-l critice pe Rebreanu, care era un scriitor mare, și cred că Rebreanu nu s-a supărat. Spun toate acestea pentru că socot necesar ca în viitor critica noastră literară să nu estompeze problemele și să nu se oprească nici în fața numelui scriitorului, nici în fața gălăgiei pe care o poate stîrni atitudinea ei fermă, deschisă.

Criticii marxist-leniniste de azi îi revine îndatorirea de a crea în sfera literaturii un puternic curent de idei, izvorît din principiile fundamentale ale materialismului dialectic și istoric, care să rodească puternic în creație, să stimuleze elaborarea unor opere cu caracter militant. Afirmînd în mod convingător și argumentat principiile ideologiei marxist-leniniste, critica are datoria de a face o profundă analiză filozofică fiecărei creații literare, relevînd ceea ce este înaintat, combătînd cu putere teoriile și influențele străine. Critica se cere a fi un factor activ în selecția valorilor literare, dezvăluind ceea ce este superficial, minor, indiferent de maniera de creație. O răspundere deosebită în promovarea literaturii noastre noi au revistele literare, care trebuie să fie un ferment al dezbaterilor, al schimbului principial de idei, al opiniei înaintate pe tărîmul literaturii. Este necesar ca revistele literare să dovedească o înaltă exigență ideologică și artistică, să militeze activ împotriva oricărei influențe a filozofiei străine, pentru promovarea principiilor materialismului dialectic și istoric.

Trebuie să se înțeleagă clar, tovarăși, criticarea unor lucrări nu înseamnă excomunicarea scriitorului. *(Aplauze)*. Dimpotrivă, critica trebuie să-l ajute să publice lucrări mai bune și mai multe. Atitudinea de indiferență sau de estompare a minusurilor unor lucrări nu servește nici scriitorilor, nici cauzei unei culturi înaintate, umaniste, în patria noastră. *(Aplauze puternice)*.

Adunarea generală a pus sarcini de mare răspundere în fața Uniunii Scriitorilor, a încredințat importante îndatoriri noii sale conduceri, și dați-mi voie ca să adresez cele mai calde felicitări noii conduceri pe care ați ales-o, comitetului, biroului și președintelui, tovarășului Zaharia Stancu. *(Aplauze îndelungate)*. Măsurile organizatorice care s-au discutat și în mod deosebit hotărîrea de a se crea organizații locale ale scriitorilor corespund pe deplin cerințelor dezvoltării continue a vieții obștești a oamenilor de artă, sînt în consens cu procesul general de dezvoltare a democrației socialiste în România. Un efect pozitiv asupra

dezvoltării creației scriitoricești vor avea și descentralizarea activității editoriale, crearea unor edituri cu profiluri diferite atît în capitală, cît și în alte centre culturale ale țării.

Datoria Uniunii Scriitorilor, a asociațiilor literare, a editurilor și revistelor este aceea de a asigura dezvoltarea unui spirit sănătos, de emulație, în întreaga noastră literatură, de a-i stimula pe scriitori, poeți, dramaturgi să atace cu curaj marile teme și subiecte ale realității socialiste, să exprime idealurile poporului, țelul său socialist, contribuția sa specifică la civilizația lumii contemporane. Descentralizarea organizatorică preconizată de Adunarea generală, crearea organizațiilor scriitoricești în țară vor permite conducerii Uniunii Scriitorilor să se consacre mai mult decît pînă în prezent problemelor de orientare a creației, organizării unor ample dezbateri ideologice în rîndul scriitorilor, îndeplinirii rolului ei îndrumător în viața literară. O preocupare de seamă a Uniunii trebuie să fie cultivarea unor relații tovărășești, colegiale între toți scriitorii, indiferent de generație sau de genul pe care-l practică, combaterea spiritului de grup, a oricăror manifestări care contravin eticii noastre socialiste, dezvoltarea criticii și autocriticii principiale, colaborarea rodnică a tuturor, în interesul general al literaturii. Plecînd de la premisa că scriitorii sînt nu numai artiști, ci și cetățeni cu drepturi și obligații egale cu ale celorlalți oameni ai muncii, Uniunea Scriitorilor trebuie să stimuleze totodată participarea membrilor ei la întreaga viață politică și socială a țării, la eforturile poporului pentru desăvîrșirea construcției socialiste.

Stimați tovarăși,

Literatura, activitatea de creație artistică din țara noastră nu se dezvoltă izolat, ci în contact cu întreaga cultură mondială — și în primul rînd cu literatura din țările socialiste, călăuzită de aceeași ideologie, cu literatura înaintată din toate țările lumii. Creația literară din România se afirmă în lume azi ca un factor activ în lupta pentru progres, fiind purtătoarea unor idei și aspirații nobile de prietenie între popoare, de pace și colaborare internațională, de solidaritate cu toate forțele avansate ale societății contemporane. În acest cadru, scriitorii, creatorii de artă sînt chemați să aducă o contribuție efectivă la înfăptuirea politicii externe a partidului și statului nostru, pusă în slujba luptei mondiale pentru socialism, pentru democrație, pentru progres și pace. *(Vii aplauze).*

Este bine știut că în centrul politicii și activității internaționale a Partidului Comunist Român și a guvernului țării noastre stă preocuparea pentru dezvoltarea și intensificarea continuă a colaborării frățești cu țările socialiste — de care ne leagă comunitatea orînduirii și a ideologiei, interesele și țelul suprem comun. Este o datorie nobilă pentru scriitorii noștri de a milita și în viitor pentru întărirea prieteniei și unității dintre țările noastre, pentru dezvoltarea solidarității lor pe baza principiilor marxism-leninismului, a egalității și frăției, a internaționalismului socialist. *(Aplauze îndelungate).*

După cum știți, tovarăși, originea cuvîntului internaționalism este latină, el se compune din particulele „inter" și „natio" și etimologic înseamnă colaborare între națiuni. Este firesc să concepem internaționalismul ca relații de colaborare între națiuni socialiste frățești, libere, egale și independente. *(Aplauze puternice).* Numai între națiuni independente se poate vorbi de o colaborare egală în drepturi, de adevăratul internaționalism socialist.

Dezvoltînd relații reciproce cu adevărat internaționaliste, relații de tip nou, între națiuni libere și suverane, egale în drepturi, țările socialiste oferă lumii un model însuflețitor și în același timp pun o temelie trainică solidari-

tății și unității forțelor progresiste, antiimperialiste din lumea întreagă.

Unul din obiectivele importante ale politicii externe a României, pe care scriitorii îl pot sluji eficient, este lărgirea colaborării cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea lor socială, pe baza respectării independenței și suveranității naționale, a egalității în drepturi, a neamestecului în treburile interne. *(Vii și puternice aplauze)*. Țara noastră, România, depune eforturi susținute pentru instaurarea în lume a spiritului de încredere și prietenie între popoare, pentru recunoașterea dreptului inalienabil al fiecărei națiuni de a urma drumul pe care îl dorește, de a se dezvolta de sine stătător, fără nici un amestec din afară. Un punct important în politica de destindere internațională promovată de țara noastră este realizarea securității europene, instaurarea între națiunile de pe acest continent a unor relații normale, eliminarea surselor de încordare și animozitate care pot periclita pacea. Să facem totul pentru a nu se mai repeta stările de lucruri din trecut care au dus în două rînduri, în decursul acestei jumătăți de secol, la conflagrații mondiale. Ne exprimăm hotărîrea de a milita neabătut și în viitor pentru înfăptuirea securității europene, aceasta corespunzînd atît intereselor poporului nostru, cît și intereselor tuturor țărilor socialiste, ale tuturor țărilor de pe continentul european, întregii lumi. *(Aplauze)*.

Partidul și statul nostru, întregul popor acordă un sprijin neprecupețit popoarelor care luptă pentru eliberarea națională, pentru cucerirea și consolidarea independenței și suveranității, pentru dezvoltarea nestingherită pe drumul progresului și civilizației. Este o cauză nobilă pentru oamenii de artă și literatură să susțină cu ardoare aspirațiile spre o viață nouă a popoarelor care s-au eliberat sau încă mai luptă pentru eliberarea de sub jugul colonial, să militeze pentru abolirea definitivă a acestui monstruos

sistem de robie a popoarelor, astfel ca epoca noastră să intre în istorie drept epoca libertății tuturor națiunilor de pe glob. *(Aplauze)*.

Partidul nostru pornește de la premisa că atîta timp cît mai există în lume imperialismul se vor menține pericole de agresiune și război, ceea ce impune întărirea vigilenței și combativității popoarelor, a capacității lor de apărare. Scriitorilor, tuturor artiștilor le revine îndatorirea de a-și ridica glasul, alături de întreaga omenire progresistă, împotriva imixtiunilor imperialiștilor în viața popoarelor, împotriva pretențiilor acestora la dominația mondială, pentru respectarea normelor dreptului internațional. Viața demonstrează că, în zilele noastre, politica amestecului în treburile altor state — sursă de grave pericole la adresa păcii, izvor de conflicte și tensiuni perpetue — este sortită eșecului. *(Aplauze)*. Exemplul războiului imperialist împotriva poporului vietnamez este pe deplin elocvent. El arată că un popor animat de dragoste de patrie, însuflețit de idealul libertății și independenței naționale, hotărît să-și apere suveranitatea și ființa națională nu poate fi îngenuncheat. Considerăm că încetarea bombardamentelor americane împotriva Republicii Democrate Vietnam este o măsură pozitivă în direcția soluționării problemei vietnameze. Este necesar să se reia în cel mai scurt timp tratativele de la Paris, să se ajungă la hotărîrea retragerii trupelor străine din Vietnam — singura cale de a se asigura poporului vietnamez posibilitatea de a-și hotărî singur destinele, fără nici un amestec din afară. Țara noastră va acorda în continuare tot sprijinul său poporului vietnamez în lupta sa dreaptă. *(Aplauze)*.

Imperativul suprem al epocii noastre este preîntîmpinarea unui nou război mondial, care, în condițiile tehnicii militare moderne, ar reprezenta un dezastru pentru întreaga omenire, pentru civilizația materială și spirituală

a lumii. Acest țel major al zilelor noastre trebuie slujit cu energie de toți oamenii lucizi, de conducătorii și oamenii politici, de forțele progresiste ale societății și, nu în ultimul rînd, de exponenții spirituali ai fiecărei națiuni — oamenii de artă și cultură. Cred că își păstrează deplină actualitate cuvintele adresate de Gorki oamenilor de artă : „Cu cine sînteți voi, maeștri ai culturii ?" Oamenii de cultură români, ca și cei din întreaga lume, nu pot să nu-și pună întrebarea : „de partea cui sîntem ?" De partea progresului, a intereselor poporului muncitor, a libertății și independenței popoarelor sau de partea acelora care tind să îngenunche și să lichideze libertățile popoarelor ? Răspunsul poate fi unul singur : oamenii de cultură și artă sînt de partea progresului, a cauzei libertății și independenței popoarelor. *(Vii și îndelungate aplauze).* A scrie cu pasiune și convingere despre acest deziderat arzător al contemporaneității înseamnă a face o literatură cu adevărat militantă, a-ți pune condeiul în slujba intereselor supreme ale umanității și în slujba progresului.

Poporul român, constructor al socialismului, nu precupețește nimic pentru ca, realizînd țelurile politicii interne a partidului de desăvîrșire a construcției socialismului, să-și aducă în același timp contribuția efectivă la destinderea internațională, la frînarea planurilor agresive ale imperialismului, la preîntîmpinarea unui nou război mondial.

Partidul și guvernul, întregul nostru popor militează neobosit pentru depășirea actualelor dificultăți existente în relațiile din cadrul sistemului socialist, dintre partidele comuniste, pentru realizarea unității de voință și acțiune a tuturor țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a întregului front antiimperialist. Consider că aceasta constituie o îndatorire de onoare pentru fiecare partid comunist, pentru fiecare comunist. Trebuie să facem totul pentru a se ajunge la lichidarea neînțelegerilor de astăzi, pentru restabilirea unității noastre revoluționare.

Desigur, la temelia acestei unități trebuie pus principiul marxist-leninist al egalității în drepturi, al independenței fiecărui partid comunist, al dreptului său de a-și hotărî singur politica internă și externă. Numai pe această bază se va realiza o unitate nouă, cu mult superioară unității din trecut — noi sîntem convinși că această unitate va triumfa. Adeziunea deplină a maselor muncitoare, a țăranilor, muncitorilor și intelectualilor din țara noastră la politica sa externă întărește și mai mult hotărîrea Partidului Comunist Român de a face tot ce depinde de el pentru realizarea mărețelor țeluri ale păcii și progresului.

Stimați tovarăși,

În încheiere, vreau să exprim încă o dată convingerea conducerii partidului și statului nostru că Adunarea generală a scriitorilor va determina un nou și puternic avînt al literaturii patriei noastre, va marca un moment important în realizarea înaltei misiuni ce revine creației literare în societatea socialistă. Fără îndoială că, împreună cu întregul popor, în frunte cu clasa muncitoare, sub conducerea Partidului Comunist Român, scriitorii români și cei aparținînd naționalităților conlocuitoare din patria noastră vor milita cu hotărîre și elan pentru înflorirea vieții materiale și spirituale a națiunii noastre, pentru făurirea înaltei civilizații a socialismului și comunismului pe pămîntul României. *(Aplauze puternice, îndelungate).* Scriitorimea patriei noastre numără destule valori, posedă suficiente talente pentru a făuri noi și noi opere demne de

munca minunatului nostru popor, de epoca glorioasă a desăvîrșirii socialismului în patria noastră. Nu ne îndoim că în România se vor crea și în viitor opere literare de înaltă valoare artistică.

Vă urez, dragi tovarăși, tuturor succes deplin pe acest drum măreț, satisfacții cît mai mari în munca de creație și în viața personală. *(Aplauze puternice, prelungite. Întreaga asistență, în picioare, ovaționează îndelung).*

CUVÎNTARE LA CONSTITUIREA CONSILIULUI NAȚIONAL AL FRONTULUI UNITĂȚII SOCIALISTE

— 19 noiembrie 1968 —

Constituirea Frontului Unității Socialiste reprezintă un moment de mare importanță în viața politică și socială a Republicii Socialiste România. Acest eveniment marchează o nouă etapă în întărirea unității moral-politice a poporului nostru, în dezvoltarea democrației socialiste în România.

Frontul Unității Socialiste reprezintă o formă superioară de manifestare a voinței de muncă și luptă a poporului nostru, a hotărîrii sale de a realiza programul desăvîrșirii construcției socialiste, de a-și făuri un viitor luminos, de a asigura progresul material și spiritual al patriei.

La temelia Frontului Unității Socialiste stă în primul rînd forța clasei muncitoare, cea mai avansată clasă a orînduirii noastre, al cărei rol conducător în societate s-a afirmat tot mai puternic în anii construcției socialiste. Îndeplinindu-și cu cinste misiunea ce-i revine în cadrul națiunii noastre socialiste, clasa muncitoare a demonstrat și demonstrează prin întreaga ei activitate că este în stare să asigure construcția socialismului și comunismului în România. *(Vii și puternice aplauze).* Constituind Frontul

Unității Socialiste, întărim și mai mult rolul conducător al clasei muncitoare în societatea noastră socialistă.

În al doilea rînd, Frontul Unității Socialiste va cimenta tot mai mult — dîndu-i o formă superioară — alianța dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, clasele cele mai puternice din punct de vedere numeric, care au rolul hotărîtor în producția de bunuri materiale și, în general, în viața socială a țării. În același timp, Frontul Unității Socialiste întărește și închegă și mai mult, dă o formă și mai activă colaborării și alianței strînse dintre muncitori, țărani și intelectuali. Intelectualitatea, căreia partidul îi acordă o atenție deosebită, are un rol din ce în ce mai important în întreaga activitate de construcție socialistă. Este știut că edificarea socialismului și comunismului nu este de conceput decît pe baza celor mai înaintate cuceriri ale științei, ale cunoașterii umane, că numai asigurînd înflorirea continuă a științei și culturii putem asigura făurirea celei mai civilizate societăți din lume. *(Vii aplauze).*

Alcătuirea Frontului Unității Socialiste din Partidul Comunist Român, din organizațiile obștești și organizațiile de masă este, s-ar putea spune, o cerință obiectivă, determinată de dezvoltarea societății noastre socialiste, de creșterea rolului organizațiilor obștești în întreaga viață socială a patriei. În acest cadru, rolul conducător al întregii activități politice revine Partidului Comunist Român, forța politică conducătoare a societății noastre, care prin întreaga sa activitate a demonstrat că îndeplinește cu cinste rolul pe care și l-a asumat, de a conduce poporul român, destinele națiunii noastre, spre făurirea unui viitor luminos — a socialismului și comunismului în România. *(Aplauze puternice).* Constituirea Frontului Unității Socialiste face să crească și mai mult rolul conducător al partidului, răspunderea sa în organizarea și conducerea întregii opere de

construcție socialistă, a întregii activități sociale din România.

Aș dori să subliniez, de asemenea, importanța participării la Frontul Unității Socialiste a consiliilor naționalităților conlocuitoare. Aceasta confirmă o dată în plus — dacă mai este necesar — justețea politicii partidului nostru în problema națională, faptul că în România problema națională a fost rezolvată de către Partidul Comunist Român în spiritul principiilor marxist-leniniste, aceasta ducînd la crearea unei puternice alianțe frățești între români, maghiari, germani, sîrbi, ucraineni și alte naționalități, între toți cei ce muncesc în România, fără deosebire de naționalitate, hotărîți să înalțe pe pămîntul patriei comune socialismul și comunismul, să asigure dezvoltarea liberă și independentă a țării noastre. *(Vii și puternice aplauze).*

Iată de ce putem afirma cu toată convingerea că formarea Frontului Unității Socialiste în România consfințește o realitate de fapt — unitatea indisolubilă a tuturor celor ce muncesc din patria noastră, hotărîrea lor de a asigura, sub conducerea Partidului Comunist Român, dezvoltarea și mai puternică a acestei unități, înfăptuirea neabătută a politicii partidului. *(Aplauze prelungite).*

După cum s-a arătat aici, activitatea Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste și a consiliilor județene, orășenești și comunale va avea un caracter permanent. Ele trebuie să desfășoare o activitate organizată, să dezbată problemele principale ale politicii interne și externe a României, să examineze problemele dezvoltării județelor, orașelor, comunelor, să acționeze intens pentru traducerea în viață a politicii elaborate de partid pentru dezvoltarea societății noastre socialiste.

Consiliul Național al Frontului Unității Socialiste va avea misiunea să examineze cu regularitate principalele probleme privind dezvoltarea statului nostru socialist în

domeniul economiei, științei și culturii. În felul acesta programul desăvîrșirii construcției socialiste va exprima nu numai adeziunea tuturor organizațiilor obștești și a maselor largi populare, dar va întruchipa și contribuția acestora la găsirea căilor celor mai bune pentru traducerea sa în viață. După cum știți, tovarăși, de la elaborarea sau adoptarea unei hotărîri și pînă la înfăptuirea ei este o cale destul de lungă, care cere o muncă intensă ; noi considerăm că organele Frontului Unității Socialiste vor avea în viitor un cuvînt important de spus și vor desfășura o activitate rodnică în această direcție.

Consiliul Național va trebui să examineze, de asemenea, principalele probleme ale politicii internaționale a statului nostru, asigurînd ca politica externă a României să corespundă pe deplin punctului de vedere al organizațiilor care au aderat la Frontul Unității Socialiste, intereselor generale ale poporului nostru, și ca această politică să fie înfăptuită cu hotărîre și consecvență de toate organizațiile de masă și obștești, de toți cetățenii patriei. Este bine știut că între politica internă și externă a partidului și statului nostru există o deplină unitate, că ele trebuie înfăptuite în mod unitar, pentru a asigura mersul ferm al patriei noastre pe calea desăvîrșirii construcției socialiste.

La baza politicii Frontului Unității Socialiste va sta programul adoptat de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, forța politică conducătoare a societății noastre, program care stabilește căile desăvîrșirii construcției socialiste în România, ale dezvoltării bazei materiale a societății socialiste. În centrul acestui program se află industrializarea socialistă — condiție esențială a progresului multilateral al țării, a ridicării bunăstării poporului, premisă a trecerii treptate spre comunism —, dezvoltarea agriculturii, a științei, învățămîntului, culturii, care constituie părți integrante ale politicii de făurire a socialismului și comunismului în România. Acest program va trebui să devină programul de acțiune al Frontului Unității Socialiste ; pe acest program trebuie să ne bazăm activitatea, cu acest program trebuie să ne prezentăm în alegeri ! *(Vii aplauze).*

În ce privește politica externă, este de asemenea de înțeles că Frontul Unității Socialiste va trebui să se bazeze pe principiile politicii externe stabilite de Congresul al IX-lea al partidului, care a pus în centrul activității noastre internaționale prietenia și colaborarea cu țările comunității socialiste, dezvoltarea acestor relații în direcția găsirii căilor pentru înlăturarea divergențelor existente și realizarea unei colaborări active cu toate țările socialiste ; aceasta este o condiție de bază a afirmării forței și rolului sistemului socialist pe plan mondial. *(Vii aplauze).* Frontul Unității Socialiste va trebui să desfășoare o susținută activitate pentru sprijinirea luptei de eliberare națională, pentru colaborare cu toate forțele și mișcările antiimperialiste de pe toate continentele — văzînd în aceasta una din direcțiile principale ale activității sale pentru unirea forțelor progresului și păcii în lume. *(Vii aplauze).*

Frontul Unității Socialiste va sprijini neabătut politica externă a țării noastre privind dezvoltarea legăturilor cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială, atît din Europa cît și de pe celelalte continente, văzînd în aceasta o sarcină importantă în lupta pentru prietenie și colaborare cu toate popoarele, pentru asigurarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele, fără imixtiuni din afară. Frontul Unității Socialiste trebuie să așeze la baza politicii externe principiile — care se afirmă tot mai mult pe plan mondial — ale egalității în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, principii trainice care asigură colaborarea și pacea în lume. *(Vii aplauze).* Cu aceste prin-

cipii ale politicii noastre externe va trebui să ne prezentăm în fața întregului popor în alegerile care urmează să aibă loc la începutul anului viitor. *(Aplauze puternice).*

Desigur, tovarăși, în cadrul activității sale internaționale, Frontul Unității Socialiste, ca organizație largă, reprezentativă, a societății noastre, va trebui să stabilească legături cu o serie de mișcări și de organizații similare atît din țări socialiste, cît și din celelalte țări ale lumii. În felul acesta, Frontul Unității Socialiste își va aduce contribuția la dezvoltarea și întărirea solidarității internaționale.

În legătură cu constituirea Frontului Unității Socialiste aș propune atît Consiliului Național, constituit astăzi, cît și conducerilor organizațiilor care au aderat la Frontul Unității Socialiste și care sînt prezente aici să consfințim crearea Frontului Unității Socialiste printr-un act constitutiv. Acest Act să fie semnat de către reprezentanții tuturor organizațiilor care au hotărît să formeze Frontul Unității Socialiste, spre a-i da și mai multă tărie, reprezentînd un angajament juridic, dacă vreți, dar în primul rînd politic — angajament de a acționa în strînsă unitate pentru înfăptuirea întregului program de desăvîrșire a construcției socialiste în România, pentru ridicarea țării pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație, pentru întărirea independenței și suveranității patriei noastre. *(Vii și îndelungi aplauze).* Interpretez aplauzele dumneavoastră ca o aprobare a acestei propuneri. *(Din nou aplauze puternice).*

Vă rog să-mi dați voie să exprim mulțumiri pentru alegerea mea ca președinte al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste și să asigur Consiliul Național că mă voi strădui să-mi îndeplinesc cît mai bine și într-un mod cît mai democratic această însărcinare. *(Vii aplauze).*

Cred că membrii Biroului Executiv, aleși astăzi, îmi dau mandatul să vă mulțumesc și în numele lor, asigurîndu-vă că Biroul Executiv va lucra ca un organ colectiv, căutînd să răspundă încrederii pe care i-ați acordat-o. *(Vii aplauze).*

În încheiere, doresc, încă o dată, să exprim convingerea noastră, a tuturor, că toate organizațiile participante la Frontul Unității Socialiste, cît și reprezentanții marilor întreprinderi, unități agricole și instituții, personalitățile culturale, științifice și din domeniul cultelor care fac parte din Consiliul Național al Frontului Unității Socialiste vor acționa cu toate forțele pentru dezvoltarea multilaterală a patriei, pentru înfăptuirea neabătută a politicii partidului nostru — politică ce corespunde pe deplin intereselor vitale ale întregului nostru popor. *(Vii și puternice aplauze).*

Urez conducerilor tuturor organizațiilor de masă și obștești prezente aici, ca și tuturor membrilor Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste succes deplin în activitatea lor! *(Aplauze puternice, îndelungi).*

CUVÎNTARE LA ADUNAREA POPULARĂ DE LA ALBA IULIA CU PRILEJUL FESTIVITĂȚILOR CONSACRATE SEMICENTENARULUI UNIRII TRANSILVANIEI CU ROMÂNIA

— 28 noiembrie 1968 —

Dragi tovarăși,

Participăm cu deosebită emoție la sărbătoarea împlinirii a 50 de ani de la înfăptuirea dorinței de veacuri a poporului nostru — realizarea statului național român, care a deschis calea dezvoltării unitare a națiunii noastre. *(Aplauze).*

Dați-mi voie să vă adresez dumneavoastră, locuitorilor orașului unde acum 50 de ani, prin voința unanimă a poporului nostru, s-a înfăptuit actul unirii, un salut călduros din partea Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat și a guvernului României socialiste. *(Aplauze puternice).*

1918, 1 Decembrie se înscrie în istoria poporului român ca un moment crucial din multele momente pe care le-a trăit în lupta sa pentru păstrarea ființei naționale, pentru libertate socială și națională. Știm cu toții că de-a lungul veacurilor poporul nostru a trebuit să facă față multor greutăți ; dar, fiind ferm hotărît să se apere cu arma în mînă, să-și dea chiar viața pentru a-și asigura viitorul, niciodată nu a îngenuncheat. *(Aplauze îndelung repetate).*

Cu prilejul acestei sărbători am dezvelit statuia lui Mihai Viteazul, realizată în cinstea acestui voievod — e drept, feudal —, dar care a întruchipat în chip minunat năzuințele celor trei țări românești spre unitate statală, pentru a putea face față năvălitorilor străini, oprimării otomane, pentru a-și putea păstra ființa națională, pentru a putea deschide calea progresului și bunăstării. *(Aplauze).* Statuia lui Mihai Viteazul constituie un simbol al voinței poporului nostru de a-și păstra independența și suveranitatea națională. *(Aplauze puternice).*

Noi cinstim și pe Basarab, și pe Bogdan, și pe Mircea, și pe Ștefan cel Mare, și pe Ioan de Hunedoara, și pe atîția alți voievozi — tot feudali, e drept —, dar care au fost buni organizatori de oști, buni organizatori ai luptei poporului nostru pentru neatîrnare. Noi îi cinstim nu ca feudali, ci ca oameni înaintați ai timpurilor lor, care au pus în joc tot ce au avut pentru izgonirea cotropitorilor străini de pe pămîntul strămoșesc. *(Aplauze).*

Istoria a vrut ca lucrurile să se desfășoare așa cum se știe. Noi nu putem decît să constatăm ceea ce au înfăptuit, la timpul lor, înaintașii noștri. Dacă ne-am așeza acum să rezolvăm noi lucrurile, le-am rezolva altfel, la nivelul cunoștințelor și la forța noastră de astăzi ; fără nici o îndoială că le-am rezolva în sensul de a face totul pentru unitatea statului nostru național, pentru a asigura un trai îmbelșugat și fericit tuturor locuitorilor României. *(Aplauze puternice).*

Ceea ce n-au putut realiza domnitorii la timpul respectiv au continuat alții : la '48, în '59, în '77, în '918 și prin voința unanimă a poporului s-a înfăptuit unitatea statului nostru național. Nu a fost rezultatul nici unui tratat de pace, nu a fost voința unei puteri din afară ; unirea a fost rezultatul voinței poporului român, dornic de libertate și

independență *(Aplauze puternice, îndelung repetate, ovații).* E drept că împrejurările de la sfîrșitul primului război mondial au fost prielnice. Ca urmare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, a unui șir de revoluții de eliberare națională, a marilor mișcări sociale ale maselor, s-au prăbușit imperii, printre care și imperiul habsburgic, care de mult trebuia să se prăbușească. Pe ruinele acestuia s-au ridicat popoare libere, independente, care au început să-și clădească viața pe alte baze, fără cotropitori și asupritori străini. Considerăm că, deși s-a înfăptuit în împrejurările existenței burgheziei, acesta a fost totuși un act progresist, care a dus la dezvoltarea societății omenești. *(Aplauze).*

De ce reamintesc astăzi, aici, la Alba Iulia, toate acestea ? Reamintesc acestea pentru că nu trebuie să uităm niciodată că ceea ce s-a înfăptuit prin lupta și sîngele înaintașilor noștri trebuie păstrat și apărat cu sfințenie. *(Aplauze).*

Trăim desigur alte vremuri. În România a fost răsturnat regimul burghezo-moșieresc. Puterea aparține clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, poporului nostru stăpîn pe destinul său și care dorește să-și făurească o viață liberă, pe măsura forțelor și posibilităților sale materiale și intelectuale — viața socialistă, viitorul comunist, de aur. *(Aplauze puternice).*

Afirmînd aici, la Alba Iulia, hotărîrea poporului nostru de a merge neabătut pe calea desăvîrșirii construcției socialiste, a ridicării continue a bunăstării materiale și spirituale a patriei noastre, noi facem legămînt că vom întreprinde totul pentru triumful socialismului și comunismului în România. Nimic în lume nu ne va abate de la îndeplinirea acestei misiuni istorice pe care și-a asumat-o Partidul Comunist Român — forța conducătoare a întregii noastre națiuni. *(Aplauze puternice, urale și ovații).*

Consider că e bine de reamintit aici, la Alba Iulia, că, datorită politicii marxist-leniniste a partidului nostru, a fost rezolvată pentru totdeauna problema națională, în sensul asigurării egalității depline în drepturi între toți cetățenii României, fără deosebire de naționalitate. Înfrățiți, oamenii muncii au cucerit puterea, construiesc socialismul, muncesc pentru făurirea orînduirii celei mai drepte — orînduirea comunistă în România. *(Aplauze îndelung repetate).*

Am vizitat Muzeul Unirii, în care este redată minunat lupta de veacuri a poporului nostru pentru realizarea aspirațiilor sale, lupta comună a oamenilor muncii români, maghiari, germani, care de secole viețuiesc împreună pe aceste meleaguri și care nu o dată s-au opus, umăr la umăr, atît împotriva cotropitorilor străini, cît și împotriva asupritorilor proprii, s-au ridicat la lupta pentru eliberare națională și socială. Numai atunci cînd și-au unit eforturile, cînd au luptat împreună, ei au reușit să iasă victorioși în luptele pe care le-au dus. Iată de ce doresc să afirm aici că trebuie să facem totul pentru a întări necontenit prietenia și frăția dintre români, maghiari, germani, dintre toți locuitorii României, fără deosebire de naționalitate. Este o poruncă a înaintașilor noștri, a acelora care întotdeauna au arătat că cine seamănă vrajbă între români și maghiarii și germanii care locuiesc pe acest teritoriu este dușmanul propriilor interese ale naționalității căreia îi aparține. Noi dorim ca împreună să constituim societatea socialistă, societatea comunistă de mîine, unită, în care să nu mai existe deosebiri de naționalitate, în care omul, stăpîn pe sine, pe munca sa, să se bucure de toate binefacerile civilizației. *(Aplauze puternice).*

Întregul nostru popor sărbătorește 50 de ani de la înfăptuirea unirii Transilvaniei cu România în condițiile

luptei pentru înfăptuirea programului elaborat de Congresul al IX-lea. Cunoaşteţi, tovarăşi, şi rezultatele, şi lipsurile pe care le avem. În anii socialismului am obţinut victorii strălucite, istorice. Ştim că mai avem însă multe de făcut pentru a ajunge la un înalt nivel de dezvoltare materială şi spirituală, pentru a asigura satisfacerea tuturor necesităţilor poporului. Dar partidul nostru şi guvernul ţării noastre, împreună cu întregul popor, fac totul pentru a asigura mersul tot mai hotărît înainte, pentru a lichida lipsurile, precum şi greşelile săvîrşite în trecut, pentru a asigura crearea condiţiilor pentru ridicarea continuă a bunăstării maselor. Vom putea realiza aceasta, tovarăşi, numai dacă fiecare — muncitor, ţăran, intelectual, fără deosebire de naţionalitate —, la locul său de muncă, va face totul pentru a traduce în viaţă politica partidului comunist, care corespunde pe deplin intereselor întregului nostru popor. *(Aplauze puternice).*

Tovarăşi,

Ne desfăşurăm activitatea în condiţii internaţionale deosebite. Nu uităm şi sîntem conştienţi de faptul că România, ca ţară socialistă, poate să-şi asigure dezvoltarea numai în strînsă colaborare şi unitate cu toate ţările socialiste, unitate şi colaborare care trebuie să se bazeze pe principiile marxist-leniniste ale independenţei şi suveranităţii naţionale, întrajutorării tovărăşeşti, solidarităţii între toate popoarele care făuresc noua orînduire. Aceste principii oferă o bază minunată pentru manifestarea din plin a internaţionalismului socialist, care presupune colaborare între popoare socialiste egale, suverane, dornice fiecare să se dezvolte şi să înflorească. *(Aplauze).* Unii ar putea spune : iată, românii sînt nişte naţionalişti, ei vor-

besc de dezvoltarea fiecărei naţiuni, a fiecărui popor şi uită de internaţionalism. Doresc să reamintesc aici, la Alba Iulia, acelora care gîndesc sau vorbesc în acest sens că românii, comuniştii români pornesc de la răspunderea pe care o au faţă de poporul din rîndul căruia s-au născut şi pe care doresc să-l slujească cu toată fiinţa lor. *(Aplauze îndelung repetate, urale şi ovaţii la adresa P.C.R.).* Noi, comuniştii, considerăm că — după eliberarea poporului de sub jugul burgheziei — una din îndatoririle noastre fundamentale este aceea de a asigura construcţia socialismului şi comunismului în ţara noastră. Şi dacă această dorinţă de a construi comunismul în România este naţionalism, da, sîntem asemenea naţionalişti. *(Aplauze).* Noi considerăm însă că aceasta nu este naţionalism, că aceasta este o politică cu adevărat marxist-leninistă, cu adevărat internaţionalistă ; numai pornind de la asigurarea dezvoltării socialiste a fiecărei ţări se poate asigura solidaritatea internaţională, întărirea frontului unit al ţărilor socialiste, al mişcării revoluţionare din întreaga lume. *(Aplauze puternice).*

Noi considerăm, de asemenea, ca obligaţie a noastră, a comuniştilor, să dezvoltăm solidaritatea cu popoarele ţărilor socialiste, cu comuniştii din ţările socialiste, să ne întrajutorăm, să ne acordăm sprijin reciproc în lupta pentru construcţia socialistă, să ne asigurăm împotriva oricui ar atenta la independenţa şi suveranitatea ţărilor noastre. În aceasta vedem noi una din obligaţiile internaţionaliste, una din obligaţiile noastre de detaşament al mişcării revoluţionare internaţionale ; vom face totul pentru a ne îndeplini această obligaţie internaţională. *(Aplauze puternice).*

Noi nu uităm nici un moment că pe o parte însemnată a planetei noastre stăpîneşte încă capitalismul, imperialismul. Sînt încă popoare înrobite din punct de vedere naţio-

nal, popoare inrobite încă capitalului ; aceste popoare luptă pentru independența lor, luptă pentru scuturarea jugului capitaliștilor și moșierilor. Sintem solidari și vom fi continuu solidari cu toate popoarele care militează pentru cucerirea independenței sociale și naționale. În aceasta vedem, de asemenea, o îndeplinire a obligației noastre internaționale pe care ne-o vom îndeplini întotdeauna. *(Aplauze).* Noi știm însă că în mai toate aceste țări există partide comuniste sau mișcări revoluționare, care constituie detașamente de avangardă ale clasei muncitoare sau ale popoarelor respective în lupta pentru eliberare. Istoria, mai îndepărtată și mai recentă, ne învață că eliberarea unui popor nu poate fi decit rodul luptei sale proprii, a maselor populare. Numai în măsura în care din rîndurile clasei muncitoare, ale popoarelor din fiecare țară se vor ridica forțe revoluționare conștiente, care vor ști să organizeze și să conducă luptele clasei muncitoare și popoarelor respective, se va obține victoria în scuturarea definitivă a jugului imperialist și capitalist. Exprimîndu-ne solidaritatea cu mișcările revoluționare, cu partidele comuniste și muncitorești, considerăm ca o obligație a noastră să întărim legăturile cu aceste partide și mișcări revoluționare, să facem tot ce putem pentru a le ajuta să-și întărească forțele, unitatea și capacitatea de luptă.

Știm din propria noastră experiență că numai un partid comunist unit, strîns legat de masele populare, poate îndeplini rolul de organizator și conducător al luptei pentru eliberare națională și socială. De aceea, urăm partidelor comuniste și mișcărilor revoluționare din toate statele să-și întărească forța și unitatea, să-și întărească continuu legăturile cu clasa muncitoare, cu masele largi populare, să servească întotdeauna poporul din mijlocul căruia fac

parte — așa își îndeplinesc îndatorirea lor de revoluționari, așa contribuie la solidaritatea internațională, la triumful socialismului și păcii în lume. *(Aplauze).*

Este de înțeles, tovarăși, că România, ca stat care face parte din comunitatea mondială a popoarelor, nu poate uita niciodată că trebuie să ducă o politică de dezvoltare a legăturilor și prieteniei cu toate popoarele, fără deosebire de orînduire socială. Doresc să afirm aici, la Alba Iulia, că niciodată pînă acum România nu a avut atîtea legături internaționale și atîția prieteni pe globul pămîntesc cîți are astăzi. În aceasta noi vedem dovada justeței politicii noastre, acesta este viitorul politicii noastre. *(Aplauze).* Vom face totul și în viitor să dezvoltăm și să întărim continuu aceste relații de prietenie și colaborare, așezînd la baza lor principiile care se afirmă tot mai mult în lume : egalitatea în drepturi, respectul suveranității și independenței naționale, neamestecul în treburile altui stat. Pe aceste principii noi considerăm că se pot clădi relații bune de colaborare, se pot asigura condiții pentru o pace trainică în lume. Vom face totul pentru a ne aduce contribuția la cauza prieteniei între popoare, la cauza păcii în lume. *(Aplauze puternice).*

Iată, tovarăși, cîteva preocupări ale partidului și guvernului nostru atît în ce privește dezvoltarea construcției socialiste în România, cît și politica externă a țării noastre. Considerăm că și în viața internă și în activitatea internațională partidul nostru, călăuzindu-se de ideile atotbiruitoare ale marxism-leninismului, duce o politică care corespunde pe deplin atît intereselor poporului nostru, cît și cauzei unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste și antiimperialiste mondiale, cauzei prieteniei între popoare și păcii în lume. Vom duce și în viitor această politică

pe care întregul nostru popor o sprijină, pe care e hotărît să o înfăptuiască neabătut. *(Aplauze puternice).*

Dați-mi voie, în încheiere, să vă urez dumneavoastră, locuitorilor acestei străvechi așezări daco-romane și moderă așezare a României socialiste, calde felicitări și urări de noi și noi succese! Multă sănătate și fericire la toți! *(Aplauze puternice, îndelung repetate. Se aud urale și ovații nesfîrșite la adresa Partidului Comunist Român și a Comitetului său Central, pentru patria noastră — Republica Socialistă România).*

EXPUNERE LA ȘEDINȚA JUBILIARĂ A MARII ADUNĂRI NAȚIONALE CONSACRATĂ SĂRBĂTORIRII SEMICENTENARULUI UNIRII TRANSILVANIEI CU ROMÂNIA

— 29 noiembrie 1968 —

Stimați tovarăși deputați

Ședința jubiliară a Marii Adunări Naționale este consacrată aniversării semicentenarului unirii Transilvaniei cu România — eveniment istoric de importanță crucială în viața poporului nostru, care a dus la realizarea statului național unitar român și a deschis calea dezvoltării unitare a națiunii noastre. *(Aplauze).* Permiteți-mi, stimați tovarăși, să adresez, cu prilejul acestei mari sărbători naționale, în numele forumului suprem al țării — Marea Adunare Națională —, în numele Comitetului Central al Partidului Comunist Român și al guvernului, tuturor oamenilor muncii din țara noastră — muncitori, țărani, intelectuali, bărbați și femei, tineri și vîrstnici, români, maghiari, germani și de alte naționalități — cele mai călduroase felicitări. *(Aplauze puternice).*

Încununare a aspirațiilor de veacuri ale poporului nostru pentru eliberare națională, rezultat al luptei duse de cele mai înaintate forțe social-politice ale vremii — în cadrul cărora rolul hotărîtor l-au avut masele populare —,

unirea din 1918 a reprezentat o adevărată piatră de hotar în dezvoltarea României moderne.

Unirea Transilvaniei cu țara a deschis calea spre dezvoltarea națiunii, a creat cadrul propice pentru o mai accentuată evoluție a economiei, științei și culturii, pentru intensificarea mișcării revoluționare a clasei noastre muncitoare, a activității tuturor forțelor progresiste ale societății.

Condițiile pentru înflorirea impetuoasă a națiunii noastre, pentru descătușarea energiilor creatoare ale întregului popor și înfăptuirea năzuințelor de progres ale maselor s-au realizat însă abia după eliberarea patriei de sub jugul fascist, în epoca glorioasă a edificării orînduirii noi, socialiste, cînd clasa muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare a cucerit puterea în stat, cînd a fost desființată exploatarea omului de către om și lichidate clasele exploatatoare, iar poporul a devenit stăpîn deplin al destinelor sale. *(Aplauze).* Socialismul a realizat idealurile de libertate socială și națională pentru care au luptat înaintașii cei mai luminați, a înfăptuit pentru prima oară unitatea social-politică a poporului. Națiunea noastră socialistă, liberă și independentă, aniversează semicentenarul unirii Transilvaniei cu România în condițiile în care întregul nostru popor își consacră, cu avînt nestăvilit, forțele înfăptuirii mărețului program elaborat de Congresul al IX-lea pentru desăvîrșirea construcției socialiste, pentru ridicarea patriei pe noi culmi de civilizație și progres. *(Aplauze puternice).*

Stimați tovarăși,

Înfăptuirea unirii este rezultatul dezvoltării istorice obiective a țărilor românești, al luptei maselor largi, a întregului nostru popor. Istoria poporului român este străbătută, ca un fir roșu, de lupta împotriva cotropitorilor, pentru eliberare națională și socială.

Condițiile în care și-a dus existența și s-a dezvoltat poporul nostru în această parte a lumii au fost deosebit de vitrege. El a trebuit să reziste de-a lungul secolelor în fața a nenumărate furtuni, să țină piept popoarelor migratoare, să înfrunte atacurile marilor imperii vecine care rîvneau la bogățiile sale și urmăreau să-l îngenuncheze. Dar, în pofida împrejurărilor neînchipuit de grele în care a trăit, a tuturor vicisitudinilor istoriei, poporul român a rămas neclintit, păstrîndu-și ființa națională, muncind cu dîrzenie pentru dezvoltarea sa economică, socială, culturală, pentru progres și civilizație. *(Vii aplauze).*

Este știut că în condițiile orînduirii feudale — a cărei caracteristică era fărîmițarea statală — și pe teritoriul țării noastre s-au constituit nuclee administrativ-politice diferite : Țara Românească, Moldova, Transilvania. Cu toate acestea, datorită omogenității structurii economice, sociale și culturale a întregului teritoriu locuit de români, limbii unitare, precum și puternicei conștiințe a originii comune a locuitorilor, între cele trei state s-au dezvoltat permanent contacte și legături multilaterale intense. Necontenit au avut loc schimburi de bunuri materiale, o puternică circulație de idei, de opere de cultură și artă și, mai presus de orice, s-a închegat conștiința necesității luptei unite împotriva cotropitorilor, a dușmanilor comuni.

Este cunoscută eroica rezistență opusă de poporul nostru sub steagul unor mari domnitori și conducători de oști ca Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș și alții, împotriva dominației otomane, pentru apărarea gliei strămoșești, rezistență care a impus respect dușmanilor și prețuire prietenilor.

Un eveniment memorabil în istoria poporului nostru este unirea vremelnică a Țării Românești, Moldovei și

Transilvaniei într-un stat feudal centralizat, sub conducerea marelui voievod Mihai Viteazul. Unirea de la Alba Iulia din 1600 s-a înscris pentru totdeauna, cu litere de aur, în hronicul țării, acest act devenind un simbol strălucit, însuflețitor pentru toate generațiile care au aspirat spre constituirea statului unic național. *(Aplauze puternice).*

Lupta maselor populare împotriva asupririi și împilării, pentru libertate socială și națională, s-a desfășurat de-a lungul secolelor în toate țările române. Istoria mișcărilor sociale din Transilvania înscrie, astfel, la loc de frunte marile lupte țărănești de la Bobîlna, puternicele răscoale conduse de Gheorghe Doja, de Horia, Cloșca și Crișan și atîtea alte acțiuni eroice care au zguduit orînduirea feudală, care au ținut vie flacăra spiritului de luptă în conștiința maselor largi populare. Alături de români, în aceste bătălii sociale s-au ridicat și oameni ai muncii aparținînd naționalităților conlocuitoare, populațiile așezate în decursul veacurilor pe meleagurile acestei țări și care au trăit, muncit și luptat în unitate și frăție cu poporul român. Viața a demonstrat fără putință de tăgadă că românii, maghiarii, germanii și celelalte naționalități conlocuitoare au putut face față greutăților timpurilor, au putut învinge în lupta împotriva exploatatorilor și asupritorilor, au putut păși pe drumul progresului, numai muncind și luptînd alături, înfrățiți. *(Aplauze puternice).*

Istoria frămîntată de bătălii necurmate împotriva cotropitorilor, războaiele de apărare împotriva atacurilor puterilor asupritoare străine, duse pe teritoriul patriei, s-au soldat cu distrugerea a nenumărate valori materiale și spirituale, au frînat pentru multă vreme dezvoltarea forțelor de producție, progresul societății noastre, determinînd rămînerea în urmă a statelor românești față de țările din centrul și apusul continentului. Acolo procesul de

dezvoltare a națiunilor, de închegare a statelor naționale s-a înfăptuit cu mult înainte, societatea a putut avansa mai iute, orînduirea feudală s-a destrămat mai rapid, deschizînd drum relațiilor de producție capitaliste, progresului economic și cultural.

În timp ce o mare parte a avuției poporului nostru încăpea pe mîinile exploatatorilor și asupritorilor străini, iar țara era secătuită, zbătîndu-se în lipsuri și sărăcie, statele occidentale, pornite pe drumul capitalismului, își dezvoltau industria, își clădeau puternice lăcașuri de cultură și știință, mergeau hotărît pe drumul civilizației. Istoria României a confirmat cu putere concluzia științifică, marxist-leninistă, că dominația străină, știrbirea sau pierderea suveranității și independenței naționale afectează grav dezvoltarea popoarelor, evoluția societății omenești, aduc imense prejudicii intereselor vitale ale maselor. Totodată ea pune în evidență adevărul fundamental că jugul asupririi străine poate frîna pentru un timp, poate întîrzia evoluția unui popor, dar nu-l poate împiedica să-și realizeze aspirațiile de libertate, unitate și progres, nu poate anihila acțiunea legilor inexorabile ale dezvoltării sociale, dacă acest popor este hotărît să trăiască liber. *(Aplauze puternice, îndelung repetate).*

Eliberarea națională a poporului român, înfăptuirea unității sale statale s-au impus, în special începînd din secolul trecut, ca o problemă la ordinea zilei, ca o necesitate imperioasă ridicată de însăși dezvoltarea societății, ca o condiție indispensabilă de care depindea înscrierea poporului român pe orbita progresului, alături de țările avansate ale Europei.

Aspirațiile poporului român spre unire au fost exprimate cu deosebită pregnanță în cursul revoluției de la 1848, care a izbucnit aproape simultan în cele trei țări române, fiind însuflețită de aceleași idealuri și revendi-

cări. Înscriind pe steagul ei lozinca înlăturării feudalismului, a făuririi unității naționale și a cuceririi independenței, revoluția de la 1848 a dezvoltat și mai puternic conștiința de sine a poporului român, hotărîrea locuitorilor țărilor române de a realiza unitatea națională în cadrul frontierelor aceluiași stat. Marele patriot Nicolae Bălcescu sublinia că „odată înfăptuită această revoluție, ne mai rămîneau de făcut alte două revoluții : o revoluție *pentru unitatea națională* și, mai tîrziu, *pentru independența națională*, ca în felul acesta națiunea să reintre în posesia deplină a drepturilor sale naturale" [1].

Primul și hotărîtorul pas spre unificare statală l-a constituit unirea Moldovei cu Țara Românească în ianuarie 1859. Victorie remarcabilă a maselor de țărani, meșteșugari, lucrători și tîrgoveți, a cărturarilor progresiști și patrioți, Unirea Principatelor a reprezentat actul care a pus bazele statului național român modern. Ea a avut un puternic ecou și în Transilvania, întărind conștiința unității naționale a maselor populare din această provincie, stimulînd lupta lor pentru unire cu țara.

Unirea Principatelor, precum și reformele cu caracter burghezo-democratic care i-au urmat au creat condiții pentru accelerarea dezvoltării țării pe drumul capitalismului. Etapa nouă în care intrase societatea românească, nevoia de lărgire a pieței și de extindere a relațiilor de producție capitaliste impuneau și mai stringent unirea Transilvaniei cu România și cucerirea independenței de stat a întregului popor român.

Idealul independenței a fost realizat în cursul războiului din 1877 prin lupta eroică dusă de armata noastră, împreună cu ostașii ruși și patrioții bulgari. Participarea a numeroși voluntari transilvăneni înrolați sub drapelul ro-

[1] „Gîndirea social-politică despre unire", București, Editura politică, 1966, p. 49.

mânesc la războiul pentru cucerirea independenței a constituit o pagină impresionantă de solidaritate națională în realizarea uneia din cele mai de seamă năzuințe ale întregului nostru popor.

Dezvoltarea conștiinței naționale a căpătat un nou și puternic impuls după apariția pe scena socială a țării noastre a proletariatului, o dată cu închegarea și afirmarea în viața politică a mișcării muncitorești, socialiste. Încă din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea, clasa muncitoare din România se manifestă tot mai pregnant drept forța socială capabilă să preia în mîinile sale steagul marilor idealuri ale celor ce muncesc, ale luptei pentru eliberare socială și națională, pentru formarea și consolidarea națiunii române, pentru înfăptuirea societății fără de exploatare. *(Aplauze puternice).*

Mișcarea muncitorească, militanții socialiști din țara noastră au pornit în această luptă însuflețiți de principiul marxist al dreptului popoarelor la autodeterminare, la constituirea lor în state naționale de sine stătătoare.

La sfîrșitul secolului trecut și începutul secolului nostru, cu toate progresele obținute în înaintarea pe calea capitalismului, România continua să fie o țară slab dezvoltată din punct de vedere economic, cu o industrie restrînsă, cu o economie avînd un pronunțat caracter agrar. Această situație era determinată de menținerea unor puternice rămășițe feudale, precum și de politica monarhiei și claselor dominante, care aserveau bogățiile țării monopolurilor străine, marilor puteri imperialiste. La rîndul ei, Transilvania, aflată sub domnia imperiului habsburgic, nu-și putea valorifica întregul potențial economic, se dezvolta unilateral, ca bază de materii prime pentru industria provinciilor centrale ale imperiului. Se poate spune deci că la începutul secolului al XX-lea România se afla în etapa inițială a dezvoltării sale in-

dustriale, în prima fază a capitalismului. Analiza obiectivă, științifică a nivelului de dezvoltare a forțelor de producție și a caracterului relațiilor de producție infirmă categoric opiniile potrivit cărora în acea perioadă România s-ar fi aflat în stadiul capitalismului monopolist, ar fi fost un stat imperialist. România era ea însăși un hinterland al marilor puteri imperialiste, sursă de materii prime și piață de desfacere pentru monopolurile străine. La acestea se adăuga faptul că procesul de formare a statului național român nu era încă încheiat, că o însemnată parte a teritoriului țării se găsea sub stăpînire străină. Referindu-se la situația țării noastre și a altor țări est-europene în 1913, Lenin sublinia că sarcina istorică ce sta în fața popoarelor din această zonă era crearea statelor naționale unitare. „În toată Europa răsăriteană (Austria și Balcanii) — spunea Lenin — și în Asia, adică în țările vecine cu Rusia, transformarea burghezo-democratică a statelor — care pretutindeni în lume a dus, într-o măsură mai mare sau mai mică, la crearea de state naționale independente sau de state formate din naționalități cît mai apropiate și înrudite între ele — nu a luat încă sfîrșit sau se află abia la început“ [1]. Realizarea statului național unitar devenise, în preajma primului război mondial, o cerință imediată, o condiție primordială a mersului înainte al țării noastre pe plan economic și social.

Izbucnirea războiului mondial în 1914 a constituit un moment de răscruce în dezvoltarea socială și politică a statelor europene, un eveniment care a zguduit puternic rînduielile vechi, ascuțind la maximum contradicțiile sociale și naționale de pe continent, determinînd un puternic val al luptei popoarelor pentru eliberare socială și națională. După cum se știe, primul război mondial a avut un

[1] *V. I. Lenin*. Opere complete, vol. 23, București, Editura politică, 1964, p. 333.

caracter imperialist, fiind rezultatul luptei marilor puteri pentru reîmpărțirea lumii, a imperiilor coloniale, a sferelor de influență, pentru cucerirea de noi teritorii și acapararea de surse de materii prime și piețe de desfacere. Declanșarea războiului a provocat o vie reacție de protest și împotrivire în rîndul maselor muncitoare din toate țările, care știau că această conflagrație mondială le va aduce uriașe suferințe și vărsări de sînge, că ea va fi suportată pînă la urmă de cei ce muncesc. La aceste mișcări antirăzboinice desfășurate de clasa muncitoare internațională au luat parte activă și muncitorimea, mișcarea socialistă din țara noastră. Prin puternice demonstrații și acțiuni greviste masele populare și-au exprimat opoziția față de intrarea României în război.

După cum se știe, timp de doi ani țara noastră a rămas în afara războiului, adoptînd o politică de neutralitate. Desfășurarea evenimentelor, precum și presiunile exercitate asupra sa de marile puteri europene au determinat România să intre în anul 1916 în vîltoarea războiului de partea coaliției imperialiste anglo-franco-ruse, care promitea și satisfacerea revendicării unirii Transilvaniei cu țara. Astfel participarea țării noastre în război alături de această coaliție a coincis cu dorința arzătoare a maselor largi populare de a realiza unirea cu Transilvania, făurirea statului român unitar.

Criza generală a capitalismului, declanșată în condițiile primului război mondial, a cunoscut o considerabilă agravare o dată cu victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie — eveniment de însemnătate istorică pentru destinele omenirii, care a inaugurat epoca revoluțiilor proletare, a eliberării naționale a popoarelor, a trecerii de la capitalism la socialism. *(Aplauze puternice)*. Constituirea primului stat muncitoresc-țărănesc pe a șasea parte a globului pămîntesc a creat o breșă adîncă în sistemul capi-

talist, a provocat un avînt fără precedent în mișcarea revoluționară a timpului, a dat un nou și puternic imbold popoarelor asuprite în lupta pentru scuturarea jugului străin. Ecoul Revoluției din Octombrie s-a făcut simțit cu intensitate și în țara noastră, în rîndul păturilor muncitoare, în cadrul mișcării socialiste, exprimîndu-se în mari demonstrații de solidaritate cu primul stat socialist, în participarea cu arma în mînă a militanților români la lupta pentru apărarea tinerei republici sovietice. *(Vii aplauze).*

Ideile nobile proclamate de Revoluția din Octombrie și înscrise în „Declarația drepturilor popoarelor din Rusia" cu privire la „egalitatea și suveranitatea popoarelor", „dreptul popoarelor la autodeterminare liberă pînă la separare și formarea de state independente", „desființarea tuturor privilegiilor și a îngrădirilor naționale" au fost însușite cu entuziasm de popoarele care gemeau sub jugul asupririi imperiului habsburgic, au devenit un stindard de luptă pentru dezvoltarea lor liberă și independentă în cadrul unor state naționale proprii.

Victoria revoluției din Rusia și rezonanța sa în rîndul clasei muncitoare internaționale au reprezentat un factor puternic de accelerare a destrămării imperiului habsburgic ; încă în 1916 Lenin considera că acesta poate fi calificat drept „o uniune șubredă a cîtorva clici de paraziți sociali" și că „lichidarea Austro-Ungariei nu reprezintă istoricește decît o continuare a destrămării Turciei, fiind, ca și aceasta, o necesitate a procesului istoric de dezvoltare"[1]. Această previziune s-a adeverit și, în cursul anului 1918, imperiul habsburgic s-a prăbușit sub loviturile luptei de eliberare națională a popoarelor asuprite, iar pe ruinele sale s-a creat Republica Cehoslovacă, a avut loc

[1] *V. I. Lenin*, Opere complete, vol. 30, București, Editura politică, 1964, p. 8.

unirea într-un singur stat a regatului Serbiei cu Croația, Slovenia, Bosnia și Herțegovina, s-a refăcut statul independent polonez, Austria s-a transformat în republică, a luat naștere Republica Ungară independentă. Aceste transformări radicale petrecute în viața popoarelor Europei, deși au dus la crearea unor state burgheze, s-au înscris în istoria modernă ca procese cu caracter obiectiv, progresist, iar desfășurarea ulterioară a evenimentelor a dovedit viabilitatea formării statelor naționale ca urmare a destrămării imperiului habsburgic.

În mișcarea popoarelor europene pentru autodeterminare națională și scuturarea dominației străine desfășurată în anul 1918 se încadrează și lupta maselor populare din România și Transilvania pentru eliberarea Transilvaniei de sub jugul habsburgic. Trăsătura distinctivă fundamentală a acestei lupte a fost largul ei caracter de masă, faptul că a antrenat muncitorimea, țărănimea, intelectualitatea, cercurile înaintate ale burgheziei, principalele clase și pături ale societății. În condițiile respective, burghezia, cu toate limitele sale politice, a jucat un rol pozitiv în lupta pentru unire, acționînd în sensul cerințelor obiective ale dezvoltării istorice, în spiritul intereselor și aspirațiilor maselor. Un rol deosebit de activ în mișcarea pentru unirea Transilvaniei cu România l-au jucat proletariatul, mișcarea muncitorească și socialistă. Despre aceasta vorbește însăși compoziția Consiliului Național format din șase reprezentanți ai Partidului Național și șase reprezentanți ai mișcării socialiste. Mișcarea muncitorească și socialistă și-a afirmat voința și hotărîrea în mod energic prin puternice acțiuni greviste și demonstrații politice, prin crearea consiliilor muncitorești care au preluat conducerea unor centre transilvănene din mîinile autorităților habsburgice. Rolul clasei muncitoare s-a manifestat pregnant și prin influența pe care a exercitat-o asupra programului politic

al unirii, în exprimarea revendicărilor cu caracter democratic, muncitoresc. Crearea consiliilor și gărzilor naționale în toate județele, orașele și comunele Transilvaniei, sutele de mii de semnături care au întărit mandatul încredințat delegaților la marea adunare de la Alba Iulia, participarea a peste 100 000 de oameni la această adunare dovedesc că unirea Transilvaniei cu România nu a fost actul cîtorva persoane sau grupuri izolate, ci opera întregului popor, a întregii noastre națiuni. *(Aplauze puternice).*

Iată de ce nimeni, în afară de popor, nu poate pretinde că a înfăptuit unirea. *(Aplauze puternice, îndelung repetate).* Analiza desfășurării evenimentelor demonstrează elocvent că formarea statului național unitar român nu este rezultatul unor înțelegeri încheiate la masa tratativelor, ci rodul luptei întregului popor, însuflețit de năzuința seculară a unității, de hotărîrea de a împlini visul pentru care au luptat și s-au jertfit atîtea generații de înaintași. Merită subliniat că pentru unire s-au pronunțat și numeroși reprezentanți ai naționalităților conlocuitoare. Cu toate că, după cum este știut, unele țări imperialiste doreau menținerea imperiului habsburgic, viața a dat peste cap planurile acestora, silindu-le să accepte realitatea creată prin voința unanimă a poporului român, ca și a celorlalte popoare asuprite. *(Aplauze).* Tratatul de pace nu a făcut decît să consfințească situația de fapt stabilită ca urmare a luptei maselor populare din România și Transilvania. *(Aplauze îndelung repetate).*

În semn de cinstire a acestui eveniment din istoria poporului nostru, în întreaga țară au avut loc mari manifestări, iar ieri a avut loc inaugurarea muzeului din Alba Iulia și dezvelirea statuii primului domnitor român care a reunit în același stat, cu secole în urmă, întregul nostru popor. La aceste manifestări, la adunarea populară de la Alba Iulia au participat și militanții pentru unire care au jucat un rol de seamă în înfăptuirea actului de la 1 Decembrie 1918. Doresc să adresez veteranilor acestei glorioase lupte a poporului nostru, dintre care unii iau parte la această ședință jubiliară a Marii Adunări Naționale, un salut fierbinte, să le exprim sentimentele noastre de caldă recunoștință pentru aportul lor prețios la realizarea unuia din cele mai de seamă idealuri ale poporului român. *(Aplauze puternice).*

Permiteți-mi, stimați tovarăși, ca de la această înaltă tribună să aduc, în numele partidului și statului, al generațiilor de astăzi ale constructorilor socialismului, un vibrant omagiu tuturor celor care de-a lungul timpului și-au închinat viața împlinirii nobilei aspirații de unitate a poporului român, maselor muncitoare și militanților sociali progresiști care în 1918 au reușit să înfăptuiască, prin voința, hotărîrea, bărbăția și tenacitatea lor, statul nostru național unitar, deschizînd calea spre închegarea și afirmarea națiunii noastre, spre zilele luminoase pe care le trăim astăzi. *(Vii aplauze).*

Stimați tovarăși,

Cu toate că realizarea unității statale în 1918 a creat condiții pentru ridicarea nivelului de civilizație al țării, că în deceniile care au urmat economia și viața cultural-științifică din România au cunoscut o anumită dezvoltare, totuși, datorită faptului că la cîrma statului s-au aflat în continuare burghezia și moșierimea — care au folosit Unirea pentru consolidarea pozițiilor lor de clasă, pentru intensificarea exploatării celor ce muncesc —, marile probleme ale progresului societății noastre, revendicările democratice înscrise de militanții din 1918 în Rezoluția de la Alba Iulia nu au putut fi rezolvate.

România a continuat să rămînă pînă la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial o țară înapoiată din punct

de vedere economic, cu un pronunțat caracter agrar, cu un nivel de viață scăzut al maselor muncitoare. Nesocotind interesele poporului, clasele stăpînitoare au vîndut bogățiile naționale marilor monopoluri străine, au subordonat țara politicii puterilor imperialiste. Ele nu numai că nu au trecut la „înfăptuirea desăvîrșită a unui regim curat democratic pe toate terenurile vieții politice", așa cum se cerea în Rezoluția de la Alba Iulia, dar, pe măsură ce și-au consolidat pozițiile, au restrîns libertățile democratice constituționale, au trecut la reprimarea sîngeroasă a luptei clasei muncitoare — așa cum s-a întîmplat la mai puțin de două săptămîni după Unire, la 13 Decembrie 1918.

Politica externă promovată între cele două războaie mondiale de cercurile conducătoare a purtat pecetea intereselor burgheziei și moșierimii. Astfel, participînd la intervenția puterilor imperialiste împotriva tinerei Republici Sovietice Maghiare, reacțiunea română a răspuns chemării reacțiunii din Ungaria și a ajutat-o în înăbușirea revoluției proletare din țara vecină. E cunoscut însă că clasa noastră muncitoare, mișcarea revoluționară din România s-au ridicat hotărît împotriva acestei intervenții, condamnînd-o cu tărie, și au sprijinit activ revoluția proletară din Ungaria. *(Aplauze).*

În rîndurile Regimentului Roșu Internațional, organizat la Budapesta, s-au înrolat numeroși militanți români, care au luptat cu eroism contra trupelor intervenționiste. Atît sprijinul acordat revoluționarilor maghiari, cît și lupta proletarilor și militanților socialiști români pentru apărarea statului sovietic reprezintă expresii vii ale spiritului profund internaționalist al clasei noastre muncitoare, a mișcării noastre revoluționare și progresiste, care, după unirea țării, au început să joace un rol din ce în ce mai important în viața politică a României. Formarea în

1921 a Partidului Comunist Român — detașament de avangardă a clasei noastre muncitoare — a ridicat pe o treaptă nouă mișcarea revoluționară din România, a dezvoltat conștiința de clasă a maselor muncitoare, rolul lor în lupta pentru transformarea revoluționară a societății românești. *(Aplauze îndelung repetate).*

În perioada dintre cele două războaie mondiale, scena politică a țării a fost puternic dominată de mișcarea revoluționară a proletariatului, care, în frunte cu partidul său comunist, a luptat neînfricat pentru drepturi și libertăți democratice, împotriva regimului burghezo-moșieresc, pentru realizarea aspirațiilor celor ce muncesc.

Întreaga epocă de la 1918 pînă la eliberarea de sub jugul fascist a fost jalonată de nenumărate bătălii de clasă purtate de oamenii muncii de la orașe și sate împotriva exploatării, a dominației capitalului străin, pentru dreptate socială și independență națională. În aceste aspre încleștări cu reacțiunea, clasa muncitoare s-a călit, și-a ridicat neîncetat nivelul de organizare, combativitate, spiritul său revoluționar.

Partidul comunist a înfățișat întregului popor perspectiva însuflețitoare a răsturnării de la putere a exploatatorilor, a transformării revoluționare a societății, a făuririi unei vieți mai bune și mai fericite pentru cei ce muncesc. El a reușit să mobilizeze în jurul programului politic și al stindardului său de luptă masele largi muncitoare din România, forțele politice progresiste ale națiunii, conducînd cu curaj, cu fermitate și pricepere lupta pentru răsturnarea regimului burghezo-moșieresc, pentru cucerirea puterii politice în stat de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare. *(Aplauze puternice).*

Unul din obiectivele de cea mai mare importanță ale activității politice a Partidului Comunist Român în perioada dintre cele două războaie mondiale a fost organizarea

luptei forțelor democratice împotriva pericolului grav pe care îl reprezenta fascismul pentru destinele poporului român.

Comuniștii au desfășurat o intensă activitate împotriva propagandei antisovietice și a politicii de ostilitate promovată de cercurile cele mai reacționare ale burgheziei față de Uniunea Sovietică. Din inițiativa partidului au fost înființate organizații și publicații care au răspîndit în rîndul maselor adevărul despre realitățile vieții poporului sovietic, care s-au pronunțat pentru dezvoltarea legăturilor între cele două popoare. O serie de personalități politice marcante românești, dînd dovadă de realism și luciditate, au înțeles importanța deosebită pentru România a menținerii unor raporturi prietenești și de colaborare cu marea noastră vecină de la răsărit. Toate acestea au contribuit la crearea unei atmosfere politice care a favorizat stabilirea de relații diplomatice între România și Uniunea Sovietică. Trebuie remarcat că în anii 1935—1936 miniștrii de externe ai celor două țări, N. Titulescu și M. Litvinov, au dus discuții asupra unui proiect de tratat de asistență mutuală româno-sovietic. Desfășurarea evenimentelor politice între cele două războaie mondiale demonstrează că întotdeauna mișcarea revoluționară, forțele înaintate ale țării noastre s-au ridicat împotriva politicii antisovietice a cercurilor reacționare, nu s-au identificat cu această politică și au militat pentru prietenie, alianță și bună vecinătate cu Uniunea Sovietică, cu popoarele sovietice. *(Aplauze puternice).*

În ajunul celui de-al doilea război mondial, în rîndul poporului român exista o puternică stare de spirit antifascistă, dar politica de trădare națională dusă de forțele politice reacționare, de înțelegere cu Garda de Fier — agentura hitleriștilor în România —, precum și cursul

nefavorabil pentru țara noastră al evenimentelor internaționale au aruncat România în brațele Germaniei naziste.

În aceste condiții, pentru a învrăjbi România și Ungaria, pentru a le putea domina și subordona intereselor lor politice, Germania hitleristă și Italia fascistă au pus la cale dictatul nedrept de la Viena, prin care partea de nord a Transilvaniei a fost ruptă din trupul țării noastre. În acele momente de grea încercare pentru poporul român, pentru destinul națiunii noastre, Partidul Comunist Român s-a ridicat în apărarea pămîntului patriei și împreună cu alte organizații democratice — în mod special doresc să subliniez poziția activă adoptată de organizația revoluționară a populației maghiare din România — Madoszul — a organizat puternice manifestații populare, a lansat chemarea la luptă armată pentru apărarea integrității și suveranității naționale. *(Aplauze puternice).*

În anii negri ai dictaturii militare-fasciste, răspunzînd voinței și sentimentelor poporului, manifestîndu-se ca cel mai consecvent și activ apărător al intereselor patriei, Partidul Comunist Român a unit în jurul său cele mai largi forțe democratice și patriotice, organizînd rezistența antifascistă și lupta maselor împotriva înrobirii țării imperialismului nazist, împotriva participării României la războiul antisovietic.

Unul din mărețele acte istorice ce vor rămîne nepieritoare în conștiința poporului român, acoperind pentru totdeauna de glorie partidul nostru comunist, a fost organizarea și înfăptuirea cu succes, în colaborare cu alte forțe politice patriotice, a insurecției armate din august 1944, care a dus la eliberarea țării de sub jugul fascist, la ieșirea României din războiul antisovietic și întoarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste. *(Aplauze puternice).* Cot la cot cu Armata Sovietică — care a purtat pe umerii săi greul războiului antifascist, binemeritîndu-și pentru vite-

jia și spiritul său de jertfă recunoștința tuturor popoarelor —, Armata Română a luptat eroic pentru eliberarea întregului teritoriu al țării, iar apoi pentru eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei, pînă la înfrîngerea definitivă a Germaniei hitleriste. Angajîndu-se cu toate forțele sale militare și economice în războiul antifascist, poporul român a adus o importantă contribuție materială și de sînge la înfrîngerea Germaniei fasciste. În focul luptelor duse în comun pentru victoria asupra fascismului s-a pecetluit prietenia frățească dintre ostașii români și sovietici, alianța trainică dintre România și Uniunea Sovietică. *(Aplauze îndelung repetate).* De asemenea, în aceste lupte împotriva fascismului s-au pus bazele unor relații noi, de prietenie între poporul român și popoarele maghiar și cehoslovac. *(Aplauze puternice).*

Memorabilul act de la 23 August 1944 a deschis poporului nostru calea cuceririi libertății sociale, a realizării celor mai înalte aspirații ale celor ce muncesc, a victoriei revoluției socialiste și trecerii la construirea noii orînduiri. Sub conducerea partidului comunist, stegar neînfricat al intereselor naționale, România a înlăturat pentru totdeauna jugul dominației imperialiste, și-a cîștigat deplina independență de stat ; poporul român, luîndu-și destinele în propriile mîini, își făurește liber și neatîrnat viața nouă, așa cum dorește — viața socialistă. *(Aplauze puternice).* O dată cu răsturnarea claselor exploatatoare și cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea, s-a pus capăt pentru totdeauna inegalității sociale și naționale, a oricărei asupriri, s-a înfăptuit pentru prima oară principiul egalității în drepturi între toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, s-a asigurat înflorirea nestînjenită a întregii națiuni. *(Aplauze puternice).*

Stimați tovarăși deputați,

Sărbătorirea semicentenarului făuririi statului național unitar, evocarea luptei îndelungate a poporului român pentru emanciparea națională și socială ne dau prilejul să subliniem marile înfăptuiri dobîndite de masele populare în anii de după liberare, grandioasele perspective ce se deschid în fața patriei în procesul dezvoltării sale pe drumul socialismului și comunismului. În acest sfert de veac, socialismul a repurtat în România victoria deplină și definitivă atît la orașe, cît și la sate ; structura socială și de clasă a țării s-a schimbat radical, forțele de producție au înregistrat o creștere considerabilă, au cunoscut o puternică înflorire știința, cultura, arta, învățămîntul, întreaga viață socială.

Marile probleme social-economice, care de mult se aflau în fața națiunii noastre ca imperative majore ale progresului și propășirii, și-au găsit în acest timp o soluționare justă, corespunzător intereselor vitale ale întregului popor. A revenit astfel orînduirii noastre socialiste sarcina de a lichida înapoierea economică moștenită de la regimul burghezo-moșieresc, de a crea o industrie națională puternică și modernă, multilateral dezvoltată — baza progresului general al țării, a bunăstării maselor, a consolidării independenței și suveranității naționale. În toate domeniile vieții sociale se materializează evident efectele industrializării socialiste, care a imprimat un puternic dinamism întregii societăți, a determinat valorificarea intensă a potențialului material și uman al țării, creșterea rapidă a avuției naționale.

În anii puterii populare a fost rezolvată una din cele mai vechi și mai arzătoare probleme ale dezvoltării societății românești, care a frămîntat veacuri de-a rîndul masele țărănești — problema agrară. Prin înfăptuirea cooperativizării și dezvoltarea bazei tehnice-materiale, agricultura

noastră socialistă a pășit pe drumul progresului neîntrerupt, asigurînd producții sporite, satisfăcînd cerințele de consum ale populației și nevoile economiei, permițînd ridicarea continuă a veniturilor țărănimii.

Dezvoltarea industriei și agriculturii, a celorlalte ramuri economice, promovarea unei politici consecvente de îmbunătățire a repartiției teritoriale a forțelor de producție au redus decalajul care exista în trecut în nivelul de dezvoltare economică a diferitelor zone ale țării, creînd condiții tot mai bune de viață și muncă populației de pe întreg cuprinsul patriei.

Orînduirea noastră socialistă a înlăturat, într-un timp istoric scurt, o altă grea moștenire a vechiului regim — înapoierea culturală, neștiința de carte a milioane și milioane de oameni ai muncii. Prin dezvoltarea rețelei de învățămînt de toate gradele s-a asigurat accesul larg al tuturor cetățenilor la comorile culturii și științei, condiții pentru instruirea întregii generații tinere — factor indispensabil al progresului general al țării, al înfloririi forțelor de producție, al făuririi noii societăți.

Ca urmare a dezvoltării rapide a economiei naționale s-au creat largi posibilități pentru ridicarea standardului de viață al poporului. În anii socialismului au crescut continuu veniturile oamenilor muncii, s-au îmbunătățit condițiile de locuit, s-a dezvoltat sistemul de ocrotire a sănătății publice, binefacerile civilizației socialiste pătrunzînd tot mai mult în viața orașelor și satelor patriei, în fiecare cămin și familie.

Astăzi, România socialistă, în care și-au găsit împlinire cele mai înalte năzuințe și aspirații ale poporului, se numără printre statele cu cea mai avansată orînduire socială și politică, oferă imaginea unei țări în plin și intens proces de dezvoltare materială și spirituală, se manifestă ca forță activă în lupta contemporană pentru progres și

civilizație. *(Aplauze puternice)*. Experiența țării noastre demonstrează că generalizarea relațiilor socialiste de producție în toate sectoarele de activitate, instaurarea proprietății socialiste în întreaga economie națională este condiția esențială a progresului societății socialiste, a trăiniciei noii orînduiri.

În procesul de edificare a socialismului în țara noastră s-a afirmat cu putere misiunea istorică a clasei muncitoare — principala forță socială în lupta pentru socialism —, rolul ei conducător în societate, atît în producția materială cît și în viața social-politică. Construcția socialistă a pus în evidență marele potențial revoluționar al țărănimii — aliata de nădejde a clasei muncitoare —, care a devenit o clasă nouă, omogenă, participantă activă la conducerea statului, a operei de edificare a noii orînduiri. Clădită pe baza celei mai avansate științe sociale, marxism-leninismul, aspirînd la încorporarea a tot ceea ce a făurit mai măreț gîndirea umană, societatea socialistă oferă oamenilor de știință și cultură un vast teren de manifestare creatoare ; alături de clasa muncitoare și țărănime, în strînsă unitate cu toți oamenii muncii, intelectualitatea a adus și își aduce contribuția valoroasă la construcția economică și culturală a patriei, la edificarea socialismului.

Marile victorii obținute după eliberare în construcția socialistă, în dezvoltarea multilaterală a țării, în ridicarea nivelului de trai își au izvorul în uriașa activitate creatoare desfășurată de poporul român, în eroismul și abnegația cu care toți oamenii muncii din patria noastră, indiferent de naționalitate, au pornit la lupta pentru clădirea unui viitor luminos. Chezășia succesului a fost și este conducerea acestei opere vaste de către partidul comunist, politica sa științifică bazată pe aplicarea creatoare a ideilor fundamentale ale marxism-leninismului la situația concretă din România. *(Aplauze prelungite)*.

În organizarea și conducerea activității de construcție socialistă, partidul nostru a studiat permanent cu atenție și a folosit în mod creator bogata experiență dobîndită în transformarea revoluționară a societății de primul stat socialist, de celelalte țări socialiste frățești. Viața a demonstrat, și demonstrează și în cazul țării noastre, că succesul politicii de edificare a noii orînduiri depinde de capacitatea partidului de a asigura studierea și cunoașterea aprofundată a legilor obiective ale dezvoltării economice și sociale, de a lua măsurile cele mai potrivite pentru rezolvarea tuturor problemelor impuse de viață, de mersul înainte al societății. Aceasta asigură înfăptuirea principiilor generale ale socialismului potrivit condițiilor concrete și particularităților din fiecare țară. Atît absolutizarea, cît și ignorarea legilor generale sau a condițiilor specifice, ca și preluarea mecanică a unor forme și metode de activitate proprii altor țări și altor etape nu pot decît să prejudicieze construcției socialiste. Partidul nostru pornește de la premisa că socialismul se poate dezvolta și consolida numai dacă are rădăcinile adînc implîntate în realitățile țării, dacă se identifică cu aspirațiile fundamentale ale poporului, cu năzuințele sale de progres, de mai bine. *(Aplauze îndelungate).*

Desigur, tovarăși, în procesul deosebit de complex al transformării revoluționare a întregii vieți economice și sociale, alături de succese, în țara noastră au existat și neajunsuri, greșeli, care au impietat asupra bunului mers al construcției socialiste. În eforturile pentru rezolvarea problemelor noi ce s-au ridicat după eliberare în fața partidului, nu o dată lipsa de experiență și-a spus cuvîntul ; în același timp, trebuie arătat că multe din neajunsurile manifestate în construcția economică și socială, în organizarea vieții de stat nu au fost rezultatul unor condiții obiective, nu erau de neevitat. O parte din lipsuri

s-au datorat insuficientei preocupări pentru studierea cerințelor vieții, încălcării sau nesocotirii legilor obiective, a unor principii ale orînduirii noastre socialiste. Examinînd exigent și obiectiv drumul parcurs, partidul nostru a criticat greșelile, abuzurile și ilegalitățile săvîrșite în trecut, văzînd în aceasta o condiție necesară pentru asigurarea mersului nostru înainte în toate domeniile vieții sociale. Partidul și statul au luat măsuri hotărîte pentru ca asemenea manifestări contrare intereselor societății, normelor vieții noastre socialiste, străine socialismului, să nu se mai repete, să fie evitate cu desăvîrșire, pentru totdeauna. *(Aplauze puternice).*

Dezvăluirea curajoasă a lipsurilor, criticarea lor deschisă reprezintă o lege a dezvoltării societății noastre, un puternic factor stimulator al perfecționării și consolidării noii orînduiri. Analiza temeinică a laturilor negative ale activității din trecut nu numai că nu înseamnă subestimarea marilor realizări obținute în construirea noii orînduiri, ci, dimpotrivă, ne ajută să punem și mai bine în evidență aceste înfăptuiri, să găsim căile cele mai potrivite pentru continua lor dezvoltare.

Realitatea demonstrează că trăsătura fundamentală a epocii de construcție socialistă o constituie succesele remarcabile repurtate în dezvoltarea economiei, științei și culturii, în ridicarea nivelului de trai al maselor. Partidul și statul nostru, întregul popor acordă prețuirea cuvenită tuturor celor care în acești ani și-au adus contribuția la conducerea activității de construcție socialistă, la traducerea în viață a politicii partidului nostru. *(Aplauze puternice).*

Un moment de importanță istorică în mersul înainte al construcției socialiste, în înflorirea patriei l-a constituit Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, care, prin ideile și hotărîrile sale, a dat un nou și puternic im-

puls inițiativei și energiilor creatoare ale întregului popor. Făcînd bilanțul realizărilor obținute în opera de edificare socialistă a țării, analizînd în mod aprofundat întreaga dezvoltare a societății românești în perioada de după eliberare, Congresul a elaborat un amplu program de dezvoltare a forțelor de producție, de perfecționare a relațiilor socialiste, a întregii vieți economice și social-politice, inaugurînd o etapă nouă, superioară, a procesului de desăvîrșire a construcției socialiste în România. Hotăririle Congresului au generat un climat de puternică efervescență politică și de muncă în întreaga țară, au concentrat eforturile poporului spre înfăptuirea unor obiective de importanță covîrșitoare pentru progresul multilateral al patriei.

Realismul și caracterul mobilizator al hotăririlor Congresului sînt confirmate prin îndeplinirea, an de an, cu succes a prevederilor planului cincinal. În perioada 1966—1968 s-a realizat un ritm mediu anual de creștere a producției industriale de peste 12% — față de 10,7% cît s-a prevăzut în cincinal pentru acești trei ani ; s-au construit și dat în funcțiune noi și importante obiective industriale — în siderurgie, construcția de mașini, chimie, în industria bunurilor de consum — care au sporit potențialul nostru economic, capacitatea industriei socialiste de a valorifica superior resursele țării, de a realiza o producție variată, cu un nivel tehnic și calitativ tot mai ridicat.

Se îndeplinesc, de asemenea, cu succes prevederile Congresului în domeniul agriculturii, obținîndu-se realizări de seamă în dezvoltarea bazei tehnice-materiale a agriculturii, în valorificarea tot mai intensă a marilor posibilități și avantaje ale agriculturii socialiste. În prezent, agricultura noastră este capabilă să asigure recolte care să satisfacă necesitățile de aprovizionare a populației și a industriei chiar și în condiții climatice nefavorabile — așa cum a dovedit-o experiența acestui an. Înfăptuirea programului de irigații și alte amenajări funciare, creșterea gradului de mecanizare a lucrărilor agricole, asigurarea unor cantități sporite de îngrășăminte chimice vor consolida și mai mult agricultura socialistă, permițîndu-i să-și sporească contribuția la progresul general al economiei, să obțină recolte tot mai mari și mai stabile. Rezultatele obținute în industrie, agricultură, construcții și în celelalte ramuri economice ne întăresc convingerea că sarcinile cincinalului vor fi înfăptuite și chiar depășite, asigurîndu-se un nou și important pas înainte în dezvoltarea economiei naționale, în desăvîrșirea construcției socialismului în România. *(Aplauze puternice).*

În perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea, pe baza directivelor partidului și guvernului, s-a intensificat activitatea științifică și culturală, corespunzător cu cerințele dezvoltării societății ; au fost adoptate măsuri pentru asigurarea unei legături mai strînse între știință și producție, pentru perfecționarea întregului sistem de învățămînt și generalizarea școlii de 10 ani ; în atenția partidului și statului un loc de seamă au ocupat problemele îmbunătățirii asistenței medicale, ale organizării și modernizării rețelei de ocrotire a sănătății ; ultimii ani au marcat, de asemenea, o importantă dezvoltare a creației artistice, literare, a activității editoriale, a muncii de răspîndire a cunoștințelor culturale în mase.

Pe baza hotăririlor Congresului al IX-lea s-au obținut noi realizări în ridicarea nivelului de viață al poporului nostru ; s-a asigurat creșterea salariilor a numeroase categorii de oameni ai muncii, ridicarea generală a salariilor mici, majorarea pensiilor și stabilirea unui nou sistem perfecționat de pensionare a salariaților, s-au introdus pensii pentru țăranii cooperatori ; a continuat intens dezvoltarea construcției de locuințe, a crescut durata minimă

a concediilor de odihnă, s-a îmbunătățit aprovizionarea populației cu produse de larg consum. În prezent este în curs de experimentare noul sistem de salarizare, care, o dată cu sporirea salariilor, va contribui la o mai justă aplicare a principiului repartiției socialiste, prin remunerarea fiecăruia în funcție de cantitatea, calitatea și importanța socială a muncii, de aportul concret la progresul general al societății; după cum se știe, experimentarea acestui sistem va continua și în 1969, generalizarea lui urmînd să se înfăptuiască pînă la sfîrșitul actualului cincinal.

Firește, mai avem încă multe de făcut pentru a asigura poporului nostru nivelul de viață și de civilizație pe care acesta și-l dorește și îl merită. Dispunem însă de toate condițiile ca, muncind cu hărnicie și elan, sporind continuu acumulările socialiste, să dezvoltăm necontenit economia națională, să îmbunătățim, pe această bază, condițiile de viață ale întregului popor. Partidul comunist este hotărît să facă totul pentru a asigura ca omul epocii socialiste să simtă din plin binefacerile socialismului. *(Aplauze puternice, îndelung repetate)*. Ne gîndim, tovarăși, să facem astfel încît constructorii socialismului să simtă ei înșiși ce este socialismul și să nu trăiască numai cu gîndul că în România vom avea cîndva socialism; trebuie să ne încordăm forțele pentru a realiza aceasta în etapa actuală, pentru generația noastră de astăzi. *(Aplauze puternice, îndelung repetate)*. Tocmai pentru a accelera dezvoltarea forțelor de producție, obținerea unor succese tot mai mari în sporirea avuției naționale, în ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc de la orașe și sate, Conferința Națională de anul trecut și plenarele Comitetului Central din anul acesta au elaborat un complex unitar de măsuri privind perfecționarea conducerii și planificării economiei

naționale, creșterea eficienței economice a producției de bunuri materiale.

În perioada care a trecut de la Conferința Națională, o serie de hotărîri au fost traduse în viață. Astfel, au fost aplicate măsuri pentru dezvoltarea democrației economice și aplicarea principiului conducerii colective în economie, înființîndu-se comitetele de direcție în toate unitățile economice de stat și instituționalizîndu-se adunările generale ale salariaților din întreprinderi — ca forme care asigură antrenarea nemijlocită a maselor la buna gospodărire a avutului socialist. În acest an a continuat perfecționarea sistemului de planificare economică, au fost organizate noi instituții bancare specializate, menite să dezvolte sistemul de credite, să întărească controlul financiar în economie; s-au luat măsuri pentru mai buna organizare a aprovizionării tehnice-materiale, au fost reorganizate unitățile de stat din agricultură.

În continuarea aplicării hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului, în curînd se va trece la constituirea primelor centrale industriale — mari unități economice cu largi atribuții și autonomie economică. De asemenea, vor fi aduse noi îmbunătățiri sistemului de planificare, precum și sistemului financiar-bancar. Fără îndoială că măsurile adoptate pînă în prezent, ca și cele ce se vor aplica în perioada următoare vor contribui la dezvoltarea întregii activități economice, la valorificarea mai deplină a rezervelor existente în industrie, agricultură, construcții, transporturi și circulația mărfurilor, la accelerarea vitezei de rotație a fondurilor materiale și bănești, la creșterea eficienței economice și a productivității muncii sociale.

Partidul nostru se preocupă ca întreaga activitate de perfecționare a conducerii și planificării economice să se realizeze pe baza studierii minuțioase a realităților, în urma unei temeinice experimentări, astfel încît nici o acțiune

să nu aibă caracter improvizat, ci să contribuie, cu efecte maxime, la progresul economiei noastre socialiste. Studiind măsurile care se înfăptuiesc în toate țările socialiste, partidul și guvernul urmăresc întărirea conducerii, pe bază de plan central, a economiei noastre, promovarea consecventă a principiilor centralismului democratic și lărgirea atribuțiilor unităților economice, stimularea inițiativei colectivelor de oameni ai muncii, utilizarea mai eficientă a pîrghiilor economico-financiare, folosirea conștientă a legilor obiective, evitarea oricăror fenomene de spontaneitate și procese economice stihinice, pentru punerea cît mai largă în valoare a marilor avantaje ale economiei socialiste. În concepția noastră, conducerea economiei socialiste nu se poate realiza în bune condiții decît pe baza unui plan central, care să asigure folosirea rațională și îndrumarea mijloacelor materiale, financiare spre sectoarele hotărîtoare ale dezvoltării societății. *(Aplauze puternice).*

După Conferința Națională s-a înfăptuit, așa după cum se știe, reorganizarea administrativ-teritorială a țării, care a creat condiții pentru mai buna gospodărire a județelor, municipiilor, orașelor și comunelor, stimulînd inițiativa cetățenilor în conducerea vieții locale, întărind legătura instituțiilor centrale cu cele locale, legăturile tuturor organelor locale ale puterii de stat cu masele largi de oameni ai muncii. Prevederile noii legi a consiliilor populare — al cărei proiect, după dezbaterea publică, va fi supus spre adoptare actualei sesiuni a Marii Adunări Naționale — vor asigura creșterea rolului și atribuțiilor acestora în viața societății, înfăptuirea mai deplină pe plan local a principiului guvernării statului de către poporul însuși. Deși nu a trecut încă un an de la adoptarea măsurilor de reorganizare administrativ-teritorială, rezultatele de pînă acum dovedesc pe deplin justețea acestor măsuri adoptate de către Conferința Națională. *(Aplauze puternice).*

În anii din urmă, partidul și guvernul au acordat o deosebită atenție dezvoltării democrației socialiste, întăririi legalității și promovării ferme a normelor eticii și echității noastre, a umanismului socialist, creării unor condiții prielnice pentru afirmarea multilaterală a personalității umane. A devenit o practică curentă a partidului nostru de a pune în dezbaterea maselor măsurile și hotărîrile care privesc construcția noastră socialistă, prezentul și viitorul patriei, de a se consulta, în vederea elaborării acestor hotărîri, cu cercuri largi de specialiști și oameni ai muncii, pentru ca ele să exprime voința și înțelepciunea colectivă a poporului, interesele sale fundamentale. Conducînd nemijlocit procesul de dezvoltare a democrației socialiste, partidul asigură afirmarea plenară a energiilor creatoare ale oamenilor muncii, intensificarea participării tuturor categoriilor de cetățeni la conducerea statului, la progresul general al societății. În cursul acestui proces se manifestă tot mai puternic rolul clasei muncitoare, se dezvoltă alianța muncitorească-țărănească, unitatea clasei muncitoare, țărănimii și intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate.

Lichidînd cu hotărîre discriminările sociale și naționale din trecut, asigurînd rezolvarea justă, pe baza principiilor marxism-leninismului, a problemei naționale, creînd condiții economice, politice, sociale și culturale pentru realizarea deplinei egalități în drepturi a tuturor cetățenilor țării — români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități —, partidul și statul nostru dezvoltă continuu prietenia frățească dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, munca lor unită pentru înflorirea patriei comune, România socialistă. *(Aplauze îndelung repetate).* Constituirea consiliilor oamenilor muncii aparținînd naționalităților conlocuitoare din țara noastră creează un cadru și mai favorabil de participare a acestora, alături de po-

porul român, la întreaga viață social-politică a țării, la conducerea treburilor statului.

Se întărește continuu unitatea social-politică a poporului, a tuturor claselor și păturilor noii noastre societăți. Aceasta reprezintă o uriașă realizare a politicii partidului, rezultatul victoriei depline și definitive a socialismului, un nesecat izvor de forță și trăinicie a orînduirii noastre. *(Vii aplauze).*

Consfințind această realitate, Frontul Unității Socialiste — organism politic permanent în care sînt reprezentate, alături de Partidul Comunist Român, principalele organizații de masă, obștești și profesionale, precum și consiliile oamenilor muncii aparținînd naționalităților conlocuitoare — întruchipează unitatea trainică a tuturor forțelor națiunii socialiste, contribuie la întărirea coeziunii societății noastre.

Crearea Frontului Unității Socialiste asigură creșterea rolului conducător al partidului în societatea noastră, în organizarea și conducerea întregii opere de construcție socialistă și comunistă din România. Rolul partidului de forță politică conducătoare a națiunii noastre socialiste este rezultatul firesc al unei îndelungate evoluții istorice, în cursul căreia comuniștii, promovînd o politică inspirată din cerințele majore ale dezvoltării patriei, au dovedit că nu cunosc alte interese decît interesele supreme ale clasei muncitoare, ale țărănimii, ale intelectualității, ale tuturor celor ce muncesc din țara noastră. *(Aplauze puternice).* Toate realizările obținute de poporul român în anii construcției socialiste sînt indisolubil asociate în conștiința maselor de politica marxist-leninistă a partidului comunist, de activitatea sa pentru înflorirea și prosperitatea României. Oamenii muncii văd în partidul comunist promotorul neabătut al noului, al spiritului de dreptate și

echitate în întreaga viață socială. *(Aplauze îndelung repetate).*

Dezvoltarea națiunii noastre socialiste reprezintă o chintesență a tuturor transformărilor revoluționare din viața poporului român, care își făurește astăzi, liber și suveran, propria sa istorie, viitorul luminos. Partidul nostru pornește de la premisa că națiunea nu și-a epuizat nici pe departe posibilitățile de dezvoltare, că ea va continua să joace, în întreaga epocă de construcție a socialismului și comunismului, un rol hotăritor în evoluția societății. Dezvoltarea independentă și înflorirea fiecărei națiuni socialiste nu numai că nu vin în contradicție cu interesele colaborării și solidarității internaționale dintre statele sistemului socialist, ci, dimpotrivă, sînt o condiție fundamentală a întăririi forței și unității acestuia, a creșterii prestigiului și influenței socialismului în lume. *(Aplauze puternice).* Principiul colaborării între națiuni suverane, egale în drepturi, a fost convingător argumentat încă de întemeietorii socialismului științific; probabil că nu vor fi etichetați pentru aceasta drept naționaliști. *(Rîsete, aplauze puternice).* Într-o prefață la „Manifestul Partidului Comunist", Engels sublinia că „o colaborare internațională sinceră a națiunilor europene este cu putință numai cu condiția ca fiecare din aceste națiuni să fie pe deplin autonomă la ea acasă" [1]. *(Aplauze puternice, îndelung repetate).*

Cred că Engels, dacă ar trăi, ar fi mulțumit de faptul că comuniștii români îi acordă aceste aplauze. *(Aplauze vii, îndelungi).* Acest principiu își menține pe deplin valabilitatea și în zilele noastre — cu atît mai mult în condițiile socialismului, chemat să înlăture orice formă de asu-

[1] *K. Marx și F. Engels.* Opere, vol. 22, București, Editura politică, 1965, p. 276.

prire și inegalitate între națiuni, să asigure o conlucrare frățească între popoare.

Sub steagul luptei pentru independență națională, pentru afirmarea a noi națiuni în concertul lumii contemporane, se ridică astăzi zeci și zeci de popoare, militează cele mai înaintate forțe ale societății. Națiunea se dovedește și în zilele noastre o categorie istorică profund viabilă, o etapă obiectiv necesară în evoluția societății, continuînd să exercite o puternică influență asupra vieții popoarelor, asupra dezvoltării social-politice a omenirii.

În fruntea întregii noastre națiuni, conducîndu-i cu mînă sigură destinele, Partidul Comunist Român nu va precupeți nimic pentru a fi la înălțimea misiunii sale istorice, pentru a asigura făurirea socialismului și comunismului pe pămîntul României. *(Aplauze puternice, îndelung repetate).*

Stimați tovarăși,

Între politica internă și externă a țării noastre există o deplină concordanță, o unitate dialectică, reflectînd înaltul spirit de responsabilitate cu care partidul și statul își îndeplinesc atît datoria națională, cît și cea internațională. Paralel cu studierea legilor dezvoltării societății noastre socialiste, Partidul Comunist Român este preocupat în mod constant de analiza proceselor și fenomenelor vieții internaționale, a tendințelor dezvoltării societății contemporane, a raportului de forțe pe arena mondială.

Noi considerăm că fără o asemenea analiză, bazată pe concepția marxist-leninistă, a vieții internaționale, nu se poate stabili o politică externă justă, corespunzătoare intereselor poporului, cauzei socialismului, progresului și păcii. Orice tratare superficială, simplistă, unilaterală sau pragmatică a problemelor internaționale poate conduce

la greșeli serioase în politica externă, la acțiuni dăunătoare propriului popor și păcii generale.

În lumea contemporană acționează atît forțe înaintate, profund interesate în dezvoltarea progresistă a societății, în întărirea încrederii și colaborării între popoare, în preîntîmpinarea războiului și instaurarea unei păci trainice, cît și forțe imperialiste, reacționare, care, în dorința de a-și păstra privilegiile, de a-și înfăptui planurile de dominație mondială, atentează la suveranitatea altor popoare, înveninează relațiile dintre state, se dedau la acte de agresiune și război, punînd în pericol pacea lumii. Lupta dintre forțele păcii și progresului, pe de o parte, și forțele reacțiunii, ale imperialismului, pe de altă parte, constituie conținutul principal al vieții internaționale, de rezultatul ei depinzînd însuși destinul păcii în lume, asigurarea progresului societății omenești.

Viața arată că își menține întreaga valabilitate adevărul că atita timp cît există imperialismul persistă și primejdia agresiunilor și a unui nou război mondial. De aceea nu trebuie subapreciat pericolul pe care-l reprezintă activitatea forțelor reacțiunii și imperialismului. Forțele păcii, toate popoarele trebuie să-și mențină vigilența pentru a bara calea războiului, pentru a asigura pacea.

Nu putem să nu constatăm faptul că în viața internațională s-a creat o anumită stare de nesiguranță și incertitudine, care alimentează sentimentele de neîncredere între state, pe care viața începuse să le estompeze tot mai mult, că cercurile imperialiste se străduiesc să determine un regres în situația internațională, să anihileze succese obținute de forțele păcii în eforturile spre destindere.

Încercarea imperialismului de a opri evoluția progresistă a societății, de a frîna mișcarea de eliberare națională a popoarelor, de a-și impune politica de dominație nu poate duce însă la concluzia că imperialismul a devenit mai pu-

ternic. Unele din succesele vremelnice ale cercurilor imperialiste demonstrează, pe de o parte, încercarea imperialismului de a-şi păstra poziţiile periclitate, iar pe de altă parte consecinţele lipsei de unitate în rîndul forţelor revoluţionare, antiimperialiste.

Analiza raportului de forţe mondial, examinarea lucidă, obiectivă a desfăşurării vieţii internaţionale evidenţiază pregnant întărirea continuă a forţelor progresului şi păcii, creşterea influenţei lor în lume, lărgirea continuă a opiniei publice favorabile destinderii şi colaborării între toate popoarele lumii, relevă că evenimentele se desfăşoară în favoarea forţelor progresiste, ale păcii, că ele vor triumfa. *(Aplauze puternice).*

Orice supraapreciere şi exagerare a forţei reacţiunii şi imperialismului pot duce numai la panică, la neîncredere în capacitatea frontului antiimperialist de a respinge şi înfrînge acţiunile agresive imperialiste, pot duce la concluzii greşite privind perspectiva desfăşurării luptei pentru pace şi progres în lume, la slăbirea puterii de luptă a forţelor antiimperialiste.

Este incontestabil că ţările socialiste, masele populare de pretutindeni, tinerele state independente, cercurile realiste ale opiniei publice mondiale sînt superioare forţelor reacţiunii şi războiului atît ca amploare şi combativitate, cît şi din punctul de vedere al potenţialului lor material. Această superioritate va putea fi şi mai bine pusă în evidenţă dacă se va promova o politică chibzuită, raţională, pătrunsă de răspundere faţă de cauza generală a păcii, o politică constructivă care să unească şi să activizeze toate forţele interesate în cauza destinderii, colaborării şi întăririi păcii în lume. *(Aplauze puternice).*

În cadrul forţelor progresiste, antiimperialiste ale epocii noastre, un rol hotărîtor are clasa muncitoare, care, prin vigoarea şi combativitatea sa revoluţionară, exercită

o puternică influenţă asupra întregii vieţi politice actuale. Partidele comuniste şi muncitoreşti, detaşamente de avangardă ale proletariatului, ale maselor largi muncitoare, au demonstrat că, orientîndu-se după învăţătura marxist-leninistă, sînt în stare să-şi elaboreze linia politică de sine stătător, exprimînd fidel interesele dezvoltării societăţii, ale progresului naţiunilor respective.

Este ştiut că una din caracteristicile luptei revoluţionare în epoca noastră este uriaşa diversitate de condiţii şi situaţii specifice în care partidele comuniste trebuie să-şi desfăşoare activitatea. Partidele comuniste din ţările socialiste se află la putere, conduc opera de transformare revoluţionară a societăţii, răspunzînd de elaborarea şi înfăptuirea politicii de stat. Chiar şi aceste partide muncesc în condiţii deosebite, au sarcini diferite în funcţie atît de nivelul de dezvoltare economică-socială a ţării, cît şi de stadiul atins în construcţia socialistă. Nu este un secret pentru nimeni, de exemplu, că sînt ţări socialiste unde nu s-a realizat cooperativizarea ; cu totul alte sarcini stau în faţa partidelor din aceste ţări şi cu totul altele în faţa partidelor din ţările unde cooperativizarea a fost încheiată. Partidele din lumea capitalistă se află în opoziţie şi luptă pentru drepturi şi libertăţi democratice, pentru cucerirea puterii din mîinile claselor exploatatoare. Partidele comuniste şi mişcările progresiste din ţările recent eliberate militează pentru consolidarea suveranităţii naţionale, împotriva neocolonialismului, pentru lichidarea înapoierii economice şi transformări progresiste în societate. În acelaşi timp, în faţa tuturor comuniştilor se ridică numeroase probleme particulare, generate de deosebirile existente de la ţară la ţară. Interesele solidarităţii internaţionale cer să se ţină seama de aceste deosebiri, rezultat al însăşi dezvoltării societăţii contemporane şi care duc la abordări diferenţiate ale sarcinilor concrete, la moduri

variate de a acționa într-o anumită împrejurare, la interpretări diferite ale unor evenimente actuale. Tocmai de aceea felul în care fiecare partid își stabilește linia politică, strategia și tactica revoluționară nu poate fi obiect de dispută, nu trebuie să constituie motiv de neînțelegere. În colaborarea dintre partidele comuniste din țările socialiste și cele din țările capitaliste trebuie să se țină seama de condițiile specifice în care își desfășoară fiecare activitatea, găsindu-se căile cele mai potrivite pentru afirmarea și dezvoltarea solidarității internaționale, fără a-și subordona unele altora linia politică, strategia și tactica revoluționară, fără ca unele să-și aroge drepturi deosebite de a impune punctul lor de vedere celorlalte. *(Vii aplauze).*

După părerea noastră, o cauză importantă a divergențelor din mișcarea comunistă o constituie încălcarea normelor de bază ale relațiilor dintre partide, care trebuie să se clădească pe încredere și stimă reciprocă, pe principiile egalității depline în drepturi și internaționalismului proletar, pe respectarea dreptului fiecărui partid de a-și stabili în mod independent linia politică, aplicînd adevărurile generale ale marxism-leninismului la condițiile concrete din țara unde își desfășoară activitatea. *(Aplauze puternice).* Respectarea strictă a acestor principii este astăzi, după părerea noastră, condiția sine qua non a refacerii și întăririi unității mișcării comuniste. Considerăm cu totul îndreptățită îngrijorarea care se face simțită în mișcarea comunistă față de tendințele ce se manifestă tot mai pregnant în ultima vreme de a se pune etichete asupra unor partide, așezîndu-le pe unele la dreapta, pe altele la stînga, calificîndu-le pe unele naționaliste, pe altele internaționaliste. Se discută că ar putea fi vorba de comunism național, de comunism internațional, de diferite alte tipuri de socialism. Este știut însă că socialismul nu poate fi decît unul singur, și acesta se caracterizează

prin socializarea mijloacelor de producție, prin realizarea societății în care atît puterea politică, cît și mijloacele de producție aparțin clasei muncitoare, poporului. Aceasta este condiția esențială, criteriul hotărîtor pe baza căruia se poate aprecia dacă o țară este sau nu socialistă, și nici un alt fel de considerente, inventate în birou, rupte de viață, de realitate. *(Aplauze puternice, îndelung repetate).* Este știut cît rău au adus vechile metode folosite în mișcarea comunistă, pe care partidele le-au combătut la timpul său — metode de ingerință în treburile altui partid, de etichetare și excomunicare a unui partid sau altuia pe considerentul că într-o anumită problemă are o părere proprie, deosebită. Partidul nostru consideră că interesele unității, ale solidarității clasei muncitoare internaționale cer să se renunțe cu hotărîre la aceste practici, care nu pot decît să agraveze divergențele între partidele comuniste și muncitorești, să se facă totul pentru unitate. *(Aplauze îndelungate).* Orice amestec în treburile interne ale altui partid, orice act de sprijinire a unor grupuri sau unor membri izolați din alt partid nu numai că nu constituie nici un fel de ajutor pentru partidul respectiv, dar, dimpotrivă, duce la slăbirea unității sale, fiind deci incompatibile cu relațiile internaționaliste dintre partide. *(Aplauze puternice).* În aceste condiții, fiecare partid are dreptul să ia toate măsurile pe care le crede de cuviință pentru apărarea unității și coeziunii lui, pentru întărirea capacității sale de luptă. *(Aplauze îndelung repetate).*

Unitatea mișcării comuniste și muncitorești are la bază unitatea fiecărui partid comunist — de aceea, una din condițiile solidarității internaționale este grija ca fiecare detașament al clasei muncitoare să fie cît mai puternic și unit, să-și poată îndeplini cu succes rolul ce-i revine atît în lupta politică internă, cît și în mișcarea comunistă internațională. Aceasta este una din cerințele fundamentale ale dezvoltării

unității și solidarității internaționale a comuniștilor, a celor ce muncesc. *(Aplauze puternice).*

Forța mișcării comuniste și muncitorești internaționale constă în faptul că fiecare detașament al ei exprimă interesele fundamentale, de clasă, ale proletariatului, ale maselor muncitoare pe care le reprezintă și, prin aceasta, interesele generale ale celor ce muncesc. Invincibilitatea ei stă în faptul că se călăuzește de învățătura marxist-leninistă, care nu e un catehism, o colecție de dogme imuabile, date odată pentru totdeauna în păstrarea unui partid sau altul, ci o gîndire revoluționară, vie, o călăuză creatoare în bătălia pentru transformarea revoluționară a societății, pentru făurirea socialismului și comunismului. *(Aplauze puternice).* În virtutea acestor factori comuni fundamentali, partidele se unesc în marea armată internațională a comunismului în mod liber și independent. De aceea, în mișcarea comunistă nu există necesitatea unui centru conducător, fiecare partid trebuie să gîndească și să acționeze independent, să răspundă în măsură egală atît în fața propriului popor, cît și față de cauza generală a socialismului, a comunismului, a clasei muncitoare internaționale. *(Aplauze prelungite).*

Interesele luptei revoluționare internaționale cer astăzi să se acționeze cu calm, înțelegere și grijă tovărășească pentru refacerea unității comuniste, neîntreprinzîndu-se nimic care ar putea adăuga noi elemente de încordare și disensiuni între partide. În această direcție este hotărît să acționeze Partidul Comunist Român, a cărui activitate a fost pătrunsă întotdeauna de un profund spirit internaționalist. Mișcarea muncitorească din România, încă de la începuturile sale, cu un secol în urmă, și-a înscris pe steagul său și a militat neobosit pentru unirea strînsă cu proletarii, cu oamenii muncii din lume. *(Vii aplauze).* Clasa muncitoare din țara noastră, mișcarea socialistă, partidul

nostru comunist au luat parte activă la toate marile bătălii ale proletariatului internațional, pentru libertate și dreptate — începînd cu Comuna din Paris —, împotriva claselor exploatatoare, pentru unitatea de luptă a celor ce muncesc de pretutindeni.

În lumina principiilor internaționalismului, ale grijii pentru unitatea mișcării comuniste, partidul nostru privește și problema consfătuirilor partidelor comuniste și muncitorești. Este cunoscut că Partidul Comunist Român a participat la consfătuirile din 1957 și 1960, precum și la alte consfătuiri internaționale. El a participat la întîlnirile de la Budapesta și în prezent ia parte la activitatea pregătitoare pentru ținerea unei noi consfătuiri a partidelor comuniste și muncitorești. După părerea noastră, o viitoare consfătuire trebuie să contribuie la depășirea neînțelegerilor din sînul mișcării comuniste și muncitorești, la crearea condițiilor pentru normalizarea relațiilor dintre partidele comuniste, la evitarea sciziunii, să dezbată problemele principale ale luptei antiimperialiste într-un spirit tovărășesc, de respect pentru opiniile fiecărui partid, afirmînd puternic principiile ce trebuie să stea la baza unității mișcării comuniste și a forțelor antiimperialiste. Numai astfel consfătuirea partidelor comuniste va putea contribui la întărirea solidarității internaționale a celor ce muncesc, a tuturor forțelor antiimperialiste. *(Aplauze puternice).*

Sistemul socialist mondial reprezintă principala forță materială a luptei împotriva imperialismului, principalul reazem al popoarelor în înfrînarea tendințelor spre dominație ale acestuia, în apărarea păcii și securității internaționale. De unitatea, forța și autoritatea sistemului socialist depind în mare măsură unitatea și forța întregului front antiimperialist. Tocmai de aceea, România socialistă pune în centrul întregii sale politici externe dezvoltarea

prieteniei, colaborării și alianței cu toate țările socialiste — de care ne leagă comunitatea orînduirii, ideologia marxist-leninistă, țelul suprem comun —, eforturile pentru făurirea socialismului în țările noastre, pentru întărirea coeziunii sistemului socialist mondial. *(Aplauze puternice).*

România dezvoltă larg colaborarea economică, politică, științifică, tehnică și culturală cu țările socialiste vecine — colaborare care are vechi tradiții în coexistența seculară a popoarelor noastre, în intrajutorarea lor în lupta pentru libertate și independență națională, și care a fost ridicată, după victoria revoluției socialiste, pe un plan nou, superior. Această colaborare multilaterală răspunde atît cerințelor obiective ale schimbului economic și spiritual în cuprinsul aceleiași regiuni geografice, intereselor progresului fiecărei țări în parte, cît și cauzei generale a întăririi forței și coeziunii sistemului socialist. În același timp, poporul român dezvoltă relațiile de prietenie frățească și cu celelalte țări socialiste atît din Europa, cît și din Asia și America Latină. România practică pe scară largă atît schimburile bilaterale și dezvoltă cooperarea în producție și tehnică-științifică cu țările socialiste, cît și colaborarea în cadrul Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, la care participă de la înființarea sa în mod activ.

În ultimul timp, partidele și guvernele țărilor socialiste membre ale C.A.E.R. se preocupă de îmbunătățirea și dezvoltarea colaborării reciproce. Această problemă urmează să fie discutată la o viitoare întîlnire a conducătorilor de partid și de stat ai țărilor membre ale C.A.E.R. Noi considerăm că această întîlnire trebuie să ducă la perfecționarea și intensificarea colaborării între țările membre ale Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, pe baza respectării riguroase a principiilor relațiilor dintre țările socialiste, înscrise și în statutul acestei organizații. După părerea noastră, statutul C.A.E.R.-ului oferă largi posibilități pentru o conlucrare eficientă între statele membre, corespunde întru totul necesităților actuale și de perspectivă ale dezvoltării colaborării între țările socialiste. Nu putem fi în nici un caz de acord cu renunțarea la principiile fundamentale ale statutului, cu promovarea unor teze și propuneri care susțin „integrarea" statelor membre ale C.A.E.R., învestirea acestei organizații cu atribuții suprastatale, crearea unor organisme economice supranaționale. Aceasta ar leza suveranitatea și independența statelor, nu ar putea decît să dăuneze colaborării dintre țările membre, răsfrîngîndu-se negativ și asupra forței de atracție și influenței socialismului în lume. Prin formele și metodele de colaborare pe care le promovează, Consiliul de Ajutor Economic Reciproc trebuie să devină accesibil și atractiv și altor țări socialiste și chiar nesocialiste, așa cum se prevede în statut ; cu cît C.A.E.R.-ul va demonstra mai evident caracterul său deschis, cu atît își va spori aportul la întărirea forței și influenței sistemului socialist, la dezvoltarea colaborării internaționale.

România își înțelege cu toată răspunderea îndatoririle ce-i revin în calitate de parte integrantă a sistemului socialist, de membră a Tratatului de la Varșovia. În viitorul apropiat, țările participante la Tratat se vor întruni pentru a lua în discuție probleme ale dezvoltării colaborării militare, ale întăririi capacității lor de apărare. Noi pornim de la considerentul că atîta timp cît există blocul militar N.A.T.O. este necesară și justificată menținerea Tratatului de la Varșovia, ca mijloc de asigurare a țărilor membre împotriva unei agresiuni din afară, imperialiste. Teza care se încearcă a fi acreditată în ultimul timp după care apărarea în comun a țărilor socialiste împotriva vreunui atac imperialist presupune limitarea sau renunțarea la suveranitatea vreunui stat participant la Tratat nu corespunde principiilor relațiilor dintre țările socialiste și nu

poate fi sub nici o formă acceptată. *(Aplauze puternice).* Apartenența la Tratatul de la Varșovia nu numai că nu pune în discuție suveranitatea țărilor membre, că nu „limitează" în vreun fel sau altul independența lor de stat, ci, dimpotrivă, așa după cum se prevede chiar în Tratat, este un mijloc de întărire a independenței și suveranității naționale a fiecărui stat. *(Aplauze îndelungate).*

Acționînd în spiritul unei înalte răspunderi față de cuceririle revoluționare ale poporului, față de cauza socialismului, partidul și guvernul țării acordă o deosebită atenție întăririi forțelor noastre armate, înzestrării și pregătirii lor de luptă, pornind de la premisa că forțele țărilor participante la Tratatul de la Varșovia se bazează pe forța și tăria fiecărei armate naționale, că răspunderea fiecărui stat este de a întări propriile sale armate. *(Aplauze puternice).* În același timp, România dezvoltă și va dezvolta și în viitor colaborarea militară cu celelalte state participante la Tratatul de la Varșovia, aducîndu-și contribuția la adîncirea prieteniei și colaborării de arme dintre țările noastre. Noi considerăm că o datorie sfîntă a comuniștilor este de a milita ca între forțele armate ale statelor socialiste să existe relații prietenești, pentru că numai pe această bază se va putea făuri colaborarea de luptă — dacă va fi nevoie. *(Aplauze puternice).*

În organizarea și dezvoltarea colaborării dintre țările socialiste — atît pe linie economică și militară, cît și în alte domenii — considerăm necesar să avem permanent în vedere că sistemul socialist mondial cuprinde în prezent 14 state și că în cursul dezvoltării istorice noi popoare vor păși pe calea orînduirii noi, socialiste. Colaborarea trebuie orientată, de aceea, nu spre constituirea unor grupe izolate, care să-și atribuie rolul de nucleu al sistemului socialist, ci spre extinderea continuă a legăturilor dintre toate țările sistemului mondial socialist. Asigurînd

o largă și fructuoasă conlucrare tovărășească, în spiritul stimei, încrederii, egalității în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, întrajutorării și avantajului reciproc, țările socialiste vor oferi un model înaintat de colaborare internațională, demonstrînd superioritatea socialismului și în domeniile relațiilor dintre state și națiuni. *(Aplauze puternice).*

Partidul comunist și poporul român nutresc convingerea că interesele supreme care leagă țările socialiste — deasupra oricăror deosebiri de vederi — vor triumfa pînă la urmă, asigurînd întărirea unității, perfecționarea relațiilor internaționaliste de tip nou în cadrul sistemului socialist. Refacerea și întărirea unității țărilor socialiste este o cauză scumpă comuniștilor români, oamenilor muncii, și nu vom precupeți nimic pentru a contribui la refacerea acestei unități. *(Aplauze).* Știm că de unitatea țărilor socialiste depind în mare măsură sporirea continuă a rolului și prestigiului în lume al socialismului, influența sa asupra dezvoltării sociale contemporane.

O caracteristică esențială a vieții internaționale în epoca noastră este lupta pentru cucerirea și consolidarea independenței naționale, pentru apărarea suveranității, dusă de popoarele care secole de-a rîndul au fost strivite sub jugul asupririi coloniale. Această luptă exercită o influență puternică asupra întregii evoluții a lumii contemporane. Poporul român, care a dat jertfe grele pentru a scutura jugul oprimării străine, pentru a înfăptui unitatea statală, sprijină din toate puterile cauza acestor popoare, își manifestă solidaritatea deplină cu lupta lor dreaptă, cu eforturile lor pentru înaintarea cît mai rapidă pe drumul progresului și bunăstării. *(Vii aplauze).*

Călăuzindu-se de interesele supreme ale păcii, România promovează o politică activă de colaborare cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, pe baza

principiilor care capătă astăzi o tot mai mare adeziune pe arena politică mondială — ale egalității în drepturi și respectului independenței naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Niciodată, de-a lungul întregii sale istorii, țara noastră nu a jucat un rol atît de activ în viața internațională, nu a avut legături atît de largi cu popoarele lumii, nu a participat atît de intens la circuitul mondial de valori materiale și spirituale, la cauza progresului și civilizației. În prezent, România întreține relații diplomatice cu 90 de țări și dezvoltă legături economice cu peste 100 de state. Această politică constructivă a țării noastre, activitatea larg desfășurată de partid și guvern pentru dezvoltarea contactelor internaționale se bucură de o bună apreciere în opinia publică mondială, au adus și aduc poporului român nenumărați prieteni pe toate meridianele globului. *(Aplauze)*. Dorim să afirmăm și cu acest prilej că România este hotărîtă să promoveze și în viitor o intensă politică de pace și colaborare, să dezvolte larg relațiile cu toate statele, să militeze neobosit pentru destindere, pentru încredere și prietenie între toate popoarele lumii. *(Aplauze puternice)*.

Viața arată că una din cerințele imperioase ale epocii noastre, de înfăptuirea căreia depind înseninarea orizontului internațional, preîntîmpinarea unui nou război mondial, este respectarea fermă de către toate statele a dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, de a alege calea dezvoltării sociale și politice care corespunde voinței și aspirațiilor sale. Răspunderea pentru apărarea normelor dreptului internațional, pentru instaurarea unor relații sănătoase în lume revine în egală măsură tuturor popoarelor, tuturor țărilor, mari sau mici. Considerăm, de asemenea, că în mobilizarea opiniei publice împotriva oricărei încălcări a principiilor internaționale un rol important are Organizația Națiunilor Unite. Apartenența unei țări la un

bloc militar nu înseamnă ieșirea ei de sub normele legalității internaționale sau absolvirea ei de răspundere în fața comunității popoarelor lumii. *(Aplauze puternice)*. Organizația Națiunilor Unite trebuie să-și aducă contribuția la respectarea de către toate statele a principiilor fundamentale înscrise în Cartă, recunoscute de către țările membre, la normalizarea relațiilor internaționale, la destindere și colaborare, la apărarea păcii și securității. *(Vii aplauze)*.

România acordă o importanță deosebită instaurării unor relații sănătoase între statele continentului european, care a intrat în istoria omenirii nu numai ca leagăn de civilizație și progres, ci și ca punct de plecare al celor două războaie mondiale, care au provocat atîtea distrugeri și suferințe pe planeta noastră.

Considerăm că sarcina fundamentală este acum de a împiedica forțele reacționare, imperialiste, elementele revanșarde să reediteze încordarea care a domnit în anii trecuți în Europa. În această ordine de idei, nu putem să nu relevăm tendințele de intensificare a cursei înarmărilor, de menținere și întărire a blocului agresiv N.A.T.O., care s-au manifestat și cu prilejul recentei sesiuni a acestuia. Convinși că principiile înscrise în Declarația de la București a țărilor socialiste din 1966 își păstrează deplina actualitate, noi considerăm că drumul spre pace, securitate și destindere nu este drumul consolidării blocurilor militare, ci acela al desființării lor, al așezării relațiilor dintre state pe baze sănătoase, de colaborare și încredere reciprocă. Este necesar să se facă noi pași înainte pe calea colaborării economice, politice, tehnice și științifice, a contactelor, a tratativelor politice, a destinderii — aceasta o cer interesele tuturor popoarelor de pe continentul nostru, cauza păcii în întreaga lume. *(Aplauze)*.

În această direcție, o deosebită însemnătate are recunoașterea celor două state germane — Republica Democrată Germană, stat socialist, și Republica Federală a Germaniei —, crearea condițiilor ca acestea să poată participa cu drepturi egale la viața politică a continentului, recunoașterea inviolabilității actualelor frontiere statale, inclusiv a frontierei Oder-Neisse, precum și a celorlalte schimbări survenite în Europa ca urmare a celui de-al doilea război mondial. Crearea securității în Europa ar întări încrederea între popoarele acestui continent atît de greu încercat și ar exercita o influență binefăcătoare asupra întregului climat politic internațional.

Un rol deosebit de pozitiv în destinderea politică pe plan mondial l-ar avea stingerea focarelor de tensiune și conflict existente azi în diferite colțuri ale lumii și în primul rînd încetarea războiului agresiv dus de Statele Unite împotriva poporului vietnamez. Încetarea bombardamentelor americane asupra Republicii Democrate Vietnam, act salutat de opinia publică din țara noastră ca și de întreaga omenire progresistă, trebuie urmată acum — pe baza tratativelor între părți, la care să participe și Frontul de Eliberare Națională din Vietnamul de Sud — de încetarea oricăror operații militare ale intervenționiștilor în Vietnam, de retragerea trupelor străine de pe pămîntul Vietnamului. Solidar cu bravul popor vietnamez, căruia i-a acordat și-i acordă întregul său sprijin internaționalist, poporul român consideră că singura modalitate de instaurare a păcii în această parte a lumii este ca Vietnamul să fie lăsat să-și rezolve problemele fără nici un amestec din afară. *(Aplauze puternice).*

Este imperios necesar, de asemenea, să se pună capăt tensiunii existente în Orientul Apropiat care poate degenera oricînd într-o nouă înfruntare armată, cu repercusiuni grave atît asupra existenței popoarelor din această parte a lumii, cît și asupra păcii generale.

Este evident că statuarea cuceririlor militare și zăngănitul armelor nu pot soluționa criza din Orientul Apropiat; calea instaurării păcii în această regiune o constituie retragerea trupelor israeliene din teritoriile ocupate, rezolvarea, pe calea tratativelor, a tuturor problemelor care frămîntă aceste popoare, recunoașterea dreptului fiecărui stat la existența de sine stătătoare. Din menținerea stării de beligeranță nu pot cîștiga nimic nici poporul israelian, nici popoarele arabe, care au nevoie să se consacre, într-o atmosferă de securitate și liniște, eforturilor pentru progresul lor economic și social; din aceasta cîștigă numai cercurile imperialiste, interesate să dezbine popoarele, să le manevreze pentru a-și satisface interesele lor de dominație.

Interesele fundamentale ale omenirii cer ca forțele înaintate, țările socialiste, clasa muncitoare internațională, mișcarea comunistă, tinerele state independente, popoarele care se ridică pentru scuturarea jugului colonial, cercurile largi democratice să acționeze unite pentru a impune pacea în lume. Partidul și guvernul nostru, întregul popor român se angajează să militeze cu toată energia pentru a-și îndeplini cu cinste rolul de detașament activ în lupta pentru cauza socialismului, progresului și păcii între popoare. *(Aplauze îndelung repetate).*

Stimați tovarăși,

Aniversarea semicentenarului unirii Transilvaniei cu România evocă una din cele mai glorioase pagini din istoria noastră națională, pune în evidență o victorie strălucită dobîndită de poporul român, în condiții grele, pe drumul afirmării sale ca națiune de sine stătătoare. Trecerea în revistă a acestei jumătăți de secol din existența patriei

— perioadă jalonată de numeroase bătălii și jertfe ale forțelor înaintate ale națiunii noastre — reliefează cu putere inepuizabila energie revoluționară a poporului român, capacitatea sa de a asigura progresul material și spiritual al țării. *(Vii aplauze).* La această aniversare, toți cetățenii, indiferent de naționalitate, trăiesc un sentiment de legitimă satisfacție și mîndrie patriotică pentru marile succese dobîndite în anii cei mai luminoși din istoria României — anii construcției socialiste. La semicentenarul existenței sale ca stat unitar, România se înfățișează ca o țară înfloritoare, liberă și independentă, ca o națiune socialistă dinamică, în plină afirmare a potențelor sale creatoare. În frunte cu călăuza sa încercată, Partidul Comunist Român, poporul își înzecește forțele pentru realizarea programului măreț al desăvîrșirii construcției socialismului, pentru făurirea viitorului luminos la care au visat și pentru care au luptat și s-au jertfit atîtea generații, cei mai înaintați fii ai poporului nostru. *(Aplauze puternice).*

În acest moment solemn, permiteți-mi să adresez întregului nostru popor, celui care de-a lungul veacurilor a ținut nestinsă flacăra luptei pentru libertate și neatîrnare, care a făcut să triumfe pe pămîntul românesc cea mai înaintată orînduire, făuritorului tuturor valorilor materiale și spirituale ale patriei, urarea de noi și tot mai mari izbînzi pe calea arătată de partid — calea desăvîrșirii socialismului și făuririi comunismului în România. *(Aplauze puternice, îndelung repetate. Se aud urale și ovații. Întreaga asistență face o entuziastă manifestare de dragoste fierbinte și devotament pentru Partidul Comunist Român în frunte cu Comitetul său Central, pentru patria noastră iubită — Republica Socialistă România).*

CUVÎNTARE LA ADUNAREA GENERALĂ A COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR

— 13 decembrie 1968 —

Stimați tovarăși,

Adunarea generală a compozitorilor și muzicologilor din România constituie un moment de seamă în viața cultural-artistică a patriei noastre. Cu acest prilej doresc să vă adresez tuturor un cald salut din partea Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri. *(Vii aplauze).*

Dezbaterea în acest cadru larg, într-un spirit exigent și constructiv, a problemelor esențiale ale creației și criticii muzicale, a activității de difuzare a muzicii, a muncii Uniunii Compozitorilor, bogatul schimb de idei și de experiență care a avut loc aici vor exercita, fără îndoială, o înrîurire pozitivă asupra dezvoltării artei noastre muzicale — artă care găsește un tot mai profund ecou în rîndurile cercurilor largi ale iubitorilor de frumos din țara noastră.

După cîte am fost informat, în cursul dezbaterilor s-au evidențiat rezultatele bune obținute în ultimii ani și, în același timp, s-au adus o serie de critici — se pare că în cea mai mare parte îndreptățite — referitoare la unele neajunsuri atît în ce privește creația muzicală propriu-zisă,

cît și activitatea conducerii Uniunii. Fără îndoială că problemele ridicate, propunerile și criticile făcute de participanții la discuții vor trebui studiate cu atenție și spirit de răspundere de noua conducere a Uniunii Compozitorilor, de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și de celelalte instituții cultural-artistice, astfel încît ele să-și găsească o cît mai judicioasă și rapidă soluționare, în interesul propășirii continue a artei muzicale din țara noastră. Chiar dacă despre unele instituții nu s-au făcut referiri directe sau, din anumite considerente, s-a omis nominalizarea lor în criticile exprimate aici, consider suficient că aceste instituții au fost, într-o formă sau alta, vizate, pentru ca și ele să tragă toate concluziile și învățămintele necesare și să acționeze în direcția îmbunătățirii muncii lor.

Aș vrea să subliniez în mod deosebit caracterul principial al dezbaterilor, care au prilejuit afirmarea poziției filozofice materialist-dialectice pe care se situează compozitorii și muzicologii din țara noastră, exprimarea limpede a voinței lor de a făuri o artă închinată cauzei desăvîrșirii socialismului, o artă care să contribuie la făurirea omului nou al societății noastre socialiste. *(Vii aplauze).* Se poate spune că Adunarea generală a constituit o vie ilustrare a atașamentului și adeziunii creatorilor noștri de muzică, a tuturor muzicologilor, la idealurile nobile ale socialismului, la politica internă și externă a partidului, o manifestare puternică a dorinței și hotărîrii acestui important detașament al intelectualității românești de a-și aduce contribuția, împreună cu toți oamenii de artă și cultură, cu întregul popor, la înfăptuirea programului de înflorire materială și spirituală a patriei noastre socialiste. *(Aplauze îndelungate).*

Partidul și guvernul dau o înaltă apreciere bogatei și rodnicei activități desfășurate de compozitorii și muzicologii din țara noastră — români, maghiari, germani și de

alte naționalități —, valorosului lor aport la dezvoltarea noii noastre culturi, la întreaga viață artistică a României socialiste. Am convingerea că și în viitor veți răspunde cu cinste cerințelor poporului nostru, intereselor construcției socialiste. *(Aplauze puternice).*

Stimați tovarăși,

Adunarea generală a compozitorilor și muzicologilor are loc într-un climat de profundă efervescență social-politică, de muncă însuflețită a întregului popor pentru realizarea programului de desăvîrșire a construcției socialiste elaborat de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a partidului. Transpunerea în viață a măsurilor adoptate de partid și de statul nostru socialist pentru punerea tot mai largă în valoare a potențialului uman și material al țării, a superiorității orînduirii noastre socialiste asigură rezultate tot mai bune în toate domeniile de activitate, intensificarea producției industriale și agricole, a creației cultural-științifice, ridicarea nivelului de trai al populației. În societatea noastră se desfășoară un intens proces de perfecționare a relațiilor de producție și a raporturilor dintre oameni, de adîncire a democrației socialiste, de promovare susținută a normelor de echitate și justiție socială — care stimulează și dezvoltă puternic valențele creatoare ale întregului nostru popor, afirmarea multilaterală a personalității umane. Politica marxist-leninistă a partidului, înfăptuită cu perseverență și elan patriotic de toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, unește tot mai strîns forțele societății, întărește necontenit unitatea moral-politică a poporului — temelia trainică, de neclintit, a României socialiste. *(Aplauze puternice).*

Societatea pe care o edificăm are drept țel suprem slujirea omului, realizarea celor mai înalte aspirații ale întregului popor. Ea își îndreaptă eforturile spre asigurarea

atît a unei înalte civilizații materiale, cît și a unei bogate vieți spirituale pentru toți cetățenii țării noastre. Societatea socialistă nu reduce omul la rolul de forță de producție, ci vede în el beneficiarul tuturor valorilor științifice și culturale produse de-a lungul timpurilor, factorul suprem al societății care, pentru a-și îndeplini măreața misiune ce-i revine în transformarea lumii, are nevoie să-și lărgească continuu orizontul, să-și ridice nivelul de conștiință, să-și perfecționeze caracterul, personalitatea. Societatea noastră socialistă a desfășurat și desfășoară o intensă activitate în vederea lichidării efectelor îndelungatei perioade de exploatare și asuprire la care a fost osîndit în trecut omul muncii, considerat de clasele exploatatoare drept simplu instrument de muncă, sursă de profit ; ea asigură condițiile necesare pentru ca masele muncitoare, întregul popor să se bucure de cuceririle științei și artei, să-și poată cultiva talentele și înclinațiile, să-și poată manifesta din plin virtuțile spirituale.

Țara noastră se mîndrește cu un bogat și valoros tezaur de creație muzicală, făurit de-a lungul secolelor de marele artist popular anonim, care dă glas — cu o expresivitate ce relevă talentul și geniul artistic remarcabil al poporului nostru — spiritualității noastre naționale, nobleței și profunzimii sufletești a oamenilor care au trăit, au luptat și au muncit pe aceste meleaguri.

Minunata noastră comoară de balade, doine, hore, cîntece corale și instrumentale, în care palpită deosebit de emoționant aspirațiile, idealurile de veacuri și particularitățile morale ale poporului român, precum și gama largă de lucrări muzicale folclorice create în zilele noastre, exprimînd împlinirile și năzuințele maselor stăpîne pe destinul lor, constituie un patrimoniu artistic de neprețuit, a cărui faimă a trecut de mult hotarele țării. El oferă un nesecat izvor de inspirație artistică pentru compozitori, un

zăcămînt nealterat de sensibilitate creatoare, în stare să imprime muzicii noastre contemporane un autentic specific național, prospețime, vigoare și originalitate. Fără îndoială, creatorii muzicali din țara noastră vor ști să dea expresie acestui specific, făcînd să triumfe și să se dezvolte și mai mult talentul și arta poporului român. *(Vii aplauze).*

Este cunoscut că, în fiecare epocă, marea artă reflectă imperativele vieții sociale, idealurile oamenilor, existența, munca și preocupările celor ce muncesc, că marii compozitori s-au confundat întotdeauna cu momentele de seamă ale istoriei țării lor. Cîntecul i-a însuflețit odinioară pe înaintașii noștri în lupta pentru eliberarea națională și socială, pentru înfăptuirea unirii, crearea statului național unitar și cucerirea independenței, în lupta revoluționară împotriva exploatării și împilării. În anii de după eliberare, în marile bătălii duse pentru victoria revoluției socialiste și transformarea revoluționară a societății, cîntecul a sporit marele elan patriotic al maselor, a răscolit conștiințe, chemînd tot ceea ce avea mai bun națiunea noastră la realizarea programului partidului comunist, la munca pentru refacerea și înflorirea socialistă a țării.

Poporul nostru prețuiește tot ceea ce s-a făurit bun în trecut în această sferă de creație, ca în toate domeniile de activitate de altfel, și, aducînd un omagiu înaintașilor, ne îndeplinim o sacră îndatorire atît față de ei, cît și față de poporul nostru. În același timp considerăm că aceasta reprezintă un apel adresat oamenilor de artă de astăzi de a urma exemplul înaintașilor, servind cu abnegație poporul, cauza construcției socialiste. *(Aplauze puternice, îndelungi).* Alături de toți cei ce muncesc, creatorii de muzică și-au înscris numele în marea cronică revoluționară a României moderne, în grandioasa operă de construcție socială desfășurată de poporul român.

A continua această nobilă tradiție militantă a muzicii noastre în condițiile epocii desăvîrșirii socialismului — ce întrece în măreție și strălucire toate epocile anterioare din istoria poporului român — este o înaltă îndatorire de cinste pentru toți compozitorii din România. Creînd opere artistice impregnate de suflul dinamic, revoluționar al socialismului, în care să răsune cu putere ecoul aspirațiilor de azi ale poporului, compozitorii noștri îmbogățesc nu numai tezaurul culturii noastre naționale, ci și patrimoniul artei universale. Ceea ce conferă prestigiu și autoritate muzicii noastre în ochii celorlalte națiuni, ceea ce face să-i sporească valoarea pe plan internațional este nu imitarea sau copierea unor curente sau școli „la modă" în străinătate, ci exprimarea fidelă a personalității psihice și morale a poporului nostru, a caracteristicilor sale sufletești, a țelurilor supreme cărora își consacră elanul și forțele creatoare.

Diversitatea în creația muzicală, ca în toate artele, este necesară, dar aceasta se impune nu numai pe plan național. Ar fi, cred, destul de greu pentru iubitorii de artă ca să asculte una și aceeași muzică — indiferent dacă este compusă în România, în Franța, în Uniunea Sovietică sau în Italia ; așa ar fi dacă s-ar încuraja tendințele — care, e drept, nu caracterizează muzica noastră — ale unor compozitori de a imita lucrări muzicale din alte țări. Este limpede că prin aceasta cei în cauză nu fac un serviciu nici muzicii românești și nici muzicii universale. *(Aplauze îndelungate)*. Dacă sîntem partizanii diversității de stiluri în creația muzicală pe plan național, cu atît mai mult trebuie să fim partizanii diversității pe plan internațional. *(Vii aplauze)*. Nu înțeleg prin aceasta că muzicienii noștri trebuie să se izoleze, să ignoreze muzica ce se creează în alte țări. Dimpotrivă, valorile muzicale intrate în circulația internațională trebuie să fie făcute cunoscute nu numai compozitorilor, ci și publicului larg din țara noastră. Dar, în același timp, consider că datoria creatorilor noștri este ca, la rîndul lor, oglindind specificul nostru național, să facă cunoscută lumii muzica, arta, puterea de creație a poporului român. *(Aplauze puternice, îndelungi)*. Numai astfel muzica națiunii noastre se afirmă în mod distinct în concertul civilizației mondiale, aduce o contribuție specifică, originală, la avuția spirituală a umanității.

În acest context capătă un bogat conținut și colaborarea compozitorilor noștri cu creatorii de muzică din celelalte țări, contactele internaționale pe plan artistic. Și — pentru că am fost informat că în Adunarea generală s-au ridicat și probleme privind îmbunătățirea în continuare a contactelor internaționale, precum și studiile în străinătate — țin să subliniez că apreciez ca îndreptățite aceste deziderate. Desigur, această chestiune nu trebuie absolutizată. Este necesar să dezvoltăm contactele artistice cu celelalte popoare, este necesar ca muzicienii noștri să studieze și să învețe din tot ceea ce există mai bun în alte țări ; să nu se uite însă nici un moment că ei vor fi mari compozitori numai în măsura în care vor fi legați de pămîntul unde s-au născut și au crescut. *(Aplauze îndelungate, puternice)*.

Obișnuiesc uneori să mă duc la vînătoare și să ascult, așteptînd vînatul, păsările care umplu pădurea cu trilurile lor. Știți bine, se întîmplă uneori să se rătăcească prin pădurile noastre și păsări ce nu sînt de pe aceste meleaguri. E lesne de observat că ele nu cîntă cu aceeași voioșie, cu aceeași originalitate ca acelea care s-au născut și au învățat să zboare aici. Aceasta e valabil și pentru compozitori. *(Vii aplauze)*. Referindu-mă la compozitori, am în vedere nu rătăcirea teritorială, ci o anumită rătăcire filozofică sau spirituală care îi poate împiedica să fie înțeleși de conaționalii lor. *(Aplauze puternice)*. Partidul și guver-

nul nostru consideră că, participînd tot mai activ la viaţa culturală a lumii contemporane, cunoscînd şi însuşindu-şi cuceririle noi ale artei universale, oamenii de artă din România au datoria să afirme cu pasiune valorile spirituale ale poporului român, să facă cunoscut tuturor geniul său artistic. Prin aceasta ei îndeplinesc atît o nobilă misiune patriotică, cît şi o însemnată misiune internaţională. *(Aplauze puternice, îndelungi).*

Făurind asemenea opere, compozitorii noştri se achită şi de o înaltă sarcină socială, fac din talentul lor un mijloc de perfecţionare morală şi de educaţie estetică a omului, un factor de mobilizare a energiilor maselor în slujba progresului societăţii. În legătură cu aceasta, pe bună dreptate, în Adunarea generală o serie de compozitori au subliniat necesitatea de a se crea o muzică care să vibreze adînc în conştiinţa maselor largi — înţelegerea şi asimilarea de către oameni fiind suprema raţiune de a exista a oricărei arte. Dezvoltarea instrucţiei publice, ridicarea nivelului cultural al poporului în anii socialismului pun în faţa compozitorilor noştri, ca de altfel în faţa tuturor creatorilor de artă, exigenţe sporite pentru realizarea unor lucrări de înaltă ţinută artistică, bogate în conţinut şi în acelaşi timp larg accesibile publicului nostru nou.

Chemînd creatorii de frumos să se cufunde adînc în clocotul vieţii poporului pentru a făuri lucrări viguroase, emoţionante, care să sintetizeze mesajul umanist al acestei epoci, partidul nostru încurajează şi stimulează totodată eforturile artiştilor pentru perfecţionarea continuă a măiestriei, pentru inovarea mijloacelor de expresie, pentru lărgirea continuă a paletei de stiluri şi maniere de creaţie, îmbogăţirea şi diversificarea artei noastre socialiste. Aceste deziderate sînt pe deplin valabile şi în domeniul muzicii.

Viaţa culturală tot mai intensă din ţara noastră reclamă un repertoriu muzical multilateral, în care să-şi găsească locul cuvenit toate genurile. Acordîndu-se preţuirea cuvenită muzicii simfonice, muzicii de cameră, operei şi operetei, stimulînd eforturile pentru dezvoltarea continuă a acestor genuri, nu trebuie să se ignore nici alte genuri muzicale care se bucură de audienţă în rîndul publicului larg. Mă gîndesc în primul rînd la muzica de masă, la cîntecul revoluţionar, patriotic, care exercită o puternică înrîurire asupra conştiinţei politice şi cetăţeneşti a oamenilor muncii, care contribuie la cultivarea dragostei de patrie, a devotamentului pentru cauza construcţiei socialismului şi comunismului. O valoare deosebită are muzica de acest gen în educaţia tineretului şi a copiilor în spiritul patriotismului socialist şi al internaţionalismului proletar, în viaţa pionierească, în munca Uniunii Tineretului Comunist, precum şi în cadrul bogatei şi amplei activităţi artistice de amatori, care se desfăşoară pe întreg cuprinsul ţării. Tocmai de aceea considerăm necesar ca muzica corală, de fanfară, marşurile să intre în mod permanent în preocupările celor mai de seamă compozitori ai noştri. În acelaşi timp este locul să arătăm că o răspundere deosebită în educaţia muzicală a tinerei generaţii, în crearea pasiunii tinerilor pentru cîntec revine şcolii. Dacă gravele lacune existente în anii trecuţi în această direcţie în programul de învăţămînt s-au înlăturat în parte, continuă să rămînă încă actuală nevoia de a înfrînge pasivitatea unor cadre didactice şi, din păcate, şi a unor organizaţii ale Uniunii Tineretului Comunist faţă de activitatea muzicală a tineretului, faţă de dorinţa sa de a-şi manifesta prin cîntec elanul, optimismul, dragostea de viaţă.

Pe bună dreptate, în cadrul Adunării generale, unii vorbitori au subliniat necesitatea de a se depune eforturi mai susţinute pentru ridicarea calităţii muzicii uşoare —

unul din genurile de cea mai largă circulație în public și, în mod deosebit, în masa tineretului. Desigur, o caracteristică a muzicii ușoare este aceea de factor de divertisment, dar aceasta nu implică lipsa calităților educative ale acestei muzici, a capacității ei de a transmite idei și sentimente profunde. Din păcate, trebuie să spunem că, în ultimul timp, în acest domeniu se manifestă neajunsuri serioase ; este poate sectorul muzical unde se observă cel mai pregnant tendința spre imitație, îndepărtarea de specificul nostru artistic național. Publicul larg solicită cîntece de muzică ușoară melodioase, scrise pe versuri inspirate, care să spună cît de cît ceva, să dea expresie vie marii bogății de sentimente, gînduri și preocupări ale omului societății socialiste, să răspundă obligațiilor fundamentale ale artei de a cultiva gustul ales, de a exercita o înrîurire binefăcătoare asupra sensibilității și conștiinței umane. Sîntem convinși că compozitorii noștri vor ști să răspundă cu cinste acestei îndatoriri, așteptărilor milioanelor de iubitori de muzică din țara noastră.

În legătură cu aceasta aș dori să mă refer la faptul că și în domeniul muzicii, ca și în alte domenii ale artei, se poate spune că poziția filozofică a artistului este aceea care determină pînă la urmă și caracterul creației sale. Consider că, pe bună dreptate, în cadrul dezbaterilor s-au ridicat și o serie de probleme privind îmbunătățirea activității ideologice, subliniindu-se necesitatea ca toți creatorii de muzică să acorde atenție, paralel cu munca artistică, problemelor vieții sociale, participării active la întreaga muncă de transformare revoluționară a societății. Artiștii orînduirii noastre socialiste trebuie să fie partizani activi ai ideologiei materialist-dialectice în lupta împotriva oricăror concepții idealiste, retrograde ; numai așa, în operele lor va putea palpita cu putere pulsul vieții, se vor oglindi con-

vingător năzuințele fundamentale ale poporului nostru. *(Aplauze puternice, îndelungi).*

Partidul și guvernul acordă, după cum știți, o atenție deosebită creării condițiilor pentru participarea tot mai activă a tuturor cetățenilor patriei la edificarea socialismului în România, la întreaga activitate de elaborare și înfăptuire a politicii noastre interne și internaționale, considerînd că astfel se asigură ca măsurile adoptate de partid și guvern să corespundă cît mai bine dorințelor, intereselor și năzuințelor întregului nostru popor. În aceasta se exprimă, de altfel, superioritatea orînduirii socialiste, democrația noastră socialistă în plină dezvoltare ; prin aceasta se creează condiții de manifestare liberă a omului în toate sferele de activitate socială. Desigur, pentru a făuri opere de valoare, orice om trebuie să poată învăța, să se poată instrui, să poată gîndi, să dispună de o largă libertate de activitate și creație. Știu că aici s-a vorbit în mod just despre aceasta. Libertatea creatorului este strîns legată de libertatea socială, de libertatea generală a poporului, de democrația socialistă. Această libertate nu este ruptă și nu poate fi ruptă de dezvoltarea societății noastre ; creația, libertatea de creație se înscriu în climatul nou în care trăiește și muncește întregul popor. Integrîndu-se strîns în realitatea socială generală, libertatea artistică de creație va corespunde intereselor mersului nostru înainte, va contribui la dezvoltarea multilaterală a societății noastre socialiste. *(Vii aplauze).*

Așa cum s-a arătat și în dezbateri, în muzică, ca în toate artele, un rol esențial în orientarea filozofică și artistică a creației, în imprimarea unui exigent spirit de discernămînt în selecția valorilor, precum și în dezvoltarea educației muzicale a maselor îl au criticii, muzicologii, publicațiile de artă. Critica muzicală trebuie să aducă o contribuție esențială la cristalizarea cît mai originală a

școlii muzicale românești contemporane, la promovarea unui larg schimb de opinii, care să contribuie la afirmarea celor mai înaintate poziții în creația muzicală, la îmbogățirea continuă a conținutului și la ridicarea nivelului ei artistic. În același timp, o importanță deosebită în viața artistică are ridicarea nivelului muncii de difuzare a producțiilor muzicale în rîndul publicului ; filarmonicile, teatrele lirice, formațiile orchestrale de toate genurile și, în mod deosebit, radioul și televiziunea au datoria să-și sporească exigența față de valoarea lucrărilor pe care le popularizează. Aceste instituții au datoria de a ține seama de public, de a respecta publicul difuzînd opere care să corespundă cerințelor acestuia, obligațiilor încredințate de partidul, guvernul, poporul nostru. *(Aplauze).* Cred că tovarășii de la radio și televiziune înțeleg că aceasta este o critică, deoarece ei nu întotdeauna procedează astfel.

Așa cum s-a subliniat în mod judicios în cadrul adunării, înflorirea continuă a creației muzicale din țara noastră depinde în bună măsură de calitatea și amploarea activității pe care o desfășoară Uniunea Compozitorilor. Nu doresc, firește, să mă amestec în treburile interne ale Uniunii Compozitorilor, de aceea nu am să spun nimic despre activitatea ei. Doresc, totuși, ca, în primul rînd, să felicit călduros și să urez succes în muncă noului comitet al Uniunii Compozitorilor, ales de Adunarea generală, precum și președintelui Uniunii, tovarășului Ion Dumitrescu. *(Aplauze puternice).* Noul comitet va înțelege, desigur, că, nereferindu-mă la unele aspecte ale activității din trecut, nu înseamnă că nu au existat lipsuri în munca vechiului comitet ; cred că se va ține seama de ceea ce dumneavoastră ați spus aici și că noul comitet va lucra ceva mai bine, inclusiv președintele Uniunii. *(Vii aplauze).* Pe bună dreptate s-a spus în adunare că una din îndatoririle principale ale Uniunii este aceea de a stimula în rîndul compozitorilor, cu și mai multă perseverență și vigoare, spiritul dezbaterilor artistice principiale, de a milita pentru o creație muzicală inspirată din realitățile țării noastre, străbătută de spirit militant, pătrunsă de patosul umanismului socialist, consacrată cauzei mărețe pentru care muncește și luptă întregul nostru popor. Ca organizație obștească integrată în Frontul Unității Socialiste, Uniunii Compozitorilor îi revine totodată sarcina de a organiza participarea tot mai intensă a compozitorilor și muzicologilor la viața social-politică a țării, la activitatea generală de construcție a societății socialiste.

Aș dori să mă refer, în cîteva cuvinte, la misiunea ce revine comuniștilor membri ai Uniunii Compozitorilor — și anume aceea de a milita permanent pentru înfăptuirea, în arta muzicală, a principiilor politicii partidului nostru, pentru ca în întreaga viață cultural-artistică, muzicală să triumfe principiile materialismului dialectic, ale marxism-leninismului. Această concepție înaintată trebuie să constituie un fir roșu al întregii lor activități, și, aș vrea să subliniez, atît a lor cît și a tuturor membrilor Uniunii Compozitorilor, fie că sînt sau nu sînt membri ai partidului nostru. *(Aplauze puternice).*

Muzica are minunata capacitate de a se face înțeleasă pe toate meridianele ; ea are limba ei proprie, internațională, care nu cunoaște granițe și care tocmai de aceea înlesnește comunicarea directă și apropierea între oameni și popoare. Muzica trebuie să fie un mesager al dorinței popoarelor de a trăi în pace și bună înțelegere, de a pune geniul uman în slujba construcției, a progresului și bunăstării maselor, și nu a războiului și distrugerii. Muzica trebuie să fie un apel patetic la rațiune, la luciditate, la răspundere față de soarta omenirii, ea trebuie să condamne forțele obscurantiste, reacționare, care ațîță vrajba între popoare, care încalcă drepturile suverane ale na-

țiunilor, împing la înarmare, la război rece, la încordare și conflicte. Muzicii românești îi revine înalta menire de a purta în lume solia idealurilor de muncă și creație pașnică ale poporului nostru, de a face cunoscute aspirațiile sale spre progres și civilizație. Compozitorii noștri sînt chemați să dea glas sentimentelor internaționaliste, de solidaritate ale poporului român cu toate popoarele care luptă pentru eliberare națională și socială, împotriva asupririi și războiului, dorinței sale arzătoare de pace și colaborare internațională. *(Vii aplauze).*

După cum vă este cunoscut, România socialistă este unul din detașamentele active ale marelui front mondial antiimperialist ; ea luptă în primele rînduri ale forțelor înaintate ale lumii contemporane pentru triumful socialismului, pentru victoria idealurilor de libertate și progres social, de democrație și pace. *(Vii aplauze).* Partidul și guvernul țării noastre acționează neobosit pentru dezvoltarea prieteniei și colaborării frățești cu toate țările socialiste, pentru întărirea unității sistemului socialist mondial, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a tuturor forțelor progresiste din lumea contemporană, împotriva imperialismului, pentru preîntîmpinarea unui nou război mondial. Pătrunsă de o înaltă răspundere pentru soarta păcii internaționale, România își dedică eforturile promovării principiilor coexistenței pașnice între țări cu orînduiri sociale diferite, zădărnicirii încercărilor de a se reedita epoca războiului rece, de a se împinge din nou omenirea în cursa dezastruoasă a înarmărilor, militează neabătut pentru instaurarea unui climat de destindere și colaborare între popoare, pentru salvgardarea securității omenirii ; și în viitor vom face totul pentru a ne aduce contribuția la cauza progresului și păcii în lume. *(Vii și puternice aplauze).*

Stimați tovarăși,

În încheiere doresc să exprim încă o dată convingerea profundă a conducerii partidului și statului că dezbaterile care au avut loc în cadrul acestei fructuoase Adunări generale vor constitui un puternic stimulent în evoluția ascendentă a artei noastre muzicale. Sîntem convinși că slujitorii muzicii din țara noastră, care numără în rîndurile lor talente remarcabile din toate generațiile — maeștri venerabili și tineri ce pășesc cu entuziasm pe drumul afirmării —, vor dărui eroicului nostru popor tot mai multe lucrări care să-i cînte faptele glorioase, să-l înaripeze în grandioasa operă socială pe care o întreprindem pe pămîntul României, pentru victoria socialismului și comunismului. *(Aplauze puternice).*

Vă urez tuturor succese tot mai mari în activitatea dv., sănătate și multă fericire ! *(Vii și puternice aplauze ; asistența, în picioare, ovaționează îndelung).*

CUVÎNTARE LA PLENARA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN DIN 16—17 DECEMBRIE 1968

Stimaţi tovarăşi,

Plenara Comitetului Central a dezbătut principalele probleme economice ale planului şi bugetului de stat pe anul 1969 care traseazâ liniile de dezvoltare a economiei noastre naţionale în al patrulea an al cincinalului, an cu o importanţă deosebită în realizarea Directivelor Congresului al IX-lea al partidului. Prevederile proiectului de plan şi de buget pornesc de la succesele obţinute de oamenii muncii din ţara noastră în dezvoltarea economiei, ştiinţei şi culturii în primii trei ani ai cincinalului ; ele ţin seama, totodată, de cerinţele creşterii în ritmuri susţinute a întregii economii şi promovării progresului tehnic în toate ramurile producţiei materiale, urmăresc sporirea eficienţei activităţii economice, ridicarea în continuare a nivelului de trai material şi cultural al poporului nostru.

În discuţiile de astăzi s-au evidenţiat multe probleme legate de dezvoltarea economiei ţării noastre, numeroase aspecte pozitive, cît şi unele neajunsuri şi lipsuri care persistă într-o serie de sectoare de activitate. Putem aprecia că dezbaterile au dovedit competenţă în analizarea

problemelor de fond ale economiei, spirit de răspundere în tratarea sarcinilor dezvoltării societăţii noastre socialiste. Acesta este un rezultat al faptului că partidul a promovat şi promovează cu curaj în activitatea de partid şi de stat oameni care se preocupă continuu de ridicarea nivelului calificării lor profesionale şi politice, tovarăşi ieşiţi din rîndurile clasei muncitoare, ale maselor celor ce muncesc, animaţi de ataşament profund faţă de cauza socialismului. Aceasta face ca organele noastre de conducere, de partid şi economice, să poată rezolva cu competenţă sporită problemele pe care le ridică dezvoltarea continuă a orînduirii noastre. Consider că acesta este un lucru pozitiv şi merită a fi subliniat în mod deosebit.

Este necesar ca şi în continuare să asigurăm în toate domeniile de activitate oameni competenţi, temeinic pregătiţi, care să ştie să rezolve tot mai bine problemele ; este timpul, tovarăşi, să facem acest lucru în toate domeniile de activitate. A trecut perioada diletantismului, acum se cere muncă, muncă şi iar muncă, deoarece rezolvarea fiecărei probleme, oricît ar părea de măruntă, cere eforturi, pricepere, cunoştinţe temeinice.

Problemele care au fost ridicate aici trebuie să constituie obiectul unei analize aprofundate ; unele vor trebui incluse în plan, în măsura în care mijloacele materiale şi financiare permit, iar celelalte — ţinînd seama că cele mai multe se referă la măsuri organizatorice, tehnice — trebuie studiate de Comitetul Central, de organele economice, de ministere, de unităţile productive pentru a-şi găsi soluţionare în activitatea practică. Comitetele judeţene de partid trebuie să analizeze, de asemenea, activitatea lor în spiritul celor evidenţiate în cadrul plenarei ; cred că aceasta va fi de un real folos în perfecţionarea muncii lor viitoare.

Elementul determinant al avîntului economiei noastre în actualul cincinal, al dezvoltării rapide a forțelor de producție, îl constituie justa repartizare a venitului național între fondul de consum și fondul de acumulare. Nu este un lucru nou, ci un lucru elementar că numai în măsura în care societatea, și mai cu seamă societatea socialistă, repartizează just venitul național, asigură o pondere importantă fondului de acumulare, poate asigura progresul material și spiritual și, în cazul nostru, desăvîrșirea construcției socialismului și trecerea treptată spre comunism. De aceea, considerăm că prevederile Congresului partidului și ale Conferinței Naționale, care au subliniat necesitatea de a se aloca o parte însemnată din venitul național pentru acumulări, constituie o linie justă, singura în stare să asigure mersul înainte al țării noastre, triumful socialismului în România. Felul în care s-au aplicat și se aplică în practică aceste indicații dovedește că Comitetul nostru Central, guvernul, organele de partid și de stat îndeplinesc neabătut linia trasată de Congresul partidului și de Conferința Națională.

În cadrul programului partidului nostru de dezvoltare economică a țării, în anii 1966—1968 s-au investit în economia națională fonduri de peste 155 de miliarde de lei, ceea ce depășește investițiile realizate în întreaga perioadă 1950—1960. Prin aceasta s-a putut asigura menținerea unui ritm susținut de dezvoltare a economiei, de industrializare socialistă a țării. După cum știți, în anii 1966—1968 ritmul de creștere a producției industriale este de 12,3% — superior prevederilor cincinalului. Aceasta a asigurat consolidarea poziției conducătoare a industriei în ansamblul economiei, a sporit în măsură însemnată aportul ei la înzestrarea tehnică a producției și la extinderea colaborării economice cu străinătatea. Nomenclatorul de fabricație al industriei românești s-a îmbogățit cu noi produse de înaltă

tehnicitate ; s-a diversificat producția bunurilor de consum. În multe ramuri industriale s-a dezvoltat procesul de valorificare superioară a resurselor naturale, s-a ridicat gradul de prelucrare a materiilor prime, s-a trecut la producerea unor sortimente valoroase din punct de vedere economic. Putem spune, tovarăși, că experiența de pînă acum, bilanțul primilor trei ani ai cincinalului confirmă în mod strălucit justețea politicii economice a partidului nostru, demonstrează că mergem pe un drum bun — drumul progresului neîntrerupt al patriei.

Însemnate succese au fost dobîndite în domeniul dezvoltării agriculturii, pentru care s-au alocat sume însemnate — superioare celor prevăzute în cincinal — în vederea lărgirii bazei tehnice-materiale, a mecanizării și chimizării producției. Eforturile depuse pentru perfecționarea bazei materiale, munca însuflețită a țărănimii cooperatiste, a specialiștilor, a tuturor lucrătorilor din agricultură au asigurat creșterea producției vegetale și animale : producția medie anuală din 1966—1968 a depășit media anilor 1961—1965 cu aproximativ 24%.

Alături de industrie și agricultură, progrese însemnate s-au obținut în primii trei ani ai cincinalului în construcții, transporturi, comerț, în sfera serviciilor, în toate sectoarele economice. Această dezvoltare susținută a economiei a determinat — în condițiile creșterii rapide a productivității muncii — sporirea forței noastre de muncă, atragerea unor noi contingente de muncitori, tehnicieni și ingineri în activitatea economică. Merită să fie subliniat faptul că în primii trei ani ai cincinalului au fost create în ramurile neagricole aproape o jumătate de milion de noi locuri de muncă, ceea ce a contribuit la o mai bună folosire a forței de muncă a țării, la îmbunătățirea nivelului de trai al populației.

Rezultatele obţinute în ramurile producţiei materiale în sporirea productivităţii muncii şi utilizarea mai bună a resurselor economice se reflectă sintetic în creşterea venitului naţional, într-un ritm mediu anual de circa 8%. Pe această bază s-a asigurat — concomitent cu înfăptuirea unui larg program de investiţii — ridicarea veniturilor oamenilor muncii, sporirea volumului de mărfuri alimentare şi nealimentare destinate consumului, îmbunătăţirea condiţiilor de locuit, creşterea nivelului cultural al populaţiei. În 1968 volumul desfacerilor de mărfuri cu amănuntul este cu 30% mai mare decît în 1965. Construcţiile de locuinţe au căpătat o deosebită amploare ; în 1966—1968 s-au dat în folosinţă peste 155 000 de apartamente, ceea ce a creat posibilitatea ca peste 500 000 de persoane să se mute în locuinţe noi.

Aproape un sfert din fondurile bugetului de stat se cheltuiesc pentru învăţămînt, cultură, artă, ştiinţă, ocrotirea sănătăţii şi alte acţiuni sociale. În 1960, pentru acţiuni social-culturale cheltuiam 14 miliarde de lei ; în 1965 am cheltuit 22 de miliarde de lei, în 1968, 31 de miliarde de lei, iar în 1969 se prevăd 33 de miliarde — cu 3,4 miliarde de lei mai mult decît se stabilise în cincinal. Pentru învăţămînt în 1967 s-au alocat 7,4 miliarde, iar în 1968 — 8 miliarde ; pentru sănătate în 1967 — 5,4 miliarde, şi în 1968 — 6,1 miliarde. La capitolul alocaţii de stat pentru copii, în 1967 s-au cheltuit 3 miliarde, iar în 1968 — 3,3 miliarde ; pentru asigurări sociale de stat în 1967 — aproape 8 miliarde, şi în 1968 — peste 9,5 miliarde, ceea ce reprezintă aproape dublarea fondului de pensii faţă de 1965. Cheltuielile medii anuale pentru un elev în şcolile de cultură generală au fost în 1960 de 800 de lei, în 1965 de 1 040 de lei, în 1967 de 1 130 de lei, şi în 1968 de 1 190 ; cheltuielile medii anuale pentru un student au fost în 1960 de 10 655 de lei, în 1965 de 10 405, în 1967 — 11 160, în

1968 — 11 800. În ceea ce priveşte casele de naştere, cheltuielile medii anuale pentru un pat au reprezentat în 1960 — 3 150 de lei, în 1965 — 4 330 de lei, în 1967 — 4 800, iar în 1968 — 6 890, ceea ce înseamnă o creştere de circa 50% faţă de 1965 şi o dublare faţă de 1960. Pentru creşe, cheltuielile medii anuale pe un pat s-au mărit de la 3 000 în 1960 la 4 500 în 1965 şi 4 940 în 1968, iar în spitale, de asemenea, cheltuielile au crescut pentru un pat de la 15 500 în 1960 la 22 500 în 1965 şi la 23 700 de lei în 1968.

Toate acestea demonstrează preocuparea consecventă a partidului nostru pentru îmbunătăţirea continuă a condiţiilor de viaţă ale poporului.

Stimaţi tovarăşi,

Dezvoltarea economiei naţionale şi ridicarea nivelului de trai al maselor în primii ani ai planului cincinal ilustrează realismul programului elaborat de Congresul al IX-lea, constituie o puternică dovadă a hotărîrii şi abnegaţiei cu care întregul nostru popor munceşte pentru îndeplinirea sa. Acum, la sfîrşit de an, constatăm, de asemenea, cu satisfacţie că sarcinile de plan pe 1968 se îndeplinesc cu succes, iar în multe ramuri şi domenii se depăşesc ; inclusiv Ministerul Industriei Chimice, căruia nu o dată i-am adus critici serioase, îşi îndeplineşte planul de producţie, obţinînd chiar o depăşire.

Fireşte, tovarăşi, în activitatea noastră pentru înfăptuirea planurilor economice lucrurile n-au mers şi nu vor merge uşor. Ştim cu toţii că realizarea programului de dezvoltare a României socialiste s-a făcut cu eforturi mari, foarte mari, şi cu multe privaţiuni. Experienţa ne-a învăţat că trebuie să desfăşurăm o muncă intensă, plină de abnegaţie, pentru a duce la bun sfîrşit marile obiective pe care ni le-am propus. În Directivele Congresului, ale Conferin-

ței Naționale nu s-a lăsat nici un moment impresia că actualul cincinal va fi un plan ușor care ne-ar da posibilitatea să ducem o viață liniștită ; dimpotrivă, s-a subliniat de la început că va fi un plan vast și complex care cere eforturi serioase din partea clasei muncitoare, a țărănimii, a intelectualilor, a întregului nostru popor — un plan care incumbă comuniștilor o înaltă răspundere, care le cere să muncească zi și noapte pentru îndeplinirea lui. Vreau să subliniez aici faptul că poporul nostru și-a însușit cu încredere și entuziasm acest plan, înțelegînd că de înfăptuirea lui depinde progresul țării, faptul că partidul nostru, comuniștii și-au îndeplinit și-și îndeplinesc cu cinste îndatoririle ce le revin în această operă grandioasă. Desigur, tovarăși, într-o asemenea activitate apar greutăți ; în fiecare din acești ani au fost greutăți și a trebuit să le înfringem. Dar planul nu numai că a fost realizat, ci, atît pe total cît și pe fiecare minister în parte, el a fost depășit. Numai industria ușoară, de exemplu, a dat în plus anul acesta peste 3 miliarde de lei. Desigur, aceste succese nu le-au permis tovarășilor respectivi să ducă o viață ușoară, dimpotrivă, le-au dat multă bătaie de cap ; ei au muncit însă, dovedind că știu să valorifice din ce în ce mai bine posibilitățile și resursele de care dispunem pentru mersul înainte al economiei. Dacă trebuie să criticăm ceva în economia noastră, este tocmai faptul că nu peste tot reușim încă să folosim pe deplin posibilitățile și mijloacele existente. Avem rezerve importante pentru utilizarea mai bună a mijloacelor materiale, pentru creșterea productivității muncii și realizarea de economii. Este pozitiv că tovarășii care au luat cuvîntul aici s-au ocupat de aceste probleme ale activității economice, de ceea ce trebuie să facem în viitor pentru a pune mai larg în valoare rezervele existente, pentru a asigura progresul și mai rapid al economiei.

Trebuie subliniat că dezvoltarea economiei noastre în acest an a avut loc în condițiile începerii acțiunii de experimentare și aplicare a măsurilor adoptate de Conferința Națională privind îmbunătățirea conducerii și planificării economiei, perfecționarea întregii vieți sociale. Dezvoltarea democrației economice, aplicarea largă a principiului muncii colective în economie, perfecționarea planificării, îmbunătățirea organizării sistemului bancar, acțiunea pentru organizarea rațională a producției și a muncii în întreprinderile industriale, agricole, de construcții și în alte unități economice, reorganizarea administrativ-teritorială a țării, cît și alte măsuri înfăptuite în acest an au stimulat inițiativa maselor de oameni ai muncii, au creat condiții mai bune pentru creșterea eficienței întregii noastre activități economice.

Desigur, nu s-au realizat toate prevederile Conferinței Naționale pentru că, după cum știți, noi ne-am propus ca întreg acest complex de măsuri economice să fie tradus în fapt pînă la sfîrșitul anului 1970. E și firesc să fie așa pentru că nu putem trece la aplicarea unor măsuri de asemenea importanță fără o experimentare temeinică, pe baza căreia să ajungem la soluțiile cele mai bune.

În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a referit la necesitatea dezvoltării inițiativei ministerelor și unităților economice, a lărgirii competențelor acestora în organizarea și conducerea producției, subliniind că aceasta trebuie să se realizeze în condițiile și pe baza întăririi conducerii unitare, planificate, în lumina principiilor centralismului democratic, a economiei naționale, în vederea folosirii cît mai eficiente și mai raționale a avuției naționale, a mijloacelor materiale și financiare ale statului.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a referit apoi la ritmul de creștere prevăzut în planul pe 1969, care va fi în jur de 10,8% față de realizările preliminate din 1968, spunînd :

există toate mijloacele materiale și financiare pentru a fi înfăptuit. Se prevăd sporuri mari în energetică, în siderurgie, construcții de mașini și chimie; este, de asemenea, demn de subliniat faptul că industria bunurilor de consum va înregistra un ritm de creștere la nivelul celui stabilit pentru grupa A. Desigur, tovarăși, nu putem spune că astfel vom reuși să satisfacem din belșug toate necesitățile de consum ale populației, dar ritmul prevăzut va da posibilitatea sporirii fondului de marfă destinat nevoilor oamenilor muncii.

O problemă principală a planului de stat pe 1969, de care depinde dezvoltarea economiei noastre naționale și care trebuie să ne preocupe permanent, este lărgirea bazei de materii prime, valorificarea mai bună și mai rațională a resurselor materiale pe care le avem. Din păcate, acțiunile de prospectare și punere în valoare a materiilor prime nu se desfășoară în ritmul cuvenit. În geologie avem rezultate bune, dar considerăm că acestea ar putea fi și mai bune. Trebuie luate măsuri pentru ca activitatea Comitetului Geologic să se desfășoare mai organizat, cu rezultate superioare. La lucrările miniere pentru punerea în valoare a rezervelor cunoscute pînă acum, există, de asemenea, o rămînere în urmă, în cea mai mare parte nejustificată, sau, mai bine zis, „justificată" prin lipsurile existente la Ministerul Minelor. După cum s-a arătat în plenară, tovarășii de la Ministerul Minelor se mulțumesc de multe ori să invoce faptul că rezervele nu corespund parametrilor preconizați inițial de cercetarea geologică. Desigur, se pot ivi unele nepotriviri între evaluările prealabile și cele efective ale rezervelor. Dar Ministerul Minelor are datoria ca și atunci cînd rezervele se dovedesc de calitate mai slabă să ia măsuri pentru a le pune în exploatare. Sînt o serie de minereuri — despre care se vorbește și în proiectul de plan — puse de mult în evidență, pentru care nu s-au efectuat însă lucrările necesare și nu s-au elaborat soluțiile tehnologice în vederea punerii lor în exploatare; din această cauză, deși avem rezerve mari, sîntem nevoiți să importăm produse ca alumina, sulful și altele. Este necesar să atragem în mod serios atenția Comitetului Geologic, Ministerului Minelor, Ministerului Petrolului și celorlalte ministere interesate să ia măsurile necesare pentru a asigura prospectarea rezervelor și mai cu seamă buna valorificare a celor cunoscute.

În metalurgie, planul pe 1969 prevede sarcini importante; ele sînt cu ceva sub prevederile cincinalului — și aceasta se datorește întîrzierii punerii în funcțiune a capacităților la Combinatul din Galați, precum și faptului că nu s-a acționat cu destulă fermitate pentru a se asigura folosirea mai bună a capacităților existente. Mă refer atît la oțeluri, cît mai cu seamă la laminate. Laminarea nu se face întotdeauna după un program bine studiat care să asigure la timp profilele necesare economiei, continuă să se livreze profile de dimensiuni mai mari, se înregistrează încă consumuri ridicate de metal; după calculele Comitetului de Stat al Planificării, aceste pierderi se ridică la aproape 50 000 de tone de oțel în 1968. Considerăm de aceea că organizațiile de partid din combinatele metalurgice, primii secretari ai comitetelor județene trebuie să ia măsuri pentru a pune ordine în activitatea acestor întreprinderi, pentru a asigura buna gospodărire a metalului.

Unele cantități de oțeluri se produc și în întreprinderi ale Ministerului Construcțiilor de Mașini; totuși ponderea hotărîtoare o are industria metalurgică. De aceea pe bună dreptate în proiectul de plan se subliniază necesitatea ca Ministerul Industriei Metalurgice să lichideze rapid neajunsurile din activitatea sa.

S-a vorbit mult în cadrul plenarei despre construcțiile de mașini; proiectul de plan pune sarcini mari în fața

acestei importante ramuri a industriei noastre socialiste. Industria constructoare de mașini a crescut mult, se dezvoltă într-un ritm susținut ; ea acoperă într-o măsură tot mai însemnată necesarul de utilaje și mașini. Dar, după cum ați văzut, trebuie să importăm încă destul de multe mașini. Firește, niciodată — și asta trebuie să ne fie clar — nu vom reuși și nici nu ne propunem să producem totul în țară. Nimeni, nici o țară nu poate realiza acest lucru. La acele utilaje și mașini pe care ne-am angajat însă să le producem și pentru care avem capacități chiar pentru a exporta ne aflăm încă la un nivel scăzut de integrare — adică de producere a utilajului în totalitatea sa. Importăm din păcate uneori partea cea mai costisitoare — aparatura, mecanica fină — deoarece am început cu producerea părții brute a utilajelor. E dorința noastră, a tuturor, să scurtăm cît mai mult timpul de asimilare a producerii utilajelor în totalitatea lor. În acest scop se și acordă Ministerului Construcțiilor de Mașini investiții mari. Sînt în curs de construcție o serie de întreprinderi de înaltă tehnicitate menite să rezolve nu numai problema construirii mașinilor, dar și a fabricării materialelor, a oțelurilor fine, aliate, pentru că, să ne fie limpede, chiar dacă avem capacitățile de producție, nu am putea produce dacă ne-ar lipsi materialele necesare. Este un întreg proces — și trebuie să înțelegem că avem datoria să scurtăm cît mai mult acest proces. Nu există astăzi județ unde să nu avem o întreprindere, mai mare sau mai mică, constructoare de mașini. Este necesar să luăm măsuri pentru a urgenta dezvoltarea construcțiilor de mașini, pentru a însuși și a produce în țară cea mai mare parte din aparatura și utilajele de înaltă tehnicitate —aceasta este singura cale de creștere a eficienței acestui important sector economic. După cum ați văzut, în perioada 1966—1969 se dau în plus pentru investiții în acest sector aproape 4 mi-

liarde de lei. Aceasta are drept scop să creăm condiții pentru a produce cît mai mult, renunțînd la importuri din străinătate pentru produsele ce le putem fabrica în țară. În programul pe anul 1969 s-a scos de la import utilaj în valoare de 400 000 000 de lei valută, stabilindu-se ca acesta să fie produs în țară. De asemenea, s-a pus problema să trecem în întregime la producerea în țară a liniei de 150 000 de tone pentru îngrășăminte chimice — linie pe care o avem în curs de însușire. Avem posibilitatea ca atît în actualul cincinal, dar mai cu seamă în cincinalul următor să renunțăm complet la importuri în acest domeniu.

Problema dezvoltării construcției de mașini a fost înscrisă în Directivele Congresului al IX-lea și dezvoltată într-un șir de programe speciale pentru ramura respectivă ; ea stă în atenția Comitetului Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a guvernului și este necesar ca și comitetele județene de partid să-i acorde mai multă atenție pentru a urgenta înfăptuirea programului pe care ni l-am propus.

Considerăm că măsurile luate în domeniul construcțiilor de mașini creează condiții ca programul prevăzut pentru 1969 să fie realizat ; este necesar însă ca și celelalte ministere care produc mașini — cum este Ministerul Industriei Ușoare, care are cîteva uzine și care produc utilaje foarte bune pentru nevoile acestei ramuri — să acorde atenție folosirii depline a capacităților de care dispun. Avem în prezent în construcția de mașini o bază temeinică, care ne dă posibilitatea să ne punem și să rezolvăm probleme de înaltă tehnicitate, să renunțăm treptat la o serie de importuri de mașini și utilaje. Se cere însă ministerelor și comitetelor județene de partid să nu lase această sarcină numai pe seama Ministerului Construcțiilor de Mașini. Ministerele care au ateliere de piese de schimb — unele au chiar adevărate uzine, mai bune decît

ale Industriei Construcțiilor de Mașini — trebuie să ia măsuri pentru a folosi în întregime capacitățile și forța de muncă de care dispun, să aducă o contribuție cît mai activă la îndeplinirea sarcinilor stabilite în domeniul construcțiilor de mașini. Avem convingerea că vom reuși să realizăm cu succes acest program !

Nu aș dori să vorbesc prea mult de industria chimică. În plenară s-a vorbit despre acest sector, s-au făcut unele critici la adresa ministerului. Ceea ce este prevăzut în planul pe 1969 pentru chimie este posibil de realizat ; există chiar premise ca în domeniul îngrășămintelor Ministerul Industriei Chimice să poată face o surpriză Consiliului Superior al Agriculturii, dîndu-i unele cantități de îngrășăminte în plus. Există această posibilitate și, dacă tovarășii din industria chimică vor realiza măsurile care s-au stabilit, ea se poate transforma în realitate.

Nu doresc să mă ocup amănunțit de problemele industriei lemnului. Aș vrea însă să atrag atenția primilor secretari și miniștrilor că în planul pe 1969 s-a considerat necesar să se reducă, față de propunerile inițiale, planul de tăiere cu 500 000 m^3 pentru a se asigura o exploatare mai rațională a fondului nostru forestier. Ținînd seama de această reducere și de faptul că în 1970 va avea loc o nouă restrîngere a exploatării forestiere, ministerele, comitetele județene de partid vor trebui să ia măsurile necesare pentru înlocuirea lemnului cu alte materiale. Este o problemă care nu privește numai actualul plan cincinal, ci și cincinalul următor, dezvoltarea în perspectivă a acestei ramuri, a întregii economii naționale. Și anul viitor va trebui să mergem pe aceeași linie, pentru că așa ne dictează interesele generale ale țării. Consider că Ministerul Economiei Forestiere are capacitatea să realizeze planul care îi revine în 1969.

Probleme mai serioase sînt, după părerea mea, în industria alimentară. Și în această ramură planul s-a realizat în ansamblu, cu unele minusuri la cîteva produse ; avem însă rămîneri în urmă în valorificarea produselor alimentare — în special în producția de conserve, produse lactate și carne. Exportăm unele produse alimentare în mod nerentabil tocmai pentru că nu s-a acordat întreaga atenție prelucrării superioare a materiei prime. Fabricile de conserve nu au lucrat din plin în 1968, iar unele dintre ele, deși termenul de punere în producție a expirat de doi ani, nu lucrează nici acum cu toată capacitatea. În general, în industria alimentară, cu toate rezultatele obținute, există încă lipsuri serioase datorită faptului că multă vreme nu s-a acordat atenția cuvenită dezvoltării acestei ramuri. Tocmai de aceea în acest plan se prevăd investiții suplimentare în industria alimentară. S-a pus problema elaborării unui program special de valorificare superioară a materiei prime alimentare atît pentru nevoile interne, cît și pentru asigurarea unui export mai rentabil. Cred că plenara va fi de acord să cerem tovarășilor care lucrează în acest sector să ia toate măsurile ca încă în cursul anului viitor să se înregistreze o îmbunătățire substanțială în activitatea industriei noastre alimentare. Sînt de acord că în acest sector trebuie pusă mai multă ordine și în ce privește folosirea rațională a producției de lapte. Va trebui întocmit un program special prin care să punem capăt transportului nerațional de lapte dintr-un județ în altul. Cu investiții simple, cu utilaje produse în țară să rezolvăm mai bine, începînd cu anul viitor și continuînd în următorii ani, problemele acestei ramuri foarte importante a industriei noastre.

Nu doresc să vorbesc prea mult despre industria ușoară ; aici s-a lucrat bine, cu rezultate satisfăcătoare.

Programul stabilit a fost realizat și depășit, calitatea producției s-a îmbunătățit — deși mai sînt și aici lipsuri.

Țin să subliniez că industria ușoară poate fi dată ca exemplu de felul cum se ocupă de folosirea cît mai completă a capacităților de producție. Rezultatele bune din industria ușoară arată că greutățile — de orice natură — pot fi învinse dacă se organizează bine munca, dacă se conduce cu pricepere, cu suflet, sectorul încredințat. Sînt convins că prevederile de plan ce revin industriei ușoare vor fi nu numai realizate, dar și depășite, dîndu-se astfel pentru fondul pieței o cantitate mai mare de produse în sortimente cît mai variate.

În ce privește agricultura, rezultatele obținute în primii trei ani ai cincinalului sînt bune ; prevederile planului se realizează cu toată seceta din acest an. În ramura zootehnică avem numărul de animale prevăzut, ba chiar putem spune că la unele specii am ajuns la nivelul stabilit în plan pentru 1970. Deci s-ar putea spune că lucrurile merg bine. În aprecierea rezultatelor trebuie să avem însă în vedere că în acest sector Congresul al IX-lea a prevăzut sarcini ceva mai modeste și că, pe parcurs, s-au luat o serie de măsuri suplimentare pentru sporirea producției agricole.

În ce privește anul 1969 cred că există posibilități să se realizeze producția de grîu și de porumb înscrisă în plan. Dacă se vor executa în cele mai bune condiții lucrările agricole, așa cum recomandă știința agricolă, se va putea obține chiar mai mult decît se prevede în plan. Rezultatele obținute în condițiile de secetă ale acestui an sînt concludente în această privință ; există cooperative unde s-au făcut arături de bună calitate și s-au executat toate muncile la timp și care au obținut 3 000 kg la porumb, și cooperative unde, pentru că aceste lucrări nu s-au făcut la vreme, s-au obținut 900—1 100 kg la hectar. Fiecare dintre noi cunoaște asemenea exemple care arată că totul

depinde de executarea la timp și în bune condiții a lucrărilor agricole. Anul acesta vom avea mai multe îngrășăminte, vom avea o suprafață mai mare irigată — și toate acestea trebuie să se reflecte în producții suplimentare.

O problemă importantă care consider că trebuie subliniată în cadrul plenarei noastre este aceea a creșterii animalelor și păsărilor. Pentru a îmbunătăți aprovizionarea cu carne, lapte, ouă, va trebui să ne ocupăm serios de creșterea efectivelor de bovine, porci, păsări. Va trebui să luăm măsuri pentru a asigura creșterea în greutate a animalelor prevăzute pentru tăiere ; dacă la numărul total de bovine și porcine care se sacrifică într-un an am realiza numai cîte 10 kg în plus pe cap de animal, s-ar obține un spor de producție de 30 000 de tone de carne. Aceasta ne-ar permite să îmbunătățim aprovizionarea populației și a industriei alimentare și ne-ar da și posibilitatea de a exporta. Avem rezerve mari în această privință, și fac apel la primii secretari ai comitetelor județene, la toți lucrătorii din agricultură să depună eforturi pentru a organiza și dezvolta cît mai intens creșterea și îngrășarea animalelor în cooperative, în întreprinderile agricole de stat, în gospodăriile individuale. Cred că trebuie să criticăm faptul că Consiliul Superior al Agriculturii și Uniunea Cooperativelor Agricole au neglijat sporirea efectivelor de animale în cooperative și chiar în întreprinderile agricole de stat. În sectorul de stat, creșterea efectivelor de animale realizată în primii trei ani ai cincinalului este relativ mică, și de aceea s-a prevăzut pentru 1969 o creștere mai accentuată, dar tot mică în raport cu posibilitățile. Pentru 1970 va trebui să facem un efort și mai mare. Comitetele județene de partid, organele agricole trebuie să asigure condițiile necesare pentru sporirea efectivelor de porci, îndeosebi de scroafe, precum și a celor de vaci și păsări, unde se poate realiza un progres rapid. Avem experiență în această

privință, și mulți dintre dumneavoastră își aduc aminte de perioada cînd am terminat cooperativizarea și cînd într-un an și jumătate am ridicat foarte mult cifra efectivelor de animale. Printr-o largă mobilizare a forțelor, prin muncă voluntară s-au făcut atunci construcții bune și ieftine fără multe investiții, s-au găsit mijloace să se cumpere animale cu credite minime. Trebuie să dezvoltăm această experiență, să facem eforturi mai serioase în cooperative pentru creșterea efectivelor de animale — aceasta fiind și o cale de creștere substanțială a veniturilor țăranilor.

S-a stabilit prin statut ca în cooperativele agricole de producție 18—25% din venituri să se consacre acumulării, întăririi economice a cooperativelor. Unde se duc banii aceștia nu prea se vede. Comitetul de Stat al Planificării trebuie să exercite un control atent în acest domeniu, pentru a vedea cum se investesc aceste fonduri, pentru a ajuta la buna orientare a investițiilor. Cooperativele reunesc mii de țărani; multe au în frunte președinți buni, dar trebuie să avem în vedere că una era gospodărirea a 3 ha și alta este administrarea a 3 000, 4 000 sau 5 000 ha, gestionarea a mai multor milioane de lei. Este necesar ca atît Comitetul de Stat al Planificării, cît și Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole și Consiliul Superior al Agriculturii să acorde un sprijin mai eficace cooperativelor în folosirea mijloacelor materiale și umane, în organizarea producției, în gospodărirea avuției de care dispun, atît în interesul general al economiei, cît și al bunăstării țărănimii. Trebuie pusă mai multă ordine în acest sector foarte important al economiei noastre, acționînd cu hotărîre pentru dezvoltarea și buna folosire a bazei materiale a agriculturii cooperatiste.

Aș vrea să mă refer pe scurt și la problema pomiculturii și viticulturii. Am investit mult în acest domeniu, am dat credite pe 10—12 ani. Dar sînt zone unde viile și pomii

sînt neîngrijiți. Deși a trecut perioada cînd trebuiau să intre pe rod, unele livezi și vii nu au început să producă. Eu rog pe tovarășii care lucrează în agricultură, precum și pe primii secretari ai comitetelor județene să acorde o deosebită atenție acestei probleme. Uniunea și direcția agricolă județeană au un aparat destul de mare, de aproximativ 100 de oameni la un loc, și în fiecare cooperativă avem cîte un inginer agronom plătit de stat — deci reprezentant al statului, funcționar de stat care trebuie să răspundă de aplicarea politicii statului în agricultură. Și președintele cooperativei e obligat prin statut și prin lege să execute dispozițiile consiliului popular județean, ale Consiliului Superior al Agriculturii. Mi se pare însă că tovarășii care conduc aceste sectoare preferă să lucreze cu circulare, în loc să desfășoare o muncă organizatorică, o conducere concretă.

Uneori întîrzierile în efectuarea lucrărilor agricole se justifică prin starea nefavorabilă a timpului. Trebuie oare un timp special pentru a efectua lucrările agricole? Munca agricolă trebuie făcută în condițiile oferite de natură, pe care noi nu le stăpînim încă. Dacă o să așteptăm întotdeauna condițiile optime, nu o să facem o agricultură avansată, intensivă, cu producții stabile. Și trebuie să spunem că în anul 1968 au fost deficiențe în agricultură din acest punct de vedere, deși condițiile climatice ne obligau să lucrăm mai bine. Aș ruga să se tragă toate învățămintele din lipsurile pe care le-am avut în acest an, să luăm măsuri pentru a pune ordine în sectorul agricol, începînd de sus pînă jos. Agricultura trebuie să se încadreze în programul economic general. Trebuie să respectăm interesele de grup, cooperatiste, dar trebuie să acordăm totodată o deosebită atenție intereselor generale ale economiei, ale societății noastre, de care depinde pînă la urmă bunăstarea fiecărui cetățean.

Problema folosirii fondului funciar trebuie de asemenea judecată cu toată răspunderea şi trebuie să luăm cele mai serioase măsuri pentru a pune capăt risipei, pentru a aplica riguros legea privind conservarea terenului agricol. Din 1960 pînă acum, prin planurile de îndiguiri, în fiecare an ni s-au promis zeci de mii de hectare, iar cînd facem bilanţul apare nu o majorare, ci o diminuare a suprafeţei agricole. Eu rog pe primii secretari şi pe tovarăşii care lucrează în agricultură să acorde toată atenţia acestei probleme, să ia măsuri pentru punerea în producţie a întregii suprafeţe, pentru a nu mai admite nici cea mai mică risipă a suprafeţei agricole.

Sînt deficienţe şi în acţiunea de irigaţie. Deşi ni se dau toate asigurările că planul va fi înfăptuit pînă în 1970, totuşi au rămas numai doi ani şi avem încă 400 000 ha de realizat, dintre care cea mai mare parte aparţinînd sectorului de stat. Rog pe tovarăşii care lucrează în acest sector să acorde cea mai mare atenţie măsurilor pentru îndeplinirea programului de irigaţii. Primii secretari să analizeze posibilităţile de intensificare a lucrărilor de irigaţii, cu măsuri necostisitoare, în cooperativele agricole. Este necesar să facem totul pentru a realiza în întregime irigaţiile prevăzute în plan.

O problemă asupra căreia s-au făcut referiri în plenară este problema legumiculturii. Acum un an s-a întocmit un program pentru dezvoltarea acestui sector, alocîndu-se aproximativ 400 000 000 de lei şi materiale necesare. Este adevărat că, deşi a fost secetă, agricultura a reuşit să asigure legumele necesare, livrînd, prin fondul central, cu 36% mai mult decît în 1967. Este o creştere bună, dar o cantitate importantă de legume populaţia a cumpărat-o din sectorul particular. Producţiile de legume puteau fi mai mari dacă se luau măsuri de asigurare a apei. S-a resimţit totodată lipsa seminţei. Consiliul Superior al Agriculturii trebuie să ia măsuri pentru a nu lăsa la voia întîmplării problema, deosebit de importantă, a seminţelor. Institutul de cercetări de specialitate trebuie să devină producător de sămînţă pentru legumicultură. Este necesar să punem hotărît în aplicare măsurile stabilite pentru ca în cîţiva ani să rezolvăm definitiv problema asigurării seminţelor şi legumelor. Eu aş ruga pe tovarăşii prim-secretari să se preocupe cu atenţie de asigurarea suprafeţelor pentru legumicultură.

Am insistat mai mult asupra agriculturii, deoarece consider că aceasta ridică probleme deosebit de serioase; ele şi-au găsit numai în parte rezolvarea şi de aceea necesită încă o muncă serioasă, zilnică, neîntreruptă. Trebuie să îmbunătăţim şi munca organizaţiilor de partid de la sate. În fabrică toată lumea ştie că secretarul de partid, comuniştii se ocupă în primul rînd de producţie; în sat, de asemenea, comuniştii, secretarul de partid trebuie să acorde principala atenţie producţiei agricole. Problema centrală la sate este producţia agricolă şi trebuie să judecăm munca secretarului comunal, a organizaţiei de partid, a tuturor comuniştilor, în raport cu rezultatele obţinute în creşterea producţiei agricole.

Se ştie că s-au făcut paşi însemnaţi în îmbunătăţirea activităţii întreprinderilor agricole de stat, însă mai avem multe de făcut în acest sector. Avem încă un personal prea numeros; am discutat în primăvară să efectuăm unele experimentări — nu ştiu la ce rezultate s-a ajuns, pentru că tovarăşilor de la departamentul I.A.S. le trebuie cam mult pentru experimentare — pentru a reduce personalul din întreprinderile de stat. Numai aşa se poate asigura creşterea productivităţii muncii şi ieftinirea produselor, se poate pune ordinea necesară în întreprinderile agricole de stat. Aş dori, de asemenea, să subliniez că problema disciplinei şi a activităţii organizatorice lasă

de dorit și în unele cooperative agricole de producție. În primul rînd este necesar să se ia măsuri hotărîte pentru respectarea fermă a obligațiilor asumate de cooperative în contractele încheiate cu statul, pentru livrarea integrală a producției destinate fondului central.

S-au ridicat și unele probleme cu privire la transporturi care merită să fie analizate. Este necesar să găsim soluții pentru organizarea mai bună a transportului auto; va trebui ca în cel mai scurt timp să-l subordonăm organelor județene. Nu vreau să mă opresc special asupra activității din cooperație și industria locală, deoarece problemele ridicate pentru celelalte sectoare sînt valabile în bună măsură și pentru aceste domenii.

Aș dori să insist puțin asupra problemei investițiilor. Avem prevăzut pentru anul viitor un volum de investiții de 63,3 miliarde, cu o depășire de 3,1 miliarde față de cincinal. Cu toate măsurile luate, trebuie spus însă că ponderea cheltuielilor pentru construcții-montaj în totalul investițiilor continuă să fie foarte mare; atît miniștrii, cît și primii secretari trebuie să acționeze mai energic în scopul reducerii ponderii acestor cheltuieli. Facem încă construcții scumpe, supradimensionate. Cred că ușor putem asigura o reducere a cheltuielilor pe această cale de 10—15% fără să se afecteze realizarea planului de investiții. Aceasta ne-ar aduce economii și de materiale, și de bani, și de forță de muncă pe care le putem utiliza în alte domenii de activitate; în definitiv, nu clădirea, ci utilajele determină creșterea producției. Noi am dezbătut cu fiecare minister în parte aceste probleme, dar rog și pe primii secretari să examineze fiecare acțiune în mod concret, să manifeste mai multă exigență, să adopte măsuri mai ferme pentru îndeplinirea sarcinii de a reduce ponderea cheltuielilor pentru construcții-montaj.

O altă problemă importantă legată de realizarea investițiilor este punerea la timp în producție a noilor capacități. Deși s-a redus durata de punere în funcțiune, ea continuă să fie mare, depășind uneori 2—3 ani chiar și la capacități care — printr-o mai bună concentrare a mijloacelor și cadrelor — ar putea fi terminate în 1—2 ani. Anul viitor trebuie să acționăm intens pentru a scurta durata de execuție a investițiilor.

Printre problemele deosebit de importante ale activității noastre economice este, de asemenea, aceea a realizării la timp a parametrilor proiectați și folosirii depline a utilajelor. În cursul anului 1969 trebuie să lichidăm situația existentă astăzi, cînd un mare număr de mașini stau nefolosite. Această stare de lucruri este de neadmis și — deși o discutăm de ani de zile — se acționează încă foarte timid pentru remedierea ei. În curînd vor fi luate o serie de măsuri, printre care scurtarea termenelor de amortizare, cu scopul de a impulsiona folosirea mai eficientă a fondurilor fixe, de a asigura o rotație mai rapidă a mijloacelor materiale, de a spori eficiența activității noastre economice. Eu aș ruga pe primii secretari ca în acest domeniu să fie neiertători, să nu admită nimănui nici un fel de justificare; numai acționînd cu hotărîre pentru buna folosire a mijloacelor materiale vom putea obține rezultatele pe care le dorim în dezvoltarea societății noastre socialiste.

În dezbateri s-au făcut o serie de remarci critice cu privire la eficiența cercetării științifice. Doresc să subliniez că orientarea dată încă de Congresul partidului de a lega mai strîns cercetarea cu producția s-a realizat încet; din păcate, la unii cercetători există încă rețineri sau mai bine zis un fel de teamă de producție, de confruntarea cu realitatea. Cercetarea științifică trebuie să fie mai strîns legată cu producția; scopul ei este de a fi cît

mai iute aplicată în practică. Dacă unele țări avansate realizează o înaltă dezvoltare economică, aceasta se datorește tocmai faptului că asigură introducerea rapidă a descoperirilor științifice în producție. Ciclul — cercetare de laborator, stație-pilot, producție industrială — trebuie să fie cît mai scurt; cu cît acest ciclu este mai mic, cu atît este mai mare eficiența cercetării. Noi spunem că cercetarea reprezintă o forță materială de producție; dar poate fi astfel denumită cercetarea care durează 10 ani de zile pînă să obțină un nou produs sau care, uneori, nu se soldează cu nimic? Este evident că în asemenea condiții cercetarea științifică nu poate avea eficiența necesară.

Iată de ce trebuie să înțelegem — și apelez și la membrii Comitetului Central care lucrează în domeniul cercetării științifice — că este necesar să acționăm cu hotărîre pentru a realiza o cotitură în domeniul legării cercetării științifice de practică. Programul prezentat plenarei este un început modest, aș putea spune, dar care marchează totuși încercarea de a asigura ca rezultatul cercetării să fie cît mai iute valorificat în producție. Va trebui să dezvoltăm și să finanțăm acele cercetări care sînt duse pînă la capăt; nu avem nevoie doar de cercetări care se încheie prin procese-verbale, în care se obțin numai rezultate de laborator. Cercetarea se poate considera încheiată numai în momentul cînd se transferă întreprinderilor, cînd — cu concursul cercetătorilor — se materializează în producție. Orice activitate omenească ce nu produce nimic util societății este fără valoare; tot astfel și cercetarea fără finalitate — indiferent de cine este întreprinsă și de scopul în care se realizează —, neavînd valoare, nu poate fi finanțată. Trebuie să așezăm mai ferm cercetarea pe baze economice, contractuale. Desigur, nu mă refer aici la istorie, la filozofie, deși și acolo trebuie să știm ce probleme se studiază, ce teme se abordează. Am în vedere în special cercetarea în domeniul științelor tehnice, chimice, biologice, care sînt direct legate de producție și unde însăși cercetarea fundamentală se dezvoltă rapid tocmai pentru a servi cercetării aplicative. În acest spirit dorim să se acționeze în organizarea activității de cercetare și aș ruga pe tovarășii care lucrează în acest sector, mai ales pe cei care sînt membri ai Comitetului Central, să acorde sprijinul lor activ acestei acțiuni. Trebuie să schimbăm mentalitatea acumulată în decursul timpului că activitatea de cercetare se poate reduce la publicarea de studii în reviste sau prezentarea de referate la congrese științifice internaționale și interne. Ca în toate domeniile, și omul de știință trebuie apreciat și remunerat nu după titlul pe care îl posedă, ci după rezultatele efective dobîndite în munca sa; aceasta corespunde pe deplin principiilor eticii noastre socialiste.

Trebuie să spunem, tovarăși, că țara noastră dispune în sfera științei de forțe umane remarcabile, că avem cercetători și savanți de seamă, care pot aduce o contribuție de preț la progresul general al economiei, al întregii societăți. Este necesar ca toate aceste forțe să fie bine organizate, concentrate spre direcții esențiale, ca rodul muncii și creației lor să-și găsească o rapidă și eficientă aplicare în practică. Din păcate, în această privință se manifestă încă deficiențe. Ministerele poartă în mare parte răspunderea pentru neintroducerea în producție a rezultatelor ce s-au obținut pînă acum. Pentru că, totuși, dintr-o recentă analiză a rezultat că avem circa 140 de teme de cercetare pe care le putem aplica în producție, probleme soluționate nu acum o lună, ci unele cu 10 ani în urmă; unde au fost ministerele și alte organe centrale, Consiliul Național, Comitetul de Stat al Planificării, de ce au ignorat această valoroasă sursă de cîștiguri pentru economia națională, pentru societatea noastră? Ele au da-

toria să se ocupe îndeaproape de valorificarea acestor rezultate.

Comitetele județene care au pe teritoriul lor instituții de cercetare, de învățămînt, laboratoare, trebuie, de asemenea, să acorde mai multă atenție acestor domenii de activitate, utilizării în economie a rezultatelor cercetării. Cred că este bună propunerea făcută aici, ca în viitor activitatea de cercetare să fie oglindită în plan și să fie raportată atît Marii Adunări Naționale, cît și plenarei Comitetului Central, ca în oricare alt sector de muncă.

În plenară s-a vorbit, de asemenea, de comerțul exterior. Cred că ați reținut din materiale că această activitate s-a desfășurat într-un ritm destul de bun, că a crescut amploarea comerțului nostru exterior. S-au luat măsuri pentru organizarea mai bună a acestui sector. Totuși, trebuie să arăt că se menține încă tendința de a apela ușor la importuri și consider că avem posibilități mari de a reduce, chiar în 1969, importurile la o serie de materiale și piese de schimb. Trebuie totodată să ne preocupăm de a asigura exporturile prevăzute și chiar de a le spori. Și nu este vorba numai de a exporta cantitatea de produse stabilită; o deosebită importanță are problema eficienței comerțului nostru exterior. Realitatea este, tovarăși, că valorificăm încă cu slabă eficiență unele produse. Cu o prelucrare suplimentară am putea mări mult valoarea exporturilor și va trebui să ne îndreptăm atenția în această direcție, pentru a crește continuu eficiența comerțului exterior, pentru a crea condiții de echilibrare a balanței. Sînt însă și deficiențe de altă natură, deficiențe ale organizațiilor de comerț exterior, care nu întotdeauna se preocupă să valorifice cît mai bine și să caute să cumpere cît mai avantajos; lupta aceasta pentru a cumpăra ieftin și a vinde cu preț bun nu a intrat încă

în spiritul, în sîngele fiecărei organizații economice, al fiecărui lucrător din comerțul exterior.

Doresc să atrag atenția primilor secretari ai comitetelor județene care au pe teritoriul lor unități economice ce produc pentru export să se ocupe cu toată seriozitatea de această problemă, să urmărească îndeaproape felul în care se vînd produsele respective în străinătate. Va trebui să schimbăm sistemul actual, astfel ca situația financiară a întreprinderilor producătoare pentru export să oglindească mai direct și rezultatele comerțului exterior. De asemenea, va trebui să luăm măsuri pentru o stabilire mai judicioasă a prețurilor interne la produsele destinate exportului; această problemă va trebui să fie rezolvată de Consiliul de Miniștri. Astăzi, pe întreprinderea producătoare nu o interesează ce se face cu produsul ei la comerțul exterior. Va trebui să legăm mai strîns producătorii de desfacerea mărfurilor, astfel încît venitul lor să depindă direct de felul în care au valorificat marfa. Sigur, va trebui să ne gîndim și la întărirea mijloacelor de control în acest domeniu, pentru ca problemele valorificării, inclusiv stabilirea prețurilor, să nu mai fie lăsate la latitudinea fiecăruia. Necesitatea întăririi controlului asupra stabilirii prețurilor a fost dovedită de experiența anului acesta. Este cunoscut că în stabilirea prețurilor la legume și fructe s-a lărgit competența consiliilor populare, a Consiliului Superior al Agriculturii și a Comitetului pentru Prețuri. Aceste organe au mers însă pe linia majorării prețurilor la producători, ceea ce s-a răsfrînt și asupra eficienței exportului, precum și asupra prețurilor cu amănuntul. În această privință o lipsă mare are Comitetul pentru Prețuri, care avea dreptul și obligația să controleze modul de stabilire a prețurilor. Și consiliile populare au aprobat cu ușurință majorarea prețurilor la legume și fructe.

În alte sectoare avem o mai bună politică de prețuri; se știe că o parte din producția bunurilor de consum se stabilește prin plan la prețuri mici, care să asigure populației cu venituri mai restrînse posibilitatea să se aprovizioneze în condiții bune. Chiar și în cazul cînd am fost nevoiți să luăm măsuri de majorare a unor prețuri și tarife, determinate de necesitatea acoperirii cheltuielilor, s-a avut în vedere ca populația care realizează venituri mai mici să fie compensată în mod corespunzător. Astfel, au fost acordate indemnizații celor cu salarii mici pentru plata chiriei și combustibilului. În același scop s-a luat măsura ca acțiunea de îmbunătățire a salarizării, prevăzută a începe în 1968, să înceapă de fapt din 1967, cînd peste un milion de oameni, îndeosebi din cei cu venituri mici, au beneficiat de mărirea salariului. Ca urmare a îmbunătățirii salarizării, în primii trei ani ai cincinalului salariul real a crescut cu 9,5%.

Pe baza dezvoltării continue a economiei, în anul viitor se vor înregistra noi creșteri ale nivelului de trai al populației de la orașe și sate, satisfacerea în condiții mai bune a cerințelor ei materiale și spirituale. Pentru 1969 sînt prevăzute sporuri de salarii însumînd 4 miliarde de lei, ceea ce va asigura o creștere de 5,1% a salariului real. Începînd din luna ianuarie 1969, acțiunea de majorare a salariilor se va aplica corpului didactic, care va primi în medie un spor de circa 19%, bineînțeles diferențiat pe grade de învățămînt; urmează, de asemenea, să se treacă, în mod eșalonat, la majorarea salariilor lucrătorilor din toate ramurile economiei naționale începînd cu industria alimentară și alte ramuri în care se realizează salarii medii mai scăzute. În cursul anului viitor se va realiza de fapt generalizarea îmbunătățirii salarizării. Totodată, în 1969 vor spori și veniturile bănești ale țărănimii destinate consumului cu aproximativ 6%.

O altă problemă asupra căreia aș vrea să mă opresc este aceea a noii reglementări a impozitului agricol. În prezent noi cheltuim de la bugetul statului 5,430 miliarde de lei pentru acțiunile social-economice și gospodărești de la comune, din care 1,240 miliarde de lei pentru lucrările de combatere a dăunătorilor și epizootiilor în agricultură, precum și pentru alte acțiuni agrozooveterinare, 500 000 000 de lei pentru drumuri comunale și lucrări edilitar-gospodărești, 930 000 000 de lei pentru sănătate, 2,435 miliarde de lei pentru învățămînt, cultură și artă și 320 000 000 de lei pentru întreținerea organelor comunale. Este cunoscut că în alte țări fiecare comună își are bugetul propriu și își acoperă cheltuielile numai din veniturile sale. La noi, înainte de 1955 impozitul agricol era de 1,600—1,750 miliarde de lei. Or, pornind de la faptul că în anul trecut impozitul agricol reprezenta doar circa 47% față de cel din 1955, ținînd seama de creșterea veniturilor țărănimii și de necesitatea așezării impozitului pe baze mai echitabile, s-au elaborat noi norme de stabilire a impozitelor în funcție de veniturile agricole realizate, și nu de suprafața deținută, ca în prezent. Trebuie menționat că și în urma reașezării impozitului agricol suma totală a acestuia va fi cu 400 000 000—500 000 000 de lei mai mică decît în 1955. Din analiza modului de repartizare a impozitului agricol rezultă că acesta scade cu mai mult de 50% în 290 de cooperative, pînă la 50% în 690 de cooperative și pînă la 25% în 1 060 de cooperative. Deci în peste 2 000 de cooperative din 4 678, cîte sînt în țara noastră, cooperatorii vor plăti un impozit mai mic decît în prezent. De asemenea, în 538 de cooperative se va plăti același impozit, iar în 2 100 de cooperative impozitul va crește față de cel de azi. Desigur, chiar în cadrul aceleiași cooperative unii vor plăti ceva mai mult, dar mulți cooperatori vor plăti mai puțin decît astăzi. Așe-

zarea pe această bază a impozitului agricol este mult mai echitabilă, venind în avantajul cooperatorilor cu venituri mai mici, îndeosebi al acelora din zonele de deal și munte. Proiectul de lege privind reașezarea impozitului agricol a fost dezbătut în toate cooperativele, în adunări generale, și a fost apreciat ca fiind un sistem mai just, mai echitabil, de participare a țăranilor la eforturile statului nostru pentru înflorirea vieții sociale a satelor, a întregii noastre țări.

În legătură cu aceasta se poate pune întrebarea dacă este mai bine să se perceapă impozitul direct de la cooperator, și nu global de la cooperativă, cum se proceda pînă acum. Socotim că, după cum fiecare salariat plătește impozit în raport cu cîștigurile sale, tot așa fiecare țăran trebuie să plătească statului un impozit corespunzător veniturilor pe care le realizează. Aceasta este legătura sa materială cu statul. În domeniul impozitelor, noi creasem un anonimat în relațiile statului cu țărănimea, și aceasta nu a fost just. Fiecare cetățean trebuie să știe că nu are numai drepturi, ci și anumite obligații față de stat. Toți cetățenii patriei trebuie să știe că au datoria să contribuie la eforturile pentru dezvoltarea societății, pentru îmbunătățirea vieții generale, pentru apărarea țării. Sîntem un partid de guvernămînt, avem răspunderea conducerii țării și trebuie să arătăm deschis oamenilor realitatea; aceasta înseamnă a asigura participarea poporului la conducerea statului. Să explicăm poporului tot ce am făcut, tot ce mai trebuie să facem, toate măsurile, pentru că numai așa ne va înțelege și ne va prețui!

Partidul și statul nostru acționează cu toată hotărîrea pentru a asigura creșterea nivelului de viață al întregului popor. Dacă ne referim doar la construcția de locuințe, trebuie să arătăm că anul viitor vom face, în loc de 62 000 de apartamente, cît se prevăzuse în cincinal pentru 1969,

aproape 90 000 de apartamente. O bună parte din acestea vor fi locuințe mai ieftine, unde chiriile vor fi chiar sub cele dinainte de majorare; facem aceasta tocmai spre a asigura diferitelor categorii de oameni ai muncii cu salarii mai reduse posibilități și condiții mai bune de locuit. În 1970 ne gîndim să construim 110 000—120 000, deși aceasta va cere un mare efort. Dar vrem tocmai să rezolvăm cît mai repede problema locuințelor. Toate aceste măsuri ca: sporirea cheltuielilor social-culturale, care sînt mai mari decît cele prevăzute în cincinal cu 3,4 miliarde, numărul sporit de apartamente, creșterea salariului real pînă în 1970 cu 20—25% față de 1965 vor face să se realizeze cu succes sarcinile trasate de Congresul al IX-lea în domeniul ridicării nivelului de trai al poporului.

Aș dori să închei, tovarăși, subliniind încă o dată că proiectul planului de stat și proiectul de buget pe 1969 sînt în concordanță cu Directivele Congresului al IX-lea al partidului, corespund posibilităților noastre economice și asigură dezvoltarea ascendentă a economiei, creșterea nivelului de viață al poporului nostru. Îndeplinirea planului celui de-al patrulea an al cincinalului va reprezenta o nouă treaptă pe drumul ascendent al poporului nostru spre prosperitate și progres, pe drumul înfloririi României socialiste.

CUVÎNTARE LA CONFERINȚA ORGANIZAȚIEI DE PARTID A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

— 21 decembrie 1968 —

Stimați tovarăși,

Conferința organizației de partid a municipiului București are loc la sfîrșitul celui de-al treilea an al cincinalului și la începutul pregătirilor pentru cel de-al patrulea; de aceea, ea are o importanță deosebită și, fără îndoială, va avea o influență pozitivă asupra desfășurării activității de partid în capitala țării pentru îndeplinirea sarcinilor de plan pe anul 1969.

Doresc să folosesc acest prilej pentru a adresa delegaților la Conferință, tuturor membrilor de partid din municipiul București un salut călduros din partea Comitetului Central al Partidului Comunist Român. *(Aplauze puternice).*

După cum știți, recenta plenară a Comitetului Central al partidului a făcut bilanțul rezultatelor dobîndite în primii trei ani ai cincinalului, subliniind că, datorită muncii pline de abnegație depuse de clasa muncitoare, de țărănime, de intelectualitate, directivele trasate de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională se înfăptuiesc cu succes, se asigură dezvoltarea susținută a eco-

nomiei și, pe această bază, ridicarea continuă a nivelului de trai al întregului nostru popor. Plenara Comitetului Central a apreciat că rezultatele obținute în acești trei ani sînt o dovadă a realismului planului cincinal, a faptului că programul elaborat de Congresul al IX-lea corespunde pe deplin condițiilor și posibilităților țării noastre, capacității creatoare a clasei muncitoare, a poporului român, că prevederile sale vor fi nu numai realizate, ci și depășite.

La aceste realizări, o contribuție de seamă au adus-o comuniștii, oamenii muncii din capitala patriei noastre. În discuțiile care au avut loc, în darea de seamă prezentată de comitetul municipal de partid s-au evidențiat rezultatele obținute de capitală, aportul său la înfăptuirea programului general de dezvoltare a țării. Fără îndoială, municipiul București — principalul centru industrial al țării — are o pondere însemnată în realizările obținute pînă acum în îndeplinirea planului industriei noastre socialiste. De aceea aș dori să folosesc acest prilej pentru a felicita din toată inima pe toți muncitorii, inginerii, tehnicienii, oamenii de știință și cultură din capitală și să le urez succese tot mai mari în activitatea lor de viitor. *(Vii și îndelungi aplauze).*

După cum s-a subliniat la plenara Comitetului Central al partidului, anul 1969 are un rol hotărîtor în înfăptuirea obiectivelor actualului cincinal și în pregătirea bazei materiale pentru trecerea la viitorul plan de cinci ani în curs de elaborare. Este adevărat că prevederile planului pe anul viitor sînt mobilizatoare, cum au spus aici mai mulți tovarăși. Ele sînt în deplină concordanță cu prevederile planului cincinal și asigură — atît în domeniul producției industriale și agricole, cît și în domeniul ridicării nivelului de viață al oamenilor muncii — îndepli-

nirea în întregime a hotărîrilor Congresului al IX-lea şi chiar unele depăşiri într-o serie de sectoare de activitate.

Anul viitor va fi marcat de evenimente importante pentru viaţa socială şi politică a ţării noastre. La începutul lunii martie vor avea loc alegerile pentru Marea Adunare Naţională. În august vom aniversa 25 de ani de la eliberarea patriei şi probabil tot în cursul anului viitor va avea loc Congresul al X-lea al partidului. Organizaţiile de partid trebuie să ia toate măsurile pentru a asigura o largă mobilizare a oamenilor muncii ca acest an să fie marcat de cît mai multe succese în construcţia socialistă, în înflorirea patriei. Conferinţa organizaţiei dumneavoastră de partid a iniţiat astăzi o chemare către toate organizaţiile judeţene de partid, către toţi oamenii muncii pentru înfăptuirea şi depăşirea prevederilor planului pe 1969. Apreciez această chemare ca o acţiune bună şi sînt convins că ea va avea o influenţă pozitivă nu numai în activitatea economică şi socială din capitală, ci şi din întreaga ţară. *(Aplauze prelungite).*

De asemenea, consider importantă chemarea adresată de cele trei institute de cercetare şi proiectare din sectorul 7 către toate institutele de cercetare din capitală şi din ţară. Ea va exercita, cred, o înrîurire pozitivă asupra dezvoltării viitoare a activităţii de cercetare şi — cum discutam cu preşedintele Academiei — va constitui poate şocul necesar pentru a pune în mişcare unele institute de cercetare care se mişcă mai lent.

Doresc să subliniez aici că Secretariatul Comitetului Central al partidului va urmări felul în care organizaţia dumneavoastră, cît şi institutele de cercetare îşi vor îndeplini angajamentele luate prin chemare; de asemenea, vom urmări felul în care organizaţiile de partid judeţene vor răspunde la chemările din Bucureşti, felul în care îşi vor îndeplini angajamentele pe care şi le vor lua. La

sfîrşitul anului viitor vom face bilanţul — nu secret, ci public, prin presă — al felului în care comitetele judeţene de partid şi-au îndeplinit angajamentele asumate. Deci, tovarăşi, s-a pornit o întrecere între organizaţiile partidului nostru. *(Vii şi puternice aplauze).* Aş dori din toată inima ca organizaţia municipiului Bucureşti să cîştige întrecerea. Vă doresc succes. *(Aplauze îndelungate).*

După cum cunoaşteţi, planul pe anul viitor prevede creşterea producţiei industriale cu 10,8%. În acest scop sînt asigurate atît mijloacele materiale şi financiare, cît şi forţa de muncă, tot ceea ce trebuie pentru ca planul să fie înfăptuit în bune condiţii.

În activitatea sa, partidul nostru porneşte de la faptul că construcţia socialismului înseamnă nu numai răsturnarea capitaliştilor — pentru că aceasta am înfăptuit-o de mult —, nu numai socializarea mijloacelor de producţie — pentru că şi aceasta am realizat-o de mult. Noi am realizat o unitate deplină în ce priveşte caracterul economiei noastre socialiste, atît la oraşe, cît şi la sate; dar aceasta constituie începutul, tovarăşi. Pentru construcţia socialismului, pentru desăvîrşirea socialismului este necesar să se creeze baza materială corespunzătoare, o industrie puternică, o agricultură avansată, o ştiinţă şi cultură înaintate. Fără realizarea acestor obiective fundamentale nu se poate vorbi de construcţia socialismului, nu se poate vorbi de desăvîrşirea socialismului, de asigurarea condiţiilor pentru trecerea la făurirea societăţii comuniste. De aceea noi punem în centrul activităţii partidului făurirea unei puternice economii moderne, la nivelul ţărilor celor mai avansate din lume. Numai realizînd acest ţel vom putea spune că am ajuns la desăvîrşirea construcţiei socialiste. Iată de ce este necesar să depunem eforturi susţinute pentru a asigura un ritm înalt de dezvoltare economiei, şi în primul rînd industriei noastre,

un progres continuu al agriculturii noastre socialiste; numai pe această bază vom ajunge la desăvîrșirea socialismului. *(Vii aplauze).*

În această muncă, dumneavoastră, comuniștilor din capitală, tuturor oamenilor muncii din municipiul București vă revin sarcini deosebit de mari. S-a vorbit de ele aici, nu doresc să mă opresc asupra lor. Consider că ele au fost bine înțelese, și angajamentele prezentate în chemarea adresată celorlalte organizații de partid dovedesc acest lucru. Trebuie spus însă, tovarăși, că de la angajament pînă la realizare este un drum lung, care cere o muncă intensă, bine organizată; este necesar ca toate forțele clasei muncitoare, ale inginerilor, tehnicienilor și oamenilor de știință din capitală să fie strîns unite pentru a valorifica pe deplin experiența, elanul și energia lor creatoare; numai astfel se va asigura ca atît sarcinile de plan, cît și angajamentele pe care vi le-ați luat să fie duse la bun sfîrșit.

Este știut că pe lîngă rezultatele bune pe care le-au avut organele și organizațiile de partid din capitală — despre care s-a vorbit mult aici și în mod îndreptățit — în diferitele sectoare ale muncii s-au manifestat și o serie de neajunsuri și lipsuri. N-ar fi stricat, poate, dacă delegații care au luat cuvîntul s-ar fi referit ceva mai mult la acestea. Nu pentru a umbri realizările, ci pentru a trage învățăminte din neajunsurile care s-au manifestat în trecut și, mai cu seamă, pentru a desprinde concluzii în vederea lichidării lor, asigurării bunului mers al activității în viitor. Noi nu spunem întîmplător că critica și autocritica reprezintă o lege a dezvoltării noastre.

Faptele demonstrează, tovarăși, că în economia din București există încă multe rezerve nevalorificate. Dacă ne referim la folosirea capacităților de producție existente trebuie să spunem că indicele de utilizare a mașinilor-

unelte este de numai 47,7%, fiind chiar sub indicele general pe țară, care depășește 55%, deși la plenară noi l-am apreciat și pe acesta ca nesatisfăcător. În întreprinderile din capitală se mai găsesc mașini și utilaje nefolosite în valoare de 160 000 000 de lei, din care jumătate sînt aduse din import. La o serie de uzine unele utilaje stau nemontate, nefolosite de peste doi ani. Cred că era bine dacă se analizau mai serios cauzele acestor stări de lucruri și, mai cu seamă, acțiunile pe care și le propune organizația de partid a capitalei să le întreprindă pentru a realiza hotărîrea plenarei Comitetului Central ca în cursul anului viitor să se lichideze cu desăvîrșire asemenea situații.

S-a vorbit aici despre problema lipsei brațelor de muncă, dar nu s-a arătat în același timp cîte ore au fost pierdute datorită stagnărilor în producție și altor cauze care țin de disciplina și buna organizare a producției. Consider necesar ca Conferința organizației municipiului București să stabilească, în hotărîrea sa, măsuri precise pentru folosirea din plin a capacităților de producție existente; utilajele ce stau nefolosite să fie date în producție sau — dacă nu sînt necesare în capitală — să fie repartizate altor întreprinderi. Nu ne putem permite luxul să ținem utilaje nefolosite!

Organizația din București trebuie să reflecteze și în legătură cu problemele creșterii productivității muncii. Este adevărat că sînt rezultate bune în realizarea planului în acest domeniu. Cu toate acestea, în capitală se manifestă o folosire nerațională a forței de muncă atît productivă, cît mai cu seamă a personalului tehnic-administrativ. Iată cîteva date care vorbesc despre faptul că schemele acestui personal sînt supraîncărcate. Pe ansamblul industriei municipiului București, la 100 de muncitori revin 18 persoane care nu lucrează direct în pro-

ducție. La întreprinderile constructoare de mașini — 25, la întreprinderile industriei chimice — 21, la întreprinderile industriei alimentare — 20. Situația este mai bună în ramura industriei ușoare, unde la 100 de muncitori revine 10,3 personal tehnic-administrativ. Trebuie să facem pași hotărîți pentru a lichida lipsurile în folosirea forței de muncă, pentru că acestea influențează în mod negativ asupra productivității muncii în întreprinderile capitalei.

Se întreprind încă din 1967 o serie de studii privind îmbunătățirea organizării producției și a muncii în București. Au fost scoase cu aceste prilejuri în evidență mari posibilități pentru mai buna folosire a timpului de muncă, pentru mai buna organizare a activității în întreprinderi. Din păcate, măsurile preconizate se aplică destul de încet, iar în multe părți au fost date uitării. Este, cred, necesar ca și în această privință Conferința să stabilească sarcini precise pentru a asigura punerea în aplicare, în cursul anului 1969, a măsurilor elaborate pe baza studiilor efectuate de specialiști. Știți că anul viitor, în conformitate cu hotărîrile Conferinței Naționale, urmează să trecem la formarea centralelor, la acțiunea de concentrare a întreprinderilor mici pentru ca, pe această cale, să asigurăm o mai bună folosire atît a cadrelor de specialitate, cît și a cadrelor de muncitori și, în același timp, să obținem o mai mare rentabilizare a activității întreprinderilor noastre. Și în capitală sînt multe întreprinderi mici care aparțin aceluiași minister și care lucrează independent; comitetul municipiului București, împreună cu ministerele, cu centralele, cu conducerile întreprinderilor, trebuie să găsească soluții care să ducă la lichidarea acestei stări de lucruri.

S-a vorbit aici de lipsa forței de muncă, deși este greu ca în România să ne plîngem că nu avem brațe de muncă

atunci cînd în agricultură lucrează încă circa 50% din populația activă a țării, în timp ce în alte țări — nu chiar dintre cele mai avansate — ponderea acestei populații este sub 30%. Cred că nici în București nu se poate vorbi de o lipsă de forță de muncă. Se poate, în schimb, vorbi de o folosire a ei nerațională, de lipsuri în calificarea cadrelor în diferite domenii de specialitate. Cred că trebuie luate măsuri pentru ca, încă din cursul anului 1969, întreprinderile să treacă la pregătirea muncitorilor calificați atît în școlile de care dispun actualmente, cît și prin calificarea la locul de muncă. Trebuie, totodată, luate măsuri pentru a se pune capăt fluctuației, pentru a se asigura stabilitatea și disciplina în muncă în toate sectoarele de activitate.

Problema asigurării cadrelor și a calificării lor, a folosirii raționale a forței de muncă și a disciplinei în producție este o problemă deosebit de importantă; vom merge într-un ritm și mai rapid înainte în economie numai în măsura în care vom ști să rezolvăm în mod just și operativ această problemă. Astăzi este de înțeles pentru toți că în nici un sector nu se mai poate asigura dezvoltarea economiei fără oameni cu calificarea cea mai înaltă, fără oameni pricepuți și hotărîți să facă totul pentru a înfăptui sarcinile încredințate de partid, pentru a corespunde încrederii acordate de clasa muncitoare. Fiecare director, muncitor, maistru, ministru, secretar de partid poartă, la locul său de muncă, răspunderea pentru îndeplinirea sarcinilor ce i-au fost încredințate în fața poporului — și este firesc să fie menținut în munca respectivă numai în măsura în care răspunde cum se cuvine acestei încrederi. *(Vii aplauze).*

Avem toate condițiile, tovarăși, să asigurăm cadrele necesare în toate sectoarele. În anii regimului nostru socialist au crescut zeci și zeci de mii de ingineri, sute de

mii de muncitori calificați, care — prin munca lor — au dovedit că au capacitatea și hotărîrea de a înfăptui politica, programul partidului nostru. Să punem la muncă oameni destoinici, cu încredere, să-i sprijinim și vom putea îndeplini toate sarcinile care ne revin. *(Puternice aplauze)*.

La plenara Comitetului Central s-a acordat o atenție deosebită problemei reducerii cheltuielilor materiale, care sînt încă mari, problemei folosirii mai judicioase a mijloacelor materiale și financiare, asigurării unei viteze de rotație cît mai rapide a mijloacelor circulante și a mijloacelor fixe. Nu este un secret pentru nimeni, mai ales pentru cei ce se ocupă de problemele economice, că orice încetinire în circulația mijloacelor materiale duce la stagnare în dezvoltarea economiei, împiedică mersul rapid înainte. Este necesar să acordăm o atenție mai mare decît pînă acum folosirii raționale a mijloacelor materiale, lichidării stocurilor supranormative de materii prime, materiale și produse finite, luării tuturor măsurilor pentru a nu mai admite crearea lor. În capitală valoarea acestora era la 1 octombrie de peste un miliard de lei. Trebuie luate măsuri pentru micșorarea hotărîtă a consumurilor de materiale, lichidarea sau reducerea substanțială a pierderilor provocate de rebuturi, care în întreprinderile din București se ridică la 88 000 000 de lei ; sînt necesare măsuri energice pentru economisirea combustibilului, a tuturor mijloacelor materiale și financiare. Fiecare în sectorul său de lucru — director, muncitor — trebuie să înțeleagă că aceste mijloace aparțin întregului nostru popor, că ele trebuie chibzuite și gospodărite cu răspundere și că de aceasta fiecare răspunde în fața partidului, a clasei muncitoare, a poporului. În această privință trebuie să acționăm cu mai multă hotărîre și cu mai multă intransigență, tovarăși ! Să terminăm cu atitudinea de toleranță față de risipă, față de nesocotirea bunului întregului nostru popor !

Unii tovarăși au vorbit aici despre felul cum au început să lucreze comitetele de direcție înființate în acest an. Într-adevăr, timpul este încă scurt pentru a trage concluzii generale asupra activității lor. Dar se pare că începutul este bun, că aceste comitete de direcție oferă posibilitatea de a uni cunoștințele, priceperea celor mai buni specialiști din întreprinderile și instituțiile noastre în vederea găsirii unor soluții judicioase pentru bunul mers al activității. Cred însă că se impune din partea Comitetului municipiului București, a comitetelor sectoarelor mai multă preocupare pentru felul în care își desfășoară activitatea comitetele de direcție și mai mult ajutor. Membrii acestor comitete trebuie să participe mai frecvent la activitatea lor, asigurînd o justă orientare a muncii de conducere colectivă a întreprinderilor. De asemenea, aș dori să mă adresez miniștrilor — se găsesc aproape toți aici. Și ei ar trebui să meargă cîteodată la comitetele de direcție din întreprinderi și mai ales să asigure ca miniștrii adjuncți și directorii generali să participe la activitatea acestora cel puțin o dată la trei luni. Numai în felul acesta ei pot acorda un ajutor efectiv în soluționarea problemelor pe care le ridică buna funcționare a întreprinderilor noastre. Din păcate, puține cadre de conducere din ministere fac acest lucru.

Aș dori să mă refer la adunările generale ale salariaților din întreprinderi care urmează să aibă loc în perioada următoare și care, de asemenea, fiind la începutul activității lor, trebuie să se bucure de sprijin susținut atît din partea ministerelor, cît și a comitetului municipal de partid. Este necesar să asigurăm evitarea oricăror tendințe de formalism în aceste adunări, ca ele să dezbată în mod temeinic problemele întreprinderii, să analizeze în spirit critic

activitatea, să-și spună cuvîntul asupra măsurilor ce se impun. Întregul colectiv de salariați trebuie să cunoască ce trebuie făcut, cum trebuie acționat în vederea îndeplinirii în bune condiții a sarcinilor de plan. Aceste adunări generale reprezintă un instrument minunat ; dacă vom ști să-l folosim, vom asigura mobilizarea largă a tuturor salariaților la perfecționarea muncii din întreprinderi, la îndeplinirea planului. Trebuie să facem ca aceste adunări să reprezinte nu numai o manifestare general-democratică, ci și o formă de participare activă a clasei muncitoare la conducerea întregii activități economice.

O altă problemă despre care s-a vorbit la plenara Comitetului Central, iar aici în darea de seamă și în discuții este aceea a investițiilor pentru anul viitor. Pe țară, va trebui să realizăm un volum de 63,3 miliarde de lei. Din acestea, municipiului București îi revin peste 10 miliarde. După cum vedeți, capitala se bucură în continuare de o atenție deosebită atît în ce privește dezvoltarea industriei, cît și construcția de locuințe, precum și alte domenii de activitate. Sînt în construcție întreprinderi deosebit de importante nu numai pentru economia capitalei, ci a întregii țări ; alte obiective la fel de însemnate urmează să fie începute în cursul anului viitor. În angajamentul luat aici, în chemarea adresată de dumneavoastră organizațiilor județene de partid se prevede ca o serie de obiective să fie date în folosință cu cîteva luni mai înainte. Eu salut această inițiativă, dar doresc să subliniez că nu e un angajament ușor și că pentru traducerea lui în viață sînt necesare măsuri bine gîndite și aplicate consecvent. Ținînd seama că în cursul anului 1968 și în capitală unele unități n-au intrat la timp în producție, se cere să luăm măsuri, în primul rînd, pentru ca obiectivele ce urmau să fie date în funcțiune în 1968 să intre în exploatare cel puțin la începutul anului 1969 ; în al doilea rînd, toate capacitățile aflate în

construcție în capitală trebuie să intre la termenul planificat în producție și, în al treilea rînd, să fie date în funcțiune cu 1—6 luni înainte de termen cele 18 noi obiective, așa cum v-ați propus în chemare. Acestea sînt sarcini mari și consider că organizațiile noastre de partid, conducerile întreprinderilor trebuie să muncească cu rîvnă și pasiune pentru a asigura realizarea lor. Trebuie să fie clar, tovarăși, nu va avea mare importanță dacă veți realiza cîteva obiective înainte de termen, înregistrînd, în schimb, la altele mari întîrzieri, așa cum s-a întîmplat în acest an, cînd 18 obiective nu au fost terminate la timp, la unele depășindu-se termenul de punere în funcțiune cu peste 6 luni.

O altă problemă legată de planul de investiții este ponderea încă ridicată a cheltuielilor pentru construcții și montaj în totalul investițiilor. În București ea reprezintă la întreprinderile constructoare de mașini 44,8%, la întreprinderile din industria chimică 44,7%, la întreprinderile metalurgice aproape 40%, iar în industria ușoară 35,5%. Or, se știe, de exemplu, în cazul chimiei, că în toată lumea se merge pe linia ca instalațiile să fie puse sub cerul liber, ca ponderea construcțiilor-montaj să fie foarte mică, sub 30%. Cred că trebuie luate măsuri hotărîte pentru ca încă de anul viitor să facem o cotitură în această direcție. La plenară s-a stabilit ca sarcină pentru anul viitor reducerea ponderii lucrărilor de construcții-montaj cu cel puțin 10—15%.

Sînt necesare măsuri pentru a folosi mai rațional și spațiile administrative existente, pentru a nu mai admite construcții de noi clădiri administrative, pentru ca mai multe întreprinderi să folosească în comun aceleași spații.

În general am părere bună despre felul cum lucrează Ministerul Industriei Ușoare ; am vizitat în pauză o expoziție reprezentînd realizări ale acestui minister. Totuși,

în ce privește clădirile administrative, nici aici nu s-a lucrat prea bine, pentru că într-un singur loc — în Drumul Taberei — 3 întreprinderi, una lingă alta, au construit 3 blocuri turn pentru nevoi administrative. O bună folosire a mijloacelor materiale și financiare, gospodărirea lor judicioasă impuneau să se ridice o singură clădire, comună. Și chiar dacă era vorba de întreprinderi ale unor ministere diferite, tot trebuia să se meargă pe linia concentrării spațiilor administrative. Deficiențe de acest gen se manifestă în capitală și în alte domenii. Am fost în sectorul unde se construiesc Fabrica de medicamente, Fabrica de sticlărie și Fabrica „Policolor". Toate și-au făcut cîte un bloc turn care mai de care mai frumos și, desigur, mai costisitor. Și toate acestea pe seama investițiilor ! Am dat numai două exemple ; sînt și altele de acest fel în capitală. Despre construcțiile pentru institutele de cercetări și proiectări, despre alte construcții de natură administrativă din capitală se poate spune că au apărut ca ciupercile după ploaie ; sînt prea multe clădiri și nejustificat de mari. Consiliul municipal trebuie să facă o analiză serioasă a acestei situații și să nu mai aprobe în nici un caz începerea de noi construcții administrative. Aceasta este, desigur, valabil și pentru ministere ; la plenara Comitetului Central, în plan chiar, s-a stabilit oprirea oricăror construcții de acest fel pînă la o examinare temeinică a situației. Trebuie să găsim, de asemenea, soluții mai bune, care să asigure — chiar atunci cînd astfel de clădiri sînt necesare — construcții ieftine. Unii arhitecți — în sală sînt și ei reprezentați — nu vor să renunțe la principiul că fiecare cercetător, proiectant sau funcționar trebuie să aibă camera sa de lucru. Este cunoscut că și în țările cu un venit național pe locuitor mai mare decît România s-a renunțat de mult la asemenea concepție în construcții. Se impune ca ministerele, dar și comitetul de partid al capitalei, să se preocupe

mai mult de activitatea institutelor de proiectare. Comuniștii, organizațiile de partid din institutele de proiectare trebuie să devină stegari ai luptei pentru înfăptuirea acestor hotărîri ale partidului.

În ceea ce privește construcțiile din alte domenii, aș dori să subliniez că măsurile adoptate în toamnă în sectorul locuințelor, dacă vor fi aplicate pînă la capăt, vor da rezultate bune. În orice caz, experiența din capitală a dovedit că se pot realiza locuințe bune cu un consum redus de materiale și de fonduri. Costul unui apartament, incluzînd și apartamentele de clasa I și a IV-a, ajunge în medie la circa 35 000 de lei, adică aproape la jumătate față de anii precedenți. Aceasta ne permite să luăm măsuri ca anul viitor să construim cu aproximativ 30 000 de apartamente în plus pe țară. Dar problema reducerii consumului de materiale, a lichidării risipei, a folosirii raționale a forței de muncă și a mecanizării lucrărilor este încă departe de a fi rezolvată satisfăcător și ea trebuie să constituie o preocupare permanentă pentru Comitetul municipal de partid și Consiliul popular al orașului București.

O importantă problemă — asupra căreia în Conferință nu s-a insistat suficient — este aceea a comerțului exterior. Bucureștiul are o pondere însemnată în volumul comerțului exterior atît la import, cît și la export ; nu mai vorbesc de faptul că în București își desfășoară activitatea toate organizațiile de comerț exterior. Pe lingă rezultatele obținute în creșterea volumului comerțului exterior, în realizarea în bune condiții a sarcinilor care revin întreprinderilor și ministerelor, sînt și o serie de neajunsuri. În primul rînd aș dori să mă refer la tendința, care mai persistă în unele întreprinderi, ministere, unități de cercetare, de a apela cu ușurință la import, de a nu folosi cum trebuie materiile prime, utilajele, mașinile, aparatura care se produc în țară. Or, este știut, tovarăși, că pentru a importa

utilaje, aparatură, mașini — fie din țări socialiste, fie din țări capitaliste — trebuie să plătim cu produse românești. De aceea, cu cît apelăm mai mult la import, cu atît o parte mai mare din produsele noastre trebuie trimise în străinătate. Este de înțeles că și în viitor va trebui să importăm o serie de materiale și materii prime pe care nu le avem; dar sînt și materiale și materii prime pe care le avem în țară și pe care nu le folosim, recurgînd la importuri. În cursul întocmirii planului pe 1969 și apoi la plenara Comitetului Central s-a stabilit ca începînd încă din anul viitor să facem o cotitură radicală în acest domeniu. Tot ceea ce se găsește în țară, tot ceea ce putem să producem în țară, să realizăm în țară, tovarăși, chiar dacă pentru început are o calitate mai slabă. Nu avem decît să luăm măsuri pentru ca oamenii noștri de știință să găsească soluții de a spori calitatea acestor produse. Deoarece s-au luat măsuri hotărîte pentru a reduce importul la utilaje, la instalații complexe solicitîndu-se mai mult industria noastră, trebuie să se acorde o deosebită atenție utilizării raționale a aparaturii și mașinilor. Am stabilit ca unele instalații chimice care erau prevăzute să le importăm — în sumă de 400 000 000 de lei valută — să fie produse în țară; mi se pare că aproape toate se vor produce în București, la „Grivița Roșie", care va trebui să depună eforturi pentru a le fabrica la timp și de bună calitate. De fapt, nu numai „Grivița Roșie" este angajată în această acțiune, ci și „23 August", și întreprinderea „Vulcan", precum și alte întreprinderi din București. Comitetul municipal, precum și organizațiile de partid din aceste întreprinderi vor trebui să analizeze serios sarcinile ce le revin, să stabilească măsuri corespunzătoare pentru a le îndeplini în bune condiții. Dorim, tovarăși, să așezăm cincinalul viitor într-o măsură mult mai mare pe producerea în țară a utilajelor. Am făcut și facem investiții însemnate în industria construcțiilor de

mașini tocmai pentru a putea rezolva în mod radical această sarcină. Vom mai importa, fără nici o îndoială, dar va trebui să sporească serios contribuția producției interne la utilarea întregii economii. Bucureștiului îi revin în această privință sarcini deosebit de mari.

Este, de asemenea, necesar ca organizația de partid din București să exercite un control mai temeinic și o influență mai puternică în legătură cu felul în care se valorifică produsele noastre în străinătate. Trebuie să asigurăm ca și întreprinderea producătoare și întreprinderea de comerț exterior să fie legate direct de prețul pe care îl obțin în valută. Iată de ce consider că era bine dacă în Conferință această problemă ocupa un loc mai însemnat. Se cer eforturi nu numai pentru a asigura livrarea la export a unor produse de bună calitate, ci și măsuri pentru a mobiliza comuniștii din acest sector în vederea îndeplinirii la un nivel superior a atribuțiilor pe care le au. Dacă în activitatea organizațiilor de comerț exterior — care toate își au sediul în capitală — sînt neajunsuri, înseamnă că nici organizația din București nu acționează în mod eficient; ea trebuie să controleze și să îndrumeze munca tuturor comuniștilor din acest important domeniu.

Acestea sînt cîteva din problemele economice asupra cărora am dorit să insist. Știu că în București dispunem de toate forțele necesare, și de partid și economice, pentru a lichida lipsurile care s-au manifestat pînă acum, pentru a asigura îndeplinirea în bune condiții atît a planului, cît și a angajamentelor luate peste plan; eu sînt convins că veți realiza toate sarcinile, tovarăși! *(Aplauze prelungite).*

Cunoașteți grija și atenția pe care Comitetul nostru Central, întregul partid o acordă dezvoltării activității științifice. Aceasta se datorește faptului că noi pornim de la considerentul că întregul progres al societății noastre, atît în domeniul construcției materiale, cît și culturale, este

strins legat de dezvoltarea cercetării științifice. În lumea de azi, cînd oamenii au pătruns în cosmos, au pornit să înconjure Luna, aplicarea realizărilor științei reprezintă o condiție indispensabilă a progresului economic și spiritual. Nici o țară — și mai cu seamă o țară care-și propune să construiască societatea cea mai avansată din lume, societatea comunistă — nu poate merge înainte fără a-și baza activitatea pe cele mai înalte și mai moderne cuceriri științifice. *(Aplauze).* Iată de ce partidul nostru acordă o deosebită atenție acestui sector de activitate. Trebuie să spunem însă că, deși am obținut o serie de rezultate pozitive în unele domenii ale cercetării științifice, sintem încă departe de a putea afirma că am reușit să facem ca cercetarea românească să joace un rol de prim ordin, dacă nu hotăritor, în dezvoltarea materială a țării. Avem în București 150 de institute, centre și laboratoare centrale, precum și un mare număr de laboratoare uzinale în care lucrează 27 000 de salariați, din care aproape 7 000 de cercetători. Avem în capitală un sector important al învățămîntului superior, în care activează peste 6 000 de cadre didactice reunite în 300 de catedre — o forță impresionantă, care poate și trebuie să aibă un rol important în rezolvarea multiplelor probleme pe care le ridică dezvoltarea societății noastre. Dispunem de o importantă bază materială de cercetare științifică. Pentru nevoile cercetării în capitală, în primii 3 ani ai cincinalului s-au alocat fonduri de două miliarde și jumătate de lei, din care aproape 800 000 000 pentru investiții ; în planul pe 1969 sînt prevăzute pentru instituțiile de cercetare din București fonduri de circa 1,1 miliarde de lei. Cred că nu sînt mici aceste fonduri ; dacă ele vor fi folosite cu pricepere și vor fi îndrumate spre domeniile hotărîtoare ale cercetării științifice, vom putea obține rezultate bune. Avem în rîndul cercetătorilor un număr mare de membri de partid — dacă

nu mă înșel, aproape 30% din totalul cercetătorilor —, o forță ce poate și trebuie să fie folosită pentru a asigura o cotitură în activitatea de cercetare.

Am considerat că apelul celor 3 institute e un lucru pozitiv. Am ascultat cu interes și cuvîntul tovarășului Miron Nicolescu, care ne-a asigurat că și în activitatea institutelor Academiei va interveni o cotitură în anul viitor. Poate e mult spus, dar este necesar, într-adevăr, ca în activitatea de cercetare să intervină un salt calitativ în direcția legării de problemele dezvoltării materiale a societății noastre, de producție. Este necesar ca întregul potențial științific să fie folosit pentru a asigura valorificarea mai bună a resurselor noastre materiale, crearea de noi materii prime și substanțe utile producției materiale, de noi soiuri de plante și animale productive. Numai așa știința poate să-și îndeplinească rolul de forță materială de producție în societatea noastră. Am făcut un început bun înscriind în planul pentru anul viitor introducerea în producție a rezultatelor cercetării de pînă acum, și totodată trecînd la planificarea principalelor cercetări pentru faza pilot și a celor începute sau pentru care s-au alocat fonduri. Se mai crede la noi că cercetarea nu poate fi planificată. Experiența internațională demonstrează însă că cercetarea poate și trebuie să fie planificată.

Am asistat astăzi la lansarea satelitului care va ocoli Luna și am văzut că oamenii de știință și-au propus — și au reușit într-adevăr, la miime de secundă, această experiență. Activitatea în spațiul cosmic este, cred, o activitate fundamentală de cercetare. Cunoașteți și cum au acționat în acest domeniu tovarășii sovietici ; nu la întîmplare, ci planificat ! Cunoașteți cum acționează și Statele Unite și alte țări — tot planificat. Nu numai că se poate, dar nici nu se concepe astăzi cercetare științifică fără un scop bine stabilit. *(Vii aplauze).*

Firește, cercetarea presupune muncă, imaginație, îndrăzneală. Dintr-un șir de teme, e posibil ca unele să nu poată fi duse pînă la capăt, dar cine nu încearcă, cine nu-și propune să dea societății cît mai mult — nu hîrtii și referate, desigur, ci rezultate concrete în producție, în viața societății —, acela, îngăduiți-mi să spun, orice titlu ar avea, nu este cercetător științific! Este cu adevărat cercetător acela care se frămîntă, care fierbe pentru a oferi societății cît mai mult! *(Vii aplauze).*

Este timpul să înțelegem că eforturile pe care clasa muncitoare, întregul popor le fac pentru dezvoltarea cercetării științifice trebuie recompensate, rezultatele trebuie să se simtă în producție, în crearea de bunuri materiale de înaltă calitate, care să ajute la dezvoltarea rapidă a societății noastre, la satisfacerea cerințelor poporului, la făurirea bazei materiale pentru desăvîrșirea socialismului și trecerea treptată spre comunism. Aceasta cerem noi de la cercetarea științifică! *(Vii aplauze).* Și aceasta este valabil pentru toate domeniile științei, inclusiv biologia și medicina. Cunoașteți unde a ajuns știința mondială în aceste domenii: să înlocuiască inima omului. Desigur, să realizezi aceasta nu este ușor; pentru aceasta trebuie îndrăzneală, pasiune și muncă. Noi ne mulțumim uneori să spunem că participăm la întîlniri și congrese internaționale, că prezentăm referate și concluzii, că publicăm articole în reviste. Firește, toate acestea au importanța lor, dar referatele, concluziile publicate trebuie să fie rezultatul unei activități de cercetare care urmează să fie aplicată în viață. *(Vii aplauze).*

Ridic toate acestea în fața Conferinței organizației de partid din București pentru că aici își desfășoară activitatea cea mai mare parte din cercetătorii noștri, și organizația de partid poartă răspunderea pentru orientarea și îndrumarea activității de cercetare științifică. Este necesar să

dezbatem serios problema orientării institutelor de cercetare, a muncii comuniștilor din aceste institute, să trasăm și în acest domeniu sarcini concrete, controlabile, ca în oricare sector de activitate. Nu există sferă de muncă față de care comitetul municipal de partid să nu poarte răspunderea deplină. Cu atît mai mult în sectorul de cercetare, unul din sectoarele hotărîtoare pentru mersul înainte al societății noastre. *(Vii aplauze).* Am convingerea fermă că comuniștii din București care lucrează în munca de cercetare și aproape totalitatea cercetătorilor vor răspunde cu entuziasm chemării partidului, a poporului nostru, punîndu-și toate cunoștințele în slujba cauzei socialismului și comunismului în patria noastră. *(Aplauze puternice).* Sînt convins că tot ceea ce s-a înscris în planul de cercetare, angajamentele luate aici vor fi nu numai realizate, dar și depășite. Am convingerea că oamenii de știință nu vor rămîne cu nimic mai prejos decît ceilalți oameni ai muncii — din industrie, din agricultură sau din alte sectoare de activitate —, că își vor uni eforturile în munca clocotitoare a întregului popor, pentru ca împreună cu toți cetățenii să asigure progresul neîntrerupt al patriei noastre. *(Vii aplauze).*

Ar fi meritat, poate, să fie dezbătute mai mult unele probleme în legătură cu învățămîntul din București. Pentru că și aici capitala deține o pondere însemnată. Este adevărat că în anul acesta am dezbătut problemele învățămîntului într-o plenară a Comitetului Central, că am aprobat un program, că încep să se aplice măsurile stabilite în plenară. Spun încep, pentru că nu toate măsurile hotărîte de plenară au prins viață; este încă mult de făcut și în acest sector, care are o deosebită importanță pentru viața societății noastre. Puțin s-a făcut, deși era timp, pentru organizarea mai bună a desfășurării procesului de învățămînt, și mai cu seamă în privința asigurării manuale-

lor necesare și a condițiilor materiale, pentru ca învățămîntul să răspundă cît mai bine cerințelor moderne. Sînt și în această direcție multe probleme nerezolvate, se lucrează încă încet la adoptarea soluțiilor necesare, încă nu se ține seama în suficientă măsură de experiența, de părerile, de punctul de vedere al cadrelor care lucrează în învățămînt. Noi apreciem că senatele universitare și consiliile profesorale trebuie să joace un rol tot mai important în modernizarea rapidă a învățămîntului superior, în înfăptuirea tuturor măsurilor stabilite în acest sens de partidul nostru. Orice rămînere în urmă în acest domeniu poate avea repercusiuni negative asupra dezvoltării viitoare a societății noastre. Rog organizația de partid a municipiului București să acorde mai multă atenție problemelor învățămîntului superior, să analizeze mai des modul în care se desfășoară procesul de învățămînt, să acționeze mai energic pentru a asigura înfăptuirea directivelor și hotărîrilor partidului și Marii Adunări Naționale. Avem toate condițiile : avem cadre bune, avem studenți buni care — lucru îmbucurător — cer să se asigure un nivel mai înalt învățămîntului nostru.

Printre altele este necesar să asigurăm o mai mare apropiere a cadrelor didactice de masa studenților, o mai strînsă conlucrare a profesorilor cu studenții.

Asistentul, conferențiarul, profesorul trebuie să se afle acolo unde sînt studenții, să muncească și să trăiască alături de ei. Numai așa profesorul va fi un educator, va deveni, într-adevăr, acel om chemat să făurească intelectualul de mîine al patriei noastre. *(Vii aplauze).* Sînt convins că toți tovarășii care lucrează în învățămînt vor face totul pentru a realiza directivele și hotărîrile adoptate de partid și de Marea Adunare Națională, că și în acest domeniu capitala patriei va fi un exemplu, reușind să determine

îmbunătățiri radicale în desfășurarea procesului de învățămînt.

Cunoașteți, tovarăși, preocuparea și grija permanentă a partidului nostru pentru a asigura ridicarea continuă a nivelului de trai al poporului. De altfel, scopul întregii noastre politici, țelul ei suprem este omul, asigurarea condițiilor ca omul societății socialiste să se bucure din plin — atît din punct de vedere material, cît și spiritual — de tot ceea ce creează mai bun civilizația umană. În direcția aceasta ne concentrăm eforturile și sîntem hotărîți să facem totul și în viitor pentru ca poporul nostru să ducă o viață demnă, din ce în ce mai îmbelșugată.

Am adoptat în acești ani un șir de măsuri privind îmbunătățirea nivelului de viață al poporului. În Directivele adoptate de Congresul al IX-lea se prevede ca pînă în 1970 salariul real să crească cu 20—25%. Pe primii trei ani avem o creștere de 9,5%. Prin măsurile stabilite în planul pe 1969 se asigură creșterea salariilor cu circa 4 miliarde de lei, începîndu-se din ianuarie cu corpul didactic — care va primi un spor de circa 19% — și urmîndu-se apoi cu alte sectoare, în așa fel ca pînă la sfîrșitul anului cea mai mare parte sau chiar totalitatea ramurilor economiei și a celorlalte ramuri de activitate ale societății noastre vor beneficia de sporurile prevăzute în plan. Salariul real va crește astfel cu 5,1%.

Un rol însemnat în veniturile populației îl au cheltuielile social-culturale. La plenară m-am referit pe larg la aceste cheltuieli și nu doresc să revin amănunțit asupra lor. Trebuie însă să subliniez, tovarăși, că aceste cheltuieli social-culturale — în învățămînt, cultură, asistență și altele — au totalizat în 1968 suma de 31 de miliarde de lei, față de 22 de miliarde în 1965, și că în 1969 ele vor ajunge la 33 de miliarde. Este o creștere deosebit de mare, care depășește procentual creșterea venitului național. În acest

timp s-au asigurat fonduri necesare pentru mărirea pensiilor — care în 1969 reprezintă aproape dublu față de 1965. Anul acesta, după cum știți, s-au mărit bursele studenților cu aproape 20%, s-au adoptat măsuri de mărire a duratei concediului, care a crescut de la 17 zile în 1965 la 20,8 în 1969.

Desigur, toate acestea s-au răsfrînt pozitiv asupra nivelului de viață al poporului. Este adevărat, au fost luate și un șir de măsuri impuse de necesitatea de a pune ordine în unele sectoare de activitate, de a așeza pe baze economice mai sănătoase activitatea în aceste sectoare. Mă refer la chirii, la prețul lemnelor, al combustibilului în general — dar, după cum știți, pentru suportarea diferențelor, salariaților cu venituri mai mici li s-au asigurat indemnizații pînă la îmbunătățirea generală a salarizării. Cu toate măsurile la care m-am referit se asigură ca salariul real să sporească pînă în 1970 cu circa 23%, ceea ce va însemna realizarea spre limita superioară a Directivelor Congresului al IX-lea, care prevedeau 20—25%. Deci, în general, măsurile respective nu vor dăuna înfăptuirii sarcinilor puse de Congres în ce privește creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii, pentru că ele sînt compensate prin creșterea cu peste un miliard de lei a fondului de salarii prevăzut în planul cincinal pentru 1970. Toate acestea arată preocuparea și grija partidului nostru ca, o dată cu dezvoltarea economiei, științei, culturii, să crească continuu nivelul de viață al oamenilor.

Desigur, tovarăși, încă nu putem spune că toți oamenii muncii au asigurate condiții bune de viață, mai avem multe de făcut pînă să ajungem acolo. Dar, dacă analizăm toate măsurile, întreaga activitate a partidului nostru, putem constata că, an de an, facem mereu noi pași înainte spre ridicarea bunăstării întregului nostru popor. Consider că bine a făcut comitetul municipal că în chemarea sa s-a

ocupat de măsurile necesare înfăptuirii prevederilor în domeniul creșterii nivelului de trai, de măsurile privind asigurarea menținerii la nivelul stabilit prin plan a prețurilor la produsele de larg consum. Comitetul municipal de partid, consiliul popular trebuie să ia toate măsurile pentru ca în capitală să fie asigurate, în condiții corespunzătoare, atît înfăptuirea prevederilor planului, cît și buna aprovizionare și deservire a populației.

Consider că este bine ca comitetul municipal de partid să acorde mai multă atenție activității organizațiilor de partid din comerț, pentru ca cei ce lucrează în acest sector să înțeleagă că sînt chemați să deservească în mod exemplar populația. Trebuie să luăm măsuri hotărîte pentru a pune capăt unor stări de lucruri negative în domeniul deservirii populației ! Să terminăm cu concepția pe care o mai întîlnim la unii lucrători din comerț sau din alte sectoare care pretind pentru serviciile ce sînt obligați să le aducă cetățenilor răsplata materială de la aceștia. Într-adevăr, mulți s-au obișnuit așa, dar trebuie să înceapă să se dezobișnuiască, tovarăși ! Pentru că, pînă la urmă, acela care pretinde bacșiș — ca să-i spunem pe românește —, acela care înșală la cîntar își însușește bunul altuia. Și nu putem admite acest lucru. Eu nu pun în această categorie pe toți lucrătorii din comerț ; dar sînt asemenea cazuri și este necesar ca organizațiile de partid, organizațiile de masă să le acorde o atenție mai mare. Ce s-ar întîmpla dacă în fiecare sector de activitate s-ar proceda astfel ? Ce ar fi dacă — hai să zicem — cei de la „23 August" ar considera că pentru a livra anumite piese pentru „Grivița Roșie" trebuie să primească bacșiș ? *(Animație, veselie, vii aplauze).*

Despre activitatea în domeniul asistenței sanitare nu vreau să mă ocup. Este necesar să ținem seama de ce s-a discutat la plenara C.C. al P.C.R., să aplicăm măsurile

stabilite pentru a asigura o mai bună asistență medicală pentru oamenii muncii.

Aș dori, tovarăși, să spun cîteva cuvinte despre munca organizației de partid din București — una din cele mai puternice organizații ale partidului nostru. Ea numără circa 175 000 de membri de partid, ceea ce înseamnă că fiecare al optulea locuitor al Bucureștiului este membru al partidului comunist. Dacă ne gîndim că între locuitori mai sînt și copii — iar aceștia sînt pionieri —, atunci se poate spune că aproape nu există familie unde să nu avem un membru al partidului. Avem o organizație puternică, care exercită — și fără îndoială că va exercita tot mai mult în viitor — o influență profundă asupra întregii activități din capitala patriei noastre.

Eu cunosc organizația de partid din București de 35 de ani, din ilegalitate. Întotdeauna ea a constituit un sprijin pentru partidul nostru, pentru Comitetul Central. Cunosc ce a reprezentat după 23 August organizația din București, rolul important pe care ea l-a avut în condițiile grele de după eliberare, cunosc succesele obținute în desfășurarea întregii sale activități. Am fost la multe conferințe de partid din capitală și trebuie să spun cu bucurie că la Conferința de astăzi am constatat că organizația, activul din București au crescut considerabil. Avem aici și comuniști vechi, din ilegalitate, avem și comuniști intrați în partid după 23 August, avem și comuniști mai noi. Dar toți alcătuiesc un detașament unit, o forță de seamă, un sprijin de nădejde al partidului, al Comitetului nostru Central. *(Vii și îndelungate aplauze).*

Desigur, tovarăși, e o satisfacție să vezi cum au crescut cadrele în munca de partid, în domeniul economiei, științei, în toate sectoarele de activitate. Este plăcut să vezi amploarea muncii ideologice pe care o desfășoară organizația de partid din București, rolul tot mai activ pe

care îl are ea în ridicarea nivelului politic și ideologic al comuniștilor, al tuturor oamenilor muncii. Toate acestea sînt expresia politicii juste, marxist-leniniste, a partidului nostru. Pleclnd de la aprecierea că în condițiile desăvîrșirii construcției socialiste crește rolul conducător al partidului, Comitetul nostru Central, întregul partid se preocupă de creșterea și educarea activului de partid. Comitetul Central asigură ca partidul să fie strîns unit cu întregul popor, să-și îndeplinească rolul conducător în fiecare domeniu de activitate, să-și ducă la îndeplinire marile sarcini pe care și le-a asumat în fața națiunii noastre. Vorbind de rolul conducător al partidului, noi înțelegem aceasta nu declarativ, nu în sensul de a comanda sau a elabora teze generale, ci în sensul că partidul, toți comuniștii, la locul de muncă, se află în primele rînduri ale înfăptuirii programului de desăvîrșire a construcției socialiste. Comuniștii trebuie să fie strîns legați de clasa muncitoare, de țărănime, de intelectualitate, să facă totul pentru a fi urmați de oamenii muncii. Numai așa partidul își îndeplinește în fapt rolul de conducător al poporului. *(Aplauze puternice, prelungite).*

S-a relevat pe drept cuvînt aici practica partidului nostru de a se consfătui, în cele mai importante probleme, cu specialiștii, cu masele populare, de a asigura condițiile necesare participării lor active la elaborarea măsurilor și la înfăptuirea acestora. Tocmai în aceasta constă forța și tăria partidului nostru — în faptul că se sfătuiește cu poporul, că ține seama de părerile acestuia —, de aceea partidul nostru este urmat și va fi tot timpul urmat de întregul popor. *(Aplauze puternice, ovații).*

Între activitatea internă și politica externă a partidului nostru există o concordanță deplină. Noi pornim de la faptul că trebuie să acționăm în direcția întăririi continue a orînduirii noastre, a forței materiale și spirituale

a societății socialiste, considerînd că forța sistemului mondial socialist stă în forța fiecărei țări socialiste. Pornim de la faptul că cu cît fiecare țară socialistă obține rezultate mai bune, cu cît este mai puternică din punct de vedere economic, științific, cultural, cu atît devine mai puternic întregul sistem mondial socialist, cu atît crește influența socialismului în întreaga lume. *(Vii aplauze).*

Noi vom acționa și în viitor cu toată hotărîrea pentru a ne aduce contribuția la lichidarea neînțelegerilor dintre țările socialiste, la găsirea căilor pentru realizarea unității, pe baza principiilor marxist-leniniste, ale egalității în drepturi, respectului reciproc, neamestecului în treburile interne. Numai pe această bază se creează condiții pentru manifestarea din plin a internaționalismului, a solidarității internaționale dintre popoare libere și egale în drepturi, care construiesc noua orînduire. *(Vii aplauze).*

Partidul nostru a fost întotdeauna, este și va fi în continuare un detașament activ al mișcării comuniste internaționale, al luptei antiimperialiste. Vom face totul pentru a contribui la lichidarea divergențelor din mișcarea comunistă și muncitorească, la găsirea căilor pentru unirea în lupta împotriva imperialismului atît a comuniștilor, cît și a tuturor forțelor antiimperialiste, numai în acest fel vom avea garanția că vom împiedica realizarea planurilor imperialiste, că vom asigura pacea în lume. *(Aplauze puternice).* Pornim de la faptul că divergențele sînt trecătoare, că ele pot și trebuie să fie înlăturate cît mai curînd, datoria fiecărui partid comunist fiind de a milita în această direcție. Noi ne vom îndeplini neabătut această îndatorire atît față de poporul nostru, cît și față de clasa muncitoare, de forțele progresiste din întreaga lume. *(Vii aplauze).*

În același timp în lume există țări cu altă orînduire socială și, de aceea, trebuie să găsim căi pentru dezvoltarea colaborării și înțelegerii cu aceste state, pe baza principiilor respectului independenței și suveranității naționale, al neamestecului în treburile interne, al dreptului fiecărui popor de a-și hotărî soarta așa cum dorește. Pe această temelie, noi am dezvoltat și vom dezvolta și în viitor relații cu toate statele lumii. Tocmai datorită consecvenței cu care partidul nostru a militat și militează pentru colaborarea cu toate statele, poporul nostru are astăzi numeroși prieteni în întreaga lume, se bucură de un prestigiu crescînd în opinia publică internațională. Vom face totul pentru a dezvolta relații de prietenie cu toate popoarele, servind astfel cauza prieteniei și păcii în lume! *(Aplauze îndelungi).*

Doresc să închei, exprimîndu-mi încă o dată convingerea că organizația de partid a municipiului București, care dispune de puternice forțe în toate domeniile de activitate, va ști să-și îndeplinească cu cinste sarcinile ce îi revin, va îndeplini programul elaborat de Congresul al IX-lea, precum și angajamentele luate astăzi aici. Sînt convins că dumneavoastră, comuniștii, împreună cu toți oamenii muncii din capitală, veți aduce o contribuție tot mai mare la mersul înainte al poporului nostru pe calea bunăstării și fericirii. *(Aplauze puternice).*

Vă urez din toată inima mult succes în activitatea dumneavoastră; să depuneți eforturi și — aș dori — să cîștigați întrecerea care se va desfășura în anul viitor!

Vă doresc tuturor multă sănătate și fericire! *(Aplauze puternice, prelungite; asistența, în picioare, ovaționează îndelung pentru partid, pentru Comitetul său Central).*

CUVÎNTARE
LA ÎNTÎLNIREA CONDUCERII DE PARTID CU PREŞEDINŢI AI COOPERATIVELOR AGRICOLE ŞI AI UNIUNILOR COOPERATISTE JUDEŢENE

— 23 decembrie 1968 —

Stimaţi tovarăşi,

Am considerat util să dezbatem împreună proiectul de lege privind impunerea veniturilor agricole, pentru a asigura ca el să îmbine în mod armonios interesele generale ale statului cu cele ale ţărănimii, ale cooperatorilor şi necooperatorilor, să constituie un stimulent în dezvoltarea producţiei agricole şi consolidarea continuă a cooperativelor agricole de producţie.

Aş dori să remarc cu deosebită satisfacţie faptul că, atît în dezbaterile care au avut loc în judeţe, în cooperative, cît şi astăzi, aici, s-a subliniat că proiectul de lege corespunde acestor ţeluri, acestor interese ; el a fost înţeles şi însuşit de masele largi ale cooperatorilor din ţara noastră.

Pentru a înfăţişa efortul pe care statul nostru îl face în vederea progresului agriculturii, ridicării nivelului de trai al ţărănimii şi pentru a reliefa necesitatea ca ţărănimea să contribuie, pe măsura creşterii puterii sale economice, la asigurarea mijloacelor financiare pentru dezvol-

tarea societăţii noastre, am să mă refer la cîteva date ce mi se par mai semnificative.

În primul rînd, trebuie reţinut faptul că faţă de 1955, cînd impozitul agricol reprezenta 1,637 miliarde, anul acesta el reprezintă 1,065 miliarde — deci cu aproape 600 000 000 mai puţin. Cheltuielile făcute de stat în comune în 1955 reprezentau 1,546 miliarde ; comparînd volumul impozitului agricol cu cheltuielile bugetare, rezultă că pe atunci statul rămînea cu aproape 100 000 000. Anul acesta, cheltuielile de la buget pentru nevoile comunelor se ridică la 5,430 miliarde, diferenţa faţă de impozitul plătit de ţărănime, suportată de stat, fiind de 4,365 miliarde.

După cum vedeţi, tovarăşi, din aceste cifre, statul face eforturi serioase pentru dezvoltarea economică-socială a comunelor ; chiar după intrarea în vigoare a noii legi a impozitului agricol, se va încasa de la ţărănime circa 1,200 miliarde de lei, statul continuînd să încaseze mai puţin decît în 1955 şi să suporte aproape 4,500 miliarde de lei din buget pentru nevoile comunelor.

Fondurile destinate bugetelor comunale sînt utilizate în multe direcţii. Pentru activitatea agrozooveterinară, în 1955 cheltuiam 376 000 000, iar în 1968 cheltuim peste 1,240 miliarde. Sumele afectate pentru drumuri comunale şi lucrări edilitar-gospodăreşti s-au mărit de la 107 000 000 în 1955 la peste 500 000 000 în acest an. Cheltuielile pentru învăţămînt reprezentau în 1955 — 642 000 000, iar în 1968 ele s-au ridicat la aproximativ 2,307 miliarde, din care circa 140 000 000 pentru cărţile distribuite gratuit elevilor din şcolile existente în mediul rural. Pentru sănătate, statul plătea în 1955 — 197 000 000, iar în 1968 plăteşte 930 000 000. Fondurile pentru cultură şi artă s-au mărit în aceeaşi perioadă de la 37 000 000 la 128 000 000. Pentru administraţia comunală, în 1955 se cheltuiau 187 000 000, iar în 1968 circa 320 000 000. După cum ve-

deți, tovarăși, bugetul statului suportă pentru activitatea din comune cheltuieli cu mult mai mari decît se încasează sub formă de impozite de la țărănime. Pentru a acoperi aceste cheltuieli sîntem nevoiți să luăm din alte surse încă de aproape patru ori cît încasăm prin impozitul agricol. Subliniez toate acestea pentru că este bine să avem în vedere acest tablou atunci cînd analizăm problema așezării impozitului agricol.

Este cunoscut, tovarăși, că în anii la care mă refer producția agricolă a crescut, și o dată cu aceasta au sporit simțitor veniturile țărănimii ; dacă am lua ca bază de comparație nu anul 1955, ci anul 1965, am constata că în 1968 valoarea zilei-muncă în cooperative s-a mărit de la 17 la 19 lei, iar veniturile bănești obținute de țărănime din munca în cooperative au crescut de la 5,4 miliarde la peste 6 miliarde de lei. În această perioadă, veniturile bănești obținute prin vînzarea produselor agricole pe piață au crescut de la 4,350 miliarde la 5,100 miliarde de lei.

Toate acestea dovedesc, tovarăși, că datorită eforturilor pe care le face statul pentru modernizarea agriculturii, pentru dezvoltarea întreprinderilor de mecanizare, pentru chimizare și alte acțiuni s-au creat condiții pentru creșterea continuă, an de an, a veniturilor cooperatorilor. Nu s-a asigurat însă, prin sistemul impozitelor de pînă acum, ca și țărănimea, pe măsura și proporțional cu creșterea veniturilor, să participe la formarea mijloacelor financiare ale statului.

N-am vorbit de cheltuielile pentru învățămîntul superior, de bursele pe care le acordăm elevilor și studenților proveniți de la sate, de o serie de alte cheltuieli care contribuie, de asemenea, la creșterea bunăstării țărănimii ; pentru că, este de la sine înțeles, dacă aceste cheltuieli nu ar fi asigurate de către stat, ele ar trebui suportate de către țăranii care își dau copiii la învățătură.

Despre creșterea nivelului de viață al țărănimii vorbește, de asemenea, și faptul că între anii 1962 și 1967 s-a construit la sate un număr de aproape 427 000 de locuințe. Cunoașteți cu toții ce locuințe se construiesc acum în sate, ce înfățișare prosperă au căpătat comunele patriei noastre ! Desigur, este foarte bine că e așa, tovarăși ! Un alt indice al nivelului de trai al țărănimii este creșterea numărului satelor electrificate de la 4 600 în 1962 la 9 200 în 1968. Abonații la radio și radioficare din rîndul țăranilor au sporit de la 757 000 în 1962 la 1 367 000 în 1968, iar numărul televizoarelor din sate a crescut de la 5 652 în 1962 la peste 176 000 în 1968. Se poate continua astfel șirul cifrelor care demonstrează creșterea bunăstării țărănimii și în primul rînd a țărănimii cooperatiste. Aș mai aminti, de pildă, de achizițiile de mobilă făcute de țărani în acești ani, și dumneavoastră puteți enumera încă multe exemple de acest fel.

Faptele dovedesc în mod incontestabil că veniturile și situația economică a țărănimii s-au îmbunătățit și se îmbunătățesc an de an, ca urmare a creșterii producției agricole, a eforturilor pe care le face statul pentru sprijinirea agriculturii prin mecanizare, prin chimizare, prin introducerea cuceririlor științei agricole moderne. Trebuie subliniat faptul că inginerii care deservesc cooperativele sînt plătiți de stat, că medicii veterinari sînt, de asemenea retribuiți din bugetul statului. Întreținerea lor costă statul sute de milioane de lei. Este bine ca dumneavoastră, președinți de cooperative, președinți ai uniunilor cooperatiste județene, să aveți permanent în vedere aceste eforturi pe care le face statul nostru pentru dezvoltarea agriculturii. Trebuie subliniat cu toată limpezimea că progresele obținute în agricultură nu ar fi fost posibile fără efortul material continuu făcut de partidul și de statul nostru. Politica consecventă a partidului nostru asigură sporirea

producției agricole, modernizarea agriculturii patriei noastre, înflorirea satelor.

Desigur, au dreptate tovarășii care au spus aici că diferențierea impozitului agricol nu va asigura de la sine creșterea producției în cooperativele slab dezvoltate, îmbunătățirea activității lor, sporirea veniturilor cooperatorilor. Singura cale pentru toate cooperativele — și pentru cele bune și pentru cele rămase în urmă — de a asigura creșterea continuă a veniturilor este calea producției, calea organizării temeinice a muncii, a folosirii intensive, raționale a mijloacelor pe care statul le pune la îndemîna țărănimii — mecanizarea, știința agricolă, chimizarea, semințele selecționate, animalele de rasă. Fără acestea, nici un fel de diminuare a impozitului, chiar renunțarea completă la impozit, nu poate duce la îmbunătățirea nivelului de viață al țărănimii. De aceea, problema esențială pe care trebuie să o analizeze cooperativele, Uniunea Națională, uniunile județene, Consiliul Superior al Agriculturii, direcțiile agricole județene este aceea a organizării mai bune a muncii în vederea sporirii producției.

Dacă vrem să lichidăm rămînerea în urmă a unor cooperative, trebuie să ne gîndim la măsuri serioase în domeniul îmbunătățirii organizării muncii, al procesului de producție. Nu ne-am propus să dezbatem acum această problemă — o avem în vedere pentru viitorul apropiat, cînd ne vom întîlni cu toți cei care răspund de acest sector. Va trebui să facem totul pentru ca numărul cooperativelor cu venituri mai mici să descrească rapid, pentru ca toți cooperatorii să obțină venituri corespunzătoare. Reducerea impozitului agricol în cooperativele mai puțin dezvoltate din punct de vedere economic contribuie, într-o oarecare măsură, la îmbunătățirea veniturilor cooperatorilor, dar, desigur, această măsură nu poate rezolva problema. Noi vrem să asigurăm progresul mai rapid al

acestor cooperative, ridicarea lor deocamdată cel puțin la nivelul cooperativelor mijlocii. În felul acesta vor crește și veniturile cooperativelor și veniturile statului. Desigur, noi dorim ca nici cooperativele mijlocii să nu stea pe loc, ci să le ajungă din urmă pe cele fruntașe, iar acestea, la rîndul lor, să pășească mereu înainte.

Aș ruga pe tovarășii care vor merge acum acasă să explice aceste probleme tuturor cooperatorilor și mai ales să acționeze pentru adoptarea unor măsuri concrete care să asigure ridicarea cooperativelor rămase în urmă. Fiecare unitate cooperatistă are la îndemînă numeroase posibilități pentru a se dezvolta, pentru a se ridica din punct de vedere economic. Asemenea posibilități au și cooperativele din regiunile de deal și premontane, unde condițiile de sol și climă nu sînt dintre cele mai prielnice. Experiența arată însă că nu aceste condiții sînt cele care au determinat rămînerea în urmă a unor cooperative, ci slaba preocupare pentru organizarea producției. Va trebui să analizăm ce se poate face mai bine în aceste cooperative în ce privește creșterea animalelor, cultivarea plantelor tehnice, a cerealelor, practicarea pomiculturii și viticulturii. Să ne gîndim, pentru fiecare unitate în parte, ce este mai corespunzător, să organizăm valorificarea din plin a pămîntului, a tuturor resurselor, utilizarea mai bună a forței de muncă. Aceasta este singura cale pentru a asigura ridicarea veniturilor cooperativelor, creșterea bunăstării țărănimii.

În așezarea impozitului agricol trebuie să pornim de la faptul că este bine ca fiecare țăran cooperator și necooperator să-și plătească direct impozitul către stat, așa cum a fost de altfel întotdeauna. Este necesar ca fiecare cetățean să știe că are atît drepturi, cît și obligații față de stat, și printre obligații se numără și aceea de a participa, în raport cu veniturile sale, la cheltuielile generale ale

statului. Firește, astăzi lucrurile stau altfel decît în trecut; statul muncitorilor și al țăranilor, stăpîn pe mijloacele de producție, își asigură din sectorul de stat al economiei cea mai mare parte a veniturilor sale. Totuși, este necesar — atît în prezent cît și încă mult timp de-acum înainte — ca fiecare cetățean să contribuie, pe calea impozitelor, la susținerea activității statului. Salariații, știți bine, contribuie prin impozit la alcătuirea veniturilor statului cu aproape 8 miliarde de lei, deși numărul lor este mult mai mic decît al țăranilor. Țăranii contribuie doar cu 1,200 miliarde. În stabilirea impozitului trebuie să se țină seama de posibilitățile economice ale țărănimii.

Desigur, tovarăși, ne așteptăm ca producția agricolă să crească și pe această bază să sporească atît veniturile cooperatorilor, cît și cele ale statului. Există deci o cointeresare reciprocă a țărănimii cooperatiste și a statului. La un venit de 100 de lei, statul ia impozit în medie 8 lei, iar cooperatorilor le rămîn 92 de lei. Cointeresarea cooperatorilor este, prin urmare, mult mai mare; sperăm că acest lucru va fi just înțeles și îi va stimula pe țărani să depună eforturi sporite pentru creșterea continuă a producției agricole. În acest scop, statul va continua să acorde un ajutor substanțial agriculturii. Se vor produce mai multe îngrășăminte: anul viitor vom ajunge, probabil, la o cantitate de circa 900 000 de tone de substanță activă. Vom dispune de posibilități mai mari pentru mecanizarea lucrărilor agricole. Sperăm că și organele agricole, Uniunea Națională și uniunile județene ale cooperativelor vor lucra mai bine; credem, de asemenea, că și cooperativele, consiliile de conducere și președinții lor vor lucra, de asemenea, mai bine. Împreună vor reuși, desigur, să asigure dezvoltarea mai rapidă a producției agricole. S-au avut în vedere toate aceste aspecte atunci cînd s-a stabilit impozitul agricol.

Pentru așezarea impozitului pe baze echitabile s-a prevăzut diferențierea lui în funcție de venit — de la 6,5%, pînă la 16%. Am ținut seama de faptul că unii vor cîștiga mai mult și alții mai puțin, și e normal ca cei cu venituri mai mari să plătească mai mult. Un președinte de cooperativă, de exemplu, poate avea, după cum ați auzit aici, 500—600 de zile-muncă, iar unii depășesc 600 de zile-muncă. Președintele care ne-a spus că în cooperativa sa se asigură 50 de lei la zi-muncă la 600 de zile-muncă obține un venit de 30 000 de lei; dacă la ziua-muncă se dau 40 de lei — cum a arătat președintele cooperativei din Scornicești —, înseamnă că la 600 de zile-muncă obține un cîștig de 24 000 de lei. Cred că un astfel de președinte poate să dea din venitul său ceva mai mult — rămînîndu-i oricum un venit simțitor mai mare decît media pe care o realizează un cooperator.

De asemenea, dumneavoastră știți, tovarăși, că în aprecierea veniturilor țăranilor cooperatori trebuie să se țină seama și de faptul că pe produsele agricole ce se valorifică pe piața țărănească — chiar și de către președinți — se obțin prețuri mai mari. Este echitabil, este just să așezăm impozitul agricol în funcție de veniturile obținute. Acesta este, de altfel, un principiu general ce se aplică și salariilor muncitorilor; considerăm că este bine și necesar să fie aplicat și în agricultură.

Există desigur deosebiri între veniturile cooperativelor — între veniturile obținute de o cooperativă din Bărăgan, cu pămînt bun, și alta care dispune de un sol mai slab. Această deosebire se materializează în produse, respectiv în venituri. Noi nu ne propunem să egalizăm veniturile, dar, oricum, o oarecare intervenție a statului este necesară ca, pe calea impozitului, să se redistribuie o parte a veniturilor din cooperative. Să nu uităm că peste

tot trebuie să dezvoltăm învățămîntul, sănătatea, să satisfacem nevoile social-culturale ale țărănimii.

Așa cum au explicat mulți președinți, care au luat cuvîntul aici, țărănimea noastră înțelege în mod just principiile și orientarea noii legi. E firesc să fie așa pentru că ea corespunde pe deplin intereselor țărănimii și asigură o mai bună armonizare a acestor interese cu cele ale statului nostru. Nu aș mai vrea să dau aici date despre numărul de cooperative care vor plăti mai puțin. Am vorbit la plenară despre aceasta.

În discuții s-au făcut multe propuneri, care, în parte, sînt îndreptățite; de acestea va trebui să se țină seama. Mă refer la propunerile privind reducerea impozitului la familiile cu mai mulți copii. Cred că va trebui să începem de la familiile cu 3 copii, cărora să le acordăm o anumită scădere, probabil de 15%; să mergem apoi progresiv la familiile cu peste 5 copii, unde să operăm o reducere de circa 40%, urmînd ca familiile care au 10 copii — deci cu mame eroine — să fie scutite complet de impozit. Ținînd seama că în aceste condiții de fapt mama nu prea lucrează în producție, ne gîndim ca însuși capul familiei să beneficieze de aceste reduceri. Credem că în felul acesta se va veni în întîmpinarea celor mai multe propuneri care au fost făcute și aici, și în dezbaterile ce au avut loc în toate județele. De asemenea, ne gîndim la scutirea de impozit a soțiilor cooperatorilor care își fac stagiul militar — bineînțeles a celor care au copii. Cred că și aceasta este o măsură bună.

Mai sînt și alte propuneri care vor trebui analizate pentru a li se găsi soluția corespunzătoare. Va trebui, probabil, să facem anumite reduceri — poate de 50% — pentru pensionarii care cîștigă în jurul a 1 000 de lei. Pe bătrînii de peste 70 de ani care nu mai au familie este bine

să-i scutim complet; ne gîndim și la alte asemenea măsuri care să vină în preîntîmpinarea propunerilor și să creeze o situație de echitate, în concordanță cu preocupările generale ale partidului nostru, cu preocuparea sa continuă de a veni în ajutorul categoriilor cu venituri mai mici.

S-au făcut și propuneri care nu pot fi, desigur, acceptate. Eu înțeleg că unii ar dori să acordăm scutiri mai mari, să reducem mai mult. Este necesar, tovarăși, să ne gîndim totuși că așezarea impozitului trebuie să pornească de la posibilități, să țină seama de cîștigurile cooperatorilor, dar să asigure și realizarea unui anumit venit pentru stat. De aceea aș ruga pe tovarăși să înțeleagă că propunerile trebuie să pornească de la necesitatea întocmirii unei legi care să aibă în vedere și dezvoltarea statului nostru. Subliniez, încă o dată, că cele mai multe din propunerile făcute pînă acum, inclusiv cele ascultate aici, merg în această direcție justă, și acesta este un lucru îmbucurător.

Cu îmbunătățirile ce i se vor aduce, consider că proiectul de lege va putea fi supus Marii Adunări Naționale, că el va crea un cadru mai bun în ce privește așezarea impozitului agricol, că, realmente, va fi un mijloc, un instrument pentru a stimula creșterea mai rapidă a producției agricole, sporirea într-un ritm mai mare a veniturilor țărănimii noastre muncitoare.

Trebuie să înțelegem, tovarăși, că atît țărănimea, cît și clasa muncitoare și intelectualitatea, numai acționînd în direcția dezvoltării continue a bazei materiale a societății, a ridicării neîntrerupte a nivelului producției, pot asigura înflorirea continuă a orînduirii noastre socialiste, ridicarea bunăstării întregului popor. Sînt încredințat că țărănimea

cooperatistă va înfăptui ca și pînă acum, neabătut, politica de dezvoltare a agriculturii, va sprijini politica internă și externă a partidului, aducîndu-și contribuția, alături de clasa muncitoare, la progresul societății noastre socialiste.

Aș dori să vă rog să transmiteți tuturor cooperatorilor un salut călduros din partea Comitetului Central și urări de noi succese în activitatea lor.

CUVÎNTARE LA PLENARA CONSILIULUI UNIUNII NAȚIONALE A COOPERATIVELOR AGRICOLE DE PRODUCȚIE

— 28 ianuarie 1969 —

Stimați tovarăși,

Plenara Consiliului Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție a dezbătut pe larg activitatea desfășurată în 1968 în sectorul cooperatist al agriculturii. Au fost evidențiate rezultatele pozitive, au fost aduse și unele critici îndreptățite, s-au făcut numeroase propuneri prețioase. Atît Consiliul Superior al Agriculturii, cît și Consiliul Uniunii Naționale a Cooperativelor au sarcina de a studia propunerile, de a ține seama de criticile aduse și de a adopta, în continuare, măsuri pentru îmbunătățirea activității în agricultura țării noastre.

Ședința dumneavoastră are loc în anul cînd se împlinesc 20 de ani de la hotărîrile plenarei Comitetului Central al partidului din martie 1949 privind transformarea socialistă a agriculturii. În acest sens, am putea spune că ea este și o ședință festivă, făcînd bilanțul întregului proces de cooperativizare, al marilor succese obținute pînă acum în agricultura noastră nouă. Aș dori, cu acest prilej, să felicit Consiliul Uniunii Naționale, pe toți cooperatorii,

pe toți lucrătorii din agricultura socialistă a patriei noastre.

Bilanțul acestor 20 de ani este deosebit de grăitor. El demonstrează că linia trasată de partidul comunist pentru unirea țărănimii în cooperative agricole, pentru unirea eforturilor materiale și a muncii țărănimii noastre a dat rezultate bune. Astăzi putem spune cu îndreptățită mîndrie că agricultura noastră a parcurs în acești 20 de ani perioada istorică de la mica proprietate — care nu asigura nici țărănimii posibilitatea îmbunătățirii vieții, nici dezvoltarea economiei naționale — la agricultura mare, socialistă, care s-a dovedit în stare să asigure creșterea bunăstării țărănimii, sporirea contribuției ei la dezvoltarea avuției naționale, la progresul României pe calea socialismului.

Dacă ne referim la realizările din ultimii trei ani, care sînt primii trei ani ai actualului cincinal, constatăm că programul de dezvoltare multilaterală a patriei, elaborat de partid, se înfăptuiește cu succes în toate domeniile de activitate.

Așa cum relevă Comunicatul publicat astăzi în presă asupra îndeplinirii planului de stat, prin munca plină de abnegație a clasei muncitoare, a țărănimii cooperatiste, a tuturor lucrătorilor din agricultură, a intelectualității se asigură progresul tot mai rapid al economiei socialiste și, pe această bază, ridicarea nivelului de trai al populației de la orașe și sate, creșterea gradului de civilizație materială și spirituală a patriei noastre.

Întreaga experiență a dezvoltării României confirmă încă o dată că factorul fundamental al progresului și civilizației îl constituie industrializarea socialistă, care asigură creșterea în ritm rapid a întregii economii naționale, ridicarea tuturor regiunilor țării, lichidarea decalajului față de țările avansate economic, înflorirea generală a

vieții sociale în patria noastră, apărarea și consolidarea independenței naționale. Iată de ce partidul nostru va continua să pună în centrul activității sale industrializarea țării, văzînd în aceasta calea sigură spre edificarea deplină a socialismului, spre crearea condițiilor pentru trecerea la construirea societății comuniste în România.

În același timp, Comitetul Central al partidului și guvernul acordă o atenție deosebită agriculturii, ținînd seama de rolul important al acestei ramuri în condițiile concrete ale țării noastre, pentru formarea venitului național, pentru satisfacerea nevoilor economiei, ale întregului popor. Înfăptuirea politicii agrare a partidului și statului reprezintă o condiție esențială a realizării întregului program de dezvoltare a României, aceasta fiind o parte componentă, deosebit de importantă, a operei generale de edificare a socialismului în patria noastră.

Partidul a stabilit un plan de măsuri pentru dezvoltarea multilaterală, intensivă a agriculturii. Pentru lărgirea bazei ei tehnice-materiale au fost alocate în ultimii ani importante mijloace și fonduri financiare. Numai în primii trei ani ai cincinalului, statul a investit în agricultură aproape 20 de miliarde de lei, la care se adaugă peste 9 miliarde de lei investiții din fondurile proprii ale cooperativelor agricole.

Una din liniile directoare ale programului de dezvoltare a agriculturii este dotarea cu tractoare și mașini agricole, extinderea și diversificarea lucrărilor executate mecanizat. Cooperativele agricole sînt deservite în prezent de 289 de întreprinderi pentru mecanizarea agriculturii, care dispun de 66 700 de tractoare, 45 800 de semănători mecanice, 33 800 de combine de recoltat păioase și alte mașini agricole. Statul face eforturi mari pentru dezvoltarea într-un ritm rapid a industriei chimice, asigurîndu-se agriculturii cantități sporite de îngrășăminte și alte

substanțe pentru combaterea bolilor și dăunătorilor. Numai în industria de îngrășăminte în perioada 1966—1968 s-au investit 4,2 miliarde de lei. De asemenea, pentru extinderea irigațiilor și a celorlalte îmbunătățiri funciare necesare creșterii producției agricole, statul a alocat în cei trei ani ai cincinalului 4,1 miliarde de lei.

Sprijinul material acordat de stat agriculturii s-a concretizat în 1968 și prin cheltuirea de la buget a 1,2 miliarde de lei pentru combaterea dăunătorilor și epizootiilor, pentru stațiunile de montă, întreținerea pășunilor comunale și alte acțiuni agrozooveterinare. Totodată, s-au asigurat cantități sporite de semințe de productivitate ridicată la principalele culturi, material săditor vitipomicol, animale de rasă pentru îmbunătățirea șeptelului.

În scopul dezvoltării producției agricole vegetale și animale, statul acordă, în condiții foarte avantajoase, cooperativelor agricole importante credite pe termen lung pentru investiții. În perioada 1966—1968, volumul acestor credite s-a ridicat la peste 2,2 miliarde de lei. La acestea se adaugă creditele acordate pe termen scurt, sub formă de avansuri, sau pentru lucrări de întreținere a culturilor. Adunînd toate acestea, constatăm că anual agricultura cooperatistă este creditată cu 4—5 miliarde de lei, din care o bună parte reprezintă credit fără dobîndă. Subliniez aceasta, tovarăși, pentru a evidenția efortul pe care îl face statul pentru dezvoltarea agriculturii noastre, pentru a evidenția că progresele pe care le-am realizat în agricultura socialistă se datoresc în primul rînd grijii partidului și statului pentru crearea și dezvoltarea bazei ei materiale, care are rolul hotărîtor în sporirea și modernizarea producției.

Un sprijin puternic pentru țărănime îl constituie faptul că statul achiziționează la prețuri bune, ferme, produsele agricole. În 1968, țărănimea a primit pentru produsele vîndute statului 16,6 miliarde de lei, ceea ce reprezintă o creștere de 31% față de 1965.

Eforturi serioase face statul nu numai pentru sprijinirea producției agricole, ci și pentru asigurarea unor condiții de viață mai bune țărănimii, pentru introducerea în sate a unor elemente de civilizație urbană. Se dezvoltă tot mai mult rețeaua de învățămînt și asistență sanitară în mediul rural, așezămintele culturale, se extinde rețeaua comercială, activitatea de prestații de servicii, electrificarea și alte activități edilitar-gospodărești. În satele noastre, an de an se construiesc zeci de mii de case noi, radioul și televiziunea pătrund în tot mai multe locuințe țărănești, toate acestea demonstrînd că nivelul de viață și de cultură al satului crește continuu.

Ca urmare a cooperativizării, a eforturilor făcute de statul socialist pentru asigurarea condițiilor materiale necesare progresului continuu al agriculturii, precum și a muncii harnice, entuziaste a țărănimii noastre, a tuturor lucrătorilor din agricultură, producția globală agricolă a țării pe primii trei ani ai cincinalului a fost, în medie, cu circa 24% anual mai mare decît media anilor 1961—1965. Producția anuală medie de 13 300 000 de tone de cereale obținută în primii trei ani ai cincinalului depășește cu 220 000 de tone prevederile planului pentru acești ani și cu 2 400 000 de tone realizările anuale din cei cinci ani anteriori. Creșteri importante s-au obținut la producția de floarea-soarelui, sfeclă de zahăr și alte culturi. Realizări s-au dobîndit și în dezvoltarea zootehniei, în creșterea producției animaliere. Față de 1965, anul trecut producția totală pe țară a crescut cu 18% la carne, 19,8% la lapte, cu 18,1% la lînă, cu 14,8% la ouă. În ultimii ani s-au extins plantațiile de pomi și vii, s-a dezvoltat legumicultura. În 1968, față de media anuală realizată în perioada 1961—

1965, a crescut cu 38,8% producția de legume, cu 40,6% de cartofi, cu 30% de struguri și cu 14,2% de fructe.

O influență pozitivă asupra sporirii producției vegetale și animale au avut-o măsurile adoptate de partid și guvern pentru perfecționarea conducerii, planificării, finanțării și organizării unităților agricole de stat. Întreprinderile și fermele agricole de stat obțin rezultate superioare în creșterea producției și a rentabilității, îndeplinindu-și tot mai bine îndatoririle ce le revin în asigurarea nevoilor de produse agroalimentare ale țării. În 1968, ponderea întreprinderilor agricole de stat în fondul central total de produse agricole s-a ridicat la 40% la grîu, aproape 30% la floarea-soarelui, aproape 32% la carne.

Tovarăși,

În perioada care a trecut de la încheierea transformării socialiste a satului, agricultura noastră cooperatistă a parcurs un proces continuu de dezvoltare și consolidare, afirmîndu-și tot mai evident superioritatea, demonstrîndu-și marile rezerve de care dispune pentru creșterea producției agricole, pentru asigurarea bunăstării țărănimii. Cooperativele agricole — forma de producție care reunește milioane de țărani din România — ocupă astăzi, prin suprafața de teren de care dispun și prin ponderea pe care o au în producția agricolă, locul cel mai important în agricultura țării noastre.

Utilizînd gospodărește sprijinul acordat de stat, valorificînd resursele proprii, organizîndu-și bine munca, cea mai mare parte a cooperativelor agricole obțin succese însemnate în sporirea producției și dezvoltarea proprietății obștești, în creșterea veniturilor cooperatorilor. În fiecare județ, atît în zonele cu fertilitate ridicată a pămîntului, cît și în zonele de deal și premontane, cea mai mare parte a cooperativelor au devenit puternice unități

agricole care dețin suprafețe însemnate, mari efective de animale și fonduri materiale ce reprezintă o serioasă forță economică. În perioada 1963—1967 valoarea proprietății cooperatiste, raportată la suta de hectare, a crescut cu aproape 68%. În cadrul acesteia, valoarea fondurilor fixe la 100 ha s-a mărit în perioada respectivă cu peste 66%.

Creșterea producției agricole și dezvoltarea proprietății cooperatiste au determinat sporirea veniturilor cooperatorilor. În perioada anilor 1963—1968, valoarea totală a zilei-muncă a crescut cu 23%, iar sumele plătite cooperatorilor reprezentînd retribuția în bani au crescut cu aproape 54%.

Rezultatele de seamă obținute în dezvoltarea cooperativelor se datoresc și faptului că a crescut experiența țăranilor cooperatori în buna gospodărire a mijloacelor materiale și financiare de care dispun. Din rîndul țărănimii cooperatiste s-au ridicat numeroase cadre de gospodari destoinici, care îndeplinesc cu succes funcții de răspundere, rezolvă cu pricepere problemele complexe ale acestor mari unități agricole socialiste.

Ca rezultat al consolidării și dezvoltării noilor relații socialiste de producție s-au produs transformări adînci în mentalitatea țărănimii, în atitudinea față de muncă, față de proprietatea obștească, față de interesele generale ale statului. Țărănimea cooperatistă este o clasă nouă, omogenă, care, împreună cu clasa muncitoare, cu întregul popor, contribuie cu succes la progresul și prosperitatea patriei, la desăvîrșirea construcției socialismului în România.

Trecînd cu succes examenul practicii, agricultura cooperatistă s-a dovedit forma obiectiv necesară de organizare a muncii țărănimii în condițiile orînduirii socialiste. Experiența țării noastre demonstrează convingător că transformarea socialistă a agriculturii este o condiție fundamentală a succesului întregii opere de construcție so-

cialistă, calea pe care se asigură generalizarea relațiilor de producție socialiste în întreaga economie, lichidarea definitivă și sub orice formă a exploatării omului de către om. Cooperativizarea agriculturii este una din legile generale ale transformării revoluționare a societății, unul din principiile fundamentale ale concepției marxist-leniniste cu privire la construcția noii orînduiri. În același timp, experiența arată că încheierea cooperativizării reprezintă doar premisa ridicării nivelului agriculturii, modernizării și creșterii producției, îmbunătățirii condițiilor de trai ale țărănimii. Pentru a realiza acest scop sînt necesare eforturi materiale susținute din partea statului socialist, a țărănimii, dezvoltarea bazei tehnice-materiale a agriculturii, întărirea economică-organizatorică a fiecărei cooperative agricole de producție. Într-un cuvînt, tovarăși, pentru a avea o agricultură modernă, în stare să satisfacă din plin nevoile de consum ale populației, să contribuie din plin la creșterea avuției naționale, este nevoie de investiții tot mai mari. Numai astfel agricultura va deveni, ca să spunem așa, o ramură a producției industriale. Numai așezînd forma cooperatist-socialistă a marii proprietăți pe o bază tehnică-materială avansată vom putea crea o agricultură modernă, demnă de orînduirea socialistă și comunistă.

Forța, dinamismul agriculturii noastre cooperatiste, capacitatea ei de a asigura, în mod constant, producții ridicate au fost probate cu deplin succes și în condiții naturale nefavorabile, în special în împrejurările secetei din 1968. Generațiile mai vîrstnice își aduc aminte ce însemna în trecut seceta pentru țărănime, pentru țara întreagă. Ea aducea foamete și mizerie în casele milioanelor de familii țărănești, provoca o adevărată calamitate economică în lumea satelor, avînd totodată grave repercusiuni asupra nivelului de viață al întregii populații, asupra consumului general. Anul trecut, în condițiile unei secete care, așa cum spun specialiștii și mulți țărani, în unele zone a fost mai accentuată chiar decît cea din anii 1946—1947, țărănimea noastră cooperatistă, toți lucrătorii din agricultură, beneficiind de puternicul sprijin al statului, au trecut cu succes obstacolul ridicat de natură și au asigurat produsele agricole necesare aprovizionării populației și industriei. Deși, după cum se vede din Comunicatul statistic de astăzi, producția agricolă este cu ceva sub realizările anului 1967, ea a putut asigura, în condiții bune, nevoile de consum ale întregii țări.

Tabloul de realizări pe care îl înfățișează agricultura noastră socialistă constituie o puternică ilustrare a justeței politicii agrare marxist-leniniste a partidului nostru, demonstrează în mod convingător realismul măsurilor adoptate de partid și de stat, măsuri care corespund pe deplin condițiilor și posibilităților țării noastre, necesității asigurării avîntului continuu al agriculturii socialiste în pas cu dezvoltarea generală a patriei.

Stimați tovarăși,

Se împlinesc șapte ani de la încheierea muncii de cooperativizare a agriculturii în țara noastră. Așa cum am arătat, în această perioadă am obținut multe succese în modernizarea și ridicarea eficienței producției agricole, în perfecționarea organizării muncii în cooperative, în continua lor întărire economică. Analiza rezultatelor obținute în producție și a situației economice-financiare a cooperativelor din diferite zone ale țării arată însă că posibilitățile create prin organizarea socialistă a agriculturii și prin asigurarea de către stat a unei puternice baze tehnice-materiale nu sînt peste tot valorificate în aceeași măsură.

Făcînd bilanțul activității noastre, nu putem să nu ne oprim și asupra neajunsurilor și lipsurilor care s-au manifestat și continuă să se mai manifeste în agricultura noastră în general și în agricultura cooperatistă. Evidențiind rezultatele bune, trăgînd învățăminte și generalizînd ceea ce a fost bun, și analizînd, totodată, lipsurile și neajunsurile, luînd măsuri pentru lichidarea lor în cel mai scurt timp, putem asigura îmbunătățirea activității noastre, înfăptuirea sarcinilor trasate de partid pentru progresul continuu al agriculturii socialiste.

Doresc, în primul rînd, să remarc faptul că cooperativele agricole de producție au cunoscut o dezvoltare neuniformă. Dacă cele mai multe cooperative au progresat în ritm rapid, sînt unele care au înregistrat progrese lente și altele chiar au bătut pasul pe loc. Or, știți bine, tovarăși, că dacă stai pe loc înseamnă că de fapt rămîi în urmă. Această situație este ilustrată de datele privind gruparea cooperativelor după indicatorii economici de bază. Mă voi referi la situația proprietății obștești la suta de hectare teren agricol în anii 1963—1967. În 1963 existau 1 748 de cooperative cu pînă la 100 000 de lei proprietate obștească. În 1967, în această situație au fost numai 553 de cooperative, deci numărul lor a scăzut simțitor. Acest fenomen pozitiv este caracteristic atît cooperativelor din zonele de șes, cît și celor din zonele de deal și munte. În 1963, 2 205 cooperative, adică 45,3% din total, aveau între 100 000—200 000 de lei proprietate obștească. Acum această categorie cuprinde 1 660, reprezentînd 35,5% din totalul cooperativelor; în schimb, numărul cooperativelor cu o avere obștească între 200 000—300 000 de lei a crescut de la 724 (14,9%) la 1 285 (27,5%), iar al celor cu peste 300 000 de lei avere obștească de la 193 (4%) la 1 180 (25,2%)

Desigur, analizînd aceste date, reiese că a crescut mult numărul cooperativelor care dețin în momentul de față peste 200 000 de lei proprietate obștească la suta de hectare. Dar mai există încă un număr mare de unități — circa 12% — care au sub 100 000 de lei la suta de hectare, ceea ce arată, tovarăși, că mai avem mult de făcut pentru ca toate cooperativele să se dezvolte intens. Trebuie să menționăm că asemenea cooperative slab dezvoltate nu se află numai în zona de deal și munte. 106 din ele sînt în cîmpie. În același timp, în zona de deal există 564 de cooperative care dețin o proprietate obștească de 200 000—300 000 de lei, iar 392 de peste 300 000 de lei la suta de hectare. Aceasta demonstrează că și cooperativele din zonele de deal, în măsura în care sînt bine gospodărite și conduse, pot obține rezultate bune în dezvoltarea lor economică.

Dacă am analiza și veniturile bănești și retribuția la zi-muncă, am ajunge la aceeași concluzie. Voi da numai o cifră privind valoarea zilei-muncă. Din totalul cooperativelor care au asigurat o valoare a zilei-muncă de peste 30 de lei, 154 de cooperative sînt situate în zona de cîmpie și 133 în zona de deal, ceea ce arată că și la deal sînt posibilități de creștere a producției, de sporire a veniturilor.

Așa cum rezultă din datele prezentate, în toate zonele țării se află atît cooperative bune, cu indicatori economici ridicați, cît și cooperative mai slab dezvoltate. Desigur, condițiile naturale concrete în care se găsesc cooperativele agricole reprezintă un factor important care determină diferențierea lor economică. Dar, așa cum am arătat, cifrele demonstrează că rămînerea în urmă a unor cooperative agricole, chiar și a celor din zonele de deal și premontane, nu poate fi explicată numai prin condițiile pedoclimatice mai puțin prielnice. În mare măsură, situa-

ția economică necorespunzătoare a unor cooperative se datorește neajunsurilor existente în organizarea producției și a muncii, insuficientei preocupări pentru sporirea averii obștești, pentru buna gospodărire a fondurilor materiale și bănești.

Viața, experiența a numeroase cooperative agricole arată că și în zonele de deal și premontane se pot obține rezultate bune prin organizarea corespunzătoare a producției, prin dezvoltarea ramurilor specifice, tradiționale, cum sînt creșterea animalelor, pomicultura, viticultura. Nu aș dori să mă refer la exemple concrete. Aici mai mulți președinți de cooperative, secretari de partid au prezentat fapte grăitoare în această direcție. Rămînerea în urmă a unor cooperative se datorește și neajunsurilor în îndrumarea și sprijinirea acestora de către organele agricole, de către uniunile cooperatiste, de către alte organizații de stat, de către întreprinderile de mecanizare.

Dacă organele noastre agricole ar fi acționat cu mai multă fermitate și hotărîre în realizarea măsurilor stabilite de partid și guvern, dacă ar fi ajutat în mai mare măsură, în mod concret, fiecare cooperativă în parte să-și organizeze producția, corespunzător condițiilor în care își desfășoară activitatea, am fi putut de mult lichida rămînerea în urmă a cooperativelor slab dezvoltate. Trebuie deci să înțelegem că nu despre lipsa posibilităților de dezvoltare a unor cooperative din diferite zone se poate vorbi, ci despre munca slabă a organelor care au sarcina să îndrume și să asigure dezvoltarea agriculturii, despre munca slabă din cooperativele respective, despre activitatea deficitară a organelor și organizațiilor de partid din județele și comunele în care avem asemenea situații.

M-aș referi la Maramureș, despre care am auzit că s-a spus ieri că ar avea cooperative lipsite de condiții de dezvoltare. Cine nu cunoaște tradiția care a existat în Maramureș în creșterea animalelor? Rasa brună, Schwitzul de Maramureș, cum i se spunea, formată și dezvoltată în această zonă, se bucura de o apreciere deosebită în toată țara. Pe pășunile bogate ale Maramureșului, crescătorii de animale reușeau să obțină venituri mari. Trebuie să se ia măsuri ca Maramureșul să redevină o bază a producției noastre de animale selecționate. Și nu numai Maramureșul este în această situație, tovarăși. Nu se poate admite ca unele județe de munte și de deal, cu suprafețe mari de pășuni și finețe, cu tradiții bogate în zootehnie să realizeze producții de lapte mai mici decît în zonele de șes. Voi mai reveni la problema animalelor. M-am oprit însă la ea pentru a sublinia că nu sînt îndreptățite părerile că în zonele de deal și munte sînt condiții mai puțin prielnice pentru sporirea producțiilor și veniturilor în cooperative. Este adevărat că, dacă vom pune grîu și porumb pe munți, n-o să obținem nimic. Trebuie să organizăm agricultura în raport de condițiile geografice diferențiate ale țării noastre, să punem grîu și porumb, cartofi și floarea-soarelui acolo unde cresc mai bine și să dezvoltăm zootehnia acolo unde avem condiții naturale prielnice și unde țăranii au crescut animale nu de sute, ci de mii de ani.

Renunțînd la părerea că în zonele de deal și munte nu sînt condiții prielnice pentru agricultură, să ne apucăm serios de treabă pentru a organiza o agricultură științifică în toate cooperativele, în toate zonele, astfel ca în cel mai scurt timp să lichidăm neajunsurile la care m-am referit.

Stimați tovarăși,

Discutînd acum, la începutul anului, despre activitatea cooperativelor agricole de producție, problema principală care trebuie să stea în fața noastră este aceea a măsurilor pentru creșterea producției agricole.

Mă voi referi în primul rînd la sectorul producției vegetale, unde rezultatele, în ansamblu, sînt mai bune. Este pozitiv că în cooperative producția medie la hectar a crescut la grîu de la 1 250 kg în 1963 la 1 580 kg în 1968, la porumb de la 1 750 kg în 1963 la 2 000 kg în 1968, la floarea-soarelui de la 1 020 kg la 1 270 kg, la sfecla de zahăr de la 13 000 kg la 20 000 kg. Dar, tovarăși, aceste creșteri ne pot oare mulțumi ? Realitatea arată că ele sînt sub posibilități, că nu corespund bazei tehnice-materiale pe care am creat-o.

La cereale problema semințelor este rezolvată ; la porumb avem hibrizi buni, iar la grîu, în mare parte, se utilizează sămînță din soiuri de productivitate ridicată. De asemenea, lucrările la cultura grîului sînt mecanizate aproape în întregime, iar la porumb în bună măsură. An de an s-au folosit cantități sporite de îngrășăminte chimice. Cu toate acestea, avem un număr de cooperative care obțin producții de grîu sub 1 000 kg la hectar și de porumb sub 1 500 kg. Se impune adoptarea unor măsuri hotărîte pentru creșterea mai rapidă a producției de cereale în toate cooperativele. Spun aceasta, tovarăși, pentru că mi-a făcut impresia că unii tovarăși din Consiliul Superior al Agriculturii și de la Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole s-au declarat oarecum satisfăcuți de rezultatele obținute.

Pentru creșterea recoltelor trebuie să se asigure, în primul rînd, folosirea cu mai multă grijă a pămîntului — principalul mijloc de producție în agricultură. Datele ne arată că în ultimii trei ani suprafața arabilă a cooperativelor agricole s-a diminuat cu peste 40 000 ha, din care mare parte s-a folosit pentru construcții și drumuri. În unele cooperative continuă să se facă risipă de pămînt. Avem datoria și răspunderea față de generația de astăzi ca și față de generațiile de mîine de a apăra, păstra și lărgi continuu suprafața arabilă a țării. Problema suprafeței arabile, a suprafeței agricole, în general, este o problemă a întregului nostru popor, o problemă a dezvoltării națiunii noastre socialiste și nu este nimănui îngăduit să manifeste lipsă de răspundere față de acest bun național.

Este necesar ca atît cooperativele agricole, cît și consiliile populare comunale și județene să acționeze pentru îndeplinirea cu sfințenie a legii privind apărarea fondului funciar. De asemenea, tovarăși, trebuie să se facă mai multă ordine în privința loturilor deținute de cooperatori, să nu se diminueze sub nici un motiv suprafața de teren proprietate obștească, iar loturile să nu depășească prevederile din statut și totodată să se asigure ca ele să fie muncite în bune condiții.

Aceasta este însă doar o latură a problemei folosirii eficiente a pămîntului. O deosebită importanță o are, în același timp, ridicarea continuă a fertilității solului. Este de înțeles că dacă lucrările de îmbunătățire și fertilizare a solului nu sînt efectuate, nici pămîntul nu va da roadele pe care le dorim. Considerăm că în privința aceasta a scăzut preocuparea cooperativelor, a organelor agricole, a specialiștilor pentru continuarea și dezvoltarea acțiunilor — inițiate cu cîțiva ani în urmă — de fertilizare a solului. Activitatea de ameliorare a solului trebuie bine organizată și condusă în fiecare cooperativă, în fiecare sat, pentru a se evita orice degradare a terenurilor agricole. Problema îmbunătățirii și fertilizării solului este valabilă atît pentru șes, cît și pentru deal și munte.

Trebuie, apoi, tovarăși, să acordăm mai multă atenție executării la timp a lucrărilor de însămînțare și mai cu seamă a lucrărilor de întreținere. Să nu ne mai întîlnim cu situații din anii trecuți cînd mii de hectare cu porumb și alte culturi au rămas neprășite. Aceasta este una din cauzele recoltelor slabe pe care le-au obținut unele uni-

tăți agricole. Lucrările de recoltare a porumbului, cartofului, sfeclei de zahăr, furajelor, fructelor se fac cu întîrzieri, durează prea mult. Dumneavoastră știți bine că dacă porumbul nu este strîns la timp, dacă rămîne mai mult decît trebuie pe cîmp, își pierde din calitățile nutritive. Au fost cazuri cînd unele cooperative se plîngeau de lipsa furajelor în timp ce porumbul era încă nestrîns. Problema executării la timp și de calitate a muncilor agricole este o problemă hotărîtoare pentru sporirea producției. Dumneavoastră cunoașteți zeci de exemple de cooperative alăturate, cu condiții similare de sol și climă, care obțin unele 2 000—3 000 de kg porumb la hectar și altele sub 1 500 kg. Dacă examinăm lucrurile atent, vom observa că la primele s-au făcut toate prașilele la timp, iar la celelalte nu. Asemenea situații se pot întîlni și la cîmpie și la deal.

Consider că propunerea făcută aici de a se stabili obligații ferme privind executarea lucrărilor agricole este pe deplin îndreptățită. Trebuie să înțelegem că în societatea noastră socialistă, ca de altfel în orice societate, executarea lucrărilor agricole este o necesitate și deci o obligație pentru toți cei ce lucrează în acest domeniu — fie că este vorba de proprietate colectivă, de stat sau particulară. Pămîntul este un bun al întregii națiuni, el trebuie să asigure hrana tuturor oamenilor muncii, întregii țări. Este necesar ca, în cel mai scurt timp, Consiliul Superior al Agriculturii și Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole să elaboreze măsuri pentru legiferarea obligațiilor legate de lucrarea pămîntului. În același timp este necesar ca în regulamentele interioare ale cooperativelor să fie prevăzută obligativitatea pentru toți cooperatorii de a participa la muncă nu după bunul plac, ci corespunzător nevoilor cooperativei.

În perioadele de vîrf este necesar ca toți cooperatorii, inclusiv cadrele de conducere, în frunte cu președintele, să muncească efectiv la executarea lucrărilor agricole. Nu se poate admite, tovarăși, ca porumbul sau griul să rămînă pe cîmp, să se strice, iar președinții, brigadierii, socotitorii și alte cadre cu munci administrative — 30—50 de oameni în fiecare cooperativă — să stea prin birouri.

Se caută pe alocuri să se justifice neexecutarea lucrărilor agricole prin lipsa brațelor de muncă. Dar putem oare vorbi de lipsă de forță de muncă în România, cînd peste 50% din populația activă lucrează în agricultură ? În plus, trebuie spus că în agricultură se lucrează în medie doar 110—120 de zile pe an. Trebuie să înțelegem că în agricultură trebuie să se muncească atît și atunci cînd este nevoie. Dacă n-ai strîns astăzi griul, mîine îl poți pierde. În privința realizării lucrărilor agricole, conform regulilor agrotehnice, în unele cooperative situația nu este corespunzătoare. Trebuie să punem capăt unor asemenea stări de lucruri negative, pentru că numai astfel putem asigura ca agricultura noastră socialistă să meargă tot mai bine.

O altă problemă la care aș dori să mă refer este aceea a activității întreprinderilor de mecanizare a agriculturii. Desigur, acestea au rezultate bune. Au însă și lipsuri. Nu ne-am propus să analizăm activitatea lor, dar nici nu putem vorbi de agricultura cooperatistă fără a pomeni de ele, căci activitatea întreprinderilor de mecanizare se resimte în cooperativele noastre. Avea deplină dreptate tovarășul de la cooperativa Crovu din Dîmbovița în cele ce a spus despre munca acestor întreprinderi. Întreprinderea de mecanizare trebuie să execute lucrările în condiții bune, contractul pe care-l încheie cu cooperativa trebuie să fie ferm, iar președintele, inginerul care semnează contractul trebuie să verifice de zece ori dacă lucrarea a fost efectuată conform prevederilor contractu-

lui și apoi să plătească. Să nu credem că dacă se închid ochii la neajunsurile unor întreprinderi de mecanizare se aduce vreun serviciu cooperativei, întreprinderii sau statului. Dimpotrivă, se provoacă daune atît statului, cît și membrilor cooperativei respective. Întreprinderile de mecanizare au obligația să execute în condiții bune lucrările agricole, în termenele stabilite. Obligațiile prevăzute în contracte trebuie să fie clare, relațiile cu cooperativa trebuie bazate pe principii economice, iar plata trebuie să se facă corespunzător volumului și calității lucrărilor prestate. Din unele locuri ni s-a semnalat că nu se acordă atenție calității lucrărilor contractate, fapt ce influențează negativ asupra producției agricole. Consider că este necesar să se organizeze o discuție serioasă pe această temă cu lucrătorii din întreprinderile de mecanizare.

În ședință s-au mai ridicat și alte probleme legate de mecanizare. Este adevărat, lipsesc unele tipuri de mașini. Nu trebuie să vedem însă cauza acestei situații numai în industria construcțiilor de mașini. Trebuie spus că tovarășii care se ocupă de acest sector în agricultură se decid anevoios în alegerea diferitelor sisteme de mașini ; în decursul anilor au schimbat multe tipuri și la unele nici pînă astăzi nu s-au hotărît pentru a fi puse în fabricație. Criticînd construcția de mașini pentru lipsurile ei, trebuie să vedem și răspunderile organelor agricole și mai cu seamă să stabilim măsuri pentru a definitiva întreaga sistemă de mașini necesară lucrărilor în pomicultură, legumicultură, viticultură și zootehnie. Aceste măsuri trebuie luate de îndată, știut fiind că de la adoptarea unui tip de mașină pînă la fabricarea lui în serie durează cel puțin doi ani.

O altă problemă care condiționează creșterea producției agricole este aceea a irigațiilor. Și în acest domeniu s-au obținut rezultate bune. Pînă în prezent au fost amenajate în sectorul cooperatist al agriculturii peste 360 000 ha. Anul acesta mai este prevăzută irigarea a încă 100 000 ha. Dintr-un control făcut la 2 000 de cooperative s-a constatat însă că circa 30% din suprafețele amenajate nu au fost utilizate corespunzător. Aceasta înseamnă că în unele cooperative s-au cheltuit bani, s-au depus eforturi, dar nu s-au obținut rezultate. De aceea, avînd în vedere programul general de irigații pe care îl preconizăm, este necesar ca, paralel cu extinderea suprafețelor amenajate, atît pentru anul acesta cît și pentru anul 1970 și anii următori, să se acorde mai multă atenție folosirii suprafețelor respective. Cred că au dreptate acei tovarăși care au criticat faptul că nu a existat preocuparea necesară pentru pregătirea cadrelor de specialiști care să asigure exploatarea rațională și eficientă a sistemelor de irigații. Această problemă va trebui să fie rezolvată de urgență, pentru că de ea depinde în bună măsură folosirea eficientă a irigațiilor.

S-a vorbit aici, pe drept cuvînt, despre planificarea în agricultură. Este nevoie să planificăm și în continuare producția agricolă, să stabilim direcțiile ei principale de dezvoltare. Trebuie să existe o legătură strînsă între suprafața cultivată, producție și fondul central al statului. De aceea se impune stabilirea prin plan a suprafețelor la principalele culturi. Desigur, în cadrul județelor, repartizarea suprafețelor pe cooperative trebuie să se facă de către organele locale în raport cu condițiile existente. Aproape o treime din cooperative nu au contracte la grîu și porumb, acestea cultivînd cereale nu pentru fondul central, ci pentru acoperirea nevoilor proprii de hrană. E firesc ca aceste cooperative să-și asigure necesarul din producție proprie. Cînd vom obține producții mai mari, și sperăm că nu peste mulți ani, vom putea merge pe linia de a acoperi nevoile lor de cereale din fondul central. Chiar și pînă atunci ne gîndim să venim în ajutorul unor cooperative care cultivă

cartofi, de exemplu, dîndu-le ceva cereale pentru stimularea dezvoltării creșterii animalelor, pentru sporirea producției de carne și lapte. Desigur, pe această cale nu vom putea rezolva integral necesarul de hrană al acestor cooperative. De aceea, culturile de cereale trebuie menținute și în cooperativele care nu participă la formarea fondului central de grîu și porumb.

Trebuie ca, treptat, să ajungem la o anumită profilare și chiar specializare în cooperative, dar aceasta este o problemă de perspectivă pe care nu o putem rezolva astăzi — și nici într-un an sau doi. Această problemă se va putea pune atunci cînd vom obține la șes cel puțin 3 000 kg grîu și 4 000 kg porumb la hectar. Am arătat aceasta pentru a înțelege realitatea așa cum este ea. Nu este suficient să dorim un lucru, ci trebuie să avem și posibilitatea de a-l face, și pentru aceasta trebuie să acționăm, să luăm măsuri concrete.

S-a vorbit aici mult de sectorul creșterii animalelor. Și din referatul prezentat de tovarășul Vîlcu, și din cele spuse de tovarășul Giosan și de alți tovarăși a reieșit că sectorul zootehnic în cooperative nu a crescut pe măsura posibilităților. În 1964, mi se pare, aveam un milion nouă sute și ceva de mii de bovine și astăzi avem 2 037 000, dar față de sfîrșitul anului 1967, numărul bovinelor s-a diminuat cu circa 30 000. Dacă ne-am referi și la sarcina de plan care prevede o creștere de 100 000 de capete, înseamnă că, față de plan, efectivul este mai mic cu 130 000 de bovine. Este adevărat că, pe ansamblul agriculturii, prevederile planului cincinal cu privire la dezvoltarea zootehniei și creșterea producției animaliere se realizează. Aceasta nu poate asigura însă satisfacerea pe deplin a nevoilor economiei și consumului. La aceasta contribuie în mare măsură situația nesatisfăcătoare a creșterii efectivelor de animale în agricultura cooperatistă.

Cooperativele agricole dețin numai 39,7% din totalul bovinelor, deși în raport cu suprafața ar trebui să dețină circa 62%. La porcine, ele dețin 25,7%, la ovine 38%, iar la păsări 8,7%. Este clar, tovarăși, că această situație impietează asupra dezvoltării și consolidării unor cooperative agricole. Sigur, sînt și greutăți în asigurarea furajelor, dar n-am putea spune că baza de care dispunem este folosită rațional. Mă refer la pășunile și fînețele de munte, la resursele pe care le-am putea avea prin cultivarea rațională a furajelor și extinderea culturilor duble, prin buna gospodărire și prelucrare a nutrețurilor. Chiar cu actualele posibilități, dacă am lucra mai bine, și va trebui să lucrăm mai bine, vom putea să obținem rapid sporirea numărului de animale și îmbunătățirea furajării lor.

Faptele demonstrează că dezvoltarea creșterii animalelor oferă posibilități largi de sporire a veniturilor. Prețurile oferite de stat pentru achiziția de carne din cooperative sînt acoperitoare și stimulatorii pentru crescătorii de animale. Creșterea animalelor poate fi nerentabilă numai acolo unde se face risipă, unde această activitate nu se desfășoară pe baza unor norme raționale.

În ce privește creșterea bovinelor: la noi, greutatea medie a unui vițel tăiat este de 279 kg. Dacă cei peste 1 000 000 de viței cîți s-au tăiat anul trecut ar fi fost îngrășați pînă la 300—310 kg, am fi avut un spor de circa 30 000 de tone de carne. S-ar fi îmbunătățit și aprovizionarea populației, ar fi crescut și veniturile cooperativelor. Rezervele de rentabilitate în zootehnie constau în organizarea rațională a creșterii și îngrășării animalelor, în furajarea lor corespunzătoare.

Așa cum am arătat mai înainte, creșterea animalelor este unul din sectoarele deosebit de importante, mai cu seamă pentru cooperativele de deal și de munte. Dezvoltarea acestui sector trebuie să stea în centrul activității

noastre. O deosebită atenție va trebui acordată aplicării în toate cooperativele a măsurilor de prevenire și combatere a bolilor la animale și păsări în vederea reducerii la minimum a mortalității. Îndeplinirea sarcinilor de plan în domeniul zootehniei impune îmbunătățirea activității zootehnicienilor și medicilor veterinari, a Institutului de cercetări zootehnice și a sectorului care se ocupă de creșterea animalelor la Consiliul Superior al Agriculturii. Va trebui ca în cel mai scurt timp să se precizeze bine răspunderea sectorului zootehnic din Consiliul Superior al Agriculturii, sporindu-i-se rolul în dezvoltarea creșterii animalelor. Totodată este necesar să se stabilească mai clar sarcinile și răspunderea inginerilor zootehniști din unitățile agricole.

Trebuie să facem ca Institutul de cercetări zootehnice să se ocupe într-adevăr de creșterea animalelor ; el trebuie să fie mutat din București pentru că în București nu se poate face zootehnie. Dezvoltarea zootehniei cere muncă și răspundere serioasă pentru îmbunătățirea raselor. Pe această linie s-au făcut unele începuturi, dar de mulți ani ele au rămas în umbră. Consiliul Superior al Agriculturii trebuie să acționeze cu mai multă energie pentru organizarea acestui sector, pentru organizarea cercetării și asistenței tehnice în zootehnie, elaborîndu-se un plan special pentru dezvoltarea creșterii animalelor. Ridicarea bunăstării, asigurarea hranei populației e legată în bună măsură de creșterea producției de carne, lapte și ouă. În cîțiva ani trebuie să lichidăm rămînerile în urmă existente în sectorul zootehnic.

În cadrul acestui program trebuie să ne preocupăm și de îmbunătățirea bazei furajere, de industrializarea producției de furaje. În cîțiva ani trebuie să asigurăm și sectorul de stat și cel cooperatist cu furajele necesare. Avem toate condițiile și putem realiza în scurt timp acest lucru.

Eu rog președinții de cooperative, uniunile județene, primii secretari ai comitetelor județene de partid să acorde o atenție deosebită acestei probleme, să treacă de îndată la măsuri concrete pentru îmbunătățirea activității în zootehnie, să ajute Consiliul Superior al Agriculturii, Comitetul Central al partidului ca, pe baza propunerilor specialiștilor, a țăranilor, a tuturor oamenilor muncii din agricultură, să se elaboreze un plan judicios de dezvoltare a zootehniei în țara noastră.

Va trebui, de asemenea, să analizăm și să reorganizăm în cel mai scurt timp activitatea medicilor veterinari, care au o mare răspundere în apărarea sănătății animalelor. Astăzi avem un mare număr de medici veterinari. Dar trebuie să asigurăm ca ei să-și desfășoare activitatea în condiții bune, să exercite un control ferm și eficient asupra stării de sănătate a animalelor, să asigure asistența și îngrijirea animalelor. Ei trebuie să ia măsuri severe acolo unde nu se respectă regulile veterinare, așa cum se proceda și în trecut în țara noastră și cum se procedează și în alte țări.

Tovarăși,

În această ședință s-a vorbit și despre viticultură și pomicultură. În aceste sectoare s-au făcut mari investiții. După situațiile pe care le avem, numai în cooperative s-au plantat în ultimii 10 ani peste 150 000 ha cu pomi fructiferi și 108 000 ha cu vii. Rezultatele nu sînt însă nici aici pe măsura eforturilor făcute. În județul Argeș, de exemplu, s-au făcut mari plantații de pomi, dar unele nu au intrat încă pe rod. Această situație nu este numai în Argeș. De asemenea, multe vii, nefiind îngrijite corespunzător, nu au dat randamentul scontat. Toate plantațiile trebuie să fie îngrijite în mod exemplar. Rog pe primii secretari, pe președinții uniunilor cooperatiste,

directorii direcțiilor agricole județene, pe inginerii și președinții cooperativelor să nu se mulțumească cu faptul cu au sesizat, că au raportat această stare de lucruri. Trebuie ca începînd din primăvara acestui an să se pună ordine în toate plantațiile, astfel încît ele să poată da rapid producții corespunzător investițiilor făcute. Avem posibilități să obținem o sporire substanțială a producției de struguri și fructe, satisfăcînd în mai mare măsură cerințele de consum ale oamenilor muncii.

În fine, tovarăși, aș dori să mă refer la legumicultură. Așa cum am arătat, în ultimii trei ani am avut o creștere medie bună a producției. În anul 1968, producția de legume a fost cu 38,8% mai mare decît producția medie anuală din perioada 1961—1965. Avem însă condiții pentru a obține recolte mai bune, pentru a satisface mai din plin cerințele populației. În ce privește mijloacele materiale și financiare s-a dat, aș putea spune, aproape tot ceea ce au cerut tovarășii din Consiliul Superior al Agriculturii și Uniunea Națională a Cooperativelor. Nu e rezolvată, într-adevăr, pe deplin problema mecanizării, dar nu cred că aceasta constituie cauza principală a realizării unor producții slabe. Rezervele constau în primul rînd în producția la hectar. A spus aici un tovarăș că în cooperativa unde lucrează s-au obținut 900 de tone de legume de pe 33 ha, ceea ce înseamnă 27 000 kg la hectar, într-o zonă care nu este din cele mai propice pentru legumicultură. În alte părți, de exemplu în județul Timiș, o cooperativă a obținut pe 88 ha 37 000 kg la hectar. Asemenea cooperative sînt și în alte județe, dar ele sînt încă puține, tovarăși. Avem posibilitatea să irigăm complet suprafața de aproape 120 000 ha de legume ce se cultivă în cooperative. Dacă am obține nu 27 000 kg la hectar, ci numai 18 000—20 000 kg, am asigura în întregime, numai din

cooperative, fondul central de legume pentru consumul intern și export și ar rămîne o cantitate mare și în cooperative pentru consumul intern.

Pentru aceasta, suprafața cultivată cu legume trebuie să fie bine aleasă, și, repet, trebuie să punem legume numai pe terenuri irigate. Este necesar, de asemenea, să fie luate măsuri pentru asigurarea tuturor sortimentelor de legume de care avem nevoie. Departamentul care se ocupă cu valorificarea legumelor trebuie să cunoască mai bine cerințele populației și, pe această bază, să întocmească contracte ferme cu cooperativele. Sînt complet de acord cu propunerile ca întocmirea contractelor să se facă pe bază de prețuri ferme.

O problemă importantă în dezvoltarea producției de legume este asigurarea semințelor. Consider că nu este normal ca și în acest an să importăm semințe de roșii, de zarzavaturi în timp ce avem un institut și stațiuni de cercetări legumicole. Consiliul Superior al Agriculturii trebuie să întocmească un program special pentru rezolvarea problemei semințelor de legume începînd încă din acest an. Rog pe tovarășii din județe să se ocupe de asemenea activ și energic de rezolvarea acestei probleme. De producerea seminței trebuie să răspundă Consiliul Superior al Agriculturii, Institutul de cercetări legumicole, dar trebuie ca și Departamentul care contractează legume să asigure producătorilor sămînța, așa cum se procedează la tutun și la sfecla de zahăr. Departamentul trebuie să controleze dacă sămînța corespunde sortimentelor și calității legumelor pe care le contractează. El trebuie să controleze, totodată, modul cum se execută lucrările agricole pe suprafețele cultivate cu legume contractate. Rog în mod deosebit pe primii secretari, pe directorii direcțiilor agricole și pe președinții uniunilor cooperatiste să controleze acum situația pregătirii producției legumicole

și să ia toate măsurile ca în acest an populația să fie aprovizionată cu legume la timp și în cantități îndestulătoare.

M-am referit, stimați tovarăși, la o serie de domenii de activitate hotăritoare pentru asigurarea creșterii rapide a producției, deci și a veniturilor unităților agricole. Desigur, în realizarea acestor sarcini, un rol hotăritor îl au cadrele, oamenii care trebuie să înfăptuiască toate aceste măsuri. Este adevărat, noi avem un număr suficient de specialiști agricoli, îndeosebi de ingineri agronomi și medici veterinari. Avem mai puțini zootehniști, dar și inginerii agronomi, și medicii veterinari se pot ocupa de creșterea animalelor. Avem multe cadre cu pregătire medie agricolă, dar trebuie să asigurăm ca ele să lucreze direct în producție. Pregătind cadre medii, urmărim să creăm nu funcționari pentru agricultură, nu șefi, ci oameni care să muncească efectiv în producție, în sectorul zootehnic, în sectorul legumicol, pomiviticol etc. În industrie cadrele medii, tehnicienii, maiștrii nu sînt funcționari, ei își desfășoară întreaga activitate nemijlocit în producție. Amintesc lucrul acesta întrucît la unii tineri care absolvă școala medie agricolă există mentalitatea că s-au pregătit pentru o funcție administrativă sau de conducere. Este necesar să se clarifice bine această problemă cu tinerii care merg să învețe în școlile medii agricole, ca și în școlile de mecanizatori. Cu ei trebuie să se încheie contracte ferme, pentru ca după absolvire să meargă să lucreze efectiv în producția agricolă.

Așa cum am mai arătat, a crescut nivelul de cunoștințe al președinților de cooperative, al brigadierilor și, în general, al țărănimii. Dar complexitatea sarcinilor pe care le au de rezolvat cooperativele agricole de producție impune să organizăm un sistem mai eficient de pregătire a președinților și brigadierilor atît din punct de vedere tehnic, cît mai cu seamă din punct de vedere economic. În legătură cu aceasta cred că ar fi bine ca tovarășii din județe și chiar din cooperative să se gîndească și la faptul dacă este bună soluția la care s-a ajuns în unele cooperative ca inginerul agronom să fie și președinte. Nu cumva sarcinile de președinte îl sustrag de la preocuparea lui de bază, de la îndeplinirea atribuțiilor sale de specialitate ? Și apoi nu se creează astfel o situație care nu-i mai permite să-și îndeplinească rolul de reprezentant al statului în cooperativă, cu obligația de a asigura aplicarea directivelor și hotărîrilor statului ? Inginerul agronom trebuie să fie ceea ce este inginerul-șef într-o întreprindere, adică specialistul care răspunde de aplicarea tuturor măsurilor agrozootehnice, care cunoaște legile și dispozițiile statului și asigură aplicarea lor. Nu mă gîndesc ca inginerul să fie un inspector, ci ca el să vegheze la aplicarea măsurilor agrozootehnice stabilite de organele de stat în interesul creșterii producției, dezvoltării continue a agriculturii noastre. Studiind situația din cooperativă, inginerul trebuie să organizeze chiar o activitate de cercetare, împreună cu ceilalți specialiști din cooperativă și cu unii țărani cooperatori, jucind un rol activ în aplicarea științei agricole, în ridicarea generală a nivelului activității cooperativei.

Trebuie, de asemenea, tovarăși, să acordăm mai multă atenție problemei evidenței mijloacelor materiale și a disciplinei financiare în cooperative. Sînt unele sesizări cu privire la abuzuri și abateri, mai mici sau mai mari, facilitate de proasta evidență economică. În cooperative există un număr mare de contabili și socotitori. Există și cîte un contabil-șef, iar la uniunea județeană un număr destul de mare de îndrumători contabili. Ar trebui deci să se asigure o evidență și un control gestionar bun în toate cooperativele. Din păcate, nu toate aceste cadre

au pregătirea corespunzătoare. Din cei 4 600 de contabili-șefi, numai circa 1 000 au studii medii și superioare. Nu este normal, tovarăși. Sigur, nu se pot găsi ușor oameni cu studii superioare, dar se pot găsi absolvenți ai liceelor, ai școlilor medii agricole, care au cunoștințe de matematică, unele cunoștințe de contabilitate. Dintre aceștia am putea selecționa cadre corespunzătoare pentru funcția de contabil-șef în cooperativă.

Una din condițiile principale ale întăririi economice a cooperativelor o constituie sporirea acumulărilor din valoarea nou creată pentru lărgirea producției. E necesar să se asigure respectarea prevederilor statutare cu privire la constituirea fondului de acumulare. Pînă acum, un număr de peste 1 000 de cooperative alocă pentru acumulări fonduri sub prevederi. Față de 1963, fondurile bănești alocate de cooperative pentru investiții au crescut în 1968 cu 300 000 000 de lei, ceea ce este puțin. Avem, în același timp, un număr mare de cooperative care nu folosesc complet mijloacele de care dispun. În 500 de cooperative se găsesc construcții pentru 15 000 de bovine cărora li s-a dat altă destinație ; de asemenea este nefolosită 25% din capacitatea maternităților de scroafe, 47% din capacitatea halelor pentru păsări. Este necesar să se asigure peste tot repartizarea a cel puțin minimum prevăzut în statut pentru acumulări, precum și folosirea rațională a fondurilor în vederea dezvoltării rapide a cooperativelor.

S-a vorbit aici de organizarea muncii. S-au adus și unele critici, și trebuie să mă declar de acord cu acei tovarăși care au arătat că unele lipsuri în această direcție nu se datoresc atît cooperativelor, cît indicațiilor și îndrumărilor nestatutare date de uniunile cooperatiste. Trebuie să luăm măsuri pentru a întări ordinea interioară, disciplina în producție, de a face ca într-adevăr

toți membrii cooperativei să participe efectiv la realizarea lucrărilor agricole. La noi s-a dovedit eficientă organizarea pe brigăzi și echipe — ca formă de bază a muncii în cooperative. Această organizare a asigurat și asigură consolidarea și progresul cooperativelor agricole de producție. Va trebui totodată să aplicăm cu consecvență principiul retribuției muncii în natură și în bani în raport cu ziua-muncă, principiu care se dovedește corespunzător condițiilor de astăzi și la care nu se poate renunța. Acestei forme de retribuire i s-au adus o serie de îmbunătățiri, s-a introdus retribuția suplimentară pentru producția obținută peste plan. Aceasta îmbină în mod armonios interesele personale ale cooperatorilor cu interesele generale ale cooperativei și definește mai bine principiul plății pe zi-muncă în natură și în bani. Nu trebuie să se caute forme care nu sînt de natură să întărească spiritul colectiv, munca în comun, să consolideze cooperativa. O dată cu întărirea principiului retribuției la zi-muncă prin plata în bani și în natură, trebuie să ne preocupăm continuu de perfecționarea normelor. Normele trebuie stabilite în raport cu introducerea mecanizării și a altor măsuri care creează condiții pentru creșterea productivității muncii. Este necesar ca președinții, inginerii agronomi, organele agricole de stat și cooperatiste să se ocupe serios de îmbunătățirea și perfecționarea continuă a normelor, să înlăture risipa de zile-muncă. Va trebui să asigurăm toate condițiile ca principalul venit al cooperatorului să fie realizat din munca în cooperativă. Numai atunci el va fi legat de cooperativă, numai atunci va înțelege că trebuie să facă totul pentru dezvoltarea economică a cooperativei. În cooperativele unde se obțin rezultate bune — chiar și în apropierea orașelor —, oamenii participă activ la muncă, înțelegînd că producția din cooperativă

le asigură bunăstarea. Iată de ce, dezvoltînd cooperativele, cea mai mare parte a venitului membrilor cooperatori trebuie să provină din munca prestată în cooperativă. Să întărim spiritul colectiv și să contribuim și pe această cale la desăvîrșirea ca clasă nouă a țărănimii, care, strîns unită cu clasa muncitoare și împreună cu aceasta, cu toți cei ce muncesc, construiește socialismul.

Este necesar, tovarăși, să se întărească rolul adunării generale, manifestîndu-se mai larg și efectiv democrația cooperatistă. Problemele de bază ale cooperativei trebuie să fie discutate pretutindeni în adunarea generală, astfel ca toți cooperatorii să cunoască măsurile ce se stabilesc, să cunoască permanent cum se înfăptuiesc aceste măsuri. Numai așa cooperatorul va ști că tot ceea ce se face este în interesul lui și va participa activ la întreaga muncă pentru creșterea avuției cooperativei, și implicit pentru creșterea bunăstării sale. Atunci cînd s-a hotărît formarea Uniunii Naționale și a uniunilor județene cooperatiste, s-a pornit tocmai de la necesitatea de a se asigura o conducere și o îndrumare mai activă și mai permanentă a cooperativelor, a activității lor interne, pentru creșterea rolului adunării generale a cooperatorilor în viața cooperativei și a satului, pentru antrenarea maselor țărănimii în întreaga viață politică a țării. Din păcate, uniunile cooperatiste județene și Uniunea Națională nu au acționat încă așa cum trebuie în acest domeniu. Cred că una din concluziile principale ale acestei plenare trebuie să fie concluzia că în viitor uniunile județene, Uniunea Națională să acorde cea mai mare atenție tocmai acestor domenii de activitate.

Stimați tovarăși,

Începînd cu Consiliul Uniunii Naționale a Cooperativelor și cu Consiliul Superior al Agriculturii este necesar

să se îmbunătățească radical activitatea de conducere a agriculturii. Trebuie să înțelegem, tovarăși, că agricultura, cooperativele agricole nu pot fi conduse prin circulare și instrucțiuni, ci prin participarea efectivă la viața cooperativei, printr-un contact permanent și o legătură strînsă cu cooperativele. Lucrătorii uniunilor cooperatiste și ai direcțiilor agricole județene trebuie să participe cu regularitate la adunările generale, la ședințele de consiliu, să sprijine cooperativele în organizarea muncii și a producției, să devină, într-adevăr, organe de lucru, de îndrumare și de ajutor concret al cooperativelor. Președintele, inginerul agronom din cooperativă să se poată adresa oricînd direcției agricole și uniunii cooperatiste județene pentru a primi operativ sprijinul necesar. Din păcate, luni de zile unii președinți de uniuni cooperatiste și șefi ai direcțiilor agricole județene nu trec prin cooperative. Așa nu se poate conduce agricultura. Tovarășii de la Consiliul Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole, de la Consiliul Superior al Agriculturii trebuie să înțeleagă că, dacă nu au legătură efectivă cu județele, dacă nu asigură îndrumarea și rezolvarea operativă a problemelor care se ridică în județe, nu-și pot îndeplini cum trebuie atribuțiile. Eu vă rog pe dumneavoastră, cei de la județe, să fiți mai exigenți atît față de munca dumneavoastră înșivă, cît și față de munca organelor centrale. Trebuie acționat împreună pentru a produce o cotitură în activitatea organelor agricole de stat și cooperatiste.

Problemele care se ridică în agricultură sînt mari și complexe. Ele pot fi realizate nu prin circulare, nu prin hîrtii, ci printr-o conducere științifică, concretă, operativă. Organele noastre centrale și județene au capacitatea de a rezolva aceste probleme. În munca tuturor trebuie să se manifeste însă cu putere spiritul de partid. Să nu vă lăsați influențați de spiritul birocratic, funcționăresc, să

luptați împotriva lui; numai atunci veți putea rezolva cu succes sarcinile de mare răspundere ce vă revin.

Aș dori să mă refer și la unele sarcini ale organizațiilor de partid. Desigur, munca de partid la sate nu poate să aibă alt țel decît realizarea sarcinilor de producție în cooperative și în întreprinderile de stat, așa cum în industrie munca de partid are ca țel principal îndeplinirea planului de stat. Trebuie să spunem, tovarăși, că la sate avem organizații de partid puternice. Aici lucrează 820 000 de membri de partid, din care circa 510 000 în cooperativele agricole de producție. Avem puternice comitete de partid în comune, birouri de organizații în cooperative. Deci o forță uriașă care poate să asigure realizarea a tot ceea ce ne propunem în agricultură. Este necesar să tragem învățăminte din neajunsurile care s-au manifestat pînă acum pentru că lipsurile de care am vorbit aici privesc, pînă la urmă, și reflectă și munca organelor noastre județene și comunale de partid. În tot ceea ce este bun se află încorporată și munca organizațiilor de partid, precum în tot ceea ce este rău se oglindesc și deficiențele activității lor. Ca în toate domeniile de activitate, și aici trebuie să nu ne mulțumim numai cu hotăriri, oricît ar fi ele de bune, ci trebuie să luăm măsuri de a organiza munca pentru îndeplinirea hotăririlor, de a exercita un control permanent pentru ca măsurile stabilite să fie duse pînă la capăt. Oricît ar fi de bune, hotăririle rămîn pe hîrtie și nu pot să joace un rol prea mare dacă nu se urmărește aplicarea lor. Ceea ce spun se referă, tovarăși, atît la activitatea organelor de partid județene, a organizațiilor comunale, cît și la munca noastră, a celor care lucrăm la Comitetul Central, care avem atribuții directe legate de agricultură. Trebuie să asigurăm o mai bună îndrumare și conducere a activității de către organele și organizațiile noastre de partid, să asigurăm

creșterea rolului organizațiilor de partid în toate unitățile agricole în lupta pentru sporirea producției, pentru dezvoltarea și consolidarea cooperativelor. La sate avem, de asemenea, organizații de tineret puternice, care cuprind sute de mii de membri. Trebuie ca organizațiile noastre de partid să îndrume mai bine activitatea lor, pentru ca ele să aducă o contribuție mai activă la îndeplinirea sarcinilor din agricultură.

Consiliile populare județene și comunale au, prin noua lege de organizare, sarcini precise și de mare răspundere în conducerea și îndrumarea activității din agricultură. Trebuie să facem ca ele să-și îndeplinească în bune condiții atribuțiile și să exercite o influență puternică asupra îndeplinirii sarcinilor trasate de partid și guvern.

Nu m-am referit la problemele activității ideologice, ale muncii de educație, deși au o mare importanță în viața satelor; o vom face cu altă ocazie. Ceea ce aș dori însă să subliniez este că în această muncă trebuie să antrenăm pe toți intelectualii de la sate. Astăzi nu există comună care să nu aibă 20 pînă la 50 de intelectuali. Sînt comune cu 80—100 de intelectuali — învățători, profesori, medici, ingineri. Ei reprezintă o forță care poate exercita o mare influență asupra ridicării culturale a satelor, creșterii conștiinței socialiste a țărănimii. Organizațiile noastre de partid trebuie să mobilizeze intelectualitatea la întreaga muncă de transformare economică, socială și culturală a satului. Sînt convins că, unind toate aceste forțe, vom reuși ca în scurt timp agricultura noastră cooperatistă să se ridice la un nivel superior.

Săptămîna viitoare vor începe adunările generale în cooperativele agricole. În aceste adunări trebuie să se dezbată în mod aprofundat toate problemele legate de dezvoltarea agriculturii, să se discute deschis lipsurile, neajunsurile și măsurile ce trebuie luate. Adunarea gene-

rală, care trebuie să fie o adunare de lucru, să se desfășoare sub semnul mobilizării tuturor forțelor pentru întărirea și dezvoltarea fiecărei cooperative. În felul acesta se va dovedi în fapt că adunarea generală joacă un rol hotărîtor în întreaga viață a cooperativelor agricole. Adunările generale în cooperativele agricole au loc concomitent cu desfășurarea campaniei electorale, care creează condiții pentru mobilizarea și mai intensă a tuturor forțelor națiunii noastre în vederea înfăptuirii politicii partidului. Îmbinîndu-se armonios, aceste două acțiuni trebuie să ducă la dezvoltarea inițiativei, a spiritului gospodăresc al țărănimii cooperatiste, la noi realizări pe calea consolidării cooperativelor agricole de producție.

Anul acesta vom sărbători a 25-a aniversare a eliberării patriei ; totodată ne pregătim pentru Congresul partidului. Întîmpinarea acestor evenimente trebuie să se desfășoare sub semnul îndeplinirii sarcinilor de creștere a producției industriale și agricole înscrise în planul anual, pentru realizarea programului elaborat de Congresul al IX-lea în vederea înfloririi multilaterale a patriei. Vă rog să transmiteți membrilor de partid, tuturor cooperatorilor urări de succese tot mai mari în activitatea pe care o desfășoară pentru propășirea continuă a agriculturii noastre cooperatiste. *(Cuvîntarea a fost subliniată în repetate rînduri de întreaga asistență cu vii și îndelungi aplauze).*

CUVÎNTARE LA CONFERINȚA NAȚIONALĂ A CADRELOR DIDACTICE

— 7 februarie 1969 —

Stimați tovarăși,

Conferința națională a cadrelor didactice — prima de acest fel ținută în țara noastră — are drept obiectiv dezbaterea problemelor de bază ale dezvoltării școlii și stabilirea măsurilor pentru continua perfecționare și modernizare a învățămîntului, corespunzător cerințelor progresului neîntrerupt al societății noastre socialiste. Este deosebit de plăcut pentru mine să vă adresez, cu această ocazie, dumneavoastră, și prin dumneavoastră tuturor cadrelor didactice din țara noastră, un cald salut din partea Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România. *(Aplauze puternice).*

Dezbaterile care au avut loc în cadrul conferinței, cît și în perioada premergătoare ținerii ei au prilejuit o trecere în revistă a activității desfășurate în acest important sector al construcției socialiste, a realizărilor dobîndite pe tărîmul instrucției publice, cît și un larg și fructuos schimb de păreri asupra problemelor esențiale care stau astăzi în fața școlii noastre, și de care depinde ridicarea

continuă a nivelului ei științific și educativ. Cu prilejul acestor dezbateri au fost exprimate și o serie de critici îndreptățite la adresa activității conducerii Ministerului Învățămîntului, a altor departamente, a unor consilii populare județene, au fost relevate numeroase lipsuri și neajunsuri care mai persistă în activitatea școlară, în desfășurarea procesului de învățămînt.

Considerăm că aceste critici se adresează în egală măsură și tovarășilor care au răspuns și răspund pe linie de partid și de stat de îndrumarea activității în domeniul învățămîntului. Participanții la Conferința națională și la dezbaterile purtate anterior au făcut numeroase propuneri pe care le consider în cea mai mare măsură judicioase, deosebit de importante pentru bunul mers al învățămîntului din țara noastră, pentru aplicarea în practică a Directivelor Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a prevederilor noii Legi a învățămîntului. Criticile, observațiile, propunerile și sugestiile făcute dovedesc înalta competență a cadrelor noastre didactice, capacitatea lor de a asigura progresul neîntrerupt al învățămîntului din țara noastră. *(Vii aplauze).*

Dezbaterile din cadrul acestei conferințe, ca și întregul schimb de opinii desfășurat de corpul profesoral atît în pregătirea materialelor supuse plenarei Comitetului Central din aprilie anul trecut, cît și după aceea sînt o ilustrare a practicii statornicite de partidul și de statul nostru în întreaga viață socială — practica consultării nemijlocite a tuturor categoriilor de oameni ai muncii în elaborarea hotărîrilor ce privesc mersul înainte al societății noastre, atragerii cadrelor de specialiști, a activiștilor partidului și statului la fundamentarea științifică a politicii noastre de dezvoltare economică și culturală a țării. În felul acesta, programul elaborat de partid pentru desăvîrșirea construcției socialiste, pentru perfecționarea

tuturor laturilor organizării sociale exprimă nemijlocit voința și înțelepciunea colectivă a întregului popor, interesele supreme ale națiunii noastre socialiste. *(Aplauze puternice).* Procedînd astfel, noi pornim de la concepția marxist-leninistă care subliniază că edificarea orînduirii socialiste este opera conștientă a maselor, rodul gîndirii și activității creatoare a întregului popor, ce-și făurește liber propriul său destin. Crearea tuturor condițiilor ca oamenii muncii, masele populare să ia parte activă la conducerea treburilor obștești, să-și poată spune cuvîntul asupra tuturor problemelor dezvoltării societății este o lege obiectivă a progresului nostru, un postulat de prim ordin al construcției socialiste și comuniste. Partidul Comunist Român consideră drept una din marile sale îndatoriri în îndeplinirea misiunii istorice ce îi revine în societatea noastră organizarea și conducerea nemijlocită a procesului de adîncire și perfecționare multilaterală a noii orînduiri sociale, de promovare a tot ceea ce este nou și avansat în gîndirea și creația socială, de dezvoltare continuă a democrației socialiste. Pe această cale, partidul nostru își întărește continuu legăturile cu masele, se afirmă tot mai puternic ca forță politică conducătoare a întregii societăți socialiste. *(Aplauze îndelungate).*

Discuțiile din cadrul acestei conferințe au exprimat cu pregnanță voința corpului didactic din țara noastră de a-și consacra forțele propășirii continue a învățămîntului de toate gradele, de a pregăti tot mai temeinic noile generații ale patriei ; ele au constituit o nouă și puternică manifestare a atașamentului și adeziunii depline a acestui important detașament al intelectualității patriei noastre la politica internă și externă a partidului și guvernului, a hotărîrii sale de a nu precupeți nimic pentru traducerea în viață a programului partidului de înflorire materială și spirituală a României socialiste. *(Vii aplauze).*

Nivelul ridicat al discuțiilor, competența, profunzimea și spiritul de răspundere cu care au fost abordate problemele esențiale ale școlii ne întăresc convingerea că această conferință va exercita o influență pozitivă asupra desfășurării întregului proces de învățămînt, va da un nou impuls muncii de perfecționare multilaterală a instrucției publice din țara noastră, de formare a constructorilor socialismului și comunismului. *(Vii și puternice aplauze).*

Stimați tovarăși,

Conferința dumneavoastră are loc la începutul anului în care vom aniversa un eveniment memorabil în istoria României — împlinirea unui sfert de veac de la eliberarea de sub jugul fascist; această sărbătoare prilejuiește un amplu bilanț al profundelor transformări petrecute în structura de clasă a societății, în situația forțelor de producție și nivelul de trai al maselor, al realizării marilor idealuri de libertate și dreptate socială pentru care au luptat clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea progresistă, toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, în frunte cu partidul nostru comunist. *(Aplauze puternice).*

În același timp, în întreaga țară se desfășoară campania politică în întîmpinarea alegerilor de deputați în Marea Adunare Națională și în organele locale ale puterii de stat, campanie organizată de Frontul Unității Socialiste — noul nostru organism social care înmănunchează, sub conducerea partidului comunist, principalele organizații de masă și obștești, toate clasele și forțele sociale ale orînduirii socialiste, dînd expresie organizatorică unității moral-politice a întregului popor în jurul partidului și guvernului.

În acest pătrar de veac de existență liberă, România a parcurs o întreagă epocă istorică; au fost răsturnate

de la putere clasele exploatatoare, s-a instaurat pentru prima oară domnia poporului în stat. Lichidînd definitiv, atît la orașe cît și la sate, exploatarea omului de către om, clasa muncitoare aliată cu țărănimea muncitoare au generalizat relațiile socialiste de producție în întreaga economie. Traducînd în viață politica partidului comunist, poporul a lichidat într-o însemnată măsură înapoierea din trecut, a creat o puternică industrie națională, a trecut la modernizarea agriculturii și la dezvoltarea celorlalte ramuri ale economiei. S-au obținut succese remarcabile în dezvoltarea științei și artei, în făurirea noii culturi socialiste. În vasta operă de transformare revoluționară a societății s-au afirmat viguros forțele creatoare ale națiunii noastre, talentul și puterea de muncă ale întregului nostru popor. Prin efortul unit al tuturor celor ce muncesc, indiferent de naționalitate, pe pămîntul României a triumfat pentru totdeauna orînduirea socialistă — cea mai dreaptă orînduire cunoscută în istorie. *(Vii și puternice aplauze).* Pe temelia alianței muncitorești-țărănești s-a înfăptuit unitatea socialistă a poporului — uriașă forță dinamică a mersului nostru înainte; s-a cimentat prietenia dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, problema națională găsindu-și rezolvare în spiritul politicii naționale marxist-leniniste a partidului nostru. Partidul Comunist Român și-a dobîndit recunoașterea unanimă a poporului ca forță politică conducătoare a națiunii noastre socialiste. *(Aplauze puternice, prelungite).*

În cadrul marilor realizări dobîndite de țara noastră în acești ani, un loc central ocupă ridicarea nivelului de viață material și spiritual al poporului — obiectiv suprem al întregii politici și activități a partidului și guvernului nostru. La creșterea gradului de cultură a populației de la orașe și sate o contribuție hotărîtoare au adus dezvoltarea rețelei de învățămînt de toate gradele, deschiderea

largă a porților școlilor tuturor fiilor patriei. A cunoscut o dezvoltare considerabilă sistemul școlii de cultură generală și învățămîntul liceal; se poate spune că astăzi nu există localitate a țării, comună sau sat în care să nu funcționeze cel puțin o școală de cultură generală. Indicele de școlarizare pentru populația în vîrstă de 7—19 ani din România este aproape egal cu cel înregistrat în Japonia, S.U.A. și Canada și superior celui din țările vest-europene. O puternică dezvoltare a cunoscut învățămîntul superior, numărul studenților la 10 000 de locuitori fiind în prezent de 75 față de 17 în 1938.

Extinderea învățămîntului, dezvoltarea bazei sale materiale au necesitat însemnate eforturi materiale din partea statului, a societății. Numai în primii trei ani ai actualului cincinal, din bugetul statului au fost alocate pentru învățămînt peste 22 de miliarde de lei, iar în acest an planul prevede fonduri de 8,4 miliarde de lei. Ponderea cheltuielilor statului pentru învățămînt, în venitul național, este de peste 4%, România situîndu-se din acest punct de vedere la un nivel ridicat pe plan mondial. Una dintre cele mai mari realizări ale regimului nostru socialist care oglindește caracterul profund popular al politicii culturale a partidului și statului este asigurarea gratuității complete a școlii pentru toți tinerii, indiferent de stare socială și de naționalitate.

Eforturile depuse de partid și guvern pentru dezvoltarea rețelei învățămîntului și perfecționarea instrucției publice au dat roade deosebit de valoroase. Școala noastră de toate gradele a pregătit în anii socialismului un puternic detașament de cadre de specialiști de toate profesiile, de ingineri și tehnicieni, de muncitori calificați care au adus o contribuție de preț la soluționarea complexelor probleme ale construcției socialiste, la înflorirea continuă a economiei și culturii patriei. Aceste succese remarcabile

în pregătirea cadrelor, rezultatele deosebit de pozitive pe care numeroasele promoții date de școală în acest răstimp le-au dobîndit în producție infirmă în mod zdrobitor concepțiile retrograde susținute în trecut de unii „pesimiști" cu privire la așa-zisa incapacitate a poporului nostru de a face față cerințelor progresului industrial, de a stăpîni tehnica modernă în producție, de a se ridica la nivelul țărilor cu o civilizație economică și tehnică-științifică avansată. Unii spuneau că este greu să treci la crearea unei industrii moderne într-o țară de țărani. În istoria sa, țăranul român a arătat însă nu o dată că este capabil să înfăptuiască adevărate minuni. Acest lucru s-a dovedit cu prisosință și în perioada socialismului. *(Vii aplauze).* Realitatea a spulberat toate prorocirile pătrunse de neîncredere în forța creatoare a poporului nostru, în inteligența și adaptabilitatea sa la cerințele progresului tehnic și social. Pe întreg cuprinsul țării au fost ridicate uzine și fabrici moderne, utilate cu tehnica cea mai avansată, a crescut într-un ritm impresionant producția în toate ramurile industriei socialiste. Aceasta este rezultatul muncii eroice a clasei noastre muncitoare, al hărniciei și competenței cadrelor de ingineri, tehnicieni și muncitori care, învingînd greutățile, reușesc să-și însușească procesele tehnologice moderne, să-și ridice continuu calificarea profesională. Toate acestea demonstrează că avem un popor minunat, un tineret înzestrat — atît la orașe cît și la sate — căruia, dacă îi creăm condiții pentru a se instrui, pentru a-și însuși cuceririle cele mai noi ale științei, îi putem încredința cu încredere și curaj sarcini oricît de mari în societatea noastră, cu convingerea că le va putea îndeplini cu succes. *(Aplauze puternice).*

Marile înfăptuiri obținute în acești 25 de ani în dezvoltarea economiei, în îmbunătățirea condițiilor de viață materiale și culturale, în înflorirea învățămîntului de

toate gradele demonstrează justețea politicii marxist-leniniste a partidului nostru, care aplică în mod creator adevărurile generale ale ideologiei proletariatului la condițiile concrete ale țării noastre; ele sînt rodul eforturilor susținute ale clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, ale întregului popor, care înfăptuiește neabătut politica Partidului Comunist Român. *(Aplauze puternice, îndelungate)*

Stimați tovarăși,

În prezent, oamenii muncii desfășoară o intensă și rodnică activitate pentru transpunerea în viață a prevederilor planului pe 1969, cel de-al patrulea an al cincinalului, pentru realizarea programului elaborat de Congresul al IX-lea al partidului. Eforturile principale ale poporului sînt îndreptate spre dezvoltarea susținută a forțelor de producție, a bazei tehnice-materiale a socialismului — factorul determinant al progresului multilateral al patriei, al creșterii nivelului de viață și de civilizație al maselor. Oamenii muncii obțin noi și importante realizări în industrializarea socialistă a țării, în modernizarea agriculturii de stat și cooperatiste, în creșterea forței economice a țării, a bogăției noastre naționale. Actualul cincinal marchează nu numai un însemnat progres în creșterea producției de bunuri materiale, ci și importante transformări calitative în întreaga economie, în perfecționarea conducerii și planificării activității economice, în ridicarea eficienței producției de bunuri materiale, în valorificarea superioară a resurselor țării și mai buna fructificare a muncii sociale.

Dezvoltarea dinamică a economiei noastre socialiste are drept corolar creșterea susținută a venitului național, sporirea acumulărilor și a fondului de consum și, ca urmare, ridicarea veniturilor oamenilor muncii de la orașe și sate. Sînt cunoscute măsurile adoptate de partid și guvern în ultimii ani pentru majorarea salariilor, și în primul rînd a celor mici, pentru îmbunătățirea sistemului de pensionare a salariaților și introducerea pensionării țăranilor cooperatori, pentru creșterea duratei concediilor de odihnă și îmbunătățirea ocrotirii sănătății populației. În această perioadă a cunoscut o deosebită amploare construcția de locuințe, s-a dezvoltat baza materială a învățămîntului, a activității de cercetare științifică, s-a lărgit rețeaua de răspîndire a culturii în mase. Prețuind munca de înaltă răspundere pe care o desfășoară cadrele didactice și îngrijindu-se să le creeze condiții materiale de viață corespunzătoare, partidul și guvernul au asigurat corpului profesoral, de la începutul acestui an, în cadrul acțiunii de creștere generală a salariilor, un spor mediu al veniturilor de circa 19% — printre cele mai mari. *(Aplauze prelungite)*. Știm că pe această cale mai avem încă mult de făcut, dar numai pe măsura întăririi continue a economiei, realizării sarcinilor de creștere a producției industriale și agricole și sporirii rentabilității economice generale se vor crea noi posibilități pentru ridicarea bunăstării poporului, pentru satisfacerea tot mai deplină a cerințelor multilaterale ale maselor, inclusiv a celor legate de dezvoltarea și perfecționarea continuă a învățămîntului.

Pe drumul parcurs pînă în prezent de partidul și poporul nostru în construcția socialistă s-au manifestat și o serie de lipsuri, s-au săvîrșit și greșeli. După cum cunoașteți însă, partidul nostru a dezvăluit deschis toate aceste neajunsuri, luînd măsuri hotărîte pentru înlăturarea lor. Ceea ce caracterizează întreaga activitate de construcție a socialismului, întreaga luptă a partidului nostru este mersul continuu înainte, neabătut spre împlinirea idealurilor și intereselor fundamentale ale poporului, promovarea cu curaj a tot ceea ce este nou și avansat în viața

societății noastre. Prin aceasta partidul nostru s-a dovedit la înălțimea marii răspunderi pe care i-a acordat-o poporul, întreaga noastră națiune socialistă. *(Aplauze puternice).*

Avem, tovarăși, toate motivele să privim cu încredere și optimism viitorul! Întregul nostru popor este animat de convingerea nestrămutată că înfăptuirea mărețului program de înflorire socialistă a patriei se află în mîinile sigure ale partidului comunist! *(Vii și puternice aplauze).*

Tovarăși,

După cum știți, pe baza indicațiilor Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale a partidului, plenara Comitetului Central din aprilie 1968 a dezbătut pe larg problemele activității în învățămînt. În cadrul lucrărilor plenarei s-a făcut o analiză amplă a drumului parcurs de școala românească în anii socialismului, s-au evidențiat succesele obținute în acest domeniu și s-au adus totodată critici serioase pentru lipsurile ce s-au manifestat în organizarea și desfășurarea procesului de învățămînt în școli și facultăți, stabilindu-se sarcinile ce revin organelor care răspund de problemele instrucției publice în țara noastră. Directivele Comitetului Central și Legea învățămîntului oferă o orientare clară și un cadru corespunzător, pe o lungă perioadă de timp, pentru desfășurarea activității școlare, pentru îmbunătățirea continuă a conținutului și structurii învățămîntului de toate gradele, corespunzător cerințelor complexe ale construcției socialiste. Ceea ce se impune acum este să se acționeze cu toată hotărîrea pentru aplicarea în practică a măsurilor stabilite și a indicațiilor date de partid. Directivele și Legea învățămîntului constituie — s-ar putea spune — numai punctul de plecare, numai cadrul legal al acțiunii de perfecționare și modernizare a învățămîntului. Este adevărat că pentru a putea acționa trebuie să existe o orientare clară — și noi

considerăm că documentele pe care le avem oferă această orientare —, dar hotărîtoare este activitatea organizatorică concretă ce se desfășoară pentru înfăptuirea în practică a obiectivelor stabilite, munca de zi cu zi pentru traducerea în viață a sarcinilor trasate de partid, pentru realizarea obiectivelor pe care societatea le pune în fața învățămîntului de toate gradele. Se pare însă — la fel ca și în trecut — că deficiențele cele mai mari se manifestă și în prezent tocmai în direcția activității organizatorice practice. Pe bună dreptate, în consfătuire s-a arătat că măsurile pentru concretizarea hotărîrilor stabilite de plenară sînt încă timide, anemice. Într-adevăr, tovarăși, ritmul în care se soluționează de către minister problemele de mare importanță de care depinde ridicarea eficienței învățămîntului nostru este lent, nesatisfăcător. Se lucrează încă greoi și neoperativ la perfecționarea planurilor și programelor de învățămînt, a manualelor școlare și universitare, la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ. Persistă practica de a se efectua tot felul de schimbări în programele de învățămînt în cursul anului școlar, ceea ce provoacă perturbații în desfășurarea normală a învățămîntului. Sînt pe deplin îndreptățite criticile pe care dumneavoastră le-ați adus în acest sens. *(Aplauze).* Deși plenara Comitetului Central a criticat cu asprime aceste neajunsuri și a cerut înlăturarea lor rapidă, luarea măsurilor pentru pregătirea temeinică, din timp, a tuturor problemelor legate de buna funcționare a școlii în decursul întregului an, trebuie spus că nici acest an de învățămînt nu a început în cele mai bune condiții. S-ar putea invoca motivul că perioada care a trecut de la plenară a fost scurtă, că ea nu a permis elaborarea tuturor măsurilor ce se impuneau pentru pregătirea corespunzătoare a deschiderii anului școlar. Acest argument nu este însă decît în parte valabil, pentru că încă de la Congresul al IX-lea s-au indicat liniile direc-

toare ale perfecționării învățămîntului nostru, iar o serie de sarcini concrete legate de aceasta au fost stabilite de acum doi ani.

Ministerul Învățămîntului era dator să acționeze în acest sens cu promptitudine și energie și să nu aștepte noi și noi impulsuri pentru a-și îndeplini obligațiile ce-i reveneau. Sarcina esențială este astăzi de a se trece la acțiune pentru recuperarea întîrzierii în înfăptuirea hotărîrilor partidului și guvernului. Așa cum s-a cerut în cadrul conferinței dumneavoastră, trebuie să se ia neîntîrziat măsurile impuse de rezolvarea multiplelor probleme legate de perfecționarea învățămîntului. La această muncă, Ministerul Învățămîntului trebuie să țină seama în mai mare măsură de opinia și experiența miilor de cadre didactice dornice să-și aducă contribuția la progresul școlii noastre. Ministerul trebuie să atragă în mai mare măsură colectivele diferitelor instituții de învățămînt, organele de resort locale în acțiunea de îmbunătățire a structurii și conținutului procesului de învățămînt.

S-a vorbit în cadrul lucrărilor conferinței despre importanța trecerii la învățămîntul general obligatoriu de 10 ani ; fără îndoială, această măsură reprezintă un adevărat salt în dezvoltarea instrucției și educației tineretului, avînd efecte deosebit de favorabile asupra lărgirii orizontului de cultură al întregului popor, corespunzător exigențelor actuale și de viitor ale societății noastre. Trebuie însă să spunem că stadiul pregătirilor pentru trecerea la realizarea practică a acestei măsuri nu este pe deplin mulțumitor. Deși urmează ca această hotărîre să intre în vigoare chiar de la toamnă, s-a făcut încă puțin pînă la ora actuală pentru asigurarea bazei materiale necesare și mai ales pentru elaborarea programelor de învățămînt. Ministerul Învățămîntului trebuie să ia de urgență măsuri pentru remedierea acestei situații, asigurînd elaborarea

temeinică a noilor programe în așa fel încît viitorul an școlar să nu înceapă sub presiunea unor probleme nerezolvate, să nu trebuiască să se recurgă la improvizații și soluții de moment, care, după cum știți, aduc mari daune calității învățămîntului.

Nici în domeniul învățămîntului profesional și tehnic nu s-au luat toate măsurile ce se impuneau, deși în Directivele Comitetului Central s-a subliniat cu tărie necesitatea stringentă a dezvoltării mai rapide a acestor categorii de școli. Învățămîntul profesional și tehnic nu se dezvoltă în pas cu cerințele economiei atît datorită unor deficiențe în activitatea Ministerului Învățămîntului, cît și lipsei de preocupare dovedită în acest sens de o serie de ministere economice. Creșterea de aproximativ 5 ori față de 1938 a numărului de elevi ai școlilor profesionale și tehnice n-a putut face față ritmului rapid de dezvoltare a industriei, care, în această perioadă, și-a sporit producția de aproape 14 ori și a cunoscut un intens proces de modernizare. Slaba dezvoltare a învățămîntului profesional și tehnic s-a resimțit în producția materială, a făcut ca sectoare importante — construcția de mașini, chimia și altele — să ducă lipsă de muncitori de înaltă calificare, de cadre medii de specialitate. Această stare de lucruri are repercusiuni negative asupra eficienței și rentabilității unor întreprinderi, asupra productivității muncii și folosirii capacităților de producție, asupra realizării în termenele planificate a parametrilor proiectați la o serie de noi obiective industriale. Ministerul Învățămîntului, conlucrînd strîns cu celelalte ministere, trebuie să urgenteze măsurile pentru dezvoltarea cu precădere a învățămîntului profesional și tehnic — fără de care nu se poate concepe asigurarea cadrelor calificate cerute de întreprinderile noastre, de întreaga economie.

Îmbunătățirea situației în domeniul pregătirii muncitorilor și tehnicienilor face necesară reexaminarea duratei de școlarizare în sensul reducerii sale, punîndu-se accentul îndeosebi pe disciplinele de care depinde însușirea temeinică a meseriei.

O situație mai bună avem în privința asigurării cu cadre de nivel superior, deși și aici se resimte un deficit de specialiști mai ales în ramuri ca automatica, folosirea mașinilor de calcul, în energia nucleară și în alte domenii. Se poate afirma că, pe ansamblu, economia noastră nu duce lipsă de ingineri, dar, din păcate, datorită lipsei de cadre medii, unii dintre ei sînt folosiți în munci inferioare pregătirii lor, munci care ar trebui executate de tehnicieni și maiștri. Utilizarea rațională a inginerilor este îngreuiată și de faptul că unii dintre aceștia primesc în prezent o pregătire de specialitate prea îngustă. Este, de aceea, necesar ca Ministerul Învățămîntului, în colaborare cu celelalte ministere, să analizeze temeinic această situație și să acționeze — în spiritul indicațiilor plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din aprilie 1968 — pe linia lărgirii profilurilor de specializare a cadrelor cu pregătire superioară, precum și a reducerii numărului de specialități în învățămîntul superior.

Unul din imperativele fundamentale care se pun în fața școlii noastre este de a răspunde, prin structura și conținutul ei, cerințelor practicii, nevoilor actuale și de perspectivă ale diferitelor sectoare ale vieții economice și sociale. Conducerea partidului a indicat organelor centrale de planificare și sinteză ca, împreună cu Ministerul Învățămîntului, să elaboreze un studiu de perspectivă asupra necesarului de cadre al societății noastre, pe baza căruia să se fundamenteze planul de școlarizare pe o perioadă mai îndelungată, să se asigure concordanța între evoluția

rețelei de învățămînt și interesele majore ale întregii societăți.

Pe bună dreptate conferința a acordat o atenție primordială raportului dintre învățămînt și viață, dintre școală și practică. În legătură cu aceasta, una din cele mai importante probleme care se ridică în prezent în școala noastră și de care depinde desfășurarea la un nivel tot mai înalt a procesului de învățămînt este elaborarea unor manuale care să țină seama de cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, precum și de înzestrarea cu utilaje și instalații moderne a întreprinderilor noastre. Or, din păcate, așa cum s-a subliniat și în conferință, în multe manuale mai cu seamă dintre cele cu caracter tehnic continuă să se predea cunoștințe depășite. Neținînd seama de schimbările radicale produse în dotarea tehnică și în procesele tehnologice din întreprinderile noastre industriale, unele din aceste manuale predau cunoștințe cu privire la utilaje scoase de mult din uz și aruncate la fier vechi. Este evident că asemenea manuale nu numai că nu aduc nici un folos în calificarea cadrelor, dar provoacă daune serioase intereselor întreprinderilor industriale, societății noastre.

Ministerul Învățămîntului, cu concursul departamentelor economice, al specialiștilor cu înaltă pregătire, trebuie să asigure în cel mai scurt timp eliminarea atît din învățămîntul profesional, cît și din învățămîntul superior a manualelor și cursurilor depășite, care nu mai au contingență cu realitățile producției noastre industriale, cu stadiul progresului tehnic și economic. *(Aplauze).* Numai o foarte bună informare și cunoaștere a tot ceea ce este nou în știință și o muncă intensă de reexaminare critică și creatoare a fiecărui program de învățămînt și a fiecărui manual sau curs, un deosebit discernămînt în selectarea cunoștințelor predate pot asigura modernizarea reală a

conținutului învățămîntului nostru de toate gradele. Învățămîntul trebuie să pornească de la datele realității obiective, de la nivelul actual și de perspectivă al industriei și celorlalte ramuri economice, pregătind specialiști capabili să lucreze cu maximum de randament în condițiile date ale tehnicii și economiei noastre.

Ridicarea nivelului științific al cursurilor și manualelor în învățămîntul profesional, liceal și superior, legarea lor strînsă de realitatea practică a economiei și culturii țării noastre depind în mod hotărîtor atît de buna pregătire științifică a cadrelor didactice, cît și de dotarea corespunzătoare a laboratoarelor școlilor și facultăților cu aparatura și utilajele necesare activității practice a elevilor și studenților.

Trebuie să înțelegem, tovarăși, că nu este suficient să vorbim numai despre necesitatea modernizării continue a conținutului științific al învățămîntului, ci să acționăm practic, găsind modalitățile concrete pentru înarmarea tuturor cadrelor didactice cu cele mai noi descoperiri ale cunoașterii umane în fiecare sector de activitate.

Este întru totul îndreptățită dorința exprimată de o serie de vorbitori în această conferință ca Ministerul Învățămîntului să adopte un sistem operativ și eficient de informare a cadrelor didactice cu tot ceea ce apare nou în știință, în domeniile respective de activitate. Trebuie studiate cu toată atenția propunerile făcute în conferință privitor la crearea unor case sau cabinete județene ale cadrelor didactice, care să asigure atît o bogată documentare tehnică-științifică corpului profesoral, cît și ținerea acestuia la curent cu toate noutățile în domeniul științei pedagogice, în vederea perfecționării pregătirii sale științifice și didactice. *(Aplauze prelungite).* Aceste cabinete trebuie să se bucure de sprijinul celor mai bune cadre de

specialiști, oameni de știință, profesori cu experiență bogată, devenind în același timp centre ale unui intens schimb de experiență între toți slujitorii școlii, importante nuclee de cercetare științifică ale cadrelor didactice. Esențial este ca toate aceste probleme să treacă din stadiul de deziderat în stadiul organizării concrete, realizîndu-se în fapt doleanțele justificate ale cadrelor noastre didactice. *(Vii aplauze).*

Așa cum am mai arătat, o condiție importantă a legării strînse de practică a învățămîntului este îmbogățirea dotării școlilor generale și liceelor cu laboratoare didactice, a școlilor profesionale și tehnice cu ateliere, modernizarea laboratoarelor universitare. Trebuie spus că ministerele economice și Ministerul Învățămîntului au făcut prea puțin, după plenara din aprilie din anul trecut, pentru îmbunătățirea dotării școlilor de diferite grade cu mijloacele necesare unei temeinice pregătiri practice a elevilor și studenților. Este necesar ca aceste organe să acționeze cu cea mai mare operativitate pentru îmbunătățirea situației în acest domeniu, pentru asigurarea condițiilor în vederea desfășurării unei intense și fructuoase activități practice a tineretului nostru studios.

De mare însemnătate pentru progresul școlii românești, pentru ridicarea nivelului învățămîntului nostru este dezvoltarea activității de cercetare științifică a cadrelor didactice. După cum am mai spus, la noi cercetarea științifică în învățămînt a fost multă vreme neglijată și trebuie să arătăm, din păcate, că nici în prezent ea nu se află încă la nivelul dorit. Sînt încă multe catedre care nu se manifestă activ în frontul științific, nu-și aduc aportul la îmbogățirea patrimoniului științei românești cu noi lucrări de valoare. Există încă o pulverizare a forțelor de cercetare în direcția unor teme minore.

E drept, despre cercetarea științifică în învățămînt se vorbește în prezent destul de mult, iar în ce privește necesitatea organizării și dezvoltării sale există un consens unanim. Cu toate acestea, Ministerul Învățămîntului nu se ocupă încă în suficientă măsură de înfăptuirea indicațiilor partidului privind valorificarea forțelor de cercetare din învățămînt, întărirea legăturilor activității de cercetare a catedrelor cu cerințele practicii și aplicarea rezultatelor cercetării în viață.

Nici Consiliul Național al Cercetării Științifice nu acționează cu suficientă energie pentru stimularea activității științifice în instituțiile de învățămînt, pentru coordonarea tuturor forțelor științifice în direcțiile cerute de dezvoltarea țării în cadrul unui plan unic. Este necesar ca Ministerul Învățămîntului și Consiliul Național al Cercetării Științifice să acționeze într-o mai strînsă colaborare pentru activizarea cît mai rapidă a forțelor științifice din învățămînt, pentru folosirea acestui valoros potențial în interesul progresului învățămîntului și al științei românești.

Conferința dumneavoastră a dezbătut pe larg proiectul de statut al personalului didactic, care urmează să capete putere de lege; cuprinzînd drepturile și îndatoririle cadrelor didactice, precum și reglementări precise cu privire la organizarea și desfășurarea activității în școli și facultăți, acest statut va contribui la așezarea mai bună a raporturilor din cadrul instituțiilor de învățămînt, la întărirea spiritului de ordine și disciplină în întreaga viață școlară și universitară. Va fi, desigur, necesar ca Ministerul Învățămîntului să examineze cu atenție sugestiile făcute cu privire la îmbunătățirea statutului, spre a-l face cît mai adecvat importantelor funcțiuni ce-i vor reveni în buna desfășurare a învățămîntului nostru. Perfecționarea continuă a învățămîntului de toate gradele

impune atît studierea atentă a cerințelor societății noastre, generalizarea experienței pozitive pe care am dobîndit-o în decursul timpului în organizarea instrucției publice, cît și cunoașterea documentată a direcțiilor de orientare, a structurii și cursului pe care îl urmează în epoca actuală școala pe plan mondial. Este știut că problema adaptării școlii la cerințele noi ale dezvoltării sociale, organizarea ei în pas cu marile cuceriri ale revoluției tehnice-științifice internaționale preocupă îndeaproape forurile guvernamentale și de specialitate din toate țările lumii, corpul profesoral și masele tineretului de pretutindeni. Tocmai de aceea este necesar să ținem seama de realizările valoroase dobîndite în alte țări pe planul organizării școlare, să folosim tot ceea ce este mai bun în experiența internațională pentru asigurarea progresului continuu al școlii noastre, corespunzător cerințelor construcției socialiste în România. *(Aplauze puternice).*

Stimați tovarăși,

Este un adevăr incontestabil că școala, învățămîntul nostru de toate gradele constituie factorul hotărîtor în instruirea științifică și culturală, în educarea multilaterală a tinerelor generații. Conferința dumneavoastră a acordat un loc important dezbaterii problemelor legate de educația comunistă a tineretului din școli și universități. Consider întru totul justificată această atenție, problema educației comuniste a tineretului situîndu-se în centrul preocupărilor partidului nostru, ale întregii societăți, care acordă o importanță de prim ordin fizionomiei moral-politice a schimbului de mîine — viitorul însuși al patriei. Analizarea atentă a acestei importante probleme sociale se impune cu atît mai mult cu cît, paralel cu remarcabilele succese obținute în creșterea și educarea noilor generații în anii socialismului, în activitatea desfășurată

de școală în această direcție continuă să persiste încă o serie de neajunsuri serioase.

Educația comunistă a tineretului mai este încă concepută de unii tovarăși ca o activitate ce se rezumă exclusiv sau în cea mai mare parte la predarea unor teze generale despre socialism și comunism, la însușirea de către elevi și studenți a prevederilor unor hotărîri de partid și de stat. O asemenea viziune despre munca de educație comunistă are un caracter simplist, nu corespunde exigențelor deosebite ale operei de edificare a unei societăți socialiste moderne, nivelului la care a ajuns cunoașterea umană în epoca contemporană, cerințelor construirii înaltei civilizații comuniste pe pămîntul patriei noastre. *(Vii aplauze).*

A crește noile generații în spiritul comunismului înseamnă, pe de o parte, a le ajuta să se ridice la nivelul cunoașterii științifice proprii acestei jumătăți de secol, să-și însușească chintesența științelor moderne, fără de care nu poate fi conceput astăzi progresul societății, să devină specialiști de înaltă competență, și pe de altă parte să asimileze o vastă cultură generală, umanistă, să-și însușească concepția materialist-dialectică, care le dă o reprezentare clară asupra rostului lor în societate, îi ajută să înțeleagă perspectivele și sensul dezvoltării istorice, imperativele majore ale vremurilor noastre. Numai îmbinînd armonios aceste laturi fundamentale, inseparabile, ale educației, cristalizînd astfel personalitatea elevilor și studenților, vom putea forma cu adevărat un tineret în stare să ducă mai departe făclia progresului, să continue cu succes măreața operă de construire a socialismului și comunismului în România. *(Aplauze puternice, prelungite).*

În acest sens, o importanță deosebită are, pe lîngă perfecționarea predării cunoștințelor de specialitate — la care m-am referit pe larg în cursul acestei expuneri —, predarea disciplinelor umaniste și a științelor sociale. Întruchipînd ideile și aspirațiile avansate ale celor mai luminate minți, precum și idealurile umanismului socialist, propriu societății noastre, în centrul căruia se află afirmarea multilaterală a personalității omului, aceste discipline sînt chemate să contribuie la elevarea spirituală a tinerilor, să le insufle profunde convingeri umaniste, să facă din ei militanți revoluționari activi pentru năzuințele de libertate și dreptate socială ale lumii contemporane.

Un loc important ocupă în programele de învățămînt din licee și universități discipline ca istoria, estetica, literatura și lingvistica, istoria artelor — care au menirea de a dezvolta cultura generală a tinerilor. Aceste catedre trebuie să fie tribune de luptă pentru o poziție înaintată în cultură și artă, pentru combaterea concepțiilor idealiste, retrograde, care pot avea repercusiuni negative asupra conștiinței și gîndirii tineretului.

Din păcate, trebuie să spunem că unele din aceste catedre nu-și îndeplinesc în cele mai bune condiții această misiune. În unele cursuri își mai fac loc confuzii, de la tribuna școlii se mai propagă pe alocuri, într-un fel sau altul, concepții sau mentalități înapoiate. Unele capitole de istorie națională și universală, de istorie a curentelor de gîndire filozofice, estetice, literare și artistice sînt prezentate în mod necritic, nedialectic, de pe poziții obiectiviste. În legătură cu aceasta, aș dori să mă refer din nou la ceea ce am spus la plenara Comitetului Central din aprilie anul trecut, și anume că se impune ca toți tovarășii care lucrează în acest sector să dovedească mai multă exigență în primul rînd față de ei înșiși și în aceeași măsură față de pregătirea studenților. Trebuie să arătăm că, din păcate, tocmai de la facultățile de științe umanistice unii absolvenți rămîn cu anumite confuzii. De ce se întîmplă lucrul acesta? Sîntem îndreptățiți să ne punem

întrebarea : cum este posibil ca la anumite catedre chemate să se ocupe de predarea filozofiei noastre, de înarmarea tineretului cu concepția materialist-dialectică despre viață să-și facă loc asemenea confuzii ? Nu cumva la unii tovarăși din corpul didactic înșuși persistă confuzii ? Cred că putem afirma, fără teama de a greși, că realitatea este tocmai aceasta, că într-adevăr unele cadre didactice nu dovedesc suficientă claritate și combativitate în predarea acestor științe. *(Manifestări aprobatoare în sală).* Catedrele la care m-am referit trebuie să-i ajute pe elevi și studenți să se orienteze în selectarea și interpretarea justă a vastului tezaur de valori spirituale ale poporului nostru și ale umanității, să dobîndească criterii științifice — în lumina principiilor filozofiei materialist-dialectice — de apreciere a curentelor de idei vechi și noi care s-au înfruntat și se înfruntă în societate, să-și educe gustul estetic, să militeze pentru o cultură socialistă, angajată, pusă în slujba progresului social. Ele trebuie să-i ajute pe tineri să facă o distincție netă între ceea ce este cu adevărat valoros și avansat în creația contemporană de ceea ce exprimă influența ideologiei reacționare a imperialismului, de ceea ce reprezintă decadență în cultura promovată de clasele exploatatoare.

Așa cum s-a subliniat pe bună dreptate în cadrul conferinței, neajunsuri serioase continuă să persiste și în activitatea catedrelor de științe sociale. Unele cursuri și seminarii de științe sociale se desfășoară în mod schematic și simplist, se reduc la memorarea mecanică a unor formule generale lipsite de suflul proaspăt al problematicii vieții, rupte de tumultul creator al gîndirii sociale din țara noastră, de preocupările ideologice multilaterale ale întregului nostru partid. Unele cadre didactice ocolesc dezbaterea vie a unor probleme arzătoare, de stringentă actualitate în gîndirea social-politică și economică, nu stimulează schimbul viu de idei — singura metodă de clarificare aprofundată a problemelor.

Științele sociale trebuie să abordeze cu îndrăzneală procesele lumii contemporane, să răspundă nemijlocit și convingător aspirației legitime a tineretului de a înțelege, de a cunoaște. Filozofia noastră revoluționară, marxism-leninismul, își afirmă superioritatea față de ideologiile adverse tocmai prin capacitatea de a găsi răspunsuri fundamentate la întrebările pe care și le pune tineretul, ca și orice cetățean, cu privire la soarta omului, la perspectivele dezvoltării societății, la multitudinea de aspecte ale existenței sociale. Ideologia noastră trebuie să contribuie la formarea gîndirii creatoare a noilor generații, să stimuleze pasiunea pentru adevăr în știință și viață, să contribuie la dezvoltarea cunoașterii, pe baza generalizării rezultatelor practicii și a noilor cuceriri științifice, a fenomenelor relevate de dezvoltarea socială contemporană.

Știm cu toții că marxism-leninismul nu este o dogmă, ci o știință vie, creatoare ; numai cei care înțeleg și folosesc materialismul dialectic ca o metodă de cercetare a dezvoltării societății sînt în stare să înțeleagă fenomenele, evenimentele, să aibă o perspectivă clară. Trebuie să subliniem că partidul nostru se străduiește ca, folosind materialismul dialectic, învățătura marxist-leninistă ca o metodă de cercetare, să cunoască sensul evoluției sociale, sensul luptei revoluționare în lume și, pe această bază, să elaboreze linia sa politică generală, atît în ce privește dezvoltarea internă, cît și activitatea internațională. Putem spune, fără a ne îngîmfa, că, în linii generale, partidul nostru reușește să acționeze în acest spirit. Vom realiza și în viitor acest imperativ dacă în toate domeniile de activitate — inclusiv în învățămînt — vom acorda atenție însușirii și înțelegerii creatoare a marxism-leninismului,

a materialismului dialectic. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Școala, întregul corp profesoral trebuie să folosească mai bine largile posibilități de care dispun pentru formarea etică și civică a tinerei generații, pentru a sădi în conștiința acesteia respectul față de muncă, dragostea față de patrie, internaționalismul socialist, devotamentul față de cauza socialismului și comunismului, principiile dreptății și echității sociale, normele unei comportări înaintate în viață. Cadrele didactice au datoria să cultive spiritul de disciplină și ordine în îndeplinirea obligațiilor ce revin elevilor și studenților atît în școli și facultăți, cît și în muncă și viață.

Apare astfel, tovarăși, ca un adevăr incontestabil faptul că răspunderea pentru educația comunistă a tineretului revine întregului nostru corp didactic, tuturor catedrelor și disciplinelor școlare care trebuie să participe în mod activ și nemijlocit, pe planuri multilaterale, la pregătirea științifică și culturală a elevilor și studenților, la formarea lor spirituală, la cultivarea în gîndirea și conștiința lor a concepției noastre despre lume și viață. Numai astfel școala își va putea aduce o contribuție de mare preț la instruirea și pregătirea pentru viață a tineretului patriei, a noilor generații, în fața cărora stă sarcina de onoare de a-și consacra energia, priceperea, competența și entuziasmul tineresc înfloririi națiunii noastre socialiste. *(Aplauze puternice).*

Tovarăși,

Un rol deosebit de important în dezvoltarea școlii noastre de toate gradele au organele de partid județene și orășenești, comitetele și organizațiile de partid din școli și facultăți. Reunind un puternic detașament de comuniști — mai mult de jumătate din numărul cadrelor didactice —, organizațiile de partid dispun de o mare capacitate de înrîurire pozitivă a întregii vieți școlare.

Organizațiile de partid trebuie să se manifeste mai activ în toate domeniile vieții școlare și universitare, pentru a asigura aplicarea întocmai a politicii partidului cu privire la dezvoltarea continuă a învățămîntului din țara noastră. Ele au datoria să se preocupe în continuare cu toată atenția de primirea în partid a celor mai bune cadre didactice și, totodată, a unui număr mai mare de studenți dintre elementele cele mai valoroase, asigurînd ca în fiecare facultate și în fiecare an să existe puternice organizații de partid, care să promoveze ferm linia partidului și guvernului în întreaga viață universitară. Este necesar ca și comitetele județene, municipale și orășenești de partid să se preocupe mai intens decît pînă acum de îndrumarea școlilor și facultăților, să sprijine în mai mare măsură activitatea organizațiilor de partid din aceste unități. Considerăm că sarcina principală care revine organelor și organizațiilor de partid în învățămînt este aceea de a dinamiza activitatea organizatorică concretă pentru traducerea în viață a Directivelor Comitetului Central și a prevederilor Legii învățămîntului.

Organizațiile de partid trebuie să combată cu tărie tendințele de tergiversare a aplicării hotărîrilor adoptate, de înlocuire a muncii organizatorice concrete cu declarații generale și angajamente formale. Ele au datoria de a milita pentru dezvăluirea deschisă a lipsurilor și neajunsurilor din activitatea instituțiilor de învățămînt, de a cultiva un spirit de înaltă exigență partinică în școală, de consecvență în înfăptuirea programului de dezvoltare și modernizare a învățămîntului pentru crearea unei atmosfere de ordine și disciplină indispensabile bunei funcționări a sistemului nostru școlar. Îndatoriri importante revin or-

ganizațiilor de partid din învățămînt în direcția activității de educație comunistă a tinerilor, de dezvoltare a conștiinței lor de cetățeni devotați ai patriei noastre, de formare a trăsăturilor etice proprii omului nou al orînduirii noastre socialiste. În felul acesta, organele și organizațiile de partid își vor afirma și în acest domeniu rolul de forță dinamică a vieții noastre sociale, misiunea de forță politică conducătoare, încredințată de societatea noastră socialistă. *(Vii aplauze).*

În îndeplinirea tuturor obiectivelor la care m-am referit, importante sarcini revin și organizațiilor sindicale din școli și facultăți. Colaborînd mai strîns cu Ministerul Învățămîntului, cu conducerile instituțiilor de învățămînt, Uniunea sindicatelor din învățămînt, organizațiile sindicale ale cadrelor didactice trebuie să aducă o mai mare contribuție la înfăptuirea programului de măsuri stabilit de partid în vederea perfecționării și dezvoltării instrucției publice în țara noastră, ridicării nivelului muncii profesionale și educative a întregului nostru corp profesoral.

Sarcini de mare răspundere revin organizațiilor Uniunii Tineretului Comunist, asociațiilor studențești și organizațiilor de pionieri, care cuprind cea mai largă masă a tineretului din școli și facultăți. Aceste organizații trebuie să aibă un rol mai activ în viața școlii, să acționeze mai intens, prin mijloace variate, pentru educația comunistă a elevilor și studenților, pentru cultivarea dragostei de învățătură a acestora, a spiritului datoriei și responsabilității sociale, unei atitudini demne, înaintate, în școală și în societate, a fiecărui tînăr.

La rîndul lor, în conformitate cu noua lege de organizare și funcționare a consiliilor populare, organele locale ale puterii de stat au atribuții lărgite în domeniul conducerii activității de instrucție publică, al eforturilor pentru ridicarea continuă a nivelului științific și educativ al procesului de învățămînt în toate școlile.

Este necesar ca Ministerul Învățămîntului, celelalte ministere și instituții centrale care au răspunderi în buna funcționare a școlii, organele de partid și de stat județene, conducerile instituțiilor școlare să analizeze cu maximum de seriozitate și răspundere criticile și propunerile făcute de cadrele didactice, să tragă concluziile corespunzătoare din analiza făcută în cadrul Conferinței naționale și mai ales să întreprindă de urgență măsurile practice ce se impun pentru soluționarea numeroaselor probleme ridicate.

Considerăm, tovarăși, că dispunem de tot ceea ce este necesar — un valoros corp profesoral, un tineret harnic și entuziast, o bază materială în continuă dezvoltare și un program de perspectivă clar — pentru a putea înfăptui în cît mai bune condiții indicațiile Congresului al IX-lea al partidului în domeniul dezvoltării și modernizării învățămîntului, hotărîrile plenarei din aprilie 1968, Directivele Comitetului Central și noua Lege a învățămîntului, asigurînd astfel ca școala noastră să-și îndeplinească din ce în ce mai bine înalta ei misiune socială. Sîntem convinși că în cel mai scurt timp vom putea constata o îmbunătățire simțitoare a întregii activități în domeniul învățămîntului. *(Aplauze).*

Stimați tovarăși,

Punînd în centrul activității sale desăvîrșirea construcției socialismului, statul nostru acordă în același timp o atenție deosebită problemelor internaționale.

În întreaga lor activitate, partidul și guvernul pornesc de la faptul că între sarcinile naționale — făurirea bazei tehnice-materiale, dezvoltarea învățămîntului, științei, cul-

turii și ridicarea bunăstării întregului popor — și sarcinile internaționale — prietenia și colaborarea cu țările socialiste, promovarea unei politici de pace și prietenie cu toate popoarele lumii, solidaritatea cu toate forțele antiimperialiste — există o strînsă interdependență și unitate dialectică. Numai îmbinînd în mod armonios aceste două laturi ale activității noastre politice se poate asigura rezolvarea cu succes a sarcinilor construcției socialiste și, în același timp, se poate contribui activ la cauza socialismului și păcii în lume. *(Aplauze puternice).*

Pornind de la aceste considerente, Comitetul Central al partidului și guvernul țării noastre promovează o politică externă activă în centrul căreia se află prietenia și colaborarea cu țările socialiste. Noi considerăm că în condițiile de azi, cînd între țările socialiste se manifestă deosebiri de păreri și divergențe într-o serie de probleme ale dezvoltării contemporane, avem datoria, atît față de poporul nostru, cît și față de sistemul mondial socialist, față de cauza socialismului în general, de a milita neobosit pentru depășirea situației actuale, pentru normalizarea și întărirea unității țărilor socialiste. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Noi considerăm că deosebirile de păreri sînt vremelnice și că datoria fiecărui partid comunist din țările socialiste este de a acționa pentru lichidarea divergențelor și întărirea unității pe baza principiilor marxist-leniniste — internaționalismul socialist, egalitatea în drepturi, respectarea independenței și suveranității, neamestecul în treburile interne și întrajutorarea tovărășească. Pentru a face să triumfe aceste principii este necesar să se înlăture cu hotărîre greșelile și practicile nejuste care și-au făcut loc în decursul anilor. *(Vii aplauze).* Încercările de justificare a greșelilor, precum și apariția unor noi teze care

contravin principiilor marxist-leniniste, cum este teza „suveranității limitate", nu fac decît să complice lucrurile, să frîneze procesul de refacere și întărire a unității.

Partidul Comunist Român este ferm hotărît să militeze neobosit pentru înlăturarea neînțelegerilor existente, pentru întărirea prieteniei și colaborării cu toate țările socialiste. *(Aplauze îndelungate).*

Partidul nostru acordă o importanță deosebită relațiilor de colaborare frățească cu partidele comuniste și muncitorești din țările capitaliste, manifestîndu-și solidaritatea internaționalistă cu oamenii muncii de pretutindeni. Considerăm că deosebirile de păreri într-o problemă sau alta nu trebuie să afecteze relațiile dintre partidele comuniste. În situația internațională de azi se impune, mai mult ca oricînd, întărirea solidarității comuniștilor din toată lumea. *(Aplauze puternice).*

Unitatea mișcării comuniste și muncitorești internaționale poate fi reală și puternică numai dacă se bazează pe unitatea de monolit a fiecărui partid. De aceea, noi considerăm că nu trebuie admisă nici o acțiune care slăbește unitatea partidelor comuniste și muncitorești. Dacă într-un partid sînt deosebiri de păreri asupra unor probleme, este evident că ele trebuie rezolvate în spirit partinic în interiorul acestuia, urmărindu-se întărirea unității de luptă a tuturor comuniștilor. În asemenea situații, orice amestec din afară nu poate decît să dăuneze partidului respectiv, cauzei luptei revoluționare și socialismului. Partidul Comunist Român se pronunță pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare cu celelalte partide comuniste frățești, pentru întărirea unității mișcării comuniste, deoarece numai așa aceasta își va putea realiza rolul său de forță socială de avangardă în dezvoltarea societății contemporane, în lupta pentru pace și socialism. *(Vii aplauze).*

Stimați tovarăși,

În împrejurările actuale, cînd în atmosfera politică mondială persistă atîția germeni ai neîncrederii și tensiunii, problema cardinală este înmănuncherea eforturilor tuturor forțelor progresiste, ale tuturor statelor, mari și mici, pentru a asigura continuarea procesului de destindere, pentru eliminarea focarelor de neliniște și conflict, pentru însănătoșirea relațiilor și dezvoltarea colaborării internaționale. Consacrîndu-se acestor obiective, partidul comunist și guvernul Republicii Socialiste România răspund în cel mai înalt grad țelurilor societății noastre socialiste, preocupărilor profund pașnice și constructive ale întregului nostru popor. Înfăptuirea destinderii, dezvoltarea unor relații normale între state reprezintă totodată o cerință obiectivă a vieții internaționale. Ea decurge din interesul vital al întregii omeniri de a evita un cataclism termonuclear, din năzuințele popoarelor de a se consacra ridicării nivelului de trai, din dorința arzătoare a națiunilor recent trezite la viață de a lichida moștenirea trecutului de asuprire colonială, din nevoia intensificării schimbului de bunuri materiale și spirituale, ca o condiție a progresului general în epoca noastră. Tocmai de aceea politica ce se inspiră din aceste cerințe și deziderate supreme se bucură de adeziunea deplină a popoarelor, a opiniei publice de pretutindeni. În același timp, acțiunile care se înscriu în tiparele învechite și discreditate ale „războiului rece", încercările de a frîna cursul spre destindere întîmpină dezaprobarea categorică a opiniei publice internaționale.

Întreaga viață internațională învederează că una din condițiile fundamentale ale progresului pe calea dezvoltării încrederii și colaborării dintre națiuni este așezarea fermă a raporturilor dintre state pe temelia solidă a principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și

avantajului reciproc. Respectarea strictă a acestor principii, a dreptului sacru al fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele, de a-și alege de sine stătător căile dezvoltării, de a-și exercita prerogativele suveranității naționale reprezintă premisa esențială a unei colaborări internaționale eficiente și rodnice, chezășia consolidării păcii în lume. *(Aplauze puternice).*

Progresul destinderii, consolidarea securității internaționale nu se realizează spontan, de la sine, și nici nu se poate limita numai la declarații de intenții. Destinderea reclamă eforturi stăruitoare din partea tuturor, o politică activă, constructivă, dezvoltarea contactelor și abordarea problemelor majore pe calea tratativelor, găsirea căilor de soluționare a problemelor în suspensie în viața internațională, în relațiile dintre state potrivit cu interesele întregii omeniri, cu interesele păcii și colaborării.

Un rol profund dăunător au măsurile care duc la activizarea cursei înarmărilor — de genul celor luate în cadrul recentelor reuniuni ale N.A.T.O. —, actele cu caracter militar — cum sînt organizarea de manevre cu participarea mai multor state la granițele altor țări. Asemenea manevre nu pot fi socotite decît demonstrații de forță care urmăresc scopuri de intimidare, tind să creeze neliniște și încordare, nu pot decît să aducă grave prejudicii intereselor popoarelor de pe continentul european și din toată lumea. Nu pe această cale, nu prin zăngănit de arme se poate obține destinderea, se pot îmbunătăți relațiile dintre state ; prin caracterul și consecințele lor, asemenea manifestări amintesc de practicile discreditate ale „războiului rece" și în nici un caz nu au nimic comun cu metodele și interesele destinderii, colaborării și păcii între popoare. *(Vii aplauze).*

Iată de ce Comitetul Central al partidului, guvernul român consideră că ar fi în interesul tuturor popoarelor,

al cauzei păcii și securității dacă s-ar renunța la asemenea manevre și demonstrații militare. *(Aplauze puternice, îndelung repetate).*

Ca țară europeană, România este vital interesată în evoluția pozitivă a raporturilor dintre statele continentului nostru, în instaurarea unui climat de pace și securitate. Noi considerăm că absolut toate popoarele de pe continent, ca și popoarele de pretutindeni, care știu că înfruntările armate din Europa au atras în viltoarea lor și populațiile altor continente, sînt interesate ca Europa să nu mai devină niciodată centrul și teatrul unor noi conflagrații mondiale, ci terenul unei conlucrări fertile pentru valorificarea potențialului material și uman al fiecărei țări, în interesul progresului general al păcii pe continent și în întreaga lume. Calea sigură pentru realizarea acestui deziderat este așezarea relațiilor intereuropene pe baze noi, sănătoase, intensificarea colaborării economice, tehnice-științifice, politice și diplomatice dintre toate țările, fără deosebire de orînduire socială, lărgirea contactelor între reprezentanții țărilor europene.

Desigur există încă forțe care se opun unui asemenea curs al dezvoltării relațiilor în Europa. Tocmai de aceea este necesar să se desfășoare o luptă activă împotriva imperialismului și reacțiunii internaționale, a forțelor militariste și revanșarde care se opun tendințelor de însănătoșire a relațiilor și climatului internațional. Un rol esențial în această luptă îl au tocmai acțiunile pozitive pentru normalizarea relațiilor și dezvoltarea colaborării între statele europene. Considerăm că acesta este spiritul în care sînt chemate să acționeze țările europene, mari și mici, care se simt responsabile pentru destinele popoarelor lor și ale întregii Europe. Nu trebuie precupețit nimic pentru ca acest spirit să triumfe în relațiile internaționale ! România este hotărîtă să consacre și în viitor toată atenția și eforturile sale înfăptuirii acestor obiective, cu convingerea că aceasta reprezintă o contribuție de seamă la cauza păcii în Europa și în lumea întreagă. *(Aplauze puternice).*

În direcția dezvoltării progresiste a lumii contemporane, a apărării păcii și securității popoarelor acționează în zilele noastre forțe uriașe — țările socialiste, clasa muncitoare internațională, mișcarea comunistă, tinerele state independente, popoarele care se ridică pentru scuturarea jugului colonial, cercurile largi democratice, opinia publică progresistă din întreaga lume. Noi ne exprimăm încrederea că, prin întărirea unității lor, prin acțiunea lor hotărîtă, aceste forțe pot asigura desfășurarea unui curs pozitiv al vieții internaționale, pot înlătura obstacolele ridicate de cercurile imperialiste în calea însănătoșirii relațiilor internaționale, pot asigura succesul luptei pe calea destinderii, păcii și colaborării între popoare. *(Vii aplauze).*

Stimați tovarăși,

În încheiere, vă rog să-mi permiteți să-mi exprim convingerea că lucrările conferinței dumneavoastră vor constitui un puternic imbold în munca întregului corp profesoral pentru dezvoltarea și perfecționarea continuă a învățămîntului de toate gradele, pentru realizarea programului Partidului Comunist Român de edificare a socialismului în patria noastră. *(Aplauze puternice).*

De munca dumneavoastră, tovarăși, depind pregătirea și formarea unui tineret cult, temeinic instruit, pătruns de idealurile socialismului, animat de înalte sentimente patriotice, a unei generații capabile să ducă mai departe cu succes ștafeta progresului, a socialismului și comunismului în România. *(Aplauze puternice, prelungite).* Doresc să subliniez din nou că partidul și guvernul dau o înaltă apreciere învățătorilor și profesorilor din întreaga țară, acordă toată cinstirea muncii de răspundere pe care o desfășoară

aceștia pentru instruirea și educarea tineretului patriei noastre, contribuției importante pe care ei o aduc la progresul României pe drumul civilizației socialiste. *(Vii și îndelungi aplauze).*

Dați-mi voie, stimați tovarăși, să adresez, de la tribuna acestei conferințe, în numele conducerii de partid și de stat, calde felicitări întregului nostru corp profesoral pentru rezultatele obținute și să vă urez dumneavoastră și tuturor cadrelor didactice succese tot mai mari în îndeplinirea nobilei misiuni pe care o aveți. *(Aplauze puternice, îndelungate).*

Sîntem încredințați că slujitorii școlii, folosind condițiile create de partid și de stat, preocupîndu-se permanent de îmbunătățirea procesului instructiv-educativ, își vor îndeplini cu cinste îndatoririle de mare răspundere ce le revin, dînd țării cadre tot mai temeinic pregătite, capabile să ridice pe trepte și mai înalte viața materială și spirituală a patriei, să adauge noi și durabile realizări edificiului nostru socialist, să contribuie la făurirea viitorului fericit al poporului nostru. *(Aplauze puternice).*

Să munciți în așa fel, tovarăși, încît generațiile de mîine să poată spune : iată, am avut asemenea învățători și profesori, asemenea dascăli comuniști care au știut să-și facă datoria față de popor, față de idealurile socialismului și comunismului ! *(Întreaga asistență se ridică, aplaudă puternic, îndelungat).*

CUVÎNTARE LA MAREA ADUNARE ELECTORALĂ DIN CAPITALĂ

— 28 februarie 1969 —

Stimați tovarăși,

Cetățeni ai Republicii Socialiste România,

Doresc, în primul rînd, să exprim cele mai vii mulțumiri cetățenilor din Circumscripția I București care mi-au acordat încrederea lor, propunîndu-mă candidat în alegerile de deputați pentru Marea Adunare Națională. *(Aplauze puternice, urale).* Totodată, folosesc acest prilej pentru a adresa calde mulțumiri oamenilor muncii din întreaga țară pentru încrederea manifestată față de toți candidații Frontului Unității Socialiste. În aceste manifestări noi vedem o expresie a încrederii întregului popor în Partidul Comunist Român, în politica sa marxist-leninistă, politică pe deplin corespunzătoare intereselor vitale ale națiunii noastre socialiste. *(Aplauze îndelung repetate).*

În cursul depunerii candidaturilor pentru Marea Adunare Națională și pentru consiliile populare, în cadrul campaniei electorale, au avut loc nenumărate întîlniri, adunări și mitinguri la care au participat milioane de cetățeni. Ca-

racteristica principală a acestor manifestări este dezbaterea deschisă și multilaterală a problemelor dezvoltării patriei noastre, a căilor pentru ridicarea continuă a nivelului de trai material și cultural al întregului popor. *(Aplauze puternice).*

Se poate spune că întreaga campanie electorală s-a transformat într-o uriașă manifestare a unității poporului nostru în jurul partidului și guvernului, a voinței nestrămutate a tuturor celor ce muncesc de a înfăptui neabătut politica internă și externă a partidului și guvernului. *(Aplauze puternice).*

Criticile aduse muncii unor consilii populare și altor instituții de stat și obștești, propunerile făcute cu acest prilej sînt tot atîtea dovezi ale preocupării maselor largi populare de a asigura înfăptuirea fermă a politicii partidului. Marea Adunare Națională, consiliile populare ce vor fi alese, toate organele de partid și de stat au datoria de a studia cu toată atenția problemele ridicate în dezbaterile publice din cadrul campaniei electorale și de a lua măsurile ce se impun pentru soluționarea lor corespunzătoare.

Acum, la încheierea campaniei electorale, putem constata cu satisfacție că ea a prilejuit o largă confruntare de păreri asupra tuturor problemelor economice-sociale actuale ale țării, asupra activității desfășurate pentru traducerea în viață a programului de dezvoltare multilaterală a patriei.

Campania electorală s-a desfășurat sub semnul profundului democratism al noii noastre orînduiri, creat pe fundamentul cuceririlor revoluționare ale oamenilor muncii, al măsurilor adoptate de partid și de stat pentru asigurarea condițiilor necesare participării plenare a maselor populare la conducerea țării. *(Aplauze).*

Democratismul nostru socialist își găsește în aceste zile o puternică expresie în faptul că oamenii muncii dezbat principalele aspecte ale politicii noastre interne și externe care privesc prezentul și viitorul patriei, se consfătuiesc cu candidații Frontului Unității Socialiste, cei cărora la 2 martie urmează să le dea mandatul de reprezentanți în organele puterii — Marea Adunare Națională și consiliile populare — asupra problemelor gospodăririi țării, a orașelor și comunelor, își exprimă liber opinia, voința și aspirațiile. Climatul de intensă activitate socială și politică existent în întreaga țară demonstrează că poporul nostru este cu adevărat liber și stăpîn în patria sa, suveran în exercitarea puterii, că el își hotărăște singur soarta, corespunzător intereselor sale supreme. *(Aplauze îndelung repetate).* Aceasta insuflă fiecărui cetățean, indiferent de categoria socială, profesiune sau naționalitate, convingerea că se poate afirma neîngrădit pe tărîmul vieții sociale, că își poate manifesta nestingherit energia, capacitatea și talentul în slujba patriei, a progresului României pe drumul socialismului și comunismului. *(Aplauze puternice, urale).*

Stimați tovarăși,

Anul acesta se împlinesc 25 de ani de la eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist ; această împrejurare conferă alegerilor de la 2 martie 1969 o însemnătate și o semnificație deosebite.

Aceste alegeri prilejuiesc un bogat bilanț de realizări, de succese remarcabile obținute de poporul român, sub conducerea partidului comunist, pe drumul făuririi socialismului, al înfloririi patriei, al bunăstării și fericirii.

Cei mai în vîrstă își reamintesc în ce situație se găsea țara noastră acum 25 de ani. Subordonarea față de Germania nazistă, participarea, alături de forțele hitleriste, la

războiul împotriva Uniunii Sovietice, jefuirea bogățiilor țării de către armatele germane aduseseră România la marginea catastrofei naționale. În acele condiții, dovedindu-se la înălțimea răspunderii sale revoluționare, naționale, Partidul Comunist Român a acționat cu fermitate în unitate cu forțele muncitorești, democratice, naționale, pentru răsturnarea dictaturii fasciste, ieșirea din războiul antisovietic și alăturarea țării noastre la coaliția antihitleristă în lupta pentru eliberarea deplină a patriei și zdrobirea definitivă a Germaniei fasciste. *(Vii aplauze).*

Desfășurarea evenimentelor este cunoscută și nu doresc acum să mă opresc asupra lor. Vreau însă să subliniez că fără înfăptuirea actului istoric de la 23 August 1944, România s-ar fi găsit într-o situație greu de imaginat. Consider că îndeplinesc o îndatorire sfîntă exprimînd și cu acest prilej recunoștința întregului nostru popor față de cei care au luptat pentru eliberarea țării și care nu se mai află astăzi printre noi. *(Aplauze puternice).*

Doresc, de asemenea, să subliniez și acum că poporul nostru dă o înaltă prețuire contribuției hotărîtoare aduse de Uniunea Sovietică, de Armata Roșie, la înfrîngerea fascismului și la eliberarea totală a României. *(Aplauze puternice).* Lupta purtată în comun de ostașii români și sovietici a pus bazele prieteniei de tip nou între popoarele noastre.

Consider, de asemenea, de datoria mea să amintesc și de contribuția ostașilor celorlalte țări aliate la zdrobirea fascismului. Vreau să subliniez totodată importanța luptei eroice duse de toate popoarele cotropite, în frunte cu partidele comuniste, împotriva hitlerismului. Lupta forțelor patriotice împotriva ocupanților fasciști a avut un rol deosebit în cucerirea victoriei, demonstrînd încă o dată că nici o forță din lume nu poate îngenunchea popoarele hotărîte să-și apere, cu prețul celor mai mari jertfe, libertatea și independența. *(Aplauze îndelung repetate).*

Am făcut această evocare pentru a pune mai clar în lumină profundele schimbări săvîrșite în cei 25 de ani care au trecut de la eliberarea țării. Atît înfăptuirea actului istoric de la 23 August, cît și toate marile transformări de pînă acum în structura societății noastre, în modul de viață al poporului se datoresc Partidului Comunist Român, care s-a dovedit la înălțimea măreței sale misiuni istorice, la înălțimea răspunderii față de națiunea noastră, față de cauza socialismului și comunismului. *(Aplauze puternice, urale și ovații).*

Dragi tovarăși,

În cei patru ani care au trecut de la alegerile precedente, întreaga energie creatoare a poporului nostru a fost îndreptată spre îndeplinirea programului adoptat de Congresul al IX-lea al partidului. Rezultatele obținute în primii trei ani ai cincinalului și prevederile pe 1969 sînt superioare planului; ele dovedesc realismul Directivelor Congresului, dîndu-ne convingerea că cincinalul va fi nu numai realizat, ci și depășit. Ritmul anual de creștere a producției industriale a fost în acești trei ani de peste 12%; în chimie ritmul a fost de 21%, în construcțiile de mașini de 16%, în energia electrică de 20%, în industria ușoară de 12%. Un accent deosebit s-a pus pe producția de mașini-unelte, pe electronică și electrotehnică, ramuri pentru care s-au întocmit programe speciale conținînd prevederi de dezvoltare cu mult superioare celor cuprinse în planul cincinal.

În ultimii ani au fost adoptate o serie de măsuri în direcția organizării mai bune a muncii, folosirii mai ra-

ționale a capacităților de producție, reducerii cheltuielilor materiale de producție, creșterii eficacității economice. Rezultatele pozitive obținute în aceste direcții într-un mare număr de întreprinderi evidențiază rezervele deosebite existente în industria noastră.

În domeniul agriculturii, cu toate condițiile climaterice nefavorabile din 1968, în ultimii trei ani producția a crescut cu circa 12%, asigurîndu-se în condiții bune aprovizionarea populației cu produse agroalimentare. Merită subliniate rezultatele pozitive obținute de întreprinderile agricole de stat ca urmare a măsurilor de îmbunătățire a organizării activității lor. Recenta plenară a conducerii uniunilor cooperatiste a reliefat, de asemenea, progresele obținute în consolidarea economică a unui număr tot mai mare de cooperative agricole de producție. Agricultura noastră socialistă — cooperatistă și de stat — și-a dovedit din plin trăinicia, superioritatea.

În acești ani, statul a alocat peste 160 de miliarde de lei pentru investiții, cea mai mare parte a mijloacelor materiale și financiare fiind îndreptată spre dezvoltarea bazei tehnico-materiale a industriei și agriculturii. În ultimii trei ani au intrat în producție circa 700 mari capacități industriale. Însemnate sume au fost alocate pentru dezvoltarea învățămîntului și cercetării științifice. În același timp, statul a acordat o atenție sporită construcțiilor de locuințe, spitale, creșe și alte edificii social-culturale.

În perioada la care mă refer, venitul național a crescut cu circa 8% anual, ceea ce a permis atît alocarea unor sume sporite pentru acumulări — circa 30% din venitul național — cît și creșterea continuă a nivelului de trai al celor ce muncesc. După cum se știe, încă în 1967, cu un an mai devreme decît se prevăzuse, au fost mărite

salariile mai mici; de aceste sporuri au beneficiat peste 1 000 000 de salariați. Pensiile au fost majorate cu circa 30%, iar anul acesta se măresc salariile oamenilor muncii din toate ramurile de activitate. Este adevărat, în același timp, unele prețuri au fost corectate în sensul măririi lor; aceste măsuri au fost determinate de faptul că activitatea sectoarelor respective era deficitară. Paralel însă, prețurile la o serie de produse au fost reduse. Bilanțul ansamblului măsurilor luate în domeniul nivelului de trai este pozitiv; veniturile reale ale salariaților au crescut cu peste 14% în 1968 față de 1965; în aceeași perioadă, veniturile reale ale țărănimii au crescut cu circa 13%. În felul acesta, sînt condiții ca, prin măsurile de majorare a salariilor, în 1970 să se realizeze prevederile Congresului al IX-lea cu privire la creșterea nivelului de trai al celor ce muncesc. *(Aplauze puternice).* Ținînd seama că salariații cu venituri mai mici și cu copii fac mai greu față cerințelor traiului, Comitetul Executiv a hotărît ca, începînd de la 1 martie a.c., să se sporească alocația pentru copii cu 30 de lei de fiecare copil pentru salariații cu salarii pînă la 1 300 de lei. *(Aplauze).* În acest fel această categorie a populației va beneficia anual de venituri suplimentare de circa 700 000 000 de lei. *(Aplauze puternice).*

Dezvoltarea impetuoasă a economiei naționale a asigurat crearea a numeroase noi locuri de muncă, numărul salariaților crescînd cu aproape o jumătate de milion. Aceasta a făcut ca și fondul de salarii să sporească pe ansamblu cu peste 14 miliarde de lei. Ca urmare, fondul de mărfuri desfăcute prin comerțul de stat și cooperatist a sporit cu 28,8% în 1968 față de 1965.

Aceste date sintetice vorbesc elocvent despre consecvența cu care partidul și guvernul înfăptuiesc programul de ridicare a nivelului de trai material și spiritual al

poporului — țelul suprem al politicii noastre, al întregii noastre activități. *(Aplauze îndelungate).* Desigur, vorbind despre creșterea nivelului de trai, nu uităm nici un moment că mai sînt numeroase familii de oameni ai muncii care au încă venituri mici și care fac cu greu față necesităților vieții. Trebuie să spunem că mai avem încă mult de făcut pentru a asigura un nivel de viață corespunzător pentru toți cetățenii patriei noastre. Tocmai de aceea este necesar să ne concentrăm toate eforturile în direcția dezvoltării tot mai rapide a economiei naționale și, pe această bază, să creăm condițiile necesare sporirii veniturilor celor ce muncesc, creșterii nivelului de trai material și cultural al întregului popor. Vom face totul pentru a realiza cît mai curînd acest obiectiv! *(Aplauze puternice, urale și ovații îndelungate).*

Evidențiind toate marile noastre realizări, nu omitem că în activitatea desfășurată în această perioadă au fost și lipsuri. În unele ramuri și sectoare, în unele întreprinderi și instituții, în munca unor organe de partid și de stat persistă neajunsuri care se reflectă în viața economică, în rezultatele obținute în producție. Nu peste tot mijloacele materiale și financiare sînt folosite rațional și economic. Mai avem capacități de producție neutilizate încă integral. După unele calcule sumare, prin mai buna organizare a producției și a muncii, prin folosirea integrală a actualelor capacități și prin alte măsuri tehnice-organizatorice s-ar putea obține, fără cheltuieli suplimentare, un spor de producție de 15—20%. Desfășurarea ritmică a procesului de producție este influențată, de asemenea, negativ și de lipsurile ce se mai manifestă în aprovizionarea tehnică-materială a întreprinderilor.

Insist în mod deosebit asupra acestor deficiențe, pentru că lichidarea lor trebuie să stea în centrul atenției organelor de partid și de stat, a tuturor colectivelor de oameni ai muncii din întreprinderi.

Rezerve mari avem și în domeniul investițiilor; cu toate reducerile de cost obținute în ultimii doi-trei ani, construim încă scump; pe alocuri se mai menține tendința spre grandomanie. Este simptomatic în acest sens faptul că și presa, și televiziunea ne prezintă mai mult aspectul arhitectonic al construcțiilor, nu latura lor funcțională, nu eficiența economică a investițiilor, care depinde în primul rînd de dotarea cu mașini și utilaje, de buna utilizare a tehnicii noi. Nici ritmul executării unor investiții nu este încă mulțumitor. Chestiunea realizării la timp și în cele mai bune condiții a investițiilor trebuie să devină o preocupare majoră, constantă, pentru toate departamentele, pentru toate întreprinderile, pentru toate organele de partid și de stat.

Am făcut unele remarci critice în legătură cu anumite aspecte ale activității noastre economice cu convingerea că oamenii muncii — stăpînii tuturor bogățiilor țării — înțeleg faptul că stă în puterea noastră să lichidăm în cel mai scurt timp lipsurile, să asigurăm progresul rapid al desăvîrșirii construcției socialismului în România. *(Aplauze puternice).*

Marile realizări în dezvoltarea economică-socială a țării noastre au cerut eforturi mari din partea întregului nostru popor. Fiecare cetățean are însă satisfacția de a putea spune că aceste eforturi n-au fost zadarnice: România a devenit într-o perioadă istorică scurtă o țară cu o industrie puternică, în plină dezvoltare și cu o agricultură în plin proces de modernizare, cu o știință și cultură avansate.

În realizarea acestor remarcabile progrese, eforturile mari ale poporului român s-au împletit cu efectele pozi-

tive ale dezvoltării colaborării și cooperării economice și tehnice-științifice cu toate țările sistemului mondial socialist. Noi apreciem rolul important al colaborării economice cu țările membre ale Consiliului de Ajutor Economic Reciproc și cu celelalte țări socialiste și sîntem hotărîți să acționăm și în continuare pentru dezvoltarea acestor relații. *(Aplauze)*. În această colaborare vedem calea sigură a progresului fiecărei țări socialiste și, totodată, a creșterii forței economice a întregului sistem socialist mondial — care nu se poate baza decît pe înflorirea economică-socială a fiecărui stat socialist. *(Vii aplauze)*.

În același timp, pentru țara noastră au avut și au importanță și relațiile de colaborare și cooperarea economică și tehnică-științifică atît cu țările capitaliste mai avansate, cît și cu țările în curs de dezvoltare. Noi pornim de la realitatea incontestabilă că, în condițiile uriașului progres tehnic-științific contemporan, progresul rapid al fiecărei țări este legat de participarea activă la diviziunea internațională a muncii. Orice izolare nu poate duce decît la stagnare, la rămînere în urmă, cu repercusiuni adînci asupra întregii dezvoltări economice-sociale a țării respective. Tocmai de aceea, țara noastră va dezvolta și în viitor relații de colaborare și cooperare multilaterale cu toate țările, indiferent de orînduirea lor socială, pe baza avantajului reciproc și a neamestecului în treburile interne. *(Aplauze îndelungate)*.

Stimați tovarăși,

Tot ce a înfăptuit poporul român în acest sfert de veac demonstrează justețea politicii marxist-leniniste a partidului nostru, care a aplicat în mod creator legile generale ale construcției socialiste la condițiile concrete ale

României. Pe drumul făuririi depline a socialismului în patria noastră sînt necesare încă eforturi mari în toate domeniile de activitate. Pentru a asigura realizarea programului elaborat de Congresul al IX-lea și a hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului avem în continuare de înfăptuit planurile pe anii 1969—1970. Avem toate condițiile pentru atingerea mărețelor obiective pe care partidul le-a pus în fața poporului nostru. Sîntem convinși că, prin munca avîntată a clasei muncitoare, a țărănimii, a intelectualității, a tuturor celor ce muncesc fără deosebire de naționalitate, vom traduce în viață actualul plan cincinal de dezvoltare multilaterală a patriei noastre. Frontul Unității Socialiste își ia angajamentul să facă totul pentru a asigura mersul tot mai ferm al României pe calea progresului și civilizației socialiste. *(Aplauze puternice, îndelung repetate, ovații și urale)*.

Paralel cu intensa activitate pentru realizarea cincinalului actual, pe baza hotărîrii Comitetului Executiv al Comitetului Central al partidului, în prezent se elaborează planul cincinal pentru perioada 1971—1975 și liniile directoare ale programului de dezvoltare a României pînă în 1980. Țin să subliniez importanța deosebită a viitoarelor două planuri cincinale ale țării noastre, rolul lor hotărîtor pentru făurirea multilaterală și deplină a socialismului în România, pentru crearea condițiilor necesare trecerii treptate spre comunism. *(Aplauze puternice)*. Obiectivul lor fundamental va fi realizarea unei industrii moderne, puternice, și a unei agriculturi înaintate, care să asigure din belșug produse agroalimentare — crearea, pe această bază, a condițiilor pentru satisfacerea cît mai deplină a cerințelor materiale și spirituale ale tuturor membrilor societății. Totodată, prin făurirea deplină a socialismului, orînduirea cea mai dreaptă și mai umană

din cîte a cunoscut omenirea pînă acum, înţelegem asigurarea, la scara întregii societăţi, a egalităţii şi echităţii sociale, dezvoltarea democraţiei socialiste în toate sectoarele de activitate, crearea condiţiilor pentru participarea, la toate nivelurile, a maselor largi populare la elaborarea şi aplicarea hotărîrilor privind desfăşurarea întregii vieţi economice şi politice.

Următorul plan cincinal, ca şi liniile directoare de dezvoltare pînă în 1980 vor pune în centrul eforturilor noastre economice continuarea în ritm susţinut a industrializării ţării. Ne propunem ca în această perioadă să lichidăm în mare măsură rămînerea în urmă faţă de ţările cu o industrie avansată şi să ne apropiem de nivelul lor de dezvoltare atît din punct de vedere al producţiei pe locuitor, al productivităţii muncii, cît şi al venitului naţional, şi, deci, al nivelului de trai material şi spiritual. *(Aplauze).* Înfăptuirea acestui obiectiv este hotărîtoare pentru construcţia deplină a socialismului în ţara noastră. Pentru realizarea sa vom concentra eforturile în următoarele direcţii principale : valorificarea superioară a materiilor prime interne ; dezvoltarea cu prioritate a bazei energetice şi a producţiei de energie electrică ; dezvoltarea producţiei siderurgice prin realizarea în 1975 a circa 10 000 000 de tone de oţel şi creşterea ponderii oţelurilor aliate şi de calitate superioară ; diversificarea şi ridicarea calităţii tehnice a producţiei industriei construcţiilor de maşini, acordîndu-se o mai mare atenţie producţiei de maşini-unelte de tehnicitate superioară ; asigurarea unui ritm mai înalt de dezvoltare a industriei electrotehnice şi electronice ; accelerarea dezvoltării în continuare a industriei chimice pentru care dispunem de materiile prime necesare şi, în mod deosebit, a producţiei de mase plastice şi de fibre sintetice ; sporirea şi diversificarea materialelor

de construcţii necesare dezvoltării rapide a tuturor sectoarelor economice şi social-culturale, precum şi satisfacerii nevoilor cetăţenilor ; dezvoltarea într-un ritm susţinut a industriei uşoare şi alimentare pentru a asigura o gamă tot mai bogată de bunuri de larg consum.

Paralel cu eforturile pentru creşterea capacităţii şi a nivelului industriei noastre, ramura conducătoare a economiei naţionale, o atenţie deosebită se va acorda agriculturii, astfel încît aceasta să asigure realizarea unei producţii de cereale, plante tehnice şi legume la nivelul producţiei ţărilor cu o agricultură avansată. În acest scop vom spori producţia de îngrăşăminte, ierbicide şi insectofungicide şi vom asigura mecanizarea complexă a lucrărilor agricole ; vom intensifica lucrările de ameliorare a solului şi de irigaţii în aşa fel ca pînă în 1980 să amenajăm pentru irigaţii circa 3 500 000 ha ; o atenţie deosebită se va acorda zootehniei atît în ce priveşte creşterea numărului de animale şi păsări, cît şi îmbunătăţirii raselor şi ridicării productivităţii lor.

În conformitate cu Directivele Comitetului Executiv al Comitetului Central, în următorul cincinal se va intensifica ritmul construcţiei de locuinţe şi se va dezvolta baza materială a învăţămîntului, ştiinţei şi ocrotirii sănătăţii poporului. Ţinînd seama de creşterea rolului ştiinţei în dezvoltarea economică-socială, vom intensifica activitatea de cercetare, punînd pe primul plan rezolvarea problemelor de care depinde progresul rapid, multilateral al patriei. Va trebui continuată acţiunea de perfecţionare şi modernizare a învăţămîntului, pentru a asigura pregătirea cadrelor necesare de ingineri, tehnicieni şi muncitori calificaţi pentru toate sectoarele de activitate. Se va acorda, de asemenea, atenţia cuvenită dezvoltării activităţii cultural-artistice, creării condiţiilor pentru ridicarea continuă a nivelului de cultură a întregului popor.

Pentru a înțelege amploarea dezvoltării României în următorul cincinal, mă voi referi la cîteva date sintetice: după studiile preliminare cu privire la programul de dezvoltare a economiei naționale în următorul cincinal rezultă că în perioada 1971—1975 se va obține un volum al producției materiale mai mare decît cel realizat în întreaga perioadă a primelor trei cincinale 1951—1965.

Se prevede ca industria — ramură conducătoare în economie — să asigure în cincinalul următor o producție de 1,5 ori mai mare decît producția industrială obținută în cei 15 ani (1951—1965).

Creșteri însemnate sînt prevăzute la produsele industriale de bază. Astfel, producția de oțel, de energie electrică, autocamioane, mobilă va fi de circa două ori mai mare decît cea realizată în întreaga perioadă a anilor 1951—1965. Producția de cărbune, gaz metan, tractoare, ciment, încălțăminte, carne și ulei va depăși, în viitorul plan cincinal, producția primelor trei cincinale luate la un loc.

Pe această bază se prevede sporirea în ritm susținut a produsului social și venitului național, al căror volum va depăși în următorul cincinal pe cel obținut în toți cei 15 ani (1951—1965).

Ca urmare a creșterii potențialului economic al țării, volumul investițiilor destinat dezvoltării ramurilor productive și activităților social-culturale va fi de 1,5 ori mai mare față de cel realizat în anii 1951—1965.

Dezvoltarea producției materiale, sporirea rapidă a venitului național vor permite o creștere corespunzătoare a nivelului de trai al populației. Fondul de salarii și volumul desfacerii de mărfuri destinate populației prin comerțul socialist vor fi în cincinalul 1971—1975 mai mari

decît fondul de salarii și volumul de mărfuri desfăcute populației în întreaga perioadă de 15 ani (1951—1965).

Din fondurile de stat și pe bază de credite va fi construit un număr de apartamente de două ori mai mare decît în primele trei cincinale.

După cum vedeți, tovarăși, în fața noastră se deschid perspective mărețe. Realizarea acestor obiective va duce la creșterea generală a bunăstării poporului, la ridicarea nivelului de civilizație al patriei noastre. *(Aplauze puternice).* Pentru înfăptuirea acestor minunate perspective, Frontul Unității Socialiste vă cheamă să vă uniți eforturile. Prin votul de la 2 martie oamenii muncii își vor manifesta voința fermă de a realiza aceste aspirații, de a înfăptui acest program de progres și prosperitate, de a asigura înflorirea continuă a națiunii noastre socialiste. *(Aplauze îndelungate, ovații și urale).*

Dragi tovarăși,

Pentru a întregi tabloul activității interne desfășurate de partid și guvern, mă voi referi, pe scurt, la măsurile luate în direcția perfecționării planificării și conducerii economiei, a întregii vieți sociale.

După cum este cunoscut, pe baza hotărîrilor Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale a partidului, Comitetul Central și guvernul au desfășurat o intensă activitate în scopul îmbunătățirii continue a organizării societății noastre. Întreprinzînd aceste măsuri, partidul nostru a pornit de la faptul că schimbările petrecute în structura socială a României, dezvoltarea rapidă a forțelor de producție impun, ca o necesitate obiectivă, perfecționarea formelor de organizare, planificare și conducere a întregii activități economice-sociale. Viața ne demonstrează la fiecare pas că ceea ce a corespuns anumitor condiții,

unui anumit stadiu de dezvoltare, nu mai corespunde etapei actuale, că pentru a merge înainte trebuie înlocuit tot ce este perimat și adoptate forme organizatorice și metode de muncă noi, corespunzătoare condițiilor concrete de azi.

Unul din sensurile majore ale măsurilor adoptate în ultimii ani este perfecționarea întregii suprastructuri a societății noastre, crearea cadrului adecvat pentru participarea mai activă și mai directă a maselor largi populare la dezbaterea problemelor fundamentale ale politicii interne și externe, la elaborarea hotăririlor și măsurilor privind progresul continuu al României pe calea socialismului. *(Aplauze).* Noi considerăm că în esență problema dezvoltării continue a democrației socialiste este problema participării poporului la conducerea întregii activități a statului. Drepturile și libertățile socialiste ale maselor au fost consfințite în noua Constituție a țării, adoptată după Congresul al IX-lea, care garantează practic, prin toate prevederile ei, exercitarea conducerii statului de către poporul însuși. Un loc central în cadrul măsurilor luate în această direcție îl ocupă noua organizare teritorial-administrativă a țării, acordarea unei largi autonomii și sporirea atribuțiilor consiliilor populare de toate categoriile. De asemenea, pe linia adîncirii democrației noastre socialiste au fost promulgate noi legi, printre care Codul penal, s-au luat măsuri de îmbunătățire a organizării statale, de perfecționare a activității Marii Adunări Naționale, a Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri. Aceste măsuri au drept scop întărirea legalității socialiste, crearea cadrului legal adecvat pentru desfășurarea în cele mai bune condiții a vieții sociale, pentru înlăturarea abuzurilor și ilegalităților de orice fel, pentru garantarea în fapt a libertăților și drepturilor cetățenești. *(Aplauze puternice).*

O importanță mare are, de asemenea, crearea în această perioadă a Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție, chemată să asigure participarea organizată a țărănimii cooperatiste la conducerea agriculturii și a întregii vieți sociale.

Pe linia dezvoltării vieții obștești se inscriu și creșterea rolului sindicatelor în societatea noastră, reglementarea participării reprezentanților sindicatelor la activitatea tuturor organelor economice și de stat. A sporit, de asemenea, rolul în viața noastră socială al organizațiilor de tineret și femei, al asociațiilor oamenilor de știință, al uniunilor de creație literar-artistice și al altor organizații obștești.

Hotăririle Congresului și ale Conferinței Naționale a partidului cu privire la introducerea principiului conducerii colective în toate sectoarele de activitate, în viața organelor de partid și de stat, a organizațiilor obștești, a colectivelor de oameni ai muncii exercită o puternică influență în direcția democratizării întregii noastre societăți. În acest sens, crearea comitetelor de direcție în întreprinderi și instituționalizarea adunărilor generale ale salariaților, deși în primul an de activitate, se dovedesc deosebit de eficace în atragerea specialiștilor, a maselor largi de salariați la conducerea întreprinderilor.

În cursul acestui an și în 1970 vor fi duse pînă la capăt indicațiile Conferinței Naționale privind perfecționarea planificării și conducerii economiei, organizării activității sociale. Desigur, această preocupare nu va înceta și nu trebuie să înceteze nici după 1970; dimpotrivă, problema perfecționării organizării sociale va sta permanent în atenția conducerii partidului și statului nostru, necesitînd noi măsuri organizatorice și politice corespunzătoare cerințelor vieții, dezvoltării societății noastre socialiste.

Adoptarea complexului de măsuri la care m-am referit duce nu la diminuarea, ci la creșterea rolului factorului conștient în dezvoltarea socială, a funcției planului central, a rolului statului în planificarea și conducerea societății socialiste. În același timp, aceste măsuri urmăresc îmbinarea armonioasă a conducerii centrale cu autonomia largă a organelor locale și a unităților economice-sociale, asigurînd aplicarea consecventă a principiului centralismului democratic aflat la baza întregii organizări și activități a statului nostru.

Dezvoltarea continuă a forțelor de producție, toate transformările care au avut loc în societatea noastră au dus la întărirea colaborării multilaterale dintre clasa muncitoare și țărănimea cooperatistă, au ridicat la un nivel superior alianța revoluționară dintre aceste două mari clase ce alcătuiesc majoritatea societății noastre. *(Aplauze îndelungate).* În același timp, s-a dezvoltat alianța muncitorilor și țăranilor cu intelectualitatea, cu toți cei ce muncesc, fără deosebire de naționalitate. Putem spune că în acești ani unitatea întregului popor în jurul Partidului Comunist Român și al guvernului s-a cimentat neîncetat, devenind o uriașă forță motrice a societății noastre socialiste. *(Aplauze îndelungate, urale și ovații).*

Un rezultat strălucit al politicii naționale marxist-leniniste a partidului nostru este realizarea deplinei egalități în drepturi pentru toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate. Aceasta se oglindește, în primul rînd, în industrializarea tuturor regiunilor țării, în asigurarea învățămîntului în limba proprie, în crearea condițiilor necesare pentru participarea activă a cetățenilor de alte naționalități la întreaga activitate socială. Aplicarea acestei politici a dus la întărirea continuă a prieteniei frățești dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare în lupta și

munca comună pentru făurirea socialismului pe pămîntul României. *(Aplauze îndelung repetate).* Crearea consiliilor naționalităților conlocuitoare constituie o nouă manifestare a grijii partidului pentru asigurarea participării tot mai active a oamenilor muncii de altă naționalitate la întreaga activitate socială din patria noastră.

Expresia cea mai grăitoare a unității întregului nostru popor o constituie Frontul Unității Socialiste recent creat — organism social-politic ce unește, sub conducerea Partidului Comunist Român, toate organizațiile obștești și toate forțele sociale din țara noastră, asigurînd un cadru organizatoric corespunzător pentru participarea activă la viața politică a celor mai largi mase de oameni ai muncii.

Rezultatul firesc al dezvoltării ascendente a țării pe calea socialismului este creșterea încrederii întregului popor în Partidul Comunist Român, recunoașterea sa unanimă drept forța politică conducătoare a societății noastre socialiste. Aceasta se datorește faptului că toți oamenii muncii s-au convins din proprie experiență că politica marxist-leninistă a Partidului Comunist Român corespunde pe deplin intereselor vitale ale națiunii noastre socialiste. *(Aplauze îndelungate).*

Prezentînd succint marile transformări petrecute în țara noastră, succesele obținute în înfăptuirea programului elaborat de Congresul al IX-lea, perspectivele de viitor, putem afirma cu toată tăria că socialismul se găsește în România în mîini sigure — în mîinile partidului comunist, ale clasei muncitoare, ale întregului popor. *(Aplauze puternice, urale și ovații).* Iată de ce putem să afirmăm că nu există nici o forță internă în stare să pună în pericol, în vreun fel, cauza socialismului în România. *(Aplauze puternice).* Dacă cineva ar încerca să atenteze la cuceririle revoluționare ale națiunii noastre, ar primi riposta fermă

și hotărîtă a întregului nostru popor. *(Aplauze puternice, urale îndelungate, ovații).*

Se poate pune întrebarea dacă există un eventual pericol din partea forțelor reacționare din afară. Noi apreciem că în momentul de față nu există un asemenea pericol ; țin însă să declar că oricine ar încerca să se atingă de cuceririle noastre socialiste va întîmpina rezistența unui popor de 20 000 000, strîns unit, hotărît să lupte cu toată energia și abnegația, cu toate mijloacele de care dispune, pentru apărarea vieții sale noi, a dreptului său sfînt la libertate și independență. *(Aplauze îndelung repetate, urale și ovații puternice).* Știm că într-o asemenea luptă nu am fi singuri, că am avea ajutorul țărilor socialiste, al mișcării comuniste și muncitorești, al tuturor forțelor antiimperialiste și progresiste din lume. *(Aplauze îndelungate).* Într-o asemenea luptă, victoria va fi, fără îndoială, de partea noastră. Totodată, partidul nostru consideră că are obligația să facă totul pentru întărirea continuă a capacității de apărare a patriei. Am acordat și vom acorda și în continuare atenția cuvenită înzestrării forțelor noastre armate, ridicării capacității lor de luptă ; armata noastră populară este gata în orice moment să-și îndeplinească obligațiile față de patrie, față de aliații noștri, față de cauza păcii și socialismului. *(Aplauze puternice).*

Iată de ce, prezentîndu-ne în fața maselor cu prilejul alegerilor și solicitînd votul pentru candidații Frontului Unității Socialiste, asigurăm în mod solemn întregul nostru popor că nu vom precupeți nici un efort pentru îndeplinirea răspunderii ce ni s-a încredințat, că vom face totul pentru dezvoltarea continuă a orînduirii noastre socialiste, pentru realizarea idealului de prosperitate și libertate al națiunii noastre. *(Aplauze îndelungate, urale și ovații).*

Stimați tovarăși,

În cei patru ani care au trecut de la alegerile precedente, Comitetul Central al partidului și guvernul țării noastre au desfășurat o activitate intensă și pe plan internațional în direcția dezvoltării colaborării și prieteniei cu toate popoarele lumii. La baza politicii noastre stă convingerea că între sarcinile naționale și cele internaționale există o unitate dialectică. Preocupîndu-ne de progresul economic și social al țării, nu uităm nici un moment de datoria de a ne aduce contribuția activă la triumful cauzei socialismului și păcii în lume. *(Aplauze puternice).*

Ca țară socialistă, România pune în centrul politicii sale externe prietenia și colaborarea cu toate țările socialiste, întărirea coeziunii sistemului mondial socialist, care numai unit poate exercita o influență tot mai mare în viața internațională contemporană. Considerăm că deosebirile de păreri și divergențele existente în prezent în legătură cu unele probleme ale construcției socialiste și ale vieții internaționale au un caracter vremelnic, datoria fiecărui partid de guvernămînt fiind aceea de a acționa pentru depășirea lor, pentru normalizarea relațiilor și întărirea unității dintre toate țările socialiste. *(Aplauze puternice).* În acest scop este însă necesar să veghem la stricta respectare, în relațiile dintre țările noastre, a principiilor marxist-leniniste — egalitatea în drepturi, respectul suveranității, neamestecul în treburile interne, întrajutorarea tovărășească, internaționalismul socialist. Numai unitatea între egali în toate domeniile de activitate poate rezista oricăror furtuni, numai o asemenea unitate între țările socialiste poate face să crească influența și prestigiul socialismului în lume. *(Aplauze puternice).* După cum orice încălcare a unora din aceste principii nu poate decît să dăuneze uni-

tăţii ţărilor socialiste, influenţei socialismului pe plan mondial.

Este un adevăr de necontestat că nici o ţară socialistă nu se poate izola, nu poate acţiona de una singură fără a aduce prejudicii propriei sale dezvoltări. Dar tot atît de incontestabil este şi adevărul că orice limitare a independenţei unei ţări socialiste, orice amestec din afară în treburile ei interne nu numai că nu constituie un ajutor, dar aduce daune serioase atît construcţiei socialismului în ţara respectivă, cît şi socialismului în general. *(Aplauze).* Iată de ce partidul şi guvernul ţării noastre au militat şi militează neabătut pentru dezvoltarea colaborării şi cooperării dintre ţările socialiste pe baza sus-amintitelor principii ale marxism-leninismului şi internaţionalismului proletar.

Doresc să asigur pe prietenii noştri din ţările socialiste că poporul român este ferm hotărît să facă totul pentru triumful socialismului, că nu există forţă în lume în stare să-l abată de pe acest drum. Ne vom îndeplini întotdeauna îndatoririle internaţionaliste faţă de popoarele tuturor ţărilor socialiste, precum şi obligaţiile decurgînd din alianţele noastre de stat. *(Aplauze puternice).*

Nutrim cele mai calde sentimente de prietenie faţă de popoarele Uniunii Sovietice, marea noastră vecină, faţă de comuniştii sovietici ; vom face totul pentru dezvoltarea prieteniei şi colaborării între cele două ţări şi partide. *(Vii aplauze).* Sintem, de asemenea, animaţi de dorinţa sinceră de a face ca relaţiile cu popoarele şi partidele statelor socialiste vecine — Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria — să devină tot mai trainice şi puternice. *(Vii aplauze).*

Avem aceleaşi sentimente şi faţă de popoarele Cehoslovaciei, Poloniei, Republicii Democrate Germane şi Albaniei — ţări socialiste cu care dorim să dezvoltăm cele

mai bune relaţii de colaborare şi prietenie. *(Vii aplauze).* Ne leagă o caldă prietenie faţă de poporul Chinei — marea ţară socialistă din Asia —, faţă de comuniştii chinezi şi dorim să dezvoltăm tot mai mult prietenia şi colaborarea dintre partidele şi ţările noastre. *(Vii aplauze).* Aceleaşi sentimente purtăm popoarelor Republicii Democrate Vietnam, Republicii Populare Democrate Coreene şi Republicii Populare Mongole — ţări socialiste din Asia de care sintem legaţi prin bune relaţii de prietenie şi colaborare, pe care dorim să le dezvoltăm şi în viitor. *(Vii aplauze).* Pentru Cuba, prima ţară socialistă de pe continentul american, nutrim, de asemenea, o sinceră simpatie tovărăşească şi dorim ca relaţiile dintre partidele şi popoarele noastre să se dezvolte continuu. *(Vii aplauze).* Adresăm tuturor popoarelor din ţările socialiste cele mai vii urări de succes în munca pe care o desfăşoară pentru făurirea societăţii noi, pentru împlinirea idealurilor de progres ale maselor, pentru cauza socialismului şi comunismului. *(Vii aplauze).* Succesele fiecărei ţări în edificarea noii orînduiri sociale întăresc forţa întregului sistem socialist mondial, sporesc prestigiul socialismului în lume.

Partidul Comunist Român şi guvernul ţării noastre, Frontul Unităţii Socialiste se angajează în faţa întregului popor să militeze şi în viitor, neabătut, pentru dezvoltarea prieteniei şi colaborării cu toate ţările socialiste, pentru întărirea coeziunii sistemului socialist mondial. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Stimaţi tovarăşi,

România duce o politică externă activă de dezvoltare a relaţiilor de colaborare cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială. Avem astăzi relaţii diplomatice

cu 90 de țări și colaborăm pe plan economic cu peste 100 de state de pe toate continentele. Constatăm cu satisfacție că ne bucurăm de stima și prietenia multor popoare, cărora, la rîndul nostru, le purtăm aceleași sentimente. Dorim ca și în viitor să dezvoltăm cele mai bune relații cu toate popoarele lumii, pe baza principiilor ce se afirmă tot mai puternic în viața internațională : respectul independenței și suveranității naționale, egalitatea în drepturi, neamestecul în treburile interne, respectarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, calea dezvoltării sale social-politice. *(Aplauze).*

Poporul român urmărește cu multă simpatie eforturile pe care le depun țările de curind eliberate de sub jugul imperialismului pentru dezvoltarea lor economică-socială independentă ; dorim să întreținem în continuare cu aceste popoare o largă cooperare în toate domeniile de activitate. Ne exprimăm solidaritatea cu popoarele care se mai află încă în robia colonială și luptă pentru scuturarea jugului asupririi străine, pentru eliberarea națională și socială. *(Aplauze).*

În lumea de azi se afirmă tot mai puternic, ca factor hotărîtor al întregii dezvoltări sociale, clasa muncitoare internațională, în frunte cu partidele comuniste și muncitorești. Pentru ca această forță uriașă să-și exercite tot mai activ rolul în viața națională și internațională, se impune realizarea unității de acțiune a tuturor celor ce muncesc, a mișcării comuniste și muncitorești — unitate ce se poate înfăptui numai pe baza principiilor marxist-leniniste, ale internaționalismului proletar, care să asigure deplina egalitate a partidelor, dreptul fiecăruia de a-și stabili singur linia sa atît în problemele interne, cît și în cele internaționale. *(Aplauze puternice).* Partidul nostru va dezvolta

și în continuare, pe baza acestor principii, relații de strînsă colaborare și solidaritate internațională cu toate partidele comuniste și muncitorești, va acționa pentru depășirea divergențelor actuale, pentru întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste.

Ca țară europeană, România este vital interesată în realizarea unor relații de colaborare și prietenie între toate statele continentului nostru, în excluderea sub orice formă a folosirii forței în raporturile interstatale. Considerăm că trebuie continuat cursul destinderii intensificînd lupta contra forțelor reacționare, revanșarde ce se opun cauzei securității europene. Pentru realizarea acestui deziderat este necesar să se pornească de la realități, să se recunoască frontierele existente, să se recunoască existența celor două state germane și să se stabilească relații diplomatice cu ele. Guvernul român va continua să militeze pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare multilaterală cu toate statele europene, pentru întărirea respectului și încrederii reciproce între popoare, fiind convins că există posibilitatea de a se înfăptui securitatea și pacea pe continentul nostru și în lumea întreagă. *(Aplauze puternice).*

România apreciază că trebuie intensificate eforturile pentru realizarea înțelegerii între toate statele din Balcani pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și colaborării. Popoarele țărilor balcanice nu trebuie să uite că întotdeauna neînțelegerile dintre ele au servit numai intereselor marilor puteri imperialiste. Înfăptuirea unei colaborări pașnice între țările balcanice nu dăunează nimănui, ea servește atît popoarelor din această zonă, cît și cauzei păcii europene și internaționale. *(Vii aplauze).*

În același timp, fiind convinși că toate popoarele sînt dornice de pace, vom acționa în continuare pentru dezvol-

tarea colaborării cu țările de pe celelalte continente, în scopul asigurării păcii și a unor relații care să permită progresul nestingherit al fiecărei națiuni.

Sîntem îngrijorați că în diferite părți ale lumii continuă să se mențină focare de război, surse de pericol pentru pacea mondială, că încă în locul rațiunii acționează forța, deși este știut că niciodată forța n-a dus la rezolvarea litigiilor dintre state. Exprimînd deplina solidaritate cu lupta poporului vietnamez, ne exprimăm speranța că tratativele de la Paris vor duce la încetarea războiului și retragerea trupelor străine din Vietnam, astfel ca poporul vietnamez să-și poată rezolva singur problemele, fără nici un amestec din afară. *(Aplauze)*. De asemenea, considerăm că este necesar să se ajungă, pe baza rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967, la o soluționare cît mai grabnică a conflictului din Orientul Mijlociu și la restabilirea deplină a păcii în această zonă a lumii.

Sîntem conștienți că în lume acționează forțe imperialiste și reacționare care pot pune în primejdie pacea și dezlănțui un nou război mondial. De aceea, astăzi, mai mult ca oricînd, este necesară intensificarea luptei popoarelor împotriva imperialismului, pentru pace. Este necesar să se depună noi eforturi pe calea înfăptuirii dezarmării, întreprinzîndu-se măsuri concrete, cum ar fi: retragerea trupelor străine de pe teritoriile altor state în granițele naționale; desființarea bazelor militare amplasate pe teritoriul altor țări; realizarea unor zone denuclearizate; desființarea N.A.T.O. și, concomitent, a pactului militar de la Varșovia. Trebuie să se înțeleagă că fără măsuri concrete, care să creeze un climat de încredere, nu se poate progresa pe calea dezarmării, a înlăturării pericolului unui nou război mondial. Interesele omenirii cer să se

renunțe definitiv și în fapte la politica războiului rece, la zăngănitul de arme, la demonstrațiile de forță de felul manevrelor militare pe teritoriul sau la granițele altor state, la amenințări — care nu fac decît să adîncească neîncrederea și încordarea internațională. *(Aplauze puternice)*. România consideră că guvernele statelor europene ar aduce un mare serviciu cauzei securității și păcii pe continent și în lume dacă ar lua hotărîrea să se renunțe la organizarea de manevre militare și alte demonstrații de forță la granițele sau pe teritoriul altor state. *(Aplauze puternice, îndelung repetate)*. Astăzi popoarele nu se mai mulțumesc numai cu declarații despre bune intenții, cu declarații generale despre pace, și așteaptă acțiuni și fapte concrete care să ducă la destindere, la dezvoltarea colaborării și păcii între popoare. Pe această cale noi considerăm că trebuie să acționeze toate popoarele, mari sau mici, răspunderea pentru cauza păcii purtînd-o deopotrivă toate statele lumii. *(Aplauze puternice)*.

În lumea de azi, împotriva politicii cercurilor imperialiste, pentru apărarea păcii se ridică forțe uriașe: țările socialiste, partidele comuniste și muncitorești, mișcarea de eliberare națională, mișcarea antiimperialistă, toate popoarele dornice de pace.

Dacă aceste forțe vor acționa unite, fără îndoială că ele vor putea asigura pacea în lume. România nu va precupeți nici un efort pentru a-și aduce contribuția activă la victoria lor în lupta pentru pacea și fericirea popoarelor. *(Aplauze puternice)*.

Frontul Unității Socialiste cheamă întregul popor ca prin votul de la 2 martie să-și manifeste voința de prietenie cu toate popoarele, voința de a lupta neîncetat pentru asigurarea păcii în lume. *(Aplauze puternice)*. Vă chemăm,

dragi tovarăși, ca prin votul vostru să aprobați politica externă promovată pînă acum, exprimîndu-vă totodată voința fermă de a susține și pe viitor această politică, ce corespunde pe deplin intereselor poporului nostru, cauzei socialismului și păcii. *(Aplauze puternice, îndelung repetate).*

Stimați tovarăși,

Am înfățișat sintetic activitatea partidului și guvernului pentru înfăptuirea programului elaborat de Congresul al IX-lea și a hotărîrilor Conferinței Naționale, pentru făurirea deplină a socialismului în patria noastră. De asemenea, m-am referit la liniile directoare ale politicii de dezvoltare economică-socială și ale politicii externe, pe baza cărora partidul nostru se angajează să conducă țara în anii următori.

Realizările de pînă acum în toate domeniile de activitate constituie cea mai grăitoare dovadă că între vorbele și faptele comuniștilor există o deplină unitate, că pentru Partidul Comunist Român nu există nimic mai presus decît servirea fără preget a intereselor poporului român, a cauzei socialismului. *(Aplauze puternice, urale și ovații îndelungi).* Masele largi populare au deplina convingere că, înfăptuind neabătut politica marxist-leninistă a partidului nostru, asigură mersul tot mai ferm al României pe calea socialismului, contribuie la triumful păcii și colaborării între popoare. *(Aplauze îndelungate).*

Cetățeni ai României socialiste, votul de la 2 martie trebuie să fie o confirmare a unității întregului popor în jurul Partidului Comunist Român, o exprimare masivă a adeziunii maselor la politica sa internă și externă și, în același timp, o demonstrație a voinței unanime a tuturor

celor ce muncesc de a-și pune întreaga capacitate de muncă în slujba dezvoltării continue a patriei noastre socialiste. *(Aplauze puternice, urale).*

Votînd la 2 martie candidații Frontului Unității Socialiste — candidații poporului însuși —, veți vota, tovarăși, pentru realizarea propriilor voastre idealuri și aspirații, pentru stabilirea jaloanelor unei noi perioade de muncă rodnică și avînt creator, de mari înfăptuiri în ridicarea materială și spirituală a patriei, în creșterea bunăstării poporului român. *(Aplauze îndelungate).*

Frontul Unității Socialiste cheamă întregul popor — muncitori, țărani, intelectuali, bărbați, femei, tineri și vîrstnici, români, maghiari, germani și alte naționalități — să dea girul încrederii sale tuturor candidaților în alegerile de la 2 martie. Acest vot va afirma hotărîrea întregii noastre națiuni de a merge neabătut înainte, sub conducerea Partidului Comunist Român, în marele Front al Unității Socialiste, spre desăvîrșirea grandiosului edificiu al socialismului în patria noastră, spre îndeplinirea înaltelor idealuri de libertate, dreptate socială și bunăstare pentru care au luptat generații de-a rîndul, spre deschiderea drumului ce duce către viitorul de aur al omenirii — societatea comunistă. *(Aplauze puternice).*

Sub conducerea Partidului Comunist Român, uniți în Frontul Unității Socialiste, înainte spre noi victorii în făurirea deplină a socialismului! *(Aplauze puternice, urale și ovații).*

Să înflorească necontenit, liberă și independentă, scumpa noastră patrie — Republica Socialistă România! *(Aplauze puternice, urale și ovații).*

Să se dezvolte continuu prietenia și unitatea țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a tutu-

ror forțelor antiimperialiste și democrate! *(Aplauze îndelungate).*

Să se întărească colaborarea și prietenia între toate popoarele lumii, să triumfe pacea pe pămînt! *(Aplauze puternice și urale îndelung repetate; întreaga asistență ovaționează minute în șir pentru Partidul Comunist Român, pentru Comitetul său Central, pentru patria noastră iubită — Republica Socialistă România).*

CUVÎNTARE LA PLENARA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN DIN 11 MARTIE 1969

Una din preocupările majore ale conducerii partidului nostru, impusă de cerințele etapei desăvîrșirii construcției socialiste, o constituie, așa după cum se știe, perfecționarea continuă a organizării societății, a formelor și metodelor de conducere a vieții economice-sociale, a relațiilor socialiste de producție și a raporturilor dintre oameni. În legătură cu aceasta, pe baza programului stabilit de Congresul al IX-lea și a indicațiilor Conferinței Naționale, în ultima vreme a fost adoptată o serie de măsuri de îmbunătățire a organizării și conducerii economiei naționale, de ridicare a nivelului și eficienței activității organelor de stat centrale și locale, pentru crearea unui cadru mai propice de manifestare a inițiativei maselor, de participare a celor ce muncesc la conducerea țării. Partidul și guvernul s-au preocupat și se preocupă neîncetat de adoptarea acelor măsuri care să asigure dezvoltarea și perfecționarea continuă a democrației noastre socialiste, crearea condițiilor pentru exercitarea nestingherită de către toți cei ce muncesc a drepturilor și libertăților constituționale, pentru întărirea legalității socialiste, pentru afirmarea

multilaterală a personalității umane în cadrul orînduirii noastre socialiste.

Viața demonstrează utilitatea și viabilitatea acestor măsuri, faptul că ele corespund pe deplin cerințelor progresului economic și social al patriei noastre, înfăptuirii marilor obiective ale desăvîrșirii construcției socialiste. Aceste măsuri au contribuit și contribuie la îmbunătățirea activității ce se desfășoară în diferitele compartimente ale societății pentru aplicarea politicii partidului, pentru asigurarea mersului înainte al României socialiste.

Desigur, măsurile luate pînă în prezent nu epuizează problema perfecționării conducerii și activității economice-sociale din patria noastră, aceasta fiind o necesitate permanentă, o lege obiectivă a construcției socialismului, care impune studierea neîntreruptă a cerințelor vieții, eforturi constante, consecvente pentru adaptarea formelor și metodelor organizatorice la aceste cerințe. În acest spirit, Prezidiul Permanent și Comitetul Executiv al Comitetului Central al partidului consideră necesar să supună dezbaterii și aprobării plenarei noi măsuri care să ducă la dezvoltarea în continuare a activității Marii Adunări Naționale — forul suprem al statului —, la crearea condițiilor pentru îndeplinirea la un nivel mai înalt a atribuțiilor ce revin Consiliului de Stat în conformitate cu Constituția țării, cît și la asigurarea îmbunătățirii în continuare a muncii Consiliului de Miniștri.

În ce privește sporirea rolului ce revine Marii Adunări Naționale în analizarea, dezbaterea și adoptarea legilor și hotărîrilor care privesc bunul mers al activității generale a statului, a operei de construcție a socialismului, considerăm că o măsură importantă ce se impune luată este perfecționarea activității comisiilor permanente ale acesteia. Considerăm că aceste comisii trebuie să joace un rol mult mai complex, devenind instrumente active, permanente

de lucru ale Marii Adunări Naționale. Ele trebuie să examineze și să dezbată, din însărcinarea Marii Adunări Naționale sau a Consiliului de Stat, o gamă largă de proiecte de legi, de decrete, hotărîri și alte acte cu caracter statal, precum și orice alte probleme care intră în competența organelor supreme ale țării noastre. Este necesar ca aceste comisii să exercite importante funcții de control asupra modului în care se îndeplinesc hotărîrile partidului și statului în diferite sectoare ale activității sociale. În acest scop, comisiile permanente vor trebui să asculte periodic, corespunzător competenței fiecăreia, rapoarte ale conducătorilor organelor economice și de stat centrale, ale administrației de stat, ale Tribunalului Suprem și procuraturii, precum și ale președinților comitetelor executive ale consiliilor populare. În legătură cu problemele analizate și dezbătute, comisiile permanente urmează să înainteze părerile și concluziile lor Marii Adunări Naționale sau Consiliului de Stat. În felul acesta, comisiile permanente vor avea un rol activ, deosebit de important, în întreaga activitate a Marii Adunări Naționale și a Consiliului de Stat.

Considerăm că pentru a-și desfășura activitatea în cele mai bune condiții și pentru a-și putea îndeplini misiunile sporite ce le revin între sesiunile Marii Adunări Naționale, comisiile permanente este necesar să lucreze sub directa îndrumare a Consiliului de Stat, care reprezintă organul suprem al puterii de stat cu activitate permanentă în țara noastră. De asemenea, pentru a asigura posibilitatea desfășurării unei munci sistematice, multilaterale și permanente, este necesar ca acele comisii care se ocupă de problemele economice-sociale să fie conduse de președinți cu activitate permanentă, salariați.

După cum se știe, conform Constituției țării, sarcini de mare importanță în țara noastră revin Consiliului de Stat.

El are îndatorirea ca între sesiunile Marii Adunări Naționale să exercite controlul permanent asupra modului în care se aplică legile și hotăririle Marii Adunări Naționale, asupra activității Consiliului de Miniștri, a ministerelor și celorlalte organe centrale ale administrației de stat, asupra activității procuraturii ; el ascultă dări de seamă ale Tribunalului Suprem, controlează deciziile de îndrumare ale acestuia ; totodată el exercită controlul asupra hotăririlor consiliilor populare. Pentru realizarea marilor îndatoriri ce revin Consiliului de Stat în controlul aplicării legilor țării, a înfăptuirii politicii partidului, a hotăririlor care privesc dezvoltarea construcției socialiste în patria noastră, se impune crearea unor condiții organizatorice corespunzătoare. Considerăm că o atenție deosebită trebuie să acordăm îmbunătățirii activității de control desfășurate în statul nostru. În acest scop se propune trecerea Consiliului Economic sub conducerea directă a Consiliului de Stat, cu sarcina principală de a controla înfăptuirea politicii economice a partidului și statului. Consiliul Economic va funcționa ca organ de partid și de stat, îndeplinind în continuare și misiunea de a îndruma consiliile economice județene.

Desfășurînd activitate permanentă de control asupra modului cum îndeplinesc ministerele și celelalte organe centrale ale administrației de stat, precum și consiliile populare, hotăririle de partid și legile țării, Consiliul Economic va elabora, totodată, studii și analize cu privire la mersul dezvoltării economiei naționale, va propune spre aprobarea conducerii partidului și statului măsuri pentru soluționarea problemelor care privesc perfecționarea activității economice. Consiliului Economic îi revine, de asemenea, sarcina de a controla modul în care se înfăptuiesc hotăririle partidului și statului privind creșterea nivelului

de trai al maselor, utilizarea fondului de consum sub forma veniturilor directe și ale fondurilor sociale.

Se vor lua, de asemenea, în continuare, măsuri pentru îmbunătățirea activității procuraturii, a Tribunalului Suprem și a Comisiei constituționale a Marii Adunări Naționale.

Considerăm că toate aceste măsuri legate de lărgirea și intensificarea activității comisiilor permanente, trecerea Consiliului Economic sub conducerea Consiliului de Stat și celelalte măsuri amintite vor asigura un cadru mai corespunzător pentru realizarea marilor sarcini ce revin parlamentului țării și Consiliului de Stat, pentru îmbunătățirea generală a muncii de conducere pe linie de stat în societatea noastră, în scopul realizării la un nivel tot mai înalt a politicii de construcție a socialismului promovată de Partidul Comunist Român, a accelerării procesului de desăvîrșire a construcției socialiste în țara noastră.

Experiența a pus, de asemenea, în evidență necesitatea adoptării unor noi măsuri de îmbunătățire a activității Consiliului de Miniștri — organul suprem al administrației de stat. În acest scop se propune trecerea Ministerului Învățămîntului de sub îndrumarea directă a Secretariatului Comitetului Central al partidului sub aceea a Consiliului de Miniștri, care se va ocupa de rezolvarea problemelor legate de programul stabilit de partid cu privire la perfecționarea întregului sistem de învățămînt din țara noastră, la creșterea eficienței sale în satisfacerea nevoilor de cadre ale economiei, științei și culturii țării. Se propune, de asemenea, trecerea sub îndrumarea directă a Consiliului de Miniștri a Ministerului Afacerilor Interne, a cărui activitate este menită să asigure ordinea publică, aplicarea legalității socialiste în raporturile dintre oameni, reglementarea circulației, asigurarea conviețuirii sociale pe

baza principiilor etice ale societății noastre socialiste. Se propune, totodată, reorganizarea Comitetului pentru problemele administrației locale. Avem în vedere crearea unui organism cu largi atribuții în conducerea industriei locale, a activității economice, de construcții, de aprovizionare cu materiale a consiliilor populare județene. El va fi titular de plan, centralizînd planurile tuturor consiliilor populare județene, asigurînd ca activitatea economică locală să se desfășoare în cele mai bune condiții. În ce privește problemele îndrumării generale a consiliilor populare, propunem ca acestea să fie soluționate la un singur for, trecînd în competența Consiliului de Stat.

Se propune, de asemenea, reorganizarea Comitetului pentru probleme de organizare și salarizare. Avem în vedere crearea unui institut central de studiu al conducerii economiei, al organizării muncii și de organizare a pregătirii cadrelor economice. Acest institut va desfășura o amplă activitate de studiu legată nemijlocit de nevoile practice ale economiei naționale, va acorda un sprijin concret organelor economice, întreprinderilor în îmbunătățirea muncii de conducere și planificare economică, va crea un larg și eficient sistem de calificare și perfecționare profesională a cadrelor care lucrează în domeniul conducerii activității economice.

Paralel, propunem crearea unui organism care să se ocupe, în continuare, de problemele salarizării. Ambele organe ne gîndim să funcționeze sub îndrumarea unor ministere existente.

Realizarea schimbărilor la care m-am referit necesită adoptarea unor măsuri organizatorice concrete care, după aprobarea lor de către plenara Comitetului Central, propunem să fie supuse spre dezbatere și adoptare primei sesiuni a noii legislaturi a Marii Adunări Naționale.

Considerăm că adoptarea acestor noi măsuri propuse de conducerea partidului va avea un efect pozitiv în întreaga viață socială și de stat, ducînd mai departe eforturile partidului și guvernului de perfecționare a organizării vieții noastre sociale, de asigurare a condițiilor pentru accelerarea progresului țării noastre pe drumul socialismului, pentru ridicarea eficienței activității economice și sociale, pentru aplicarea în condiții tot mai bune a politicii partidului, a mărețului său program de înflorire multilaterală a României.

CUVÎNTARE
LA SESIUNEA MARII ADUNĂRI NAȚIONALE CU PRILEJUL REALEGERII ÎN FUNCȚIA DE PREȘEDINTE AL CONSILIULUI DE STAT AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

— 13 martie 1969 —

Stimate tovarășe și stimați tovarăși deputați,

Doresc, în primul rînd, să vă mulțumesc călduros pentru încrederea ce mi-ați acordat-o, alegîndu-mă în înalta funcție de președinte al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România. *(Aplauze îndelungate, puternice).* Vreau să exprim în același timp mulțumiri din partea tuturor membrilor Consiliului de Stat pe care i-ați investit astăzi cu încrederea dumneavoastră.

Am convingerea că sînt în asentimentul dumneavoastră, al tuturor, adresînd de la tribuna acestui înalt for al țării cele mai vii mulțumiri întregului nostru popor pentru votul aproape unanim acordat la 2 martie Frontului Unității Socialiste. *(Aplauze vii).* În această impresionantă manifestare vedem expresia adeziunii depline a întregului nostru popor la politica internă și externă a partidului și statului, expresia hotărîrii tuturor celor ce muncesc de a-și consacra și în viitor energia, elanul, forța creatoare înfăptuirii neabătute a acestei politici.

Asigurăm pe toți cetățenii patriei că Marea Adunare Națională și Consiliul de Stat vor acționa cu toată fermitatea pentru înfăptuirea vastului program de înflorire multilaterală a României, pentru accelerarea mersului înainte al poporului nostru pe drumul socialismului și comunismului. *(Aplauze puternice).* Steaua călăuzitoare a întregii noastre activități va fi linia politică marxist-leninistă a Partidului Comunist Român, care se află la temelia platformei cu care Frontul Unității Socialiste s-a prezentat în alegeri, realizarea țelurilor majore ale partidului și statului atît pe plan național, cît și internațional.

În calitățile pe care ni le-ați încredințat în cadrul Consiliului de Stat — organ ale cărui atribuțiuni sporesc în mod deosebit în conformitate cu noile hotărîri adoptate de Marea Adunare Națională — ne vom strădui să muncim în așa fel încît să ducem la îndeplinire în cele mai bune condiții îndatoririle de mare responsabilitate ce ne revin în conducerea treburilor țării. Vă asigur — și sînt convins că exprim părerea tuturor membrilor Consiliului de Stat — că vom pune toată puterea noastră de muncă în slujba intereselor poporului, în slujba desăvîrșirii construcției socialismului în patria noastră, că vom acționa neobosit pentru a contribui la triumful cauzei socialismului, democrației și progresului social, la victoria păcii și colaborării între popoarele din întreaga lume. *(Deputații și invitații se ridică, aplaudă puternic și îndelungat).*

CUPRINS

